УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЛОВНИК

міжмовних омонімів і паронімів

«ВИЩА ШКОЛА»

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЛОВНИК міжмовних омонімів і паронімів

UKRAIŃSKO-POLSKI SŁOWNIK homonimów i paronimów międzyjęzykowych

INSTYTUT JĘZYKOZNAWSTWA im. O.O. POTEBNI NARODOWEJ AKADEMII NAUK UKRAINY

Iryna Kononenko
Orest Śpiwak

UKRAIŃSKO-POLSKI SŁOWNIK homonimów i paronimów międzyjęzykowych

Pod redakcją *I. Kononenko*

Słownik ma rekomendację Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy

KIJÓW
«WYSZCZA SZKOŁA»
2008

ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ім. О. О. ПОТЕБНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Ірина Кононенко
Орест Співак

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЛОВНИК міжмовних омонімів і паронімів

За редакцією *І. Кононенко*

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

КИЇВ
«ВИЩА ШКОЛА»
2008

УДК (038)=161.2=162.1
ББК 81.2-4(4 Укр)(4П)
К64

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист від 2 серпня 2007 р. № 1.4/18–Г–1366)

Затверджено до друку вченою радою Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (протокол від 2 листопада 2006 р. № 9)

Науковий консультант – д-р філол. наук, проф. *Р. П. Радишевський* (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

Рецензенти: д-р філол. наук, проф. *А. К. Мойсієнко* (Київський національний університет імені Тараса Шевченка); д-р філол. наук, проф. *М. Лесів* (Люблінський католицький університет Івана Павла II, Польща); канд. філол. наук, наук. співроб. від. західно- і південнослов'янських мов *О. М. Лазаренко* (Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України)

Редактор *Л. Г. Мірошниченко*

«Ukraińsko-polski słownik homonimów i paronimów międzyjęzykowych» stanowi pierwszą pracę leksykograficzną, w której zaprezentowane zostały leksykalne i gramatyczne charakterystyki słów i frazeologizmów, mających w obydwu językach jednakowe lub podobne brzmienie, lecz różne znaczenie.

Słownik przeznaczony jest dla studentów, uczniów, słuchaczy kursów języków obcych, wykładowców, nauczycieli, tłumaczy, naukowców, wszystkich, którzy uczą się języka ukraińskiego bądź polskiego.

Кононенко І., Співак О.
К64 Українсько-польський словник міжмовних омонімів і паронімів / За ред. І. Кононенко. – К.: Вища шк., 2008. – 343 с. – Укр., пол.
ISBN 978-966-642-388-X

«Українсько-польський словник міжмовних омонімів і паронімів» є першою лексикографічною працею, в якій наведено лексичні та граматичні характеристики слів і фразеологізмів, що мають в обох мовах однакове або схоже звучання, але різне значення.

Для студентів вищих навчальних закладів, учнів шкіл, гімназій та ліцеїв, слухачів курсів іноземних мов, викладачів, учителів, перекладачів, науковців, усіх, хто вивчає українську та польську мови.

УДК (038)=161.2=162.1
ББК 81.2-4(4 Укр)(4П)

ISBN 978-966-642-388-X

ЗМІСТ SPIS TREŚCI

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Активізація міждержавних економічних, культурних, наукових та освітніх зв'язків між Україною і Польщею сприяла посиленню уваги до вивчення українцями польської, поляками – української мови. У межах кожної з цих держав мешкає представницька національна меншина, яка послуговується паралельно двома мовами – українською і польською. Вживання двох споріднених мов, з одного боку, полегшує розуміння кожної з них, з другого – спричиняє ряд труднощів. Подолання інтерференції, тобто змішування явищ двох мовних систем, потребує всебічної уваги до цих виявів не лише з теоретичного, а й з практичного погляду.

Досить поширеними інтерференційними чинниками є міжмовні омонімія та паронімія. Лексичні міжмовні омоніми (їх іще часто називають «фальшивими друзями перекладача») – це однакові за звучанням, але відмінні (або частково відмінні) за лексичним значенням та вживанням слова двох мов. Міжмовні пароніми мають близьку фонетико-морфологічну форму і не збігаються за значенням.

Утворення рядів міжмовних омонімів і паронімів пояснюється кількома причинами. Українські та польські слова можуть мати спільне індоєвропейське або загальнослов'янське походження, однак у процесі розвитку кожної з мов ці слова, зберігши схоже звучання, розійшлися за лексичними значеннями, пор.: *гора – góra*, *гострий – ostry*, *колір – kolor*. Окремі пари міжмовних омонімів та паронімів утворювалися внаслідок розходжень у запозичених з інших мов словах під впливом внутрішньомовних процесів, пор.: *аванс – awans*, *акорд – akord*. Явище міжмовної омонімії та паронімії може виникати також як наслідок процесу переходу слів з польської мови в українську і навпаки, пор. зміну значень у лексичних парах: *вензель* – з пол. *węzeł*, *hulać* — з укр. *гуляти*. Інколи міжмовні омоніми і пароніми виникають внаслідок випадкового збігу у звучанні слів двох мов, пор.: *ангельський – angielski*.

Розходження в семантиці міжмовних омонімів (або паронімів) мають різний характер. У сфері українсько-польської міжмовної омонімії та паронімії можна виділити кілька семантичних типів таких пар слів:

1) слова, які повністю розходяться за своїм значенням (або за всіма значеннями, якщо слово полісемічне), напр., укр. *чашка* – пол. *czaszka*;

2) слова, які розрізняються лише окремими лексичними значеннями (якщо хоча б одне слово пари полісемічне), напр., укр. *сепарація* – пол. *separacja*;

3) слова, які входять до одних лексико-семантичних або тематичних груп, але позначають різні предмети чи явища, напр., укр. *мотиль* – пол. *motyl*;

4) слова, що розходяться передусім за стилістичними характеристиками, пор.: укр. *губа* (нейтр.) – пол. *gęba* (розм.).

Крім того, слову однієї мови може відповідати група омонімів, омографів або паронімів в іншій мові, напр., *дека – deka*[1, 2], *білизна, білизна́ – bielizna, гривня – grzywna, hrywnia.*

Складними щодо вживання для носіїв української та польської мов є також міжмовні омоніми-фразеологізми, розходження в семантиці яких зумовлене не значенням окремих компонентів, а їхнім загальним змістом, напр.: *з дня на день — z dnia na dzień.* Такі фразеологічні одиниці подано у словнику окремо.

Аналізуючи міжмовні омоніми та пароніми, потрібно враховувати, що українська й польська мови належать до споріднених слов'янських мов різних груп – східнослов'янської та західнослов'янської, і це визначає існування між ними закономірних контрастивних явищ. Фонетичний склад української і польської мов характеризується неоднаковими за кількістю та якістю приголосними й голосними звуками. Зокрема, польська мова – єдина зі слов'янських мов, що зберегла носові голосні. Вона має більш розвинутий, ніж в українській мові, ряд шиплячих та африкат. У двох мовах розрізняються вимовою окремі звуки, напр., укр. [*г*] і пол. [*h*], укр. [*л*] і пол. [*ł*]. Крім того, спостерігаються регулярні міжмовні співвідношення фонетично різних звуків, які передаються літерами *р // rz, o // ó* та ін. Такі сталі чергування звуків, безперечно, позначаються на явищах міжмовної омонімії та паронімії, що враховано у словнику. Частина міжмовних омонімів (або паронімів) може розходитися за наголосом, який має в польській мові, на відміну від української, фіксований характер, напр.: *ви́казати – wykázać, гарніту́р – garnítur.* Міжмовні пароніми можуть мати відмінності, пов'язані зі специфікою вираження морфем в обох мовах, напр.: *духовий – duchowy, чмихати – czmychać.*

У систему міжмовних омонімів та паронімів входять слова, що належать до різних граматичних класів, однак передусім це іменники, дієслова та прикметники. Саме ці, базові, частини мови становлять основу словника. При цьому іменники можуть входити до груп як міжмовних омонімів, так і паронімів. Прикметники і дієслова мають в українській та польській мовах різні морфемні характеристики, через що вони утворюють тільки групи міжмовних паронімів. Із так званих службових частин мови до складу словника найбільш широко залучені прийменники як слова, вживання котрих суттєво позначається на семантико-синтаксичних відношеннях у словосполученні та реченні. У словнику трапляються також лексико-граматичні міжмовні омоніми (або пароніми), напр.: *лютий* (прикметник, іменник) – *luty* (іменник). Компоненти пари міжмовних омонімів (паронімів) можуть розрізнятися граматичними категоріями роду, числа, виду та ін.

Дослідження українсько-польської міжмовної омонімії і – особливо – паронімії передбачає аналіз кількох тисяч пар слів. Обсяг словника не дав можливості ввести до його реєстру всі ці лексичні одиниці, тому перед авторами постала проблема обмеження їхньої кількості. У словник передусім увійшли найбільш уживані слова, що мають в українській та польській мовах однакове або схоже звучання і повністю або значною мірою розходяться за своєю семантикою та сполучуваністю. Суттєвим принципом добору лексикону став нормативний характер обох слів – компонентів пари міжмовних омонімів або паронімів.

Водночас до словника введено і такі пари слів, одне з яких в українській або польській мові належить до високочастотних літературних, а в іншій має стилістичне забарвлення (розмовне, просторічне, книжне тощо) або є поширеним терміном. Застарілі слова (значення) введено до тексту словника в тому разі, коли вони не повністю перейшли у пасивний склад лексики і ще зрозумілі носіям мови. До словника не увійшли міжмовні омонімічні діалектні слова.

За існування однокореневих слів – міжмовних омонімів (чи паронімів) до словника вводиться, як правило, одна пара таких одиниць. При цьому перевага надається словам, що первинні відносно інших за походженням; найбільш уживані в обох мовах; максимально наближені за звучанням; мають найістотніші відмінності в українській та польській мовах у своїх значеннях. Так, наприклад, із групи однокореневих лексем *професор – profesor*, *професорський – profesorski*, *професура – profesura* до словника увійшла пара *професор – profesor*. Проте якщо однокореневі міжмовні омоніми та пароніми суттєво розійшлися за лексичним значенням, вони вводяться до словника; наприклад, у реєстр входять такі однокореневі пари, як *визнати – wyznać*, *визнання – wyznanie*; *простий – prosty*, *просто – prosto*.

Важливим критерієм входження слів до реєстру стала належність елементів пари міжмовних омонімів та паронімів до однієї лексико-семантичної або тематичної групи, що викликає додаткові труднощі у розумінні їхніх значень. Спільні компоненти семантики таких слів створюють можливість для введення їх у паралельні за граматичною структурою та лексичним наповненням українські й польські контексти. У такому разі словесне оточення «не підказує» значення слова, а самі конструкції схожого зразка також можуть розглядатися як синтаксичні міжмовні омоніми та пароніми, пор.: *їсти диню – jeść dynię*; *Кулик летить – Kulik leci* та ін.

Тлумачення (дефініції) слів – міжмовних омонімів і паронімів спираються передусім на матеріали сучасних тлумачних словників української та польської мов, перекладних українсько-польських та польсько-українських словників, словників іншомовних слів та ін. Однак ці словники не завжди дають повну характеристику значень слів та їхньої лексико-граматичної сполучуваності відповідно до сучасного стану обох мов. З огляду на це автори у роботі над «Українсько-польським словником міжмовних омонімів і паронімів» враховували не лише лексикографічні джерела, а й факти сучасного живого мовлення, відображені в публіцистичних текстах, теле- і радіопрограмах, власній картотеці із записами розмовного мовлення. Широко використано також матеріали з Інтернету, які аналізувалися за допомогою пошуку окремих слів та показників частотності їхнього вживання. Такий підхід дав змогу уточнювати семантичну структуру та стилістичні характеристики слів в обох мовах. Аналогічним чином добирався матеріал до «Українсько-польського словника міжмовних фразеологічних омонімів і паронімів», українські та польські фразеологізми також вперше зафіксовано в лексикографічній практиці.

Міжмовні омонімія та паронімія можуть виявляти себе в різних мовленнєвих ситуаціях: під час перекладу, у спілкуванні між собою носіїв української та польської мов, у художній літературі, публіцистичних текстах, діловому мовленні

тощо. Отже, для авторів постала проблема вибору умов уживання таких пар слів. На нашу думку, найбільш виправданим підходом до особливостей використання слів у кожній з мов є встановлення їхньої сполучуваності на рівні типових синтаксичних конструкцій різного обсягу.

У додатку до словника подано польсько-український реєстр міжмовних омонімів і паронімів з посиланням на перше слово статті основного реєстру. Відповідний реєстр укладено до «Українсько-польського словника міжмовних фразеологічних омонімів і паронімів». Подано також список лексикографічних джерел.

Словник адресовано насамперед тим, хто вивчає польську або українську мову, – студентам вищих навчальних закладів, учням середніх шкіл, слухачам курсів іноземних мов. Знання особливостей українсько-польської міжмовної омонімії і паронімії важливе й для тих, хто більшою чи меншою мірою користується обома мовами. Видання стане у пригоді також перекладачам, службовцям, бізнесменам. Цей словник може слугувати матеріалом для порівняльно-історичних і зіставно-типологічних досліджень української та польської мов, а також для створення лексикографічних видань різних типів.

Пропоноване видання містить понад 1400 словникових статей.

І. Кононенко

СТРУКТУРА СЛОВНИКОВОЇ СТАТТІ

До заголовкової групи слів, що відкривають словникову статтю, входять українські та польські міжмовні омоніми чи пароніми. На першу позицію у словниковій статті поміщено слово української мови. Словникова стаття може мати не лише пару відповідних слів, а й додаткові лексичні одиниці, до яких належать:

1) фонетичні варіанти слів, напр.: *всіляко* (*усіляко*) – *wszelako*;
2) внутрішньомовні омоніми, напр.: *коло*^{1,2} – *koło*^{1,2};
3) внутрішньомовні омографи: *тéрен*, *терéн* – *teren*;
4) внутрішньомовні пароніми: *ремез*, *реміз* – *remiz*, *remis*;
5) компоненти дієслівної видової пари: *поводитися*, *повестися* – *powodzić się*, *powieść się*.

Якщо у словникову статтю, окрім базового слова, входять додаткові українські слова, вони також вносяться до основного реєстру за абеткою із посиланням на базове слово статті. Реєстр польських слів із відповідним посиланням наводиться наприкінці словника.

Заголовкові українські слова подано з акцентологічною характеристикою. У разі варіантності наголошення подаються два наголоси, напр., *тáсьмá*. Польські слова акцентологічної характеристики не мають, оскільки наголос у них завжди міститься на передостанньому складі згідно із закономірностями польської мови. У разі винятків наголос подається, напр., *tableau* [вим. tabló].

Іменники в словнику стоять у називному відмінку однини. Поруч подається закінчення (форма) родового відмінка та характеристика роду. Якщо слово або окреме значення вживаються лише у формі множини (pluralia tantum), воно наводиться саме в такій формі. Крім того, у словникову статтю введено ті відмінкові форми, які викликають труднощі у вживанні.

При збірних іменниках дається позначка *збірн*. При іменниках, що не відмінюються, ставиться позначка *невідм*.

Прикметники стоять у називному відмінку чоловічого роду в повній формі з наведенням закінчень жіночого та середнього роду.

Дієслова подано у формі інфінітива. Видові пари дієслів наводяться в одній статті. Вихідною є форма недоконаного виду. До особових форм дієслів подано форми 1-ї і 2-ї особи однини теперішнього часу (дієслів недоконаного виду) або майбутнього часу (дієслів доконаного виду).

При дієсловах, що не мають форми 1-ї і 2-ї особи однини теперішнього (майбутнього) часу, а також при дієсловах з формами *-ся* – *się* середньозворотного стану наводиться лише форма 3-ї особи однини.

Скорочення форм дієслова подано з останнього незмінного звука основи теперішнього (майбутнього) часу.

При характеристиках іменників, прикметників та дієслів можуть подаватися ті словоформи, які викликають труднощі у вживанні. До словникової статті введено також українські словоформи з акцентологічними труднощами.

Займенники, прислівники, прийменники, сполучники, частки, вигуки наводяться з позначками *займ.*, *присл.*, *прийм.*, *спол.*, *част.*, *виг.*

Якщо слово або окреме значення належить до певного стилю, вживається відповідна позначка: *книжн.* (книжний), *розм.* (розмовний), *простор.* (просторічний) та ін. Застарілі слова подаються із позначкою *заст.* Слова поширеного термінологічного вжитку мають позначки *спец.* (спеціальне) або *проф.* (професійне). Якщо слово або окреме значення вживається у певній царині науки, біля нього ставиться відповідна позначка, напр.: *лінгв.*, *мат.* Реєстр таких позначок подається в «Умовних скороченнях». Слова, що входять до тематичних груп «флора» і «фауна», мають додатковий відповідник латинською мовою.

У тлумаченнях розкриваються лексичні значення українського та польського слів. Відтінки значень подаються з позначкою //. Якщо слово має кілька значень, кожне з них подано під окремою цифрою. Порядок розміщення значень полісемічного слова дається за певною системою, що відповідає загальноприйнятій лексикографічній практиці: спочатку – первинні, прямі значення, потім – вторинні, переносні (із позначкою *перен.*), наприкінці – маловживані з відповідними позначками. Значення ряду похідних слів розкривається через основні слова, з якими вони етимологічно пов'язані. До тлумачення реєстрового слова (значення), де це можливо, подаються синоніми та антоніми. Слова – внутрішньомовні омоніми подаються в межах однієї словникової статті з позначкою біля слова арабськими цифрами. Принципи виділення внутрішньомовних омонімів відповідають українській та польській лексикографічним традиціям. У складних випадках тлумачення слова (або його окремого значення) супроводжується перекладом відповідно польською чи українською мовою. Якщо окремі значення польського слова є семантично тотожними українському слову (значенню), вживається позначка =. Позначка ~ передає приблизну тотожність польського слова (значення) українському слову (значенню). За приблизної тотожності розходження можуть бути пов'язані:

1) з більшою/меншою частотністю вживання слова (значення) в кожній з мов, що передається позначками *пошир.* або *рідко*;

2) з різною стилістичною належністю відповідних слів (значень), що відображено в системі позначок;

3) з певними відмінностями сполучуваності, що демонструється на матеріалі прикладів.

До українських та польських реєстрових слів подано приклади їх типового вживання в синтаксичних умовах. У доборі прикладів-ілюстрацій враховувалися варіанти сполучуваності слів у кожній з мов.

До складу пропонованого видання входить також «Українсько-польський словник міжмовних фразеологічних омонімів і паронімів». Він містить пари сполучень, які належать до групи власне фразеологізмів або сталих зворотів.

Пари реєстрових зворотів стоять в алфавітному порядку згідно з літерними знаками першого українського компонента. Видові пари дієслівних фразеологізмів подаються в реєстровій одиниці через скісну лінію, напр.: *брати / взяти до серця – brać / wziąć do serca*. Вихідним вважається недоконаний вид фразеологічних одиниць, проте якщо фразеологізм здебільшого вживається у формі доконаного виду, то вона наводиться першою. Варіантні компоненти фразеологізмів подано в дужках. Фразеологічні варіанти внесено за абеткою до основного реєстру з посиланням на базовий фразеологізм. Якщо фразеологізм має стилістичне забарвлення книжного характеру або відтінок іронічності, жартівливості чи зневажливості, він супроводжується певною позначкою. Словникова стаття містить також тлумачення схожих за звучанням українських і польських фразеологізмів та показує їхнє вживання в синтаксичних умовах.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

акт. – активний стан
анат. – анатомія
архіт. – архітектура
астр. – астрономія
безос. – безособове дієслово, вираз
біол. – біологія
бот. – ботаніка
буд. – будівельна справа
бухг. – бухгалтерія
вет. – ветеринарія
виг. – вигук
військ. – військова справа
вказ. – вказівний
вставн. сл. – вставне слово
вульг. – вульгарне слово, вираз
геогр. – географія
геол. – геологія
гідр. – гідрологія
грам. – граматика
дав. в. – давальний відмінок
див. – дивіться
дипл. – дипломатія
дієприкм. – дієприкметник
дієприсл. – дієприслівник
дієсл. – дієслово
додатк. – додатковий
док. – доконаний вид
друк. – друкарська справа
евф. – евфемізм
ек. – економіка
ел. – електрика
ент. – ентомологія
етн. – етнографія
ж. – жіночий рід
жарт. – жартівливе слово, вираз
жив. – живопис
жін. – жіночий рід відповідно до іменника чоловічого роду
займ. – займенник
запереч. – заперечний, заперечення
заст. – застаріле слово
зах. – західноукраїнське слово
збірн. – збірне значення
зменш. – зменшений, зменшувальний
зменш.-пестл. – зменшено-пестливий
знах. в. – знахідний відмінок
знач. – значення
зневажл. – зневажливе слово, вираз
зоол. – зоологія
зоотех. – зоотехніка
зробл. з ... – зроблений з ...
ім. – іменник
інфін. – інфінітив
інформ. – інформатика
ірон. – іронічне слово
іст. – історія
і т. ін. – і таке інше
карт. – картярський термін
кільк. – кількісний
кін. – кінематографія
книжн. – книжне слово, вираз
комп. – комп'ютерний термін
констр. – конструкція
кул. – кулінарія
лайл. – лайливе слово, вираз
лінгв. – лінгвістика
лісн. – лісництво
літ. – літературознавство
лог. – логіка
майб. ч. – майбутній час
мат. – математика
мед. – медицина
мет. – металургія
метеор. – метеорологія
мин. ч. – минулий час
мисл. – мисливство
мист. – мистецтво
місц. в. – місцевий відмінок
мн. – множина
мовозн. – мовознавство
мор. – морська справа
муз. – музика
наз. в. – називний відмінок
наказ. сп. – наказовий спосіб
напр. – наприклад
нар.-поет. – народнопоетичне слово
невідм. – невідмінюване слово
недок. – недоконаний вид
незм. – незмінюване слово
нейтр. – нейтральний стиль
неознач. – неозначений
обмеж. – обмежене вживання
одн. – однина
означ. – означальний, означення

орн. – орнітологія
оруд. в. – орудний відмінок
ос. – особа
особ. – особовий
офіц. – офіційний стиль
пас. – пасивний стан
перев. – переважно
перен. – переносно, переносне значення
пестл. – пестливий
пит. – питальний
підсил. – підсилювальний
поет. – поетичне слово
пол. – польське слово, вираз
полігр. – поліграфія
політ. – політика
пошир. – поширений
прийм. – прийменник
прикм. – прикметник
присл. – прислівник
присудк. – присудковий
простор. – просторічне слово, вираз
проф. – професійне слово
псих. – психологія
рел. – релігія
род. в. – родовий відмінок
розм. – розмовне слово, вираз
с. – середній рід
сад. – садівництво
с. г. – сільське господарство
сл. – слово
соц. – соціологія
спец. – спеціальне слово
спол. – сполучник
спонук. – спонукальний
спорт. – спортивний термін
стос. до … – стосовно до …
театр. – театральний термін
текст. – термін текстильної промисловості
тел. – телебачення
теп. ч. – теперішній час
тех. – техніка
у знач. вставн. сл. – у значенні вставного слова
у знач. ім. (*прикм.*, *присл.*) – у значенні іменника (прикметника, прислівника)
у знач. присудк. сл. – у значенні присудкового слова
укр. – українське слово, вираз
уроч. – урочисте слово
у сполуч. – у сполученні
учн. – учнівський жаргон
фам. – фамільярне слово
фіз. – фізика
фізіол. – фізіологія
філос. – філософія
фін. – фінансова справа
фот. – фотографія
хім. – хімія
хореогр. – хореографія
церк. – церковне слово, вираз
ч. – чоловічий рід
част. – частка
шах. – шаховий термін
юр. – юридичний термін

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Аа, Бб, Вв, Гг, Ґґ, Дд, Ее, Єє,
Жж, Зз, Ии, Іі, Її, Йй, Кк, Лл,
Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу,
Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ьь, Юю,
Яя

ПОЛЬСЬКИЙ АЛФАВІТ

Aa, Ąą, Bb, Cc, Ćć, Dd, Ee, Ęę,
Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Łł,
Mm, Nn, Ńń, Oo, Óó, Pp, Qq, Rr,
Ss, Śś, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy,
Zz, Źź, Żż

Примітка. У польському правописі літери **Q, V, X** використовуються в написанні запозичених слів.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЛОВНИК МІЖМОВНИХ ОМОНІМІВ І ПАРОНІМІВ (ЛЕКСИКА)

А

А$^{1, 2, 3, 4}$ – А$^{1, 2, 3, 4}$

А^{1}. Перша літера українського алфавіту на позначення голосного звука «а».

А^{2}, *спол.* 1. *протиставний.* Поєднує речення, частини складного речення або члени речення, протиставлені за змістом одне одному; інколи зі значенням допустовості; близький за значенням до **але, проте, навпаки, однак, все-таки**. *Не та мати, що народила, а та, що виростила* (прислів'я). *Він чекав на неї, а вона не прийшла. На небі вже з'явився місяць, а сонце ще світило.* 2. *зіставний.* Поєднує члени речення, частини складного речення, в яких зіставляються одночасні дії; значенням наближається до **тим часом**. *Він читає, а вона пише.* 3. *приєднувальний.* Приєднує нові речення, частини складного речення або члени речення зі значенням послідовного викладу думок, опису предметів, явищ чи подій або такі, що вказують на час, мету, причину, умову, результат і т. ін. *І шумить, і гуде, дрібен дощик іде. А хто ж мене, молодую, та й додому одведе?* (народна пісня). *Оксані треба купити хліба, а вона не йде через дощ.* 4. *приєднувальний.* Уживається на початку речень, в основному питальних. *А що чути про нього?*

А^{3}, *част., спонук.* Уживається на початку речень при присудках, що виражають заклик, наказ виконати дію. *А йди, синку, швидше додому!*

А^{4}, *виг.* 1. Виражає здогад, здивування і т. ін. *А, ось ви де!* 2. Виражає незадоволення, досаду, погрозу; переляк, відчай, біль. *– А, прийшов нарешті! – А-а, – закричала дитина з переляку.*

А^{1}. Перша літера польського алфавіту на позначення голосного звука «а».

А^{2}, *спол.* 1. = **А^{2} 1.** *Odczuwał straszliwy ból, a jednak nie przestawał pracować. Zrobisz to dzisiaj, a nie jutro.* 2. = **А^{2} 2.** *Teściowa krzyczy, a teść niewzruszony czyta gazetę.* 3. = **А^{2} 3.** *Uderz w stół, a nożyce się odezwą* (прислів'я). *Ja to dokończę, a ty idź już do domu. A co tam słychać u Barbary?* 4. *єднальний.* Вживається для вираження просторового розміщення між якимись предметами або для вираження наявності стосунків між кимось або чимось (з прийменником *między*); *укр.* **і** або **та**. *Stosunki między Polską a Ukrainą są coraz lepsze. Krzesło stało między oknem a łóżkiem.*

А^{3}. 1. = **А^{3}.** *A chodź no tu!* 2. *част., підсил.* Підсилює зміст запитання або повідомлення; у питальних реченнях на її місці в українській мові вживається здебільшого питальна частка **хіба**. *A nie mówiłam, że tak się to skończy? A nie powinieneś już spać? Ciągle się pyta, a gdzie, a co, a jak.* 3. *част., підсил.* Вживається між деякими повторюваними словами для підсилення вислову; *укр.* **і**. *Te przykłady można mnożyć a mnożyć.* 4. *част., вказ.* Вживається між вказівними займенниками для узагальненого вираження змісту. *Taki a taki lekarz przyjmuje w te a te dni. Pojechałem tam a tam, wrócę za tydzień.*

А[4] 1. = **А**[4] **1.** *A! Tu się chowasz?* 2. = **А**[4] **2.** *A-a – krzyknął z bólu.*

АБИ́ – ABY[1,2]

АБИ́, *спол.* 1. Починає підрядні речення умови; значення близьке до **коли б лише, тільки б**. *Він хоче купити багато книжок, аби вистачило грошей. Не спиняй, нехай собі співає, аби неголосно* (Т. Шевченко). 2. Починає підрядні речення мети; значення близьке до **щоб.** *Він буде наполегливо працювати, аби досягти свого.* 3. Починає підрядні речення додаткові та з'ясувальні; значення близьке до **щоб**. *Вона хотіла, аби син краще вчився.*

ABY[1], *спол.* 1. *книжн.* ~ **аби 2**. *Poszła na szkolenie, aby podnieść swoje kwalifikacje.* 2. *книжн.* ~ **аби 3**. *Zamknął okno, bo nie chciał, aby się przeziębiła.* 3. *книжн.* Починає підрядні речення, зміст яких вказує на повернення до виконання перерваної дії. *Przestał wiercić tylko na chwilę, aby za moment zacząć ze zdwojoną energią. Zbudził się, aby znów zasnąć.* 4. *розм.* ~ **аби 1**. *Powiedz coś, aby z sensem.*

ABY[2], *част.* 1. *обмеж.* Польські речення з цією часткою близькі до українських речень з **аби 1**. *Aby do wiosny. Aby doczekać do rana. Żyje się jakoś, aby do przodu.* 2. *розм.* Уживається для вираження сумніву щодо істинності змісту запитання. *Nie za późno aby na kolację?*

АВА́НС – AWANS

АВА́НС, -у, *ч.* Частина грошей, яка дається наперед у рахунок майбутньої платні за роботу, товар; *пол.* zaliczka. *Виплачувати, отримувати аванс.*

AWANS, -u, *ч.* 1. Службове підвищення, призначення на вищу посаду. *Po trzech latach sumiennej służby chyba zasłużyłem sobie na awans? Otrzymać, uzyskać awans. Podać, przedstawić kogoś do awansu. Twój awans na stanowisko dyrektora jest prawie pewny.* 2. Здобуття вищого суспільного, товариського та ін. становища. *Awans społeczny.* 3. Вихід у вище коло, тур спортивних змагань. *Wątpię w awans naszej reprezentacji piłkarskiej. Wywalczyć awans do finału Ligi Mistrzów.*

АВАНТЮ́РА – AWANTURA

АВАНТЮ́РА, -и, *ж.* Ризикований, непевний захід, дія, справа, розраховані на випадковий успіх. *Бездумна, злочинна авантюра. Піти на авантюру. Заробляти гроші грою в карти – справжня авантюра.*

AWANTURA, -y, *ж.* Скандал, сварка. *Mama zrobiła mi straszną awanturę, bo, wychodząc, nie zamknęłam drzwi wejściowych do mieszkania. W nocy na naszej klatce schodowej doszło do pijackiej awantury. Często robił jej awantury o wyimaginowanego kochanka.*

АВА́РІЯ – AWARIA

АВА́РІЯ, -ї, *ж.* 1. Пошкодження, вихід з ладу машини, пристрою. *Аварія двигуна.* 2. Дорожня катастрофа; *пол.* wypadek samochodowy, kraksa. *П'яні водії – найчастіша причина дорожніх аварій.*

AWARIA, -rii, *ж.* = **аварія 1**. *Spowodować, usunąć awarię. Awaria pompy. Awaria sieci wodociągowej, elektrycznej.*

АВТОКА́Р – AUTOKAR

АВТОКА́Р, -а, *ч.* Самохідний візок для перевезень вантажів безрейковими дорогами на невелику відстань; автовізок. *Везти, перевозити вантаж, валізи автокаром.*

AUTOKAR, -u, *ч.* Туристичний автобус. *Turyści wsiedli do autokaru.*

АДАПТА́ЦІЯ – ADAPTACJA

АДАПТА́ЦІЯ, -ї, *ж.*, *біол.*, *псих.* Пристосування організмів, органів чуття до умов існування, оточення. *Адаптація до умов тропічного клімату.*

ADAPTACJA, -i, *ж.* 1. = **адаптація**. *Zdolność adaptacji.* 2. Постановка, переробка, здебільшого літературного твору.

Adaptacja trudnego utworu do użytku szkolnego. 3. Фільм, вистава за літературним твором. *To już trzecia adaptacja filmowa tego dzieła.* 4. Пристосування будинку для інших потреб. *Adaptacja budynku mieszkalnego na biuro.*

АДЕ́ПТ – ADEPT

АДЕ́ПТ, -а, *ч., книжн.* Прибічник, послідовник якогось учення або ідеї. *Завзятий адепт. Адепт формалізму, модернізму.*

ADEPT, -a, *ч., книжн.* 1. Людина, що вивчає якусь спеціальність, починає працювати за якоюсь професією, в якомусь напрямі мистецтва. *Adept sztuki filmowej.* 2. = **адепт**. *Adept psychonoanalizy.*

А́ДРЕС – ADRES

А́ДРЕС, -а, *ч.* Письмове привітання комусь з нагоди відзначення видатної події в його житті. *Вітальний адрес. Адрес ювілярові. Вручати, отримувати адрес.*

ADRES, -u, *ч.* 1. Позначення місця проживання чи перебування когось або місцезнаходження чогось; адреса. *Już nie mieszkam pod tym adresem.* 2. *перен.* Місце проживання. *Dla bezpieczeństwa często zmienial adresy.* 3. Позначення за допомогою відповідних символів певного комп'ютера або його користувача в комп'ютерній чи інтернетній мережі; адреса. *Adres sklepu internetowego.*

АКАДЕ́МІК – AKADEMIK

АКАДЕ́МІК, -а, *ч.* Член Академії наук. *Відомий, шанований академік. Академік Національної академії наук України.*

AKADEMIK, -a, *ч.* 1. Студентський гуртожиток. *Mieszkam w akademiku.* 2. *книжн.* Член академії, організації, що об'єднує вчених або артистів. *Dzisiaj powiemy raczej członek akademii, a nie akademik.*

АКО́РД – AKORD

АКО́РД, -у, *ч.* 1. Гармонійне поєднання кількох музичних звуків або голосів. *Гучні акорди. Звучать акорди.* 2. *перен.* Важлива подія або момент чого-небудь. *Останній акорд студентського життя.*

AKORD, -u, *ч.* 1. = **акорд 1**. *Akord harmoniczny, melodyczny.* 2. = **акорд 2**. *Kapitulacja była ostatnim akordem wojny.* 3. *тільки одн.* Відрядна праця. *Wolę pracować na akord: im więcej zrobię, tym więcej zarobię.*

АКТУА́ЛЬНИЙ – AKTUALNY

АКТУА́ЛЬНИЙ, -а, -е. Важливий, істотний для певного часу; який відповідає найважливішим вимогам і потребам сучасності. *Актуальні проблеми, завдання. Актуальна тема доповіді.*

AKTUALNY, -a, -e. 1. = **актуальний**. *Aktualne zagadnienia, kwestie.* 2. Дійсний. *Aktualny rozkład jazdy autobusów. Nasza oferta jest nadal aktualna.* 3. Теперішній, наявний. *Aktualna sytuacja. Aktualne możliwości.*

А́КЦІЯ[1, 2] – AKCJA

А́КЦІЯ[1], -ї, *ж.* Цінний папір. *Вкласти гроші в акції. Продати акції.*

А́КЦІЯ[2], -ї, *ж.* 1. Дія, діяльність, спрямовані на досягнення певної мети. *Політична, передвиборча акція. Акція, спрямована на підвищення рівня життя.* 2. Культурний, літературний або мистецький захід. *Кінофестиваль «Нові очі» — це акція, організована Спілкою молодих режисерів України.* 3. Рекламно-торговельний захід, що має на меті ознайомлення клієнтів з певним видом товару та заохоченням до його купівлі; найважливішою частиною акції є продаж за зниженими цінами; *пол.* promocja. *В універмазі сьогодні акція: товари можна купити на 20 відсотків дешевше.*

AKCJA, -i, *ж.* 1. = **акція[2] 1**. *Z góry zaplanowana akcja. Podjąć, prowadzić, przygotować, zorganizować akcję. Akcja dożywiania dzieci. Akcja ratunkowa. «Gazeta Gdańska» ogłosiła akcję «Nie bądź*

obojętny», skierowaną do przedsiębiorców Pomorza. 2. Військова операція, бойові дії, збройний виступ. *Jutro musimy przeprowadzić akcję dywersyjną na tyłach wroga. Akcja sabotażowa, zaczepna. Wątpię, czy zdecydują się na akcję odwetową.* 3. *літ.* Дія літературного твору. *Akcja się rozwija, rozgrywa, toczy. Jedność akcji, miejsca i czasu. Po pewnym czasie powolny tok akcji zaczyna być nużący.* 4. = **акція**[1]. *Nominalna wartość akcji wynosi 5 zł. Prezes odsprzedał duży pakiet akcji inwestorowi strategicznemu. Akcje spadają, zwyżkują.* 5. *спорт.* Атака. *Brawurowa akcja prawego pomocnika zakończyła się zdobyciem gola.*

АЛЕ́Я – ALEJA

АЛЕ́Я, -ї, *ж.* Дорога в парку чи в саду, обсаджена з обох боків деревами. *Липова, каштанова алея. Широка, темна алея. Алея парку.*

ALEJA, alei, *ж.* 1. = **алея**. *Kasztanowa aleja.* 2. Вулиця, що має в назві це слово. *Aleje Jerozolimskie. Mieszkać przy Alei Komisji Edukacji Narodowej.*

АМАРА́НТ – AMARANT

АМАРА́НТ, -а, *ч.* (*Amaranthus*). Трав'яниста рослина з родини щирицевих; деякі види вирощуються як декоративні, кормові, їстівні. *Салат з амарантом.*

AMARANT, -u, *ч.* 1. Рожево-червоний колір з фіолетовим відтінком. *Najbardziej podobne kolory to purpura, karmazyn i amarant.* 2. = **амарант**. *Uprawiać amarant.*

АМА́ТОР – AMATOR

АМА́ТОР, -а, *ч.* 1. Непрофесіонал. *Актор-аматор. Художник-аматор. Дослідник-аматор. Футболіст-аматор.* 2. *рідко.* Той, хто охоче робить щось; любитель. *Аматор астрономії.*

AMATOR, -a, *ч.* 1. *пошир.* ~ **аматор 2**. *Amator starych samochodów. Amator pieszych wycieczek. Amator łatwego zarobku. Amator blondynek.* 2. = **аматор 1**. *Czego się spodziewałeś po ich występie? Przecież to amatorzy.* 3. *розм.* Особа, що виконує щось без належної підготовки, невдало. *Biuro znalazło się w rękach amatorów.* 4. *розм.* Охочий щось придбати. *Coraz mniej jest amatorów na mieszkania w wielkiej płycie.*

АМЕРИКА́НКА – AMERYKANKA[1,2]

АМЕРИКА́НКА, -и, *ж.* Мешканка Сполучених Штатів Америки. *У готельному ресторані він познайомився з двома американками.*

AMERYKANKA[1], -i, *ж.* = **американка**. *Wszystkie dzisiejsze biegi na zawodach lekkoatletycznych w Berlinie wygrały Amerykanki.*

AMERYKANKA[2], -i, *ж.* Ліжко-диван. *Rozłożyć amerykankę. Przespać się na amerykance.*

АМУНІ́ЦІЯ – AMUNICJA

АМУНІ́ЦІЯ, -ї, *ж.*, *збірн.* 1. *військ.* Сукупність речей (крім одягу і зброї), що становлять спорядження військовослужбовця; *пол.* rynsztunek, ekwipunek. *Офіцери оглядали кобури, ремені та іншу нову амуніцію.* 2. *перен.*, *ірон.* Про одяг і речі, які свідчать про заняття людини (рибальське, мисливське спорядження та ін.); *пол.* ekwipunek. *Бери свою амуніцію і ходім на полювання.*

AMUNICJA, -i, *ж.*, *тільки одн.* Боєприпаси. *Żołnierze przynieśli dwie skrzynki z amunicją. Amunicja do rewolweru, karabinu. Na ćwiczeniach strzelaliśmy ślepą amunicją.*

А́НГЕЛЬСЬКИЙ – ANGIELSKI

А́НГЕЛЬСЬКИЙ, -а, -е. Прикм. від **ангел** – надприродна істота, охоронець, що зображується зазвичай у вигляді юнака з крилами. *Ангельські крила. Ангельські очі. Ангельський характер.*

ANGIELSKI, -a, -ie. Такий, що стосується Англії, англійців. *Literatura angielska. Język angielski. Angielska mgła, flegma.*

АНТИКВАРІА́Т – ANTYKWARIAT

АНТИКВАРІА́Т, -у, *ч.* Сукупність цінних предметів старовини (книжок, творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, меблів та ін.); *пол.* antyki, przedmioty antykwaryczne. *Продавати, купувати антикваріат. Колекціонувати антикваріат. Магазин антикваріату.*

ANTYKWARIAT, -u, *ч.* Крамниця, в якій торгують старими книжками, антикваріатом. *Antykwariat techniczny. Kupować starocie w antykwariacie.*

АПЕ́НДИКС – APENDYKS

АПЕ́НДИКС, -а, *ч.*, *анат.* Червоподібний відросток сліпої кишки людини та деяких тварин; *пол.* wyrostek robaczkowy. *Запалення апендикса називається апендицитом.*

APENDYKS, -u, *ч.*, *книжн.* Додаток до книжки. *Apendyks zawiera mapy.*

АПЛІКА́ЦІЯ – APLIKACJA

АПЛІКА́ЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Виготовлення орнаментів чи будь-яких художніх зображень нашиванням або наклеюванням різнокольорових клаптиків тканини, паперу, а також створений таким способом виріб. *Аплікація із соломки як вид декоративно-ужиткового мистецтва.* 2. Прикладення, накладення ліків; застосування рідких або мазеподібних препаратів, які прикладаються до шкіри з лікувальною метою. *Аплікація з меду та борошна.* 3. Прикладна програма. *Серверна, комп'ютерна аплікація.* 4. *рідко.* Заява, анкета. *Аплікація на одержання гранту.*

APLIKACJA, -cji, *ж.* 1. = **аплікація 1**. *Klasyczna bluzka ozdobiona aplikacją.* 2. Професійне стажування випускників юридичного факультету. *Aplikację odbyłem u sędziwego notariusza.* 3. = **аплікація 3**. *Jedną z najważniejszych aplikacji jest edytor tekstu.* 4. = **аплікація 4**. *Złożyć aplikację.*

АРАНЖУВА́ТИ – ARANŻOWAĆ

АРАНЖУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* і *док.* 1. Пристосовувати музичний твір, призначений для одного інструмента (голосу) або групи інструментів (голосів), до виконання на іншому інструменті або іншим складом інструментів (голосів). *Аранжувати пісню, оперу.* 2. Вносити у музичний твір зміни, імпровізувати під час виконання (у джазі). *На концертах він любив аранжувати.*

ARANŻOWAĆ, -żuję, -żujesz, *недок.* 1. = **аранжувати 1**. *Nowatorsko aranżować standard.* 2. *книжн.* Організовувати, напр. зустріч, знайомство. *Szef klakierów doskonale potrafił aranżować «spontaniczny» aplauz widowni. Zaczynają aranżować ciche spotkania we dwoje.* 3. Облаштовувати якесь приміщення в певному стилі, колористиці. *Nie chcę wszystkich pomieszczeń aranżować w tym samym stylu.*

АРЕ́ШТ – ARESZT

АРЕ́ШТ, -у, *ч.* 1. Позбавлення волі, взяття під варту когось. *Масовий арешт демонстрантів.* 2. *юр.* Судова заборона вільно розпоряджатися власним майном. *Накласти арешт на квартиру.*

ARESZT, -u, *ч.* 1. = **арешт 1**. *Skazać na areszt.* 2. Приміщення для осіб, позбавлених волі. *Osadzić, zamknąć w areszcie. Przebywać, siedzieć w areszcie. Wsadzić, zabrać do aresztu. Trafić do aresztu.* 3. = **арешт 2**. *Areszt na majątku. Areszt statku.*

А́РКА – ARKA

А́РКА, -и, *ж.* Склепіння, що має форму дуги; декоративна споруда у вигляді брами, що завершується склепінням; *пол.* łuk. *Тріумфальна арка. Арка моста.*

ARKA, -i, *ж.* 1. За Біблією: дерев'яна позолочена скриня, в якій зберігалися кам'яні скрижалі з десятьма заповідями Господніми; ковчег. *Arka przymierza.* 2. Судно, в якому, за Біблією, врятувався від всесвітнього потопу Ной зі своєю

родиною і тваринами; ковчег. *Arka Noego.*

АРКÁДА – ARKADA

АРКÁДА, -и, *ж.* Ряд арок, однакових за формою і розмірами, чи склепінчастих конструкцій, що спираються на стовпи або колони. *Галерея з аркадами.*

ARKADA, -y, *ж.* Арка. *Półkolista arkada.*

АРОМÁТ – AROMAT

АРОМÁТ, -у, *ч.* Приємний, ніжний запах; пахощі. *Аромат квітів, шоколаду, парфумів.*

AROMAT, -u, *ч.* 1. = **аромат 1.** *Aromat świeżych owoców. Aromat ziół. Wydzielać, roztaczać aromat.* 2. Концентрований розчин леткої органічної речовини; есенція. *Aromat arakowy.*

АРТИ́КУЛ – ARTYKUŁ

АРТИ́КУЛ, -а, *ч.* Тип виробу, товару, а також його позначення цифрами або літерами. *Артикул піджака, сукні, ковдри, каструлі.*

ARTYKUŁ, -u, *ч.* 1. Науковий чи публіцистичний твір невеликого обсягу в газеті, журналі, збірнику і т. ін.; стаття. *Interesujący artykuł. Artykuł o eseistyce Waldemara Łysiaka. Zamieścić, wydrukować artykuł. Opublikować artykuł. Wystąpić z artykułem.* 2. Товар, продукт. *Artykuły krajowe. Artykuły powszechnego użytku. Produkować, wytwarzać jakieś artykuły. Artykuły spożywcze, których okres przydatności do spożycia upływa jutro, są dzisiaj oferowane z dwudziestoprocentową zniżką.* 3. Самостійний розділ, параграф у юридичному документі, кодексі, статуті, законі тощо. *Artykuł kodeksu cywilnego, karnego. Zgodnie z artykułem 222 kodeksu karnego czyn ten jest zagrożony karą pozbawienia wolności do lat trzech.*

АРТИ́СТ – ARTYSTA

АРТИ́СТ, -а, *ч.* 1. Той, хто публічно виконує твори мистецтва (актор, співак, музикант та ін.). *Відомий, заслужений артист. Виступ, гра, роль артиста.* 2. *перен.* Той, хто досяг високої майстерності в будь-якій галузі, митець. *Він справжній артист у своїй роботі.*

ARTYSTA, -y, *ч.* 1. Той, хто працює в царині образотворчого мистецтва. *Artysta awangardowy. Artysta grafik, artysta plastyk, artysta malarz.* 2. = **артист 1.** *Artysta sceniczny, kabaretowy, filmowy, cyrkowy.* 3. = **артист 2.** *Powoli z rzemieślnika przeobraził się w prawdziwego artystę.*

АСИСТУВÁТИ – ASYSTOWAĆ

АСИСТУВÁТИ, -ýю, -ýєш, *недок.* Виконувати роботу асистента — помічника професора, лікаря та ін. *Асистувати хірургові. Асистувати під час операції.*

ASYSTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* 1. = **асистувати**. *Asystować przy operacji.* 2. *книжн.* Супроводжувати. *W podróży zagranicznej premierowi asystował minister gospodarki.*

АСПÉКТ – ASPEKT

АСПÉКТ, -у, *ч., книжн.* Точка зору, з якої розглядаються предмети, явища, поняття. *Два аспекти проблеми. Важливий аспект аналізу.*

ASPEKT, -u, *ч.* 1. = **аспект**. *Aspekty zagadnienia. Trzeba uwzględnić aspekt finansowy tego przedsięwzięcia.* 2. Граматична категорія дієслова, що виражає його доконаність або недоконаність; вид. *Aspekt dokonany, niedokonany.*

АСПІРÁНТ – ASPIRANT

АСПІРÁНТ, -а, *ч.* Особа, що готується до педагогічної або наукової діяльності при вищому навчальному закладі або науково-дослідному інституті; той, хто навчається в аспірантурі; *пол.* doktorant. *Аспірант кафедри хімії.*

ASPIRANT, -a, *ч.* 1. Офіцерський чин у польській поліції та пожежній службі. *Młodszy aspirant Kowalski.* 2. *книжн., рідко.* Претендент на що-небудь. *Aspirant do*

posady prezesa.

ÁУРА – AURA

ÁУРА, -и, *ж.* 1. Гіпотетичне поле, яке створюється живим організмом; біополе. *Аура людини, тварини. Фізична природа аури. Дослідник аури.* 2. *мед.* Особливий стан, що передує епілепсії, істерії тощо, і який має різноманітні вияви (відчуття заціпеніння, дзвону у вухах і т. ін.) *Аура епілепсії.* 3. *перен.* Настрій, атмосфера якого-небудь середовища; те, що оточує когось, щось. *Сприятлива, приємна, важка аура.*

AURA, -y, *ж.* 1. *книжн.* Погода. *W tym roku aura nas nie rozpieszcza.* 2. *книжн.* ~ **аура 3.** *Jego osobę otaczała aura niesamowitości. Występom muzyka towarzyszyła aura nowości.* 3. = **аура 1.** *Ktoś ma dobrą aurę.* 4. = **аура 2.** *Aura epilepsji.*

АФÉРА – AFERA

АФÉРА, -и, *ж.* Ризикована справа, здійснювана з метою наживи; шахрайство. *Виявити фінансову аферу.*

AFERA, -y, *ж.* 1. = **афера**. *W aferę zbożową zamieszanych jest wiele osób.* 2. Скандал; проблема. *Z tego może wyniknąć straszna afera. Robić z czegoś aferę.*

АЧ – ACZ

АЧ, *розм.* 1. *виг.* Уживається для вираження здивування, докору, незадоволення, захоплення і т. ін. *Ач, накричала на мене і побігла як скажена.* 2. *част.* Уживається (часто в сполученні з **який, як**), щоб звернути чиюсь увагу на когось або щось. *Ач що сказав.*

ACZ, *спол.*, *книжн.* Виражає протиставлення. Значенням близький до *укр.* **хоч, однак, проте.** *Zgodził się, acz niechętnie.*

Б

БАБИНÉЦЬ – BABINIEC

БАБИНÉЦЬ, -нця́, *ч.* Окреме місце в церкві, де стоять жінки. *Жінка молилась у бабинці.*

BABINIEC, -ińca, *ч.*, *розм.*, *жарт.* Зібрання, скупчення жінок. *W domu miał prawdziwy babiniec: żonę, teściową i trzy córki.*

БÁБКА[1, 2, 3, 4, 5, 6] – BABKA

БÁБКА[1], -и, *ж.* Баба – мати батька або матері; стара за віком жінка. *Прийшла бабка до внуків. Сільська, сусідська бабка.*

БÁБКА[2], -и, *ж.* Страва з локшини, сиру, рису і т. ін. *Солодка, сирна бабка. Бабка з яблуками.*

БÁБКА[3], -и, *ж.* (*Odonata*). Хижа комаха з довгим тілом і двома парами прозорих крил; *пол.* ważka. *Над озером літали бабки й метелики.*

БÁБКА[4], -и, *ж.* У копитних тварин — суглоб над копитом ноги. *Бабки коня.*

БÁБКА[5], -и, *ж.* Одна з частин токарного верстата. *Закріпити деталь на бабці.*

БÁБКА[6], -и, *ж. розм.* (*Leccinum scabrum*). Підберезник. *Збирати бабки.*

BABKA, -bki, *ж.* 1. = **бабка[1]**. *Babka ze strony ojca, matki.* 2. Виріб зі здобного тіста; баба. *Babka drożdżowa.* 3. *розм.* Жінка. *Ładna babka. Z tym facetem przyszły jeszcze jakieś dwie babki.* 4. *розм.* Стара жінка, зазвичай селянка. *Jakieś babki sprzedawały pod sklepem słonecznik.* 5. *бот.* (*Plantago*). Подорожник. *Jeżeli się skaleczysz, to przyłóż do rany krwawnik lub ewentualnie liść babki.* 6. *бот.* Їстівний гриб, вид підберезника. *Jeść babki.* 7. *зоол.* (*Gobius*). Невелика головата риба; бичок. *Marynowane babki.*

БАВÁРКА – BAWARKA

БАВÁРКА, -и, *ж.* Мешканка Баварії. *Баварка несла вісім кухлів пива.*

BAWARKA, -rki, *ж.* 1. = **баварка**. *Bawarki tańczyły i jodłowały.* 2. Чай з молоком. *Napijesz się herbaty z cytryną czy bawarki?*

БÁВИТИ – BAWIĆ

БÁВИТИ, -влю, -виш, *недок.* 1. Забавляти, няньчити, доглядати дітей. *Бавити внуків.* 2. Розважати когось, не давати комусь нудьгувати. *Бавити сусідку по купе смішними історіями.*

BAWIĆ, -wię, -wisz, *недок.* 1. = **бавити 1**. *Czasami pomagam siostrze bawić dzieci.* 2. = **бавити 2**. *Bawić kogoś rozmową.* 3. Розважати, вводити себе в добрий настрій. *Bawiło go obserwowanie kolejnych osób przewracających się na wyrzuconej przez niego skórce od banana. Przepraszam, ale ten kawał mnie nie bawi.* 4. *книжн.* Перебувати десь протягом певного часу; гостювати. *Przez ostatnie dwa tygodnie bawiłem w Atenach.*

БÁВИТИСЯ – BAWIĆ SIĘ

БÁВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *недок.* 1. Забавлятися, гратися. *Діти бавляться у дворі. Бавитися м'ячем, іграшками.* 2. Весело проводити час, розважатися, гуляти. *Бавитися на весіллі.*

BAWIĆ SIĘ, -wię się, -wisz się, *недок.* 1. = **бавитися 1**. *Bawić się w ciuciubabkę.* 2. = **бавитися 2**. *Bawić się na dyskotece, na balu, na przyjęciu.* 3. Потішатися з когось, ставитися до когось несерйозно. *Ona go nie kocha, tylko się nim bawi.* 4. Приділяти чомусь надмірну увагу; часто із заперечною часткою **nie**. *Bawić się w konwenanse, sentymenty. Nie baw się w szczegóły – opowiadaj prędko, co się stało.* 5. Робити щось несерйозно. *Bawić się w politykę.* 6. Удавати із себе когось. *Chcesz mu pobłażać, bawić się w dobrego wujka?* 7. *розм.* Марудитися, возитися з чимось. *Pół dnia bawiłem się z tymi papierami.*

БАГÁТО – BOGATO

БАГÁТО, *присл.* 1. У великій кількості; протилежне **мало**; *пол.* dużo. *На вулиці багато людей, машин, магазинів. Багато працювати, вчитися, ходити, спати.* 2. Заможно; протилежне **бідно**. *Жити багато, в достатку.* 3. Розкішно, чудово, дуже гарно. *Багато вишита сорочка.* 4. Щедро, розмаїто, достатньо. *Багато накритий стіл.*

BOGATO, *присл.* 1. = **багато 2**. *Żyć bogato, w luksusie.* 2. = **багато 3**. *Bogato zdobiona bransoleta.* 3. = **багато 4**. *Tekst pamiętnika został bogato zilustrowany zdjęciami z okresu dzieciństwa poety.*

БÁЙКА[1, 2] – BAJKA

БÁЙКА[1], -и, *ж.* 1. Невеликий віршований повчальний твір алегоричного змісту. *Байки Л. Глібова. Байка про вовка та ягня.* 2. *розм.* Вигадка, розповідь про те, чого насправді не було. *Не байка, а правда.*

БÁЙКА[2], -и, *ж.* М'яка бавовняна тканина з ворсом. *Тепла, яскрава байка. Халат з байки.*

BAJKA, -ki, *ж.* 1. Розповідний народнопоетичний або літературно-писемний твір про вигадані події; казка. *Bajka o Kopciuszku, o smoku, o kocie w butach.* 2. = **байка[1] 2**. *Nie opowiadaj mi tu bajek.* 3. = **байка[1] 1**. *Bajki Ezopa.*

БАКАЛÍЯ – BAKALIE

БАКАЛÍЯ, -ї, *ж.* Група харчових продуктів і предметів споживання, що мають тривалий час зберігання (цукор, сіль, крупи, чай, мило та ін.). *Відділ магазину з бакалією. Торгувати бакалією.*

BAKALIE, -lii, *тільки мн.* Сушені південні фрукти: інжир, ізюм, курага тощо. *Kupować bakalie do ciasta.*

БАЛ[1, 2] – BAL[1, 2]

БАЛ[1], -у, *ч.* Великий вечір з танцями. *Новорічний, святковий бал. Танцювати на балу.*

БАЛ[2], -а, *ч.* 1. Одиниця виміру сили природного явища (вітру, шторму, земле-

трусу і т. ін.). *Сила вітру – сім балів.* 2. Цифрова оцінка знань учня, студента, виступів спортсменів. *Отримати п'ять балів за твір. Виступ фігуристів суддя оцінив у шість балів.*

BAL[1], -u, *ч.* = **бал[1]**. *Czy wybierasz się na bal karnawałowy?*

BAL[2], -a, *ч.* Дерев'яна колода. *Dom z bali. Strop z dębowych bali.*

БАЛАГÁН – BAŁAGAN

БАЛАГÁН, -а, *ч.* 1. *заст.* Легка будівля для тимчасового користування (торгівлі та ін.); рундук. *Дерев'яний зелений балаган. Купувати бублика в балагані.* 2. Тимчасове дерев'яне приміщення для театральних або циркових вистав. *Дивитися концерт у балагані на ярмарку.*

BAŁAGAN, -u, *ч.* Непорядок, безладдя, хаос. *Narobić bałaganu. W pokoju panował straszny bałagan.*

БАЛАМУ́ТИТИ – BAŁAMUCIĆ

БАЛАМУ́ТИТИ, -ýчу, -ýтиш, *недок.* 1. *рідко.* Каламутити (воду та ін.). *Діти кидали в річку камінчики і баламутили воду.* 2. Сіяти неспокій, вводити в обман, обдурювати. *Баламутити народ.* 3. *рідко.* Залицятися, настирливо домагатися взаємності в коханні. *Він баламутить цю дівчину, а вона любить іншого.*

BAŁAMUCIĆ, -cę, -cisz, *недок.* 1. = **баламутити 2**. *Populiści bałamucą zubożałe społeczeństwo obietnicami bez pokrycia.* 2. *ірон.* ~ **баламутити 3**. *Bałamucić cudzą żonę.*

БАЛÁНС – BALANS

БАЛÁНС, -у, *ч.* 1. *бухг.* Порівняльний підсумок прибутків і видатків під час завершення розрахунків, а також відомість, в якій зафіксовано цей підсумок; *пол.* bilans. *Активний, пасивний баланс. Підбивати баланс.* 2. Співвідношення між взаємопов'язаними частинами, сторонами чогось. *Водний, тепловий, паливний баланс.*

BALANS, -u, *ч.* 1. *спорт.* Утримування рівноваги тіла під час виконання відповідних рухів. *Balans ciała.* 2. *спорт.* Жердина, що використовується канатохідцями для зберігання рівноваги. *Szedł po linie z balansem w rękach.* 3. *спорт.* Гімнастичний снаряд, що складається з круглого металевого стрижня, прикріпленого горизонтально на двох стояках; перекладина, турнік. *Chwycić balans.* 4. *тех.* Регулятор годинника у вигляді маятникового коліщатка, що замінює маятник. *Wymienić balans.*

БАЛÓН – BALON

БАЛÓН, -а, *ч.* 1. Посудина з гуми, скла, металу для перевезення та зберігання газів і рідин. *Балон з киснем, побутовим газом.* 2. В аеростатах — газонепроникна оболонка, наповнена повітрям або газом, легшим за повітря. *Наповнити газом балон аеростата.* 3. *тех.* Колба для розміщення електродів електровакуумного або електронного приладу.

BALON, -u, *ч.* 1. Літальний апарат, наповнений газом, легшим від повітря; аеростат, повітряна куля. *Złe warunki atmosferyczne uniemożliwiły start balonu.* 2. Надувна дитяча забавка у вигляді гумового м'ячика; повітряна кулька. *Przez nieuwagę sprzedawca wypuścił z rąk sznurki, i za chwilę wszyscy już mogli podziwiać różnobarwne balony unoszące się w powietrzu.* 3. = **балон 1**. *Balon z tlenem.* 4. = **балон 2**. *Napełnić balon.*

БÁНДА – BANDA

БÁНДА, -и, *ж.* 1. Озброєна група злочинців. *Поліцейським вдалося впіймати всіх членів банди.* 2. *зневажл.* Про озброєний ворожий загін, диверсантів або ворожі війська. *Банда Зеленого грабувала навколишні села.* 3. *розм.* Ватага, юрба, гурт. *З пітьми раптом вигинула банда якихось дивних суб'єктів.*

BANDA, -y, *ж.* 1. = **банда 1**. *Zakrojona na szeroką skalę akcja zakończyła się rozbiciem*

bandy. 2. *розм*. Гурт друзів. *Nasza banda trzyma się razem*. 3. = **банда 3**. *Banda kibiców wdarła się do sklepu*. 4. = **банда 2**. *Po terenie grasowały uzbrojone bandy*. 5. Борт (в більярді, хокеї). *Krążek uderzony o bandę wpadł do bramki*.

БАНДЕРÓЛЬ – BANDEROLA

БАНДЕРÓЛЬ, -і, *ж*. 1. Вид поштової кореспонденції – пересилка друкованої продукції (книжок, журналів, газет), а також дрібних предметів у паперовій обгортці. *Вислати, відправити, отримати, одержати бандероль*. 2. Паперова обгортка, в якій пересилаються поштою книжки, журнали, газети. *Розкрити бандероль*. 3. Паперова обгортка банкнотів. *Касир розірвав бандероль*. 4. Ярлик на товарі на знак сплати акцизу або мита. *Товар з бандероллю*.

BANDEROLA, -li, *ж*. 1. = **бандероль 3**. *Paczki stuzłotówek owinięte w banderole*. 2. = **бандероль 4**. *Butelka bez banderoli*. 3. = **бандероль 2**. *Gazety w banderolach*.

БÁНКА[1, 2] – BAŃKA

БÁНКА[1], -и, *ж*. 1. Скляна або металева посудина перев. циліндричної форми; пол. *słoik*; *puszka*. *Банка з джемом. Банка консервів*. 2. *мед*. Невеликі грушоподібні скляночки з потовщеними вінцями. *Банки допомогли – хлопець швидко видужав*.

БÁНКА[2], -и, *ж*., *мор*., *геол*. Підвищення морського дна, мілина в морі. *Судно наскочило на банку*.

BAŃKA, -ki, *ж*. 1. Бляшана посудина циліндричної форми зі звуженим отвором, який щільно закривається; бідон. *Bańka na mleko*. 2. Бульбашка. *W dzieciństwie bardzo lubiłem wydmuchiwać bańki mydlane*. 3. = **банка[1] 2**. *Babcia postawiła mi bańki i bardzo szybko wyzdrowiałem*. 4. *розм*. Сто або тисяча злотих. *Pożycz mi dwie bańki do piątego. Jesteś mi winien 300 baniek. Duża bańka to sto tysięcy złotych*. 5. *простор*. Голова. *Uderzyć kogoś z bańki*.

БÁНЯ[1, 2] – BANIA

БÁНЯ[1], -і, *ж*. 1. *розм*. Спеціальне приміщення, де паряться і миються; лазня. *Фінська, російська баня. Митися в бані*. 2. *тільки одн*., *перен*., *розм*. Прочуханка. *Як він пізно прийде додому, жінка йому влаштує баню*.

БÁНЯ[2], -і, *ж*. 1. Опуклий дах, що має форму півкулі; купол. *Позолочені, блакитні бані. Баня церкви, собору, дзвіниці*. 2. *перен*. Про сферичну поверхню або предмет такої форми. *Баня парашута. Баня неба*.

BANIA, -ni, *ж*. 1. Посудина, що має кулясту форму. *Szklana bania*. 2. Те, що нагадує банку. *Na dłoniach po oparzeniu wyskoczyły mu wodniste banie*. 3. = **баня[2] 1**. *Banie cerkwi lśniły w słońcu*. 4. *учн*. Двійка. *Z fizyki znowu dostał banię*. 5. *прост*. Голова. *Po imprezie bolała go bania*.

БАР[1, 2, 3, 4] – BAR[1, 2, 3]

БАР[1], -у, *ч*. 1. Невеликий ресторан, в якому напої і закуски споживають біля стійки буфету або за столиками. *Пивний, молочний, нічний бар. Піти в бар. Випивати в барі*. 2. Невеликий буфет або відділення в меблях для спиртних напоїв; *пол*. barek. *Повний бар пляшок. Взяти в барі коньяк*.

БАР[2], -а, *ч*., *метеор*. Позасистемна одиниця виміру атмосферного тиску. *Тиск 25 барів*.

БАР[3], -а, *ч*., *мор*. Піщаний наносний підводний вал у прибережній зоні моря чи в гирлі річки; мілина. *Бари дуже небезпечні для кораблів*.

БАР[4], -а, *ч*. Деталь врубової машини і гірничого комбайна, яка робить вруб у пласті. *Зубці бара сколюють пласт*.

BAR[1], -u, *ч*. 1. = **бар[1] 1**. *Bar szybkiej obsługi, bar samoobsługowy. Dzisiaj znowu zastałem go w barze przy piwie*. 2. Стійка буфету. *Wypić coś przy barze*.

BAR[2], -u, *ч*. = **бар[2]**. *Maksymalne ciśnienie robocze wynosi 10 barów*.

BAR[3], -u, *ч.* М'який сріблясто-білий метал – барій. *Temperatura wrzenia baru wynosi 725 °C.*

БÁРВА – BARWA

БÁРВА, -и, *ж.* 1. Колір, забарвлення. *Яскраві барви. Барви веселки, квітів.* 2. *перен.* Характер, тон, колорит, манера, відтінок мовлення, музичного сценічного виконання. *Барви голосу, співу.*

BARWA, -y, *ж.* 1. = **барва 1**. *Ciepłe barwy.* 2. = **барва 2**. *Przyjemna barwa głosu.* 3. *тільки мн.* Знак, кольори, характерні для певної країни, клубу тощо. *Barwy narodowe. Na razie nie zanosi się na to, by piłkarz miał zmienić barwy klubowe.*

БАРХÁН – BARCHAN[1, 2]

БАРХÁН, -а, *ч.* Нанесений вітром у пустелі рухомий піщаний пагорб, на якому немає рослинного покриву; материкова дюна. *Бархан має форму підкови.*

BARCHAN[1], -u, *ч.* Ворсиста льняно-бавовняна тканина; байка. *Im lepszy gatunek, tym barchan jest bardziej puszysty.*

BARCHAN[2], -u, *ч.*, *рідко* ~ **бархан**. *Widzę barchany.*

БАСÉЙН – BASEN

БАСÉЙН, -у, *ч.* 1. Штучне водоймище з укріпленими стінами (може бути також переносний з пластмаси або надувний). *У нашому районі відкрили новий басейн. Надувні, каркасні басейни.* 2. Територія, що охоплює річку з притоками. *Басейн Дністра.* 3. Територія, що охоплює всі річки, які вливаються в певне море або океан. *Басейн Чорного моря.* 4. *геол.* Велика ділянка залягання гірських порід, що містить поклади корисних копалин. *Донецький вугільний басейн.*

BASEN, -u, *ч.* 1. = **басейн 1**. *Pływać w basenie.* 2. = **басейн 3**. *Basen Bałtyku.* 3. Заглибина в земній корі. *Basen oceaniczny.* 4. Посудина для калу й сечі, яку подають хворим, що не встають; судно. *Siostro, basen!*

БАТÓН – BATON

БАТÓН, -а, *ч.* 1. Білий продовгуватий хліб; *пол.* bułka paryska. *Свіжий, черствий батон. Їсти батон з маслом.* 2. Харчовий виріб округлої і подовженої форми; *пол.* pałka. *Батон вареної ковбаси.*

BATON, -u, *ч.* Кондитерський виріб у формі палички; батончик. *Baton z wiórkami kokosowymi.*

БÁЧИТИ – BACZYĆ

БÁЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.* 1. Мати здатність сприймати зором; *пол.* widzieć. *Добре, погано бачити. Після операції він став бачити.* 2. Сприймати очима, спостерігати; *пол.* widzieć. *Бачити когось, щось. Бачити когось, щось за вікном, перед будинком, у шафі, на екрані, під столом.* 3. Добре розуміти, усвідомлювати; *пол.* widzieć. *Він сам бачить, що не має рації. Вона бачить, що запізнилася.*

BACZYĆ, -czę, -czysz, *книжн.*, *перев. із запереч. часткою* nie. Зважати, звертати на щось увагу. *Musisz baczyć na konsekwencje swych czynów. Poważył się na to, nie bacząc na trudności.*

БÉСІДА – BIESIADA

БÉСІДА, -и, *ж.* 1. Розмова з кимось, обговорення чогось; *пол.* rozmowa. *Цікава, жвава, довга бесіда. Вести бесіду з кимось.* 2. Діалогічна форма викладу і вивчення нового матеріалу; *пол.* konwersatorium. *Бесіда з культури української мови.* 3. Доповідь, повідомлення на будь-яку тему з подальшим обміном думками; *пол.* pogadanka, prelekcja. *У школі поліцейський провів бесіду на тему наркотиків.*

BIESIADA, -y, *ж.*, *книжн.* Бучне гуляння з частуванням; бенкет. *Weselna biesiada. Wesoła biesiada skończyła się grubo po północy.*

БИ – BY[1, 2]

БИ, *після голосного* **б**, *част.* 1. Уживається для творення дієслівних форм умовного способу. *Він зробив би роботу вчас-*

но, якби йому не заважали. 2. Уживається для означення бажаності або можливості здійснення дії, вираженої дієсловом. *Добре було б поїхати на море.* 3. Уживається при дієслівних формах для вираження у ввічливій, м'якій формі прохання, пропозиції. *Ти не приніс би води?*

BY[1] (також з особ. закінченнями -bym, -byś, -byśmy, -byście). = **би 1–3**. *Gdyby kózka nie skakała, to by nóżki nie złamała* (прислів'я). *Nie poszedłbyś pożyczyć jakiegoś filmu? Dobrze by było ukryć go gdzieś na ten czas.*

BY[2], *спол., синонім* **aby**[1] **1–3.** *Skręcił, by nie wpaść na skały. Wrócił, by za chwilę znowu wyjść.*

БИК[1,2] **– BYK**

БИК[1], -á, *ч.* Велика свійська рогата тварина; самець корови; самець деяких порід диких рогатих тварин. *Племінний бик. Бик зубра, бізона, лося.*

БИК[2], -á, *ч., тех.* Одна з масивних проміжних бетонованих або кам'яних опор, на яких тримається міст. *Кам'яні, бетонні бики моста.*

BYK, -a, *ч.* 1. = **бик**[1]. *Byk przeżył korridę.* 2. *розм.* Груба орфографічна помилка. *Znowu narobiłeś byków w dyktandzie.* 3. Телець – сузір'я і знак зодіаку. *Jestem spod znaku Byka.*

БІГ – BIEG

БІГ, -у, *ч.* 1. Дія за знач. **бігти**. *Він захекався від бігу.* 2. *спорт.* Вид фізичних вправ, що становлять головну частину легкої атлетики. *Біг на 1000 метрів.*

BIEG, -u, *ч.* 1. = **біг 1**. *Zdyszany od biegu. Zwolnić, przyspieszyć biegu.* 2. Рух, переміщення чого-небудь. *Pociąg przyspiesza biegu. Pociąg kończy bieg. Bieg planet wokół Słońca.* 3. Перебіг, хід. *Naturalny bieg rzeczy. Sojusz Chmielnickiego z Rosją zmienił bieg historii Ukrainy.* 4. Течія річки. *Płynąć z biegiem rzeki. Zmienić bieg rzeki.* 5. = **біг 2**. *Bieg maratoński. Bieg przez płotki.* 6. *тех.* Величина тягової сили машин, механізмів (автомобіля, мотоцикла, верстата і т. ін.), що залежить від способу зчеплення шестерень; передача. *Wrzucić czwarty bieg.*

БІГÝН – BIEGUN

БІГÝН, -á, *ч.* Той, хто може швидко й легко бігти, бігати; спортсмен, який володіє технікою бігу; *пол.* biegacz. *Бігун на короткі, довгі дистанції. Змагання бігунів.*

BIEGUN, -a, *ч.* 1. Точка перетину уявної осі обертання Землі з її поверхнею. *Zdobywca bieguna południowego. Wyprawa na biegun północny.* 2. *фіз.* Один із двох протилежних кінців електричного ланцюга або магніту. *Końce magnesów nazywają się biegunami.* 3. *звичайно в мн.* Одна з двох нижніх частин саней, крісла-гойдалки, колиски або деяких іграшок у вигляді загнутої пластини; полоз. *Koń na biegunach.*

БІГÝНКА – BIEGUNKA

БІГÝНКА, *ж.*, -и. Жін. до **бігун**. *Бігунка прибігла першою.*

BIEGUNKA, -i, *ж.* Розлад функції травного тракту; пронос. *Przez ostatni miesiąc chory miał na przemian biegunki i zaparcia.*

БІДÁ – BIEDA

БІДÁ, -и, *ж.* Нещастя, лихо, неприємності; *пол.* nieszczęście. *Справжня біда. Сталася біда.*

BIEDA, -y, *ж.* 1. *тільки одн.* Бідність. *Wokół miasta zaczęły wyrastać jak grzyby po deszczu dzielnice biedy. W swoim życiu nieraz zaznał biedy. Bieda zajrzała mu w oczy.* 2. *розм.* ~ **біда**. *Mam z nim straszną biedę – nie chce niczego jeść. Wpakował się w biedę.*

БІДÓН – BIDON

БІДÓН, -а, *ч.* Металева посудина циліндричної форми з герметичною кришкою для зберігання рідини; *пол.* bańka. *Бідон для молока, сметани.*

BIDON, -u, *ч., спорт.* Посудина для зберігання та перевезення напоїв, яку вико-

ристовують переважно велосипедисти під час їзди. *Kolarz nalał wody do bidonu.*

БІЖУТЕ́РІЯ – BIŻUTERIA

БІЖУТЕ́РІЯ, -ї, *ж.* Жіночі прикраси (брошки, персні, намисто тощо) з недорогоцінних металів і каміння, пластмаси; *пол.* sztuczna biżuteria. *Дешева, яскрава біжутерія. Магазин з галантереєю та біжутерією.*

BIŻUTERIA, -rii, *ж., тільки одн.* Жіночі прикраси з дорогоцінних металів і каміння; коштовності. *Złota, srebrna biżuteria. Włożyć, założyć na siebie biżuterię. Sztuczna biżuteria.*

БІЛЕ́Т – BILET

БІЛЕ́Т, -а, *ч.* 1. Картка із запитаннями для тих, хто складає іспит або залік; *пол.* kartka egzaminacyjna. *Мені трапився білет з легкими запитаннями.* 2. Картка з цифрами, що бере участь в лотереї; *пол.* los. *Білет грошово-речової лотереї.* 3. Вид короткострокового державного зобов'язання. *Білет державної скарбниці.*

BILET, -u, *ч.* Паперова або картонна картка певної форми, що дає право користуватися чимось, входити кудись, брати участь у чомусь тощо; квиток. *Bilet autobusowy. Bilet jednorazowy, kwartalny. Bilet ulgowy. Bilet na okaziciela. Bilet do teatru, na przedstawienie.*

БІЛИ́ЗНА, БІЛИЗНА́ – BIELIZNA

БІЛИ́ЗНА, -и, *ж., збірн.* 1. Ткані, трикотажні вироби для вдягання на тіло. *Нижня білизна. Тепла, шовкова білизна. Чоловіча, жіноча, дитяча білизна.* 2. Вироби з білої тканини, призначені перев. для домашнього вжитку. *Постільна, столова білизна. Накрохмалена білизна.*

БІЛИЗНА́, -и́, *ж.* Абстр. ім. до **білий**; **білість**; *пол.* biel. *Білизна стін, снігу, тіла.*

BIELIZNA, -y, *ж.* 1. = **біли́зна 1**. *Poplamiona, brudna, czysta bielizna.* 2. = **біли́зна 2**. *Bielizna pościelowa. Luksusowa adamaszkowa bielizna stołowa.*

БІЛОЗІ́Р[1, 2] – BIAŁOZÓR

БІЛОЗІ́Р[1], -зо́ру, *ч.* (*Parnassia*). Багаторічна трав'яниста рослина з білими поодинокими квітками з п'яти пелюсток, що росте на вологих луках і болотах. *Росте, в'яне білозір. Зривати білозір.*

БІЛОЗІ́Р[2], -зо́ра, *ч., нар.-поет.* Світлоока людина, тварина, птах; місяць. *Летів птах-білозір.*

BIAŁOZÓR, *зоол.* (*Falco rusticolus*). Великий хижий птах родини соколиних із чорно-сизим опеpенням; кречет. *Białozór szybował po niebie.*

БІЛЯ́К – BIELAK

БІЛЯ́К, -а́, *ч.* 1. (*Lepus timidus*). Заєць, що має біле хутро. *Біляки бігали по полю.* 2. *розм., рідко.* Тварина білої масті, птах з білим опеpенням. *Коти-біляки.* 3. *бот.* (*Boletus*). Білий гриб. *Збирати біляки.* 4. *іст., зневажл.* Білогвардієць. *Біляки наступали на місто.*

BIELAK, - a, *ч.* = **біляк 1**. *Bielaki skubały liście kapusty.*

БІНО́КЛЬ – BINOKLE

БІНО́КЛЬ, -я, *ч.* Оптичний прилад з двох паралельних, з'єднаних між собою зорових трубок для розглядання віддалених предметів; *пол.* lornetka. *Військовий, театральний бінокль. Дивитися у бінокль.*

BINOKLE, -li, *тільки мн.* Окуляри без завушних дужок, що тримаються пружинкою, яка затискає перенісся; пенсне. *Wetknąć na nos binokle.*

БЛАГИ́Й – BŁAHY, BŁOGI

БЛАГИ́Й, -а́, -е́. 1. *розм.* Старий, убогий, поганий (про одяг, взуття тощо); *пол.* lichy, znoszony. *Благий одяг.* 2. *розм.* Слабкий; *пол.* słaby, lichy. *Блага хатина. Благий столик.* 3. *книжн.* Добрий, добросердий, лагідний; *пол.* dobry, łagodny, błogosławiony. *Благі наміри.*

BŁAHY, -a, -e. Несуттєвий, без вагомого значення, не гідний уваги. *Ból głowy to nadto błahy powód, bym mógł cię wcześniej puścić do domu.*

BŁOGI, -a, -e. Сповнений щастя або такий, що виражає щастя, радість; блаженний. *Wokół panował błogi spokój. Błogi uśmiech. Błogie ciepło zaczęło przenikać jego przemarznięte ciało.*

БЛОК[1, 2, 3, 4, 5] **– BLOK**[1, 2, 3, 4]

БЛОК[1], -а, *ч.*, *тех.* Простий механізм для підняття важких предметів, що складається з колеса на осі і каната. *Підняти вантаж на блоці.*

БЛОК[2], -а, *ч.* 1. *тех.* Окрема частина споруди, машини і т. ін., що також складається з окремих елементів. *Блок автомобіля, верстата.* 2. Одне або кілька приміщень, будівель певного призначення у побутовому, виробничому і т. ін. комплексі. *Блоки електростанції.* 3. *буд.* Кам'яна чи бетонна будівельна плита. *Будинок збудований з блоків.*

БЛОК[3], -у, *ч.* Об'єднання держав, організацій, партій і т. ін. *Демократичний, правий блок. Блок лівих сил.*

БЛОК[4], -у, *ч.* 1. Упаковка сигарет, що містить зазвичай 10 пачок. *За кордон взяв кілька блоків цигарок.* 2. Серія однотипних теле- або радіопрограм, переданих одна за одною, або декілька статей, нотаток на одну тему, вміщених у газеті і т. ін. *Блок репортажів.*

БЛОК[5], -у, ч., *спорт.* Переважно у волейболі – захисний прийом щодо м'яча або гравця команди супротивника; прийом захисту від удару. *На блок слід стрибати з деяким запізненням після нападаючого.*

BLOK[1], -u, *ч.* 1. *книжн.* ~ **блок**[2] **3**. *Blok skalny. Po załadowaniu na ciężarówkę pięciu bloków granitu zrobiliśmy sobie przerwę na papierosa.* 2. *тех.* = **блок**[1]. *Podnieść ładunek przy pomocy bloku.*

BLOK[2], -u, *ч.* 1. = **блок**[3]. *Blok partii prawicowych.* 2. = **блок**[4] **2**. *Blok reportaży z terenu. Blok edukacyjny na antenie programu pierwszego.*

BLOK[3], -u, *ч.* 1. Великий, багатоповерховий будинок, споруджений з повторюваних елементів; блочний будинок. *Mój kolega mieszka w dziesięciopiętrowym bloku.* 2. Барак у концтаборі. *W Oświęcimiu dziadka umieszczono w bloku E.* 3. = **блок**[5]. *Blok drużyny brazylijskiej został w końcu przełamany.*

BLOK[4], -u, *ч.* Книжка або зошит з відривними аркушами. *Blok biurowy, rachunkowy. Blok rysunkowy.*

БЛЯ́ХА – BLACHA

БЛЯ́ХА, -и, *ж.* 1. *тільки одн.* Листове залізо, зазвичай покрите оловом, цинком. *Дах, покритий бляхою.* 2. Пряжка, значок і т. ін., зроблені з металу. *Військовий ремінь з бляхою.*

BLACHA, -y, *ж.* 1. = **бляха 1**. *Blacha cynkowa, miedziana, żelazna.* 2. ~ **бляха 2.** *Pasek z blachą.* 3. Верхня металева частина печі. *Lubił smażyć prosto na blasze pokrojone w plasterki ziemniaki.* 4. Посудина з бляхи для печіння, смаження, а також вміст такої посудини. *Piec ciasto w blasze. Zapakował mu do torby pół blachy ciasta.*

БО[1, 2] **– BO**

БО[1], *спол.* Уживається в підрядній частині складних речень зі значенням причини. *Треба взяти парасольку, бо надворі йде дощ.*

БО[2], *част.* 1. *спонук.* Уживається перев. при дієслівних формах наказового способу або синонімічних їм словах; *пол.* по. *Дивіться-бо!* 2. *підсил.*, *рідко.* Вживається у значенні **же (ж)**. *Чий-бо цей хлопчик?*

BO. 1. = **бо**[1]. *Nie mogę dzisiaj pisać, bo mam straszny ból głowy. Uspokójcie się, bo zawołam policję.* 2. *спол.* Уживається як сполучник, котрий приєднує частини речення, що розвивають, доповнюють або пояснюють його. *Córka, bo o niej mówimy, nigdy nie brała udziału w rodzinnych kłótniach.* 3. *част.* Частка, що ставиться між

повторюваними словами для підсилення, здебільшого при протиставленні. *Ładna bo ładna, ale głupia. Bogaty bo bogaty, ale jaki prymityw.* 4. *част.* Уживається в деяких зворотах для вираження заперечення або сумніву. *Bo ja wiem! A bo mi tu źle?*

БОГАТИ́Р – BOHATER

БОГАТИ́Р, -я́, *ч.* 1. Оспіваний в народній творчості хоробрий воїн – людина-велетень з надзвичайною силою. *Легендарні богатирі Київської Русі.* 2. *перен.* Про сильну, кремезну, відважну людину. *Цей спортсмен – справжній богатир.*

BOHATER, -a, *ч.* 1. Видатна своїми здібностями і діяльністю людина, що виявляє відвагу і самовідданість; герой. *Prezydent wręczył odznaczenia bohaterom. Bohater narodowy.* 2. Персонаж літературного твору, фільму тощо. *Bohater filmu ginie w katastrofie lotniczej.* 3. Людина, що втілює типові риси певної епохи; герой. *Bohater naszych czasów.* 4. Особа, що чимось відзначилась, привернула до себе увагу; герой. *Stać się bohaterem dnia.*

БОГОМА́З – BOHOMAZ

БОГОМА́З, -а, *ч.*, *розм.* Іконописець. *Старий богомаз мав двох учнів.*

BOHOMAZ, -u *і* -a, *ч.* Погана картина. *Na ścianach wisiały jakieś bohomazy.*

БОЛЯ́ЧКА – BOLĄCZKA

БОЛЯ́ЧКА, -и, *ж.*, *розм.* 1. Невелика ранка на шкірі; виразка, чиряк; *пол.* wrzód, ropień. *Намазати болячку йодом.* 2. *перен.* Про щось неприємне, важке. *У нього неприємності на роботі, і ця болячка не дає йому спати.*

BOLĄCZKA, -i, *ж.*, *книжн.* Проблема, клопіт. *Bolączki dnia codziennego. Straszny akcent to bolączka prawie wszystkich grup śpiewających po angielsku. Największą bolączką przedsiębiorców jest brak stabilnych przepisów podatkowych.*

БОРОВИ́К – BOROWIK[1,2]

БОРОВИ́К, - а́, *ч.* (*Boletus*). Білий гриб. *Дід збирав лише боровики.*

BOROWIK[1], -a, *ч.* = **боровик.** *Na polanie rosły piękne borowiki.*

BOROWIK[2], -a, *ч.*, *жарт.* Працівник Бюро охорони уряду. *Wkrótce pojawił się premier w towarzystwie borowików.*

БОРО́ДАВКА – BRODAWKA

БОРО́ДАВКА, -и, *ж.* 1. Невеликий твердий наріст на шкірі, здебільшого рук та лиця. *Бородавки лікують чистотілом.* 2. Наріст на поверхні листка, на корі дерева та ін. *Картоплина з бородавками.*

BRODAWKA, -i, *ж.* 1. = **бородавка 1.** *Brodawka na ręce rosła z każdym dniem.* 2. Заокруглений виступ на поверхні тіла, слизової оболонки або всередині органа, тканини. *Brodawki sutkowe, językowe.* 3. = **бородавка 2.** *Brodawki korzeniowe.*

БРА́ТИ – BRAĆ

БРА́ТИ, беру́, бере́ш, *недок.* 1. Схоплювати, охоплювати руками або якимось знаряддям. *Брати рукою, пальцями, вилами. Брати на руки, за руку, під руку.* 2. Набирати, черпати (воду або іншу рідину); збирати (гриби, ягоди і т. ін.). *Брати воду у криниці. Бери тільки білі гриби.* 3. Вести, везти, нести, забирати з собою, до себе. *Брати дитину на прогулянку. Брати портфель, рукавички, бутерброд.* 4. Здобувати, діставати; купувати; отримувати в користування. *І де брати гроші на лікування? Брати білети в театр. Брати книжки в бібліотеці. Брати землю в оренду.* 5. Здобувати, захоплювати когось, щось силоміць. *Село брали штурмом. Бій був жорстокий, нікого не брали в полон.* 6. Наймати на роботу. *Його беруть на роботу в нову фірму.* 7. Одержувати конкретну платню за роботу. *Репетитор бере по десять гривень за годину.* 8. Опановувати, охоп-

лювати когось (про почуття, стан і т. ін.). *Досада, злість, жаль, сміх, сон бере.* 9. Арештовувати, затримувати когось. *Брати злочинця.* 10. Уживається при дієсловах у значенні початку виконання дії або, частіше, як спонукальне слово при наказовому способі. *Брати відпустку.* 11. Змінювати напрям руху, відхилятися від попереднього напряму; повертати. *Брати ліворуч.*

BRAĆ, biorę, bierzesz, *недок.* 1. = **брати 1.** *Brać coś łyżką, widelcem. Brać kogoś za rękę.* 2. ~ **брати 4.** *Brać pensję. Brać coś na raty, w dzierżawę.* 3. = **брати 3.** *Po co bierzesz ze sobą parasol?* 4. = **брати 5.** *Brać do niewoli.* 5. ~ **брати 8.** *Bierze kogoś dziw, ciekawość, lęk, ochota, pasja.* 6. ~ **брати 6.** *Brać niańkę do dziecka, pomocnika. Brać kogoś na świadka, za żonę.* 7. Долати перешкоду, перемагати когось. *Nasz reprezentant na ostatnich metrach przyspiesza i bierze przed samą metą faworyta zawodów. Brać zakręt po wewnętrznej stronie. Koń bierze rów.* 8. Вживати ліки; приймати лікувальну чи гігієнічну процедуру. *Brać lekarstwo, pigułki, syrop na kaszel. Brać kąpiel błotną.* 9. *розм.* Бути битим, діставати прочухана. *Brać baty, lanie.* 10. Сприймати певним чином. *Brać coś dosłownie, na serio, poważnie. Paweł zawsze brał go za cel swych dowcipów. Za podstawę bierzemy dochody z ubiegłego roku. Pan się chyba pomylił, bierze mnie pan za kogoś innego.*

БРИДКИЙ – BRZYDKI

БРИДКИЙ, -á, -é. Гидкий, огидний, негарний, потворний; в основному про людей чи тварин. *Бридка жаба, гадюка. Бридкий п'яниця.*

BRZYDKI, -a, -ie. 1. ~ **бридкий.** *Brzydka dziewczyna. Brzydki, piskliwy głos. Brzydkie rysy twarzy. Brzydki dom.* 2. Підлий, огидний, неприємний з морального погляду. *Donosicielstwo to bardzo brzydka rzecz. Brzydka sprawa.* 3. Непристойний, сороміцький. *Brzydkie słowa, wyrazy.*

БРÓНЗОВИЙ – BRĄZOWY

БРÓНЗОВИЙ, -а, -е. 1. Зроблений з бронзи. *Бронзова статуетка. Бронзовий пам'ятник.* 2. Який має колір бронзи, золотаво-коричневий. *Бронзове від засмаги обличчя.*

BRĄZOWY, -a, -e. 1. Коричневий, карий. *Brązowa opalenizna. Brązowy pasek, sweter. Brązowa pasta do butów.* 2. = **бронзовий 1.** (перев. зі словами **medal, krzyż** тощо). *Musimy zadowolić się brązowym medalem.*

БУГÁЙ[1,2] – BUHAJ

БУГÁЙ[1], -я́, *ч.* 1. Племінний бик (*Bos taurus*). *Випасати, годувати бугая. Тримати бугая в загоні.* 2. *лайл.* Здоровань. *Виріс такий бугай, а працювати не хоче.*

БУГÁЙ[2], -я́, *ч.* (*Botaurus stellaris*). Нічний болотяний птах із родини чапель; *пол.* bąk. *З болота долунав крик бугая.*

BUHAJ, -a, *ч.* = **бугай[1] 1.** *Buhaj rozwalił ogrodzenie.*

БУДÓВА – BUDOWA

БУДÓВА, -и, *ж.* 1. Дія за знач. **будувати.** *Будова нової ратуші закінчиться в червні.* 2. Будівля. *Залізний шум над нами, будови в вишині, і зорі з ліхтарями злили свої огні* (В. Сосюра). 3. *рідко.* Місце, де здійснюється будування; будівництво. *Через галас, що долинав з будови, він не міг заснути.* 4. *тільки одн.* Взаємне розміщення частин чогось; структура; статура (про людське тіло). *Будова атома. Будова тіла.*

BUDOWA, -y, *ж.* 1.= **будова 1.** *Rozpocząć, prowadzić, kontynuować, ukończyć budowę.* 2. *пошир.* ~ **будова 3.** *Na teren budowy wstęp wzbroniony. Dzielnica przypominała jeden wielki plac budowy. Pracować na budowie.* 3. = **будова 4.** *Budowa wyrazu. Mieć atletyczną budowę.*

БУНТУВÁТИ – BUNTOWAĆ

БУНТУВÁТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* 1. Зчиняти бунт, повстання; брати участь у бунті. *Незадоволені робітники бунтували кілька днів.* 2. Підбурювати до бунту. *Він бунтує всю бригаду.* 3. Підбурювати про-

ти кого. *Дружина бунтувала Івана проти матері.* 4. *розм.* Виявляти велике незадоволення або неспокій, роздратування. *Він знову бунтує проти дружини.* 5. *що, перен.* Хвилювати, бентежити. *Душа бунтує, коли дивишся на штормові хвилі моря.*

BUNTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* 1. = **бунтувати 2**. *Buntować robotników.* 2. = **бунтувати 3**. *Ojciec buntował syna przeciwko matce.*

БУНЧУ́ЖНИЙ – BUŃCZUCZNY[1,2]

БУНЧУ́ЖНИЙ, -ного, *ч., іст.* Виборна особа, що мала один з найвищих військових чинів в Україні в XVI–XVIII ст., – охоронник бунчука і командир частини козацького війська. *Бунчужний виніс бунчук.*

BUŃCZUCZNY[1], -a, -e. Задерикуватий, зухвалий, впевнений у собі або такий, що виражає ці риси. *Buńczuczna mina, postawa. Buńczuczne zapowiedzi. Buńczuczne oświadczenie.*

BUŃCZUCZNY[2], -nego, *ч.* = **бунчужний**. *Buńczuczny podjechał do hetmana.*

БУРА́ – BURA

БУРА́, -и́, *ж.* Натрієва сіль борної кислоти. *Кристали бури. Антисептична дія бури. Купити в аптеці буру.*

BURA, -y, *ж., розм.* Картання, вичитування, нотація. *Jak nie wrócę przed północą do domu, to mama zrobi mi straszną burę.*

БУРДА́ – BURDA

БУРДА́, -и́, *ж., розм.* Каламутна, несмачна рідка страва або напій. *Їсти, пити бурду. Вона зварила якусь бурду.*

BURDA, -y, *ж.* Скандал, сварка; бійка. *Wywołać, wszcząć burdę.*

БУРИ́ТИ – BURZYĆ

БУРИ́ТИ, -рю́ , -ри́ш, *недок.* Свердлити ґрунт або гірську породу спеціальним інструментом; *пол.* wiercić. *Бурити свердловини.*

BURZYĆ, -rzę, -rzysz, *недок.* 1. Нищити, руйнувати. *Burzyć budynki grożące zawaleniem. Burzyć czyjś spokój.* 2. Хвилювати (про воду), куйовдити (про волосся). *Sztorm burzy wodę. Wicher burzy fryzurę.*

БУ́РКА[1,2] – BURKA

БУ́РКА[1], -и, *ж.* Кавказький повстяний безрукавний плащ або накидка з козячої вовни. *Довга, широка, чорна, тепла бурка. Накинути на плечі бурку.*

БУ́РКА[2], -и, *ж.* Вузький отвір, який висвердлюють у гірських породах і наповнюють вибуховою речовиною для висадження їх у повітря. *Закладати вибухові патрони в бурки.*

BURKA, -i, *ж., рідко.* Довгий плащ з каптуром. *Założyć burkę. Ubrać się w burkę.*

БУ́РСА[1,2] – BURSA

БУ́РСА[1], -и, *ж.* 1. Чоловіча духовна школа в Україні у XVIII – середині XIX ст. *Онуки сотника вчилися в бурсі.* 2. Гуртожиток при такій школі. *Він жив у бурсі.*

БУ́РСА[2], -и, *ж.* Суглобова слизова сумка. *Запалення бурси.*

BURSA, -y, *ж., розм.* Гуртожиток. *Na początku wynajmował stancję, a potem zamieszkał w bursie.*

БУФЕ́Т – BUFET

БУФЕ́Т, *ч.* 1. *род.* -а. Шафа для зберігання посуду, столової білизни, закусок, напоїв. *Вийми тарілки з буфета.* 2. *род.* -у. Стіл або стійка для продажу закусок і напоїв. *Підійти до буфету.* 3. *род.* -у. Місце, в якому продають закуски, солодощі, напої на підприємстві, в театрі, на вокзалі тощо. *Купити чай у буфеті.*

BUFET, -u, *ч.* 1. = **буфет 2**. *Wypić kawę przy bufecie.* 2. = **буфет 3**. *Zjeść pączka w bufecie.* 3. Стіл із закусками й напоями, при якому їдять і п'ють стоячи; одна із зал на бенкеті, де стоять такі столи. *Bufet z kanapkami i winem. Przygotować bufet.*

БУ́ХАТИ, БУ́ХНУТИ – BUCHAĆ, BUCHNĄĆ[1,2]

БУ́ХАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. Видавати глухі, уривчасті звуки; стукати глухо,

уривчасто. *Двері бухали від вітру. Гілка бухала у дах.* 2. Бити; стріляти. *Бухати кулаком у вікно. Бухали постріли.* 3. Вириватися великою масою. *З-під стріхи бухало полум'я.* 4. *розм.* Кидати з силою, з глухим звуком. *Він приходить зі школи і бухає свій рюкзак у кут.*

БУ́ХНУТИ, -ну, -неш, *док.* 1. Однокр. до **бухати**. *Камінь бухнув у вікно. Бухнула гармата. З труби бухнув дим. Книжка бухнула зі столу.* 2. *розм.* Витратити на що-небудь, вкласти дуже багато грошей у щось. *На цю машину він бухнув усі наші гроші.* 3. *розм.* Важко впасти. *Вона бухнула у калюжу.*

BUCHAĆ, -am, -asz, *недок.*, **BUCHNĄĆ**[1], -nę, -niesz, *док.* 1. Раптово поширитися. *Z komina buchnął ogień, dym, żar, płomień. Z tunelu buchnęło jaskrawe światło. Z piwnicy buchnął odór stęchlizny. Z głośników buchnęły jazgotliwe dźwięki. Mężczyzna buchnął śmiechem. Krzyk buchnął z setek gardzieli. Z rany buchnęła krew. Wyziew alkoholu z jego ust buchnął prosto w moją twarz.* 2. Бути джерелом чогось, виділяти з себе щось. *Komin buchnął dymem, iskrami.*

BUCHNĄĆ[2], -nę, -niesz, *док.*, *розм.* 1. Ударити. *Napastnik z całej siły buchnął go w pierś.* 2. Украсти, поцупити. *W nocy ktoś buchnął mu furę.*

БУ́ХНУТИ – див. **БУ́ХАТИ**

БУШУВА́ТИ – BUSZOWAĆ

БУШУВА́ТИ, -ую, -уєш, *док.* 1. Бурхливо, навально виявляти якийсь рух, силу, перев. руйнівну; *пол.* szaleć. *Море, океан, буря, тайфун бушує.* 2. Поводитися нестримано, виявляти гнів, роздратування. *П'яний дядько бушує в хаті.*

BUSZOWAĆ, -szuję, -szujesz, *недок.* 1. Гасати. *Koty buszowały po dachu. Wiatr buszował po strychu.* 2. Нишпорити. *Głodny wujek buszował po lodówce. Zanim trafiła do ośrodka misyjnego, buszowała po śmietnikach.*

БУЯ́ТИ – BUJAĆ

БУЯ́ТИ, -яє, *недок.* 1. Виявлятися на повну силу, бути в розквіті. *Літо буяло всіма своїми барвами.* 2. Пишно рости, розростатися. *Буяють сади, квіти.* 3. *перен.* Бути неспокійним, вирувати, бушувати; літати. *На площі буяли прапори.*

BUJAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. Колихати, гойдати. *Bujać kołyskę. Fala buja łodzią.* 2. *книжн.* Ширяти в повітрі, літати. *Szybowiec buja w chmurach.* 3. *книжн.* ~ **буяти 2**. *W sadzie bujały krzaki bzu.* 4. *розм.* Брехати, вигадувати, ошукувати. *Nieźle bujasz. Przestań nas bujać.*

БЮЛЕТЕ́НЬ – BIULETYN

БЮЛЕТЕ́НЬ, -я, *ч.* 1. Коротке офіційне повідомлення про поточні події, які мають суспільне значення. *Інформаційний бюлетень.* 2. Назва деяких періодичних видань. *Бюлетень Товариства українсько-польської дружби.* 3. Виборчий листок; *пол.* karta do głosowania. *На виборчих дільницях забракло бюлетенів.* 4. *розм.* Листок непрацездатності; *пол.* zwolnienie lekarskie, druk L-4. *Він зараз на бюлетені, в нього грип.*

BIULETYN, -u, *ч.* 1. = **бюлетень 1**. *Biuletyn samorządowy.* 2. = **бюлетень 2**. *Biuletyn Towarzystwa Przyjaciół Piwa.*

БЮРО́ – BIURO

БЮРО́, *невідм.*, *с.* 1. Колегіальний керівний орган у деяких організаціях, партіях. *Засідання бюро партії.* 2. Назва деяких установ або їхніх відділів. *Довідкове, конструкторське бюро. Бюро перепусток.* 3. Рід письмового столу з висувною кришкою і шухлядами для паперів, книжок. *Старовинне, дубове, високе бюро.*

BIURO, -a, *с.* 1. = **бюро 2**. *Biuro Adresowe.* 2. Установа, контора, канцелярія якоїсь фірми, підприємства, службове приміщення; офіс. *Biuro naszego przedstawicielstwa znajduje się na ulicy Okrężnej.* 3. Колектив службовців, що працюють в одній установі. *Nasze biuro składa się z ośmiu pracowników.*

В

ВАГА́ТИСЯ – WAHAĆ SIĘ

ВАГА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок*. Відчувати власну неспроможність відразу вирішити щось; роздумуючи, схилятися то до одного, то до іншого рішення; бути невпевненим, нерішучим. *Він довго вагався, на який факультет вступати.*

WAHAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок*. 1. = **вагатися**. *Nie wahał się ani chwili, od razu podjął decyzję.* 2. Злегка погойдуватися під дією чогось; колихатися. *Kula zawieszona na sznurze wahała się powolnym jednostajnym ruchem.* 3. *тільки 3 ос.* Перебувати в межах певних величин; коливатися. *Temperatura waha się od +5 °C do +10 °C.*

ВАЖКИ́Й – WAŻKI

ВАЖКИ́Й, -а́, -е́. 1. Який має велику вагу; тяжкий; *пол*. ciężki. *Важка торба, валіза. Важке колосся пшениці хилилося до землі. Важкі хмари висіли над лісом.* 2. Який повільно засвоюється організмом (про їжу); *пол*. ciężki. *Його шлунок не звик до важкої їжі.* 3. Великий, масивний (про людину, тварину); *пол*. ciężki. *Важка рука.* 4. Який здається важким унаслідок утоми, слабості і т. ін.; *пол*. ciężki. *Важка голова. Важкі ноги.* 5. Позбавлений легкості, швидкості (про ходу, біг і т. ін.); *пол*. ciężki. *Важкі кроки.* 6. Який вимагає великого зусилля, напруження або проходить з труднощами; *пол*. ciężki, trudny. *Важка робота. Важкий бій. Важка задача.* 7. Обтяжливий, неприятливий; *пол*. ciężki. *Важкий час, період. Важкі податки.* 8. Великий, значний за силою вияву; *пол*. ciężki. *Важка провина. Важкий удар.* 9. Який дуже вражає; *пол*. ciężki. *Важкі слова. Важка образа. Важкі переживання.* 10. Дуже сумний, гнітючий, сповнений напруженості; *пол*. ciężki. *Важкий настрій. Важка мовчанка.* 11. Дуже густий, сильний і неприємний (про запах і т. ін.); *пол*. ciężki. *У підвалі стояв важкий дух спліснявілої капусти.* 12. Непривітний, похмурий, нелегкий для порозуміння; *пол*. ciężki. *Важка вдача. Важкий погляд. Важка людина.* 13. Великий розмірами; *пол*. ciężki. *Важкі бомбардувальники, гарматні установки.*

WAŻKI, -a, -ie. Змістовний, авторитетний, переконливий, вагомий. *Za tą decyzją stoją ważkie argumenty. W jego wystąpieniu znalazły się ważkie słowa.*

ВА́ЗА – WAZA

ВА́ЗА, -и, *ж*. 1. Декоративна посудина, що використовується для квітів; *пол*. wazon. *Кришталева ваза з трояндами.* 2. Посудина декоративного призначення. *Коштовна китайська ваза.* 3. Різноманітної форми столова посудина, що використовується для фруктів, солодощів і т. ін. *Ваза з цукерками, тістечками.*

WAZA, -y, *ж*. 1. = **ваза 2**. *Porcelanowa waza.* 2. = **ваза 3.** *Waza z owocami.* 3. Супниця. *Waza z barszczem, grochówką, pomidorową.*

ВАЗО́Н – WAZON

ВАЗО́Н, -а, *ч*. Горщик для вирощування квітів, декоративних рослин; *пол*. doniczka. *Керамічний, пластмасовий вазон. Фікус росте у вазоні.*

WAZON, -u, *ч*. Декоративна посудина, що використовується для квітів; ваза. *Kryształowy, porcelanowy wazon. Wstawić róże do wazonu.*

ВА́ННА[1, 2] – WANNA

ВА́ННА[1], -и, *ж*. 1. Велика подовгаста посудина для миття і купання. *Чавун-*

на, гідромасажна ванна. 2. Процес миття, купання у такій посудині; *пол.* kąpiel. *Прийняти ванну*. 3. Лікувальна процедура, що полягає в зануренні оголеного тіла або якоїсь його частини у воду, грязі і т. ін.; *пол.* kąpiel. *У санаторії їй порекомендували грязьові ванни*. 4. Лікування, зміцнення тіла діянням чогось (повітря, сонця і т. ін.) на його поверхню; *пол.* kąpiel. *Сонячні ванни*. 5. У різних галузях техніки – відкрита посудина або апарат, в якому міститься рідке середовище (розчин, розплав). *Електролізна ванна*.

ВА́ННА², -ної, *ж*. Спеціально обладнана кімната, призначена для миття; *пол.* łazienka. *Ванна облицьована блакитними і синіми кахлями*.

WANNA, -y, *ж*. 1. = **ванна 1**. *Blaszana, żeliwna, akrylowa wanna*. 2. = **ванна 5**. *Wanna galwanizerska*.

ВАРИ́ТИ – WARZYĆ

ВАРИ́ТИ, варю́, ва́риш, *недок*. 1. Кип'ятити у воді або в іншій рідині якісь харчові продукти і т. ін., готуючи страву, напій; *пол.* gotować. *Варити борщ*. 2. Готувати на вогні (обід, вечерю і т. ін.); *пол.* gotować. *Варити вечерю*. 3. Готувати горілку, пиво і т. ін. *Варити пиво*. 4. *спец*. Виготовляти розтоплюючи або піддаючи кип'ятінню (смолу, сталь і т. ін.). *Варити смолу*.

WARZYĆ, -rzę, -rzysz, *недок*. 1. ~ **варити 3**. *Przed wojną w tym browarze warzono 10 000 hektolitrów piwa rocznie. Tylko burmistrz miał prawo warzyć sól*. 2. *книжн., рідко*. Спричиняти в'янення (про мороз, іній, холод). *Ostry mróz warzy pąki drzew*.

ВАРІЮВА́ТИ – WARIOWAĆ

ВАРІЮВА́ТИ, -ю́ю, -ю́єш, *недок*. 1. Робити або говорити одне й те ж саме порізному; видозмінювати; *пол.* modyfikować, urozmaicać. *Варіювати тактику допиту. Варіювати процентну ставку. Варіювати свою гру*. 2. *муз*. Видозмінювати музичний твір або його частину в мелодійному, гармонійному, метричному чи іншому плані, зберігаючи основну тему. *Варіювати пісню*. 3. Змінюватися; бути різним. *Діаметр насінини може варіювати від 1,2 до 1,85 мм. Термін кредиту може варіювати від 10 до 20 років*.

WARIOWAĆ, -riuję, -riujesz, *недок., розм*. 1. Ставати психічно хворим. *Po śmierci żony powoli zaczął wariować*. 2. Шаленіти, божеволіти. *Wariować ze szczęścia, strachu, niepokoju. Kochał ją nad życie, wariował za nią*. 3. Пустувати, бешкетувати. *Chłopcy, przestańcie wariować*.

ВАТА́ГА – WATAHA

ВАТА́ГА, -и, *ж*. 1. Велика група людей; юрба, товариство. *Весела, гомінка, парубоцька ватага. Ватага хлопців, селян, рибалок*. 2. *заст*. Організована збройна група. *Ватага розбійників*. 3. Отара овець або стадо дрібної худоби; зграя звірів. *Ватага овець. Ватага собак*.

WATAHA, -y, *ж*. 1. Велика група людей, рідше тварин, перев. небезпечна або обтяжлива для оточення. *Wataha wyrostków zastąpiła mu drogę. Po okolicy wałęsały się watahy zdziczałych psów i kotów*. 2. = **ватага 2**. *Po okolicy grasowały dzikie watahy*. 3. *мисл*. Зграя вовків або диких кабанів. *Wilcza wataha. Wataha dzików*.

ВБА́ВИТИ – див. УБАВЛЯ́ТИ

ВБАВЛЯ́ТИ – див. УБАВЛЯ́ТИ

ВБИВА́ТИ[1, 2] (УБИВА́ТИ[1, 2]), УБИ́ТИ[1, 2] (ВБИ́ТИ[1, 2]) – WBIJAĆ, WBIĆ, UBIJAĆ, UBIĆ

ВБИВА́ТИ[1] (УБИВА́ТИ[1]), -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВБИ́ТИ[1] (УБИ́ТИ[1])**, вб'ю, вб'єш, *док*. Ударами заганяти якийсь предмет у будь-що (в дерево, землю і т. ін.). *Вбити цвях у стіну. Вбити палю в землю*.

УБИВА́ТИ[2] (ВБИВА́ТИ[2]), -а́ю, -а́єш, *недок.*, **УБИ́ТИ[2] (ВБИ́ТИ[2])**, уб'ю́, уб'є́ш, *док*. 1. Позбавляти життя (ударом чогось, вогнепальною або холодною зброєю

і т. ін.); умертвляти; припиняти життєдіяльність клітин тощо; *пол.* zabijać. *Вбити людину, собаку, гадюку, комара. Вбивати мікроби, віруси. Вбити когось ножем, сокирою. Вбити когось з рушниці, з кулемета. Його вбило блискавкою.* 2. Доводити до перевтоми, виснаження, втрати здоров'я; *пол.* zabijać. *Вбивати себе важкою працею. Вбивати своє здоров'я.* 3. *перен.* Дуже засмучувати, завдавати великого душевного болю; *пол.* zabijać. *Він убиває матір своєю поведінкою. Убити когось своєю відповіддю, відмовою.* 4. *перен.* Призводити до занепаду, до зникнення чогось; *пол.* zabijać. *Вбити чиєсь кохання, чиюсь віру, надію. Вбивати свій талант.* 5. *перен., розм.* Марно витрачати; *пол.* zabijać. *Він всю неділю дивився телевізор, щоб якось убити час.* 6. Ударяючи, робити щільнішим, твердішим; ущільнювати; протоптувати. *Убити землю. Убити стежку, доріжку.*

WBIJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WBIĆ**, wbiję, wbijesz, *док.* 1. = **вбивати**[1]. *Wbijać gwóźdź w deskę. Wbić sobie drzazgę w kciuk.* 2. Накласти, насунути, надіти на щось, долаючи опір. *Z trudem wbił na głowę przyciasny kapelusz.*

UBIJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UBIĆ**, ubiję, ubijesz, *док.* 1. = **убивати**[2] **6**. *Ubić śnieg.* 2. Міняти консистенцію харчових продуктів, поєднуючи їх в одне. *Ubić pianę trzepaczką.* 3. Вбивати тварин; забивати. *W nowej ubojni ubija się rocznie 40 000 sztuk żywca wieprzowego.*

ВБИ́ТИ – див. **ВБИВА́ТИ**

ВБІГА́ТИ (УБІГА́ТИ), ВБІ́ГТИ (УБІ́ГТИ) – WBIEGAĆ, WBIEC, WBIEGNĄĆ, UBIEGAĆ, UBIEC, UBIEGNĄĆ

ВБІГА́ТИ (УБІГА́ТИ), -áю, -áєш, *недок.*, **ВБІ́ГТИ (УБІ́ГТИ)**, вбіжу́, вбіжи́ш, *док.* Біжучи, проникати в межі будь-чого. *Вбігати у двір, дім, кімнату.*

WBIEGAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WBIEC, WBIEGNĄĆ**, wbiegnę, wbiegniesz, *док.* 1. = **вбігати**. *Wbiec do pokoju.* 2. Вибігати нагору. *Wbiec na piętro, poddasze, pokład statku.*

UBIEGAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UBIEC, UBIEGNĄĆ**, ubiegnę, ubiegniesz, *док.* 1. *перев. док.* Випередити, зробити щось раніше за когось. *Ubiec rywala. Znów nie dostał pracy, znów ktoś go ubiegł.* 2. *тільки док., тільки 3 ос., книжн.* Минути, пройти. *Wiele czasu ubiegło od naszego ostatniego spotkania.* 3. *перев. док., рідко.* Перебігти. *Ubiegł nie więcej niż pół kilometra i się przewrócił.*

ВБІ́ГТИ – див. **ВБІГА́ТИ**

ВБРІД (УБРІ́Д) – W BRÓD

ВБРІД (УБРІ́Д), *присл.* Дном річки, ставу, озера і т. ін. в неглибокому місці; бродом (іти, їхати). *Перейти, переїхати ставок убрід.*

W BRÓD, *присл., книжн.* 1. = **вбрід**. *Przejść rzekę w bród.* 2. Досхочу, вдосталь. *W tym roku śniegu było w bród. Zwierzyny w lasach było w bród. Niczego mu nie brakowało, wszystkiego miał w bród.*

ВГÓЛОС (УГÓЛОС) – W GŁOS

ВГÓЛОС (УГÓЛОС), *присл.* Так, що можна чути, голосно (говорити, сміятися, плакати, читати, думати і т. ін.); *пол.* na głos. *Читати вголос.*

W GŁOS, *присл.* Дуже голосно (плакати, сміятися, кричати і т. ін.). *Szlochać, płakać, krzyczeć, śmiać się w głos.*

ВДАВА́ТИСЯ – див. **УДАВА́ТИСЯ**

ВДА́ТИСЯ – див. **УДАВА́ТИСЯ**

ВДІЛИ́ТИ – див. **УДІЛЯ́ТИ**

ВДІЛЯ́ТИ – див. **УДІЛЯ́ТИ**

ВЕГЕТА́ЦІЯ – WEGETACJA

ВЕГЕТА́ЦІЯ, -ї, *ж., бот.* Ріст і розвиток рослин. *Вегетація кущів, дерев.*

WEGETACJA, -cji, *ж., тільки одн.* 1. Животіння. *Nędzna wegetacja. Skazany na wegetację.* 2. = **вегетація**. *Wegetacja roślin, zbóż.*

ВÉЖА – WIEŻA

ВÉЖА, -і, *ж.* 1. Висока споруда, що має висоту значно більшу за ширину і будується окремо або як складова части-

на фортеці, палацу і т. ін.; вишка для спостереження і передачі сигналів; башта. *Дерев'яна, кам'яна вежа. Вежа фортеці, замку, ратуші. Сторожова вежа.* 2. *військ.* Верхня обертова частина корпусу танка; вишка на судні, в якій містяться гармати; башта. *Танкова, артилерійська вежа.*

WIEŻA, -ży, *ж.* 1. = **вежа 1**. *Kwadratowa, okrągła, smukła, strzelista wieża. Wieża kościelna, zamkowa. Wieża obserwacyjna, obronna, strażnicza, wartownicza, telewizyjna. Wieża ratusza.* 2. *шах.* Шахова фігура, що формою нагадує вежу; тура. *Przesuń wieżę o dwa pola w prawo.* 3. = **вежа 2**. *Wieża czołgowa.*

ВÉНА – WENA

ВÉНА, -и, *ж.*, *анат.* Кровоносна судина, що несе кров з різних частин тіла до серця; жила; *пол.* żyła. *Набряклі, сині вени. Запалення вен. Аналіз крові з вени.*

WENA, -y, *ж.*, *книжн.* Творча наснага. *Wena poetycka, twórcza. Mieć wenę, stracić wenę.*

ВÉНЗЕЛЬ – WĘZEŁ

ВÉНЗЕЛЬ, -я, *ч.* Переплетені у вишуканий візерунок ініціали, що слугують для прикраси або як знак власника чи виробника; *пол.* monogram. *Піджак, герб, келих із вензелем, прикрашений вензелем. Торгова марка у вигляді вензеля.*

WĘZEŁ, -zła, *ч.* 1. Місце, де зв'язані кінці чогось; петля, затягнута на мотузку, линві і т. ін. (також перен., перев. стосовно до шлюбу та образно, перев. щодо волосся); вузол. *Luźny, mocny, podwójny węzeł. Węzeł na linie. Miejscowy proboszcz połączył nas węzłem małżeńskim. Rozsupłać, rozwiązać węzeł. Upiąć włosy nad karkiem w węzeł.* 2. Місце, де сходяться, перехрещуються колії, лінії тощо; вузол. *Nasze miasto jest ważnym węzłem komunikacyjnym.* 3. Міра швидкості морського транспорту, що дорівнює одній милі на годину (1,852 км/год.); вузол. *Okręt płynął z prędkością 10 węzłów.* 4. *тех.* Сукупність механізмів, споруд, що мають одне призначення й розташовані в одному місці. *Węzeł łączności.*

ВЕРИФІКÁЦІЯ – WERYFIKACJA

ВЕРИФІКÁЦІЯ, -ї, *ж.* 1. У неопозитивізмі – методологічне поняття на позначення процесу встановлення істинності наукових тверджень у результаті їх емпіричної перевірки, порівняння з чуттєвими даними. 2. Перевірка істинності теоретичних положень, установлення достовірності за допомогою дослідів. *Верифікація теорії.*

WERYFIKACJA, -cji, *ж.*, *книжн.* 1. Перевірка істинності, встановлення достовірності. *Weryfikacja zeznań. Weryfikacja poglądów. Dokonać weryfikacji. Przeprowadzić weryfikację.* 2. Перевірка чиїхось етичних рис, кваліфікації, політичного минулого і т. ін. для встановлення професійної придатності. *Poddać kogoś weryfikacji. Przejść pomyślnie weryfikację.*

ВЕРТÉП – WERTEPY

ВЕРТÉП, -у, *ч.* 1. *тільки одн.* Пересувний ляльковий театр, в якому ставлять вистави в день Різдва Христового; у Галичині – різдвяні дійства відповідно костюмованих людей. *Виступи вертепу. Ходити по хатах з вертепом.* 2. *заст.* Печера. *В яких ярах, в яких незнаємих вертепах Ти ховаєшся од спеки?* (Т. Шевченко). 3. Сховище або місце гульбища злочинців, розпусників і т. ін. *Це не бар, а якийсь вертеп.*

WERTEPY, -ów, *тільки мн.* Важка для переїзду, переходу територія або вибоїста дорога. *Dzikie, bezkresne wertepy. Jechać po wertepach.*

ВЗВОД – WZWÓD

ВЗВОД, -у, *ч.* Невеликий військовий підрозділ у різних родах військ; *пол.* pluton. *Мотострілецький взвод. Взвод піхотинців, розвідників. Командир взводу.*

WZWÓD, wzwodu, *ч.* Ерекція. *Kłopoty ze wzwodem. Mieć wzwód.*

ВИ́БОРНИЙ – WYBORNY

ВИ́БОРНИЙ, -а, -е. Стос. до **виборів** – обрання через голосування осіб для виконання певних обов'язків; *пол.* obieralny, wybieralny. *Виборна особа. Виборна посада.*

WYBORNY, -a, -e, *книжн.* Чудовий, прекрасний, добірний. *Wyborny żart. Wyborne jedzenie, mięso, wino. Wyborna sałatka, nalewka.*

ВИБУХО́ВИЙ – WYBUCHOWY

ВИБУХО́ВИЙ, -а, -е. 1. Стос. до **вибуху**. *Вибухові роботи.* 2. Який має здатність вибухати. *Вибухові речовини.* 3. Який утворюється внаслідок вибуху; *пол.* uderzeniowy. *Вибухова хвиля.*

WYBUCHOWY, -a, -e. 1. = **вибуховий 2**. *Materiał wybuchowy.* 2. Нестримний, запальний, гарячкуватий. *Był człowiekiem wybuchowym. Wybuchowy temperament. Wybuchowe usposobienie.*

ВИ́ВЕСТИСЯ – див. **ВИВО́ДИТИСЯ**

ВИВО́ДИТИСЯ, ВИ́ВЕСТИСЯ – WYWODZIĆ SIĘ

ВИВО́ДИТИСЯ, -иться, *недок.*, **ВИ́ВЕСТИСЯ**, -едеться, *док.* 1. *розм.* Зменшуватися в кількості, переставати існувати; зникати; *пол.* znikać. *Кабани в місцевих лісах виводяться. Часи міняються, та стереотипи не виводяться.* 2. Зникати безслідно (про плями); *пол.* usuwać się. *Такі плями легко не виводяться.* 3. Народжуватися, з'являтися на світ (про малят птахів і тварин); *пол.* lęgnąć się. *Пташенята виводяться навесні.* 4. *тільки недок.* Пас. до **виводити** – допомагати або примушувати йти за собою; *пол.* wyprowdzać. *Постраждалі від землетрусу виводилися в безпечну зону.* 5. *тільки недок.* Пас. до **виводити** – виключати зі складу чогось; *пол.* wykluczać. *За свою поведінку він автоматично виводився із керівного складу.* 6. *тільки недок.* Пас. до **виводити** – видаляти, винищувати без залишку; *пол.* wydalać. *Токсини виводяться з організму завдяки сорбентам.*

WYWODZIĆ SIĘ, -dzę, -dzisz, *недок.* Вести свій рід; походити. *Wywodził się z kręgu miejscowej elity. Jego rodzina wywodzi się z Mazur.*

ВИ́ГАДАТИ – див. **ВИГА́ДУВАТИ**

ВИГА́ДУВАТИ[1, 2], ВИ́ГАДАТИ[1, 2] – WYGADYWAĆ, WYGADAĆ

ВИГА́ДУВАТИ[1], -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ГАДАТИ[1]**, -аю, -аєш, *док.* 1. Думаючи, міркуючи, знаходити якесь рішення, додумуватися до чогось; створювати, винаходити щось нове; *пол.* wymyślać. *Вигадати новий метод, прилад.* 2. Говорити, описувати те, чого немає і не було, створювати в уяві; говорити неправду; *пол.* zmyślać. *Він вигадав цілу історію про свої пригоди.* 3. *тільки недок.* Виявляти примхи; вередувати. *Ця дитина весь час щось вигадує, аби не лягати спати вчасно.*

ВИГА́ДУВАТИ[2], -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ГАДАТИ[2]**, -аю, -аєш, *док.* Заощаджувати на чомусь, скорочувати видатки, шлях, час і т. ін.; намагатися дістати з будь-чого прибуток, користь. *Завдяки цьому винаходу він вигадав великі гроші.*

WYGADYWAĆ, -duję, -dujesz, *недок.*, *розм.* 1. Говорити дурниці, нісенітниці; верзти. *Wstydziłby się pan wygadywać takie głupoty.* 2. Наговорювати, зводити наклепи на когось, щось. *Wygadywała na męża, że nic nie robi w domu.*

WYGADAĆ, -am, -asz, *док.*, *розм.* 1. Розплескати, розляпати. *Nic mu nie mów, bo znów wszystko wygada jak poprzednim razem.* 2. Довірятися комусь. *Wygadała koleżance wszystkie swoje zmartwienia i wtedy zrobiło się jej lżej.*

ВИ́ГІДНИЙ, ВИГІ́ДНИЙ – WYGODNY

ВИ́ГІДНИЙ, -а, -е. З якого можна одержати якусь вигоду, користь, прибуток, дохід для когось, чогось; *пол.* korzystny. *Вигідна торгівля. Вигідний продаж чогось.*

ВИГІ́ДНИЙ, -а, -е, *рідко*. Зручний для користування, приємний; сприятливий для чогось. *Вигідне крісло. Вигідне місце для будівництва.*

WYGODNY, -a, -e. 1. *пошир.* ~ **вигідний**. *Wygodny fotel. Wygodny punkt obserwacyjny.* 2. Який любить вигоду, не схильний перевтомлюватися. *Był zbyt wygodny, by tłuc się tyle godzin pociągiem.*

ВИГОДО́ВУВАТИ, ВИ́ГОДУВАТИ – WYHODOWAĆ

ВИГОДО́ВУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ГОДУВАТИ**, -ую, -уєш, *док.* 1. Годуючи, вирощувати когось, щось; *пол.* wykarmiać. *Вигодував песика коров'ячим молоком.* 2. Годуючи, вирощувати, виховувати дітей; *пол.* wykarmiać. *Мати сама вигодувала нашу сім'ю.*

WYHODOWAĆ, -duję, -dujesz, *док.* 1. Виростити рослину або тварину. *Wyhodować drzewo z nasienia.* 2. Отримувати завдяки відборові нову породу тварин або вид рослин. *Wyhodować nową odmianę tytoniu. Wyhodować nową rasę psów.*

ВИ́ГОДУВАТИ – див. **ВИГОДО́ВУВАТИ**

ВИДАВА́ТИ, ВИ́ДАТИ – WYDAWAĆ, WYDAĆ

ВИДАВА́ТИ, -даю, -даєш, *недок.*, **ВИ́ДАТИ**, -дам, -даси, *док.* 1. Давати, відпускати на руки щось із запасів, місць зберігання і т. ін. *Видати зі складу товари. Видати спецодяг робітникам. Видавати платню працівникам.* 2. *перев. зі сл.* **заміж**, *також* **за кого**. Одружувати. *Видати дівчину заміж. Видати дочку за лікаря.* 3. Видобувати з надр землі. *Видати нагора руду, вугілля.* 4. Утворювати звук за допомогою відповідних органів (про людей, тварин). *Видавати звуки. Видавати рик.* 5. Робити відомим, розкривати, показувати, виявляти якусь особливість, стан; *пол.* zdradzać. *Акцент видає в ньому іноземця. Очі видають прихований біль.* 6. Викривати, виказувати когось комусь. *Видати партизан ворогу.* 7. Розголошувати таємницю. *Видати військову таємницю.* 8. *за кого-що.* Удавати із себе когось; *пол.* podawać się. *Він видає себе за депутата, а сам звичайний шахрай.* 9. Випускати у світ друковані твори. *Видавати газету, журнал, книжки. Видавати щось своїм коштом, за гроші спонсорів.* 10. Офіційно оголошувати. *Видати указ, наказ, розпорядження.*

WYDAWAĆ, -daję, -dajesz, *недок.*, **WYDAĆ**, -dam, -dasz, *док.* 1. Витрачати на щось гроші. *Rozsądnie wydawać pieniądze. Za dużo wydawać na książki. Wydawała pół emerytury na lekarstwa.* 2. ~ **видавати 1**. *Żołnierzom wydali po 40 nabojów i po dwa granaty. Nasza stołówka wydaje dziennie 130 obiadów.* 3. = **видавати 10**. *Sejm wydał tę ustawę zimą 2003 roku.* 4. Дати усно наказ, доручення, оголосити заборону. *Dyrektor wydał polecenie.* 5. = **видавати 9**. *Wydać słownik.* 6. = **видавати 6**. *Wydać partyzantów.* 7. = **видавати 7**. *Wydać czyjąś tajemnicę.* 8. *розм.* Влаштовувати бенкет, прийом тощо. *Wydać wystawną kolację.* 9. *тільки в 3 ос.* Бути місцем, середовищем, з якого хтось походить. *Ameryka Południowa wydała wielu znakomitych pisarzy.* 10. *книжн., тільки в 3 ос.* Давати врожай. *Ta jabłoń wydaje owoce co dwa lata.* 11. *тільки в 3 ос.* ~ **видавати 4**. *Piła wydawała przeraźliwe dźwięki.*

ВИДАВА́ТИСЯ, ВИ́ДАТИСЯ – WYDAWAĆ SIĘ, WYDAĆ SIĘ

ВИДАВА́ТИСЯ, -даюся, -даєшся, *недок.*, **ВИ́ДАТИСЯ**, -дамся, -дасися, *док.* 1. Здаватися, сприйматися так чи інакше, таким чи інакшим. *Він мені видавався порядною людиною. Йому видається, що хтось ходить під вікном. В темряві дерева видавалися ще більшими, ніж були.* 2. Бувати, траплятися. *Літо видалося холодним.* 3. Виступати уперед порівняно з чимось; *пол.* wystawać. *У нього підборіддя дуже видається вперед. На фасаді*

будинку видається портик з колонами. 4. *тільки недок.* Друкуючись, виходити у світ. *Видаються газети, журнали, періодичні видання, книжки. Цей роман видавався різними мовами.* 5. *розм.* Виходити заміж. *Видаватися заміж. Вона видалася за сусіднього хлопця.*

WYDAWAĆ SIĘ, -daję się, -dajesz się, *недок.*, **WYDAĆ SIĘ**, -dam się, -dasz się, *док.* 1. = **видаватися 1**. *Miasto wydało mu się bardziej senne niż zwykle.* 2. *тільки в 3 ос.* Ставати відомим. *Sądził, że jego oszustwo nigdy się nie wyda.* 3. Розкривати, виявляти що-небудь. *Przed nikim nie wydawaj się z tym projektem.* 4. = **видаватися 5**. *Ukrainki często wydają się za Polaków.*

ВИДАВНИ́ЦТВО – WYDAWNICTWO

ВИДАВНИ́ЦТВО, -а, *с.* Установа, що видає різні види друкованих творів. *Видавництво наукової літератури, художньої літератури.*

WYDAWNICTWO, -a, *c.* 1. = **видавництво.** *Wydawnictwo edukacyjne. Wydawnictwo specjalizuje się w literaturze faktu.* 2. Книжка, часопис; публікація. *Wydawnictwa drugiego obiegu.*

ВИ́ДАЛИТИ – див. **ВИДАЛЯ́ТИ**

ВИДАЛЯ́ТИ, ВИ́ДАЛИТИ – WYDALAĆ

ВИДАЛЯ́ТИ, -ля́ю, -ля́єш, *недок.*, **ВИ́ДАЛИТИ**, -лю, -лиш, *док.* 1. Забирати звідкись геть; відкидати, вирізувати, знищувати і т. ін. *Хірург видалив злоякісну пухлину.*

WYDALAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. *книжн.* Усувати, виганяти, виключати або виселяти когось звідкись. *Wydalać ze szkoły, z uniwersytetu. Wydalać nielegalnych imigrantów. Wydalić kogoś z partii, organizacji.* 2. Виводити назовні з організму будь-які речовини. *Wydalać pot, mocz, toksyny.*

ВИ́ДАТИ – див. **ВИДАВА́ТИ**

ВИ́ДАТИСЯ – див. **ВИДАВА́ТИСЯ**

ВИДАТНИ́Й – WYDATNY

ВИДАТНИ́Й, -á, -é. Який виділяється серед інших якимись надзвичайними рисами, якостями, особливостями; талановитий; відомий; *пол.* wybitny. *Видатна людина. Видатний письменник, музикант, вчений. Видатні твори мистецтва, літератури.*

WYDATNY, -a, -e. 1. Висунутий. *Wydatny nos, podbródek, biust. Wydatne kości policzkowe.* 2. *перев. зі сл.* **pomoc**. Великий, значний. *Okazać komuś wydatną pomoc. Wydatna poprawa wyglądu. Odegrał wydatną rolę w opisywanych wydarzeniach.*

ВИ́ДНИЙ – WIDNY

ВИ́ДНИЙ, -а, -е. 1. Якого можна бачити; приступний зорові; помітний; *пол.* widoczny. *Хата не була видна за деревами. Записка лежала на видному місці.* 2. *перен., розм.* Який вигідно відрізняється від інших своїми рисами; значний; гарний. *На цього видного хлопця завжди озираються дівчата.* 3. *рідко.* Ясний, світлий. *Видна ніч.*

WIDNY, -a, -e, *книжн., пошир.* ~ **видний 3**. *Widny las.*

ВИ́ДНО – WIDNO

ВИ́ДНО. 1. *присудк. сл.* Можна бачити, доступно зорові. *З гори видно річку.* 2. *присудк. сл.* Світло, ясно. *Попри пізню пору в хаті було видно.* 3. *присудк. сл., перен.* Зрозуміло; *пол.* zobaczymy. *Сьогодні вже спи, а завтра буде видно.* 4. *вставн. сл.* Уживається в значенні слів **напевно, очевидно**; *пол.* widocznie. *Видно, він про це знав вже раніше.*

WIDNO. = **ви́дно 2**. *Na dworze było jeszcze widno.*

ВИ́ЗВОЛИТИ – див. **ВИЗВОЛЯ́ТИ**

ВИЗВОЛЯ́ТИ, ВИ́ЗВОЛИТИ – WYZWALAĆ, WYZWOLIĆ

ВИЗВОЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВИ́ЗВОЛИТИ**, -лю, -лиш, *док.* 1. Звільняти когось із полону, ув'язнення і т. ін. *Визволити друга з полону. Визволити заручників.* 2. Робити вільним, незалежним, позбавляючи гніту, безправ'я, чийогось панування. *Визволити з-під національ-*

ного гніту. 3. Відвойовувати захоплену ворогом територію. *Армія визволила місто в середині лютого*. 4. Висмикувати, витягувати щось схоплене, затиснуте кимось, чимось. *Йому вдалося визволити руку*. 5. Допомагати вийти зі скрутного становища, біди; *пол.* ratować. *Визволяти з халепи*.

WYZWALAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYZWOLIĆ**, -lę, -lisz, *док.*, *книжн.* 1. ~ **визволяти 1**. *Wyzwolić zakładników z rąk porywaczy*. 2. = **визволяти 2**. *Wyzwolić naród z niewoli*. 3. = **визволяти 4**. *Wyzwolić kraj spod okupacji*. 4. ~ **визволяти 5**. *Wyzwolić ręce z więzów*. 5. Спричиняти виникнення почуття, бажання і т. ін. *Wojna wyzwala w ludziach najniższe instynkty. Działalność charytatywna prowadzona przez księdza wyzwoliła w ludziach potrzebę niesienia pomocy bliźniemu*. 6. *хім.*, *фіз.* Вивільнювати. *Gwałtowna reakcja wyzwala dużo energii*.

ВИЗНАВА́ТИ, ВИ́ЗНАТИ – WYZNAWAĆ, WYZNAĆ

ВИЗНАВА́ТИ, -наю́, -нає́ш, *недок.*, **ВИ́ЗНАТИ**, -аю, -аєш, *док.* 1. Вважати дійсним, законним, стверджувати своєю згодою, позитивним ставленням право на існування когось, чогось; *пол.* uznawać. *Визнати незалежну державу. Визнавати вирок справедливим. Визнавати чиїсь повноваження. Визнавати за кожним громадянином право на безкоштовне навчання*. 2. *також із спол.* **що**. Відверто признаватися в чомусь, погоджуватися з чимось, стверджувати істинність чогось; *пол.* przyznawać. *Визнавати свої недоліки, свою провину. Визнаю, що помилявся. Визнаю, що ви маєте рацію*. 3. Вважати когось, щось за кого-що, ким, чим; *пол.* uznawać. *Він не визнавав комп'ютер необхідним знаряддям вченого*. 4. *тільки недок.* Дотримуватися того чи того віровизнання. *Визнавати православне, католицьке віросповідання*.

WYZNAWAĆ, -naję, -najesz, *недок.*, **WYZNAĆ**, -am, -asz, *док.* 1. *книжн.* Признаватися, зізнаватися в чомусь. *Wyznać swe winy, zbrodnię, grzech, prawdę. Wyznać miłość*. 2. *книжн.* ~ **визнавати 4**. *Wyznawać prawosławie, islam, buddyzm*. 3. Сповідувати певні політичні, економічні та інші погляди, переконання, бути прибічником якогось вчення. *Wyznawać liberalne poglądy*.

ВИЗНА́ННЯ – WYZNANIE

ВИЗНА́ННЯ, -я, *с.* 1. Дія за знач. **визнавати** 1–3. *Визнання незалежності України. Визнання диплома*. 2. Те, в чому хтось признається. *Сповідник вислухав його визнання*. 3. Загальна позитивна оцінка когось у суспільстві. *Полковник, якого ще кілька років тому багато хто вважав за зрадника, поступово завойовує визнання серед співвітчизників*.

WYZNANIE, -nia, *с.*, *книжн.* 1. Дія за знач. **wyznać**. *Wyznanie prawdy nie przyniosło mu ulgi*. 2. ~ **визнання 2**. *Szczere, gorące wyznania*. 3. Віровизнання. *Wyznanie prawosławne, rzymskokatolickie, protestanckie. Zmienić wyznanie*.

ВИ́ЗНАТИ – див. **ВИЗНАВА́ТИ**

ВИЗНАЧА́ТИ, ВИ́ЗНАЧИТИ – WYZNACZAĆ, WYZNACZYĆ

ВИЗНАЧА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВИ́ЗНАЧИТИ**, -чу, -чиш, *док.* 1. Встановлювати, розпізнавати за певними ознаками; *пол.* określać, ustalać. *Визначати колір автомобіля. Визначати походження твору*. 2. Намічати, накреслювати для виконання. *Визначати напрямок подорожі. Він зразу визначив, що треба робити. Визначити мету завдання. Визначати план дій*. 3. Обчислюючи, вимірюючи і т. ін., знаходити певну величину, місце і т. ін. *Визначати розмір пені. Визначати відстань. Визначати силу вітру*. 4. Розкривати суть чого-небудь, характеризувати, формувати, робити визначення; *пол.* określać. *Визначати тип твору. Визначати понят-*

тя. Визначати зміст статті. Визначати умови. 5. Виділяти, призначати когось або щось для якоїсь мети. *Визначати, хто буде директором.* 6. Указувати, призначати місце, час і т. ін. для чого-небудь. *Визначати місце будови. Визначати час перебування у відрядженні. Визначати термін виконання угоди.* 7. Зумовлювати щось, бути причиною чогось. *Цей факт визначив перебіг подальших подій.*

WYZNACZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYZNACZYĆ**, -czę, -czysz, *док.* 1. Накреслювати, позначати межі чогось за допомогою ліній, знаків. *Wyznaczyć trasę na mapie.* 2. = **визначати 2**. *Wyznaczać kierunek polityki zagranicznej. Wyznaczać cele.* 3. = **визначати 6**. *Wyznaczyć kolejność zawodników.* 4. ~ **визначати 5**. *Wyznaczyć swego następcę. Do tego zadania dyrektor wyznaczył swego zastępcę. Wyznaczyć nagrodę za schwytanie przestępcy.* 5. = **визначати 7**. *Kraksa lidera wyznaczyła dalszy przebieg zawodów.* 6. = **визначати 3**. *Wyznaczać odległość.*

ВИ́ЗНАЧИТИ – див. **ВИЗНА́ЧАТИ**

ВИ́КАЗАТИ – див. **ВИКА́ЗУВАТИ**

ВИКА́ЗУВАТИ, ВИ́КАЗАТИ – WYKAZYWAĆ, WYKAZAĆ

ВИКА́ЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́КАЗАТИ**, -ажу, -ажеш, *док.* 1. Казати, висловлювати все, що є на думці (перев. неприємне); дорікати; *пол.* wygarnąć. *Нарешті вона виказала йому все, що про нього думала.* 2. *перен.* Виявляти, показувати ознаки чогось (почуттів, настрою і т. ін.); *пол.* zdradzać. *Він боявся виказати свої почуття. Його поза виказує внутрішнє напруження.* 3. Видавати, викривати когось, роблячи донос; *пол.* wydawać. *Виказати ворогу товариша. Хтось виказав підпільників.*

WYKAZYWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок.*, **WYKAZAĆ**, -każę, -każesz, *док.*, *книжн.* 1. Виявляти, робити помітним свої риси, властивості, почуття і т. ін.; проявляти. *Wykazać wiele dobrej woli, cierpliwości. Od małego wykazywał duże zdolności muzyczne.* 2. Викривати, виявляти щось. *Kontrola wykazała liczne uchybienia i luki w dokumentacji. Ceny nieruchomości wykazują tendencję wzrostową.* 3. Підтверджувати істинність, правильність чогось фактами, незаперечними доказами; доводити. *Wykażę ci twój błąd.*

ВИ́КЛАД – WYKŁAD

ВИ́КЛАД, -у, *ч.* Письмова чи усна розповідь, опис, передача якихось фактів, матеріалів тощо; манера опису. *Виклад положень фізики, математики, історії. Популярний виклад теорії. Незвична форма викладу.*

WYKŁAD, -u, *ч.* 1. Усне подання навчального предмета викладачем; лекція. *Ciekawy, pasjonujący, nudny wykład. Wykład z gramatyki, chemii organicznej, fizyki. Uczęszczać, chodzić na wykłady. Zdążyć na wykłady.* 2. Публічне читання на певну тему; лекція. *Wykład na temat medycyny tybetańskiej.* 3. = **виклад**. *Sposób wykładu materiału.*

ВИКЛЮЧА́ТИ, ВИ́КЛЮЧИТИ – WYKLUCZAĆ, WYKLUCZYĆ

ВИКЛЮЧА́ТИ, -áю, -áєш, *недок.*, **ВИ́КЛЮЧИТИ**, -чу, -чиш, *док.* 1. Усувати (перев. з документа, реєстру, списку і т. ін.); *пол.* usuwać. *Враховуючи наведене вище, друге речення частини третьої статті 9 слід виключити. Виключити зі списку, реєстру. Застосування машин дало змогу цілком виключити ручну працю.* 2. Виводити зі складу якоїсь організації, партії і т. ін., позбавляти права вчитися в навчальному закладі. *Виключити з партії, товариства, спілки, школи.* 3. Вважати неможливим, не допускати чогось. *Батько виключив можливість балотуватися в депутати від цієї партії. Голова не виключив, що на чергових зборах ми ще повернемося до обговорення цього питання.*

WYKLUCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYKLUCZYĆ**, -czę, -czysz, *док.* 1. = **виключити 2**. *Wykluczyć udziałowca ze spółki*. 2. = **виключити 3**. *Wierzyciele całkowicie wykluczyli takie rozwiązanie*.

ВИКЛЮЧИТИ – див. **ВИКЛЮЧАТИ**

ВИКРУТАС – WYKRĘTAS

ВИКРУТАС, -у, *ч.*, *розм.* 1. Примхливий, незвичайний рух, поворот тіла або частини тіла. *Він танцює з викрутасами*. 2. *перен.* Будь-що взагалі незвичайне, химерне; вигадливий або хитрий вислів. *Ця люстра з якимись викрутасами. Він говорить з викрутасами*.

WYKRĘTAS, -a, *ч.* Завиток. *Pismo, którym napisany został dokument, było jakieś dziwne, wytworne, z wykrętasami*.

ВИЛИВАТИ, ВИЛИТИ – WYLEWAĆ, WYLAĆ

ВИЛИВАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ВИЛИТИ**, -ллю, -ллєш, *док.* 1. Ллючи, видаляти з посуду, з певної заглибини будь-яку рідину. *Виливати воду, чай, молоко зі склянки, з чашки, з термоса. Вилити каву на стіл, на себе. Вилити воду з пляшки в чайник. Виливати воду відрами*. 2. *перен.*, *у чому*, *чим*, *у що*. Висловлювати, виявляти, передавати в будь-який спосіб свої почуття, думки тощо. *Виливати горе криком. Вилити на когось свою злість*. 3. Виготовляти речі, деталі способом наливання розтопленого металу у певні форми; відливати; *пол.* odlewać. *Виливати солдатиків з олова*.

WYLEWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYLAĆ**, -leję, -lejesz, *док.* 1. = **виливати 1**. *Wylać mleko z kartonu do szklanek. Wylać kompot na stół. Wylać pomyje do wiadra. Wylać na siebie zupę*. 2. ~ **виливати 2**. *Wylewać przed kimś swoje żale. Wylewać na papier swoje oburzenie*. 3. Виступати з берегів, розливатися (про річки, струмені і т. ін.). *Wylały potoki. Wisła wylała na wysokości Płocka*. 4. Покривати якусь поверхню розплавленою, в'язкою речовиною. *Wylać drogę, ulicę, chodnik asfaltem, smołą*. 5. *розм.* Грубо виганяти, проганяти когось; витуряти. *Wylać kogoś z uczelni, z pracy, ze szkoły*.

ВИЛИТИ – див. **ВИЛИВАТИ**

ВИЛІТ – WYLOT

ВИЛІТ, -льоту, *ч.* 1. Дія за знач. **вилітати** – летіти, покидаючи місце свого перебування. *Виліт літака. Підготовка до вильоту*. 2. Одноразовий політ; *пол.* przelot. *У цього пілота сто двадцять вильотів*.

WYLOT, -u, *ч.* 1. Кінцева частина якогось отвору, каналу, труби і т. ін., через які щось виходить, вилітає назовні; вихідний отвір, кінець чогось. *Wylot tunelu. Wylot dyszy palnika, komina, pionów wentylacyjnych. Wylot doliny, wąwozu, kanionu. U wylotu ulicy Kasprowicza ruszyła budowa szkoły. Wylot lufy armaty*. 2. = **виліт 1**. *Wyloty do Kijowa są wyłącznie w czwartki i piątki*.

ВИЛУЧАТИ, ВИЛУЧИТИ – WYŁĄCZAĆ, WYŁĄCZYĆ

ВИЛУЧАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ВИЛУЧИТИ**, -чу, -чиш, *док.* 1. Вибирати, видаляти щось звідкись, зі складу чогось; *пол.* usuwać. *Вилучити літеру з абетки. Вилучити з обігу банкноти номіналом 100 000*. 2. Забирати щось у когось; конфіскувати. *Вилучити піратські компакт-диски*. 3. Відокремлювати від стада. *Вівчар вилучив своїх овець*.

WYŁĄCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYŁĄCZYĆ**, -czę, -czysz, *док.* 1. Припиняти дію чогось, перериваючи зв'язок із загальною системою; припиняти дію якогось механізму; вимикати. *Wyłączać telewizor, suszarkę, lodówkę*. 2. Роз'єднувати щось, пов'язане з роботою певної системи (газопроводу, водопроводу тощо); вимикати. *Elektrownia wyłączyła prąd*. 3. Не допускати когось до чогось, усувати, позбавляти можливості брати участь в чомусь. *Wyłączyć kogoś ze swego grona. Wyłączyć*

kogoś z udziału w zyskach. Wyłączyć kogoś z uczestnictwa w imprezie. 4. *книжн.* Визнати щось за неможливе. *Okoliczności zdarzenia wyłączały samobójstwo.*

ВИ́ЛУЧИТИ – див. **ВИЛУЧА́ТИ**

ВИМИКА́ТИСЯ, ВИ́МКНУТИСЯ – WYMYKAĆ SIĘ, WYMKNĄĆ SIĘ

ВИМИКА́ТИСЯ, -а́ється, *недок.*, **ВИ́МКНУТИСЯ**, -неться, *док.* Перестати діяти внаслідок роз'єднання із загальною системою або внаслідок припинення подачі енергії (про електроенергію, прилади). *Вимкнулося світло, радіо.*

WYMYKAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **WYMKNĄĆ SIĘ**, -mknę się, -mkniesz się, *док.*, *книжн.* 1. Виходити нишком; вислизати. *Wymknąć się niepostrzeżenie, cichaczem. Wymknąć się z przyjęcia. Ledwo udało jej się wymknąć na prywatkę.* 2. Не дозволяти себе схопити; вислизати. *Wymknąć się z zasadzki, obławy, matni. Wymknąć się swym prześladowcom.* 3. Ненароком висловити те, що не слід; обмовитися. *Wymknęło jej się, że widziała na mieście koleżankę, która od tygodnia przebywała na zwolnieniu lekarskim.* 4. *перен.* Уникати чогось, що здавалося неминучим. *Cudem wymknął się śmierci.* 5. *перен.* Не піддаватися певним критеріям. *Coś wymyka się klasyfikacji.*

ВИМІ́НЮВАТИ, ВИ́МІНЯТИ – WYMIENIAĆ, WYMIENIĆ

ВИМІ́НЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **ВИ́МІНЯТИ**, -яю, -яєш, *док.* Одержувати якусь річ, віддаючи за неї іншу. *Виміняти книжку на іграшку.*

WYMIENIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYMIENIĆ**, -nię, -nisz, *док.* 1. = **вимінювати.** *Na giełdzie komputerowej wymienił swój stary komputer na drukarkę laserową.* 2. Відповідати на щось тим самим; обмінюватися. *Wymienić uśmiechy, spojrzenia, uprzejmości.* 3. Використовувати, вживати, ставити і т. ін. замість чогось щось інше; заміняти. *Wymienić spaloną żarówkę, uszkodzony przewód, zniszczoną uszczelkę.* 4. Подавати назву, ім'я когось, чогось; називати, перелічувати. *Wymień trzy najdłuższe rzeki Europy.* 5. *спорт.* Вводити нового гравця замість іншого. *Wymienić kontuzjowanego zawodnika.*

ВИ́МІНЯТИ – див. **ВИМІ́НЮВАТИ**

ВИ́МКНУТИСЯ – див. **ВИМИКА́ТИСЯ**

ВИМО́ВА – WYMOWA

ВИМО́ВА, -и, *ж.* 1. Спосіб вимовляння слів, окремих звуків. *Тверда вимова шиплячих.* 2. Особливості звукової системи якої-небудь мови, діалекту. *Галицька вимова.*

WYMOWA, -y, *ж.* 1. = **вимова 1.** *Wymowa nosowych.* 2. = **вимова 2.** *Wymowa krakowska.* 3. *книжн.* Здатність, уміння гарно, майстерно говорити; ораторський хист; красномовність. *Mieć wrodzony dar wymowy.* 4. *перен.* Мова; зміст, сенс, значення. *Wymowa gestu, wypowiedzi. Wymowa jego słów była oczywista.*

ВИМОВЛЯ́ТИ, ВИ́МОВИТИ – WYMAWIAĆ, WYMÓWIĆ

ВИМОВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВИ́МОВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Говорити певним чином. *Її прізвище він вимовив з відчутним акцентом. Останнє слово вона вимовила тихіше.* 2. Говорити щось, промовляти. *Він не встиг навіть вимовити слова, як йому наклали наручники. Глухо вимовив слова прощання.* 3. Висловлювати. *Не мав кому вимовити своє горе.*

WYMAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYMÓWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. = **вимовити 1.** *W wieku trzech lat nie umiał jeszcze wymawiać «r».* 2. = **вимовити 2.** *Wymówić zaklęcie.* 3. Докоряти, дорікати. *Wymawiała mu przy każdym spotkaniu, że się dla niego poświęca. Nie chciał, żeby ktoś ciągle mu wymawiał, że zrobił karierę tylko dzięki żonie. Wymawiać sobie bałaganiarstwo.* 4. Повідомити про розірвання угоди або відмову

від виконання зобов'язання. *Wymówić lokal od pierwszego maja. Wymówić umowę o prowadzeniu rachunku. Wymówić komuś gościnę. Wymówić lokatorowi mieszkanie.*

ВИ́МОВИТИ – див. **ВИМОВЛЯ́ТИ**

ВИМО́ВНИЙ – WYMOWNY

ВИМО́ВНИЙ, -а, -е. 1. Який виражає, виявляє внутрішні особливості, переживання (про очі, обличчя та ін.); який виразно передає щось. *Дивитися вимовними очима. Вимовний жест.* 2. *лінгв.* Стос. до **вимови** – способу вимовляння окремих звуків, слів, фраз. *Вимовні норми.*

WYMOWNY, -a, -e. 1. = **вимовний 1**. *Poseł zakończył swoje wystąpienie wymownym gestem.* 2. *книжн.* Який володіє красномовністю; красномовний. *Ambasador był dziś niezwykle wymowny, wręcz złotousty.*

ВИ́ННИЦЯ – WINNICA

ВИ́ННИЦЯ, -і, *ж.* Склад, погріб з алкогольними напоями. *Тримати вино у винниці.*

WINNICA, -cy, *ж.* Ділянка землі, плантація, де вирощують виноград; виноградник. *Na nasłonecznionych zboczach góry rozpościerały się winnice.*

ВИ́ПАД – WYPAD

ВИ́ПАД, -у, *ч.* 1. Різка подача корпусу вперед або вбік з упором на одночасно винесену зігнуту ногу (прийом при фехтуванні, гімнастичних вправах і т. ін.). *Небезпечний випад фехтувальника.* 2. Недоброзичливий або ворожий виступ проти когось. *Він зрозумів, що готується випад проти нього.*

WYPAD, -u, *ч.* 1. Коротка поїздка, прогулянка, відвідини. *Wypad w góry, nad morze, na wieś, do znajomych.* 2. Збройна операція, що здійснюється невеликою кількістю солдатів, здебільшого для того, щоб захопити полонених, зорієнтуватися в розташуванні ворожих сил, військової техніки і т. ін.; вилазка. *Nocny, niespodziewany wypad. Urządzić, przeprowadzić wypad rozpoznawczy, zwiadowczy. Wypad zakończył się zdobyciem dwóch jeńców.* 3. В деяких іграх, напр. у футболі, баскетболі, – швидка атака. *Szybki wypad pod bramkę przeciwnika zakończył się golem.* 4. = **випад 1**. *Gwałtowny wypad szermierza.*

ВИПАДА́ТИ, ВИ́ПАСТИ – WYPADAĆ[1, 2], WYPAŚĆ

ВИПАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВИ́ПАСТИ**, -аду, -адеш, *док.* 1. Падати з будь-чого, звідкись назовні; відділятися від чогось; не триматися. *Гаманець випав з торби. Випасти з вікна. Книжка випала з рук. Волосся випало. Зуби випали.* 2. Падати на землю (про дощ, сніг і т. ін.) або осідати (про росу, іній тощо); *пол.* padać. *Випав сніг. Випала роса.* 3. *кому.* Діставатися, припадати внаслідок якихось обставин; *пол.* przypadać. *Йому випало це почесне завдання. Їй випала складна доля.* 4. Траплятися, бувати (перев. про погоду і т. ін.). *Сьогодні випав сонячний день. Весна цього року випала рання.* 5. *лінгв.* Зникати всередині слів при їх зміні або при словотворенні (про звуки). *Випадає голосний, приголосний.*

WYPADAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, **WYPAŚĆ**, -padnę, -padniesz, *док.* 1. = **випадати 1**. *Wypaść za burtę. Wypaść z okna.* 2. Показуватися, вибігати, вилітати. *Wypadł z drzwi jak z procy. Z ośnieżonej pieczary wypadał bystry górski potok. Nagle zza lasu wypadły dwa helikoptery. Przez uchylone drzwi wypadł snop światła.* 3. Показати себе, справити якесь враження. *Ten polityk dobrze wypada w wywiadach. Bardzo źle wypaść na egzaminach.* 4. *тільки в 3 ос.* Припадати, виходити, найчастіше внаслідок обрахунку. *Egzaminy wstępne w tym roku wypadają 30 czerwca. Na każdego do podziału wypada po 500 złotych. Niestety, znowu kolej wypada na ciebie.* 5. *тільки в 3 ос.* Траплятися, виходити. *Nie mogłem przyjść, coś mi wypadło.* 6. = **випадати 5.**

Jer twardy jest na końcu (pozycja słaba) i wypada.

WYPADAĆ², *недок.*, вживається у формах wypadać, wypada, wypadałoby, będzie wypadało. Слід, треба, годиться, личить. *Czy to wypada tak późno dzwonić do niego? Wypada zapytać o pozwolenie. Wypada jeszcze wspomnieć o innych sukcesach naszych sportowców.*

ВИПАДКО́ВИЙ – WYPADKOWY

ВИПАДКО́ВИЙ, -а, -е. 1. Який стався несподівано, непередбачено; *пол.* przypadkowy. *Випадкова зустріч.* 2. Перший-ліпший, будь-який; *пол.* przypadkowy. *Дорогу запитав у випадкової людини, що вийшла з тролейбуса.* 3. Не зумовлений якимись закономірностями, що виник, опинився десь без певних причин; *пол.* przypadkowy. *Досягнення останніх років не можна назвати випадковими.* 4. Який буває, трапляється іноді, непостійно, несистематично, час від часу; *пол.* przypadkowy. *Інколи йому траплялися якісь випадкові підробітки.* 5. Який складається з різних, мало пов'язаних між собою частин, речей, зібраних без певного принципу; *пол.* przypadkowy. *Зібраний матеріал мав випадковий характер.*

WYPADKOWY, -a, -e. 1. Який стосується нещасних випадків. *Renta wypadkowa.* 2. *фіз.* Рівнодійовий. *Siła wypadkowa.*

ВИ́ПАДОК – WYPADEK

ВИ́ПАДОК, -дку, *ч.* 1. Те, що сталося, трапилося (звичайно несподівано). *Непередбачений випадок. Стався прикрий випадок.* 2. Обставини, стан речей, ситуація, факт. *Він не знав, що робити в таких випадках. Студент аналізував випадки вживання синонімів.* 3. Раптовий зручний момент, сприятливі обставини для виконання, здійснення чогось; *пол.* okazja. *Він шукав випадку заговорити з нею.*

WYPADEK, -dku, *ч.* 1. Те, що відбувалося або відбулося; подія. *Analizować przebieg wypadków. Dalej wypadki potoczyły się błyskawicznie.* 2. = **випадок 1**. *Zaskakujący, nieprzewidziany wypadek.* 3. = **випадок 2**. *Wypadki dezercji. Wypadki użycia min przeciwpiechotnych.* 4. Нещасний випадок; дорожня пригода, катастрофа. *Tragiczny wypadek. Wypadek losowy. Wypadek drogowy. Spowodować wypadek. Ulec wypadkowi. Poszkodowany w wypadku. Sprawca wypadku. Uciec z miejsca wypadku.*

ВИ́ПАСТИ – див. **ВИПАДА́ТИ**

ВИПИХА́ТИ, ВИ́ПХАТИ – WYPYCHAĆ, WYPCHAĆ

ВИПИХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВИ́ПХАТИ**, -аю, -аєш, *док.*, *розм.* Пхаючи, примушувати когось вийти звідкись кудись; пересувати щось кудись. *Випхати когось за двері, на двір, на сходи. Випхати тачку зі стайні.*

WYPYCHAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYPCHAĆ**, -pcham, -pchasz, *док.* і **WYPCHNĄĆ**, -pchnę, -pchniesz, *док.* 1. *тільки* wypychać – wypchać. Наповнити середину чогось якимсь матеріалом. *Wypchać pierzynę pierzem.* 2. *тільки* wypychać – wypchać. Розмістити, покласти кудись велику кількість чогось, вкрай заповнити. *Wypchać torbę książkami. Wypchać bagażnik walizkami.* 3. *тільки* wypychać – wypchnąć = **випихати, випхати**. *Urzędnik wypchnął interesanta z pokoju.*

ВИ́ПРАВИТИ – див. **ВИПРАВЛЯ́ТИ**

ВИ́ПРАВКА – WYPRAWKA

ВИ́ПРАВКА, -и, *ж.* Постава тіла, набута в результаті спеціальних вправ; *пол.* postawa. *Спортивна, військова виправка. Його виправка свідчила про те, що він займається спортом.*

WYPRAWKA, -i, *ж.* 1. Одяг та інші речі, потрібні для немовляти. *Niektóre mamy przygotowują wyprawkę jeszcze przed urodzeniem dziecka.* 2. Комплект книжок та збірників вправ для певного класу. *Ministerstwo Edukacji w tym roku przeznaczyło na wyprawki szkolne o wiele więcej*

pieniędzy. 3. У деяких професіях – матеріальна допомога для нового працівника, яка не підлягає поверненню. *Dyrekcja postanowiła, że nowi pracownicy nie będą już otrzymywać wyprawek.*

ВИПРАВЛЯ́ТИ, ВИ́ПРАВИТИ – WYPRAWIAĆ, WYPRAWIĆ

ВИПРАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВИ́ПРАВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Робити прямим, рівним і т. ін. будь-що нерівне, зігнуте тощо; розправляти; *пол.* prostować. *Виправляти дріт, цвях.* 2. Усуваючи хиби, вади, помилки, робити правильним, таким, який відповідає певним вимогам; змінювати на краще; *пол.* poprawiać. *Виправляти помилки в диктанті. Виправляти ситуацію, стан речей. Виправляти свою поведінку. Виправляти характер.*

WYPRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYPRAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. *книжн.* Виряджати в дорогу. *Wyprawiać dzieci do szkoły.* 2. *книжн.* Влаштовувати, організовувати щось за власний кошт. *Wyprawić huczne weselisko.* 3. Вичинювати шкуру. *Wyprawiać kozie skóry.*

ВИПРОВА́ДЖУВАТИ, ВИ́ПРОВАДИТИ – WYPROWADZAĆ, WYPROWADZIĆ

ВИПРОВА́ДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ПРОВАДИТИ**, -джу, -диш, *док.*, *розм.* Примушувати когось виходити, йти звідкись, покидати, залишати щось. *Випроваджувати пияка з магазину. Він випроводив небажаного гостя.*

WYPROWADZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYPROWADZIĆ**, -dzę, -dzisz, *док.* 1. Допомагати вийти. *Wyprowadzić psa na spacer.* 2. = **випроваджувати.** *Dopiero wezwani na miejsce policjanci wyprowadzili go z mieszkania i rozbroili.* 3. Управляючи транспортним засобом, виводити його звідкись. *Wyprowadzić traktor z garażu.* 4. Допомагати вийти зі скрутного становища. *Wyprowadzać firmę z zapaści finansowej.* 5. *книжн.* Робити висновок з чогось. *Wyprowadzić twierdzenie, myśl, teorię, wzór.*

ВИ́ПРОВАДИТИ – див. **ВИПРОВА́ДЖУВАТИ**

ВИ́ПРОСИТИ – див. **ВИПРО́ШУВАТИ**

ВИПРО́ШУВАТИ, ВИ́ПРОСИТИ – WYPRASZAĆ, WYPROSIĆ

ВИПРО́ШУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ПРОСИТИ**, -шу, -сиш, *док.* Просячи, домагатися чогось або одержувати щось. *Випрошувати гроші, допомогу. Випрошувати в начальника відпустку в липні.*

WYPRASZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYPROSIĆ**, -proszę, -sisz, *док.* 1. = **випрошувати.** *Wyprosić u matki pieniądze na wyjazd w góry. Wyprosić zezwolenie na coś.* 2. Ввічливо, проте рішуче зажадати від когось покинути дім, квартиру, вийти за двері; виставляти. *Wyprosić natrętów z domu. Wyprosić kogoś za drzwi.*

ВИ́ПХАТИ – див. **ВИПИХА́ТИ**

ВИ́РАЗ – WYRAZ

ВИ́РАЗ, -у, *ч.* 1. Елемент мовлення; висловлювання, фраза; *пол.* wyrażenie, zwrot. *Він часто повторює цей вираз.* 2. Вияв настрою, почуття на обличчі, в очах. *Вираз обличчя, очей. На його обличчі з'явився вираз радості.* 3. *рідко.* Дія за знач. **виражати і виразити** – виявляти, показувати щось певними ознаками, діями і т. ін. *Вираз почуттів, думок.*

WYRAZ, -u, *ч.* 1. Мовна одиниця, що становить звукове вираження поняття про предмет або явище; слово. *Wyrazy bliskoznaczne, zapożyczone, potoczne, obce, brzydkie, nieprzyzwoite. Wyrazy powitania, poważania, szacunku, czci, wdzięczności. Wyrazy krytyki, przestrogi. Dobór, zasób, szyk wyrazów.* 2. = **вираз 2**. *Dobroduszny wyraz twarzy.* 3. *пошир.* ~ **вираз 3**. *Wyraz lęku, strachu, cierpienia, litości, radości, zakłopotania. Wyraz przeżyć, niepokojów, troski. W tym utworze autor dał wyraz swemu oburzeniu i złości.*

ВИРИВА́ТИ, ВИ́РИТИ – WYRYĆ

ВИРИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВИ́РИТИ**, -ию, -иєш, *док.* 1. Риючи, копаючи, утворювати заглибину, витягати щось звідкись; *пол.* wykorywać. *Вирити скарб.* 2. Риючи, копаючи, утворювати заглибину, яму. *Вирити яму, погріб, окопи.*

WYRYĆ, -ryję, -ryjesz, *недок.* 1. = **вирити 2.** *Wyryć dół.* 2. Вирізати на металевій плиті, на дереві або камені написи, візерунки тощо. *Wyryć napis na płycie nagrobnej.*

ВИ́РИТИ – див. **ВИРИВА́ТИ**

ВИ́РОБИТИ – див. **ВИРОБЛЯ́ТИ**

ВИРОБЛЯ́ТИ, ВИ́РОБИТИ – WYRABIAĆ, WYROBIĆ

ВИРОБЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВИ́РОБИТИ**, -блю, -биш, *док.* 1. Виготовляти щось, робити якісь речі, предмети; *пол.* produkować. *Виробляти меблі, посуд, золоті прикраси, мінеральні добрива.* 2. Надавати певної форми чомусь (перев. в кулінарії). *Виробити хлібину, книшики, галушки.* 3. Створювати, складати, визначати в певних рисах. *Виробити план дій.* 4. Набувати чогось; розвивати, вдосконалювати певні риси, особливості і т. ін. в якомусь напрямку працею, вправами, силою волі тощо. *Виробити в собі корисну звичку. Виробити власний стиль. Виробити характер, волю.* 5. Виконувати певну кількість роботи. *Виробляти норму.* 6. *тільки недок., розм.* Робити щось незвичайне, несподіване. *Подивись, що діти виробляють.*

WYRABIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYROBIĆ**, -bię, -bisz, *док.* 1. ~ **виробляти 1.** *Ze złota wyrabiali ozdoby.* 2. = **виробляти 2.** *Rodzice starali się wyrobić w dzieciach nawyk czytania.* 3. Надавати чомусь законної сили; робити щось дійсним, виконуючи необхідні формальності; готувати, опрацьовувати з дотриманням відповідних формальностей (документацію і т. ін.); оформляти. *Wyrobić sobie paszport, dokumenty, prawo jazdy.* 4. Бгаючи, мішаючи, надавати чомусь певної консистенції. *Wyrabiać ciasto na pierogi.* 5. *розм.* Клопотанням, запобіганням, певними заходами домагатися чогось. *Intrygami i donosami wyrabiał sobie chody u kierownictwa. Wyrobić sobie dobrą markę.* 6. = **виробляти 6.** *Co ty wyrabiasz?* 7. *розм.* Витримувати. *Już z nim nie wyrabiam.*

ВИРОБНИ́К – WYROBNIK

ВИРОБНИ́К, -а́, *ч.* Той, хто виробляє, виготовляє якусь продукцію; *пол.* producent. *Вітчизняний, іноземний виробник. Виробник меблів, холодильників.*

WYROBNIK, -a, *ч., розм., зневажл.* Людина, що виконує якусь роботу, перев. копітку та важку, без зацікавленості й таланту, часто лише заради грошей; ремісник. *Ludzie z wielkimi aspiracjami musieli pracować jako wyrobnicy.*

ВИРУВА́ТИ – WIROWAĆ

ВИРУВА́ТИ, -у́є, *недок.* 1. Утворювати вир, вири – місця в річці, морі з круговим рухом води; крутитися, клекотіти; *пол.* burzyć się, kotłować. *Вода, річка, море вирує.* 2. *перен.* Нестримно, бурхливо рухатися; виявляти неспокій рухами; буяти. *Вогонь, вітер вирує. Зграя птахів, юрба людей вирує. Вирує життя. Вирують пристрасті.*

WIROWAĆ, -ruję, -rujesz, *недок.* 1. *книжн.* Кружляти, крутитися. *Karuzela wirowała coraz prędzej. Wirować w opętańczym tańcu. Wirować wokół własnej osi. Świat nagle zaczął mu wirować przed oczami.* 2. ~ **вирувати 2.** *Ogień wirował wokół niej. Oszalały tłum wirował przed sceną.* 3. Надавати чомусь обертового руху. *Wirować mleko. Pralka się zepsuła, wcale nie wiruje albo wiruje krótko.*

ВИСА́ДЖУВАТИ, ВИ́САДИТИ – WYSADZAĆ, WYSADZIĆ

ВИСА́ДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́САДИТИ**, -джу, -диш, *док.* 1. Допомагати або давати можливість комусь ви-

йти, зійти на землю з якогось транспортного засобу. *Таксист висадив нас неподалік крамниці.* 2. Спускати на землю війська із суден чи літаків. *Висадити десант на берег.* 3. Викопавши, вийнявши рослини з парника, шкілки і т. ін., садити в іншому місці. *Висадити квіти.* 4. *розм.* Піднімаючи, поміщати когось або щось десь, на чомусь. *Висадити пораненого на воза.* 5. *розм.* З силою вибивати, виламувати щось; *пол.* wyważać. *Висадити двері.* 6. Знищити, зруйнувати за допомогою вибухових речовин (зі словом **повітря**). *Висадити в повітря міст.*

WYSADZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYSADZIĆ**, -dzę, -dzisz, *док.* 1. = **висадити 1**. *Wysadzić kogoś z auta, z łodzi.* 2. = **висаджувати 2**. *Wysadzić desant na brzeg.* 3. *розм.* Виставляти, висувати щось звідкись, випинати. *Wysadzić rękę za okno. Wysadzić głowę spod kołdry.* 4. *нейтр.* ~ **висадити 5**. *Wysadzić drzwi z zawiasów.* 5. = **висадити 6**. *Saperzy wysadzili zagrażający przechodniom budynek w powietrze.* 6. = **висадити 3**. *Wysadzić pomidory.* 7. Обсаджувати. *Wysadzić aleję topolami.* 8. Прикрашати, усаджувати дорогоцінним камінням. *Jubiler wysadzał broszki opalami.*

ВИ́САДИТИ – див. **ВИСА́ДЖУВАТИ**

ВИСТА́ВА – WYSTAWA

ВИСТА́ВА, -и, *ж.* Сценічний показ п'єси, опери, балету і т. ін.; сценічне видовище; спектакль; *пол.* przedstawienie, spektakl. *Прем'єра вистави. Вистава в драматичному, оперному театрі. Піти на виставу. Грати, співати, танцювати у виставі.*

WYSTAWA, -y, *ж.* 1. Публічний показ спеціально дібраних предметів і місце показу; сукупність предметів, виставлених для огляду; виставка. *Wystawa malarstwa, rzeźby, grafiki. Wystawa psów rasowych, kotów, koni. Wystawa samolotów, sprzętu wojskowego.* 2. Спеціально обладнане вікно в крамниці з виставленими в ньому зразками товарів, а також вікно в ательє, перукарні тощо з виставленими в ньому зразками продукції, зачісок і т. ін.; вітрина. *Wystawy sklepowe świeciły pustkami.*

ВИ́СТАВИТИ – див. **ВИСТАВЛЯ́ТИ**

ВИСТАВЛЯ́ТИ, ВИ́СТАВИТИ – WYSTAWIAĆ, WYSTAWIĆ

ВИСТАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВИ́СТАВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Виймати щось вставлене, укріплене. *Виставити раму, вікно, двері.* 2. Ставити назовні; поміщати будь-що у певному місці. *Вона виставила свої відра перед самим входом. Він виставив на стіл кілька пляшок.* 3. Висувати щось звідкись або з-за чогось; випинати будь-що. *Виставляти голову у вікно. Їжак виставив голки.* 4. Демонструвати щось у певному місці для публічного показу, огляду, продажу. *Виставляти експонати в музеї. Виставляти свої вироби на продаж.* 5. Показуючи щось, привертати увагу. *Виставляти напоказ свої принади.* 6. Виділяти, висувати когось зі свого середовища для виконання певного завдання, участі в чомусь. *Партія виставила своїх кандидатів для участі у виборах. Тренер виставив трьох запасних гравців.* 7. Посилати на бій. *Виставити півмільйонну армію.* 8. Ставити для охорони. *Виставити пости, варту.* 9. *перен.* Проганяти, випроваджувати когось; примушувати піти (з приміщення, двору і т. ін.); *пол.* wyrzucać, wypraszać. *Виставляти хулігана за двері. Виставити іноземних журналістів з прес-конференції.* 10. *рідко.* Показувати на сцені п'єсу, оперу. *Виставляти драму.* 11. Проголошувати, показувати будь-кого якимось або кимось. *Він виставив її перед рідними повною роззявою.* 12. Вписувати в щось. *Виставляти учням оцінки.*

WYSTAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYSTAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. = **виставляти 2**.

Wystawić śmieci na korytarz. 2. = **виставляти 3**. *Wystawiać głowę spod kołdry.* 3. = **виставляти 4**. *Żadna galeria nie chciała wystawiać jego obrazów. Wystawiać prace impresjonistów francuskich.* 4. ~ **виставляти 5**. *Wystawić w witrynie wiosenną kolekcję sukienek. Niepotrzebnie wystawiłaś swą rozpacz na widok publiczny.* 5. Наражати на щось, піддавати дії чогось. *Nie należy zbyt długo wystawiać skóry na działanie promieni słonecznych. Nie chciał wystawić jej na złe wpływy środowiska. Wystawić czyjąś miłość na próbę.* 6. *пошир.* ~ **виставляти 10**. *Wystawić operę, sztukę, dramat.* 7. = **виставляти 6**. *Wystawić swego kandydata do Sejmu.* 8. Виписувати рахунок, чек і т. ін.; оформляти документ. *Wystawić czek na nazwisko Kowalski. Wystawić komuś legitymację. Wystawić opinię.* 9. = **виставляти 7**. *Wystawić do walki rezerwistów.* 10. = **виставляти 8**. *Wystawić posterunki.* 11. = **виставляти 12**. *Wystawiać stopnie na koniec roku szkolnego.*

ВИТИКА́ТИ, ВИ́ТКНУТИ – WYTYKAĆ, WYTKNĄĆ

ВИТИКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВИ́ТКНУТИ**, -ну, -неш, *док.* Виставляти щось назовні, висувати. *Витикати голову з вікна.*

WYTYKAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WYTKNĄĆ**, -tknę, -tkniesz, *док.* 1. Дорікати, докоряти. *Koledzy partyjni wytykali mu przeszłość. Ludzie wytykali mu umiłowanie luksusu.* 2. *розм.* = **витикати**. *Wytykać palce zza krat.*

ВИ́ТКНУТИ – див. **ВИТИКА́ТИ**

ВИ́ТРИМАТИ – див. **ВИТРИ́МУВАТИ**

ВИТРИ́МУВАТИ, ВИ́ТРИМАТИ – WYTRZYMYWAĆ, WYTRZYMAĆ

ВИТРИ́МУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ТРИМАТИ**, -аю, -аєш, *док.* 1. Зберігати свої властивості, попередній стан, незважаючи на дію великої ваги, тиску, удару і т. ін. *Цей корабель витримав не одну бурю.* 2. Стійко зносити велике фізичне або моральне напруження, біль, несприятливі умови. *Витримати чиїсь знущання, глузування.* 3. Зносити несприятливі умови, продовжувати існувати. *Молоді деревця витримали люту зиму.* 4. Відбивати наступ, не відступати. *Козаки витримали натиск ворогів.* 5. Виявляти витримку, терпіння. *Він не витримав і сказав їй правду. Він ледве витримував з нею.* 6. При перевірці, випробуванні виявлятися гідним певних вимог. *Витримувати іспит, перевірку.* 7. *спец.* Зберігати щось упродовж тривалого часу у спеціальних умовах для набуття певних властивостей; *пол.* poddać leżakowaniu. *Витримувати коньяк.*

WYTRZYMYWAĆ, -muję, -mujesz, *недок.*, **WYTRZYMAĆ**, -am, -asz, *док.* 1. = **витримувати 1**. *Krzesło nie wytrzymało jej wagi.* 2. = **витримати 2**. *Nie wytrzymać obciążenia psychicznego. Z trudem wytrzymał jej spojrzenie.* 3. = **витримувати 3**. *Iglaki nie wytrzymały upałów.* 4. = **витримувати 5**. *Już nie wytrzymuję z tym dzieckiem.* 5. Примусити когось чекати, ставлячи в незручне, неприємне або принизливе становище. *Wytrzymał go jakiś czas, zanim odpowiedział.* 6. ~ **витримувати 4**. *Wytrzymać atak, napór wroga.*

ВИ́ЧИТАТИ – див. **ВИЧИ́ТУВАТИ**

ВИЧИ́ТУВАТИ, ВИ́ЧИТАТИ – WYCZYTYWAĆ, WYCZYTAĆ

ВИЧИ́ТУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВИ́ЧИТАТИ**, -аю, -аєш, *док.* 1. Читати впродовж певного часу (перев. уголос); *пол.* czytać. *Коли він зайшов до зали, директор гучним басом закінчував вичитувати наказ міністра.* 2. Читаючи, довідуватися про щось нове. *В якій газеті ти це вичитав?* 3. *перен., рідко.* Визначити щось з виразу очей, обличчя і т. ін. *З її очей він вичитав зажуру.* 4. *друк.* Читаючи, виправляти помилки; *пол.* zadiustować, przeprowadzić korektę. *Йому щодня*

треба вичитувати тридцять сторінок, щоб устигнути з виданням словника до кінця року. 5. Робити зауваження, дорікати; *пол.* karcić, strofować. *Він вичитав йому.*

WYCZYTYWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.*, WYCZYTAĆ, -am, -asz, *док.* 1. = **вичитувати 2**. *Wyczytać wiadomość z prasy*. 2. *пошир.* ~ **вичитувати 3**. *W jego oczach wyczytał strach*. 3. Читаючи, називати одне за одним (перев. прізвища). *Każdy czekał, aż go wyczytają.*

ВИШИ́ВА́НКА – WYSZYWANKA

ВИШИ́ВА́НКА, -и, *ж.* Вишита сорочка. *Чоловіча, жіноча вишиванка. Одягнути, зняти вишиванку.*

WYSZYWANKA, -i, *ж.* Вишивка. *Album z wyszywankami.*

ВИШНЯ́К – WIŚNIAK

ВИШНЯ́К, -у́, *ч.* 1. Садок з вишневих дерев або молода вишнева поросль; вишник. *Відпочити у вишняку*. 2. *розм.* Вишнева наливка; вишнівка. *Наливати, пити вишняк.*

WIŚNIAK, -u, *ч.*, *нейтр.* ~ **вишняк 2**. *Kieliszek wiśniaku.*

ВИ́ЯВИТИ – див. **ВИЯВЛЯ́ТИ**

ВИЯВЛЯ́ТИ, ВИ́ЯВИТИ – WYJAWIAĆ, WYJAWIĆ

ВИЯВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВИ́ЯВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Показувати (почуття, стан, намір тощо); *пол.* wykazywać. *Виявляти хист, бажання, інтерес*. 2. Виражати, передавати почуття, стан, наміри і т. ін. певними ознаками, виявами; *пол.* okazywać, zdradzać. *Жодним жестом він не виявив своїх почуттів*. 3. Розповідати, висловлювати щось, зізнаватися в чомусь. *Виявити приховану думку*. 4. Шукаючи, знаходити; *пол.* wykrywać, ustalać. *Виявити нелегальний склад цигарок. Виявити місцеперебування злочинця*. 5. Викривати когось, щось; *пол.* wykrywać. *У ході розслідування виявили винних. Виявити нові схеми відпливу капіталу*. 6. Перевіривши щось, установлювати якийсь факт; *пол.* ustalać. *Міліціонери виявили, що, на диво, автомобіль не пошкоджений.*

WYJAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, WYJAWIĆ, -wię, -wisz, *док.*, *книжн.* Розповідати, розкривати те, що залишалося таємницею. *Wyjawić poufne informacje. Wyjawić komuś miłość.*

ВІДБИРА́ТИ, ВІДІБРА́ТИ – ODBIERAĆ, ODEBRAĆ

ВІДБИРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВІДІБРА́ТИ**, відберу́, -бере́ш; *мин. ч.* відібра́в, -бра́ла, -бра́ло, *док.* 1. Віднімати, забирати щось насильно; позбавляти права володіти чимось, мати щось; брати що-небудь назад, забирати своє. *Відібрати гроші, майно, землю*. 2. *перен.*, *заст.* Позбавляти когось певних властивостей, почуттів і т. ін.; забирати. *Вона відібрала його спокій*. 3. Змушувати витрачати час, енергію і т. ін. *Відбирати час. Не відбирати часу*. 4. Брати, виокремлюючи із загальної маси за певною ознакою. *Відбирати найкращі яблука. Відбирати дітей у спортивну секцію.*

ODBIERAĆ, -am, -asz, *недок.*, ODEBRAĆ, odbiorę, odbierzesz, *док.* 1. = **відбирати 1**. *Odbierać książki, pieniądze, swoje rzeczy. Odebrać komuś broń. Odebrać dilerowi narkotyki*. 2. Забирати щось, що кудись або комусь було передане з певною метою. *Odbierać bieliznę z pralni, buty od szewca*. 3. Забирати назад когось, хто перебував десь деякий час. *Odebrać syna z kliniki. Odebrać dziecko ze żłobka*. 4. Отримати щось, чого раніше не було. *Odebrać paczkę. Odebrać nagrodę, pieniądze z kasy*. 5. Допомогти комусь нести щось, взявши в нього. *Odebrać ciężką walizkę*. 6. *нейтр.* ~ **відбирати 2**. *Odebrać komuś chęć do życia*. 7. *книжн.* Сприймати, розуміти, реагувати на щось. *Jego przyjacielskie rady odebrał jako atak. Źle odebrać czyjeś zachowanie. Giełdy dobrze*

odebrały jego nominację na szefa banku centralnego. 8. *книжн.* Приймати побажання, вітання і т. ін. *Jubilat z promiennym uśmiechem odbierał gratulacje.* 9. *розм.* Приймати якусь роботу. *Sam prezes firmy przyjechał, żeby odebrać kolejny etap budowy.* 10. *тех.* Приймати. *Moje radio odbiera tylko UKF.*

ВІДБІГА́ТИ – див. **ВІДБІ́ГАТИ**

ВІДБІ́ГАТИ, ВІДБІГА́ТИ, ВІДБІ́ГТИ – ODBIEGAĆ, ODBIEC, ODBIEGNĄĆ

ВІДБІ́ГАТИ, -аю, -аєш, *док.* Закінчити бігати, бути вже не в змозі бігати. *Цей спринтер вже своє відбігав.*

ВІДБІГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВІДБІ́ГТИ**, -іжу́, -іжи́ш; *мин. ч.* відбіг, -ла, -ло; *док.* 1. Бігом віддалятися від когось, чогось. *Відбігти від машини, будинку, собаки. Він далеко вже відбіг від своєї вулиці.* 2. *перен.* Швидко віддалятися, відкочуватися. *Хвилі відбігають від берега.* 3. *перен.* Тягнутися, простягатися вбік від чогось головного (про шлях, річку тощо). *Бічна дорога відбігає від головної через два кілометри.*

ODBIEGAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ODBIEC, ODBIEGNĄĆ**, -biegnę, -biegniesz, *док.* 1. = **відбігати 1.** *Odbiec od drzwi.* 2. *книжн.* Відходити від домовленого, прийнятого; відходити від теми, суті чогось. *Nie odbiegłem ani na jotę od naszych pierwotnych ustaleń. W trakcie wystąpienia prelegent coraz bardziej zaczął odbiegać od tematu swego referatu.* 3. *книжн.* Відрізнятися. *Rzeczywistość, którą tam zastała, odbiegała od jej wyobrażeń.* 4. *книжн.* Раптово минати. *Społecznika odbiegła chęć pomagania ludziom.*

ВІДБІ́ГТИ – див. **ВІДБІ́ГАТИ**

ВІДЖИВА́ТИ, ВІДЖИ́ТИ – ODŻYWAĆ, ODŻYĆ

ВІДЖИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ВІДЖИ́ТИ**, -иву́, -иве́ш; *мин. ч.* віджи́в, -жила́, -жило́; *мн.* віджили́; *док.* 1. Закінчувати своє життя, існування; відмирати. *Він уже віджив свій вік. Відживати своє.* 2. Ставати знову живим; оживати. *Хворий віджив. Навесні дерева відживають.* 3. *перен., заст.* Ставати знову бадьорим, жвавим, життєрадісним; повертатися до нормального фізичного стану. *Коли приїхала донька, старий віджив.* 4. *перен., заст.* Виникати, з'являтися знову (про почуття, думки тощо); відроджуватися. *Його почуття до неї віджили.*

ODŻYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ODŻYĆ**, -żyję, -żyjesz, *док.* 1. *книжн.* = **відживати 2.** *Po ulewnym deszczu sad odżył.* 2. *нейтр.* ~ **відживати 3.** *Odżyła po powrocie syna.* 3. *нейтр.* ~ **відживати 4.** *Dawne uprzedzenia odżyły. Wśród mieszkańców odżyły nadzieje na budowę obwodnicy.*

ВІДЖИ́ТИ – див. **ВІДЖИВА́ТИ**

ВІДІБРА́ТИ – див. **ВІДБИРА́ТИ**

ВІДРЕАГУВА́ТИ – ODREAGOWYWAĆ, ODREAGOWAĆ

ВІДРЕАГУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док.* Виявити ставлення до когось, чогось у відповідь на щось; зреагувати. *Відреагувати на критику, на зауваження.*

ODREAGOWYWAĆ, -owuję, -owujesz, *недок.*, **ODREAGOWAĆ**, -guję, -gujesz, *док.* Реагуючи якимсь чином, позбутися психічної напруги. *Musiała jakoś odreagować stres ostatnich miesięcy, więc poszła na duże zakupy. Nie odreagowuj na mnie swoich niepowodzeń.*

ВІ́ДСІЧ – ODSIECZ

ВІ́ДСІЧ, -і, *ж.* Рішучий опір комусь. *Дати відсіч ворогові.*

ODSIECZ, -y, *ж.* 1. Військова допомога для оточеної фортеці. *Spieszyć, przybyć z odsieczą.* 2. *перен., книжн.* Допомога комусь, хто опинився в скруті. *Gdy znalazł się w tarapatach, rodzina pośpieszyła mu z odsieczą.* 3. Група осіб, що прибула з допомогою. *Odsiecz nadeszła w samą porę.*

ВІДСТА́ВИТИ – див. **ВІДСТАВЛЯ́ТИ**

ВІДСТАВЛЯ́ТИ, ВІДСТА́ВИТИ – ODSTAWIAĆ, ODSTAWIĆ

ВІДСТАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВІДСТА́ВИТИ**, -влю, -виш; *мн.* відста́влять; *док.* 1. Переміщуючи, ставити на певній віддалі від когось, чогось; переносити в інше місце. *Відставити порожню чашку.* 2. Відводити вбік, випинати (ногу, палець тощо). *Курити, відставляючи мізинець.* 3. *тільки док.* Уживається як команда для припинення розпочатої раніше дії, скасування попереднього наказу. *Майор сказав: – Відставити!*

ODSTAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ODSTAWIĆ**, -awię, -awisz, *док.* 1. = **відставляти 1.** *Odstawić talerz na bok.* 2. Переставати давати комусь щось. *Odstawić lekarstwa.* 3. Постачати за місцем призначення. *Odstawić zboże do młyna.* 4. *розм.* Відводити кудись, беручи за когось відповідальність. *Proszę się nie martwić, odstawię córkę przed północą całą i zdrową.* 5. *розм.* Відводити когось кудись силоміць. *Odstawić zbiega do więzienia.* 6. *розм.* Усувати когось з посади, позбавляти влади, повноважень і т. ін. *Odstawiono go na boczny tor. Kierownictwo odstawiło go od żłobu.* 7. *розм.* Вдавати когось. *Wobec znajomych odstawiał dobrego męża, a w rzeczywistości był tyranem.* 8. *розм.* Зробити щось, утнути. *Odstawić fuszerkę, numer, szopkę.*

ВІ́ДСТУП – ODSTĘP

ВІ́ДСТУП, -у, *ч.* 1. Відхід з певних позицій під натиском супротивника; *пол.* odwrót, wycofanie się. *Відступ армії.* 2. Відмова від чогось, порушення чогось; *пол.* odstępstwo. *Відступ від принципів.* 3. Не пов'язана з головною темою частина розповіді, твору тощо, яка містить побічну думку, зауваження і т. ін.; *пол.* dygresja. *Авторський відступ. Ліричний відступ.* 4. Вільне місце на початку рядка якогось тексту; *пол.* wcięcie. *Зробити відступ на початку абзацу.*

ODSTĘP, -u, *ч.* 1. Відстань між двома предметами, пунктами, особами і т. ін. *Odstęp między piechurami wynosił dwa metry. Odstępy między wyrazami, wierszami.* 2. Проміжок часу між якимись подіями, фазами якогось явища. *Choremu należy podać domięśniowo 2 dawki w odstępie 6–12 miesięcy. Samica bąka składa jaja w odstępach jedno- do trzydniowych. Zjawiali się w godzinnych odstępach. Odstęp czasowy nie może przekraczać dwóch godzin.*

ВІДЧИНИ́ТИ – див. **ВІДЧИНЯ́ТИ**

ВІДЧИНЯ́ТИ, ВІДЧИНИ́ТИ – ODCZYNIAĆ, ODCZYNIĆ

ВІДЧИНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ВІДЧИНИ́ТИ**, -иню́, -и́ниш, *док.* 1. Відводити, відхиляти вбік стулки дверей, вікон тощо, роблячи вільним вхід, доступ до чогось або вихід назовні; робити вільним вхід, доступ до чогось або вихід назовні; піднімати вгору віко скрині, коробки тощо, роблячи вільним доступ усередину. *Відчинити двері, вікна, скриню.* 2. За допомогою ключа відмикати замок або щось замкнене. *Відчинити двері відмичкою.*

ODCZYNIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ODCZYNIĆ**, -ynię, -ynisz, *док.* Зняти вроки, чари і т. ін. *Odczyniać czary, uroki, zaklęcie.*

ВІДЧИТА́ТИ – див. **ВІДЧИ́ТУВАТИ**

ВІДЧИ́ТУВАТИ, ВІДЧИТА́ТИ – ODCZYTYWAĆ, ODCZYTAĆ

ВІДЧИ́ТУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ВІДЧИТА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. *тільки док.* Закінчити читати лекцію, урок тощо. *Вчитель відчитав уроки.* 2. Закінчити читати, промовляти молитву. *Відчитати молитву.* 3. *заст.* Читати щось нерозбірливо написане. *Спробуй відчитати його почерк.* 4. *кого, розм.* Робити зауваження комусь; повчати, лаяти. *Начальник відчитав його за погану роботу.*

ODCZYTYWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.*, **ODCZYTAĆ**, -am, -asz, *док.* 1. Читати щось уголос. *Odczytać odezwę.* 2. *нейтр.* ~ **відчи-**

тувати 3. *Z trudem odczytał pożółkły dokument.* 3. *перен., книжн.* Здогадуватися про щось, вичитувати щось із тексту, з вигляду чогось, когось або за іншими ознаками. *Nie wiem, czy prawidłowo odczytałem twoje intencje.* 4. *тех.* Ознайомлюватися із записом, показанням, зафіксованим якимсь приладом. *Odczytać stan licznika. Odczytać elektrokardiogram.*

ВІЗ – WÓZ

ВІЗ, вóза, *ч.* Засіб пересування на чотирьох колесах з кінною або воловою тягою, здебільшого для перевезення вантажів. *Повний віз картоплі, овочів, глечиків. Віз сіна, дров. Запрягати коней у віз. Їхати возом, на возі. Сидіти на возі. Покласти, вантажити щось на віз. Коні, воли тягнуть віз, воза. Віз рипить.*

WÓZ, woza, *ч.* 1. = **віз**. *Wóz drabiniasty. Wóz z rzeczami, z sianem, z węglem. Wóz siana, zboża, ziemniaków. Jechać wozem, na wozie. Ładować na wóz. Wyładowywać z wozu. Wóz skrzypi, turkocze, dudni.* 2. *розм.* Автомобіль. *Wóz wyścigowy. Siedzieć w wozie. Prowadzić wóz. Przyjechać nowym wozem.* 3. Транспортний засіб спеціального призначення. *Wóz opancerzony, strażacki, transmisyjny.*

ВІЗЕРУ́НОК – WIZERUNEK

ВІЗЕРУ́НОК, -нка, *ч.* Малюнок із різних ліній, кольорів; орнамент; мереживо; *пол.* wzór, ornament. *Тонкий візерунок. Візерунок з квітами. Малювати, вишивати візерунок. Сорочка з візерунком. Обкладинка книжки прикрашена візерунком.*

WIZERUNEK, -nku, *ч., книжн.* 1. Вигляд когось, чогось, відтворений у свідомості, пам'яті або створений уявою; образ. *Wizerunek epoki.* 2. Картина, малюнок, відбиток, фотографія; зображення. *Na niebiesko-żółtym tle widnieje wizerunek tryzuba.* 3. Творчий силует. *Przedstawić czyjś wizerunek artystyczny.* 4. Загальна думка про когось, щось; репутація. *Dbać o swój wizerunek.*

ВІЗИ́ТКА – WIZYTKA[1,2]

ВІЗИ́ТКА, -и, *ж.* 1. Візитна картка – картка з прізвищем, ім'ям (часто – по батькові), домашньою та службовою адресою, номерами телефонів її власника для вручення під час знайомства, візиту. *Дати, вручити, взяти візитку. Альбом для візиток.* 2. *заст.* Однобортний чоловічий піджак; різновид сюртука (спочатку призначений для візитів). *Чорна візитка. Одягнути візитку.*

WIZYTKA[1], -i, *ж., рідко.* Зменш. до **wizyta** – візит. *Wpaść do kogoś z niezapowiedzianą wizytką.*

WIZYTKA[2], -i, *ж.* Черниця католицького ордену візиток. *Wizytki modliły się od rana.*

ВІЙ[1,2] – WIJ[1,2]

ВІЙ[1], воя, *ч.* Жмуток хмизу або верболозу для плетіння тину, кошика тощо. *Підготувати вої для тину.*

ВІЙ[2], вія, *ч.* Міфічна істота з повіками до землі. *Микола Гоголь описав вія у своїй повісті.*

WIJ[1], -a, *ч.* (*Myriapoda*). Багатоніжка. *Podczas spaceru w lesie napotkał ciekawe wije.*

WIJ[2], -a, *ч.* = **вій[2]**. *Wij podobno prawie cały czas spał.*

ВІКОВИ́Й – WIEKOWY

ВІКОВИ́Й, -á, -é. 1. Пов'язаний з певним відрізком життя людини, тварини, рослини. *Вікові особливості. Вікова різниця між дітьми становить два роки. Віковий склад населення.* 2. Який існує, живе впродовж багатьох віків; багатовіковий. *Вікові традиції. Вікові дуби, кедри. Віковий ліс.*

WIEKOWY, -a, -e. 1. = **віковий 2**. *Wiekowe dęby.* 2. *перен.* Дуже старий за віком; старезний (про людей). *Wiekowa niewiasta.* 3. = **віковий 1**. *Grupy wiekowe. Podział, limit, próg wiekowy.*

ВІНÉЦЬ – WIENIEC

ВІНÉЦЬ, -нця́, *ч.* 1. *рідко.* Вінок – сплетені в коло квіти, листя, гілки і т. ін.

Терновий вінець Христа. 2. *перен.* Останній, найвищий ступінь будь-чого; *пол.* zwieńczenie. *Ця перемога – вінець наших сподівань.* 3. *книжн.* Коштовний головний убір; корона; *пол.* korona. *Золотий вінець.* 4. Корона, яку тримають над головами молодих під час обряду вінчання. *Весільний, шлюбний вінець. Стояти під вінцем. Тримати вінець над головою молодого.* 5. Сяйво навколо сонця, місяця, окремих зірок. *Крізь туман виступав місячний вінець.* 6. *буд.* Горизонтальний ряд зрубу. *Вінці зрубу. Забивати клоччям шпари між вінцями.*

WIENIEC, wieńca, *ч.* 1. *пошир.* ~ **вінець 1**. *Wieniec nagrobny. Wieniec laurowy. Złożyć wieniec pod pomnikiem.* 2. Низка однакових або схожих предметів, що утворюють або нагадують коло. *Wieniec gór, murów.*

ВІРШ – WIERSZ

ВІРШ, -а, *ч.* 1. Невеликий поетичний твір, написаний ритмізованою мовою. *До збірки ввійшло п'ятдесят віршів. Завчити вірш напам'ять.* 2. Одиниця ритмізованої, поетичної мови, що складається з певної кількості стоп, з чергуванням наголошених і ненаголошених складів. *Олександрійський вірш.*

WIERSZ, -a, *ч.* 1. = **вірш 1**. *Wiersz do ukochanej. Wiersz na cześć zwycięzcy. Recytować, deklamować wiersz.* 2. = **вірш 2**. *Przeczytaj pierwsze wiersze tego poematu.* 3. Кілька слів, літер або інших знаків, написаних чи надрукованих в одну лінію. *Zacząć pisać od nowego wiersza.*

ВІСПА – WYSPA

ВІСПА, -и, *ж.* Інфекційна хвороба, що супроводжується гнійним висипом на шкірі та слизових оболонках; *пол.* ospa. *Епідемія віспи. Щеплення проти віспи.*

WYSPA, -y, *ж.* Ділянка суходолу, оточена з усіх боків водою; острів. *Bezludna wyspa.*

ВІХА – WIECHA

ВІХА, -и, *ж.* 1. Тичина, жердина, гілка, якою вказують дорогу, позначають межі ділянки тощо. *Позначати віхами шлях, межу.* 2. *перен.* Те, що становить етап у розвитку когось, чогось; *пол.* etap. *Знаменна віха вітчизняної історії. Цей винахід – нова віха в розвитку галузі важкої промисловості. Конституція Євросоюзу – важлива віха європейської історії.*

WIECHA, -y, *ж.* 1. *розм.* Віхоть. *Dziadek wyrwał ze strzechy wiechę słomy.* 2. Віхоть соломи, хмизу або гілок, квітів, прикрашений стрічками, що втикається в дах нового будинку на знак того, що будинок має покриття, будівництво закінчується. *Na szczycie dachu nowego budynku zawisła wiecha. Wiecha to najczęściej wiązka zielonych gałęzi, pęk słomy lub kwiatów.* 3. *бот.* Суцвіття, характерне для деяких видів трав, злаків. *Wiecha owsa. Wśród traw naszej flory dominują dwa zasadnicze typy kwiatostanów: wiecha i kłos.* 4. *рідко.* Тичина, жердина для позначення безпечного водного шляху. *Wiecha – tyka, stały znak nawigacyjny używany na wodach wewnętrznych do oznaczania torów wodnych.*

ВКЛАД – WKŁAD

ВКЛАД , -у, *ч.* Грошова сума, внесена до банку. *Мати вклад у банку. Забрати свій вклад з банку. Вклад до запитання. Терміновий вклад.*

WKŁAD, -u, *ч.* 1. Кошти або негрошові цінності, що вносяться до якогось підприємства, товариства, кооперативу тощо. *Wkłady pieniężne udziałowców. Wkład niepieniężny czyli aport. Wkład na mieszkanie.* 2. *перен.* Щось цінне, внесене в громадську справу, науку, літературу та ін., особиста частина спільної роботи; внесок. *Wkład Polaków w rozwój światowej nauki. Wkład pracy. Jego wkład w to przedsięwzięcie był największy.* 3. = **вклад**. *Wycofać swój wkład z banku. Wkłady oszczędnościowe*

płatne na każde żądanie służą do lokowania bieżących oszczędności. 4. Внутрішній замінний елемент якогось предмета. *Wkład do długopisu, do filtra, do kominka. Wkład węglowy, olejowy. Wymienny wkład.*

ВКРИВА́ТИ – див. **УКРИВА́ТИ**

ВКРИ́ТИ – див. **УКРИВА́ТИ**

ВЛА́СНЕ – WŁAŚNIE[1, 2]

ВЛА́СНЕ. 1. *вставн. сл.* Уживається окремо або зі словом **кажучи** для уточнення будь-чого; по суті; *пол.* właściwie. *Власне кажучи, він нічого про це не знав.* 2. *част.* Уживається для того, щоб підкреслити, виділити роль когось або значення чогось; саме, якраз. *Чому власне він має це робити?* 3. *част.* У власному розумінні цього слова; *пол.* ściśle, stricte. *Видання цієї повісті власне художнього значення не мало.*

WŁAŚNIE[1]. 1. = **власне 2.** *Właśnie o to chodzi. Właśnie nadchodzi dyrektor.* 2. *част.* Звичайно, авжеж, аякже, отож бо. *I wtedy cały dochód zostaje dla nas? – Właśnie.* 3. *виг., ірон.* Виражає спротив; аякже. *Właśnie ciebie będę słuchał!*

WŁAŚNIE[2], *присл.* У цей час, у цей момент, якраз або незадовго перед чимось, щойно. *Właśnie (nadciąga) burza. Właśnie chciał coś powiedzieć, gdy niespodziewanie zadzwonił telefon.*

ВЛАСТИ́ВИЙ – WŁAŚCIWY

ВЛАСТИ́ВИЙ, -а, -е, *кому, чому*. Характерний для когось, чогось; притаманний. *Йому властива неймовірна акуратність. Їй властиве почуття відповідальності. Цим приладам властива висока точність.*

WŁAŚCIWY, -а, -е. 1. Відповідний, належний. *Właściwy człowiek na właściwym stanowisku. Policja natrafiła na właściwy trop.* 2. = **властивий.** *Odpowiedział z właściwą mu nonszalancją.* 3. *книжн.* Який є насправді; справжній. *Jaki jest właściwy powód twojej odmowy? Ukryć właściwy cel swej wizyty. Na razie łatane są tylko najgorsze dziury, właściwy remont jezdni ruszy dopiero na wiosnę.* 4. Компетентний. *W tej sprawie proszę zwrócić się do właściwych władz.*

ВМО́ВИТИ – див. **УМОВЛЯ́ТИ**

ВМОВЛЯ́ТИ– див. **УМОВЛЯ́ТИ**

ВНЕ́СОК – WNIOSEK

ВНЕ́СОК, -ску, *ч.* 1. Гроші, які хтось сплачує організації, установі тощо; *пол.* składka. *Членський, страховий внесок.* 2. Гроші або інші цінності, які сплачує учасник для набуття своєї частки в статутному фонді товариства; *пол.* wkład. *Сплатити свій внесок у статутний фонд.* 3. *перен.* Щось цінне, внесене в громадську справу, науку, літературу і т. ін.; *пол.* wkład. *Його внесок у розвиток української літератури важко переоцінити.*

WNIOSEK, -sku, *ч.* 1. Проект, представлений для розгляду і вирішення; пропозиція. *Postawić, zgłosić wniosek. Wystąpić z wnioskiem. Odrzucić, przyjąć, rozpatrzyć, uwzględnić wniosek. Popierać czyjś wniosek. Głosować za wnioskiem.* 2. Остаточна думка про щось, логічний підсумок, зроблений на основі спостережень; висновок. *Fałszywy, oczywisty, słuszny wniosek. Wyciągnąć, wysnuć, sformułować wniosek.* 3. Прохання, заява. *Złożyć wniosek o odszkodowanie. Wniosek o skierowanie do sanatorium. Wystąpić z wnioskiem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o naliczenie emerytury.*

ВО́ДНИК – WODNIK

ВО́ДНИК, -а, *ч.* Робітник або службовець на водних шляхах сполучення. *Працювати водником. Профспілка водників.*

WODNIK, -а, *ч.* 1. За народним повір'ям – злий дух (зображуваний у фольклорі як дід із сивою бородою), що живе в озерах, річках тощо і приносить людям нещастя; водяник. *Nad brzegiem jeziora siedział stary, pokryty wodorostami wodnik.* 2. (*Rallus aquaticus*). Невеличка пташка ряду пастушкоподібних, яка живе в

країнах з помірним і тропічним кліматом; пастушок. *Wodniki wzleciały w niebo*. 3. (*Argyroneta aquatica*). Водяний павук. *Wodniki żyją w stojących lub wolno płynących wodach*. 4. Водолій – сузір'я і знак зодіаку. *Gwiazdozbiór Wodnika. Horoskop dla Wodnika*.

ВОЗЙТИСЯ – WOZIĆ SIĘ

ВОЗЙТИСЯ, вожýся, вóзишся, *недок*. 1. *розм*. Їздити з кимось або чимось, возити когось, щось; *пол*. wozić. *Возитися з дитиною до лікаря*. 2. *біля (коло) кого або чого, розм*. Перейматися якоюсь клопіткою справою; вовтузитися; *пол*. męczyć się, grzebać, grzebać się, majstrować. *Він цілий день возився біля трактора*. 3. *з ким або чим, розм*. Повільно й довго займатися ким або чим. *Він постійно возиться з немовлям, а жінка ходить по магазинах. Вона цілий вечір возиться з цими домашніми завданнями*.

WOZIĆ SIĘ, wożę się, wozisz się, *недок*. 1. *розм*. Їздити, роз'їжджати. *Politycy wożą się za nasze pieniądze limuzynami*. 2. *розм*. Возити одне одного. *Chłopcy wozili się sankami*.

ВОЛÍТИ – WOLEĆ

ВОЛÍТИ, -íю, -íєш, *недок*. 1. Прагнути здійснити, одержати щось; бажати; хотіти; *пол*. pragnąć, chcieć. *Він воліє оволодіти цим фахом. Вона воліє негайно бачити його*. 2. Уважати за краще. *Вона воліє припинити знайомство з ним*.

WOLEĆ, -lę, -lisz, *недок*. 1. = **воліти 2**. *Wolę o tym nie rozmawiać*. 2. Віддавати перевагу. *Wolę komedie od dramatów*.

ВПАДÁТИ[1, 2] (УПАДÁТИ[1, 2]), ВПÁСТИ[1, 2, 3] (УПÁСТИ[1, 2, 3]) – WPADAĆ, WPAŚĆ, UPADAĆ, UPAŚĆ[1, 2]

ВПАДÁТИ[1] (УПАДÁТИ[1]), -áю, -áєш, *недок*., **ВПÁСТИ[1] (УПÁСТИ[1])**, впадý, впадéш, *док*. 1. *перев. недок*. Вливатися, втікати в річку, море, озеро тощо. *Струмок впадає в озеро. Річка впадає в море*. 2. *перев. док., рідко*. Ввалюватися, западати всередину (про очі, щоки). *Очі, щоки впали*. 3. *у що, перен*. Набувати певного стану. *Впадати в тугу, розпач. Впадати в сплячку*.

ВПÁСТИ[2] (УПÁСТИ[2]), упадý, упадéш, *док*. 1. Звалитися, втративши рівновагу. *Він впав. Впасти на землю, підлогу, дно. Впасти в траву, замет. Впасти з коня, дерева, гори*. 2. Падаючи, досягти якоїсь поверхні. *Шапка впала додолу*. 3. Схилитися, опуститися вниз; *пол*. spaść. *Голова впала на подушки. Руки впали на коліна. Коси впали на спину*. 4. Раптово з'явитися на комусь, чомусь, десь (про світло, тінь тощо); *пол*. spaść. *Перші промені сонця впали на підлогу. Тінь впала на траву*. 5. *перен*. Раптово настати, насунутися; *пол*. spaść. *Ніч впала на село. Спека впала на степи*. 6. *перен., на кого-що*. Спіткати когось, щось, випасти на чиюсь долю (про біду та ін.); *пол*. spaść. *На когось впало лихо, горе. На когось впала підозра*. 7. Загинути в бою, поєдинку; *пол*. paść. *Впасти в бою, на полі битви*. 8. *перен*. Опуститися морально. *Він низько впав. Вона впала в моїх очах*. 9. Зменшитися в силі вияву, втратити силу, ослабнути; *пол*. spaść. *Тиск впав. Напруга впала*. 10. Зменшитися, стати нижчою (про ціну, курс валюти і т. ін.); *пол*. spaść. *Ціна впала. Курс акцій упав*.

ВПАДÁТИ[2] (УПАДÁТИ[2]), -áю, -áєш, *недок*. 1. Турбуватися, піклуватися; *пол*. dogadzać. *Упадати над немовлям. Упадати біля гостя*. 2. Залицятися; *пол*. adorować. *Упадав коло неї два роки, поки домігся взаємності*.

ВПÁСТИ[3] (УПÁСТИ[3]), -сý, -сéш, *док*., *розм*. Пасучи худобу, птицю, давати їм можливість добре наїстися; уміти добре пасти, напасти. *Упасти кіз*.

WPADAĆ, -am, -asz, *недок*., **WPAŚĆ**, wpadnę, wpadniesz, *док*. 1. Впасти всередину. *Wpaść do wody. Wpadło mi coś do*

szklanki. Piłka wpadła do bramki. Promienie słońca wpadały przez okno. 2. Раптово кудись входити, вбігати. *Wpadł do domu jak burza.* 3. Наштовхуватися, набігати, наїжджати на когось, щось. *Wpaść na słup. Samochód wpadł na drzewo.* 4. З'являтися десь на мить; забігати, заходити, заїжджати. *Wpadnij do nas wieczorem.* 5. = **впадати**[1] **3.** Піддаватися якомусь почуттю, настроєві і т. ін. *Wpadać w zachwyt. Wpadać w panikę. Wpadać w zadumę.* 6. Переходити в інший колір, відтінок кольору. *Jej krucze włosy lekko wpadały w fiolet.* 7. Дати схопити себе під час скоєння правопорушення, злочину; попастися. *Złodziej rowerów wpadł pod naszym blokiem.* 8. Раптово опинитися в незручному становищі. *Wpadłeś, bratku, już mi nie zwiejesz.* 9. Бути викритим. *Nasz agent wpadł w czerwcu, a ich w lipcu.* 10. *тільки 3 ос., перен.* Закохатися. *Wpadł raniony strzałą Amora.* 11. *тільки 3 ос., пошир.* ~ **впадати**[1] **2.** *Biednemu pieskowi zupełnie wpadły boki.* 12. *тільки 3 ос.* ~ **впадати**[1] **1.** *Wisła wpada do Bałtyku.*

UPADAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UPAŚĆ**[1], upadnę, upadniesz, *док.* 1. = **впасти**[1] **1.** *Potknął się i upadł.* 2. *тільки док.* Впасти згори. *Nagle z góry upadła na niego dachówka.* 3. Втратити значення, занепасти. *Sztuka upadła – biadał krytyk po obejrzeniu przedstawienia.* 4. Закінчитися невдачею. *Powstanie upadło.* 5. = **впасти**[1] **8.** *Ten człowiek zupełnie upadł w moich oczach.*

UPAŚĆ[2], upasę, upasiesz, *док.* = **впасти**[3]. *Upasł kilka wieprzów.*

ВПА́СТИ – див. **ВПАДА́ТИ**

ВПА́ЮВАТИ (УПА́ЮВАТИ), ВПАЯ́ТИ (УПАЯ́ТИ) – WPAJAĆ, WPOIĆ

ВПА́ЮВАТИ (УПА́ЮВАТИ), -юю, -юєш, *недок.*, **ВПАЯ́ТИ (УПАЯ́ТИ)**, -яю, -яєш, *док.* Паянням закріплювати щось у чомусь; припаювати; *пол.* wlutować. *Впаяти гвинт у центр деталі.*

WPAJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WPOIĆ**, wpoję, -isz, *док.* Виховувати в когось певні навички, почуття, риси характеру, погляди і т. ін.; прищеплювати. *Wpoić swoim dzieciom poczucie odpowiedzialności. Ojciec wpajał synom surowe zasady moralne.*

ВПАЯ́ТИ – див. **ВПА́ЮВАТИ**

ВПЕ́РТИСЯ – див. **УПИРА́ТИСЯ**

ВПИРА́ТИСЯ – див. **УПИРА́ТИСЯ**

ВПЛИВ – WPŁYW

ВПЛИВ, -у, *ч.* 1. Дія, яку певна особа, предмет чи явище виявляє стосовно іншої особи, предмета або явища. *Його слова мали великий вплив на слухачів. Вплив стану екології на здоров'я людини. Підлягати чиємусь впливові.* 2. Сила влади, авторитету. *Використати свій вплив. Втручатися у внутрішні справи іншої держави і зміцнювати там свої впливи.*

WPŁYW, -u, *ч.* 1. = **вплив 1.** *Użyć swego wpływu. Coś wywarło wpływ na kogoś. Być podatnym na czyjś wpływ. Ulegać czyjemuś wpływowi. Ten region przez długi czas pozostawał pod wpływami kultury francuskiej. Być pod wpływem środków nasennych.* 2. *перев. мн.* = **вплив 2.** *Utracić wpływy. Partia ma zamiar wzmocnić swe wpływy w dużych miastach.* 3. *книжн., перев. мн.* Близьке знайомство з впливовими людьми; зв'язки. *Mieć wpływy w środowisku miejscowych notabli. Załatwić coś dzięki swoim wpływom.* 4. *перев. мн.* Надходження коштів. *Wpływy budżetowe.*

ВПРА́ВА – WPRAWA

ВПРА́ВА, -и, *ж.* Спеціальне завдання, що виконується для набуття певних навичок або закріплення наявних знань; *пол.* ćwiczenie. *Музичні, гімнастичні вправи. Домашня вправа. Вправа з математики, мови, хімії. Робити, виконувати вправи. Вчителька задала виконати дві вправи.*

WPRAWA, -y, *ж.* 1. Уміння, вправність. *Mieć wprawę w załatwianiu podobnych spraw. Nabrać wprawy w przepisywaniu tekstów. Wyjść z wprawy. Robić coś z wprawą. Z wielką*

wprawą posługiwał się dostarczonym przyrządem. 2. Навичка, досвід. *Dla wprawy czytała najnowszą angielską prasę*.

ВПРА́ВИТИ – див. **УПРА́ВИТИ**

ВПРОВА́ДЖУВАТИ (УПРОВА́ДЖУВАТИ), ВПРОВА́ДИТИ (УПРОВА́ДИТИ) – WPROWADZAĆ, WPROWADZIĆ

ВПРОВА́ДЖУВАТИ (УПРОВА́ДЖУВАТИ), -ую, -уєш, *недок*., **ВПРОВА́ДИТИ (УПРОВА́ДИТИ)**, -джу, -диш, *док*. 1. *до чого, у що, рідко*. Уводити когось кудись; заводити. *Впроваджувати когось у кімнату, будинок*. 2. Уводити щось у дію, в практику і т. ін. *Впроваджувати нові методи роботи. Впроваджувати у виробництво вдосконалені прилади*.

WPROWADZAĆ, -dzam, -dzisz, *недок*., **WPROWADZIĆ**, -dzę, -dzisz, *док*. 1. *пошир*. ~ **впроваджувати 1**. *Wprowadzić gościa do pokoju*. 2. Уводити щось кудись. *Wprowadzić samochód do garażu*. 3. Уводити, вставляти, вганяти всередину чогось. *Wprowadzić nabój do lufy*. 4. Вводити, вливати щось у тканини чи порожнини організму. *Wprowadzić sondę do przełyku*. 5. ~ **впроваджувати 2**. *Wprowadzić coś do produkcji. Wprowadzić nowy produkt na rynek. Wprowadzić do obiegu banknoty o nominale 500 zł*. 6. Запроваджувати, вводити, встановлювати. *Wprowadzić obniżkę cen. Wprowadzać nowe zasady, innowacje. Wprowadzić zwyczaj. Wprowadzić surowe rygory, procedury*. 7. Ознайомлювати з чимось, уводити в щось. *Wprowadzić w arkana sztuki. Wprowadzić kogoś w skomplikowany świat księgowości*. 8. Викликати в комусь якийсь настрій, спричиняти появу якогось стану. *Swoim zachowaniem wprowadził wszystkich w zakłopotanie. Śpiew ptaków wprowadził go w dobry nastrój*.

ВПРОВА́ДИТИ – див. **ВПРОВА́ДЖУВАТИ**

ВРО́КИ – див. **УРО́К**

ВСИПА́ТИ – див. **УСИПА́ТИ**

ВСІЛЯ́КО (УСІЛЯ́КО) – WSZELAKO

ВСІЛЯ́КО (УСІЛЯ́КО). Присл. до **всілякий** – різноманітний, усякий; *пол*. różnorako, w różny sposób, na różne sposoby. *Він всіляко допомагав їй. Треба всіляко поглиблювати свої знання*.

WSZELAKO, *спол*., *книжн*. Протиставний, близький за значенням до **проте, однак**. *Był zaciętym, wszelako nie okrutnym nieprzyjacielem*.

ВСТАВА́ТИ – див. **УСТАВА́ТИ**

ВСТА́ВИТИСЯ – див. **УСТАВЛЯ́ТИСЯ**

ВСТАВЛЯ́ТИСЯ – див. **УСТАВЛЯ́ТИСЯ**

ВСТАНОВИ́ТИ – див. **УСТАНО́ВЛЮВАТИ**

ВСТАНО́ВЛЮВАТИ – див. **УСТАНО́ВЛЮВАТИ**

ВСТАНОВЛЯ́ТИ – див. **УСТАНО́ВЛЮВАТИ**

ВСТА́ТИ – див. **УСТАВА́ТИ**

ВТИКА́ТИ (УТИКА́ТИ), ВТКНУ́ТИ (УТКНУ́ТИ, УВІТКНУ́ТИ) – WTYKAĆ, WETKNĄĆ, UTYKAĆ[1, 2, 3, 4]

ВТИКА́ТИ (УТИКА́ТИ), -áю, -áєш, *недок*., **ВТКНУ́ТИ (УТКНУ́ТИ, УВІТКНУ́ТИ)**, -нý, -нéш, *док*. 1. Встромляти, впихати щось тонке або гостре всередину, вглиб чогось; вкладати, впихати щось у вузький отвір, щілину або в щось м'яке. *Втикати в землю палички. Втикати вату в щілини*. 2. *рідко, перев. док., у сполуч. зі сл*. рука (руки). Примусити когось взяти щось; сунути. *Впкнути в руки листа, цукерку, зброю*.

WTYKAĆ, -am, -asz, *недок*., **WETKNĄĆ**, -nę, -niesz, *док*. 1. ~ **втикати 1**. *Wetknąć proporzec w piasek. Wetknąć cygaro w usta. Wetknęła w uszy zatyczki. Wetknął palec w otwór*. 2. *розм*. Вкладати щось кудись недбало, неуважно. *Wetknąć dokumenty do teczki*. 3. *розм*. ~ **втикати 2**. *Wetknął mu do ręki 50 złotych*.

UTYKAĆ[1], -am, -asz, *недок*., **UTKAĆ[1]**, -am, -asz, *док*. 1. Тканням виробляти щось із

пряжі. *Utkać dywan.* 2. *перен.* Створити певну історію, придумати сюжет. *Swą historię utkał z rodzinnych wspomnień.* 3. *заст.* Переплести чимось тканину, одяг. *Utkać materiał srebrną nitką.*

UTYKAĆ², -am, -asz, *недок.*, **UTKAĆ²**, -am, -asz, *док.* 1. *розм.* Заповнювати чимось дірки, щілини для захисту від холоду. *Utkać okna watą.* 2. *розм.* Наставляти багато речей на малій площі. *Chcesz te wszystkie rzeczy utknąć w małej komórce?*

UTYKAĆ³, -am, -asz, *недок.*, **UTKNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. Затримуватися десь, не маючи змоги далі їхати, переміщатися. *Statek utknął na mieliźnie. Samochód utknął w korku.* 2. Припинятися через труднощі. *Wskutek trudności finansowych praca utknęła w miejscu na parę dobrych miesięcy. Dyskusja utknęła w martwym punkcie.* 3. Поселитися десь на довше, перев. всупереч своєму бажанню, планам, амбіціям. *Wbrew swym planom utknął w tej pipidówie na kilka lat.* 4. Встромитися в щось. *Kula utknęła w suficie. Kość utknęła w gardle.*

UTYKAĆ⁴, -am, -asz, *недок.* Накульгувати. *Utykać na lewą nogę.*

ВТКНУ́ТИ – див. **ВТИКА́ТИ**

ВУ́ДКА – WÓDKA

ВУ́ДКА, -и, *ж.* Знаряддя для ловіння риби, що зазвичай складається з вудлища, волосіні та гачка; *пол.* wędka. *Закинути вудку.*

WÓDKA, -i, *ж.* Горілка. *Kupić pół litra wódki.*

ВУЖ – WĄŻ

ВУЖ, -á, *ч.* (*Natrix*). Неотруйна змія середнього розміру, що має жовті плями з обох боків голови; *пол.* zaskroniec. *Вуж повзе, плазує, пливе.*

WĄŻ, węża, *ч.* 1. Плазун із видовженим тілом, укритим лускою; змія. *Jadowity wąż. Wąż grzechotnik. Wąż dusiciel.* 2. Гнучка труба для відведення, передачі, всмоктування і т. ін. рідини, сипких тіл, газів тощо; шланг. *Gumowy, plastikowy wąż.*

ВЧА́СНИЙ – WCZESNY

ВЧА́СНИЙ, -а, -е. Який відбувається, робиться у відповідний час, саме тоді, коли треба. *Добре слово завжди вчасне. Вчасний дощ.*

WCZESNY, -a, -e. 1. Який становить початкову пору або стадію певного періоду, часу, моменту чи певної епохи; ранній. *Wczesne stadium choroby. Wczesna młodość ubiegła mu na studiowaniu ksiąg z wiedzą tajemną. Wczesna twórczość malarza.* 2. Який починається або з'являється раніше, ніж належить, ніж звичайно буває; передчасний. *Wczesne przymrozki zniszczyły uprawy. Wczesna śmierć odebrała go czytelnikom.* 3. Який зацвітає або дозріває раніше за інші (про рослини, плоди, овочі). *Wczesne ziemniaki, truskawki.*

ВШИВА́ТИ – див. **УШИВА́ТИ**

ВШИ́ТИ – див. **УШИ́ТИ**

В'Я́ЗАНКА – WIĄZANKA

В'Я́ЗАНКА, -и, *ж.* Зв'язані, скріплені мотузкою і т. ін. або нанизані на неї будь-які однорідні предмети; *пол.* sznurek; pęk. *В'язанка бубликів.*

WIĄZANKA, -i, *ж.* 1. Букет квітів. *Wiązanka ślubna. Wiązanka nasturcji.* 2. Низка пісень, музичних творів схожого характеру. *Wiązanka piosenek ludowych.* 3. *розм.* Лайка на чиюсь адресу. *Posłać, puścić komuś wiązankę.*

В'Я́ЗИ – WIĘZY

В'Я́ЗИ, -ів, *тільки мн.*, *розм.* Тильна частина шиї, шийні хребці; *пол.* kark. *Скрутити в'язи.*

WIĘZY, więzów, *тільки мн.*, *книжн.* 1. Кайдани, ремені, якими зв'язують руки, ноги людини, щоб позбавити її свободи рухів; пута. *Uwolnić się z więzów.* 2. Зв'язки, стосунки між кимось. *Łączą nas więzy przyjaźni. Szukać więzów pokrewieństwa.* 3. Те, що обмежує когонебудь, заважає комусь. *Ciążyły mu więzy konwenansów.*

В'Я́ЗКА – WIĄZKA

В'Я́ЗКА, -и, *ж.* Зв'язані, скріплені мотузкою і т. ін. або нанизані на неї будь-які однорідні предмети; *пол.* sznurek; pęk. *В'язка ключів.*

WIĄZKA, -i, *ж.* 1. Віхоть. *Wiązka słomy, siana.* 2. Сукупність чогось, що розходиться з однієї точки, з одного джерела. *Wiązka światła, promieni. Wiązka elektronowa.* 3. *тех.* У телезв'язку – сукупність провідників, що утворюють єдине ціле і діють як один кабель або кілька кабелів. *Wiązka wyjść.*

Г

ГАДА́ТИ[1, 2] – GADAĆ

ГАДА́ТИ[1], -áю, -áєш, *недок.* 1. *про кого, що, без додатка.* Думати, розмірковувати; *пол.* myśleć. *Дивлюсь я на небо та й думку гадаю, Чому я не сокіл, чому не літаю?..* (М. Петренко). 2. *перев. зі спол.* **що**. Вважати, мати думку з якогось приводу; *пол.* uważać, sądzić. *Він гадає, що має рацію.*

ГАДА́ТИ[2], -áю, -áєш, *недок., рідко.* Ворожити; *пол.* wróżyć. *З цього вечора [Катерини] дівчата починали гадати* (В. Скуратівський).

GADAĆ, -am, -asz, *недок., розм.* Говорити, розмовляти, розповідати. *Nie gadaj tyle.*

ГА́ДКА – GADKA

ГА́ДКА, -и, *ж.* Думка; *пол.* myśl. *Ці сумні гадки тривожили його душу.*

GADKA, -i, *ж., розм.* 1. Висловлювання, слова, звернуті до когось. *Sprzedawca zaczął swoją gadkę o zaletach nowszego modelu skanera. Strzelić gładką gadkę. Trzeba mieć przygotowaną gadkę na dobry początek.* 2. Балаканина, теревені. *Jej gadka przyprawia mnie o kołatanie serca.* 3. Розмова, балачка. *Poczekał, aż strażnicy skończą swoją gadkę.* 4. Настанова, повчання із засудженням чиєїсь поведінки, вчинків і т. ін.; нотація. *Odpuść sobie tę głupią gadkę.*

ГАЇ́ВКА – GAJÓWKA

ГАЇ́ВКА, -и, *ж.* Західноукраїнська народна обрядова пісня; веснянка. *Співати гаївки.*

GAJÓWKA, -i, *ж.* 1. Лісова сторожка. *Przed burzą schronili się w gajówce.* 2. (*Sylvia*). Невелика співоча пташка з родини славкових, що гніздиться перев. на гілках кущів, на високих стеблах трави, іноді — на землі; кропив'янка. *Gajówka leci.*

ГАЛАНТЕРЕ́Я – GALANTERIA

ГАЛАНТЕРЕ́Я, -ї, *ж.* Узагальнена назва дрібних предметів туалету й особистого вжитку (стрічки, краватки, сумки, рукавички, ґудзики та ін.). *Магазин галантереї. Продавати, купувати галантерею.*

GALANTERIA, -rii, *ж.* 1. = **галантерея.** *Galanteria damska, skórzana.* 2. Елегантність, вишуканість. *Ukłonić się z galanterią.*

ГАЛИЦИ́ЗМ, ГАЛЛІЦИ́ЗМ – GALICYZM

ГАЛИЦИ́ЗМ, -у, *ч.* Мовна одиниця, що набула поширення в мовленні Західної України; галичанізм, рутенізм. *Лексичний, фразеологічний, граматичний галицизм. Вживати галицизми.*

ГАЛЛІЦИ́ЗМ, -у, *ч.* Слово, його окреме значення, вислів, запозичені з французь-

кої мови або утворені за її зразком. *Входження галліцизмів в українську мову.*

GALICYZM, -u, *ч.* = **галліцизм.** *Przenikanie galicyzmów do języka literackiego hamowała doktryna klasycystyczna.*

ГА́ЛКА, ГА́ЛЬКА – HALKA, GAŁKA

ГА́ЛКА, -и, *ж.* (*Corwus monedula*). Птах родини воронових з чорним пір'ям, блискучим на спині; *пол.* kawka. *Зграя галок. Гніздо галки. Летить галка.*

ГА́ЛЬКА, -и, *ж.* Перев. маленькі обкатані й відшліфовані водою уламки гірських порід; *пол.* gruby żwir, otoczaki. *Морська, річкова галька. Ходити по гальці.*

HALKA, -i, *ж.* Нижня спідниця. *Jedwabna halka.*

GAŁKA, -i, *ж.* 1. Кулька. *Metalowe, drewniane gałki.* 2. Заокруглене потовщення кінцевої частини чогось; голівка. *Gałki meblowe. Gałka zmiany biegów. Drzwi z mosiężną gałką. Laska z gałką z kości słoniowej.* 3. Очне яблуко. *Przekrwiona gałka.* 4. *розм.* Ручка радіоприймача, телевізора тощо. *Przekręcić gałkę radia.* 5. Кулька морозива. *Poproszę trzy gałki lodów.*

ГАЛЛІЦИ́ЗМ – див. **ГАЛИЦИ́ЗМ**

ГА́ЛЬКА – див. **ГА́ЛКА**

ГАМУВА́ТИ – HAMOWAĆ

ГАМУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Стримувати, не давати виявлятися, заспокоювати. *Гамувати сміх, сльози, почуття. Гамувати когось у гніві, бійці.*

HAMOWAĆ, -uję, -ujesz, *недок.* 1. Сповільнювати рух чогось або зупиняти щось. *Hamować gwałtownie, ostro, łagodnie, nerwowo, z wyczuciem, pulsacyjnie.* 2. = **гамувати**. *Z trudem hamował wzruszenie. Hamować czyjeś zapędy.* 3. Перешкоджати чомусь, стримувати розвиток чогось. *Lekarstwo hamuje rozwój choroby.*

ГАРБУ́З – ARBUZ

ГАРБУ́З, -а́, *ч.* (*Cucurbita*). Городня сланка рослина з великими круглими або овальними плодами; плід цієї рослини; *пол.* dynia. *Великий, жовтий, солодкий гарбуз. Вирощувати, збирати гарбузи.*

ARBUZ, -a, *ч.* (*Citrullis vulgaris*). Баштанна сланка рослина з великими їстівними плодами; кавун. *Kup pół słodkiego dojrzałego arbuza.*

ГАРНІТУ́Р – GARNITUR

ГАРНІТУ́Р, -а, *ч.* Комплект, набір предметів, що мають спільне призначення; *пол.* komplet. *Меблевий, кухонний гарнітур. Він подарував їй гарнітур, що складається з кольє і сережок.*

GARNITUR, -u, *ч.* 1. Чоловічий костюм. *Jasny, ciemny, klasyczny, sportowy garnitur. Garnitur z importu. Garnitur z wełny.* 2. *рідко* ~ **гарнітур**. *Garnitur mebli, biżuterii. Garnitur czcionek.*

ГАРЧА́ТИ – див. **ХАРЧА́ТИ**

ГАРЯ́ЧКА – GORĄCZKA

ГАРЯ́ЧКА, -и, *ж.* 1. Хвороба, що супроводжується високою температурою; пропасниця; *пол.* febra. *Хворий на гарячку.* 2. Підвищена температура тіла; жар. *У нього грип, гарячка 39 °С.* 3. *перен.*, *розм.* Стан великого збудження, напруження, піднесеної діяльності. *Передвиборча гарячка.*

GORĄCZKA, -i, *ж.* 1. = **гарячка 2**. *Wysoka gorączka. Gorączka spada, rośnie.* 2. = **гарячка 3**. *Gorączka przedświątecznych zakupów. Gorączka przygotowań.*

ГА́СЛО – HASŁO

ГА́СЛО, -а, *с.* 1. Висловлена у стислій формі ідея, вимога, завдання; заклик, а також плакат з таким закликом. *Наше гасло – демократичне суспільство. Писати, нести гасла.* 2. Умовний знак для дії; попередження, сигнал. *Подати гасло бойової готовності.*

HASŁO, -a, *с.* 1. = **гасло 1**. *Hasła bojowe, niepodległościowe. Głosić, propagować, wysuwać jakieś hasła. Tegoroczny konkurs odbywa się pod hasłem «Zmień siebie i swój kraj».* 2. ~ **гасло 2**. *Hasło do ataku, do wymarszu, do odwrotu. Umówione ha-*

sło. Ruszyć do boju na dane hasło. Hasłem do ucieczki będzie wystrzelenie czerwonej racy. 3. Секретне умовне слово, фраза, рідше якийсь умовний сигнал для розпізнання своїх людей на військовій службі або в конспіративних організаціях; пароль. *Znać hasło i odzew.* 4. Стаття у словнику, енциклопедії, каталозі тощо. *Słownik zawiera trzysta tysięcy haseł.* 5. Код, правильне введення якого запускає машину або програму. *Hasło i login.*

ГАСНИ́ЦЯ – GAŚNICA

ГАСНИ́ЦЯ, -і, *ж.* Гасова лампа; *пол.* lampa naftowa. *В хаті тьмяно блимала гасниця.*

GAŚNICA, -y, *ж.* Переносне чи пересувне обладнання для гасіння пожежі способом випускання вогнегасної речовини; вогнегасник. *Gaśnica wodno-pianowa.*

ГАСТРОНО́М – GASTRONOM

ГАСТРОНО́М, -а, *ч.* 1. Знавець і любитель смачної їжі; *пол.* smakosz. *З діда був справжній гастроном.* 2. Назва крамниці, в якій продається гастрономія; *пол.* sklep spożywczy. *Купити в гастрономі хліба та сиру.*

GASTRONOM, -a, *ч.* Спеціаліст у сфері кулінарії; кулінар. *Gastronom-hotelarz. Poradnik gastronoma. Dyplomowany gastronom.*

ГАСТРОНО́МІЯ – GASTRONOMIA

ГАСТРОНО́МІЯ, -ї, *ж.* 1. Знання і розуміння кулінарії. *Гастрономія – це, без сумніву, невід'ємна частина будь-якої культури.* 2. Продукти харчування, перев. закусочні; *пол.* wyroby garmażeryjne. *Рибна, м'ясна гастрономія.*

GASTRONOMIA, -mii, *ж.* 1. Мистецтво приготування їжі; кулінарія. *Specjalista w dziedzinie gastronomii.* 2. Мережа закладів громадського харчування та їхня діяльність. *Mała gastronomia. Zajmować się gastronomią.*

ГЕЛЬ – HEL

ГЕЛЬ, -ю, *ч.* Засіб желеподібної консистенції для укладання і фіксації волосся, для миття або накладання на вражене місце як лікувальний засіб; *пол.* żel. *Втирати гель у волосся. Гель для душу. Ліки існують у вигляді гелю або таблеток.*

HEL, -u, *ч.* Гелій – одноатомний, інертний газ, без кольору і запаху. *Napełnić sterowiec helem.*

ГЕ́ТЬМАН – HETMAN

ГЕ́ТЬМАН, -а, *ч.* 1. У XVI ст. виборний ватажок козацького війська Запорозької Січі, від XVII ст. до 1764 р. – начальник козацького війська та верховний правитель України. *Гетьман Дорошенко.* 2. З XV ст. до поділів Польщі – найвищий командувач польського війська. *Гетьман Жулкевський.*

HETMAN, -a, *ч.* 1. = **гетьман 1**. *Hetman Sahajdaczny.* 2. = **гетьман 2**. *Hetman Koniecpolski.* 3. В шаховій грі – найсильніша фігура, яку можна пересувати на будь-яке число клітин по прямій лінії або по діагоналі в усіх напрямках; ферзь. *Przesunąć hetmana o dwa pola.*

ГІ́ДНІСТЬ – GODNOŚĆ

ГІ́ДНІСТЬ, -ності, *ж.* 1. Сукупність ознак, що характеризують позитивні риси (перев. людини); *пол.* zaleta, cnota. *Гідності цієї людини відомі всім. Чесноти і гідності лицарського роду.* 2. *тільки одн.* Усвідомлення людиною власної вартості, гордість. *Він має почуття власної гідності.*

GODNOŚĆ, -ści, *ж.* 1. = **гідність 2**. *Po co się przed nim poniżasz? Nie masz za grosz godności.* 2. Почесна посада, почесний титул і т. ін. *Otrzymać, piastować, sprawować jakąś godność. Nadać komuś jakąś godność. Znany aktor od czterech lat piastuje godność burmistrza.* 3. Прізвище (нині лише у виразах ввічливості). *Pańska (pani, pana) godność?*

ГІРЧИ́ЦЯ – GORCZYCA

ГІРЧИ́ЦЯ, -і, *ж.* 1. (*Synapis d.*). Трав'яниста олійна рослина з родини хрестоцвітих. *Ішов через поле, засіяне гірчицею.*

2. Приправа до страви; *пол.* musztarda. *Смажену ковбасу їдять здебільшого з гірчицею або кетчупом.*

GORCZYCA, -y, *ж.* = **гірчиця 1**. *Zasiać 10 arów gorczycy.*

ГІСТЬ – GOŚĆ

ГІСТЬ, гостя, *ч.* 1. Той, хто приходить, приїздить відвідати когось вдома. *Запросити, приймати гостей. Шановані, очікувані гості. Йти, приходити в гості. Бути в гостях у когось.* 2. Особа, запрошена на зібрання, засідання, концерт і т. ін. *Офіційний, почесний гість. Гість програми.*

GOŚĆ, -ścia, *ч.* 1. = **гість 1**. *Mile widziany gość. Nieproszony gość. Dostojny gość. Zaprosić, przyjmować gości. Zaprosić w gości.* 2. = **гість 2**. *Goście konferencji.* 3. Відвідувач у ресторані, кав'ярні, готелі, пансіоні і т. ін. *Obsługiwać gości. Wyprosić gości. Pełno gości w pensjonacie, w uzdrowisku, w hotelu.* 4. *розм.* Людина, особа; суб'єкт. *Jakiś gość przed sklepem palił papierosa.*

ГЛА́ДИТИ – GŁADZIĆ

ГЛА́ДИТИ, -джу, -диш, *недок.* 1. Проводити рукою, вирівнюючи, розправляючи щось. *Нервово гладити серветку.* 2. Пестити, легко проводячи рукою; *пол.* głaskać. *Гладити по голівці.*

GŁADZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.* 1. = **гладити 2**. *Gładzić czoło, brzuch.* 2. Вигладжувати, полірувати. *Dzięki swej nadzwyczajnej elastyczności tynk daje się lżej rozprowadzać i gładzić. Gładzić papierem ściernym blat stołu.* 3. *уроч., рідко.* Знищувати. *Gładzić grzechy świata.*

ГЛА́ДКИЙ, ГЛАДКИ́Й – GŁADKI

ГЛА́ДКИЙ, -а, -е. Без загинів, виступів, рівний; прямий (про волосся). *Гладка дорога, дошка. Гладке волосся. Гладка зачіска.*

ГЛАДКИ́Й, -á, -é. Який має повне тіло, вгодований; *пол.* gruby, spasiony. *Гладкий чоловік, пес, бик.*

GŁADKI, -a, -ie. 1. = **гладкий 1**. *Gładkie ręce. Gładka tafla lodu. Gładkie włosy.* 2. Вишукано-витончений; елегантний. *Gładki w obejściu.* 3. Який унаслідок надмірного повторення втратив свою виразність, зміст, набрид; заялозжений, пустопорожній. *Gładkie słowa, sformułowania, frazesy.* 4. Про одяг: простий, без прикрас (зборок, торочок). *Gładka bluzka, sukienka.* 5. Без узорів. *Gładki materiał. Gładkie firanki.*

ГЛАЗУ́Р – GLAZURA

ГЛАЗУ́Р, -і, *ж.* 1. Скловидне покриття керамічних виробів для поліпшення міцності та зовнішнього вигляду; полива. *Покривати глазур'ю посуд, кахлі.* 2. Густий солодкий сироп або шар такого застиглого сиропу, яким покривають кондитерські вироби, фрукти; *пол.* lukier. *Біла, кольорова, шоколадна глазур. Груші, персики в глазурі.*

GLAZURA, -y, *ж.* 1. = **глазур 1**. *Komplet naczyń, pokrytych glazurą.* 2. *тільки одн.* Керамічна плитка з таким покриттям; кахель, кахлі. *Wyłożyć glazurą ściany łazienki, podłogę w kuchni.*

ГЛОБА́ЛЬНИЙ – GLOBALNY

ГЛОБА́ЛЬНИЙ, -а, -е. Всесвітній, всебічний, всеосяжний, універсальний. *Екологічна безпека – одна з глобальних проблем людства.*

GLOBALNY, -a, -e. 1. = **глобальний**. *Efekt cieplarniany może doprowadzić do globalnej katastrofy.* 2. Сукупний, загальний, цілковитий. *W ujęciu globalnym zanotowane w tym roku straty nie są czymś niezwykłym. Globalna suma odszkodowań wyniesie 10 miliardów euro.*

ГНА́ТИ, ГОНИ́ТИ – GNAĆ, GONIĆ

ГНА́ТИ, жену́, жене́ш *і* **ГОНИ́ТИ**, гоню́, го́ниш, *недок.* 1. Змушувати рухатися в певному напрямку; швидко бігти, йти, їхати. *Гнати коня, корів, овець. Гнати когось з дому, у поле, до магазину.* 2. Добувати щось розкладанням речовини на складові частини за допомогою нагрівання, кип'ятіння тощо; *пол.* pędzić. *Гнати бензин, горілку, самогон.*

GNAĆ, gnam, gnasz i **GONIĆ**, -nię, -nisz, *недок.* 1. Бігти за кимось, намагаючись наздогнати, схопити його. *Policjant goni przestępcę.* 2. *розм.* Бігти. *Gnał co sił w nogach.* 3. *розм.* ~ **гнати 1**. *Pastuch gonił krowy.*

ГНІВАТИСЯ – GNIEWAĆ SIĘ

ГНІВАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок.* Виражати гнів, роздратування; сердитися. *Гніватися на брата за недоречний жарт.*

GNIEWAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.* 1. = **гніватися 1**. *Gniewać się na męża, że zapomniał o rocznicy ślubu.* 2. Ворогувати. *Gniewać się z sąsiadami.*

ГНІЙ – GNÓJ

ГНІЙ, гнóю, *ч.* 1. *мед.* Густа рідина жовтувато-зеленого кольору, з неприємним запахом, яка утворюється внаслідок гнійного запалення; *пол.* ropa. *Рана з гноєм.* 2. *с. г.* Суміш посліду або кізяка з підстилкою, що використовується як місцеве органічне добриво. *Кінський, коров'ячий гній. Звозити гній на поля.*

GNÓJ, gnoju, *ч.* 1. = **гній 2**. *Koński gnój. Nawozić ziemię gnojem.* 2. *вульг.* Про ледачу, непорядну людину. *Gnoje leżą do południa, a robota stoi.*

ГНІЙНИ́К – GNOJNIK

ГНІЙНИ́К, -а, *ч.* Місце скупчення гною (у 1 знач.); нарив; *пол.* ropień. *На шкірі утворився гнійник.*

GNOJNIK, -a, *ч.* 1. Гноєсховище. *U wylotu trasy saneczkarskiej znajdował się gnojnik, a raczej pozostałości po nim.* 2. Віз для гною. *Ładować gnój na gnojnik.*

ГНІТ – див. **ҐНІТ**

ГОДИ́ТИ – GODZIĆ

ГОДИ́ТИ, годжý, гóдиш, *недок.* Задовольняти когось, роблячи приємне, потрібне, бажане; догоджати; *пол.* dogadzać. *Годити синові, матері, чоловікові.*

GODZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.* 1. Відновлювати, встановлювати мирні стосунки між кимось; мирити. *Godzić poróżnione strony. Godzić zwaśnionych. Godzić skłóconych wspólników.* 2. Одночасно сполучати, пов'язувати у взаємній відповідності; поєднувати. *Godzić pracę z opieką nad dzieckiem. Godzić dobro osobiste z dobrem grupy. Efektywnie wyposażona przestrzeń biurowa powinna godzić ze sobą rozmaite potrzeby.* 3. *книжн.* Цілитися, цілити. *Eros przedstawiany jest jako tłuste niemowlę z łukiem i strzałą, którą godzi w zakochanych.* 4. *перен., книжн.* Бути скерованим проти чогось, порушувати щось, зазіхати на щось. *Godzić w czyjeś interesy, czyjeś dobre imię, bezpieczeństwo narodowe. Artykuł godzi w podstawowe wartości etyczne.* 5. *заст.* Домовлятися, наймаючи на роботу. *Godzić robotników.*

ГОДУВА́ТИ – HODOWAĆ

ГОДУВА́ТИ, -ýю, -ýєш, *недок.* 1. Давати комусь їжу; давати дитині грудь; давати корм тваринам, птахам; *пол.* karmić. *Годувати чоловіка, бабусю. Годувати немовля. Годувати обідом. Добре годувати.* 2. Утримувати когось; *пол.* żywić. *Він багато працює, бо треба годувати велику сім'ю.*

HODOWAĆ, -duję, -dujesz, *недок.* Дбайливо доглядаючи, сприяти ростові; вирощувати. *Hodować konie, króliki, drób, bydło, chomiki, psy rasowe. Hodować pelargonie, kaktusy.*

ГОЛОВА́Ч – GŁOWACZ

ГОЛОВА́Ч, -á, *ч.* 1. *розм.* Людина або тварина з дуже великою головою; головань. *Цей головач не може собі дібрати шапку за розміром.* 2. (*Lethrus apterus Laxm*). Жук родини пластинчатовусих з великою головою і дуже розвиненими ротовими частинами; кравчик. *Головачі – це шкідники бобових та злакових рослин.* 3. (*Cottus*). Риба родини бичкових; бичок-головень. *Головачі в томаті.* 4. (*Salmo hucho*). Народна назва самця лосося дунайського. *Зловити, зварити головача.*

GŁOWACZ, -a, ч. = **головач 3.** *Głowacze pływały w falach.*

ГОЛОВНЯ́[1, 2] – GŁOWNIA

ГОЛОВНЯ́[1], -і, *ж.* Недогоріле обвуглене або тліюче поліно; головешка. *Від багаття залишилась одна головня.*

ГОЛОВНЯ́[2], -і, *ж.* Грибкове захворювання рослин (перев. злакових), за якого зерно перетворюється на чорний пил або на тверду чорну масу. *Головня знищила ячмінь.*

GŁOWNIA, -i, *ж.* 1. = **головня[1]**. *Zalać wodą tlące się głownie.* 2. Лезо, клинок холодної зброї. *Głownia szabli.* 3. Держак холодної зброї. *Chwycić głownię miecza.* 4. = **головня[2]**. *Kłosy pokryte głownią.*

ГОЛОДОМО́Р – GŁODOMÓR

ГОЛОДОМО́Р, -у, *ч.* Масове вимирання людей від голоду; *пол.* głód. *Голодомор 1933 року.*

GŁODOMÓR, -mora, *ч.*, *фам.* Людина, яка весь час голодна, постійно хоче їсти; ненажера. *Straszny z ciebie głodomór – przed chwilą jadłeś i znów przylazłeś do kuchni.*

ГОЛОСИ́ТИ – GŁOSIĆ

ГОЛОСИ́ТИ, -ошу́, -о́сиш, *недок.* Голосно плакати, тужити, кричати; *пол.* lamentować. *Голосити над померлим, по померлому. Мати голосила, проводжаючи сина в далеку дорогу.*

GŁOSIĆ, głoszę, głosisz, *недок.*, *книжн.* 1. Пропагувати якісь ідеї, погляди; проголошувати. *Głosić poglądy.* 2. Оголошувати щось, доводити до загального відома. *Obwieszczenie głosi, że wszyscy obywatele, którzy ukończyli 18 rok życia, mają prawo wziąć udział w wyborach.* 3. Публічно виголошувати промову, офіційні побажання тощо. *Jaki ksiądz będzie dzisiaj głosił kazanie?*

ГОЛОСНИ́Й – GŁOŚNY

ГОЛОСНИ́Й, -á, -é. 1. Який сильно звучить, добре чутний; гучний. *Голосна розмова, музика. Голосний сміх, плач.* 2. *перен.* Який став широко відомим, загальновідомий. *Голосне ім'я. Голосна подія.* 3. *лінгв.* Який утворюється під час вільного проходження повітря з легенів через ротову порожнину (про звуки мови); у знач. ім. **голосни́й, -но́го**, *ч.*; *пол.* samogłoska. *Голосний звук. Сьогодні діти вивчали голосні в українській мові.*

GŁOŚNY, -a, -e. 1. = **голосний 1**. *Głośna rozmowa, libacja, sprzeczka. Coraz głośniejsze warczenie silnika. Nie lubić głośnej muzyki.* 2. ~ **голосний 2**. *Na konferencji nie powinno zabraknąć głośnych nazwisk. To wydarzenie sprawiło, że stał się głośny w przestępczym półświatku.*

ГОЛУБЕ́ЦЬ – HOŁUBIEC

ГОЛУБЕ́ЦЬ, -бця́, *ч.* 1. *рідко.* Зменш.-пестл. до **голуб** (*Columba*) – птах ряду голубоподібних; голубок. *Голубець гукає, як пари шукає* (прислів'я). 2. *звич. мн.* голубці, *кул.* Страва з м'ясного або іншого фаршу з рисовою, пшоняною кашею, завитого і тушкованого в капустяних листках. *Смачні голубці. Голубці в томатному соусі. Готувати, тушкувати голубці.*

HOŁUBIEC, -bca, *ч.* 1. В деяких танцях – удар підбором об підбор з одночасним підстрибуванням. *Wycinać hołubce.* 2. Елемент українського танцю, що полягає в кокетливому кружлянні пари одне довкола одного. *Wykonać hołubca.*

ГОЛУБО́К – GOŁĄBEK

ГОЛУБО́К, -бка́, *ч.*, *розм.* 1. Зменш.-пестл. до **голуб** (*Columba*). *Білий, сизий голубок. Прилетів голубок.* 2. *розм.* Пестливе називання чоловіка. *Голубче, іди їсти голубці!*

GOŁĄBEK, -bka, *ч.* 1. = **голубок 1.** *Biały, szary, siwy gołąb. Gołąbek grucha na dachu.* 2. ~ **голубок 2**. *Gołąbku, podrap mnie po plecach.* 3. Страва з м'ясного або іншого фаршу з рисовою, пшоняною кашею, завитого і тушкованого в капустяних листках; голубець. *Gołąbki najlepiej smakują z sosem pomidorowym.* 4. (*Russula Fr.*). Сироїжка. *Zbierać gołąbki.*

ГОЛЬФ$^{1, 2}$, ГО́ЛЬФИ – GOLF$^{1, 2}$

ГОЛЬФ^1, -а, *ч.* Гра, за правилами якої м'яч заганяють ключками в ямки (лунку) через штучні перешкоди. *Грати в гольф.*

ГОЛЬФ^2, -а, *ч.* Светр з високим коміром, що прилягає до шиї. *Вовняний, мохеровий гольф. Купити, носити, одягати гольф.*

ГО́ЛЬФИ, -ів, *тільки мн.* Шкарпетки, панчохи до колін; *пол.* podkolanówki. *Дитячі, жіночі гольфи. Кольорові гольфи.*

GOLF^1, -a, *ч.* = **гольф^1**. *Grać w golfa.*

GOLF^2, -a, -u, *ч.* = **гольф^2**. *Przy stoliku siedziała dziewczyna w czerwonym puszystym golfie.*

ГОМІ́ЛКА – GOMÓŁKA

ГОМІ́ЛКА, -и, *ж.* Частина ноги від коліна до ступні. *Вдарити гомілку.*

GOMÓŁKA, -i, *ж., заст.* 1. Грудка сиру, масла і т. ін. *Gomółka sera.* 2. Шибка. *Rozbić gomółkę.*

ГОНЕ́ЦЬ – GONIEC

ГОНЕ́ЦЬ, гінця́, *ч.* Особа, яку посилають з терміновим дорученням, повідомленням; посланець. *Пізно вночі прибув до столиці гонець з печальною звісткою.*

GONIEC, gońca, *ч.* 1. Посильний, кур'єр. *Goniec policyjny. Wysłać list przez gońca. W pięć minut po egzekucji przybył goniec z ułaskawieniem.* 2. Той, хто здійснює зв'язок між військовими частинами або підрозділами, між підпільними групами, партизанськими загонами тощо; зв'язковий. *Po godzinie przybył goniec od majora z rozkazem wycofania się z zajmowanych stanowisk.* 3. Шахова фігура, що пересувається по діагоналі на будь-яку кількість клітин; слон. *Nie wiedział, czy ruszyć hetmana, czy zaszachować gońcem.*

ГОНИ́ТИ – див. **ГНА́ТИ**

ГО́НОР – HONOR

ГО́НОР, -у, *ч., розм.* Перебільшене поняття про свою гідність; чванливість, пиха; *пол.* pycha. *Його не люблять за гонор та зверхнє ставлення до людей.*

HONOR, -u, *ч.* 1. *тільки одн.* Почуття гідності, чесне ім'я, незаплямована репутація; честь. *Splamić swój honor niegodziwym uczynkiem. Ta publikacja prasowa szkaluje mnie i godzi w mój honor.* 2. *тільки мн.* Вияви поваги, пошани до когось, чогось; почесті. *Nie oczekiwał ani nagrody, ani honorów – największym szczęściem dla niego była świadomość dobrze spełnionego obowiązku.* 3. *тільки мн.* Ознаки честі, поваги, пошани. *Przyjęto go z honorami należnymi głowie państwa.* 4. В деяких картярських іграх – назва фігури або туза. *Mieć w ręku cztery honory.* 5. Те, що дає право на шану, повагу; честь. *Mam honor powitać państwa na naszej konferencji.*

ГОРА́ – GÓRA

ГОРА́, -и́, *ж.* 1. Значне підвищення над місцевістю або серед інших підвищень. *Кам'яна, висока гора. Підніжжя, вершина гори. Жити, відпочивати в горах. Підніматися на гору. Спускатися з гори, з гір.* 2. *чого.* Велика кількість чогось, складеного в купу; багато чогось. *Гори книжок, паперів, зерна, яблук.*

GÓRA, -y, *ж.* 1. = **гора 1**. *Stroma, urwista góra. Szczyt, wierzchołek, podnóże, stok, zbocze góry. Pasmo, łańcuch gór. Wyjeżdżać w góry na narty.* 2. *розм.* ~ **гора 2**. *Góra śmieci, książek, papierów.* 3. Верхня частина чогось. *Zmierzy pan też górę garnituru czy tylko spodnie?* 4. *розм.* Керівні державні органи; влада. *Góra nie dostrzegała problemów szarego człowieka.*

ГО́РДИЙ – HARDY

ГО́РДИЙ, -а, -е. 1. Сповнений особистої гідності, самоповаги; *пол.* dumny. *Гордий народ. Горда поза.* 2. Який відчуває задоволення від чогось, усвідомлення досягнутих успіхів, переваги в чомусь; *пол.* dumny. *Батько гордий за сина.* 3. *перен.* Сповнений високого смислу; піднесений; *пол.* wzniosły. *Горді пісні.*

4. Який зневажливо, звисока ставиться до інших; пихатий; *пол.* pyszałkowaty. *Гордий до людей.*

HARDY, -a, -e. 1. = **гордий 1**. *Hardy góral. Harda postawa. Harde spojrzenie.* 2. Зухвалий; неслухняний, нечемний. *Harda odpowiedź.*

ГОСПÓДА – GOSPODA

ГОСПÓДА, -и, *ж.* 1. *рідко.* Домівка; *пол.* domostwo. *Ласкаво просимо до нашої господи!* 2. Власна сільськогосподарська одиниця; домашнє господарство; *пол.* gospodarstwo. *Поратися, працювати у господі.*

GOSPODA, -y, *ж.* 1. Шинок, корчма. *Może skoczymy do gospody na kielicha?* 2. *іст.* Приміщення для зупинки, ночівлі приїжджих; заїзд. *Zatrzymać się na noc w gospodzie.*

ГОСПОДÁРКА – GOSPODARKA

ГОСПОДÁРКА, -и, *ж.* Жін. до **господар** – та, яка веде господарство; господиня; *пол.* gospodyni. *Молода, хороша, справжня господарка. Господарка приготувала смачний обід.*

GOSPODARKA, -i, *ж.* 1. Сукупність виробничих відносин; господарство. *Gospodarka naturalna, sterowana centralnie, nakazowo-rozdzielcza. Gospodarka kapitalistyczna, socjalistyczna.* 2. Стан господарства (країни, району і т. ін.); економіка. *Gospodarka narodowa. Gospodarka tego kraju od kilku lat znajduje się w głębokiej recesji.* 3. Господарювання, управління. *Gospodarka materiałowa, pieniężna. Gospodarka paliwowa, wodna, energetyczna, surowcowa. Gospodarka surowcami strategicznymi, zasobami leśnymi. Publiczna gospodarka lokalami, gruntami miejskimi.* 4. Селянське господарство; хазяйство. *Sprzedać gospodarkę. Pracować na swojej gospodarce.*

ГОСТИ́НЕЦЬ – GOŚCINIEC

ГОСТИ́НЕЦЬ, -нця, *ч.* Подарунок (перев. привезений з подорожі). *Бабуся всім привезла гостинців.*

GOŚCINIEC, -ińca, *ч.* 1. Битий шлях. *Gościńcem toczyła się dorożka.* 2. *заст.* ~ **гостинець**. *Przywieźć gościniec.*

ГОСТИ́ННИЙ – GOŚCINNY

ГОСТИ́ННИЙ, -а, -е. Який любить приймати і частувати гостей. *Гостинний хазяїн накрив багатий стіл.*

GOŚCINNY, -a, -e. 1. = **гостинний**. *Gościnni mieszkańcy.* 2. *перен.* Завжди відкритий для гостей. *Gościnne progi. Gościnny dom.* 3. Призначений для гостей, подорожніх. *Pokoje gościnne.* 4. *книжн.* Стос. до візиту запрошеної особи, приїзду гостя. *Gościnne wykłady.*

ГÓСТРИЙ – OSTRY

ГÓСТРИЙ, -а, -е. 1. Який має колючий кінець або край, що ріже; здатний колоти або різати. *Гострий ніж, спис. Гостра бритва, сокира.* 2. Який звужується, витягується на кінці. *Гострий ніс, дзьоб. Гостре листя. Гострі вуса, зуби, вуха. Гострий кут.* 3. Який добре сприймає щось; тонкий, проникливий, допитливий; дотепний, влучний. *Гострий погляд, зір, нюх. Гострий розум. Гостра сатира, дискусія. Гостре слово. Гострий на слово, на язик.* 4. З великою кількістю прянощів, спецій, солі (про їжу); їдкий, пряний. *Гострий соус, салат. Гостра цибуля, страва.* 5. Який сильно діє на нюх, слух, зір; різкий. *Гострий запах. Гострий звук, дзвінок. Гостре світло.* 6. Який діє рішуче, різко, грубо. *У нього такий гострий характер, що ніхто з ним не хоче дружити.* 7. Який надзвичайно сильно виявляється; сильний, напружений. *Гострий біль. Гостра цікавість, туга. Гостра боротьба. Гостре питання.* 8. Який бурхливо розвивається, проходить (про хворобу). *Гострий апендицит.*

OSTRY, -a, -e. 1. = **гострий 1**. *Ostry nóż.* 2. Який може колоти; колючий. *Ostra trawa. Ostry żwir.* 3. = **гострий 2**. *Ostry nos. Ostry kąt.* 4. Дуже вигнутий (про пово-

рот шляху, річки тощо); крутий. *Ostry zakręt w prawo. Ostry łuk drogi.* 5. Суворий, вимогливий. *Nauczyciel zaczął się zastanawiać, czy nie jest nazbyt ostry w stosunku do uczniów.* 6. ~ **гострий 6**. *Ostry ton, odpowiedź.* 7. = **гострий 4**. *Ostra potrawa. Ostry sos.* 8. = **гострий 5**. *Ostry swąd spalenizny. Ostry brzęk tłuczonego szkła. Ostre światło jarzeniówki. Ostre kolory.* 9. = **гострий 7**. *Ostry ból, niepokój.* 10. = **гострий 3**. *Ostry słuch, wzrok. Ostry język, dowcip, ostre pióro.* 11. Який проникає крізь одяг, викликає неприємні фізичні відчуття; пронизливий. *Ostry wiatr, chłód.* 12. Чіткий, виразний. *Po dwóch godzinach manewrowania anteną na ekranie telewizora pojawił się w końcu ostry obraz.* 13. Швидкий. *Ostry galop, marsz. Ostre tempo.* 14. = **гострий 8**. *Ostre zapalenie wyrostka.*

ГОТУВА́ТИ – GOTOWAĆ

ГОТУВА́ТИ, -ýю, -ýєш, *недок.* 1. Робити придатним, готовим для використання; навчати з якоюсь метою, підготовляти; *пол.* przygotowywać. *Готувати інструменти до роботи. Готувати когось до вступних іспитів.* 2. Працювати, розробляючи щось, здійснюючи якесь завдання; виготовляти щось; *пол.* przygotowywać. *Готувати рукопис до друку. Готувати розчин бетону.* 3. Приготовляти їжу; куховарити. *Готувати борщ, страву, вечерю. Смачно, добре, довго готувати.* 4. Заготовляти щось для подальшого використання, робити запас чогось; *пол.* przygotowywać. *Готуй влітку сани, а взимку воза* (прислів'я). 5. Збиратися робити щось, задумувати щось. *Готувати напад, провокацію.*

GOTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* 1. Кип'ятити у воді або в іншій рідині якісь харчові продукти; варити. *Gotować rosół, gulasz, fasolkę. Gotować jajko na miękko, ziemniaki w mundurkach.* 2. Нагріваючи рідину, доводити її до кипіння; кип'ятити. *Gotować wodę na herbatę.* 3. = **готувати 3**. *Gotować obiad. Dobrze gotować.* 4. *перен., книжн.* = **готувати 5**. *Gotować komuś przykrą niepodziankę.*

ГОТУВА́ТИСЯ – GOTOWAĆ SIĘ

ГОТУВА́ТИСЯ, -ýюся, -ýєшся, *недок.* 1. *до чого і з інф.* Здійснювати підготовку до чогось, мати намір, бажання щось робити; вивчати щось із певною метою, працювати для підготовки до якоїсь діяльності; *пол.* przygotowywać się. *Готуватися до прийому гостей. Готуватися будувати хату. Готуватися до заліку, вистави, доповіді.* 2. Пас. до **готувати**. *Готується вантаж. Готується обід. Готується атака.*

GOTOWAĆ SIĘ, -tuję się, -tujesz się, *недок.* 1. Варитися. *W garnku gotowała się zupa jarzynowa.* 2. *перен.* Бути збудженим, схвильованим. *Cały się gotował ze złości, ale nie dał tego po sobie poznać.* 3. *рідко* ~ **готуватися 1**. *Gotować się do wyjazdu, boju.*

ГРАМОФО́Н – GRAMOFON

ГРАМОФО́Н, -а, *ч.* Музичний апарат із рупором, який відтворює звуки, записані на спеціальних пластинках – платівках. *Грамофон запатентував американський винахідник Томас Едісон.*

GRAMOFON, -u, *ч.* Програвач грамофонних платівок; патефон. *Włączyć, wyłączyć gramofon.*

ГРАНА́Т[1, 2] – GRANAT[1, 2, 3]

ГРАНА́Т[1], -а, *ч.* (*Punica*). Плодове дерево або кущ, що росте в місцях з теплим кліматом; квіти, їстівний плід цієї рослини. *Гранат є субтропічною рослиною. Сік граната містить багато заліза та інших корисних речовин.*

ГРАНА́Т[2], -а, *ч.* Самоцвіт, напівкоштовне каміння найчастіше червоного або темно-бузкового кольору. *Намисто з гранатів.*

GRANAT[1], -u, *ч.* = **гранат[1]**. *Granaty są sprzedawane na sztuki.*

GRANAT², -u, *ч*. 1. = **гранат²**. *Naszyjnik z granatów*. 2. Темно-синій колір. *Proszę polakierować samochód na granat*.

GRANAT³, -u, *ч*. Розривний артилерійський снаряд; невеликий розривний снаряд, який кидають; граната. *Granat ręczny, odłamkowy, przeciwpancerny, zapalający. Do okopu wleciał granat. Zawody w rzucaniu granatem na odległość*.

ГРАНИ́ЧНИЙ – GRANICZNY

ГРАНИ́ЧНИЙ, -а, -е. Який є найвищим ступенем чогось; максимальний, крайній; *пол*. maksymalny. *Гранична уважність, чіткість, точність, швидкість*.

GRANICZNY, -a, -e. 1. Прикордонний. *Żołnierze zabrali się do usuwania słupów granicznych. Zażegnać spory graniczne*. 2. *книжн., рідко*. Який не може бути змінений, переглянутий; остаточний. *Termin graniczny*.

ГРИ́ВНЯ – GRZYWNA, HRYWNA

ГРИ́ВНЯ, -і, *ж*. 1. У Київській Русі – срібний злиток, який слугував грошовою одиницею. *Археологи знайшли скарб стародавніх гривень*. 2. Основна грошова одиниця України. *Купюри в одну, дві, п'ять, десять гривень*.

GRZYWNA, -y, *ж*. Грошовий штраф, що присуджений судовим або адміністративним органом. *Kolegium do spraw wykroczeń skazało ją na grzywnę w wysokości 200 zł*.

HRYWNA, -y, *ж*. = **гривня**. *We Lwowie wymienili złote na hrywny*.

ГРИ́ЗТИ – GRYŹĆ

ГРИ́ЗТИ, -зу́, -зе́ш, *ч., недок*. 1. Міцно здавлюючи зубами, роздрібнювати щось, кусати. *Гризти яблуко, моркву, кістку*. 2. *перен., розм*. Надокучати докорами, лайкою; *пол*. besztać. *Вона постійно гризе свого чоловіка за неохайність*. 3. *перен*. Мучити, непокоїти, хвилювати (про думки, почуття). *Думка про екзамени гризла його вдень і вночі*.

GRYŹĆ, gryzę, gryziesz, *недок*. 1. = **гризти 1**. *Pies gryzie kości*. 2. Ранити зубами, жалом тощо; кусати. *Uważaj na komary – strasznie dzisiaj gryzą. Nie bój się, ten pies nie gryzie*. 3. Роз'ятрювати, роз'їдати, їсти (про дим, пилюку і т. ін.). *Gaz łzawiący gryzł oczy*. 4. Подразнювати шкіру. *Nie lubię golfów – zawsze gryzą mnie w szyję*. 5. = **гризти 3**. *Sumienie, tęsknota kogoś gryzie*.

ГРИ́ЗТИСЯ – GRYŹĆ SIĘ

ГРИ́ЗТИСЯ, -зу́ся, -зе́шся, *недок*. 1. Кусати один одного (про тварин). *У дворі гризлися собаки*. 2. *перен., розм*. Сваритися. *Це подружжя гризеться щодня*.

GRYŹĆ SIĘ, gryzę się, gryziesz się, *недок*. 1. Журитися, турбуватися. *Gryzła się jego przyszłością*. 2. = **гризтися 1**. *Wilki gryzły się między soba*. 3. = **гризтися 2**. *Rodzeństwo gryzło się między sobą*.

ГРИФ¹, ², ³ – GRYF¹, ², ³

ГРИФ¹, -а, *ч*. 1. У міфології стародавнього світу – фантастична істота з головою орла й тулубом лева. *Зображення грифа*. 2. (*Aegilius monachus L.*). Великий хижий птах ряду соколоподібних, що живиться падаллю; *пол*. sęp kasztanowaty. *Кружляють грифи*.

ГРИФ², -а, *ч*. Довга вузька частина струнних інструментів, вздовж якої натягнуті струни. *Виконавець притискує струни на грифі*.

ГРИФ³, -а, *ч*. Печатка, штемпель із зображенням чийогось підпису або якогось іншого рукописного тексту, а також відбиток такого підпису чи тексту на документі. *Обмін інформацією з грифом секретності. Журнал обліку документів із грифом «Для службового користування». Підручники з грифом Міністерства освіти*.

GRYF¹, -a, *ч*. = **гриф¹ 1**. *Malowidło przedstawiało gryfa*.

GRYF², -u, *ч*. = **гриф²**. *Połamać gryf*.

GRYF[3], -u, *ч.* Печатка, штемпель, що ставиться на документах, які містять секретну інформацію. *Decyzja otrzymała gryf tajności. Nadać, nałożyć, zdjąć gryf tajności.*

ГРІШ, ГРÓШІ – GROSZ

ГРІШ, грошá, *ч.* 1. *icm.* У XIX ст. в Росії – дрібна розмінна монета, що дорівнювала 1/2 копійки. 2. Незначна, мізерна грошова сума. *Купити молока на гріш. Витратити останній гріш.*

ГРÓШІ, -ей, *мн.* Металеві й паперові знаки, які є мірою вартості під час купівлі та продажу. *Нові, великі, дрібні гроші. Заробляти, витрачати гроші.*

GROSZ, -a, *ж.* 1. Грошова одиниця – одна сота злотого, а також дрібна мідна монета такої вартості. *Miedziany grosz. Będę panu dłużny 30 groszy.* 2. *тільки одн.*, *розм.* Певна кількість грошей. *Zarobił trochę grosza na saksach. Oszczędnie wydatkować publiczny grosz.*

ГРОЗÁ – GROZA

ГРОЗÁ, -и́, *ж.* 1. Грім і блискавка з дощем або градом, що перев. супроводжуються сильним вітром; *пол.* burza. *Літня, коротка гроза. Завтра буде гроза.* 2. *перен.* Лихо, небезпека, катастрофа; *пол.* nieszczęście, katastrofa. *Вона відчувала, що в їхній родині назріває гроза.* 3. Те, що викликає, наводить страх, жах; *пол.* postrach. *Цей хлопчик – справжня гроза навколишніх дворів.*

GROZA, -y, *ж.*, *тільки одн.* 1. Жах, трагізм. *Scena pełna grozy. Groza naszego położenia polegała na tym, że nikt z nas nie zabrał z sobą telefonu komórkowego. Atmosfera grozy panująca w tym strasznym zamczysku działała na nas paraliżująco.* 2. Почуття, стан дуже великого переляку, страху; жах. *Budzić, siać grozę. Te opowieści przejmowały ją grozą. Groza ogarnia, przejmuje kogoś.*

ГРОМÁДА[1, 2] **– GROMADA**

ГРОМÁДА[1], -и, *ж.* 1. Група людей, об'єднаних спільністю становища, інтересів, національної приналежності, віровизнання і т. ін.; *пол.* wspólnota. *Робітники прийшли до керівництва заводу всією громадою. Українська громада в Афінах.* 2. Об'єднання людей, що ставить перед собою певні спільні завдання; організація. *Студентська громада.* 3. Мешканці певного краю, міста, району тощо; *пол.* społeczność. *Територіальна громада.*

ГРОМÁДА[2], -и, *ж.* Предмет, споруда великих розмірів; велика кількість чогось. *Громада будинку кидала тінь на всю вулицю. Громада хмар нависла над селом.*

GROMADA, -y, *ж.* 1. Зібрання, скупчення людей; гурт. *Całą gromadą poszli do pubu. Przy sklepie czekała na niego gromada wyrostków. Psia gromada. Gromada pomyleńców. Gromada poetów, malarzy.* 2. *біол.* Одна з великих природних груп у систематиці рослин і тварин; клас. *Gromada ssaków.*

ГРОМÁДИТИ – GROMADZIĆ

ГРОМÁДИТИ, -джу, -диш, *недок.* Згрібати щось (сіно, траву і т. ін.) в одне місце; *пол.* grabić. *Громадити сіно в копиці.*

GROMADZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.* Накопичувати, збирати. *Gromadzić bogactwo. Gromadzić zapasy, oszczędności, dodatkowe środki na starość. Gromadzić wiedzę, informacje, dane, materiały, dokumenty. Gromadzić odpady, związki toksyczne. Gromadzić wojska na granicy.*

ГРОТ[1, 2] **– GROT**[1, 2]

ГРОТ[1], -а, *ч.* 1. Паркова споруда у вигляді печери. *Парк був прикрашений гротами і фонтанами.* 2. Неглибока печера чи порожнина в земній корі. *У скелі був грот.*

ГРОТ[2], -а, *ч.*, *мор.* Найнижче вітрило на другій від носа щоглі. *Капітан наказав поставити грот.*

GROT[1], -u, *ч.* = **грот**[2]. *Burza zniszczyla grot.*

GROT[2], -u, *ч.* Наконечник списа, стріли тощо. *Grot strzały przeszył szyję zwierzęcia.*

ГРО́ШІ – див. **ГРІШ**

ГРУ́БИЙ – GRUBY

ГРУ́БИЙ, -а, -е. 1. Великий за об'ємом та поперечним перерізом; товстий. *Груба книжка. Грубий шар пудри. Груба шия.* 2. Який має огрядне, гладке тіло (також перен.). *Груба жінка.* 3. Твердий, жорсткий, з нерівною поверхнею; *пол.* szorstki. *Груба вовна. Грубі руки.* 4. Дуже простий, без витонченості; *пол.* prosty, zwykły. *Груба упаковка.* 5. Низький, часто неприємний для слуху, різкий (про голос, звуки тощо). *Грубий голос.* 6. Некультурний, неввічливий, нетактовний; *пол.* grubiański. *Його вразила груба поведінка службовця. Він був завжди сердитий і грубий з усіма.* 7. Який містить у собі образу; *пол.* obraźliwy. *Грубі жарти. Грубий тон.* 8. Не зовсім точний, приблизний; *пол.* przybliżony. *За грубими підрахунками збитки становлять 50 тисяч доларів.* 9. Який виходить за межі елементарних правил, заслуговує осудження; великий, різкий. *Груба помилка. Грубе насильство. Грубе порушення правил. Грубий фол. Грубий цинізм. Грубий адміністративний тиск.*

GRUBY, -a, -e. 1. = **грубий 1**. *Gruby mur. Gruba gałąź. Grube szkło. Grube skarpetki.* 2. Який має певний поперечний переріз. *Deska gruba na 2 centymetry.* 3. = **грубий 5**. *Gruby głos.* 4. = **грубий 2**. *Gruby wujek.* 5. *книжн.* Банальний. *Gruby komplement. Gruby środek aktorski. Grube uproszczenie.* 6. ~ **грубий 9.** *Gruba przesada. Grube nieporozumienie. Gruby błąd.*

ГРУ́ША – GRUSZA

ГРУ́ША, -і, *ж.* 1. (*Prus*). Садове і лісове фруктове дерево. *Висока, дика, рясна груша.* 2. Плід цього дерева, що має форму заокругленого конуса; *пол.* gruszka. *Солодка, велика, жовта груша.* 3. Предмет, що має форму плода цього дерева; *пол.* gruszka. *Груша клаксона. Боксерська груша.*

GRUSZA, -y, *ж.* = **груша 1**. *Rozłożysta grusza. Grusza kwitnie, owocuje, rodzi.*

ГУБА́ – HUBA, GĘBA

ГУБА́, -и́, *ж.* 1. Кожна з двох шкірно-м'язових рухомих складок, що утворюють краї рота в людей і тварин; *пол.* warga. *Повні, червоні, фарбовані губи.* 2. *тільки мн.* Кінці кліщів, ліщат та ін., що слугують для захоплювання, стискування предметів. *Губи лещат.*

HUBA, -y, *ж.* (*Polyporus*). Гриб-паразит, що росте на стовбурах дерев; трутовик. *Na pniu rosła huba.*

GĘBA, -y, *ж.* 1. *розм.* Порожнина між верхньою і нижньою щелепами з отвором у нижній частині обличчя; рот. *Rozdziawić ze zdziwienia gębę.* 2. *перен.*, *розм.* Той, хто харчується за чийсь рахунок. *Oprócz siebie i żony miał jeszcze pięć gąb do wyżywienia.* 3. *фам.* Обличчя, щоки; пика. *Nalana, ogorzała, smutna, pyzata, roześmiana, zakazana, potworna gęba.*

ГУКА́ТИ, ХУ́КАТИ – HUKAĆ

ГУКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* Голосно вимовляти, викрикувати якісь слова, звуки; кликати когось; *пол.* wołać, krzyczeć. *Гукати разом. Гукати доньку.*

ХУ́КАТИ, -аю, -аєш, *недок.* Дихати на когось, щось, щоб зігріти, охолодити, притишити біль і т. ін; *пол.* chuchać. *Хукати на замерзлі руки.*

HUKAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. Видавати глухий, протяжний або переривчастий звук (про деяких птахів). *Hukały sowy i puszczyki.* 2. *розм.* ~ **гукати**. *Ktoś huka po nocy.* 3. *розм.* Сварити, лаяти. *Właściciel hukał na pracowników.* 4. *розм.* Вдаряти, стукати в щось, по чомусь. *Huknąć pięścią w drzwi.*

ГУЛЯ́ТИ – HULAĆ

ГУЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.* 1. Ходити не поспішаючи, для відпочинку, задоволення тощо; *пол.* spacerować. *Гуляти в парку, саду. Гуляти вулицею, полем. Гуля-*

ти з дітьми, з подругою. 2. *перен.* Швидко, з великою силою рухатися в різних напрямках, вільно поширюватися. *Гуляє вітер. Гуляють хвилі. Гуляють чутки.* 3. Весело проводити час, розважатися. *Старий хоче спати, а молодий – гуляти* (прислів'я). 4. *з ким, розм.* Бути в любовних стосунках з кимось; *пол.* kręcić. *Петро гуляє з Катериною.* 5. *розм.* Піячити; *пол.* chlać. *Вони гуляють уже другий день.*
HULAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. = **гуляти 5**. *Jak wygrał w totka, to hulał z dwa tygodnie.* 2. = **гуляти 3**. *Ubiegłej nocy hulał do upadłego, a dziś ledwie powłóczy nogami.* 3. *тільки в 3 ос., книжн.* Віяти з великою силою в різних напрямках. *Ale zawierucha, wicher hula, aż strach z domu wyjść.* 4. Грабувати, нападати, красти. *Szajka złodziei samochodów bezkarnie hula po okolicy.*

ГУМАНІСТИ́ЧНИЙ – HUMANISTYCZNY

ГУМАНІСТИ́ЧНИЙ, -а, -е. Прикм. до **гуманізм, гуманіст**. 1. Який пов'язаний з гуманізмом як прогресивним рухом доби Відродження. *Гуманістичні традиції, ідеали.* 2. Який турбується про людину, її гідність; людяний. *Гуманістична діяльність. Гуманістичні переконання, принципи.*
HUMANISTYCZNY, -a, -e. 1. = **гуманістичний 1**. *Ideały humanistyczne.* 2. Який належить до суспільних наук, що вивчають людину та її культуру; гуманітарний. *Wykształcenie, studia humanistyczne. Nauki humanistyczne.* 3. ~ **гуманістичний 2**. *Humanistyczne przesłanie utworu.*

ГУМАНІТА́РНИЙ – HUMANITARNY

ГУМАНІТА́РНИЙ, -а, -е. 1. Який належить до суспільних наук, що вивчають людину та її культуру; *пол.* humanistyczny. *Гуманітарний факультет. Гуманітарна освіта. Гуманітарні науки.* 2. Пройнятий гуманізмом, піклуванням про добробут людей. *Гуманітарна допомога. Гуманітарний вантаж.*
HUMANITARNY, -a, -e. ~ **гуманітарний 2.** *Pomoc humanitarna. Organizacje humanitarne. Apelować o humanitarne traktowanie jeńców.*

ГУРТ – HURT

ГУРТ, -а *і* -у, *ч.* 1. Зібрання, скупчення людей; група осіб, об'єднаних спільною метою, певними ознаками, рисами. *Великий, галасливий гурт. Гурт дітей, селян.* 2. Стадо або група однорідних свійських тварин, об'єднаних з певною господарською метою. *Гурт корів, кіз, овець.* 3. Невеликий інструментальний ансамбль, що виконує естрадну музику. *Популярний гурт.*
HURT, -u, *ч.* Купівля або продаж великих партій товару, у великій кількості, оптом. *Sprzedał towar hurtem.*

Ґ

ҐВАЛТ – GWAŁT

ҐВАЛТ, -у, *ч.* 1. *розм.* Сильний крик, галас, метушня. *Великий ґвалт в маленькому селі. Не варто через таку дурницю здіймати ґвалт.* 2. *у знач. виг., заст.* Виражає волання про допомогу; рятуйте! *Ґвалт, злодії!*
GWAŁT, -u, *ч.* 1. Зґвалтування. *Zgłosić projekt podniesienia kar za zabójstwo, pobicie ze skutkiem śmiertelnym oraz gwałt*

zbiorowy. 2. *книжн*. Насильство, знущання. *Dokonać gwałtu na sobie. Głodówki to gwałt na własnym organizmie. Gwałt na demokracji*. 3. = **ґвалт 1**. *Podróżni podnieśli gwałt, usłyszawszy, że opóźnienie pociągu wzrosło do dwóch godzin*.

ҐНІТ, ГНІТ – GNIOT

ҐНІТ, -á, *ч*. 1. Стрічка або шнур, що використовується для горіння в деяких освітлювальних та нагрівальних приладах; *пол*. knot. *Ґніт згорів*. 2. Горючий шнур для запалювання чогось, здійснення вибухів; *пол*. lont. *Запальний ґніт*.

ГНІТ, *ч*. 1. *род*. -а. Важкий предмет, який кладеться на щось для постійного тиснення. *Покласти на діжку гніт*. 2. *род*. -у, *перен*. Те, що пригнічує, мучить; тягар, тиск чогось; *пол*. ciężar. *Його серце давив нестерпний гніт*. 3. *род*. -у. Утиск, гноблення; *пол*. ucisk. *Трьохсотлітній гніт не пройшов безслідно*.

GNIOT, -a, *ч*. 1. *розм*. Невдалий, глевкий хліб чи печиво. *Ciasto zapowiadało się na kluchowaty gniot*. 2. *перен*. Художньо слабкий, нудний, часто надто довгий літературний твір, фільм, п'єса і т. ін. *Ten film to straszny gniot*.

ҐРÁТИ – GRAT

ҐРÁТИ, ґрат, *мн*. Переплетення металевих (зрідка дерев'яних) прутів, штаб і т. ін., що використовуються для загорожі; *пол*. kraty. *Посадити за ґрати*.

GRAT, -a, *ч*. Маловартісний старий предмет, перев. з домашнього господарства. *Pozbyć się gratów. Twoje graty zajmują pół pokoju. Jego samochód to już grat*.

ҐРУНТ – GRUNT

ҐРУНТ, -у, *ч*. 1. Верхній шар землі, земної кори. *Родючий ґрунт. Піщані, болотяні ґрунти*. 2. Морське, річкове дно. *Якір впав на ґрунт*. 3. *перен*. Те, що становить основу чогось, є вихідним матеріалом для створення, виникнення чогось. *Готувати, мати під собою (під ногами) ґрунт. Писати сценарій на ґрунті реальних подій. На українському ґрунті цей стиль набув нових рис*. 4. *жив*., *спец*. Речовина, якою покривають полотно картини або предмет, стіну тощо, підготовляючи їх до фарбування. *Покрити полотно ґрунтом*.

GRUNT, -u, *ч*. 1. = **ґрунт 1**. *Piaszczysty, skalisty, podmokły grunt*. 2. *частіше у мн*. Ділянка землі, перев. орної. *Grunty rolne. Grunty chłopskie, gminne*. 3. = **ґрунт 2**. *Łódka prawie dotykała gruntu*. 4. Територія, площина, на якій щось відбувається, на якій хтось діє. *Spotkać się na neutralnym gruncie. Tego typu rozważania mają sens wyłącznie na gruncie etyki*. 5. = **ґрунт 3**. *Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów uniknięcie zapłaty podatku nie jest możliwe. Stać na gruncie tradycji. Podatny grunt dla rewolucji*. 6. = **ґрунт 4**. *Położyć grunt pod farbę*.

Д

ДÁВНІЙ – DAWNY

ДÁВНІЙ, -я, -є. 1. Який давно минув; колишній. *Давній звичай. Давня традиція. Давні часи, роки*. 2. Який існує вже багато часу; старий, старовинний, стародавній. *Давній рід. Давня легенда, казка. Давні друзі, знайомі*.

DAWNY, -a, -e. 1. = **давній 1**. *Wspominać dawne dzieje. W dawnych czasach. Przywracać czemuś dawną świetność. Wraz z jego*

przyjazdem wróciły dawne wspomnienia. 2. Який був раніше; попередній, колишній. *Posłać list na dawny adres. Dawny ustrój. Stracić dawny wigor.* 3. = **давній 2.** *Łączyła ich dawna zażyłość, przyjaźń, znajomość. Dawny znajomy. Dawny ród.* 4. Який утратив своє попереднє становище, призначення, первісний вигляд. *Dawny pracodawca. Dawny dyrektor. Spotkanie odbyło się w dawnym hotelu «Łoś». Jej twarz zachowała ślady dawnej urody.*

ДÁВНІСТЬ – DAWNOŚĆ

ДÁВНІСТЬ, -ності, *ж.* 1. Велика часова віддаленість виникнення, здійснення чогось; давноминулі часи. *Багаторічна, вікова давність. Давність слов'янської культури.* 2. Довгочасне існування; застарілість, а також час, протягом якого зберігається щось. *Пожовклі від давності газети, книжки. Набуття права власності на земельну ділянку за давністю користування. Вино, консерви п'ятирічної давності.*

DAWNOŚĆ, -ści, *ж.* = **давність 1**. *Dawność wspomnianego procesu językowego nie ulega wątpliwości. O dawności tego zwyczaju świadczą średniowieczne źródła pisane.*

ДÁКТИЛЬ – DAKTYL

ДÁКТИЛЬ, -я, *ч.* 1. *поет.* Трискладова стопа з наголосом на першому складі у віршованій мові. *Вірш написаний не хореєм, а дактилем.* 2. Мова жестів глухих. *Володіти дактилем.*

DAKTYL, -a, *ж.* 1. (*Phoenix dactylifera*). Фінік. *Suszone daktyle.* 2. = **дактиль 1**. *Pisać daktylem.*

ДАРУВÁТИ – DAROWAĆ

ДАРУВÁТИ, -ýю, -ýєш, *недок. і док.* 1. *кому.* Передавати щось у власність як подарунок. *Дарувати матері квіти. Дарувати другові книжку.* 2. *розм.* Вибачати, прощати. *Не дарую йому цього вчинку.*

DAROWAĆ, -ruję, -rujesz, *недок. і док.* 1. = **дарувати 1**. *Darować komuś jakiś drobiazg, książkę, słownik, torebkę, pierścionek.* 2. Звільнити від чогось, помилувати. *Darować komuś dług. Darować resztę kary. Darować komuś życie.* 3. = **дарувати 2.** *Darować winę, złe zachowanie. Nie mógł sobie darować, że nie poprosił jej do kina. Nie daruję ci przykrości, którą mi sprawiłeś.*

ДВІР – DWÓR

ДВІР, дворá *і* двóру, *ч.* 1. Ділянка коло будинку, хати, часто обнесена огорожею; подвір'я. *Господарський, великий, прохідний двір.* 2. Хата з усім господарством при ній. *Купити, мати двір. Двір Сергія напроти Миколиного двора.* 3. *іст.* Маєток великого землевласника. *Селяни ходили працювати у двір.* 4. Монарх з його оточенням. *Весь двір зібрався в палаці.*

DWÓR, dworu, 1. = **двір 3.** *Dwór modrzewiowy, drewniany, murowany. Chodzić na zarobek do dworu.* 2. ~ **двір 1.** *Wyjść na dwór. Przyjść prosto z dworu.* 3. = **двір 4.** *Dwór królewski, książęcy.*

ДЕГРАДÁЦІЯ – DEGRADACJA

ДЕГРАДÁЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Поступове погіршання, втрата певних властивостей, виродження. *Повна, розумова, моральна, психічна деградація. Деградація особистості, суспільства.* 2. *біол.* Спрощення будови й функцій організмів внаслідок зміни умов існування. *Деградація організму.*

DEGRADACJA, -cji, *ж.* 1. Позбавлення когось попереднього звання, чину. *Degradacja do stopnia szeregowca.* 2. Пониження на посаді. *Przeniesienie na tę posadę to w gruncie rzeczy degradacja.* 3. = **деградація 1**. *Degradacja środowiska naturalnego. Degradacja społeczna, psychiczna.*

ДÉКА – DEKA[1, 2]

ДÉКА, -и, *ж.* Частина корпусу (коробки) струнних та інших музичних інструментів. *Дека скрипки, контрабаса, бандури.*

DEKA[1], -i, *ж.* = **дека**. *Deka rezonansowa. Deka skrzypiec.*

DEKA[2], *невідм., с., розм.* Скорочена форма слова **dekagram** – декаграм. *Dwadzieścia deka chałwy.*

ДЕКА́ДА – DEKADA

ДЕКА́ДА, -и, *ж.* 1. Відтинок часу в десять днів. *Зустріч відбулася в першій декаді березня.* 2. Десять днів, присвячених чомусь. *Декада російського кіно.*

DEKADA, -y, *ж., офіц.* 1. = **декада 1**. *W drugiej dekadzie sierpnia Polskę ma odwiedzić prezydent Francji.* 2. Відтинок часу в десять років. *Stracona dekada.*

ДЕКА́НКА – DZIEKANKA

ДЕКА́НКА, -и, *ж.* Зимовий сорт груші. *Для тривалого зберігання використовується деканка зимова.*

DZIEKANKA, -i, *ж., розм.* Академічна відпустка. *Wziąć dziekankę.*

ДЕКЛАРУВА́ТИ – DEKLAROWAĆ

ДЕКЛАРУВА́ТИ, -ýю, -ýєш, *недок. і док.* 1. Урочисто проголошувати; *пол.* ogłaszać. *Кандидат у президенти декларував свою програму. Декларувати великі плани. Декларувати – це одне, а вирішувати конкретні питання – інше.* 2. Офіційно заявляти. *Декларувати свою солідарність з потерпілими.* 3. Заявляти в офіційному документі або перед службовцем вартість товару, вантажу, розмір доходів і т. ін. *Декларувати свої прибутки. Декларувати на кордоні валюту.*

DEKLAROWAĆ, -ruję, -rujesz, *недок.* і *док.* 1. = **декларувати 2**. *Deklarować poparcie dla Unii. Deklarować wierność ideałom.* 2. Заявляти про свою готовність зробити щось, обіцяти щось, брати на себе зобов'язання. *Deklarować okrągłą sumkę na kampanię wyborczą urzędującego burmistrza. Deklarować swą pomoc.* 3. = **декларувати 3**. *Deklarować towar do oclenia.*

ДЕКОРА́ЦІЯ – DEKORACJA

ДЕКОРА́ЦІЯ, -ї, *ж.* Художнє (живописне, архітектурне і т. д.) зображення обстановки дії на театральній сцені, місці кінозйомок, концерті тощо. *Малювати, встановлювати, міняти декорації.*

DEKORACJA, -i, *ж.* 1. Елемент, який прикрашає предмет, інтер'єр або зовнішню частину будинку. *Dekoracja budynku, wystawy sklepowej. Świąteczna dekoracja stołu. Dyskretna dekoracja.* 2. = **декорація**. *Dekoracje do filmu, do sztuki teatralnej, na koncert.* 3. Прикрашання. *Dekoracja sali balowej zajęła nam pół dnia.* 4. Вручення ордена, медалі. *Dokonać dekoracji szanownego jubilata.*

ДЕЛЕГА́ЦІЯ – DELEGACJA

ДЕЛЕГА́ЦІЯ, -ї, *ж.* Група делегатів – представників якоїсь організації, установи, держави. *Велика, закордонна делегація. Входити до складу делегації.*

DELEGACJA, -i, *ж.* 1. = **делегація**. *Delegacja rządowa. Przyjąć delegację. Spotkać się z delegacją. Wejść w skład delegacji. Do ministerstwa przybyła delegacja rolników.* 2. *розм.* Поїздка, пов'язана зі службовим дорученням; відрядження. *Być, przebywać w delegacji. Wyjechać, udać się w delegację. Wrócić z delegacji.* 3. *розм.* Посвідчення про таку поїздку. *Poświadczyć delegację.* 4. *юр.* Передача повністю або частково своїх повноважень іншому (перев. нижчому) органові. *Delegacja pełnomocnictw ministra w tym zakresie na urzędnika niższego szczebla nie jest możliwa.*

ДЕЛІКА́ТНИЙ – DELIKATNY

ДЕЛІКА́ТНИЙ, -а, -е. 1. Ввічливий, люб'язний, тактовний (про людину). *Він – людина делікатна і ніколи не прийде в гості без попередження.* 2. *розм.* Який має приємний вигляд; витончений, тендітний. *Яке в неї личко делікатне!* 3. Який потребує тактовного ставлення. *Делікатна справа.* 4. *розм.* Неміцний, кволий. *Делікатне здоров'я.*

DELIKATNY, -a, -e. 1. = **делікатний 2**. *Delikatna uroda. Delikatny wzór.* 2. = **делікатний 3**. *Delikatna roślina, odmiana. Delikatna misja.* 3. = **делікатний 4**. *Deli-*

katna budowa ciała. 4. = **делікатний 1**. *Delikatny młodzieniec. Psycholog wobec ofiar przemocy starał się być szczególnie delikatny*. 5. Легкий, слабкий, незначний. *Delikatny dźwięk, smak, zapach. Delikatny rumieniec oblał jej twarz*. 6. Легкотравний; вишуканий. *Lubił białe, delikatne mięso*.

ДЕМАСКУВА́ТИ – DEMASKOWAĆ

ДЕМАСКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* і *док.* 1. Знімати, знищувати, порушувати маскування. *Демаскувати свою позицію не слід*. 2. *перен.* Викривати, розвінчувати. *Демаскувати тоталітарну сутність системи*.

DEMASKOWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок.* = **демаскувати 2**. *Demaskować kłamstwo, hipokryzję. Demaskować czyjeś niecne zamiary*.

ДЕ́ННИЙ – DENNY

ДЕ́ННИЙ, -а, -е. 1. Прикм. до **день** – частина доби від ранку до вечора; *пол.* dzienny. *Денна пора*. 2. Який буває вдень; протилежне **нічний**; *пол.* dzienny. *Денний поїзд. Денне світло*. 3. Який відбувається протягом дня, припадає на один день; *пол.* dzienny. *Денна норма праці. Денний раціон людини*.

DENNY, -a, -e. 1. Такий, що водиться, росте на дні. *Ił denny. Flora denna*. 2. *перен., розм.* Дуже поганий, нікудишній. *Denny film. Denny polityk*.

ДЕПУТА́Т – DEPUTAT

ДЕПУТА́Т, -а, *ч.* Член органу державної влади, обраний виборцями; *пол.* deputowany. *Депутат Верховної Ради України*.

DEPUTAT, -u, *ч.* Частина зарплати, що виплачується в натуральній формі. *Deputat węglowy*.

ДЕРЖА́ВА[1, 2] – DZIERŻAWA

ДЕРЖА́ВА[1], -и, *ж.* 1. Апарат політичної влади в суспільстві; *пол.* państwo. *Будова держави – це довготривалий процес*. 2. Країна з таким апаратом політичної влади; *пол.* państwo. *Українська держава*.

ДЕРЖА́ВА[2], -и, *ж.* Один з клейнодів королівської влади у вигляді земної кулі з хрестом угорі. *В руці король тримав державу*.

DZIERŻAWA, -y, *ж.* 1. Оренда. *Oddać pole w dzierżawę. Brać, wziąć coś w dzierżawę*. 2. Орендна плата. *Zapłacić dzierżawę w terminie*.

ДЕТА́ЛЬ – DETAL

ДЕТА́ЛЬ, -і, *ж.* 1. Окремий факт, подробиця. *Розповідати, писати з деталями*. 2. Складова частина, елемент. *Деталь механізму, машини, одягу. Архітектурні, оздобні деталі. Розбирати на деталі*.

DETAL, -u, *ч.* 1. *розм.* ~ **деталь 1**. *Mówił krótko, nie wdawał się w detale*. 2. *книжн.* ~ **деталь 2**. *Detale elewacji*. 3. *тільки одн. розм.* Роздріб. *Nie bawił się w detal, sprzedawał towar tylko hurtowo*.

ДЗЬОБ – DZIÓB

ДЗЬОБ, -а, *ч.* Подовжена загострена і покрита рогівкою ротова частина у птахів та деяких тварин. *Гострий, довгий, жовтий дзьоб. Дзьоб горобця, лелеки, єхидни*.

DZIÓB, dzioba (dzióba), *ч.* 1. = **дзьоб**. *Ostry, płaski, zakrzywiony, długi, krótki dziób. Dziób czapli, bociana, kaczki*. 2. *розм.* Рот, обличчя. *Zamknij dziób*. 3. *dziobu* або *dzioba*. Передня частина корабля, судна, човна тощо. *Kapitan stał na dziobie*.

ДИ́БАТИ – DYBAĆ

ДИ́БАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. Повільно і важко або невміло переставляти ноги. *Він з останніх сил наосліп дибав уперед*. 2. Ходити на дибах, милицях тощо. *Дибати на милицях*.

DYBAĆ, -bię, -biesz, *недок.* Зазіхати на когось або щось. *Dybać na czyjeś życie, spadek, majątek. Dybać na wolność słowa*.

ДИВА́Н – DYWAN

ДИВА́Н, -а, *ч.* Рід великих м'яких меблів для сидіння і лежання; *пол.* kanapa. *Сірий, шкіряний, складаний диван.*

DYWAN, -u, *ч.* Килим. *Puszysty, perski dywan. Odkurzać, trzepać, prać dywan.*

ДИ́ВНИЙ – DZIWNY

ДИ́ВНИЙ, -а, -е. 1. Який викликає подив, не має подібних до себе; незвичайний, чудний; кумедний. *Дивна людина, річ. Дивний характер, птах, одяг.* 2. Дуже гарний; чудовий, чарівний; *пол.* cudowny. *Мандрівники милувалися дивним краєвидом. Він бачив прекрасний, дивний сон.*

DZIWNY, -a, -e. = **дивний 1**. *Dziwne zachowanie. Dziwny akcent. Dziwne imię. Dziwny człowiek.*

ДИ́НЯ – DYNIA

ДИ́НЯ, -і, *ж.* (*Curcumis melo*). Баштанна рослина; великий круглий або продовгуватий солодкий, запашний плід цієї рослини; *пол.* melon. *Жовта, смачна, стигла диня.*

DYNIA, -i, *ж.* (*Cucurbita*). Городня сланка рослина з великими круглими або овальними плодами, а також плід цієї рослини; гарбуз. *Dynia marynowana. Jeść pestki z dyni.*

ДИСКРЕ́ТНИЙ – DYSKRETNY

ДИСКРЕ́ТНИЙ, -а, -е, *книжн.* Роздільний, перервний, який складається з окремих частин (на противагу неперервному). *Дискретна математика. Дискретна змінна.*

DYSKRETNY, -a, -e. 1. Такий, що вміє зберегти таємницю. *Dyskretny człowiek.* 2. Ледь помітний, ненав'язливий. *Dyskretna muzyka. Dyskretne światło. Dyskretne spojrzenie. Dyskretna pomoc. Dyskretne ostrzeżenie. Dyskretna ochrona.* 3. ~ **дискретний**. *Sygnał dyskretny.*

ДИСПОЗИ́ЦІЯ – DYSPOZYCJA

ДИСПОЗИ́ЦІЯ, -ї, *ж.* План розташування сухопутних військ або флоту для бою або на місці стоянки. *Генерали обговорювали диспозицію полків.*

DYSPOZYCJA, -i, *ж.*, *книжн.* 1. Вказівка, доручення. *Książę wydał dyspozycję, żeby mu nie przeszkadzano. Wydałem już odpowiednie dyspozycje. Wydać stałe dyspozycje do konta. Dał dyspozycję w sprawie przelania pieniędzy z obligacji na rachunek firmowy.* 2. План, розподіл (перев. книжки, лекції, реферату). *Przed rozpoczęciem wykładu profesor rozdał zgromadzonym dyspozycje.* 3. Риси характеру, здібності, нахили. *Dyspozycje artystyczne.* 4. *мед.* Схильність до певних захворювань або психічних станів. *Dyspozycja do chorób układu nerwowego.*

ДИСТРИБ'Ю́ТОР – DYSTRYBUTOR

ДИСТРИБ'Ю́ТОР, -а, *ч.* 1. Організація чи особа, що розподіляє товари. *Дистриб'ютор продуктів харчування. Єдиний дистриб'ютор товару.* 2. Оптова фірма; оптовий торговець; *пол.* hurtownik. *Дистриб'ютор нафтопродуктів.* 3. Брокер, що розміщує, розподіляє цінні папери серед клієнтів. *Дистриб'ютор акцій.* 4. Збутовий посередник; *пол.* pośrednik. *Посередництво дистриб'ютора зі збуту бензину.*

DYSTRYBUTOR, -a, *ч.* 1. = **дистриб'ютор 1**. *Dystrybutor filmów.* 2. Автомат на автозаправній станції, з якого заправляються транспортні засоби. *Kolejny samochód podjechał do dystrybutora.* 3. Автомат для видачі напоїв. *Dystrybutor z kawą niestety się zepsuł.*

ДІАГОНА́ЛЬ – DIAGONAL

ДІАГОНА́ЛЬ, -і, *ж.* 1. Пряма лінія між двома несуміжними вершинами багатокутника або між двома вершинами багатогранника, які не перебувають на одній його грані. *Діагональ екрана 25 дюймів.* 2. Цупка тканина з рубчиками по скісній лінії. *Одяг з діагоналі.*

DIAGONAL, -u, *ч.* = **діагональ 2.** *Marynarka z diagonalu.*

ДІАМА́НТ – DIAMENT

ДІАМА́НТ, -а, *ч.* Огранений і відшліфований алмаз, *пол.* brylant. *Перстень, кулон з діамантом.*

DIAMENT, -u, *ч.* 1. Алмаз. *Kopalnia diamentów.* 2. *розм.* ~ **діамант.** *Korona wysadzana diamentami.*

ДІ́ВКА – DZIWKA

ДІ́ВКА, -и, *ж, розм.* Дівчина. *Гарна з неї дівка.*

DZIWKA, -i, *ж.*, *вульг.* Повія. *Prawdziwa dziwka.*

ДІЄ́ТА – DIETA[1, 2]

ДІЄ́ТА, -и, *ж.* Певний режим харчування здорової або хворої людини. *Сувора, молочна дієта. Бути на дієті. Дотримуватися дієти.*

DIETA[1], -y, *ж.* = **дієта**. *Dieta bezmięsna. Być na ścisłej diecie. Przestrzegać diety.*

DIETA[2], -y, *ж.* 1. Сума, яку виплачують комусь за кожну добу перебування у відрядженні; добові. *Po powrocie z delegacji proszę rozliczyć diety.* 2. Добова винагорода для депутата. *Poseł przekazał swe diety na cele charytatywne.*

ДІЗНА́ННЯ – DOZNANIE

ДІЗНА́ННЯ, -я, *с.*, *юр.* Попереднє адміністративне розслідування. *Проводити дізнання щодо фінансових порушень в установі. Протокол дізнання.*

DOZNANIE, -a, *с.* 1. *тільки одн.* Ім. від дієслова **doznać** – відчути, зазнати. *Doznanie krzywd.* 2. Здатність відчувати, сприймати явища навколишнього світу; відчуття. *Doznania estetyczne. Przykre doznania.*

ДІ́ЛО – DZIEŁO

ДІ́ЛО, -а, *с.* 1. *розм.* Робота, заняття людини. *Дід любив ковальське діло. Він не може сидіти без діла.* 2. Наслідок цієї діяльності. *Художник пишався ділом своїх рук.* 3. *книжн.* Вчинок; *пол.* czyn, postępek. *Оцінюватимуться ваші діла, а не наміри. Добрі, лихі діла.* 4. *розм.* Те, що безпосередньо стосується когось, входить у чиєсь завдання; справа; *пол.* sprawa. *Єдність держави – наше спільне діло. Яке вам до цього діло?* 5. *розм.* Ділова потреба; *пол.* sprawa. *Я до вас прийшов ось із таким ділом.* 6. *рідко.* Те, що відбулося. *Діло було давно, ще в сімдесяті роки.*

DZIEŁO, -a, *с.*, *книжн.* 1. Літературний, науковий, музичний, художній твір, перев. великої вартості. *Dzieło historyczne o niebagatelnym znaczeniu. Dzieła zebrane. Wiekopomne dzieło. Reprodukcje dzieł malarzy flamandzkich.* 2. ~ **діло 1**. *Brać się, wziąć się, zabrać się, przystąpić do dzieła. Do dzieła, na co czekasz?* 3. = **діло 2**. *Rzemieślnik patrzył z dumą na swe dzieło.*

ДІЛЬНИ́ЦЯ – DZIELNICA

ДІЛЬНИ́ЦЯ, -і, *ж.* Адміністративно-територіальна, виборча, виробнича або структурна одиниця чи підрозділ. *Виборча дільниця. Житлово-комунальна дільниця. Дільниця сімейного лікаря. Вагонна дільниця станції Київ-Пасажирський. Транспортна, розподільча, ремонтно-будівельна дільниця. Дільниця фарбування. Довідково-інформаційна дільниця. Дільниця обслуговування споживачів. Дільниця видавання документів.*

DZIELNICA, -y, *ж.* 1. Частина великого міста; район. *Dzielnica mieszkaniowa, zabytkowa, willowa. Dzielnica handlowa, portowa, przemysłowa. Dzielnica slumsów. Chińska, żydowska, polska, włoska dzielnica.* 2. *іст.* Частина Польщі після поділу Болеславом Кривоустим у 1138 р. *Dzielnica senioralna.* 3. *геогр.* Територія, що відокремлена у зв'язку з певними географічними особливостями. *Dzielnica klimatyczna.* 4. Частина країни, регіону, що має свою культуру, звичаї тощо. *Kaszuby to jedna z najciekawszych dzielnic Polski.*

ДІСТАВА́ТИ, ДІСТА́ТИ – DOSTAWAĆ, DOSTAĆ[1, 2]

ДІСТАВА́ТИ, -стаю́, -стає́ш; *наказ. сп.* діставáй, *недок.*, **ДІСТА́ТИ**, -áну, -áнеш;

наказ. сп. діста́нь; *док.* 1. Брати, витягувати щось звідкись; *пол.* wyciągać. *Діставати посуд з полиці, торбу з шафи, цигарки з кишені.* 2. Дотягуючись, досягаючи, доторкатися до чогось. *Діставати рукою до стелі.* 3. Здобувати, знаходити щось, долаючи труднощі. *Дістати потрібну інформацію, рідкісні делікатеси, унікальні поштові марки.* 4. Одержувати щось очікуване, потрібне, необхідне; одержувати назву, звання, винагороду. *Діставати листи, освіту, допомогу. Вулиця дістала нову назву. Дістати звання доцента. Дістати орден.* 5. Одержувати розпорядження, вказівку тощо про здійснення чогось. *Дістати наказ.* 6. Відчувати на собі (фізично або морально) негативну дію чогось, від когось. *Діставати удару, стусана. Діставати палицею, ременем.*

DOSTAWAĆ, -staję, -stajesz, *недок.*, **DOSTAĆ**[1], -stanę, -staniesz, *док.* 1. = **діставати 4**. *Dostać prezent. Dostać podwyżkę. Dostać brawa. Dostać dyplom. Dostać odprawę.* 2. Захворіти. *Ojciec dostał anginy. W nocy dostała gorączki. Dostać ataku padaczki.* 3. = **діставати 6**. *Dostać pasem. Dostawać lanie. Dostać kulę.* 4. = **діставати 2**. *Dostawać głową do sufitu.* 5. = **діставати 5**. *Dostać polecenie.* 6. = **діставати 3**. *U znajomego filatelisty udało mu się dostać brakujące do kolekcji znaczki.*

DOSTAĆ[2], -stoję, -stoisz, *док.* Стоячи витримати до кінця, до якогось моменту. *Nie mógł dostać do końca mszy.*

ДІСТА́ТИ – див. **ДІСТАВА́ТИ**

ДЛЯ – DLA

ДЛЯ, *прийм.*, *з род. в.* 1. Указує на істоту, заради якої щось здійснюється, якій щось призначається. *Купувати, готувати, робити щось для когось. Товари для дітей. Подарунок для дружини. Не для пса ковбаса, не для киціьки сало* (прислів'я). *Кімната для гостей.* 2. Указує на особу, предмет, яких стосується певна обставина, ознака, якість тощо. *Це був важкий період для нього. Безсумнівний для більшості факт.* 3. Указує на об'єкт, перев. особу, з погляду якої висловлюється певна думка, дається оцінка когось або чогось. *Для неї не було нікого кращого за Михайла. Для суду не мало значення його минуле.* 4. Указується на призначення предмета; *пол.* do *або* na. *Чашка для кави. Щітка для фарбування. Шафа для одягу.* 5. Указує, з якою метою здійснюється, відбувається щось. *Робити щось для користі, міцності, зручності. Народжений для щастя.*

DLA, *прийм.* 1. = **для 1**. *Przygotowywać prezent dla mamy. Przewodnik dla turystów. Książka dla młodzieży. Lecznica dla zwierząt.* 2. = **для 5**. *Zrobić coś dla własnej korzyści. Dla nauczki matka schowała synowi klucze od samochodu. Dla pewności sprawdził jeszcze raz, czy zamknął drzwi do garażu.* 3. = **для 3**. *Dla niego była najpiękniejsza na świecie.* 4. = **для 2**. *Produkt dostępny dla szerokiego kręgu konsumentów. Chłopiec szeptał jakieś niezrozumiałe dla niej słowa.* 5. Указує на ставлення до когось або вплив, дію на щось. *Szacunek dla zmarłych. Był dla siebie zbyt wymagający. Bądź dla niej dobry. Bezlitosny dla wrogów. Łagodny dla żołądka. Przyjazny dla środowiska.*

ДОБРО́ – DOBRO

ДОБРО́, -а́, *с.* 1. Усе позитивне в житті людей, що відповідає їхнім інтересам, бажанням, мріям; моральний ідеал; благо; протилежне: зло, лихо; добра, корисна справа, вчинок тощо. *Чекати добра від людей. Робити добро.* 2. *у знач. присудк. сл., розм.* Про задоволення, яке хтось відчуває від певної ситуації, певного становища, обставин і т. ін. *Добро, якщо він – порядна людина.* 3. Сукупність належних комусь речей, предметів, цінностей тощо; майно. *У них повно різного добра.* 4. *ірон.* Про щось

погане, неякісне, незначне і т. ін. *Віддай комусь старий одяг: у нас цього добра повні шафи.* 5. *у знач. присл.* **добром**, *розм.*, *рідко*. Без суперечань, за згодою; по-доброму; *пол.* po dobroci. *Іди звідси добром, а то гірше буде.*

DOBRO, -a, *ж.* 1. *тільки одн.* = **добро 1.** *Walka dobra ze złem. Czynienie dobra.* 2. *перев. мн.* Будь-які речі, цінності, що потрібні для розвитку людини. *Dobra doczesne. Dobra konsumpcyjne. Dobra kultury.* 3. *тільки одн.* Користь, щастя, благо. *Pracować dla dobra ogółu. Mieć na uwadze czyjeś dobro.* 4. *тільки мн.* Велике земельне володіння. *Dobra królewskie, szlacheckie, kościelne. Dobra dziedziczne. Wyzuć, wywłaszczyć kogoś z dóbr, wywłaszczyć dobra. Zapisać, przekazać komuś dobra.*

ДОБУВÁТИ, ДОБУ́ТИ – DOBYWAĆ, DOBYĆ

ДОБУВÁТИ, -áю, -áєш, *недок.*, **ДОБУ́ТИ**, -ýду, -ýдеш, *док.* 1. Діставати, роздобувати когось або щось; *пол.* zdobywać. *Добути коня. Добути чохла до мобілки.* 2. *книжн.* Брати щось у бою, зі зброєю в руках; *пол.* zdobywać. *Добути місто.* 3. *перен.* Досягати чогось у впертій боротьбі, наполегливою працею; *пол.* zdobywać. *Пішов козак нерозумний Слави добувати* (Т. Шевченко). *Добувати волі.* 4. Виймати, витягувати. *Дідусь добув з кишені штанів пачку цигарок. Добути файли з архіву.* 5. Діставати з надр землі, з морських глибин; *пол.* wydobywać. *Добувати вугілля, нафту, сировину.* 6. Отримувати щось, переробляючи сировину. *Добути з руди всі цінні елементи.* 7. Служити або просто перебувати десь певний час, термін, до певного часу, терміну. *Він добув до кінця визначеного в контракті терміну і влаштувався на іншу роботу.*

DOBYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **DOBYĆ**, -będę, -będziesz, *док.* 1. ~ **добувати 7.** *Sen go tak morzył, że ledwo dobył do końca spotkania.* 2. *заст.* ~ **добувати 4.** У сучасній мові перев. у словосполученнях: *dobyć szabli, miecza, szpady, noża, pistoletu; dobyć głosu.*

ДОБУ́ТИ – див. **ДОБУВÁТИ**

ДОВЕСТИ́ – див. **ДОВÓДИТИ**

ДÓВІД – DOWÓD

ДÓВІД, -воду, *ч.* Певне міркування або факт, що наводиться як доказ чогось; аргумент; *пол.* argument. *Розумні, зважені, розсудливі, переконливі доводи. Наводити доводи чогось. Він навів лише один довід на підтвердження своєї думки.*

DOWÓD, -wodu, *ч.* 1. Факт чи обставина, що є ознакою, підтвердженням чогось. *Dowód zaufania, przyjaźni, oddania, lojalności, wdzięczności, życzliwości. Mieć dowody na coś. Coś stanowi dowód, służy za dowód, jako dowód.* 2. Предмет чи обставина, що свідчать про чиюсь провину. *Przedstawić niezbite dowody czyjejś winy. Oczywisty, namacalny, przekonujący, niepodważalny dowód uczestnictwa w zbrodni. Wątpliwy, naciągany, sfabrykowany dowód przestępstwa.* 3. Письмове підтвердження чогось; документ, свідоцтво. 4. *лог.* Умовивід. *Przeprowadzić dowód postawionej tezy.* 5. *юр.* Засіб для підтвердження істинності обставин, важливих для розгляду справи. *Zebrane dowody świadczą przeciwko podejrzanemu.*

ДОВÓДИТИ, ДОВЕСТИ́ – DOWODZIĆ, DOWIEŚĆ

ДОВÓДИТИ, -джу, -диш, *недок.*, **ДОВЕСТИ́**, -едý, -едéш; *мин. ч.* довів, довелá, довелó; *док.* 1. Ведучи, доставляти когось до певного місця; супроводити; *пол.* odprowadzać. *Довести дитину до школи.* 2. Підтверджувати істинність, правильність чогось фактами, незаперечними доказами, доказувати. *Доводити свою правоту. Вона довела Максимові, що він помилявся.* 3. Роблячи щось, досягати певної мети; *пол.* doprowadzać. *До-*

вести роботу до кінця. Нарешті він довів кількість вироблених апаратів до денної норми. 4. Змушувати когось пройнятися негативними почуттями, переживаннями. *Доводити когось до розпачу, гніву, нервового розладу. Цей хлопець своєю поведінкою вже мене довів!* 5. *спец.* Здійснювати механічну обробку деталей машин, апаратів, приладів тощо для надання їм точних розмірів і чистоти поверхні; притирати. *Довести грані деталі.*

DOWODZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.*, **DOWIEŚĆ**, -wiodę, -wiedziesz, *док.* 1. = **доводити 2**. *Dowodzić swoich racji. Dowieść słuszności czegoś. Dowieść czegoś czarno na białym.* 2. Бути свідченням, доказом чогось. *Ostatnia sesja na giełdzie dowiodła, że akcje naszych banków mają duży potencjał wzrostowy. Jej dobry apetyt dowodził zdrowia.* 3. *тільки недок.* Командувати кимось або чимось. *Dowodzić plutonem. Dowodzić szajką miejscowych oprychów. Dowodzić obroną.*

ДОЗÓР – DOZÓR

ДОЗÓР, -зóру, *ч.* Команда з кількох осіб або група кораблів, літаків і т. ін., що виставляється для перевірки, охорони чогось або для спостереження; патруль; варта; *пол.* patrol; straż. *Бути, стояти в дозорі. Картина Рембрандта «Нічний дозор».*

DOZÓR, -zoru, *ч.* 1. *тільки одн.* Нагляд. *Mieć dozór nad kimś, nad czymś. Powierzyć komuś dozór nad renowacją zespołu pałacowego. Objąć nieletniego dozorem prokuratorskim.* 2. *тільки одн.* Група осіб, що наглядають за кимось, чимось; нагляд. *Dozór górniczy.*

ДОКЛА́ДНИЙ – DOKŁADNY

ДОКЛА́ДНИЙ, -а, -е. Дуже повний, ґрунтовний, з усіма деталями; вичерпний (про текст, доповідь і т. ін.); *пол.* wyczerpujący. *Докладна стаття, промова, розмова, інформація, звіт.*

DOKŁADNY, -a, -e. 1. Скрупульозний, ретельний. *Dokładny redaktor.* 2. Точний. *Dokładny czas. Dokładne obliczenia.*

ДОКОНА́ТИ – DOKONYWAĆ, DOKONAĆ

ДОКОНА́ТИ, -áю, -áєш, *док.*, *розм.* 1. Довести когось до важкого фізичного або морального стану; замучити; *пол.* wykończyć, dobić. *Його доконали нескінченні докори.* 2. Знищити когось; *пол.* wykończyć, zniszczyć, dobić. *Треба доконати всіх зрадників.*

DOKONYWAĆ, -nuję, -nujesz або -am, -asz, *недок.*, **DOKONAĆ**, -am, -asz, *док.* Зробити, вчинити, здійснити щось. *Dokonać zbrodni. Dokonać cudu. Dokonać odkrycia. Dokonać manipulacji, fałszerstwa.*

ДÓКТОР – DOKTOR

ДÓКТОР, -а, *ч.* 1. Вищий науковий ступінь, який присуджується Вищою атестаційною комісією особам, що захистили докторську дисертацію і мали до того ступінь кандидата наук. *Доктор філологічних, філософських, математичних, біологічних наук.* 2. *розм.* Лікар. *Піти до доктора. Викликати доктора додому. Доктор оглянув пацієнта.*

DOKTOR, -a, *ч.* 1. Кандидат наук. *Doktor nauk humanistycznych, socjologii, matematyki, medycyny.* 2. *нейтр.* ~ **доктор 2**. *Pani doktor przepisała mu antybiotyk.*

ДОКТОРА́НТ – DOKTORANT

ДОКТОРА́НТ, -а, *ч.* Особа, прикріплена до наукової установи для підготовки докторської дисертації. *Молодий, перспективний, наполегливий докторант. Докторант інституту філософії, кафедри стоматології.*

DOKTORANT, -a, *ч.* Аспірант. *Doktorant instytutu historii.*

ДОПИСА́ТИ – див. **ДОПИ́СУВАТИ**

ДОПИ́СУВАТИ, ДОПИСА́ТИ – DOPISYWAĆ, DOPISAĆ

ДОПИ́СУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ДОПИСА́ТИ**, -ишý, -и́шеш, *док.* 1. Закінчу-

вати писати; писати до якоїсь межі. *Дописувати листа. Дописувати сторінку.* 2. Писати додатково до чогось, додавати до написаного раніше. *Дописати до звіту три сторінки.* 3. *тільки недок.* Надсилати свої повідомлення до якогось друкованого органу; *пол.* pisywać korespondencje. *Він часто дописує в місцеву газету.*

DOPISYWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.*, **DOPISAĆ**, -piszę, -piszesz, *док.* 1. = **дописувати 1**. *Dopisać rozdział do końca.* 2. = **дописувати 2**. *Dopisać parę słów.* 3. Не підводити, бути таким, як хтось хоче, сподівається; бути таким, як належить. *Pogoda dzisiaj dopisała. Fani dopisali: koncert odbył się przy pełnej widowni. Pamięć, wzrok nie dopisuje. Szczęście, zdrowie, humor, apetyt dopisuje komuś.*

ДОПИТÁТИ – див. **ДОПИ́ТУВАТИ**

ДОПИ́ТУВАТИ, ДОПИТÁТИ – DOPYTYWAĆ, DOPYTAĆ

ДОПИ́ТУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ДОПИТÁТИ**, -áю, -áєш, *док.* 1. Настійливо розпитувати про щось. *Допитувати чоловіка, дитину. Допитувати про перебіг зборів.* 2. Робити допит. *Допитувати підслідного.*

DOPYTYWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.*, **DOPYTAĆ**, -am, -asz, *док.* 1. *розм.* Закінчити питати. *Profesor postanowił, że dwóch najsłabszych studentów dopyta na dyżurze.* 2. = **допитувати 1**. *Dziennikarz dopytywał polityka o szczegóły wczorajszego zajścia.*

ДÓПІНГ – DOPING

ДÓПІНГ, -у, *ч.* Фармакологічні та інші засоби, які різко стимулюють фізичну та психічну активність організму. *Заборона застосування допінгу у спорті.*

DOPING, -u, *ч.* 1. Підтримка, підбадьорення з боку вболівальників. *Ogłuszający doping publiczności.* 2. = **допінг**. *W wyniku przeprowadzonych testów wykryto kolejne przypadki stosowania niedozwolonego dopingu.*

ДОРÍЖКА – DOROŻKA, DRÓŻKA

ДОРÍЖКА, -и, *ж.* 1. *Зменш.-пестл.* до **дорога** – смуга землі, по якій їздять і ходять. *Лісова, польова, паркова доріжка. Асфальтована доріжка. Ходити, бігати по доріжці.* 2. Вузький, довгий килим; *пол.* chodnik. *Килимова доріжка. Ткана, вовняна доріжка.*

DOROŻKA, -i, *ж.* Легкий чотириколісний екіпаж на два місця з відкритим верхом; прольотка. *Jechać dorożką.*

DRÓŻKA, -i, *ж.* = **доріжка 1.** *Polna dróżka. Wąska dróżka. Kręta dróżka.*

ДОРОБИ́ТИ – див. **ДОРОБЛЯ́ТИ**

ДОРÓБЛЮВАТИ – див. **ДОРОБЛЯ́ТИ**

ДОРОБЛЯ́ТИ, ДОРÓБЛЮВАТИ, ДОРОБИ́ТИ – DORABIAĆ

ДОРОБЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш і **ДОРÓБЛЮВАТИ**, -юю, -юєш, *недок.*, **ДОРОБИ́ТИ**, -роблю́, -рóбиш, *док.* 1. Закінчувати робити щось, доводити якусь роботу до кінця; *пол.* dopracowywać. *Доробити проект, деталь, табуретку, сайт. Тут ще багато лишилося доробити.* 2. Приладновувати щось додатково. *Доробити ґанок до хати.*

DORABIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **DOROBIĆ** -bię, -bisz, *док.* 1. = **доробляти 2**. *Dorobić dodatkowe wejście do mieszkania.* 2. Робити щось таким чином, щоб відповідало, підходило чомусь. *Dorobić lepszy uchwyt. Dorobić klucze.* 3. Заробляти додатково; підробляти. *Dorobić parę złotych do emerytury. Dorabiać sobie korepetycjami. Na fuchach dorabiała drugą pensję.* 4. *перен.* Додавати щось, часто з наміром надати іншого значення змісту чомусь. *Dorabiać wzniosłą ideologię do swoich niecnych postępków. Dorobić puentę do opowiadania.*

ДОРÓБОК – DOROBEK

ДОРÓБОК, -бку, *ч.* Сукупність створеного кимось; творчість. *Науковий, літературний, творчий доробок. Цей композитор має великий доробок.*

DOROBEK, -bku, *ч.* 1. = **доробок**. *Dorobek naukowy, poetycki, twórczy*. 2. Нажите майно, надбання. *Dorobek całego życia. Dorobek wielu pokoleń.*

ДОРУЧА́ТИ, ДОРУЧИ́ТИ – DORĘCZAĆ, DORĘCZYĆ

ДОРУЧА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ДОРУЧИ́ТИ**, -учу́, -у́чиш, *док.*, *кому, чому*, також з інфін. 1. Покладати на когось виконання чогось; *пол.* polecać; zlecać, powierzać. *Доручити поїхати до нотаріуса по документи. Доручити відповідальне завдання.* 2. Віддавати когось, щось у чиєсь повне розпорядження; *пол.* powierzać. *Доручити комусь свій рукопис, своє життя.*

DORĘCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **DORĘCZYĆ**, -czę, -czysz, *док.* Вручати, передавати. *Doręczyć list polecony, przesyłkę, pieniądze. Doręczyć komuś wezwanie do sądu.*

ДОРУЧИ́ТИ – див. ДОРУЧА́ТИ

ДОСА́ДНИЙ – DOSADNY

ДОСА́ДНИЙ, -а, -е. Який викликає досаду – почуття незадоволення, гіркоти; *пол.* przykry. *Досадний випадок, факт. Досадна подія, пригода. Досадні слова.*

DOSADNY, -a, -e. Гострий, міцний; соковитий, яскравий (про мову, слово, вислів тощо). *Redaktor skarcił młodego dziennikarza za nazbyt dosadny język. Dosadne wyrażenie, określenie.*

ДОСТА́ТНІЙ – DOSTATNY

ДОСТА́ТНІЙ, -я, -є. Який належною мірою задовольняє щось або відповідає будь-яким потребам; *пол.* wystarczający. *Достатнє забезпечення села товарами. Достатня підготовка до іспиту.*

DOSTATNI, -ia, -ie. Заможний, багатий. *Goła emerytura nie zapewniała dostatniego życia. Dostatnia starość, przyszłość.*

ДОСТА́ТНЬО – DOSTATNIO

ДОСТА́ТНЬО. 1. *Присл. до* **достатній**; *пол.* wystarczająco. *Він достатньо підготувався до дискусії.* 2. *у знач. присудк. сл.* Вистачить, досить; *пол.* wystarczy, dość. *Достатньо однієї помилки – і вся справа зіпсована. – Достатньо, – сказав професор, зупиняючи відповідь студента.*

DOSTATNIO. *Присл. до* **dostatni**. *Żyć dostatnio.*

ДРАЖНИ́ТИ – DRAŻNIĆ

ДРАЖНИ́ТИ, дражню́, дра́жниш, *недок.*, *розм.* 1. Навмисне злити, виводити з терпіння когось, викликати гнів у когось; дратувати. *Дражнити собак палицею. Хлопець дражнив дівчинку.* 2. *ким, чим.* Насміхатися з когось, придумуючи образливі прізвиська; *пол.* przezywać. *Дражнити когось «кажаном». Армійські друзі дражнили його «снайпером».* 3. *рідко.* Викликати почуття незадоволення, досади, гніву, злості; дратувати. *Його пихатість дражнила всіх.* 4. *рідко.* Збуджувати, посилювати, загострювати якесь бажання, почуття; дратувати. *Його дражнив її різкий голос.* 5. *рідко.* Діяти на людський організм у цілому або на окремий орган. *Чудовий запах дражнив ніздрі. Їдкий дим цигарки дражнив очі.*

DRAŻNIĆ, -nię, -nisz, *недок.* 1. = **дражнити 5**. *Zapach jedzenia drażnił i pobudzał apetyt.* 2. = **дражнити 3**. *Drażnił wszystkich swą wyniosłością. Jego głupie żarty drażniły wszystkich.* 3. = **дражнити 1**. *Drażnił psa zabierając mu kiełbasę.*

ДРА́ПАТИ, ДРАПНУ́ТИ, ДРЯ́ПАТИ – DRAPAĆ, DRAPNĄĆ

ДРА́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ДРАПНУ́ТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. *розм.* Швидко тікати. *Треба кидати все і драпати звідси.* 2. *зневажл.* Швидко відступати, залишати якусь територію. *Драпати з поля бою.*

ДРЯ́ПАТИ, -аю, аєш, *недок.* 1. Зачіплюючи чимось гострим, твердим, робити подряпини або шкрябати, дерти по чомусь. *Кішка дряпала пазурами двері. Іграшка гострими краями постійно дряпала дитячі руки.* 2. *перен.*, *розм.* Писати,

креслити нерозбірливо, недбало; *пол.* bazgrać. *Дряпати на папері якісь лінії. Дряпати вірші.* 3. Подражнювати. *Дим дряпав горло.*

DRAPAĆ, -pię, -piesz, *недок.* 1. = **дряпати 1**. *Pies drapał meble.* 2. Терти, шкребти, дряпати шкіру, щоб не свербіла; чухати. *Drapać kogoś po plecach. Drapać po głowie.* 3. = **дряпати 3**. *Gaz łzawiący piekł oczy, drapał w gardle. Golf drapał go w szyję.*

DRAPNĄĆ, -pnę, -pniesz, *док., розм.* = **драпнути 1**. *Aresztant wykorzystał chwilę nieuwagi i drapnął przez okno.*

ДРАПНУ́ТИ – див. **ДРА́ПАТИ**

ДРЯ́ПАТИ – див. **ДРА́ПАТИ**

ДРЕ́ВКО – DRZEWKO

ДРЕ́ВКО, -а, *с.* Палиця, до якої прикріплюється полотнище прапора; держак; *пол.* drzewce. *Дерев'яне, довге, позолочене древко. Прикріпити прапор до древка.*

DRZEWKO, -a, *c. Зменш.-пестл. до* **drzewo** – дерево. *Drzewka jabłoni. Zasadzić drzewka.*

ДРЕ́ВНІЙ – DRZEWNY

ДРЕ́ВНІЙ, -я, -є. 1. *рідко.* Стародавній; *пол.* starożytny. *Древні греки. Древній Єгипет. Древній, обікрадений народе!* (В. Симоненко). 2. *розм.* Дуже старий (про людей, тварин). *Древній дід.* 3. *ірон.* Який існує багато років, зношений, благенький (про предмети). *Йому якось вдалося продати свій древній автомобіль.*

DRZEWNY, -a, -e. 1. Який стосується дерева як рослини або є частиною дерева. *Kora drzewna.* 2. Який стосується переробки дерева. *Przemysł drzewny. Węgiel, popiół drzewny.*

ДРІБ – DROB

ДРІБ, дро́бу, *ч.* 1. *збірн.* Дрібні свинцеві кульки, які застосовуються для стрільби з мисливської рушниці; *пол.* śrut. *Стріляти дробом.* 2. *перен., збірн.* Часто повторювані, короткі, переривчасті звуки, що виникають від ударів по чомусь або під час стрільби. *Дріб кулемета.* 3. Число, що складається з частини одиниці (також в адресі, документах тощо); *пол.* ułamek. *Дроби це, наприклад, 3/4, 1/2. Наша адреса: вул. Грушевського, чотири дріб шість.*

DROB, drobiu, *тільки одн.* Свійська птиця: кури, гуси, качки, індики і т. ін. *Hodować drób. Lubić drób. W ostatnim czasie ceny drobiu wzrosły.*

ДРІБНИ́ЦЯ – DROBNICA

ДРІБНИ́ЦЯ, -і, *ж.* 1. Щось дрібне, незначне, таке, що не має істотного значення; *пол.* drobiazg, drobnostka, błahostka, głupstwo. *Не хвилюйся через дрібниці.* 2. *у знач. присудк. сл.* Не варте уваги, не має істотного значення; *пол.* drobiazg, drobnostka, błahostka, głupstwo. *Шкода вашого дорогоцінного часу. – Дрібниця!* 3. *перев. мн.* Деталі, подробиці; *пол.* szczegół. *Проникнути в суть проблеми до найменших дрібниць.* 4. Предмет невеличкого розміру і другорядного значення; *пол.* drobiazg. *Кілька дрібниць, на жаль, не вмістилося у валізу.*

DROBNICA, -y, *ж., тільки одн., збірн.* 1. Дрібні предмети, речі (також перен.). *Sprzedaż metalowej i budowlanej drobnicy. Zyski z drobnicy (małych i średnich firm) mogą być większe, niż w przypadku dużych koncernów.* 2. Промислові товари, призначені для перевезення, що становлять окремі штуки, перев. в упаковці, напр., в ящиках, бочках, мішках тощо. *Przewóz, wyładunek drobnicy.* 3. Дрібна риба. *Połów drobnicy. Wygrał zawody wędkarskie, choć złapał tylko drobnicę.* 4. *ліс.* Дерево діаметром до 7 см, враховуючи кору. *Wyrąb drobnicy.*

ДРОБИ́НА – DROBINA

ДРОБИ́НА, -и, *ж.* Свинцева кулька рушничного дробу; *пол.* śrut. *Коробка з дробинами. Стріляти дробинами.*

DROBINA, -y, *ж.* 1. Дрібка, грудочка чогось. *Drobina pieprzu, kurzu.* 2. Най-

менша частина речовини, здатна існувати самостійно, з усіма основними її хімічними властивостями; молекула. *Drobina wodoru.*

ДРУ́ЖБА – DRUŻBA

ДРУ́ЖБА, -и, *ж.* Стосунки, відносини, в основі яких – взаємна прихильність, довіра, відданість, товариська солідарність, духовна близькість, спільність інтересів і т. ін.; *пол.* przyjaźń. *Справжня, багаторічна, випробувана дружба. Дружба сусідів, із сусідами, між сусідами. Їх пов'язує випробувана дружба.*

DRUŻBA, -y, *ж.* Товариш молодого, який на запрошення бере участь у весільному обряді. *Być drużbą na czyimś weselu.*

ДРУЖИ́НА – DRUŻYNA

ДРУЖИ́НА, -и, *ж.* 1. Одружена жінка стосовно свого чоловіка; *пол.* małżonka, żona. *Дорога, кохана, молода дружина.* 2. У Київській Русі – збройний загін, що становив постійну військову силу князя і брав участь в управлінні князівством; *пол.* drużyna. *Володимирова дружина рушила в бій і перемогла.*

DRUŻYNA, -y, *ж.* 1. Спортивна команда. *Drużyna koszykówki, siatkówki. Drużyna piłkarska.* 2. Скаутський, гарцерський загін, курінь. *Drużyna harcerska.* 3. Рятувальний загін. *Drużyna Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratowniczego.* 4. Найменший загін піхотинців (менше 10 солдатів). *Drużyna ukryła się w zaroślach.* 5. Загін лицарів або збройний почет. *Książęca drużyna. Drużyna wojewody.*

ДРУК – DRUK

ДРУК, -у, *ч.*, *тільки одн.* 1. Процес виготовлення друкованої продукції, друкування. *Готувати до друку. Вийти з друку. Вийти, випустити, з'явитися друком. Свобода друку.* 2. Текст, відтворений друкарським способом; зовнішній вигляд надрукованого. *Поганий друк.* 3. Спосіб друкування. *Офсетний друк.*

DRUK, -u, *ч.* 1. *тільки одн.* = **друк 1.** *Przygotować do druku. Oddać do druku. Ukazać się drukiem.* 2. *тільки одн.* = **друк 2.** *Blady druk.* 3. = **друк 3.** *Druk wypukły, wklęsły, offsetowy. Czarno-biały, kolorowy druk. Druk rozstrzelony.* 4. Друкована продукція (перев. бланки та формуляри). *Wypełnić druk. Pobrać druk. Druki akcydensowe. Druki ścisłego zarachowania. Druki urzędowe. Druki reklamowe.*

ДРУКА́РКА – DRUKARKA

ДРУКА́РКА, -и, *ж.*, *заст.* Жінка, що друкує на друкарській машинці; *пол.* maszynistka. *Працювати друкаркою.*

DRUKARKA, -i, *ж.* Спеціальний пристрій для друкування, що входить до складу комп'ютерного агрегату; принтер. *Drukarka laserowa, igłowa, atramentowa.*

ДУБИ́НА – DĘBINA

ДУБИ́НА, -и, *ж.* 1. Дубовий ліс, гай; дубова поросль. *Молода, зелена дубина. Гуляти в дубині.* 2. *збірн.* Будівельні матеріали з деревини дуба. *Хата, підлога з дубини.* 3. Товста важка дубова палиця; *пол.* dębowa pałka. *Вдарити когось дубиною.* 4. *розм.* Тупа, примітивна людина; *пол.* bałwan, tępak. *Він – справжня дубина.*

DĘBINA, -y, *ж.* 1. = **дубина 1.** *Gęsta, młoda dębina. Skręcić, wejść w dębinę.* 2. = **дубина 2.** *Meble z dębiny.* 3. Свіже дубове гілля. *Wieniec z dębiny. Przybrać, umaić drzwi dębiną.*

ДУ́ЖИЙ – DUŻY

ДУ́ЖИЙ, -а, -е; *вищ. ст.* **дужчий**. 1. Який має велику фізичну силу; сильний; *пол.* silny. *Він такий дужий, що може підняти трактор.* 2. Дуже великий, значний щодо сили, ступеня вияву; *пол.* silny. *Дужий вітер, голос.* 3. Фізично здоровий, не хворий; *пол.* zdrowy. *Вона хворіла, але тепер уже дужа.*

DUŻY, -a, -e. 1. Великий. *Duży budynek. Duża głowa. Wnieść duży wkład. Mieć dużą*

wiedzę. Sprawić duże wrażenie. 2. Який вийшов з дитячого віку. *Duża panna. Mieć duże dzieci.*

ДУ́МА – DUMA

ДУ́МА, -и, *ж.* 1. Те, що з'явилося в результаті міркування, продукт мислення; думка; *пол.* myśl. *Думи мої, думи мої, Лихо мені з вами! Нащо стали на папері сумними рядами?* (Т. Шевченко). 2. *літ.* Народна ліро-епічна пісня, що виконується сольним співом-декламацією у супроводі кобзи, бандури або ліри і має нерівномірну будову вірша. *Співати історичні думи. Кобзар заспівав «Думу про козака Голоту».*

DUMA, -y, *ж.* 1. *тільки одн.* Гордість. *Obrażona duma. Duma rozpiera, roznosi kogoś. Mieć poczucie dumy narodowej. Mówić z dumą o synu. Urazić czyjąś dumę. Nasze osiągnięcia napawają mnie dumą.* 2. *тільки одн.* Привід для гордості. *Utrzymane w postmodernisycznym stylu muzeum sztuki nowoczesnej jest dumą naszego miasta. Znakomity skoczek narciarski Adam Małysz jest dumą Wisły.* 3. *літ.* Епічний твір, що спирається на історичні події; сумна пісня; різновид елегії. *Duma o hetmanie.*

ДУ́МАТИ – DUMAĆ

ДУ́МАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. Розмірковувати над будь-чим. *Батько сидів похнюплений, зітхав і думав.* 2. Спрямовувати свої думки на когось або щось; *пол.* myśleć. *Думати про свої справи.* 3. Гадати, вважати, допускати; *пол.* myśleć, sądzić, uważać. *Я думаю, що він не каже всієї правди.* 4. Мати намір, збиратися робити щось; *пол.* myśleć. *Куди ти думаєш їхати в таку погоду?* 5. Турбуватися, піклуватися; *пол.* myśleć. *Взагалі не думати про родину.*

DUMAĆ, -am, -asz, *недок., книжн.* ~ **думати 1**. *Dumać nad losem ojczyzny.*

ДУ́МКА – DUMKA

ДУ́МКА, -и, *ж.* 1. Те, що з'являється в результаті міркування, продукт мислення; *пол.* myśl. *Багато думок виникає в довгі безсонні ночі.* 2. Погляд, судження, переконання, уявлення про щось; *пол.* zdanie, opinia. *Не погоджуватися з чиєюсь думкою. Яка твоя думка стосовно цього питання?* 3. Намір; *пол.* myśl. *Думка зустрітися з нею заполонила його мрії.* 4. Відображення об'єктивної дійсності в поняттях, судженнях, висновках; процес мислення; *пол.* myśl. *Мати на думці. Раптом йому спало на думку, що його обдурили. У нього тільки й думки, як весело погуляти.* 5. Українська народна пісня, часто журливого характеру. *Співати думку.*

DUMKA, -i, *ж.* = **думка 5**. *Dumka stepowa.*

ДУ́ТИЙ – DĘTY

ДУ́ТИЙ, -а, -е. 1. З порожниною всередині. *Дуті колеса.* 2. Виготовлений способом дуття. *Дутий золотий медальйон.* 3. *перен., розм.* Який не відповідає дійсності, навмисне перебільшений. *Він аферист, дутий герой.*

DĘTY, -a, -e. 1. = **дутий 1.** *Piłka dęta.* 2. *муз.* Який приводиться в дію вдуванням струменя повітря (про музичні інструменти); духовий. *Orkiestra dęta.* 3. *перен., розм.* ~ **дутий 3.** *Dęta sława. Sprawa od początku była dęta.*

ДУХОВИ́Й – DUCHOWY

ДУХОВИ́Й, -á, -é. 1. Який приводиться в дію вдуванням струменя повітря (про музичні інструменти); *пол.* dęty. *Духовий оркестр. Духові інструменти.* 2. Який діє за допомогою нагрітого повітря. *Духова піч, шафа, рушниця.*

DUCHOWY, -a, -e. 1. Пов'язаний із внутрішнім, психічним життям людини, моральним світом її; нематеріальний, духовний. *Rozwój duchowy. Kultura duchowa. Równowaga duchowa. Więź duchowa. Życie duchowe. Potrzeby duchowe.* 2. Стос. до релігії, церкви, належний їм; стос. до духу, душі (в релігійному розумінні). *Duchowe posługi.*

ДУХÓВНИЙ – DUCHOWNY

ДУХÓВНИЙ, -а, -е. 1. Пов'язаний із внутрішнім, психічним життям людини, її моральним світом; пов'язаний зі спільністю ідей, поглядів, прагнень і т. ін.; *пол.* duchowy. *Духовне життя. Духовний світ людини. Духовні інтереси, цінності.* 2. Стос. до релігії, церкви; який готує служителів культу; який керує церковними справами. *Духовний отець, пастир, наставник. Український духовний кант XVII століття. Духовний часопис, фестиваль. Духовна академія. Духовна консисторія.*

DUCHOWNY, -a, -e. 1. ~ **духовний 2.** *Stan duchowny. Seminarium duchowne. Władza duchowna.* 2. *у знач. ім.*, *ч.* Особа, що належить до духовенства; священик, чернець. *Coraz więcej duchownych angażuje się w działalność charytatywną.*

ДУШИ́ТИ – DUSIĆ

ДУШИ́ТИ, душý, дýшиш, *недок.* 1. Здавлювати горло, насильно припиняючи дихання. *Злодій душив свою жертву.* 2. Спричиняти різкий біль здавлюванням, натискуванням; налягати, натискувати на когось. *Тісний одяг душив його.* 3. Неприємно діяти на органи дихання, ускладнювати процес дихання. *Дим, пил душить. Кашель, сміх душить.* 4. *перен.* Жорстоко пригноблювати, придушувати когось; заважати розвитку, прогресу. *Режим душив культуру.*

DUSIĆ, duszę, dusisz, *недок.* 1. = **душити 1.** *Morderca dusił swe ofiary.* 2. = **душити 3.** *Kaszel kogoś dusi. Dym kogoś dusi.* 3. ~ **душити 4.** *Dusić przedsiębiorców podatkami. Kredyt kogoś dusi.* 4. Стримуватися від плачу, сміху та ін., приховувати якесь почуття, настрій. *Dusić w sobie szloch. Nie dzielił się z nikim swoimi kłopotami, wszystko dusił w sobie.* 5. Варити щось (м'ясо, овочі і т. ін.) у закритому посуді, в дуже малій кількості рідини на слабкому вогні; тушкувати. *Dusić mięso z pieczarkami.*

Е

ЕКОНÓМІЯ – EKONOMIA

ЕКОНÓМІЯ, -ї, *ж.* 1. *тільки одн.* Ощадливість у споживанні, витрачанні чогось; вигода, користь від бережливого, ощадливого використання чогось; *пол.* oszczędność. *Економія грошей, електроенергії, води, металу, будівельних матеріалів. Режим економії.* 2. *іст.* Поміщицьке господарство. *Працювати на економії.*

EKONOMIA, -mii, *ж.* 1. *тільки одн.* Наукова дисципліна, що вивчає фінансово-матеріальний бік якоїсь господарської діяльності; також назва факультету або напряму у вищому навчальному закладі. *Teoria ekonomii. Studiować na ekonomii.* 2. *книжн.*, *рідко* ~ **економія 1.** *Ekonomia śrokrów artystycznych.*

ЕКСПОНУВÁТИ – EKSPONOWAĆ

ЕКСПОНУВÁТИ, -ýю, -ýєш, *недок.* і *док.* 1. Виставляти для огляду, показувати в музеї або на виставці. *Музей експонує рідкісні документи.* 2. *фот.* Піддавати дії світла світлочутливий матеріал (фото-, кіноплівку). *Фотограф експонує плівку.*

EKSPONOWAĆ, -nuję, -nujesz, *недок*. 1. = **експонувати 1**. *Eksponować rzadkie okazy*. 2. Виставляти на перший план, наголошувати на чомусь. *W swej twórczości eksponował wątki lwowskie. Eksponować swe zasługi*. 3. = **експонувати 2**. *Eksponować błonę fotograficzną*.

ЕКСПРÉС – EKSPRES

ЕКСПРÉС, -а, *ч*. 1. Пасажирський поїзд, автобус і т. ін., що рухається з великою швидкістю, без зупинок і призначений для поїздок на великі відстані. *Їхати експресом. Прибув, вирушив, від'їхав експрес*. 2. Електричний прилад для швидкого приготування кави. *У кафе працює експрес*.

EKSPRES, -u, *ч*. 1. Терміновий лист. *Dostać, wysłać ekspres*. 2. = **експрес 1**. *Ekspres jak zwykle spóźnił się pół godziny*. 3. = **експрес 2**. *Kawa z ekspresu*.

ЕМÍСІЯ[1, 2] – EMISJA

ЕМІСÍЯ[1], -ї, *ж*., *фін*. Випуск банкнотів, паперових грошей та цінних паперів. *Грошова емісія*.

ЕМІСÍЯ[2], -ї, *ж*., *фіз*. Виділення, випромінення електронів, іонів твердими або рідкими тілами в навколишнє середовище. *Емісія під впливом нагрівання, освітлення*.

EMISJA, -i, *ж*. 1. = **емісія[1]**. *Emisja akcji. Emisja banknotów. Emisja pamiątkowych medali. Ukazała się emisja wieloznaczkowa. Emisja serii znaczków z okazji pielgrzymki papieża*. 2. Постановка голосу. *Poprawna, właściwa emisja głosu*. 3. Трансляція радіо- або телепередачі. *Emisja programu została przesunięta na godzinę 20. Poranna emisja serialu*. 4. Виділення шкідливих речовин в атмосферу; також кількість виділених речовин. *Emisja dwutlenku węgla. Emisja gazów cieplarnianych*. 5. = **емісія[2]**. *Emisja cząstek*.

ЕСÉНЦІЯ – ESENCJA

ЕСÉНЦІЯ, -ї, *ж*. Концентрований розчин легкої органічної речовини. *Оцтова есенція*.

ESENCJA, -i, *ж*. 1. Настій чаю; заварка. *Mocna esencja*. 2. ~ **есенція**. *Esencja cytrynowa. Esencja kwiatowia. Esencja popularnych ziół. Te perfumy stanowią ciekawą esencję składników*. 3. Суть чогось. *W tych kilku zdaniach zawarta została esencja publicznej debaty na ten temat*.

ЕСКАПÁДА – ESKAPADA

ЕСКАПÁДА, -и, *ж*. 1. Екстравагантна витівка. *Його поведінка межує з ескападою*. 2. Ворожий випад. *Його ескапада проти неї всіх здивувала*.

ESKAPADA, -y, *ж*., *книжн*. Екскурсія, поїздка, нерідко ризикована, нерозважна. *Zorganizować eskapadę w góry. Nocna eskapada do miasta*.

Є

ЄДНÁТИ – JEDNAĆ

ЄДНÁТИ, -áю, -áєш, *недок*. 1. Створювати між кимось близькі, дружні стосунки; зближувати; згуртовувати; *пол*. łączyć. *Їх багато що єднає між собою. Їх єднає спільна справа. Система Інтернету єднає мільйони людей*. 2. Встановлювати сполучення, зв'язок з чимось, між чимось; *пол*. łączyć. *Телефонний зв'язок єднає далеке село з містом*.

JEDNAĆ, -am, -asz, *недок*. 1. *книжн*. Здобувати чиюсь підтримку, прихильність, приязнь, повагу. *Umiał jednać sobie zwolenników i przychylność gawiedzi. Jego*

skromność jednała mu wyborców. 2. *книжн*. Відновлювати, встановлювати мирні стосунки між кимось; мирити. *Jednać zwaśnione strony*.

ЄНО́Т – JENOT

ЄНО́Т, -а, *ч*. (*Procyon lotor*). Невеликий хижий звір з родини вовчих, що живе в Європі та Північній Америці; *пол*. szop pracz. *Єнот-полоскун. Шуба, шапка з єнота. Кубло єнота. Полювати на єнота*.

JENOT, -a, *ч*. (*Nyctereutes procyonoides*). Єнотовидний собака. *Tropić jenota*.

Ж

ЖА́БКА – ŻABKA

ЖА́БКА, -и, *ж*. 1. Зменш.-пестл. до **жаба** – невелика безхвоста земноводна тварина з довгими задніми кінцівками. *Зелена, очеретяна, земляна жабка. Жабка скаче, стрибає*. 2. *вет*. Розростання кісток у суглобах кінцівок тварин, перев. коней, внаслідок запалень чи різних травм, що призводить до кульгання. *Цей кінь не може бігти через жабку на передній нозі*. 3. *розм*. Пристосування для затискання електричного дроту; затискач. *Закріпити дроти жабками*.

ŻABKA, -i, *ж*. 1. = **жабка 1**. *Żabki skakały do wody*. 2. Підківка, яку прибивають під каблуком або передом взуття для захисту від стирання. *Przybić żabki do obcasów*. 3. Затискач для вішання занавісок. *Firanka wisiała na 15 żabkach*. 4. *спорт*. Стиль плавання; брас. *Umiał pływać żabką, motylkiem i kraulem*. 5. *тех*. Вид слюсарського ключа для розкручування та закручування гвинтів та гвинтових труб. *Żabka do rur*. 6. = **жабка 2**. *Koń miał żabkę*.

ЖАДА́ТИ – ŻĄDAĆ

ЖАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*. 1. Відчувати потребу в чомусь, прагнути до здійснення чогось, до оволодіння чимось; бажати, хотіти; *пол*. pragnąć. *Жадати щастя, миру, спокою*. 2. Домагатися чогось, вимагати. *Він жадав повернути йому гроші. Народ жадав від лідерів негайних дій*. 3. Відчувати до когось нестримне почуття любові, пристрасті; *пол*. pożądać. *Він її жадає*. 4. *книжн*. Виражати якісь побажання, зичити комусь щось; *пол*. życzyć. *Жадати комусь добра, радості*.

ŻĄDAĆ, -am, -asz, *недок*. = **жадати 2**. *Żądać spełnienia obietnicy. Żądać wykonania zobowiązań. Żądać pracy i chleba*.

ЖА́ЛІБНИ́Й, ЖАЛО́БНИЙ – ŻAŁOBNY

ЖА́ЛІБНИ́Й, жа́лібна́, жа́лібне́. 1. Який виражає тугу, печаль; журливий, смутний; *пол*. rzewny, tęskny, smutny. *Жалібний плач. Жалібна пісня*. 2. Стос. до **жалоби** – скорботи за померлим; чорний одяг або додатки до одягу на знак скорботи; жалобний, траурний. *Жалібний обряд. Жалібний марш. Жалібний одяг. Жалібний настрій*.

ЖАЛО́БНИЙ, -а, -е. Те саме, що **жалібний 2**. *Жалобний кортеж. Жалобна сукня*.

ŻAŁOBNY, -a, -e. = **жалібний 2, жалобний**. *Kondukt, orszak żałobny. Marsz, wieniec żałobny. Ceremonia żałobna. Obrzędy żałobne. Pieśni żałobne. Strój żałobny*.

ЖА́ЛІСНИЙ – ŻAŁOSNY

ЖА́ЛІСНИЙ, -а, -е. Який виражає безпорадність, біль, слабкість, муку; спов-

нений суму; сумовитий. *Жалісний голос. Жалісна інтонація. Жалісні слова.*

ŻAŁOSNY, -a, -e. 1. Жалюгідний, нікчемний. *Żałosny poziom aktorstwa. Żałosna wymówka. Żałosny pajac, typ, kłamca.* 2. Який викликає жаль, співчуття. *Żałosne zgliszcza, ruiny domu. Żałosny widok starego zamku. Żałosny los kogoś spotkał. Żałosny koniec pięknej kariery.* 3. = **жалісний**. *Wydawać żałosne jęki. Żałosna skarga. Żałosny krzyk sowy.*

ЖАЛÓБНИЙ – див. **ЖÁЛІБНИЙ**

ЖАЛЬ[1, 2] – **ŻAL**

ЖАЛЬ[1], жáлю́, *ч.* 1. Важкий настрій, що викликається якоюсь невдачею, горем і т. ін.; сум, печаль, скорбота. *Відчувати жаль. Жаль за батьком.* 2. Співчутливе ставлення до чийогось горя, переживання; жалість, співчуття; *пол.* współczucie. *Жаль до хворого.* 3. Докори сумління, каяття за гріхи, провини. *Жаль за гріхи є передумовою отримання відпущення гріхів.* 4. *перев. мн.* Незадоволення з приводу чогось; скарги, нарікання. *Мати жаль до друзів.*

ЖАЛЬ[2], *присудк. сл.* 1. Про жалість, співчуття до когось, чогось; шкода. *Мені жаль цього хлопчика.* 2. Про почуття смутку, журби. *Йому жаль залишати рідну домівку.* 3. *чого і з інф.* Про небажання витрачати, віддавати щось, позбуватися чогось. *Йому жаль віддати цю річ.*

ŻAL, -u, *ч.* 1. = **жаль**[1] **1.** *Głęboki, szczery żal. Żal po stracie przyjaciela. Żal z powodu czyjegoś wyjazdu. Żal, żal za dziewczyną, za zieloną Ukrainą* (*народна пісня*). *Żal ściska serce.* 2. = **жаль**[2] **1.** *Żal mi go.* 3. = **жаль**[2] **2.** *Żal mu było zmarnowanych szans.* 4. = **жаль**[2] **3.** *Było mu trochę żal pozbywać się starej kurtki.* 5. = **жаль**[1] **3.** *Żal za grzechy, za popełnione winy.* 6. Ставити комусь щось у докір. *Mieć do kogoś żal. Nie mam do ciebie o nic żalu.* 7. = **жаль**[1] **4.** *Topić w kieliszku swe żale. Wysłuchiwać czyichś żalów.*

ЖЕ[1, 2] – **ŻE**

ЖЕ[1], (*після голосних*) **Ж**, *част.* Уживається для підсилення, підкреслення значення того слова, після якого стоїть. *Він же все одно піде! Вона ж найкраща господиня на все село! Сядь же, коли просять!*

ЖЕ[2], (*після голосних*) **Ж**, *спол.* 1. Уживається для з'єднання речень (частин складного речення), зміст яких протиставляється. *Він на людях такий привітний, вдома ж – просто тиран.* 2. Уживається для приєднання речення (частини складного речення), що доповнює, пояснює, розкриває зміст першого речення (частини складного речення). *Він радісно запрошував гостей, його жінка в ту ж хвилину вже подавала на стіл.*

ŻE. 1. *спол., з'ясувальний.* Уживається для зв'язку підрядного додаткового речення з присудком або іншим членом головного речення; що. *Wierzę, że osiągniesz swój cel.* 2. *спол., з'ясувальний.* Приєднує підрядні додаткові речення, в яких з'ясовується причина, привід, мотиви, пояснення якоїсь дії. *Matka denerwowała się, że córka tak długo nie wraca.* 3. *спол., з'ясувальний.* Приєднує підрядні речення, які характеризують ступінь вияву дії, стану або ознаки. *Tak był zmęczony, że ledwo powłóczył nogami.* 4. *част.* Уживається для підсилення змісту на початку речень, що виражають невдоволення, досаду, подив. *Że też mi to wcześniej nie przyszło do głowy!* 5. *част., книжн.* Входить до складу фразових часток сполучникового або модального характеру. *Pierwszy zabrał głos, jako że był gospodarzem i głównym sponsorem spotkania. Miał duże doświadczenie, mimo że był jeszcze dość młody.* 6. **–że**, *част., підсил.* Виражає нетерплячість чи подив. Пишеться разом з попереднім словом в наказових або питальних реченнях (після голосних – **ż**). *Idźże stąd! Dlaczegóż mi kłamałeś? Po cóż to całe przedstawienie?*

ЖИВИ́ТИ – **ŻYWIĆ**

ЖИВИ́ТИ, -влю́, -виш, *недок.* 1. Забезпечувати живі організми поживними речовинами, водою і т. ін; *пол.* odżywiać. *Коріння вже не спроможне живити крону дерева. Шкіру необхідно живити й зсередини.* 2. Постачати, забезпечувати будь-чим необхідним для нормальної дії; *пол.* zasilać. *Живити пральну машину електрострумом.* 3. *перен.* Підтримувати когось, щось, сприяти зростанню, розвиткові когось, чогось; запалювати, надихати; *пол.* pobudzać do życia, inspirować, ożywiać. *Живити духовне відродження. Живити тероризм.*

ŻYWIĆ, -wię, -wisz, *недок.* 1. Харчувати, годувати. *Babcia żywiła i ubierała wnuczka. Żywił swe zwierzęta przeterminowaną paszą.* 2. *книжн.* Відчувати щось (перев. в поєднанні з назвами психічних станів). *Żywić głęboką nadzieję. Żywić uzasadnione obawy. Żywić niechęć do polityki. Nie żywię do ciebie urazy. Żywić dozgonną wdzięczność dla kogoś. Żywić szacunek.*

ЖИВІ́Т – ŻYWOT

ЖИВІ́Т, -вота́, *ч.* Частина тіла людини і тварини, в якій міститься шлунок, кишківник, печінка і т. ін.; *пол.* brzuch. *Великий, круглий живіт. У когось болить живіт.*

ŻYWOT, -a, *ч.* 1. *книжн.* Існування всього живого; життя. *Wieść spokojny żywot. Zakończyć żywot. Dokonać żywota. Żywot wieczny.* 2. *книжн.* Опис чийогось життя; біографія; житіє. *Żywoty świętych, sławnych filozofów.* 3. *перен.* Справна діяльність, функціонування чогось. *Firma zakończyła swój żywot.*

ЖИ́ВНІСТЬ – ŻYWNOŚĆ

ЖИ́ВНІСТЬ, -ності, *ж.*, *збірн.*, *розм.* Свійські тварини, птиця; живі істоти, признач. для їжі. *Розводити, продавати, купувати живність.*

ŻYWNOŚĆ, -ści, *ж.*, *тільки одн.* Те, що споживають, їдять; їжа, харчі. *Dowóz, dostawy żywności. Wydatki na żywność.*

ЖИЛЕ́ТКА – ŻYLETKA

ЖИЛЕ́ТКА, -и, *ж.* 1. Вид чоловічого одягу без коміра та рукавів, який одягають під піджак чи інший верхній одяг; *пол.* kamizelka. *У костюм-трійку входять піджак, брюки і жилетка.* 2. Вид жіночого одягу без рукавів, який вдягають на блузку чи сукню; *пол.* kamizelka. *Ця розшита жилетка пасує до спідниці.*

ŻYLETKA, -i, *ж.* Лезо для гоління. *Tępa, ostra żyletka. Golić się żyletką.*

ЖИРУВА́ТИ[1, 2] – ŻYROWAĆ, ŻEROWAĆ

ЖИРУВА́ТИ[1], -у́ю, -у́єш, *недок.* 1. *розм.* Дозволяти собі надмірне задоволення будь-яких потреб, бажань; *пол.* szaleć, pławić się w luksusach. *Вони не жирують, а лише купують собі найнеобхідніше.* 2. *мисл.* Добувати надмірну кількість їжі (про тварин, птахів і риб). *В озері жирувала риба.* 3. *рідко*. Поводитися несерйозно, пустувати, забавлятися з кимось; кокетувати з кимось; залицятися до когось; *пол.* wygłupiać się, figlować. *Стане жирувати, берися за діло.*

ŻYROWAĆ, -ruję, -rujesz, *недок.* Давати гарантію сплати суми векселя, позики, кредиту. *Żyrować komuś kredyt.*

ŻEROWAĆ, -ruję, -rujesz, *недок.* ~ **жирувати 2**. *Gąsienica żeruje na liściach kapusty. Ten drapieżnik zazwyczaj żeruje w nocy.* 2. *перен.* Наживатися. *Żerował na ludzkim nieszczęściu, na ludzkiej naiwności.*

ЖУ́ЖІЛЬ – ŻUŻEL

ЖУ́ЖІЛЬ, жу́желі, *ж.* і жу́желю, *ч.* 1. Залишки після згоряння твердого палива. *До жужелю перепалене каміння і трави, гіркі й ароматні* (З. Тулуб). 2. Відходи після виплавляння металу; жужелиця. *Викидати жужіль з печі.*

ŻUŻEL, żużlu, *ж.* 1. = **жужіль 2.** *Żużel wielkopiecowy jest produktem ubocznym, odpadem powstającym z topników, skały płonnej oraz popiołu i koksu.* 2. *спорт.* Мотогонки на гаревій доріжці; спідвей.

Pójść na żużel. 3. *спорт.* Гарева доріжка. *Wyścigi na żużlu.*

ЖУРНА́Л – ŻURNAL

ЖУРНА́Л, -у, *ч.* 1. Періодичне друковане видання у вигляді книжки, зошита; *пол.* czasopismo, periodyk. *Науковий, популярний, гумористичний журнал. Журнал для дітей. Журнал з проблем теорії літератури. Редакція журналу. Видавати журнал. Купувати, читати журнал.* 2. Книжка або зошит для систематичних записів про щось; *пол.* dziennik. *Корабельний журнал. Класний, шкільний журнал.*

ŻURNAL, -a або -u, *ч.* Періодичне друковане видання, присвячене моді. *Żurnal z wykrojami. Nie chciała wyglądać jak wyjęta z żurnala.*

З

ЗАБЕЗПЕ́ЧИТИ – див. **ЗАБЕЗПЕ́ЧУВАТИ**

ЗАБЕЗПЕ́ЧУВАТИ, ЗАБЕЗПЕ́ЧИТИ – ZABEZPIECZAĆ, ZABEZPIECZYĆ

ЗАБЕЗПЕ́ЧУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАБЕЗПЕ́ЧИТИ**, -чу, -чиш; *наказ. сп.* забезпе́ч; *док.* 1. Постачаючи щось у достатній кількості, задовольняти когось, щось у певних потребах; *пол.* zapewniać, zaopatrywać. *Забезпечувати когось їжею, грошима, житлом, зброєю. Забезпечити промисловість сировиною.* 2. Надавати матеріальні засоби до існування. *Він забезпечує свою родину.* 3. Створювати надійні умови для здійснення чогось; гарантувати щось; *пол.* zapewniać, gwarantować. *Тільки наполеглива праця забезпечить успіх справи. Завдання уряду – забезпечити високі темпи економічного зростання.* 4. *рідко.* Захищати, охороняти когось від небезпеки. *Забезпечити тил фронту.* 5. *юр.* Гарантувати задоволення чиїхось претензій або виконання покарання. *Забезпечити позику нерухомістю.*

ZABEZPIECZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZABEZPIECZYĆ**, -czę, -czysz, *док.* 1. Гарантувати безпеку; захищати, охороняти; запобігати руйнуванню чогось. *Zabezpieczyć coś przed zniszczeniem, kradzieżą. Zabezpieczyć mienie przed złodziejami. Zabezpieczyć bagaż przed zamoczeniem. Nadawca zabezpieczył przesyłkę we właściwy sposób. Zabezpieczyć dół ogrodzeniem. Ekipa budowlana zabezpieczyła dach przed runięciem.* 2. = **забезпечувати 2**. *Zabezpieczyć finansowo dzieci i żonę.* 3. Вилучати якісь предмети як докази у слідстві, розслідуванні. *Policja zabezpieczyła komputery i dane księgowe firmy.* 4. = **забезпечувати 5**. *Sąd Okręgowy w Warszawie zabezpieczył roszczenia firmy w pełnym zakresie. Zabezpieczyć pożyczkę na majątku.*

ЗАБИВА́ТИ, ЗАБИ́ТИ – ZABIJAĆ, ZABIĆ

ЗАБИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАБИ́ТИ**, -б'ю, -б'є́ш, *док.* 1. Б'ючи по якомусь предмету, вганяти, заглиблювати у щось; вбивати щось кудись ударами. *Забивати цвяхи. Забити стовпчик у землю.* 2. Прибиваючи дошки, щити і т. ін., закривати наглухо отвір, прохід тощо. *Забити двері дошками. Забити прохід у паркані.* 3. *розм.* Заповнювати щось цілком; наповнювати щось, перешкоджаючи його дії, функціонуванню і т. ін. *Забити*

рот кляпом. Сажа забила комин. 4. *перев. док.* Внаслідок удару ушкодити якусь частину тіла; вдаритися. *Забити ногу, коліно.* 5. *рідко.* Позбавляти життя, убивати когось. *Злочинець забив перехожого.* 6. Убивати на м'ясо (на бойні, під час полювання і т. ін. – тварин). *Забивати худобу.* 7. *перен.* Доводити до отупіння, позбавляти здатності чинити опір; затуркувати. *Ця пісня забила йому голову.* 8. *розм.* Перевищувати, перевершувати за силою, кількістю, ростом і т. ін.; заглушувати. *Бур'ян забив увесь город. Цей співак забиває інших акторів силою свого голосу.* 9. *розм.* Гасити різкими рухами, ударами (вогонь). *Забити полум'я ковдрою.* 10. *тільки док.* Почати бити. *Забити тривогу.* 11. *жарг.* Резервувати. *Він забив найкращі квитки на концерт.*

ZABIJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZABIĆ**, -biję, -bijesz, *док.* 1. *пошир.* = **забивати 5**. *Zabić muchę. Zabić kogoś uderzeniem w szyję, ciosem maczety, strzałem z dubeltówki.* 2. Стати причиною чиєїсь смерті. *Lawina zabiła turystę. Piorun zabił dziecko. Gotowanie wody zabija w niej zarazki.* 3. *перен.* Вбивати. *Zabija ją nostalgia.* 4. Ліквідовувати щось небажане. *Odświeżacz powietrza nie był w stanie zabić swądu.* 5. Знищувати певні цінності, почуття. *Ostatni mecz zabił w kibicach wiarę w awans drużyny narodowej. Zabić czyjąś miłość.* 6. *тільки док.* ~ **забивати 10.** *Dzwony zabiły. Serce zabiło mu radośnie.* 7. = **забивати 2**. *Zabić okno deskami.* 8. *розм.* Забирати карту або фішку супротивника у грі. *Zabił króla atutem.*

ЗАБИВА́ТИСЯ, ЗАБИ́ТИСЯ – ZABIJAĆ SIĘ, ZABIĆ SIĘ

ЗАБИВА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **ЗАБИ́ТИСЯ**, -б'ю́ся, -б'є́шся, *док.* 1. Залізати, ховатися кудись; *тільки 3 ос.* Проникати, потрапляти кудись (про куряву, сніг і т. ін.). *Він забився в кут. Курява забивалася в рот і ніс.* 2. *рідко.* Заходити, заїжджати кудись далеко; опинятися десь (часто випадково). *Вона забилась у глухий ліс.* 3. *тільки 3 ос.* Наповнюватися чимось, що перешкоджає дії, функціонуванню і т. ін.; засмічуватися, закупорюватися. *Раковина забилася.* 4. *рідко, тільки док.* Ударившись об щось, ушкодити якусь частину тіла, відчути біль; побитися. *Він забився ліктем.* 5. *тільки док., розм.* Позбавити себе життя; вбитися. *Водій забився в аварії.* 6. *тільки док.* Почати битися. *Риба забилася в сачку. Вона забилася в сльозах. Серце швидко забилося.* 7. *тільки недок., пас. до* **забивати 1, 2, 5, 8.** *Палі забиваються у дно річки.*

ZABIJAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.* **ZABIĆ SIĘ**, -biję się, -bijesz się, *док.* 1. Вчиняти самогубство. *Zabić się z miłości.* 2. Гинути. *Zabić się w wypadku samochodowym.* 3. Вбивати одне одного. *Na wojnie ludzie zmuszeni są zabijać się.* 4. *розм.* Втрачати здоров'я, сили через щось, виснажуватися. *Zabijać się pracą ponad siły.* 5. *розм.* Напружувати всі сили, докладати всіх зусиль, щоб здобути щось, досягнути чогось. *Zabijać się o nowe zlecenia. Nie warto zabijać się o parę złotych.*

ЗАБИ́ТИ – див. **ЗАБИВА́ТИ**

ЗАБИ́ТИСЯ – див. **ЗАБИВА́ТИСЯ**

ЗАБІ́Г – ZABIEG

ЗАБІ́Г, -у, *ч.* У спортивних змаганнях – біг на певну відстань. *Під час змагань відбувся забіг на два кілометри.*

ZABIEG, -u, *ч.* 1. *книжн.* Дія, спрямована на досягнення певного результату, яка зазвичай є засобом, що має протидіяти руйнуванню, знищенню чогось. *Zabiegi konserwatorskie. Konieczny, kosztowny, uciążliwy zabieg. Wypalanie traw można traktować jako zabieg agrotechniczny przygotowujący odłogi do dalszego zagospodarowania.* 2. *книжн., тільки мн.* Заходи,

клопотання, спрямовані на досягнення певної мети. *Usilne zabiegi. Daremne, bezowocne, próżne zabiegi.Podejmować, ponawiać zabiegi. Czynić zabiegi mające na celu uzupelnienie stanu osobowego kadrowego. Żmudne zabiegi odniosly w końcu skutek.* 3..*мед.* Медична дія, спрямована на поліпшення стану організму пацієнта, протидію хворобі; лікувальна процедура або операція. *Bolesny zabieg. Dokonać zabiegu. Zrobić, wykonać zabieg. Poddać się zabiegowi. W sanatorium chodził na masaże, kąpiele błotne i inne zabiegi.* 4. *розм., евф.* Аборт. *Mimo ostrzeżeń lekarzy, nie zdecydowała się na zabieg.*

ЗАБІГАТИ, ЗАБІГÁТИ, ЗАБІГТИ – ZABIEGAĆ, ZABIEC, ZABIEGNĄĆ

ЗАБІГАТИ, -аю, -аєш, *док.* Почати бігати – швидко пересуватися на ногах; швидко рухатися. *Футболісти забігали тільки у другому таймі.*

ЗАБІГÁТИ, -áю, -áєш, *недок.*, **ЗАБІГТИ**, -іжý, -іжи́ш; *мин. ч.* забіг, -ла, -ло, *док.* 1. Біжучи, потрапляти кудись (у якесь приміщення, на якесь місце і т. ін.); заходити на короткий час, мимохідь. *По дорозі на роботу вона забігла в магазин.* 2. *перев. зі сл.* **вперед, наперед**. Швидко заходити збоку, бігом випереджати когось, щось; бігти вперед, за межі чогось; перебігати. // *перен.* Робити будь-що передчасно, не дотримуючись послідовності. *Машина забігала вперед воза. Читаючи, не поспішай, не забігай наперед!* 3. Віддалятися бігом, тікати; біжучи, завертати за щось. *Він забіг далеко у ліс.*

ZABIEGAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZABIEC** або **ZABIEGNĄĆ**, -biegnę, -biegniesz, *док.* 1. = **забігати 3**. *Biegł cały dzień aż zabiegł tam, gdzie pieprz rośnie.* 2. *книжн.* Клопотатися, домагатися. *Zabiegać o odpowiednie rozwiązania legislacyjne. Zabiegać o środki pomocowe. Zabiegać o czyjąś przyjaźń, poparcie. Zabiegać o klienta. Zabiegać o czyjeś względy.*

ЗАВÁЛ – ZAWAŁ

ЗАВÁЛ, -у, *ч.* 1. Дія за знач. **завалити** – кидаючи, засипати, покривати когось або щось чимось. *У забої шахти стався завал породи.* 2. Нагромадження, велика купа чогось обваленого або зваленого; перекриття, спеціально зроблене навалюванням дерев, каміння тощо; велике нагромадження, скупчення чогось, що зібралося за певний час. *Рятувальники розбирали завали після вибуху. Завали криги перекрили фарватер.*

ZAWAŁ, -u, *ч.* 1. *мед.* Змертвіння певної ділянки тканини організму внаслідок припинення кровопостачання; інфаркт. *Przeżyć zawał. Zawał mózgu.* 2. = **завал 1.** *Zawał chodnika w kopalni.*

ЗАВЕСТИ́ – див. **ЗАВÓДИТИ**

ЗАВÓД[1, 2, 3] – ZAWÓD[1, 2], ZAWODY

ЗАВÓД[1], -у, *ч.* Промислове, перев. велике, підприємство; *пол.* fabryka; zakłady. *Машинобудівний, металургійний, шинний завод. Завод залізобетонних виробів, будівельних матеріалів. Працювати на заводі.*

ЗАВÓД[2], -у, *ч.* Спеціалізоване господарство, де розводять, розмножують породистих сільськогосподарських тварин, мальків риб, вирощують певні сорти рослин на насіння. *Рибоводний, насінницький завод.*

ЗАВÓД[3], -у, *ч.* 1. Пристрій, яким приводиться в дію механізм. *Завод годинника. Завод іграшки.* 2. Гранична тривалість дії заведеного механізму. *Заводу цього годинника вистачає на тиждень.*

ZAWÓD[1], -wodu, *ч.* Професія, фах. *Poszukiwany, popłatny zawód. Zawód wyuczony, wykonywany. Zawód sędziego, policjanta. Wyuczyć się zawodu. Pracować w jakimś zawodzie. Obrać sobie jakiś zawód. Zmienić zawód. Z zawodu był weterynarzem, z zamiłowania ogrodnikiem.*

ZAWÓD[2], -wodu, *ч., книжн.* Розчарування. *Ciężki, bolesny zawód. W życiu spotkał*

go niejeden srogi zawód. Kolejne zawody miłosne tylko utwierdzały go w przekonaniu, że jest beznadziejny. Sprawiłeś mi zawód. Nie raz doznał zawodu.

ZAWODY, -wodów, *тільки мн.* Спортивні змагання. *Zawody lekkoatletyczne, pływackie. Zawody o mistrzostwo kraju. Zawody o puchar prezydenta miasta. Zawody w rzucie beretem. Brać udział w zawodach. Kilka krajów na znak protestu zbojkotowało zawody.*

ЗАВО́ДИТИ, ЗАВЕСТИ́ – ZAWODZIĆ[1, 2, 3], ZAWIEŚĆ[1, 2]

ЗАВО́ДИТИ, -джу, -диш, *недок.*, **ЗАВЕСТИ́**, -еду́, -еде́ш, *док.* 1. Супроводжуючи, допомагати комусь або примушувати когось увіходити, підходити і т. ін. кудись, до чогось; вести, відводити кудись; вкочувати, вставляти і т. ін. предмети куди-небудь. *Завести дітей до школи. Завести коня у двір. Завести машину в гараж.* 2. *перен.* Примушувати вийти за межі бажаного, можливого тощо. *Його далеко завело: він знову говорить не по суті проблеми.* 3. *розм.* Запроваджувати, набувати, засновувати щось; створювати сім'ю, знаходити собі друзів, знайомих і т. ін.; налагоджувати, зав'язувати з кимось знайомство, дружбу, контакти і т. ін. *Завести дисципліну. Завести кроликів. Завести сім'ю. Завести дружбу з кимось.* 4. Починати, затівати щось. *Завести розмову, пісню, танок.* 5. Починати вести щось (ділові папери, щоденник, альбом тощо). *Завести блокнот, щоденник.* 6. Приводити в дію щось (механізм, мотор і т. ін.). *Заводити мотор. Завести годинника.* 7. *розм., перен.* Приводити (привести) когось (перев. словами, розмовами) у збуджений стан. *Своєю критикою вона його завела.*

ZAWODZIĆ[1], -dzę, -dzisz, *недок.*, **ZAWIEŚĆ[1]**, -wiodę, -wiedziesz, *док.* 1. Не справджувати чиїхось сподівань, не виправдовувати чиєїсь довіри, підводити. *Zawieść czyjeś nadzieje, oczekiwania, zaufanie. Dlaczego mi nie ufasz, czyżbym kiedyś cię zawiódł?* 2. Не спрацьовувати, не діяти як слід, не давати бажаних результатів. *Zawiódł system zarządzania kryzysowego. Tym razem intuicja go nie zawiodła. Pamięć, słuch kogoś zawodzi. W dyskusji z fanatykami racjonalne argumenty zawodzą.* 3. Не справджуватися (про надії, сподівання, плани). *Prognozy analityków i ekspertów zawiodły.*

ZAWODZIĆ[2], -dzę, -dzisz, *недок.*, **ZAWIEŚĆ[2]**, -wiodę, -wiedziesz, *док.* 1. *заст.* ~ **заводити 1**. *Zawiódł go do przestronnej komnaty.* 2. *книжн.* Пролягаючи в певному напрямку, давати комусь можливість прийти кудись (про дорогу, стежку, слід і т. ін.); приводити. *Górska ścieżynka zawiodła nas na bajeczną polanę.* 3. *перен., книжн.* Доводити до певних наслідків; приводити. *Ciekawość zawiodła go w obszary, pozostające poza uwagą innych badaczy. W tym klubie zaczął swą trenerską przygodę, która zawiodła go na szczyty sławy i popularności.*

ZAWODZIĆ[3], -dzę, -dzisz, *недок.* 1. Жалібно і протяжливо співати. *Dziewczęta zawodziły jakąś smętną dumkę.* 2. Голосно плакати, приказуючи, голосити. *Zawodzić na głos, wniebogłosy.* 3. *перен.* Видавати протяжливі звуки, вити, завивати (про птахів, вітер, інструмент тощо). *Wiatr zawodzi.*

ЗАГАДА́ТИ – див. **ЗАГА́ДУВАТИ**

ЗАГА́ДУВАТИ, ЗАГАДА́ТИ – ZAGADYWAĆ, ZAGADAĆ, ZAGADNĄĆ

ЗАГА́ДУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАГАДА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. Намагатися знайти відповідь на щось задумане за якимись прикметами або ворожачи на картах, воскові і т. ін.; ворожити. *Вона загадала бажання і розклала карти.* 2. Пропонувати, давати завдання, питання і т. ін. для розв'язування, вирішення. *Загадати загадку.*

ZAGADYWAĆ, -duję, -dujesz, *недок.*, **ZAGADAĆ**, -am, -asz, *док.*, **ZAGADNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.*, *розм.* 1. Починати розмову, заговорювати. *Często starał się zagadywać do niego, ale rozmowa jakoś się nie kleiła.* 2. Багато говорячи, відвертати увагу; заговорювати. *Przestań mnie zagadywać, odpowiedz na moje pytanie.* 3. Почати говорити; заговорити. *Po chwili milczenia wszyscy jednocześnie zagadali.* 4. Багато говорячи, не давати нікому можливості сказати щось; заговорювати. *Ta ględa zagadała nas wszystkich.*

ЗАГИ́НУТИ – ZAGINĄĆ

ЗАГИ́НУТИ, -ну, -неш, *док.* 1. Помирати, гинути, зазвичай передчасно (від нещасного випадку, в бою і т. ін.). *Загинути в автокатастрофі. Загинути з голоду. Солдат загинув у битві. Квіти загинули від морозу.* 2. *перен.* Переставати існувати, зникати, пропадати, щезати. *Справа його життя не загинула. Слава не загине.*

ZAGINĄĆ, -nę, -niesz, *док.*, *книжн.* 1. Пропасти безвісти. *Zaginął dwa miesiące temu i do tej pory nie dał znaku życia.* 2. Пропасти, зникнути. *Dokumenty zaginęły podczas przeszukania. Bezcenna kolekcja zaginęła podczas wojny.* 3. = **загинути 2.** *Nie zaginie pamięć o bohaterach.*

ЗА́ГОЛО́ВОК – ZAGŁÓWEK

ЗА́ГОЛО́ВОК, -вка, *ч.* 1. Назва будь-якого твору, його частини, розділу або статті, повідомлення і т. ін. *Заголовок роману, розділу, есе.* 2. *спец.* Початкова описова і (або) ідентифікувальна частина повідомлення, ділянки програми, таблиці, блоку даних. *Заголовок словникової статті.*

ZAGŁÓWEK, -wka, *ч.* 1. Узголів'я. *Fotel, leżak z zagłówkiem.* 2. Тверда подушка. *Podłożyć zagłówek pod głowę.*

ЗАГРЕБТИ́ – див. **ЗАГРІБА́ТИ**

ЗАГРІБА́ТИ, ЗАГРЕБТИ́ – ZAGRZEBYWAĆ, ZAGRZEBAĆ

ЗАГРІБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАГРЕБТИ́**, -бу́, -бе́ш, *док.* 1. Збирати, гребти щось докупи, в одне місце; згрібати. *Загрібати листя, сіно.* 2. *розм.* Загарбувати, привласнювати; багато виторговувати; одержувати великі прибутки. *Вони загребли собі всю спадщину. На ярмарку він загріб величезні гроші.* 3. *розм.* Загортати, засипати чимось; *протилежне* **вигрібати**. *Собака загрібає кістку.* 4. Горнути, гребти воду чимось; працювати руками так, як під час плавання; йти, бігти клишаво, незграбно. *Загрібати веслами. Він повзе, загрібаючи руками. П'яний загрібав ногами.*

ZAGRZEBYWAĆ, -buję, -bujesz, *недок.*, **ZAGRZEBAĆ**, -bię, -biesz, *док.* 1. = **загрібати 3**. *Zagrzebać skarb pod starą gruszą.*

ЗАЖИВА́ТИ[1, 2], ЗАЖИ́ТИ[1, 2] – ZAŻYĆ, ZAŻYWAĆ

ЗАЖИВА́ТИ[1], -а́є, *недок.*, **ЗАЖИ́ТИ[1]**, -иве́, *док.* Загоюватися, виліковуватися, ставати здоровим; затягуватися шкірою, зарубцьовуватися (про рану). *Нога, рука зажила. Рана зажила.*

ЗАЖИВА́ТИ[2], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАЖИ́ТИ[2]**, -иву́, -иве́ш, *док.*, *розм.* 1. *заст.* Споживати, їсти, пити щось постійно, часто; вживати; мати щось, користуватися чимось досхочу, у великій кількості. *Він горілки не заживав.* 2. Заробляючи щось, набуваючи чогось (перев. гроші, майно), витрачати на своє життя значні кошти. *Після отримання спадщини він зажив як справжній багач.*

ZAŻYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAŻYĆ**, -żyję, -żyjesz, *док.*, *книжн.* 1. Приймати ліки, отруту, наркотик. *Zażyć tabletki. Zażyć środki uspokajające. Zażyć coś na przeziębienie. Zażyć tabaki. Zażyć truciznę, sporą dawkę kokainy.* 2. Зазнавати чогось приємного, отримувати задоволення від чогось. *Zażyć luksusu, szczęścia, spokoju. Zażyć kąpieli słonecznych.* 3. *розм.* Дивувати, захоплювати зненацька, здобу-

ваючи таким чином перевагу над кимось. *Ale mnie zażyłeś tym pytaniem.*

ЗАЖИ́ТИ – див. **ЗАЖИВА́ТИ**

ЗА́ЗДРІСТЬ – ZAZDROŚĆ

ЗА́ЗДРІСТЬ, -рості, *ж.*, *без додатка, до кого і рідко на кого-що.* Почуття роздратування, досади, викликане якоюсь перевагою, вищістю, добробутом іншого. *Відчувати заздрість. Дивитися із заздрістю на сусідську машину. Заздрість до успіху співробітників.*

ZAZDROŚĆ, -ści, *ж.* 1. = **заздрість**. *Zzielenieć z zazdrości. Odczuwać zazdrość wobec kogoś. Przemawia przez niego zazdrość.* 2. Ревнощі. *Chorobliwa zazdrość. Urządzić komuś scenę zazdrości. Zazdrość o chłopaka, dziewczynę.*

ЗАЇДА́ТИ, ЗАЇ́СТИ – ZAJADAĆ

ЗАЇДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАЇ́СТИ**, -ї́м, -їси́, *док.* 1. Дошкуляти, часто і сильно кусаючи, жалячи (про комах). *Його заїли комарі.* 2. *перен.* Змучувати докорами, лайкою, поганим ставленням тощо. *Свекруха її заїдає.* 3. Їсти щось після чогось випитого або з'їденого; закушувати. *Заїдати горілку огірком.* 4. *безос.* Затискати, стискувати, зачіплювати чимось, перешкоджаючи вільному рухові. *Механізм заїло. Шухляду заїло. Ключ заїло в замку.* 5. *перен., безос., розм.* Дошкуляти, зачіпати, сердити. *Ці докори його вже заїли.*

ZAJADAĆ, -am, -asz, *недок.*, *розм.* Їсти щось смачне; ласувати. *Ze smakiem zajadał sandacza.*

ЗАЇ́ЗД[1, 2] – ZAJAZD

ЗАЇ́ЗД[1], -у, *ч.* 1. *заст.* Приміщення для зупинки, ночівлі проїжджих із двором для підвод, коней. *Карета зупинилася біля заїзду.* 2. *рідко.* Дорога, якою можна заїхати, в'їхати до чогось, кудись. *Заїзд до магазину.*

ЗАЇ́ЗД[2], -у, *ч.* 1. Дія за знач. **заїжджати[1]**, **заїздити**. *Заїзд делегації на фабрику.* 2. Одночасний приїзд групи людей кудись (зазвичай до санаторію, будинку відпочинку тощо). *Ці курортники лишилися з попереднього заїзду.* 3. *спорт.* Один із турів у змаганнях, їзда на певну віддаль у перегонах. *Той кінь бере участь у наступному заїзді.*

ZAJAZD, -u, *ч.* 1. Тип готелю, розміщеного зазвичай біля шосе, автостради тощо. *Zatrzymać się w zajeździe.* 2. *іст.* Збройний наїзд на чийсь маєток як форма виконання судового рішення стороною, що виграла судовий процес. *Zajazd na posiadłość sąsiada.*

ЗАЇЖДЖА́ТИ[1, 2], ЗАЇЗДИ́ТИ[1, 2], ЗАЇ́ХАТИ[1, 2] – ZAJEŻDŻAĆ[1, 2], ZAJECHAĆ, ZAJEŹDZIĆ

ЗАЇЖДЖА́ТИ[1], -а́ю, -а́єш *і* **ЗАЇЗДИ́ТИ[1]**, -ї́жджу, -ї́здиш, *недок.*, **ЗАЇ́ХАТИ[1]**, -ї́ду, -ї́деш, *док.* 1. В'їжджати в середину, в межі чогось. *Заїхати у двір, у провулок, в ліс.* 2. Завертати кудись по дорозі, приїжджати до когось ненадовго. *Він заїхав до нареченої по дорозі на роботу.* 3. *за ким, чим.* Приїжджати кудись, щоб узяти із собою когось, щось. *Заїхати по друзів.* 4. Звертати, збочувати з дороги; їхати, прибувати у незнайоме місце, не туди, куди слід. *Заїхати невідомо куди.* 5. *тільки док., перен.* Сказати нісенітницю, не те, що треба. *Вона стільки базікала, що заїхала бозна-куди.* 6. Об'їжджаючи когось або щось, опинятися за кимось, чимось, біля когось, чогось; під'їжджати кружним шляхом, не прямо. *Заїхати за перевал. Заїхати на пляж з двох боків.*

ЗАЇЖДЖА́ТИ[2], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАЇЗДИ́ТИ[2]**, -ї́жджу, -ї́здиш, *док.* Привчати до ходіння в упряжі або під сідлом (молодих коней). *Заїжджати коней.*

ЗАЇ́ХАТИ[2], -ї́ду, -ї́деш, *док.*, *кому в що, по чому, вульг.* Ударити когось по чомусь. *Заїхати хуліганові по фізіономії.*

ZAJEŻDŻAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, **ZAJECHAĆ**, -jadę, -jedziesz, *док.* 1. Їдучи,

добиратися кудись, прибувати на місце; приїжджати. *Zajechał do domu grubo po północy. Na ślub zajechali starym mercedesem.* 2. Приїхавши, зупинятися біля чогось; під'їжджати. *Samochód zajechał przed szpital.* 3. = **заїжджати 1**. *Limuzyna zajechała na podwórze.* 4. = **заїжджати 2**. *Po drodze na chwilę zajechali do rodziny.* 5. Їдучи, перегороджувати комусь дорогу, примушуючи зменшити швидкість або затриматися. *Ciężarówka zajechała nam drogę.* 6. *простор.* = **заїхати²**. *Zajechał mu w pysk.* 7. *розм.* Неприємно пахнути, смердіти. *Ta kapusta już trochę zajeżdża zgnilizną.*

ZAJEŻDŻAĆ², -am, -asz, *недок.*, **ZAJEŹDZIĆ**, -jeżdżę, -dzisz, *док.* Знесилити коня надто швидкою або довгою їздою. *Zajeździć konia.*

ЗАЇЗДИ́ТИ – див. **ЗАЇЖДЖА́ТИ**

ЗАЇСТИ – див. **ЗАЇДА́ТИ**

ЗАЇХАТИ – див. **ЗАЇЖДЖА́ТИ**

ЗАКЛАДА́ТИ¹, ², ЗАКЛА́СТИ¹, ² – **ZAKŁADAĆ**

ЗАКЛАДА́ТИ¹, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАКЛА́СТИ¹**, -аду́, -аде́ш, *док.* 1. Класти, засовувати щось кудись, за щось; вставляти, поміщати кудись, у щось із певною метою, у певній кількості. *Закладати руки за голову. Закласти корм худобі. Закласти сторінку у книжці.* 2. Заповнювати чимось отвір, заглибину, порожній простір і т. ін. *Закласти дірку в огорожі.* 3. Замикати за допомогою засува, палиці і т. ін. або заставляючи чимось. *Закладати двері мітлою.* 4. *безос.*, *розм.* Про хворобливе відчуття заповненості у грудях, вухах, носі. *Заклало ніс, вуха.* 5. Починати будувати щось, робити основу чогось. *Закласти школу, житловий будинок. Закласти сад, парк.* 6. *перен.* Засновувати, створювати щось; давати початок чомусь. *Закладати фірму.* 7. Віддавати щось у заклад за позичені гроші і т. ін. *Закласти золото, годинник.*

ЗАКЛАДА́ТИ², -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАКЛА́СТИ²**, -ду́, -де́ш, *док.*, *розм.* Випивати. *Він закладає щосуботи.*

ZAKŁADAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAŁOŻYĆ**, -żę, -żysz, *док.* 1. ~ **закладати 6**. *Założyć firmę, fabrykę, miasto. Założyć rodzinę.* 2. Помістити щось кудись, на чомусь, у щось; надіти, начепити, покласти. *Zakładać okulary, słuchawki. Zakładać kłódkę na drzwi. Zakładać uprząż. Zakładać kajdanki. Zakładać ładunki wybuchowe. Zakładać plombę, opatrunek, gips. Założyć nogę na nogę.* 3. *розм.* Одягати. *Zakładać marynarkę, spodnie, skarpetki.* 4. Проводити, встановлювати. *Zakładać telefon, Internet. Zakładać kanalizację, elektryczność, gaz.* 5. Загинати. *Zakładać brzegi materiału. Założyła nogawki o jakieś dwa centymetry.* 6. Заплатити за когось з наміром повернення згодом цієї суми від боржника. *Założyć pieniądze za kogoś.* 7. Приймати якусь думку як основу для подальших дій. *Postanowił to zrobić, bo zakładał, że nikt się o tym nie dowie. Nie możemy niczego z góry założyć, wszystko zależy od konkretnej sytuacji. Zakładam, że wiesz o czym mówisz.* 8. Поставити собі за мету. *Założył sobie, że doprowadzi drużynę narodową do finału mistrzostw świata w piłce nożnej.* 9. Накладаючи щось у великій кількості, заповнювати якусь ділянку, територію, приміщення і т. ін.; завалити. *Założyć biurko papierami. Założyć komórkę starymi pudłami.* 10. *юр.* Подавати на розгляд. *Założyć rewizję, apelację, protest. Założyć sprawę o nabycie spadku.*

ЗАКЛА́СТИ – див. **ЗАКЛАДА́ТИ**

ЗАКЛЕПА́ТИ – див. **ЗАКЛЕ́ПУВАТИ**

ЗАКЛЕ́ПУВАТИ, ЗАКЛЕПА́ТИ – **ZAKLEPYWAĆ, ZAKLEPAĆ**

ЗАКЛЕ́ПУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАКЛЕПА́ТИ**, заклепа́ю, заклепа́єш і заклеплю́, закле́плеш, *док.* 1. Закривати якийсь отвір, щілину, вставляючи заклепку або розплющуючи метал біля

цього отвору. *Заклепати дно каструлі, чайника.* 2. Вставляти заклепки, з'єднуючи якісь деталі. *Заклепати плуг.* 3. *тільки док.* Почати клепати. *Робітники заклепали на мосту.* 4. *тільки док., перен., зневажл.* Заговорити із запалом, зазвичай передаючи плітки. *Тітки вже заклепали язиками.*

ZAKLEPYWAĆ, -puję, -pujesz, *недок.*, **ZAKLEPAĆ**, -pię, -piesz, *недок.* 1. = **заклепувати 1**. *Zaklepać nity. Szczerby można zaklepać i szabelka jak nowa.* 2. *розм.* Забезпечити позитивне вирішення якоїсь справи; залишати за собою, бронювати. *Zaklepać sprawę. Wystarczy przed końcem roku podpisać umowę przedwstępną, żeby zaklepać sobie ulgę odsetkową. Już zaklepałem sobie urlop w lipcu. Senat na jesieni ostatecznie zaklepał tę ustawę. Reżyser zaklepał sobie możliwość nakręcenia drugiej części tego kultowego filmu. Miejsca noclegowe zaklepał nam znajomy. Zaklepać termin obrony pracy magisterskiej.*

ЗАКЛИНА́ТИ, ЗАКЛЯ́СТИ – ZAKLINAĆ, ZAKLĄĆ

ЗАКЛИНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАКЛЯ́СТИ**, -яну́, -яне́ш, *док.* 1. Промовляючи магічні заклинання, діяти на когось, щось, підкоряти своїй волі або чаклунській силі; заворожувати, зачаровувати. *Чаклун закляв це місце.* 2. Те саме, що **проклинати** – осипати прокльонами когось або щось, виражаючи різкий осуд, ненависть, відчай, обурення і т. ін. *З ненависті вона його закляла.* 3. *тільки недок., перен.* Настійно прохати, благати про щось. *Він заклинав її вийти за нього заміж.*

ZAKLINAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAKLĄĆ**, -klnę, -klniesz, *док.* 1. *тільки док.* Вилаятися. *Zaklął jak szewc. Zaklął soczyście.* 2. *тільки недок.* = **заклинати 3**. *Zaklinała go na wszystkie świętości, żeby zachował tę informację w tajemnicy.* 3. = **заклинати 1**. *Zakląć królewicza.*

ЗАКЛОПО́ТАНИЙ – ZAKŁOPOTANY

ЗАКЛОПО́ТАНИЙ, -а, -е. 1. Дієприкм. пас. мин. ч. до **заклопотати** – завдавати багато клопоту. *Він постійно був чимось заклопотаний.* 2. *у знач. прикм.* Який має багато роботи, справ; дуже зайнятий. *Він сидів за столом заклопотаний.*

ZAKŁOPOTANY, -a, -e. Збентежений, зніяковілий. *Nie czuł się wcale zakłopotany, mimo że otaczało go wiele osobistości. Zakłopotany zaistniałą sytuacją, przeprosił wszystkich obecnych i czmychnął do drzwi.*

ЗАКЛЯ́СТИ – див. **ЗАКЛИНА́ТИ**

ЗАКЛЯ́ТИЙ – ZAKLĘTY

ЗАКЛЯ́ТИЙ, -а, -е. 1. Дієприкм. пас. мин. ч. до **заклясти 1, 2**. *Заклятий скарб.* 2. *прикм.* Такий, якого проклинають, засуджують, ненавидять; лютий, ненависний, непримиренний (про ворога). *Вчора приїхала вся його заклята родина. Заклятий ворог.* 3. Запеклий, затятий. *Ця заклята баба знову влаштувала сварку.* 4. Який не припиняється, не послаблюється, довго не минає. *Закляті злидні.*

ZAKLĘTY, -a, -e. Заворожений, зачарований. *Zaklęty las, dwór.*

ЗАКО́ВУВАТИ, ЗАКУВА́ТИ[1, 2], ЗАКУ́ТИ – ZAKUWAĆ, ZAKUĆ

ЗАКО́ВУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАКУВА́ТИ[1]** і **ЗАКУ́ТИ**, -ую́, -ує́ш, *док.* 1. *кого в що, перев. зі сл.* **кайдани, ланцюги.** Накладати комусь на руки або ноги кайдани, ланцюги, сковуючи їхні кінці. *Полонених закували в ланцюги.* 2. *що, перен.* Робити твердою, нерухомою поверхню води, ґрунту (про дію морозу, льоду тощо). *Крига закувала озеро.*

ЗАКУВА́ТИ[2], -ую́, -ує́ш, *док.* Почати кувати (про зозулю). *В лісі закувала зозуля.*

ZAKUWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAKUĆ**, -kuję, -kujesz, *док.* 1. З'єднувати металеві предмети або їхні частини за допомогою кування; сковувати. *Zakuć łańcuch.* 2. = **закувати[1] 1.** *Zakuć kogoś w kajdany.*

Zakuć więźniów w kajdanki. 3. *розм.* Визубрювати. *Zakuć, zdać, zapomnieć.*

ЗАКÓН – ZAKON

ЗАКÓН, -у, *ч.* 1. *про що і без додатка, юр.* Встановлене найвищим органом державної влади загальнообов'язкове правило, яке має найвищу юридичну силу; *пол.* prawo. // *тільки одн., без додатка.* Сукупність таких загальнообов'язкових правил і державних постанов, що визначають суспільні відносини людей; втілення найвищої влади в суспільстві; *пол.* prawo. *Ухвалити, встановити закон. Порушити закон. Закон про приватну власність.* 2. *у знач. присудка, перен.* Те, що сприймається як незаперечне розпорядження, веління, обов'язкове для неухильного виконання; *пол.* rozkaz. *Його слово для неї – закон.* 3. *кого, чого, чий і без додатка.* Загальноприйняте, усталене правило співжиття, норма поведінки; звичай, обряд; основні правила в якійсь сфері людської діяльності; закономірність; *пол.* prawo. *Закон життя. Закон джунглів. Закони жанру. Закони фізики. Закон збереження енергії.* 4. Сукупність догм (основних положень) будь-якої релігії, віровчення; *пол.* prawo. *Священні закони.*

ZAKON, -u. *ч.* Чернеча або лицарсько-чернеча католицька громада з певним статутом; орден. *Zakon jezuitów, franciszkanów, bernardynów, karmelitów bosych. Wstąpić do zakonu.*

ЗАКÓННИК – ZAKONNIK

ЗАКÓННИК, -а, *ч., розм.* Знавець законів (у 1 знач.); той, хто суворо пильнує, дотримується законів; охоронець закону. *Він хоче запитати знайомого законника про свої права.*

ZAKONNIK, -а, ч. Чернець, монах. *Zakonnicy i zakonnice modlili się nabożnie.*

ЗАКРÉСЛИТИ – див. **ЗАКРÉСЛЮВАТИ**

ЗАКРÉСЛЮВАТИ, ЗАКРÉСЛИТИ – ZAKREŚLAĆ, ZAKREŚLIĆ

ЗАКРÉСЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **ЗАКРÉСЛИТИ**, -лю, -лиш, *док.* Викреслювати, знищувати однією чи кількома рисками написане або намальоване; *пол.* skreślać, wykreślać. *Закреслити слово, речення, рядок. Закреслити схему, малюнок.*

ZAKREŚLAĆ, -am, -asz, *недок.* **ZAKREŚLIĆ**, -lę, -lisz, *док.* 1. Обводити лінією. *Zakreślić właściwą odpowiedź. Zakreślić fragment tekstu.* 2. *перен.* Встановлювати, накреслювати, визначати. *Zakreślić granice czyichś kompetencji. Zakreślić linie podziału na scenie politycznej.* 3. Проводити криву лінію, описувати коло; окреслювати. *Zakreślić koło.*

ЗАКУВÁТИ – див. **ЗАКÓВУВАТИ**

ЗАКÝТИ – див. **ЗАКÓВУВАТИ**

ЗАЛАМÁТИ – див. **ЗАЛÁМУВАТИ**

ЗАЛÁМУВАТИ, ЗАЛАМÁТИ – ZAŁAMYWAĆ, ZAŁAMAĆ

ЗАЛÁМУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАЛАМÁТИ**, -áю, -áєш, *док.* 1. Згинати, загинати або надломлювати щось. *Заламати пагони.* 2. *розм., рідко.* Випереджати, перевершувати когось у чомусь. *Він на змаганнях усіх заламав.* 3. *фіз.* Доводити до рефракції. *Заламувати сонячне проміння.*

ZAŁAMYWAĆ, -muję, -mujesz, *недок.*, **ZAŁAMAĆ**, -mię, -miesz, *док.* 1. = **заламувати 1**. *Załamać karton, antenę, wizytówkę.* 2. Обвалюючи або розламуючи, руйнувати щось; завалювати. *Śnieg załamał dach.* 3. Позбавляти психічної стійкості, доводити до розпачу, депресії. *Całkiem mnie załamałeś tą informacją. Gol strzelony na dziesięć minut przed zakończeniem meczu załamał zawodników drużyny przeciwnej.* 4. Спричиняти падіння або погіршення чогось. *Sterowana odgórnie fala krytyki załamała jego karierę na kilka ładnych lat.* 5. = **заламувати 3**. *Załamywać światło.*

ЗАМІСИ́ТИ – див. **ЗАМІ́ШУВАТИ**
ЗАМІСТИ́ТИ – див. **ЗАМІЩА́ТИ**
ЗАМІША́ТИ – див. **ЗАМІ́ШУВАТИ**
ЗАМІ́ШУВАТИ[1, 2], **ЗАМІСИ́ТИ, ЗАМІША́ТИ – ZAMIESZAĆ**

ЗАМІ́ШУВАТИ[1], -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАМІСИ́ТИ**, -мішу́, -місиш, *док.* Ретельно розминати щось сипке з водою або якоюсь іншою рідиною до утворення однорідної в'язкої маси; місити. *Замісити тісто, глину.*

ЗАМІ́ШУВАТИ[2], -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАМІША́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. *що.* Перемішуючи, робити однорідною суміш двох або кількох речовин. *Замішати комбікорм.* 2. *кого, розм.* Втягувати в якусь справу, робити причетним до чогось. *Не треба мене замішувати у ваші чвари!*

ZAMIESZAĆ, -am, -asz, *док.* 1. Помішуючи, розводити, розбавляти щось рідке або сипке, надаючи йому рівномірної густоти чи складу; розмішати. *Zamieszać kawę, herbatę, kakao. Gruszki z sokiem cytrynowym, wódką i cukrem delikatnie zamieszać w wazie.* 2. *нейтр.* ~ **замішати**[2] **2.** *Ktoś najwyraźniej chciał go zamieszać w tę sprawę.* 3. *розм.* Порушити спокій, перешкодити комусь у чомусь, викликати сум'яття в якомусь середовищі. *Firma tak zamieszała z oznaczeniami, że korzystanie z jej sprzętu to prawdziwa męka. Utalentowany reżyser zamieszał w światku filmowym.*

ЗАМІЩА́ТИ, ЗАМІ́ЩУВАТИ, ЗАМІСТИ́ТИ – ZAMIESZCZAĆ, ZAMIEŚCIĆ

ЗАМІЩА́ТИ, -а́ю, -а́єш і **ЗАМІ́ЩУВАТИ**, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАМІСТИ́ТИ**, -міщу́, -і́стиш, *док.* 1. Тимчасово виконувати обов'язки, функції когось, чогось; заступати; *пол.* zastępować. *Він заміщає керівника фірми.* 2. *хім.* Замінювати один одного в молекулі сполуки (про атоми складових елементів цієї сполуки). *Атоми заміщують один одного в кристалі.*

ZAMIESZCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAMIEŚCIĆ**, -szczę, -ścisz, *док.*, *книжн.* Вміщувати щось у пресі, книжці, на сайті. *Zamieszczać artykuł. Zamieścić ogłoszenie w prasie lokalnej.*

ЗАМІ́ЩУВАТИ – див. **ЗАМІЩА́ТИ**
ЗАМОРДО́ВУВАТИ, ЗАМОРДУВА́ТИ – ZAMORDOWAĆ

ЗАМОРДО́ВУВАТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*, **ЗАМОРДУВА́ТИ**, -ую, -уєш, *док.* 1. Мордуванням, тортурами доводити до загибелі, смерті; замучувати на смерть; *пол.* zamęczyć. *Його брата замордували вороги.* 2. Доводити когось до повної знемоги, примушувати страждати від чогось. *Він її замордував своїми ревнощами.*

ZAMORDOWAĆ, -duję, -dujesz, *док.* 1. Вбити. *Zamordować kogoś bestialsko, z premedytacją, z zimną krwią.* 2. *перен.* Зіпсувати, знищити щось невмілим, бездарним виконанням або використанням. *Zamordować silnik. Swoją staroświecką interpretacją zamorduje każdy utwór.*

ЗАМОРДУВА́ТИ – див. **ЗАМОРДО́ВУВАТИ**
ЗАПАДНЯ́ – ZAPADNIA

ЗАПАДНЯ́, -і́, *ж.* 1. Пастка або інший пристрій для ловіння звірів, птахів. *Поставити западню. Западня для вовків.* 2. *перен.* Безвихідне або загрозливе становище, в яке потрапляє хтось унаслідок певних, зазвичай хитрих, підступних дій когось. *Ворог влаштував їм западню.*

ZAPADNIA, -i, *ч.*, *театр.* Люк. *Nagle otworzyła się zapadnia i zły książę zniknął pod ziemią.*

ЗА́ПАЛ, ЗАПА́Л[1, 2, 3] **– ZAPAŁ**

ЗА́ПАЛ, -у, *ч.* 1. Велике внутрішнє збудження, порив або піднесення; палкий потяг, пристрасть до чогось, до якоїсь справи; завзяття. *Запал до навчання, до роботи. Працювати із запалом. Танцюва-*

ти без запалу. 2. Найвище напруження, найповніший вияв чогось. *Запал боротьби.*

ЗАПА́Л[1], -у, *ч.*, *спец.* Пристрій для запалювання вибухової речовини. *Запал гранати.*

ЗАПА́Л[2], -у, *ч.*, *с. г.* Пошкодження зерна злакових у колоссі внаслідок посухи чи суховіїв. *Запал пшениці, жита.*

ЗАПА́Л[3], -у, *ч.* Хвороба свійських тварин, здебільшого коней, яка супроводжується задишкою. *Запал у коня.*

ZAPAŁ, -u, *ч.* = **за́пал**. *Szczery zapał. Zapał do nauki, pracy, pisania. Pracować z zapałem. Studzić czyjś zapał. Stracić zapał.*

ЗАПАСА́ТИ, ЗАПАСТИ́ – ZAPASAĆ, ZAPAŚĆ

ЗАПАСА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАПАСТИ́**, -су́, -се́ш, *док.* Заготовляти продукти, матеріали і т. ін. для використання у разі потреби. *Запасати сухарі, сало, дрова.*

ZAPASAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPAŚĆ**, -pasę, -pasiesz, *док.* Перегодовувати. *Zapaść świnię.*

ЗАПАСНИ́К – ZAPAŚNIK

ЗАПАСНИ́К, -а, *ч.* Військовозобов'язаний у запасі, що перебуває на військовому обліку і призивається в разі необхідності; *пол.* rezerwista. *Зустріч запасників.*

ZAPAŚNIK, -a, *ч.* Спортсмен, що займається боротьбою; борець. *Zapaśnik w końcu sprowadził przeciwnika do parteru.*

ЗАПАСТИ́ – див. **ЗАПАСА́ТИ**

ЗАПЕ́ВНИТИ – див. **ЗАПЕВНЯ́ТИ**

ЗАПЕВНЯ́ТИ, ЗАПЕ́ВНИТИ – ZAPEWNIAĆ, ZAPEWNIĆ

ЗАПЕВНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗАПЕ́ВНИТИ**, -ню, -ниш, *док.*, *кого або зі спол.* **що**. Переконувати когось у чомусь, авторитетно твердити щось; заявляти про намір щось виконати, здійснити. *Він запевнив директора у своїй лояльності. Він запевнив матір, що йому нічого не загрожує. Вона запевняє, що виконає роботу достроково.*

ZAPEWNIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPEWNIĆ**, -nię, -nisz, *док.* 1. ~ **запевняти**. *Zapewnić kogoś o swoim przywiązaniu, o swojej sympatii, o swojej miłości, o swym bezgranicznym oddaniu, o swej lojalności. Zapewnił ją, że póki będzie żywy, włos jej z głowy nie spadnie.* 2. Забезпечувати, гарантувати. *Zapewniać porządek i bezpieczeństwo. Zapewnić komuś wikt i opierunek. Zapewniać dostęp do Internetu. Zapewnić sobie poparcie, pomoc, szacunek.*

ЗАПИНА́ТИ, ЗАПНУ́ТИ, ЗАП'ЯСТИ́ – ZAPINAĆ, ZAPIĄĆ

ЗАПИНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАПНУ́ТИ** і *розм.* **ЗАП'ЯСТИ́**, -пну́, -пне́ш, *док.* 1. *рідко.* Закривати, завішуючи або покриваючи щось чимось; закривати, зав'язувати голову (перев. хусткою). *Запинати вікно. Запнути голову хусткою.* 2. *рідко.* Огортати, покривати собою. *Хмари запнули все небо.* 3. Загортати поли одягу. *Запнути поли пальта.*

ZAPINAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPIĄĆ**, -pnę, -pniesz, *док.* Застібати. *Zapiąć guziki, zamek. Zapiąć naszyjnik. Zapiąć rozporek. Zapiąć płaszcz. Zapiąć marynarkę na jeden guzik. Zapiąć pasy w samochodzie.*

ЗАПИНА́ТИСЯ[1, 2], ЗАПНУ́ТИСЯ[1, 2], ЗАП'ЯСТИ́СЯ[1, 2] – ZAPINAĆ SIĘ, ZAPIĄĆ SIĘ

ЗАПИНА́ТИСЯ[1], -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **ЗАПНУ́ТИСЯ[1]** і *розм.* **ЗАП'ЯСТИ́СЯ[1]**, -пну́ся, -пне́шся, *док.* 1. Закриватися, завішуватися чимось; покривати, зав'язувати собі голову (перев. хусткою). *Запнутися хусткою.* 2. *рідко.* Щільно загортати на собі поли одягу, закутуватися в якусь одежину. *Запнутися в шубу.*

ЗАПИНА́ТИСЯ[2], -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **ЗАПНУ́ТИСЯ[2]** і **ЗАП'ЯСТИ́СЯ[2]**, -пну́ся, -пне́шся, *док.* Говорячи, зупинятися, обривати свою мову; затинатися. *Він говорив і раптом запнувся. Вона розповідає про це, весь час запинаючись.*

ZAPINAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **ZAPIĄĆ SIĘ**, -pnę się, -pniesz się, *док.* 1. Застібати на собі одяг. *Zapiąć się pod samą szyję.* 2. Потрапляти в петлі, бабки і т. ін. (про ґудзики, гаплики тощо). *Zamek z trudem się zapiął.* 3. Підлягати застібанню (про одяг, взуття). *Marynarka zapinała się na trzy guziki.*

ЗАПИХА́ТИ, ЗАПХА́ТИ, ЗАПХНУ́ТИ – ZAPYCHAĆ, ZAPCHAĆ

ЗАПИХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, **ЗАПХА́ТИ**, -а́ю, -а́єш і **ЗАПХНУ́ТИ**, -ну́, -не́ш, *док., розм.* 1. Пхаючи, засовувати щось, заштовхувати когось кудись. *Запихати одяг до валізи. Запихати людей у вагони.* 2. *тільки недок., чим, розм.* Годувати насильно. *Запхни вже дитині цю кашу.* 3. *перен.* Поміщати, перев. насильно, когось кудись. *Він запхав своїх батьків у притулок для старих.*

ZAPYCHAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPCHAĆ**, -pcham, -pchasz, *док.* 1. Наповнювати щось, перешкоджаючи його дії, функціонуванню і т. ін.; забивати. *Zapchać zlew resztkami jedzenia. Zapchać rurę, przewód, serwer. Ktoś zapchał mi skrzynkę emailową.* 2. *розм.* Затикати. *Zapchać szczeliny kitem, gipsem.* 3. *розм.* Заповнювати якесь місце, простір, заважаючи просуванню. *Autobusy zapchały wąską uliczkę. Kibice zapchali korytarz.* 4. *розм.* ~ **запихати 1.** *Zapychać koc do reklamówki. Zapychać żołądek zupkami w proszku.* 5. *розм.* Йти, бігти кудись швидко або напружуючи всі сили. *Zapychaliśmy pod górę, a pot lał się z nas strumieniami.*

ЗАПНУ́ТИ – див. **ЗАПИНА́ТИ**

ЗАПНУ́ТИСЯ – див. **ЗАПИНА́ТИСЯ**

ЗАПОВІДА́ТИ, ЗАПОВІ́СТИ́ – ZAPOWIADAĆ, ZAPOWIEDZIEĆ

ЗАПОВІДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАПОВІ́СТИ́**, -і́м, -іси́, *док.* 1. Висловлювати свою передсмертну волю; залишати комусь щось у спадок. *Їй заповіли велику спадщину.* 2. *перен.* Давати якісь настанови, розпорядження щодо подальших дій, норм поведінки і т. ін. *Він заповів синові бути чесним і справедливим.*

ZAPOWIADAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPOWIEDZIEĆ**, -wiem, -wiesz, *док.* 1. Сповіщати про те, що має статися, відбутися за хвилину або незабаром; оголошувати, анонсувати. *Zapowiedzieć występ następnego wykonawcy. Zapowiedzieć odjazd pociągu. Swój udział w konferencji zapowiedzieli najwybitniejsi specjaliści z tej dziedziny.* 2. Попередити про щось, зокрема про наслідки невиконання наказу, доручення і т. ін. *Zapowiedział, że się trochę spóźni. Dyrektor zapowiedział, że nie będzie tolerował żadnych przejawów niesubordynacji. Zapowiedział, że prace oddane po terminie nie wezmą udziału w konkursie.* 3. Провіщати щось, обіцяти. *Górale zapowiadają upalne lato. Chmury zapowiadały deszcz. Nic nie zapowiadało dymisji rządu.*

ЗА́ПОВІДЬ – ZAPOWIEDŹ

ЗА́ПОВІДЬ, -і, *ж.* 1. *рел.* Біблійний або євангельський вислів-наказ, вислів-повчання морально-побутового характеру. *Десять заповідей. Дотримуватися заповідей.* 2. *перен.* Суворе правило поведінки, неухильний обов'язок. *Заповідь воїна – боронити свою вітчизну.*

ZAPOWIEDŹ, -wiedzi, *ж.* 1. Оголошення чогось, що має статися, відбутися; оповіщення, анонс, заява. *Zapowiedź audycji, programu, reportażu. Zgodnie z zapowiedzią za chwilę wystąpi przed państwem nasza gwiazda. Według zapowiedzi producenta cena podstawowego modelu powinna spaść w tym roku o 20 %.* 2. Провіщення, віщування. *Niewątpliwa, pewna, niechybna zapowiedź. Zapowiedź nieszczęścia. Zaćmienie Słońca traktowano jak zapowiedź przyszłych kataklizmów. Sen o białym kocie to zapowiedź szczęścia.* 3. *церк.* Оголошення в церкві про шлюб; оповідь. *Pierwsza, druga, trzecia zapowiedź. Dać na zapowiedzi.*

ЗАПОВІСТИ́ – див. **ЗАПОВІДА́ТИ**
ЗАПРА́ВИТИ – див. **ЗАПРАВЛЯ́ТИ**
ЗАПРАВЛЯ́ТИ[1, 2], **ЗАПРА́ВИТИ**[1, 2] – **ZAPRAWIAĆ, ZAPRAWIĆ**

ЗАПРАВЛЯ́ТИ[1], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗАПРА́ВИТИ**[1], -влю, -виш, *док.* 1. Надавати чомусь належного, чепурного вигляду, засовуючи кудись краї, кінці. *Заправити волосся під шапку. Заправляти ліжко.* 2. Вставляти щось у якийсь прилад, механізм і т. ін., готуючи їх до дії. // *перев. чим.* Готувати до дії якийсь прилад, машину і т. ін., заливаючи або закладаючи в них необхідну для роботи речовину. *Заправити стрічку в кулемет. Заправити машину бензином.* 3. Додавати якусь приправу, спеції в їжу, в напій для надання їм кращого смаку. *Заправити борщ сметаною.* 4. *перев. недок., розм.* Керувати кимось, чимось. *Він заправляє всіма справами у селі.*

ЗАПРАВЛЯ́ТИ[2], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗАПРА́ВИТИ**[2], -влю, -виш, *док., розм.* Призначати за щось (рідше за когось) якусь ціну, перев. більшу за звичайну. *Вона заправила за корову небачену ціну.*

ZAPRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPRAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. = **заправляти**[1] **3.** *Zaprawiać ogórkową śmietaną. Zaprawić fasolkę zasmażką. Wywar zaprawić żółtkiem.* 2. *книжн., перен.* Надавати чомусь якийсь відтінок. *Swoją czułość względem niego zaprawiała pewną surowością.* 3. Привчати, загартовувати. *Nowy brygadzista zaprawił nas do takiego tempa pracy, że szef nie mógł wyjść z podziwu.* 4. *тільки док., розм.* Сильно вдарити. *Zaprawić kopa. Czuł się tak, jakby ktoś zaprawił go młotkiem w głowę. Zaprawił łbem o kontuar.*

ЗАПУСКА́ТИ[1, 2], **ЗАПУСТИ́ТИ**[1, 2] – **ZAPUSZCZAĆ, ZAPUŚCIĆ**

ЗАПУСКА́ТИ[1], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАПУСТИ́ТИ**[1], -пущу́, -пу́стиш, *док.* 1. Примушувати злетіти вгору. *Запустити паперового змія, авіамодель, супутник.* 2. Надавати руху, початку дії (двигунові, механізмові, машині і т. ін.) // *з прийм.* **в, на.** Примушувати діяти, працювати в певному напрямку, місці і т. ін. *Запустити двигун, мотор, трактор. Запускати в космос.* 3. *розм.* Кидати чимось у когось, щось. *Запустити сніжкою в дерево.* 4. Засовувати, опускати щось кудись усередину; поміщати щось у якесь середовище. *Запустити пальці в бороду. Запустити рибу в ставок.*

ЗАПУСКА́ТИ[2], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗАПУСТИ́ТИ**[2], -пущу́, -пу́стиш, *док.* 1. *розм.* Не приділяти чомусь належної уваги, не робити чогось своєчасно; занедбувати; доводити до занепаду через недогляд; занехаювати; не лікуючи своєчасно, доводити до погіршення, ускладнення хвороби. *Запустити навчання. Запустити господарство. Запустити здоров'я. Запустити хворобу.* 2. Перестаючи стригти, давати можливість вирости; відрощувати. *Запустити косу, вуса, бороду.*

ZAPUSZCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZAPUŚCIĆ**, -puszczę, -puścisz, *док.* 1. Закапувати краплі. *Zapuścić krople do oczu, do nosa.* 2. Встромляти (кігті, жало і т. ін.). *Zapuścić szpony, żądło.* 3. Опускати, спускати. *Zapuścić rolety, żaluzje, firanki.* 4. = **запускати**[2] **2.** *Zapuścić długie włosy, wąsy, brodę.* 5. ~ **запускати**[2] **1.** *Zapuścić mieszkanie, sad.* 6. *розм.* ~ **запускати**[1] **2.** *Kierowca zapuścił motor. Zapuścić sondę, rakietę.* 7. *простор.* Поставити, ввімкнути (пісню, музику і т. ін.). *Zapuścić muzykę, płytę, piosenkę.*

ЗАПУСТИ́ТИ – див. **ЗАПУСКА́ТИ**
ЗАПХА́ТИ – див. **ЗАПИХА́ТИ**
ЗАПХНУ́ТИ – див. **ЗАПИХА́ТИ**
ЗАП'ЯСТИ́ – див. **ЗАПИНА́ТИ**
ЗАП'ЯСТИ́СЯ – див. **ЗАПИНА́ТИСЯ**
ЗАСА́ДА[1, 2] – **ZASADA**

ЗАСА́ДА[1], -и, *ж.* Приховане місце, де розташовується хтось для раптового нападу; людина або група людей, які

заховалися десь для несподіваного нападу на когось або для спостереження за кимось, чимось. *Вискочити із засади. Перебувати в засаді. Влаштувати засаду на бандитів.*

ЗАСА́ДА², -и, *ж.*, *книжн.* 1. Основа чогось; те головне, на чому ґрунтується, базується щось; вихідне, головне положення, принцип; основа світогляду, правило поведінки. *Засади теорії. Засади поведінки. Демократичні засади.* 2. Спосіб, метод здійснення чогось. *Участь у виборах на рівних засадах. Працювати на громадських засадах.*

ZASADA, -y, *ж.* 1. = **засада² 1.** *Metodyczne zasady. Surowe, niewzruszone zasady. Zasady pisowni. Zasady moralności. Kierować się w życiu zasadami. Działać zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami. Łamać zasady. Człowiek bez zasad.* 2. = **засада² 2.** *Dochód opodatkowany na zasadach ogólnych. Prawo do uczestniczenia w życiu gospodarczym na równych zasadach.* 3. *хім.* Хімічна сполука, що утворює з кислотами сіль і воду; луг. *Zasady i kwasy.*

ЗАСИ́ЛИТИ – див. **ЗАСИ́ЛЮВАТИ**

ЗАСИ́ЛЮВАТИ, ЗАСИЛЯ́ТИ, ЗАСИ́ЛИ́ТИ – ZASILAĆ, ZASILIĆ

ЗАСИ́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш і *розм.* **ЗАСИЛЯ́ТИ**, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗАСИЛИ́ТИ**, -илю́, -и́лиш, *док.* Просовувати у вузький отвір; *пол.* nawlekać. *Засилити нитку в голку.*

ZASILAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZASILIĆ**, -lę, -lisz, *док.* Збільшувати кількість чогось, поповнювати, постача́ти комусь щось. *Zasilić czyjeś konto skromną sumką. Miliardy z prywatyzacji zasilą budżet państwa. Bioogniwa zasilą urządzenia przenośne. Uciekinier z przegranej partii zasilił szeregi zwycięskiej.*

ЗАСИЛЯ́ТИ – див. **ЗАСИ́ЛЮВАТИ**

ЗА́СІБ – ZASÓB

ЗА́СІБ, -собу, *ч.* 1. Якась спеціальна дія, що дає можливість здійснити щось, досягти чогось; спосіб, захід; *пол.* środek. *Всіма силами і засобами сприяти поглибленню добросусідських стосунків. Найнадійніший засіб боротьби зі спамом – не дозволити спамерам дізнатися про вашу адресу.* 2. *чого, який.* Те, що слугує знаряддям у будь-якій дії, справі; *перев. мн.* механізми, пристрої і т. ін., необхідні для здійснення чогось, для якоїсь діяльності; *перев. мн.* ліки або предмети, необхідні для лікування чи запобігання хворобі; *пол.* środek. *Аудіовізуальні засоби. Засоби виробництва. Транспортний засіб. Засоби масової інформації. Засіб проти тарганів. Засіб від комах. Засоби запобігання хворобі.* 3. *перев. мн., рідко.* Гроші, матеріальні цінності, достатки. *Засоби до існування.*

ZASÓB, -sobu, *ч.* 1. Запаси чогось, які можна використати в разі потреби; ресурс. *Zasoby wody pitnej. Susza uszczupliła nasze zasoby finansowe. Zasoby mieszkaniowe. Zasoby archiwalne. Zasoby energii.* 2. *перен.* Наявність чогось, що нагромаджувалося протягом певного часу. *Bogaty zasób słownictwa. Zasób wiedzy.* 3. Природні ресурси; копалини. *Zasoby węgla kamiennego, rudy żelaza, ropy naftowej, boksytów.*

ЗАСКА́КУВАТИ, ЗАСКО́ЧИТИ – ZASKAKIWAĆ, ZASKOCZYĆ

ЗАСКА́КУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАСКО́ЧИТИ**, -чу, -чиш, *док.* 1. Стрибаючи, переміщатися, проникати кудись, опинятися десь; швидко рухаючись, потрапляти кудись. *Заєць заскочив у яму. Тріска заскочила йому в око.* 2. *розм.* Заходити, забігати, заїжджати кудись по дорозі ненадовго, мимохідь. *По дорозі додому заскоч у магазин і купи молока.*

ZASKAKIWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок.*, **ZASKOCZYĆ**, -czę, -czysz, *док.* 1. Несподівано захопити, спіймати десь, переслідуючи. *Urządzili zasadzkę i zaskoczyli nieprzyjaciela, rozbijając jego siły w puch.* 2. За-

хопити, застати когось десь (про незалежні від людини обставини, події, явища). *Burza zaskoczyła ich w szczerym polu.* 3. Дивувати, бентежити. *Zaskoczyć kogoś niedyskretnym pytaniem. Zaskoczyć kogoś swoim optymizmem.* 4. Спрацювати. *Zamek zaskoczył. Motor, silnik zaskoczył.*

ЗАСКО́ЧИТИ – див. **ЗАСКА́КУВАТИ**

ЗАСО́ВУВАТИ, ЗАСУВА́ТИ, ЗАСУ́НУТИ – ZASUWAĆ, ZASUNĄĆ

ЗАСО́ВУВАТИ, -ую, -уєш і **ЗАСУВА́ТИ**, -аю, -аєш, *недок.*, **ЗАСУ́НУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. Рухаючи, пересуваючи щось, поміщати кудись. *Засувати руки в кишені. Засунути шухляду в тумбочку.* 2. *розм.* Зачиняти, замикати двері зсередини на засув. *Засувати хвіртку.* 3. *розм.* Посувати краї занавісок, завіси і т. ін. до кінця, затуляючи, закриваючи щось. *Засувати штори, занавіски.*

ZASUWAĆ, -am, -asz, *недок.* **ZASUNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. = **засувати 3.** *Zasunąć firanki, zasłonę, rolety.* 2. Засувати засув і т. ін. *Zasunąć zasuwę, rygiel.* 3. Пересунувши якийсь предмет, затуляти, загороджувати ним щось. *Zasunąć drzwi dębową szafą. Zasunąć wejście do jaskini potężnym głazem. Zasuwać pokrywę.* 4. = **засувати 1.** *Zasunąć szufladę. Zasunąć rękę do kieszeni.* 5. Застібати блискавку. *Zasunął zamek błyskawiczny pod samą szyję. Zasuń zamek w torebce.* 6. *розм.* Важко працювати. *Zasuwali po dwanaście godzin na dobę.* 7. *розм.* Дуже швидко йти, їхати кудись. *Zasuwaj czym prędzej po papierosy.* 8. *простор.* Вдарити. *Ktoś zasunął mu w brzuch kopa.* 9. *простор.* Красти в когось щось. *Zasunąć komuś katanę.* 10. *простор.* Сказати, виступити з чимось. *Redaktor zasunął obecnym smętną gadkę o potrzebie doskonalenia swoich umiejętności warsztatowych. Chyba za ostro mu zasunąłeś, nie zasłużył sobie na taką krytykę. Gitarzysta zasunął taką solówkę, że tłum wpadł w ekstazę.*

ЗАСПОКО́ЇТИ – див. **ЗАСПОКО́ЮВАТИ**

ЗАСПОКО́ЮВАТИ, ЗАСПОКО́ЇТИ – ZASPOKAJAĆ, ZASPOKOIĆ

ЗАСПОКО́ЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **ЗАСПОКО́ЇТИ**, -óю, -óїш, *док.* 1. Заглушувати, розвіювати чийсь неспокій, тривогу, хвилювання, тугу і т. ін.; *пол.* uspokajać. *Заспокоїти схвильовану жінку. Лікар заспокоїв хворого.* 2. Примушувати когось поводитися, триматися тихо, спокійно; утихомирювати; *пол.* uspokajać. *Заспокоїти галасливих дітей.* 3. Знімати біль, полегшувати хворобливий стан і т. ін. *Ліки заспокоїли біль.* 4. Послаблювати, усувати якесь почуття, переживання. *Музика заспокоїла нерви. Вона заспокоїла його гнів.* 5. Вгамовувати голод, спрагу. *Заспокоїти голод, спрагу.*

ZASPOKAJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZASPOKOIĆ**, -oję, -oisz, *док.* 1. Задовольняти чиїсь потреби, бажання. *Nasza firma jest w stanie zaspokoić oczekiwania najbardziej wymagających klientów. Zaspokoić czyjąś ciekawość. Zaspokoić rosnące zapotrzebowanie. Zaspokoić roszczenia wierzyciela.* 2. = **заспокоювати 5**. *Zaspokoić głód, pragnienie.*

ЗАСТА́ВА[1, 2] – ZASTAWA

ЗАСТА́ВА[1], -и, *ж.* 1. Віддавання кредиторові якогось майна або коштовності для забезпечення одержуваної позички; *пол.* zastaw. *Віддати годинника, перстня, картину в (під) заставу.* 2. Річ, яка залишається в того, хто видає позичку. *Застава лишилася у кредитора.*

ЗАСТА́ВА[2], -и, *ж.* 1. *іст.* Місце в'їзду до міста або виїзду з нього, яке охоронялося; пост, що створювався на центральному шляху для збирання з проїжджих мита, податків і т. ін. за проїзд або перевезення товарів; *пол.* rogatka. *Зупинитися біля застави. На дорогах були створені застави.* 2. Військовий охоронний загін, охоронна варта; місце

розташування військового підрозділу, який охороняє певну ділянку державного кордону. *Прикордонна застава.*

ZASTAWA, -y, *ж., книжн.* Столовий сервіз, набір столового приладдя. *Zastawa obiadowa. Zastawa do kawy. Zastawa stołowa. Posrebrzana zastawa.*

ЗА́СТА́ВКА, ЗА́СТАВКА – ZASTAWKA

ЗА́СТА́ВКА, -и, *ж.* 1. Малюнок перед початком тексту розділу, частини. *Кольорова, вишукана заставка. Заставка у стилі модерн. Малювати заставку.* 2. Логотип телевізійної передачі. *Заставка передачі.*

ЗА́СТАВКА, -и, *ж., гідр.* Спеціальний щит, який затримує воду.

ZASTAWKA, -i, *ж.* 1. *анат.* Заслінка; клапан. *Zastawka serca.* 2. = **за́ставка.**

ЗАСТОСО́ВУВАТИСЯ – ZASTOSOWYWAĆ SIĘ, ZASTOSOWAĆ SIĘ

ЗАСТОСО́ВУВАТИСЯ, -ується, *недок.* 1. Використовуватися, вживатися з певною метою. *Ці прилади застосовуються в побуті та на виробництві.* 2. *Пас. до* **застосовувати** – пристосовувати до чогось. *Наукові дослідження застосовуються в практиці.*

ZASTOSOWYWAĆ SIĘ, -owuję się, -owujesz się, *недок.*, **ZASTOSOWAĆ SIĘ**, -suję się, -sujesz się, *док.* Прислухатися, керуватися; підпорядковуватися, пристосовуватися. *Zastosować się do zaleceń lekarza, wskazówek, rad, uwag, upomnień. Kierujący samochodem nie zastosował się do znaków drogowych.*

ЗА́СТУП – ZASTĘP

ЗА́СТУП, -а, *ч.* Звужена донизу залізна лопата для земляних робіт; *пол.* rydel, szpadel. *Важкий заступ. Копати заступом.*

ZASTĘP, -u, *ч.* 1. Загін з десяти осіб в гарцерстві (польська скаутська організація); гурток. *Zbiórka zastępu. Zastępowy poprowadził nasz zastęp w dzikie chaszcze.* 2. *книжн.* Група, організована для спільних дій або для виконання певного завдання; загін. *Zastępy aniołów. Zastępy pożarnicze.*

ЗАСУВА́ТИ – див. **ЗАСО́ВУВАТИ**

ЗАСУ́НУТИ – див. **ЗАСО́ВУВАТИ**

ЗАСЬ – ZAŚ

ЗАСЬ, *виг.* 1. Уживається для вираження заперечення чогось, відмови від чогось. *Зась, не пущу тебе!* 2. Уживається як присудок у знач. **не можна**. *Мені можна це робити, а тобі – зась!*

ZAŚ. 1. *спол.* Поєднує речення, протиставлені змістом одне одному; а, же, натомість. *Moi dziadkowie od strony ojca są Anglikami, zaś od strony matki mój dziadek jest Francuzem, a babcia Rosjanką. Mężczyźni zawsze chcą być pierwszą miłością kobiety, kobiety zaś chcą, żeby mężczyzna był ich ostatnią. Mój kolega ma zaś następujący problem: jak zarobić, żeby się nie narobić.* 2. *част.* Уживається для приєднання речення, що доповнює, пояснює, розкриває зміст першого речення; же. *Nie lubił współczesnej muzyki, najbardziej zaś hip-hopu.* 3. *част.* Уживається для підсилення, підкреслення значення того слова, після якого стоїть; же. *Wszyscy o tym wiedzieli; raport zaś potwierdził jedynie tę opinię. Kiedy zaś popyt jest wyższy od podaży, występuje inflacja. Co zaś się tyczy jego związku z tą sprawą, można to skwitować jednym słowem – absurd.*

ЗАТО́КА – ZATOKA

ЗАТО́КА, -и, *ж.* Частина океану, моря, озера, річки, що вдається в суходіл; бухта. *Корабель зайшов у затоку.*

ZATOKA, -i, *ж.* 1. = **затока**. *Zatoka morska.* 2. *розм.* Залисина. *Zatoki na czole zwiększały się w zastraszającym tempie.* 3. Розширення проїжджої частини вулиці за рахунок тротуару (зазвичай у формі трапеції), для паркування автомобілів або для місця зупинки міського транспорту. *Taksówka zatrzymała się w zatoce autobusowej.* 4. *анат.* Простір в

організмі людини або тварини, обмежений внутрішніми поверхнями стінок тіла; порожнина, пазуха. *Zatoki przynosowe. Zapalenie zatok.*

ЗАТОПИ́ТИ – див. **ЗАТО́ПЛЮВАТИ**

ЗАТО́ПЛЮВАТИ[1, 2], ЗАТОПЛЯ́ТИ[1, 2], ЗАТОПИ́ТИ[1, 2] – ZATAPIAĆ, ZATOPIĆ

ЗАТО́ПЛЮВАТИ[1], -юю, -юєш і **ЗАТОПЛЯ́ТИ[1]**, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗАТОПИ́ТИ[1]**, -оплю́, -о́пиш, *док.* Починати топити; розпалювати вогонь. *Затопити піч, в печі.*

ЗАТО́ПЛЮВАТИ[2], -юю, -юєш і **ЗАТОПЛЯ́ТИ[2]**, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗАТОПИ́ТИ[2]**, -оплю́, -о́пиш, *док.* 1. Покривати водою якийсь простір, поверхню чогось; заливати (під час повені, зливи і т. ін.). *Річка затопила острів. Повінь затопила хати.* 2. *перен.* Суцільно покривати щось; заповнювати собою; наповнювати щось чимось. *Сонячне світло затопило обрій. Юрба затопила весь провулок.* 3. Заливаючи, примушувати потопати; занурюючи у воду, спускати на дно. *Вода затоплює човен. Ворог затопив кораблі.*

ZATAPIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZATOPIĆ**, -pię, -pisz, *док.* 1. = **затоплювати[2] 3**. *Zatopić torpedowiec.* 2. = **затоплювати[2] 1**. *Woda z Wisły zatopiła kilka okolicznych wsi.* 3. *книжн.*, *перен.* Вбивати, встромляти, запускати. *Zatopić zęby w soczystym mięsiwie. Zatopić miecz, topór w czyimś ciele. Drapieżnik zatopił szpony w swej ofierze. Bandyta zatopił nóż w ramieniu śmiałka. Zatopić ręce w końskiej grzywie, włosach.* 4. *книжн.*, *перен.* Покривати, заливати. *Półmrok zatopił pokój. Malarz zatopił niebo na obrazie w różnych odcieniach błękitu.* 5. *тех.* Запаювати. *Zatapiać przewód w rurce.*

ЗАТОПЛЯ́ТИ – див. **ЗАТО́ПЛЮВАТИ**

ЗАТРА́ТИТИ – див. **ЗАТРАЧА́ТИ**

ЗАТРАЧА́ТИ, ЗАТРА́ЧУВАТИ, ЗАТРА́ТИТИ – ZATRACAĆ, ZATRACIĆ

ЗАТРАЧА́ТИ, -а́ю, -а́єш *і* **ЗАТРА́ЧУВАТИ**, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗАТРА́ТИТИ**, -а́чу, -а́тиш, *док.* Використовувати, витрачати час, сили, гроші і т. ін. *Затратити зусилля. Затратити багато праці на щось. Затратити великі гроші на щось.*

ZATRACAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZATRACIĆ**, -cę, -cisz, *док.* Втрачати певні риси, властивості, характеристики і т. ін. *Zatracić poczucie miary, rzeczywistości, czasu. Zatracić instynkt samozachowawczy. Zatracić swe człowieczeństwo, ideały. Miasto przez te lata nic nie zatraciło ze swej świetności.*

ЗАТРА́ЧУВАТИ – див. **ЗАТРАЧА́ТИ**

ЗА́ХІД, ЗА́ХІД[1, 2] – ZACHÓD

ЗА́ХІД, за́ходу, *ч.* 1. Спуск небесного світила за обрій (перев. про сонце). *Захід сонця.* 2. Час, коли заходить сонце. *Працювати до заходу сонця.* 3. Вогняно-червона заграва над обрієм, коли заходить сонце. *Милуватися заходом сонця. Яскравий, багряний захід.* 4. *перен.* Межа, кінець чогось. *Захід життя.*

ЗА́ХІД[1], -ходу, ч. 1. Одна з чотирьох сторін світу; *протилежне* схід; напрямок, бік, протилежний сходу. *Вітер із заходу. Їхати у напрямку заходу. Південний захід.* 2. Частина обрію, де заходить сонце. *Сонце завжди сідає на заході.* 3. *звич. з великої літери.* Західна Європа, країни Західної Європи. *Виїхати на Захід. Перебувати на Заході.*

ЗА́ХІД[2], -ходу, ч. 1. *також* **захі́д**. *Дія за знач.* **заходити** – входити; приходити ненадовго; прибувати; наближатися до когось, чогось. *Чекати на наступний захід колядників. Захід пароплава у порт.* 2. *перев. мн.* Сукупність дій або засобів для досягнення, здійснення чогось. *Вживати заходів проти поширення паніки. Протиепідемічні заходи. Санітарно-профілактичні заходи.* 3. Видовище, концерт, зустріч і т. ін., що організовуються з розважальною, освітньою, культурною або іншою метою. *Культурний захід, розважально-освітній, соціальний захід. Захід відбувся за сприяння Міністерства освіти і науки України.*

ZACHÓD, -chodu, -*ч*. 1. = **зáхід 1.** *Zachód Słońca, Księżyca. Pracował od świtu do zachodu.* 2. = **зáхід 2.** *Dzień chyli się ku zachodowi. Zdążyć z czymś przed zachodem słońca.* 3. = **зáхід 3.** *Podziwiać zachód słońca.* 4. = **захід[1] 1.** *Wiatr z zachodu, od zachodu. Skręcić na zachód.* 5. = **захід[1] 3.** *Wyjechać na stałe na Zachód.* 6. *розм.* Зусилля, клопотання. *Szkoda zachodu – nic z tego nie będzie. Sprawa jest warta zachodu. Kosztowało mnie to wiele zachodu, ale się opłaciło.*

ЗАХОВÁТИСЯ – див. **ЗАХÓВУВАТИСЯ**

ЗАХÓВУВАТИСЯ, ЗАХОВÁТИСЯ – ZACHOWYWAĆ SIĘ, ZACHOWAĆ SIĘ

ЗАХÓВУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок.*, **ЗАХОВÁТИСЯ**, -áюся, -áєшся, *док.* 1. Розташовуватися так, щоб бути непомітним для когось, чогось; ховатися; уникати людей, залишатися на самотині; знаходити притулок, укриватися десь, рятуючись або захищаючись від когось, чогось; *пол.* ukrywać się. *Заховатися в лісі, у натовпі. Заховатися під столом, за шторою. Заховатися від усіх. Заховатися від ворога, від дощу.* 2. *перен.* Маскуватися. *Він заховався, взявши прізвище жінки.* 3. *заст.* Залишатися цілим, неушкодженим, зберігатися від псування, загибелі і т. ін. *Статуя заховалася з античних часів.* 4. Бути, ставати невидним або малопомітним серед чогось, у чомусь; спускатися за лінію обрію, заходити за щось (про небесні світила); *перен., рідко.* Міститися, бути в чомусь, не виявляючись. *Сонце заховалося за хмари.* 5. *тільки недок., пас. до* **заховувати** – ховати; приховувати; зберігати. *Її почуття заховалося в глибині серця.*

ZACHOWYWAĆ SIĘ, -owuję się, -owujesz się, *недок.*, **ZACHOWAĆ SIĘ**, -am się, -asz się, *док.* 1. *нейтр.* ~ **заховуватися 3.** *Z ogromnego niegdyś zamczyska zachowała się jedynie wieża.* 2. Залишатися наявним, цілим, не пропадати, не зникати; продовжувати існувати, жити; зберігатися. *Dawne zwyczaje i obrzędy zachowały się tylko na wsi. Zachowała się legenda.* 3. Поводитися. *Zachowywać się nienagannie, przyzwoicie, arogancko. Zachował się wobec niej po chamsku. Nie umiał się zachować w towarzystwie.*

ЗА́ЧИН – ZACZYN

ЗА́ЧИН, за́чину, *ч.*, *літ.* Вступ, початок в епічних творах народної творчості (билинах, думах, історичних піснях). *Зачин думи, билини.*

ZACZYN, -u, *ч.* 1. Речовина, що викликає кисле бродіння; закваска. *Zaczyn chlebowy.* 2. *книжн., перен.* Те, що стало основою, дало початок, викликало появу певних настроїв, почуттів, думок і т. ін. *Zaczynem do dyskusji stał się artykuł opublikowany w największym dzienniku kraju.*

ЗБА́ВИТИ – див. **ЗБАВЛЯ́ТИ**

ЗБАВЛЯ́ТИ, ЗБА́ВИТИ – ZBAWIAĆ, ZBAWIĆ

ЗБАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗБА́ВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Зменшувати кількість чогось, знижувати щось; зменшувати ступінь вияву, інтенсивність чогось. *Збавити платню. Збавити надої. Збавити швидкість машини. Збавити силу голосу.* 2. *розм., рідко.* Відбирати щось у когось, залишати без чогось, позбавляти чогось. *Збавити спадку.* 3. *розм., рідко.* Пошкоджувати, псувати щось; калічити; робити неприємним, погіршувати; знищувати. *Збавляти очі над книжками.*

ZBAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZBAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. *уроч.* Урятовувати, визволяти. *Zbawić kraj.* 2. *перен.* Чимось поліпшити становище когось (перев. із заперечною часткою **nie**). *Zaczekaj chwilkę, pięć minut cię nie zbawi. Pomyśl, czy zbawi cię zwiększenie o kilka procent wydajności sprzętu?* 3. *рел.* За християнським віровченням – визволяти від вічних мук у

загробному житті; спасати. *Jezus nas zbawi.*

ЗБИВА́ТИ, ЗБИ́ТИ – ZBIJAĆ, ZBIĆ

ЗБИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗБИ́ТИ**, зіб'ю́, зіб'є́ш, *док.* 1. Ударом зрушуючи з місця, перекидати, змушувати падати когось, щось; ударом, поштовхом скидати когось, щось із когось, чогось; влучаючи кулею і т. ін., скидати когось із чогось, змушувати падати додолу. *Падаючи, збити вазу. Ударом кулі збити кеглі. Збити пострілом качку.* 2. Ударяючи, відокремлювати частину від чогось; відбивати, стинати; ударяючи, відокремлювати щось прикріплене, прибите; ударом, поштовхом змушувати падати (плоди тощо); струшувати (росу, сніг і т. ін.). *Збивати голівки квітів. Збити картину із цвяха. Збити яблука з дерева. Збити росу.* 3. Різким рухом зсовувати, пересовувати щось; зрушуючи, зсовуючи з місця, зморщувати, м'яти щось; порушувати правильність, порядок чогось, у чомусь. *Збити шапку на потилицю. Збити ногами плед. Недосвідчений солдат збив стройовий крок.* 4. Зменшувати або усувати щось, припиняти вияв чогось. *Збити полум'я ковдрою. Збити температуру у хворого. Збивати ціну.* 5. *розм.* Змушувати збиратися в одному місці, зганяти докупи; об'єднувати, згуртовувати (людей); створювати (організацію і т. ін.). *Збивати людей в колони. Збити партизанський загін.* 6. *розм.* Нагромаджувати, збирати (гроші, майно і т. ін.). *Збити маєток.* 7. *тільки док., рідко.* Сильно побити когось. *Він сильно збив його.* 8. Змушувати відходити кудись, відхилятися вбік від напрямку руху. *Збивати з дороги.* 9. *перен.* Змушувати відмовлятися від певного напрямку думок, переконань, здійснення чогось; змушувати втрачати послідовність думки, якоїсь дії. *Збивати з думки. Не треба його збивати, він твердо знає, що йому робити.* 10. Ударом, тертям стирати щось; стираючи, псувати (інструмент, деталь і т. ін.); ударяючи або тручи об щось, ушкоджувати, зранювати (руки, ноги, шкіру на тілі і т. ін.). *Збити каблуки. Збивати пальці, ноги.* 11. Певним способом виготовляти чи обробляти щось. *Збити олію.* 12. Ударами, поштовхами складати, з'єднувати щось докупи, в одне ціле. *Збити сіно у сніп.* 13. Прибивати щось одне до одного; виготовляти щось із окремих частин, прибиваючи їх одна до одної. *Збити дошки. Збити драбину.* 14. Ударами, поштовхами перемішувати, здіймати хвилі, збовтувати (воду або іншу рідину); легкими ударами розворушувати, робити щось м'яким, пухким, пишним; ударами, поштовхами здіймати, утворювати куряву, піну і т. ін.; *кул.* Перемішуючи, сколочуючи якусь масу, робити її пінистою. *Збивати подушки. Збити піну. Збити крем для торта.*

ZBIJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZBIĆ**, zbiję, zbijesz, *док.* 1. = **збивати 13**. *Zbić stół.* 2. = **збивати 12**. *Zbić słomę w kwadratowe bryły.* 3. ~ **збивати 5**. *Chłód zbił ludzi w jedną grupę.* 4. *тільки док., пошир.* ~ **збивати 7**. *Zbić kogoś pasem.* 5. *тільки док.* Внаслідок удару ушкоджувати якусь частину тіла; забивати. *Zbił sobie głowę o ścianę.* 6. *тільки док.* Ударяючи чимось об щось чи упускаючи на землю, підлогу, порушувати його цілісність; розбивати. *Zbić szklankę, kieliszek, lustro.* 7. Спростовувати чиїсь аргументи. *Zbił jeden po drugim wszystkie jego argumenty.* 8. = **збивати 6**. *Zbił majątek na giełdzie.*

ЗБИ́ТИ – див. **ЗБИВА́ТИ**

ЗБИ́ТОК – див. **ЗБИ́ТКИ**

ЗБИ́ТКИ, ЗБИ́ТОК – ZBYTKI, ZBITKA, ZBYTEK

ЗБИ́ТКИ, -ів, *мн.* (*одн.* **ЗБИ́ТОК**, -тку, *ч.*). Матеріальні втрати; протилежне **прибутки**. *Заподіяти збитки. Мати збитки. Відшкодувати збитки.*

ZBYTKI, -tków. Пустощі. *Tylko ci zbytki w głowie.*

ZBITKA, -i, *ж.*, *книжн.* Об'єднання в одне ціле двох або кількох елементів (перев. про мовні елементи). *Nazwa «Sony» jest zbitką dwóch słów. Zbitka spółgłoskowa. Film jest zbitką różnorodnych form wizualnych – od wideoklipu przez komedię i film dokumentalny aż po wywiad.*

ZBYTEK, -tku, *ч.* 1. *книжн.* Коштовні речі, які не є першою необхідністю; розкіш. *Przedmioty zbytku. Otaczać się zbytkiem. Nie stać nas na zbytki.* 2. *ірон.* Те, що перевершує звичайний ступінь, норму чогось; надмірність. *Dla takiego beznadziejnego filmu pokaz na festiwalu to i tak i zbytek łaski. Zainteresowanie moją osobą ze strony dziennikarzy «brukowca» to dla mnie naprawdę zbytek szczęścia.*

ЗБІР – ZBIR, ZBIÓR

ЗБІР, збóру, *ч.* 1. Дія за знач. **збирати** – складати; добирати потрібні предмети; збирання. *Збір макулатури. Збір врожаю.* 2. Дія за знач. **збирати** і **збиратися** – скликати, зводити докупи людей; сходитися, з'їжджатися в одне місце; сигнал збиратися. *Збір ради колективу. Сурма грає збір.* 3. Нагромадження чогось завдяки поступовому збиранню. *Збір матеріалів для дисертації. Основу перших колекцій музею становили зоологічні і ботанічні збори.* 4. Сума грошей, зібраних з багатьох людей, з багатьох джерел; форма податку; обов'язковий платіж юридичної або фізичної особи за послуги, що надаються їй державними органами; гроші, які стягуються чи збираються за щось або на щось. *Збір коштів, податків. Адміністративний збір. Акцизний збір. Екологічний збір. Митний збір.* 5. Те, що набране зриванням або підніманням із землі (про ягоди, гриби і т. ін.); те, що зібране з полів, городів, садів; зібраний урожай. *Продавати перший цього літа збір помідорів.* 6. Група чи юрба людей, яких зібрали або які зібралися в одне місце; скликання, зустріч членів якоїсь організації, громади і т. ін. для обмірковування, вирішення чогось. *Збір ветеранів.* 7. Короткочасна підготовка групи будь-яких спеціалістів, зібраних із різних місць. *Збір фармакологів України.* 8. Суміш лікарських трав. *Заспокійливий збір.*

ZBIR, -a, *ч.* Бандит. *Już miał wchodzić do domu, gdy napadły na niego jakieś zbiry w kominiarkach.*

ZBIÓR, zbioru, *ч.* 1. Сукупність будь-яких предметів, що утворюють єдине ціле; збірка, збірник. *Zbiór nowel, ustaw, zadań.* 2. Зібрання систематизованих за певними ознаками однорідних предметів, що становлять науковий, художній, історичний інтерес; колекція. *Zbiory muzealne, biblioteczne.* 3. *мат.* Сукупність елементів, об'єднаних за певною ознакою; множина. *Zbiór wspólny, pusty.* 4. *с. г.* Збирання врожаю. *Zbiór truskawek, malin.*

ЗБÍРКА – ZBIÓRKA

ЗБÍРКА, -и, *ж.* 1. Книжка, яка містить дібрані за певним принципом твори одного або кількох авторів; збірник. *Збірка лірики. Збірка творів А. Міцкевича.* 2. *рідко.* Сукупність предметів, зібраних за певним принципом; колекція; зібрання. *Збірка експонатів музею.*

ZBIÓRKA, -rce, *ж.* 1. Збір, перекличка. *Zbiórka harcerska. Zbiórka oddziału. Zrobić, zarządzić, zwołać zbiórkę.* 2. Дія за знач. **збирати** – складати; добирати потрібні предмети; збір. *Zbiórka makulatury. Zbiórka żywności, lekarstw, pieniędzy dla pogorzelców. Zbiórka na szczytny cel.*

ЗБÍРНИК – ZBIORNIK

ЗБÍРНИК, -а, *ч.* 1. Книжка, що містить однорідні матеріали, документи, дібрані за певним принципом літературні твори; збірка. *Збірник законів. Збірник пісень, статей, поезій.* 2. *тех.* Резервуар, де збирається якась рідина або газ. *Збірник води, нафти, газу.*

ZBIORNIK, -a, *ч.* 1. = **збірник 2**. *Zbiornik na ropę. Napełnić, opróżnić, uszczelnić zbiornik.* 2. *геогр.* Водойма. *Zbiornik słodkowodny.*

ЗБРО́Я – ZBROJA

ЗБРО́Я, -ї, *ж.* 1. Знаряддя для нападу чи оборони; сукупність засобів для ведення війни, озброєння. *Старовинна, сучасна зброя. Купити, застосувати зброю. Запаси зброї.* 2. *перен.* Засіб для боротьби з будь-ким, будь-чим, для досягнення якоїсь мети. *Зброя публіциста – слово.*

ZBROJA, zbroi, *ж.* Спорядження воїна. *Zbroja rycerska. Zbroja ze stali.*

ЗБУ́ДЖУВАТИ, ЗБУДИ́ТИ – ZBUDZIĆ

ЗБУ́ДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗБУДИ́ТИ**, збуджу́, збу́диш, *док.* 1. *тільки док.* Перервати чийсь сон, змусити когось прокинутися. *Його збудив спів півня.* 2. *тільки док.*, *перен.* Вивести зі стану спокою, застою щось; порушити щось. *Крики дітвори збудили тишу.* 3. Викликати, розбурхувати щось (почуття, сили, думки і т. ін.). *Вправи повинні збуджувати думку учнів. Фотографії збудили спогади.* 4. Викликати стан нервового піднесення, підвищеної активності, неспокою; хвилювати когось, щось; *пол.* podniecać. *Перспектива легкого заробітку збуджувала його.* 5. *тільки док.* Спонукати до якоїсь дії; *пол.* pobudzać. *Збуджувати когось до громадської діяльності.* 6. *фізіол.* Викликати подразнення живої клітини чи тканини будь-якого організму. *Збуджувати слизову оболонку.*

ZBUDZIĆ, -dzę, -dzisz, *док.* = **збудити 1**. *Zbudź mnie o szóstej.*

ЗБУДИ́ТИ – див. **ЗБУ́ДЖУВАТИ**

ЗВЕ́СТИ – див. **ЗВО́ДИТИ**

ЗВІД – ZWID, ZWÓD

ЗВІД, зво́ду, *ч.* 1. Зведені в одне ціле і розміщені в певному порядку тексти, документи, закони і т. ін. *Звід законів.* 2. Криволінійне перекриття, що з'єднує стіни чи опори якоїсь споруди; склепіння. *Зводи церкви.* 3. Довга жердина, пристосована над колодязем для витягування води; журавель. *Криниця зі зводом.* 4. *спец.* Частина затвора або замка, що утримує ударний механізм вогнепальної зброї в положенні готовності до пострілу. *Поставити курок гвинтівки на бойовий звід.*

ZWID, -u, *ч.*, *книжн.* Те, що приснилося, привиділося, примарилося; примара. *Gorączkowe zwidy. Mieć zwidy.*

ZWÓD, zwodu, *ч.*, *спорт.* Оманливий рух (напр., у футболі). *Zrobił kilka zwodów, minął bramkarza i strzelił do pustej bramki.*

ЗВІ́РИТИ – див. **ЗВІРЯ́ТИ**

ЗВІ́РИТИСЯ – див. **ЗВІРЯ́ТИСЯ**

ЗВІРЯ́ТИ[1, 2], ЗВІ́РИТИ[1, 2] – ZWIERZAĆ, ZWIERZYĆ

ЗВІРЯ́ТИ[1], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗВІ́РИТИ[1]**, -рю, -риш, *док.*, *кому*, *рідко перед ким.* Правдиво, не криючись, повіряти комусь свої думки, плани, таємниці і т. ін. *Звіряти секрети, думки, плани.*

ЗВІРЯ́ТИ[2], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ЗВІ́РИТИ[2]**, -рю, -риш, *док.* 1. Зіставляючи щось із чимось, перевіряти точність, відповідність чомусь і т. ін.; взаємно порівнювати, співвідносити щось. *Звіряти місцевість із картою. Звірити місця з театральними квитками.* 2. *рідко.* Перевіряючи, встановлювати наявність або відсутність когось, чогось. *Звірити охорону.*

ZWIERZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZWIERZYĆ**, -rzę, -rzysz, *док.*, *книжн.* ~ **звіряти[1]**. *Zwierzyć komuś tajemnicę.*

ЗВІРЯ́ТИСЯ[1, 2], ЗВІ́РИТИСЯ[1, 2] – ZWIERZAĆ SIĘ, ZWIERZYĆ SIĘ

ЗВІРЯ́ТИСЯ[1], -я́юся, -я́єшся, *недок.*, **ЗВІ́РИТИСЯ[1]**, -рюся, -ришся, *док.*, *кому.* Виявляючи довіру, повіряти комусь свої думки, таємниці, розкривати почуття і т. ін. *Звірятися подрузі у своїх сумні-*

вах. Звірятися другові зі своїми таємницями.

ЗВІРЯ́ТИСЯ², -я́юся, -я́єшся, *недок.*, **ЗВІ́РИТИСЯ²**, -рюся, -ришся, *док.*, *рідко.* Порівнюючи щось із чимось, перевіряти його за якимись показниками. *Вони звіряються з картою району.*

ZWIERZAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **ZWIERZYĆ SIĘ**, -rzę się, -rzysz się, *док.* = **звірятися¹**. *Zwierzyć się matce ze swych problemów.*

ЗВО́ДИТИ, ЗВЕСТИ́, ЗВОДИ́ТИ – ZWODZIĆ, ZWIEŚĆ

ЗВО́ДИТИ, -джу, -диш, *недок.*, **ЗВЕСТИ́**, зведу́, зведе́ш, *док.* 1. Ведучи, допомагати комусь або змушувати когось сходити вниз. *Зводити бабусю по сходах.* 2. Забирати звідкись або відводити, скеровувати в інше місце, в інший бік. *Зводити з дороги вбік.* 3. Знищувати, видаляти, виводити щось (плями, фарбу і т. ін.) з чогось. *Звести пляму бензином.* 4. *також без додатка.* Змінювати об'єкт, предмет розмови, напрям думок і т. ін. *Звести розмову на улюблену тему.* 5. Переміщати щось знизу догори; піднімати *на що*; поміщати щось на вище місце; класти, ставити на щось; також *чим.* Підводити щось, переміщати в інше положення. *Він голови не міг звести.* 6. *рідко.* Допомагати комусь вставати, підніматися; підводити когось; надавати чомусь вертикального положення; будити когось, піднімати з постелі. *Звести з ліжка.* 7. *уроч.* Споруджувати, будувати щось. *Зводити собор, хмарочос, греблю.* 8. Приводити, збирати (багатьох людей, тварин і т. ін.) з різних місць в одне; збираючи, зосереджувати щось в одному місці; об'єднувати щось, утворюючи одне ціле. *Звести дітей на майданчику. Звести всі документи в одну папку.* 9. Підраховуючи, обчислювати, робити підсумок. *Зводити рахунки, підрахунки.* 10. Наближати когось, щось одне до одного, з'єднувати одне з одним; стулювати краї, сторони, кінці чогось. *Звести брови. Квітка звела свої пелюстки.* 11. *розм.* Сприяти зустрічі, знайомству, зближенню і т. ін. когось із кимось. *Їх звела доля.* 12. *на кого.* Безпідставно звинувачувати когось у чомусь недоброму. *Зводити наклеп.* 13. Приваблювати когось чимось заманливим, спокусливим; полонити чарами, зачаровувати своєю красою; зваблювати. *Зводити дівчат.* 14. Губити, занапащати когось, щось. *Він хотів звести свою дружину.* 15. Згинаючи, складаючи в якийсь спосіб, утворювати зморшки, складки і т. ін.; стягувати м'язи, корчити. *Губи звела судома. Ногу звело.* 16. *на що, до чого.* Зменшувати, скорочувати щось до якоїсь межі. *Звести витрати до мінімуму.*

ЗВОДИ́ТИ, зводжу́, зво́диш, *док.* Повести кудись, допомогти побувати десь. *Зводити дівчину в кіно.*

ZWODZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.*, **ZWIEŚĆ**, zwiodę, zwiedziesz, *док.* Обманювати. *Zwodzić kogoś obietnicami. Niech cię nie zwiedzie ten niewinny uśmiech. Wąż chytrością zwiódł Ewę.*

ЗВ'ЯЗКІ́ВЕЦЬ – ZWIĄZKOWIEC

ЗВ'ЯЗКІ́ВЕЦЬ, -вця, *ч.* 1. Працівник зв'язку – установи, що забезпечує технічні засоби спілкування на відстані. *Зв'язківці встановили нову телефонну систему.* 2. Той, хто здійснює зв'язок між військовими частинами чи підрозділами, між підпільними групами, партизанськими загонами тощо. *Зв'язківець партизанського загону. Зв'язківець при штабі округу.*

ZWIĄZKOWIEC, -wca, *ч.*, *розм.* Член профспілки. *Protest związkowców. Rozmowy związkowców z przedstawicielami rządu zakończyły się sukcesem.*

ЗГАДА́ТИ – див. **ЗГА́ДУВАТИ**

ЗГА́ДУВАТИ, ЗГАДА́ТИ – ZGADYWAĆ, ZGADNĄĆ

ЗГА́ДУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗГАДА́ТИ**, -аю, -аєш, *док.*, *зі спол.* **що**, **як**, *з прийм.* **про**, *розм.* **за**. 1. Відтворювати в пам'яті, свідомості події, обставини, образи і т. ін. минулого, відновлювати уявлення про когось, щось; *пол.* wspominać. *Часто згадувати когось. Йому важко згадувати ці події.* 2. Побіжно називати когось, щось, коротко повідомляти, зауважувати про когось, щось; *пол.* wspominać. *Він згадав її наукові праці у своїй монографії.*

ZGADYWAĆ, -duję, -dujesz, *недок.*, **ZGADNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* Ураховуючи певні особливості, ознаки або прикмети, робити правильні висновки про щось; здогадуватися; угадувати. *Zgadnij, co przedstawia rysunek. Zamiast zgadywać, co miał na myśli, może go o to zapytaj. Nie znał prawidłowych odpowiedzi, więc był zmuszony zgadywać.*

ЗГІ́ДНИЙ, ЗГО́ДНИЙ, ЗГО́ДЕН – ZGODNY

ЗГІ́ДНИЙ, -а, -е. 1. Те саме, що **згодний**. *Вона не згідна з ним.* 2. *рідко, з чим.* Відповідний до чогось. *Його відповідь була згідна з очікуваннями.*

ЗГО́ДНИЙ, ЗГО́ДЕН, -дна, -дне. 1. Який дає, виявляє згоду. *Він згодний вислухати відвідувача. Вона на все згодна. Він згоден прийняти цю пропозицію.* 2. Який має однакові з кимось погляди, дотримується того самого способу дії; солідарний з кимось у чомусь. *Вона згодна з ним в усіх питаннях.*

ZGODNY, -a, -e. 1. Який прагне до злагоди, уникає сварок; миролюбний, дружній, лагідний. *Zgodna rodzina. Mieć zgodne usposobienie.* 2. *пошир.* ~ **згідний 2.** *Odpis zgodny z oryginałem. Towar zgodny z opisem.* 3. Одностайний, дружній. *Zgodny wysiłek. Zgodne oświadczenie obu stron umowy. W sprawie bezpieczeństwa w szkole rodzice utworzyli zgodny front.*

ЗГО́ДЕН – див. **ЗГІ́ДНИЙ**

ЗГО́ДНИЙ – див. **ЗГІ́ДНИЙ**

ЗГОРИ́ – Z GÓRY

ЗГОРИ́, *присл.* 1. У напрямку вниз; з якогось місця вгорі; з висоти. *Згори спустився парашутист.* 2. *перен.* З боку керівних органів. *Він отримав вказівку згори.*

Z GÓRY, *присл.* 1. = **згори 1.** *Upaść z góry.* 2. = **згори 2.** *Wytyczne z góry.* 3. Заздалегідь, наперед. *Dziękować za coś z góry. Płacić za coś z góry. Z góry wiem, co powiesz. Uprzedzam cię z góry, że nie mam zamiaru tolerować twoich wybryków.* 4. Ставитися зверхньо до когось. *Traktować kogoś z góry. Patrzeć na kogoś z góry.*

ЗГОРНУ́ТИ – див. **ЗГОРТА́ТИ**

ЗГОРТА́ТИ, ЗГОРНУ́ТИ – ZGARNIAĆ, ZGARNĄĆ

ЗГОРТА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ЗГОРНУ́ТИ**, згорну́, згóрнеш, *док.* 1. Загинаючи край або краї, складати щось; закривати щось розкрите, розгорнуте; *пол.* składać; zwijać. *Згорнути рушника, серветку. Згортати листа. Згорнути вітрило. Згорнути парасольку.* 2. Скручувати щось у трубку, сувій. *Згорнути капустяне листя для голубців. Згорнути креслення. Згорнути цигарку.* 3. *рідко.* Згрібаючи, збирати щось в одне місце; прибирати, скидати щось звідкись. *Згорнути листя.* 4. *перен.* Звужувати, обмежувати або припиняти діяльність чогось. *Згорнути полігон. Згорнути будівництво. Згортай свою діяльність!*

ZGARNIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ZGARNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. *пошир.* = **згортати 3.** *Zgarnął ze stołu wszystkie śmieci do worka. Zgarnął z lady pomięte banknoty.* 2. *розм.* Здобувати, забирати щось. *Zgarniać całą pulę. Zgarnąć wszystkie pieniądze, nagrody, medale.* 3. *розм.* Арештовувати, затримувати когось. *Policja zgarnęła go na lotnisku.*

ЗДАВА́ТИСЯ[1,2], ЗДА́ТИСЯ[1,2,3] – ZDAWAĆ SIĘ, ZDAĆ SIĘ

ЗДАВА́ТИСЯ[1], здаюся, здае́шся, *недок.*, **ЗДА́ТИСЯ[1]**, зда́мся, здаси́ся, *док.* 1. При-

пиняючи опір, визнавати себе переможеним (перев. у бою); визнавати себе переможеним у суперечці, змаганні з кимось, чимось і т. ін.; *пол.* poddawać się. *Здатися ворогам. Здатися в полон. Спортсмен не здавався.* 2. Відступати перед труднощами, поступатися чимось, у чомусь; *пол.* poddawać się, ustępować. *Він погано себе почуває, але намагається не здаватися.* 3. *рідко.* Покладатися, надіятися на когось, щось. *Здаватися на чийсь розсуд.* 4. *тільки недок.* Пас. до **здавати** – віддавати для використання. *Документи здаються для звіту. Ця квартира здається.*

ЗДАВА́ТИСЯ², здаюся, здає́шся, *недок.*, **ЗДА́ТИСЯ²**, зда́мся, здаси́ся, *док.* 1. Мати в чиїйсь уяві той чи той вигляд, набувати певних рис, властивостей, справляти на когось якесь враження; бути в чиїйсь уяві схожим на когось, щось. *Той край здається мені дощовим. Він здається дуже веселим. У темряві він здається велетнем.* 2. *кому і без додатка.* Поставати в уяві, думках; уявлятися. *Ситуація здається йому катастрофічною.* 3. *у знач. вставн. сл.* **здається (здавалося)**. Уживається для вираження непевності в чомусь, припущення чогось. *Здається, вона загубила гаманця.*

ЗДА́ТИСЯ³, зда́мся, здаси́ся, *док.*, *розм.* Те саме, що **знадобитися** – виявитися потрібним. *Навіщо вони нам здалися?*

ZDAWAĆ SIĘ, zdaję się, zdajesz się, *недок.*, **ZDAĆ SIĘ**, zdam się, zdasz się, *док.* 1. *книжн.*, *пошир.* ~ **здаватися¹ 3**. *W sprawach finansowych możesz całkowicie zdać się na niego. Zdać się na swoją intuicję.* 2. *книжн.* ~ **здаватися² 1**. *Jego twarz zdawała mi się znajoma. Zadanie na pozór nie zdawało się specjalnie niebezpieczne. Zdawał się być zaskoczony tym pytaniem.* 3. *тільки док.*, *заст.* ~ **здатися³**. *Na nic zdały się protesty mieszkańców. Podręcznik jest niezły, ale zdałoby się więcej ćwiczeń gramatycznych.* 4. = **здаватися² 3**. *Zdaje się, że nie masz innego wyjścia.*

ЗДА́ТИСЯ – див. **ЗДАВА́ТИСЯ**

ЗДОЛА́ТИ – ZDOŁAĆ

ЗДОЛА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. Перемогти в боротьбі, підкорити силою зброї; перебороти, подолати щось; *пол.* pokonać; przezwyciężyć. *Справжніх патріотів не здолати. Здолати всі перешкоди.* 2. Упоратися з чимось, що потребує фізичних зусиль, праці; *пол.* pokonać; sprostać. *Здолати високі гори.* 3. *перев. з інфін.* Спромогтися, змогти зробити щось. *Він ледве здолав виконати цю роботу.* 4. *перен.* Цілком заволодіти кимось (про фізичний стан). *Старість його не здолала.*

ZDOŁAĆ, -am, -asz, *док.*, *книжн.* ~ **здолати 3**. *Nie zdołał mu przeszkodzić. Po kolejnym ciosie nie zdołał się już podnieść.*

ЗДОРО́ВИЙ – ZDROWY, ZDRÓW

ЗДОРО́ВИЙ, -а, -е. 1. Який має здоров'я; *протилежне* **хворий**. // *у знач. ім.* **здоровий**, *ч.*; **здорова**, *ж.* Нехвора людина; неушкоджений (про органи і частини тіла); який свідчить про здоров'я, властивий нехворій людині. *Вона здорова. Це око в нього здорове. Здоровий рум'янець.* 2. *рідко.* Корисний для здоров'я. *Здорове повітря.* 3. *розм.* Міцної будови; сильний, дужий (про людину); високий на зріст, іноді ще й старший за віком. *Цей здоровий хлопець ще вчиться у шостому класі.* 4. *розм.* Значний, великий за розміром, обсягом; непропорційно великий (про частини тіла людини або тварини). *Здоровий гарбуз. Здорові кулаки.* 5. *перен.* Правильний, розумний. *Здорова критика.*

ZDROWY, -a, -e, також **ZDRÓW** (*тільки в іменному складеному присудку*). 1. = **здоровий 1**. *Zdrowy człowiek. Jarek jest zdrów.* 2. Придатний для їжі або переробки; незіпсований. *Zdrowy grzyb. Oby to były zdrowe owoce, a nie zgniłki i robaczywki.* 3. *пошир.* ~ **здоровий 2**. *Zdrowy klimat.*

Miód jest bardzo zdrowy. 4. *книжн., перен.* ~ **здоровий 5**. *Kierować się zdrowym rozsądkiem*. 5. *книжн., перен.* Чесний; моральний; нормальний. *W swej działalności kierował się zdrowymi zasadami etyki chrześcijańskiej. Wyrósł w zdrowej atmosferze. Zdrowa konkurencja*. 6. *розм., рідко* ~ **здоровий 4**. *Usmażył sobie zdrowy kawał mięsa*.

ЗЕМНИ́Й – ZIEMNY

ЗЕМНИ́Й, -а, -е. 1. Стос. до Землі. *Земна куля. Земна кора. На цьому курорті – рай земний*. 2. *перен.* Життєвий, реальний; простий. *Земні почуття*.

ZIEMNY, -a, -e. Земляний. *Wał ziemny*.

ЗЕ́МСЬКИЙ – ZIEMSKI

ЗЕ́МСЬКИЙ, -а, -е. Стос. до земства – обмеженого у правах органу місцевого самоврядування в Росії, зокрема і на Україні в XIX ст.; який перебуває на службі у земстві, адміністративно пов'язаний з ним; який належить земству. *Земський лікар. Земська школа. Земський суд. Земські зібрання. Земські управи*.

ZIEMSKI, -a, -ie. 1. Стос. до Землі; земний. *Kula ziemska. Atmosfera ziemska. Skorupa ziemska*. 2. *книжн.* Життєвий, реальний; земний. *Ziemskie troski*. 3. *книжн.* Земельний. *Majątek ziemski. Posiadłość ziemska*.

ЗІЙТИ́ – див. **СХО́ДИТИ**

ЗІРВА́ТИ – див. **ЗРИВА́ТИ**

ЗІХО́ДИТИ – див. **СХО́ДИТИ**

ЗЛИЙ – ZŁY

ЗЛИЙ, зла, зле. 1. Сповнений злості, ворожнечі, недоброзичливості; *протилежне* **добрий**; злобний, недоброзичливий (про людину); сповнений гніву, сердитий на когось, щось; лютий, хижий, кровожерний (про хижаків, зміїв і т. ін.); який виражає злість, злобу. *Злий чоловік. Він був злий на неї. Злий вовк. Злі очі. Зле обличчя. Злий голос*. 2. Викликаний, пройнятий злістю, злорадством, недоброзичливістю; в якому виявляється жорстокість, нещадність. *Злі слова. Злі думки. Злі вчинки*. 3. Який завдає надзвичайно тяжких страждань, мук, неприємностей; жорстокий. *Зла хвороба. Злий біль. Зла журба*. 4. Поганий, несприятливий (про час); який містить або несе людям зло; згубний. *Злі часи. Зла доля*. 5. Який досяг найвищого ступеня у своєму вияві; сильний, лютий. *Зла боротьба. Злий вітер*. 6. *розм.* Шкідливий, отруйний. *Зле сім'я*.

ZŁY, zła, złe. 1. = **злий 1**. *Zła kobieta. Złe spojrzenie. Mógł być zły tylko na siebie*. 2. = **злий 2**. *Złe czyny. Złe intencje*. 3. Який не має добрих рис, властивостей; який викликає негативну оцінку; поганий. *Zły student, pracownik, dziennikarz. Zła aktorka*. 4. Який виражає осуд; несхвальний, негативний; поганий. *Zła opinia, reputacja, sława. Złe stopnie, oceny. Złe wrażenie*. 5. Який не обіцяє нічого доброго, віщує лихо, небезпеку або неприємність; поганий. *Mieć złe przeczucia. Zła wróżba. Zły znak*. 6. Який не задовольняє поставлених вимог, не відповідає цим вимогам, певним потребам; поганий. *Złe odżywianie. Zła polszczyzna. Zły stan opieki zdrowotnej*. 7. Який не відповідає звичайним нормам, відхиляється від нормального (про стан, відчуття, життєві функції організму і т. ін.); нездоровий, хворий (про органи тіла, організм); поганий. *Zły stan zdrowia. Złe samopoczucie. Zła kondycja*. 8. Не такий, як треба, помилковий; не той. *Wsiąść do złego autobusu. Dziewczyna, którą poznał wczoraj, chyba zapisała mu zły numer telefonu*. 9. Невигідний. *Zły kontrakt*.

ЗМАГА́ТИСЯ – ZMAGAĆ SIĘ

ЗМАГА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.* 1. Намагатися перевершити, перемогти когось у чомусь, домагаючись кращих, ніж у когось, результатів, показників; *пол.* rywalizować; współzawodniczyć. *Спортсмени змагалися на стадіоні. Бри-*

гади змагалися між собою. 2. *перен.* Не поступатися комусь, чомусь у якихось рисах, властивостях; стикатися (про суперечливі думки, почуття, бажання і т. ін.). *Вони змагаються між собою у шляхетності. У ній змагалися суперечливі бажання*. 3. *перен.* Чинити опір комусь, чомусь, протестувати проти когось, чогось, боротися з кимось, чимось, за когось, щось; *пол.* walczyć. *Змагатися з ураганом. Змагатися зі сном. Змагатися за свободу. Змагатися за врожай*. 4. *розм.* Те саме, що **сваритися**; сперечатися, доводячи свою правоту. *Сусід знову змагається зі своєю дружиною*.

ZMAGAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.* 1. Схопивши один одного, намагатися подужати супротивника, перемогти; боротися. *Zapaśnicy zmagali się z sobą zapamiętale*. 2. *перен.* Вовтузитися. *Długo zmagał się z zamkiem*. 3. *книжн.* ~ **змагатися 1**. *W turnieju zmagały się z sobą drużyny z ponad dwudziestu krajów świata*. 4. Перемагати, переборювати певні перешкоди, проблеми і т. ін.; боротися; долати. *Dzielnie zmagać się z przeciwnościami losu. Zmagać się z chorobą. Zmagać się z poczuciem winy. Wojsko i policja zmagały się ze skutkami powodzi*.

ЗМА́ЗАТИ – див. **ЗМА́ЗУВАТИ**

ЗМА́ЗУВАТИ, ЗМА́ЗАТИ – ZMAZYWAĆ, ZMAZAĆ

ЗМА́ЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ЗМА́ЗАТИ**, зма́жу, зма́жеш, *док.* 1. Покривати шаром чогось жирного чи густого; заливати, обробляти поверхню чимось рідким; *пол.* smarować. *Змазати двигун. Змазати рану йодом*. 2. Розмазувати, стирати щось (зазвичай фарбу, чорнило); робити щось (перев. зображення) нечітким, розпливчастим. *Змазати фарбу на малюнку. Змазати зображення на фотографії*. 3. *перен., розм., рідко.* Позбавляти гостроти, виразності і т. ін. *Актор змазав цей образ*. 4. *тільки док.*, *також без додатка, фам.* Сильно вдарити когось. *Змазати по вуху*.

ZMAZYWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок.*, **ZMAZAĆ**, zmażę, zmażesz, *док.* 1. Витираючи, знімати з якоїсь поверхні щось або очищати її від чогось; стирати. *Nauczycielka zmazała z tablicy uczniowskie gryzmoły. Dozorca zmazał graffiti ze ściany*. 2. *книжн.* Заслуговувати чимось прощення за щось; спокутувати. *Zmazać winę*. 3. *перен.* Доводити щось до зникнення, припиняти існування; ліквідувати; усувати. *Ostatnie słowa dyrektora zmazały uśmiech z twarzy obecnych. Swą dalszą dobrą postawą zmazał pierwsze złe wrażenie*.

ЗНАМЕ́ННИЙ – ZNAMIENNY

ЗНАМЕ́ННИЙ, -а, -е. Надзвичайний, дуже важливий у якомусь аспекті; видатний, визначний. *Знаменний день. Знаменне явище*.

ZNAMIENNY, -a, -e. Властивий, характерний. *Znamienne cechy, różnice. Znamienna rzecz. Znamienne zachowanie. Znamienne słowa, wypowiedź*.

ЗНАЧО́К – ZNACZEK

ЗНАЧО́К, -чка, *ч.* 1. Невеличка, перев. металева пластинка прямокутної, округлої та ін. форми з певними зображеннями, якою нагороджують когось за заслуги або яку носять на знак солідарності з кимось, чимось, належності до якоїсь організації чи на згадку про визначну подію. *Гвардійський значок. Значок майстра спорту*. 2. Зображення, що має певне значення; умовний знак; позначка. *Редактор ставив значки на берегах*.

ZNACZEK, -czka, *ч.* 1. Знак оплати поштових, гербових та ін. зборів; марка. *Znaczek pocztowy, skarbowy*. 2. ~ **значок 2**. *Zrobić znaczek na liście obecności, na kalendarzu*. 3. = **значок 1**. *Znaczek z flagą narodową*.

ЗНИЖА́ТИ – див. **ЗНИ́ЖУВАТИ**

ЗНИ́ЖУВАТИ, ЗНИЖА́ТИ, ЗНИ́ЗИТИ – ZNIŻAĆ, ZNIŻYĆ

ЗНИ́ЖУВАТИ, -ую, -уєш *і рідше* **ЗНИЖА́ТИ**, -áю, -áєш, *недок*., **ЗНИ́ЗИТИ**, зни́жу, зни́зиш, *док*. 1. Переміщати, опускати нижче. *Знизити планку для стрибка. Знизити висоту польоту*. 2. Зменшувати, ослабляти рівень, ступінь та ін. чогось; погіршувати, послабляти якість, майстерність і т. ін.; робити менш значним, важливим, не таким піднесеним; спрощувати, збіднювати. *Знижати плату. Знизити витрати. Знижати температуру в музеї. Знизити майстерність. Знизити стиль викладу*. 3. Робити нижчим за звучанням, тембром (звук, голос). *Знижати голос, тон.*

ZNIŻAĆ, -am, -asz, *недок*., **ZNIŻYĆ**, -żę, -żysz, *док*. 1. = **знижувати 1**. *Zniżyć lot. Zniżyć poprzeczkę*. 2. = **знижувати 3**. *Nieznajomy zniżył głos*. 3. Зменшити ціну, тариф, ставку і т. ін. *Zniżyć cenę o dwadzieścia złotych. Zniżyć stawkę, taryfę.*

ЗНИ́ЗИТИ – див. **ЗНИ́ЖУВАТИ**

ЗНОВ, ЗНО́ВУ – ZNOWU[1, 2] (ZNÓW)

ЗНОВ, ЗНО́ВУ, *присл*. Ще раз, ще, удруге; повторно. *Вона знов прийшла. Знову почалася повінь.*

ZNOWU[1] (ZNÓW) = **знов.** *Znowu cię tu przyniosło. Znowu zapomniałem sprawdzić znaczenie tego słowa.*

ZNOWU[2] (ZNÓW). 1. *присл*. На відміну. *Raz tryska energią, to znowu siedzi osowiały*. 2. *присл*. Власне кажучи, по суті. *Nie jesteś znowu taki młody, żeby chodzić na dyskoteki. Nie jest ze mną znowu aż tak źle, żebym nie mógł wstawać z łóżka*. 3. *част*. Виражає нетерпіння, роздратування; ще. *Co to znowu za hałas?*

ЗНО́ВУ – див. **ЗНОВ**

ЗРА́ЗИ – ZRAZ

ЗРА́ЗИ, -ів, *мн*., *кул*. М'ясні або картопляні котлети з начинкою. *Зрази з грибами, з капустою.*

ZRAZ, -a, *ч*., *кул*. Страва на зразок битків. *W barze zamówił zrazy i dwie bułki.*

ЗРИВА́ТИ, ЗІРВА́ТИ – ZRYWAĆ, ZERWAĆ

ЗРИВА́ТИ, -áю, -áєш, *недок*., **ЗІРВА́ТИ**, зірву́, зíрвéш, *док*. 1. Надломивши, відокремлювати від стебла, кореня і т. ін. (листок, квітку, плід тощо). *Зривати квіти, горіхи, гілки*. 2. Рвучко відокремлювати щось прикріплене; рвучким рухом знімати, стягати щось із когось, чогось; *безос*. Руйнувати (про силу води, вітру та ін.). *Зривати печатку з бандеролі. Ураган зривав дахи. Зірвати із себе одяг. Вітром зірвало шапку*. 3. *перен*. Примушувати когось швидко покидати, залишати щось (місце перебування, роботу і т. ін.). *Він зірвав її з роботи і тепер у неї неприємності*. 4. Примушувати когось дуже швидко, рвучко вставати, підніматися, рушати кудись. *Хвилювання зірвало її з місця*. 5. Руйнувати щось за допомогою вибухової речовини, вибухом; *пол*. wysadzać. *Зривати мости, дороги*. 6. Псувати (різь, нарізку, різьбу і т. ін.) необережним рвучким рухом, сильним натисканням. *Зірвати різьбу на шайбі*. 7. Перешкоджати здійсненню, виконанню, проведенню чогось. *Зірвати збори, ремонт, доповідь*. 8. *розм*. Вимагаючи, одержувати; несподівано отримати великі гроші. *Зірвати джекпот*. 9. *перен*. Бути причиною чогось, викликати щось. *Його виступ зірвав оплески*. 10. Припиняти зв'язки, знайомство і т. ін. з кимось, чимось. *Вона з ним остаточно зірвала.*

ZRYWAĆ, -am, -asz, *недок*., **ZERWAĆ**, -rwę, -rwiesz, *док*. 1. = **зривати 1**. *Zrywać czereśnie*. 2. = **зривати 2**. *Wicher zerwał papę z dachu. Złodziej zerwał staruszce łańcuszek z szyi. Jednym ruchem zerwał z siebie więzy*. 3. ~ **зривати 10**. *Zerwać z narzeczonym. Zerwać znajomość. Zerwać stosunki dyplomatyczne*. 4. Відмовитися від якихось переконань, поглядів і т. ін., осудивши їх; поривати. *Zerwać ze złą tradycją, rutyną, nałogiem, bolesną przeszłością*. 5. Скасовувати, розривати щось. *Zerwać roko-*

wania, umowę. Zerwać zaręczyny. 6. = **зривати 4**. *Głośne kukuryku zerwało go z łóżka. Matka zrywała nas przed szóstą do szkoły.*

ЗРУ́ЧНИЙ – ZRĘCZNY

ЗРУ́ЧНИЙ, -а, -е. 1. Добре пристосований для чогось, приємний у користуванні; який відповідає певним вимогам; придатний для когось, чогось. *Зручні сходи. Зручна сумка.* 2. Такий, як треба для здійснення чогось; сприятливий; яким легко, вигідно скористатися. *Зручна нагода. Зручний привід пропустити лекцію.*

ZRĘCZNY, -a, -e. 1. Жвавий, проворний, спритний. *Zręczne ruchy.* 2. Який майстерно й уміло робить, виконує щось, виявляє хист у чомусь; який уміло веде справи; який, вдаючись до хитрощів, використовує певні обставини для власної вигоди; умілий, спритний. *Zręczny polityk, dyplomata, przedsiębiorca, organizator. Zręczny przeciwnik.* 3. Який здійснюється, виконується з умінням, вправно; умілий, вдалий, кмітливий, влучний. *Zręczna odpowiedź. Zręczne posunięcie. Zręczny cytat. Zręczny marketing.*

ЗРУ́ЧНО – ZRĘCZNIE

ЗРУ́ЧНО, *присл.* 1. Так, що задовольняє у певному аспекті. *Кіт зручно влаштувався на ліжку.* 2. *у знач. присудк. сл.* Цілком доречно, пристойно. *Чи зручно зателефонувати в такий пізній час?*

ZRĘCZNIE, *присл.* 1. Вправно, майстерно, спритно (про рухи тіла). *Zręcznie władać szpadą. Zręcznie złapał podkręconą piłkę.* 2. Підступно, лукаво, хитро. *Zręcznie kogoś podejść. Zręcznie uniknął odpowiedzi.* 3. Вдало, вправно, влучно, у спосіб, що свідчить про знання чогось, ознайомлення з чимось. *Zręcznie napisany wiersz.*

I

І́ГРАШКА – IGRASZKA

І́ГРАШКА, -и, *ж.* Річ, призначена дітям для гри; забавка. *Яскрава, народна, пластмасова іграшка. Гратися іграшками. Фабрика іграшок. Набір іграшок.*

IGRASZKA, -i, *ж.* 1. *перен.* ~ **іграшка**. *Czuć się igraszką w rękach losu.* 2. Те, що легко здійснити; легка для здійснення річ, дрібниця. *To zadanie to dla mnie igraszka. Obsługa poprawionej wersji programu to dziecinna igraszka.* 3. Гра, забава. *Wujek lubił igraszki słowne. Wiosna wzmagała w nim chęć do miłosnych igraszek.*

ІМЕ́ННИК – IMIENNIK

ІМЕ́ННИК, -а, *ч.* Відмінювана частина мови, що позначає предмет (дію, явище, ознаку тощо). *Збірні, власні, незмінювані іменники. Походження, творення, вживання, відмінювання іменників. Категорія числа іменників. Іменник жіночого роду.*

IMIENNIK, -a, *ч.* Людина з таким самим ім'ям, прізвищем, як хтось інший; тезко; однофамілець. *Wnuk zgodnie z rodzinną tradycją był imiennikiem dziadka.*

ІМПОНУВА́ТИ – IMPONOWAĆ

ІМПОНУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок., кому.* Викликати повагу; подобатися; справляти добре враження. *Хтось, щось комусь імпонує. Він мені імпонує своєю начитаністю.*

IMPONOWAĆ, -nuję, -nujesz, *недок.* 1. = **імпонувати**. *Imponować komuś swoją pracowitością, erudycją, wiedzą, skromnością.*

2. Хизуватися, чванитися. *Imponować swoją urodą. Lubi imponować swoim bogactwem.*

ІНАВГУРАЦІЯ, -ї, *ж.* Урочиста церемонія введення на посаду глави держави або посвячення в сан. *Інавгурація президента, кардинала.*

INAUGURACJA, -cji, *книжн.* Початок, урочисте відкриття чогось. *Inauguracja roku szkolnego, sezonu teatralnego.*

ІНВЕНТАР – INWENTARZ

ІНВЕНТАР, -ю, *ч.* Сукупність господарських або інших предметів, що входять до складу майна якогось господарства, підприємства чи установи; реманент. *Сільськогосподарський інвентар.*

INWENTARZ, -a, *ч.* 1. = **інвентар**. *Opis inwentarza.* 2. Список наявного кількісного і вартісного стану всіх господарських та інших предметів будь-якого господарства, підприємства чи установи; науково опрацьований список пам'яток мистецтва, архітектури; реєстр. *Inwentarz czasopism. Inwentarz archiwum. Inwentarz znalezisk monet wczesnośredniowiecznych.*

ІНДЕКС – INDEKS

ІНДЕКС, -у, *ч.* 1. Список, перелік, реєстр будь-чого. *Індекс товарів.* 2. *ек.* Цифровий показник, що у відсотках виражає послідовні зміни якогось економічного явища. *Індекс продуктивності праці, доходів, цін.* 3. Умовне позначення (здебільшого сполучення чисел або літер) в системі будь-якої класифікації. *Поштовий індекс. Індекс книжки в бібліотеці.* 4. *мат.* Числовий або літерний покажчик, що найчастіше пишеться внизу літери або цифри математичного виразу для відрізнення його від іншого (напр., a_2). *Індекс цифри.*

INDEKS, -u, *ч.* 1. Алфавітний список тем, наукових термінів, прізвищ, назв населених пунктів і т. ін., що обговорюються або наводяться у праці і подаються зазвичай в її кінцевій частині; покажчик. *Indeks osobowy, rzeczowy. Obszerny indeks.* 2. Залікова книжка. *Wpisać nazwy przedmiotów do indeksu.* 3. = **індекс 2**. *Indeks dynamiki sprzedaży.* 4. = **індекс 4**. *Indeks litery.*

ІНЕРЦІЯ – INERCJA

ІНЕРЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Властивість тіла зберігати стан спокою або прямолінійний рівномірний рух, поки якась зовнішня сила не виведе його з цього стану. *Рухатися, бігти, їхати за інерцією. Фізичний закон інерції.* 2. *перен.* Вплив причин, умов, сил, які діяли раніше і продовжують діяти на момент мовлення; машинальна, несвідома дія. *Діяти, їсти, одягатися за інерцією.* 3. *перен.* Відсутність активності, ініціативи; бездіяльність, інертність. *На кафедрі панує інерція.*

INERCJA, -i, *ж.* 1. *книжн.* ~ **інерція 3**. *Inercja myśli. Popaść w inercję. Pogrążyć się w inercji.* 2. = **інерція 1**. *Siła inercji.*

ІНТЕЛІГЕНЦІЯ – INTELIGENCJA

ІНТЕЛІГЕНЦІЯ, -ї, *ж.*, *збірн.* Люди розумової праці, що мають спеціальні знання з різних галузей науки, техніки і культури. *Творча, технічна, сучасна інтелігенція.*

INTELIGENCJA, -i, *ж.* 1. Здатність людини думати; інтелект. *Przewyższać kogoś inteligencją. Wykazać się inteligencją. Test na inteligencję. Iloraz inteligencji.* 2. = **інтелігенція**. *Wywodzić się z inteligencji. Represje wobec inteligencji.*

ІНТЕРВЕНЦІЯ – INTERWENCJA

ІНТЕРВЕНЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Насильне збройне втручання однієї або кількох держав у внутрішні справи іншої держави; агресія. *Готувати, проводити інтервенцію.* 2. Купівля, продаж валюти чи товару, що має на меті підвищення або зниження її вартості на ринку. *Інтервенція Держкомрезерву на зерновому ринку. Валютна інтервенція.*

INTERWENCJA, -i, *ж.* 1. Втручання, клопотання; заходи, спрямовані на досяг-

нення якоїсь мети, часто пов'язані з використанням свого впливу, знайомств тощо. *Skuteczna interwencja. Droga gazeto, jako wasz stały czytelnik proszę o interwencję.* 2. Втручання однієї держави у справи, які стосуються внутрішньої та закордонної політики іншої держави, також з використанням економічного тиску або збройної сили, що забороняється міжнародним правом. *Groźba interwencji zbrojnej.* 3. *спорт.* Вибиття, схоплення м'яча воротарем під час атакування воріт командою супротивника. *Bramkarz spóźnił się z interwencją.* 4. = **інтервенція 2**. *Interwencja na rynku rzepaku.*

ІНТЕРЕ́С – INTERES

ІНТЕРЕ́С, -у, *ч.* 1. Увага до когось, чогось, зацікавлення кимось, чимось; *пол.* zainteresowanie. *Інтерес до географії, кіно, нових людей. Виявляти інтерес. Втрачати інтерес.* 2. *перев. мн.* Те, що найбільше цікавить когось, що становить зміст чиїхось думок і турбот; прагнення, потреби. *Духовні, творчі, державні, спільні інтереси. Інтереси народу, суспільства.*

INTERES, -u, *ч.* 1. Питання або ряд питань, які потребують розв'язання; справа. *Pilny interes. Załatwić interes. Mieć do kogoś interes.* 2. = **інтерес 2**. *Walczyć o żywotne interesy narodu. Występować w obronie czyichś interesów. Interes społeczny wymaga zaangażowania w akcję większej liczby organizacji pozarządowych. Stać na straży interesów państwa.* 3. Добрі наслідки для когось, чогось; вигода від чогось; користь. *Kierować się czyimś interesem. Mieć na celu swój interes. To nie jest w naszym interesie. Nie miał żadnego interesu, żeby kłamać w tej sprawie.* 4. Операція, комерційна справа, спрямована на досягнення прибутку; бізнес. *Pewny, prosty, znakomity, ryzykowny interes. Jeździć w interesach. Człowiek interesu. Złoty interes. Interesy dobrze idą. Prowadzić czyjeś interesy. Wyjechać w interesach. Zrobić na czymś interes.* 5. *розм.* Економічна, комерційна, біржова або підприємницька діяльність, спрямована на отримання прибутку; бізнес. *Po dwóch latach musiał zwinąć swój dobrze prosperujący interes. W związku z chorobą był zmuszony wycofać się z interesu.*

ІНФОРМА́ЦІЯ – INFORMACJA

ІНФОРМА́ЦІЯ, -ї, *ж.* Відомості про якісь події, чиюсь діяльність і т. ін.; повідомлення про щось. *Повна, вичерпна, нова інформація. Інформація про конференцію, роботу підприємства. Отримати, передати інформацію.*

INFORMACJA, -i, *ж.* 1. = **інформація**. *Dokładne, szczegółowe, ścisłe, poufne, ogólne, ważne, zasłyszane informacje. Informacje z pierwszej ręki. Źródło informacji. Otrzymywać, przekazywać informacje. Służyć informacją. Udzielać, zasięgać informacji.* 2. Довідкове бюро, довідкове відділення якоїсь установи, управління тощо. *Informacja kolejowa, autobusowa, lotnicza.*

ІСТО́ТА – ISTOTA

ІСТО́ТА, -и, *ж.* Живий організм; людина, тварина. *Жодна істота не може існувати без води.*

ISTOTA, -y, *ж.* 1. = **істота**. *Istota ludzka. Zwierzę to żywa istota, która jak człowiek odczuwa ból i cierpienie.* 2. Найголовніше, основне в комусь, чомусь; зміст, основа; суть. *Istota sporu. Nie rozumieć istoty problemu.*

ІСТО́ТНИЙ – ISTOTNY

ІСТО́ТНИЙ, -а, -е. Який становить суть або стосується суті чогось; дуже важливий, значний, вагомий. *Істотні ознаки, елементи, питання, різниці.*

ISTOTNY, -a, -e. 1. *книжн.* ~ **істотний**. *Istotny wpływ, aspekt, problem. Istotna rola, pomoc. Poruszać istotne kwestie. W ostatnim czasie w kraju dokonały się istotne zmiany.* 2. *книжн.* Справжній. *Istotny sprawca degradacji dziejowej.*

К

КАБАЛА́ – KABAŁA

КАБАЛА́, -и́, *ж.* 1. У Київській Русі та Московській державі XIV–XVIII ст. – боргове зобов'язання, що призводило до особистої залежності боржника від позикодавця (як суспільна патологія зустрічається і в наш час). *Боргова кабала.* 2. Особливий вид рабства у Східній Європі в XIV–XVI ст. – довічна залежність, що поставала внаслідок боргового зобов'язання. *Йти в кабалу до феодала.* 3. *розм.* Повна залежність; гніт, поневолення; *пол.* niewola, jarzmo. *Бути, жити в кабалі. Звільнитися, визволитися від кабали. Енергетична кабала.* 4. *рел.* Релігійно-філософська система в юдаїзмі. *В середньовічній Європі кабала поширювалася серед містиків та алхіміків.*

KABAŁA, -y, *ж.* 1. Вид ворожіння. *Stawiać kabałę.* 2. Скрутне становище, халепа. *Wpakować się w kabałę. Starał się jakoś wyplątać się z tej kabały.* 3. = **кабала 4**. *Piosenkarka otrzymała promocję na najwyższy poziom Kościoła Kabały.*

КАБАРЕ́ – KABARET

КАБАРЕ́, *невідм.*, *с.* Невеликий ресторан з музичною розважальною програмою. *В кабаре танцювали канкан.*

KABARET, -u, *ч.* 1. Вид театру з легким, розважальним репертуаром у вигляді монологів, скетчів, пісень тощо. *Założyć kabaret.* 2. = **кабаре**. *Pójść do kabaretu.*

КАБЛУ́К – KABŁĄK

КАБЛУ́К, -а́, *ч.* Підвищена частина підошви взуття, на яку спирається п'ята; підбор; *пол.* obcas. *Високі, низькі, широкі каблуки. Шкіряний, синтетичний, гумовий каблук. Туфлі, чоботи на каблуках.*

KABŁĄK, -a, *ч.* 1. Те, що має форму округлої кривої лінії; дуга. *Stalowy kabłąk. Plecy zgięte w kabłąk. Zgiąć się, wygiąć się w kabłąk. Korzeń wygięty w kabłąk.* 2. *тех.* Залізне кільце, обруч на щоглі, палі; рихва, бугель. *Kabłąk nawrotny, ochronny.* 3. *військ.* Зігнута півколом чи під кутом металева смужка, яка, вбита у щось, слугує ручкою або опорою під час піднімання, відтягування, тримання і т. ін.; скоба. *Kabłąk broni. Kabłąk spustowy.*

КАВА́Л – KAWAŁ

КАВА́Л, -а, *ч.* Духовий музичний інструмент на зразок флейти. *Грати на кавалі.*

KAWAŁ, -u, *ч.* 1. Частина, що відділена, відбита, відрізана і т. ін. від чогось; кусок, шматок. *Dzielić, krajać, ciąć, rozrywać na kawały. Kawał mięsa. Kawał lodu spadł z dachu.* 2. Велика частина якоїсь відстані, простору, дистанції; шмат. *Przeszliśmy już kawał drogi.* 3. Велика частина, кількість чогось. *Kawał życia spędził za granicą. Kawał czasu cię nie widziałem.* 4. *розм.* Стисле жартівливе (здебільшого вигадане) оповідання про якусь смішну подію; анекдот. *Opowiadać kawały. Nie mieć głowy do kawałów.* 5. *розм.* Жарт, витівка. *Zrobić komuś kawał.*

КАВА́ЛЕ́Р – KAWALER

КАВА́ЛЕ́Р, -а, *ч.* 1. Чоловік, який розважає жінку в товаристві, танцює з нею в парі тощо; залицяльник. *Він її кавалер. Кавалери запрошують дам до танцю. Вона думає тільки про кавалерів.* 2. *тільки* **кавале́р**. Той, хто нагороджений орденом. *Кавалер бойових орденів.*

KAWALER, -a, *ч.* 1. Неодружений чоловік. *Stary kawaler.* 2. = **кавалер 2**. *Kawaler Orderu Virtuti Militari.* 3. Лицар, член лицарського ордену. *Kawaler maltański.* 4. = **кавалер 1**. *Ona zmienia kawalerów jak rękawiczki.* 5. *книжн.* Молодий чоловік.

Syn wyrósł na pięknego kawalera. 6. *фам.* Хлопець, підліток. *Taki duży kawaler, a płacze – zawstydziła go siedząca obok babcia.*

КАВА́ЛОК – KAWAŁEK

КАВА́ЛОК, -лка, *ч.*, *розм.* Те саме, що **шматок**. *Кавалок хліба. Кавалок снігу.*

KAWAŁEK, -łka, *ч.* 1. *нейтр.* ~ **кавалок.** *Rozbić się na kawałki. Kawałek tortu, ciastka. Kawałek opowiadania.* 2. *розм.* Невелика або неточно визначена частина якоїсь відстані, простору, дистанції. *Kawałek dalej zobaczył pięć dorodnych prawdziwków.* 3. *розм.* Музичний твір, зокрема пісня. *Grupa zagrała swoje najpopularniejsze kawałki.*

КАГАНЕ́ЦЬ – KAGANIEC

КАГАНЕ́ЦЬ, -нця́, *ч.* Невеличкий світильник, що складається з ґнота і посуду, в який наливається олія, лій чи гас. *Запалити, загасити каганця.*

KAGANIEC, -ńca, *ч.* 1. Намордник. *Pies zerwał kaganiec.* 2. *заст.* ~ **каганець.** *Stróż zapalił kaganiec.*

КАДИ́ЛО – KADZIDŁO

КАДИ́ЛО, -а, *с.* 1. Металевий посуд на довгих ланцюжках із прорізною накривкою для куріння ладаном під час відправи християнських релігійних обрядів; *пол.* kadzielnica. *Бронзове, блискуче кадило. Махати кадилом.* 2. (*Melittis d.*). Однорічна трав'яниста рослина, квітки якої розкриваються вночі й сильно, приємно пахнуть; *пол.* miodownik melisowaty. *У дворі росте кадило.*

KADZIDŁO, -а, *с.* Ладан. *Zapach, woń kadzidła.*

КАЗА́ТИ – KAZAĆ

КАЗА́ТИ, кажу́, ка́жеш, *недок.* 1. Передавати словами; говорити, висловлювати, розповідати. *Казати правду. Казати казки.* 2. *заст.* Наказувати комусь щось робити. *Отаман казав взяти зброю.* 3. *перен.* Свідчити про щось. *Її очі кажуть про кохання.*

KAZAĆ, każę, każesz, *недок.* 1. *нейтр.* ~ **казати 2.** *Kazać komuś milczeć.* 2. Своєю поведінкою спричиняти, зумовлювати щось, примушувати до чогось. *Książę nie kazał na siebie długo czekać.*

КАЛАТА́ТИ – KOŁATAĆ

КАЛАТА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, *чим*, *об що*, *у що*, *також без додатка.* Часто й сильно бити, стукати чимось. *Калатати у двері. Калатати дзвінком. Калатати у рейку. Серце калатає.*

KOŁATAĆ, -aczę (-acę), -aczesz (-acesz), *недок.*, *книжн.* 1. ~ **калатати.** *Kołatać do bramy.* 2. *перен.* Клопотатися про щось, просити про щось. *Kołatać o pomoc, wsparcie, przytułek.*

КА́МЕРА – KAMERA

КА́МЕРА, -и, *ж.* 1. Приміщення для в'язнів у тюрмі; *пол.* cela. *Тісна, волога камера.* 2. Внутрішня порожниста частина якоїсь споруди, машини чи приладу. *Камера згоряння. Морозильні камери.* 3. Внутрішня гумова оболонка м'яча, шини тощо. *Проколоти камеру.* 4. Пристрій для запису зображення та звуку. *Дивитися прямо в камеру. Міліціонери знімали вболівальників на камеру. Цифрова камера.* 5. Внутрішня частина фотографічного апарата для плівки або пластинки. *Збалансована фокусна дзеркальна камера.*

KAMERA, -y, *ж.* = **камера 4.** *Na podwórku zamontowano kamery przemysłowe.*

КА́МІНКА – KAMIONKA

КА́МІНКА, -и, *ж.* (*Oenanthe isabellina*). Невеликий співочий птах родини шпакових, що гніздиться в купах каміння, у скелях, стінах старих будівель; *пол.* białorzytka płowa. *Камінки часто гніздяться у степах.*

KAMIONKA, -i, *ж.* 1. *тех.* Керамічна глина. *Układanie płytek z kamionki.* 2. Посудина або виріб з керамічної глини. *Kamionki z wodą, z winem.* 3. *бот.* (*Rubus saxatilis L.*). Кам'яниця, костяниця. *Zbierać kamionki.* 4. *зоол.* (*Martes foina L.*). Кам'яна куниця. *Złapać kamionkę.*

КАНТ – KANT

КАНТ, -а, *ч.* Кольоровий шнурок або вузька смужка тканини іншого кольору, яку вшивають у борти, у шви одягу, найчастіше – форменого; смужка, що облямовує малюнок, фотографію тощо; *пол.* oblamowanie, szlak, wypustka. *Обшити кантом. Вшити кант. Кант на куртці, жакеті, галіфе. Кант малюнка.*

KANT, -u, *ч.* 1. Край, грань, ребро. *Ostre kanty stołu, biurka. Kanty spodni. Spodnie uprasowane na kant.* 2. *розм.* Шахрайство. *Ordynarny kant. Zrobić kant.*

КА́НЯ – KANIA

КА́НЯ, -і, *ж.* (*Buteo*). Хижий птах з ряду соколоподібних, схожий на шуліку; знищує гризунів; канюк; канюка; *пол.* myszołów. *Каня схопила гадюку.*

KANIA, -i, *ж.* 1. (*Milvus*). Великий хижий птах родини яструбиних з довгими крилами і загнутим дзьобом; коршак; шуліка. *Kanie latały w chmurach.* 2. *бот.* (*Lepiota procera*). Гриб парасолька строката. *Smażyć kanie.*

КАПІТА́ЛЬНИЙ – KAPITALNY

КАПІТА́ЛЬНИЙ, -а, -е. 1. Дуже важливий, основний, головний. *Капітальна реконструкція.* 2. Міцний; великий (про будову). *Капітальна споруда.* 3. *перен.* Ґрунтовний, важливий, солідний. *Капітальна монографія.*

KAPITALNY, -a, -e. 1. *книжн.* ~ **капітальний 1.** *Prawo rzymskie odegrało kapitalną rolę w tworzeniu współczesnych systemów prawnych.* 2. Прекрасний, чудовий. *Kapitalna myśl. Kapitalne opowiadanie.*

КА́ПСУЛА – KAPSUŁA

КА́ПСУЛА, -и, *ж.* 1. *тех.* Оболонка з певного матеріалу для зберігання, захисту внутрішнього вмісту будь-чого. *Капсула з плутонієм.* 2. Оболонка якогось органа або його частини у тваринному організмі. *Печінкова, селезінкова капсула. Хітинова капсула.* 3. Спеціальна оболонка для рідких або порошкоподібних ліків. *Желатинова капсула. Ліки, вітаміни в капсулах.* 4. Герметична кабіна спускального космічного літального апарата, батискафа або надзвукового літака. *Рятувальна капсула. Спускальна капсула відділилася від космічного корабля.* 5. Кабіна, в якій проводяться лікувально-косметичні процедури. *Вібромасажна капсула.*

KAPSUŁA, -y, *ж.* 1. = **капсула 4.** *Kapsuła batyskafu. Analiza szczątków kapsuły sondy kosmicznej.* 2. = **капсула 5.** *Kapsuła kosmetyczno-pielęgnacyjna.* 3. = **капсула 1.** *Kapsuła z* CO_2.

КАПУСНЯ́К – KAPUŚNIAK

КАПУСНЯ́К, -у́, *ч.* Страва, зварена перев. з квашеної капусти з додаванням інших продуктів. *Капусняк з грибами, м'ясом, кашею. Готувати, їсти капусняк.*

KAPUŚNIAK, *ч.* 1. -u. Суп з квашеної капусти. *Ugotować, jeść kapuśniak.* 2. -a, *розм.* Дрібний дощ. *Przez cały dzień padał kapuśniak.*

КА́РА – KARA

КА́РА, -и, *ж.* Суворе покарання, відплата за щось; катування; страта. *Справедлива, тяжка, люта кара. Місце кари. Кара за злочин.*

KARA, -y, *ж.* Покарання; штраф; пеня. *Dotkliwa, przykładna, łagodna, surowa kara. Kara pozbawienia wolności. Darować komuś karę. Wymierzyć karę. Skazać kogoś na karę. Obostrzyć, złagodzić karę. Odbyć karę. Ujść, uniknąć kary. Ponieść karę. Kara pieniężna. Zapłacić karę.*

КАРАБІ́Н – KARABIN

КАРАБІ́Н, -а, *ч.* Дрібнокаліберна гвинтівка з коротким дулом; *пол.* karabinek. *Стріляти з карабіна.*

KARABIN, -u або -a, *ч.* Рушниця, у стволі якої є гвинтова різь; гвинтівка. *Strzelać z karabinu.*

КАРАВА́Н – KARAWAN, KARAWANA

КАРАВА́Н, -у, *ч.* 1. Валка в'ючних тварин, що перевозять пустелею, степом

вантажі та людей. *Караван верблюдів, віслюків, мулів.* 2. *перен.* Вервечка людей, тварин або предметів, що рухаються. *Караван птахів, автомашин. Іти караваном.* 3. Кілька суден, що пливуть один за одним. *Караван кораблів, човнів.*

KARAWAN, -u, *ч.* Транспортний засіб для перевезення труни з померлим. *Włożyć trumnę do karawanu.*

KARAWANA, -y, *ж.* 1. = **караван 1.** *Karawana wielbłądów. Karawana kupiecka.* 2. *книжн.* ~ **караван 2.** *Karawana samochodów.* 3. *книжн.* ~ **караван 3.** *Karawana statków.*

КАРЕ́ТКА – KARETKA

КАРЕ́ТКА, -и, *ж.* 1. *рідко.* Невелика карета. *Іграшкова каретка.* 2. *спец.* Рухома, ковзна частина якогось механізму, машини. *Каретка друкарської машинки. Картриджна каретка. Каретка велосипеда.*

KARETKA, -i, *ж.* 1. Відповідно обладнаний автомобіль, пристосований для перевезення хворих, в'язнів, пошти і т. ін. *Karetka pogotowia ratunkowego. Dyspozytor wysłał karetkę na miejsce wypadku. Poszukiwany zbiegł z karetki więziennej.* 2. = **каретка 1.** *Na dziedziniec zamiast karocy wtoczyła się karetka.*

КА́РИЙ – KARY

КА́РИЙ, -а, -е. Темно-брунатний (про очі); *пол.* piwny. *Карі очі, чорні брови, не забуду вас ніколи* (народний романс).

KARY, -a, -e. Вороний (про масть коней). *Kara kobyłka wesoło galopowała do domu.*

КА́РМА – KARMA[1, 2]

КА́РМА, -и, *ж.* В індійських релігійно-філософських системах (буддизмі, брахманізмі та ін.) – сукупність усіх добрих і поганих справ, учинених людиною в попередніх існуваннях, що визначає її долю в майбутньому. *Тяжка доля – це його карма.*

KARMA[1], -y, *ж.* Їжа тварин; корм. *Kupić karmę dla kotów, psów, ptaków egzotycznych.*

KARMA[2], -y, *ж.* = **карма.** *Mieć złą karmę.*

КАРМА́ЗИ́Н – KARMAZYN

КАРМА́ЗИ́Н, -у, *ч.* Старовинне дороге темно-червоне сукно; одяг із цього сукна. *Гетьман був одягнений у розшитий кармазин.*

KARMAZYN, *ч.* 1. *род.* -u. Кармазиновий, пурпуровий колір. *Karmazyn zasłon pięknie kontrastował z kolorem ścian.* 2. *род.* -a. Шляхтич зі стародавнього роду, який мав право носити кармазиновий жупан. *Karmazyn usiadł do stołu.* 3. *род.* -a. (*Sebastes marinus*). Морський окунь. *Łowić karmazyny.* 4. *род.* -a. Американська порода курей. *Hodować karmazyny.*

КАРНАВА́Л – KARNAWAŁ

КАРНАВА́Л, -у, *ч.* 1. Маскарад, костюмований бал, народне гуляння, що супроводжується іграми, танцями тощо. *Новорічний, святковий карнавал. Піти на карнавал.* 2. Перев. у південних країнах – яскраві святкування, народні гуляння безпосередньо перед початком великоднього посту. *Карнавал у Ріо-де-Жанейро. Італійський карнавал завершився апельсиновими боями.*

KARNAWAŁ, -u, *ч.* 1. Період від свята Трьох Королів до Великої середи (проміжок часу між різдвяним та великим постами), в який часто влаштовують бали і танцювальні вечори. *Bawić się w karnawale. Kończy się karnawał, zaczyna się post.* 2. = **карнавал 2**. *Tysiące turystów przyjeżdża na karnawał do Rio.*

КА́РНИЙ – KARNY

КА́РНИЙ, -а, -е. 1. *юр.* Який учинив злочин проти життя і майна. *Карний злочинець.* 2. *юр.* Який становить замах на життя і майно. *Карний злочин.* 3. *юр.* Пов'язаний із розслідуванням і покаранням злочинів проти життя і майна. *Карна справа. Карне судочинство.* 4. *рідко.* Призначений для покарання, придушення; каральний. *Карна експедиція.*

KARNY, -a, -e. 1. Який стосується покарання. *Sankcje karne. Mandat karny*. 2. = **карний 2.** *Przestępstwo karne. Kodeks karny*. 3. = **карний 3.** *Postępowanie karne*. 4. *пошир*. ~ **карний 4.** *Oddział karny*. 5. *книжн*. Дисциплінований. *Karny żołnierz*.

КÁРТА – KARTA

КÁРТА, -и, *ж*. 1. Умовно зменшене загальне зображення земної поверхні, її частини або окремих країн світу; *пол*. mapa. *Географічна, політична, геологічна карта. Карта світу, України, району. Користуватися картою. Орієнтуватися за картою*. 2. Невеличкий аркуш твердого паперу, на якому зображено умовні фігури або значки чотирьох мастей; в наборі (колоді) вживаються для гри. *Грати, вигравати, програвати в карти. Тасувати, мішати, роздавати карти. Ворожити на картах*.

KARTA, -y, *ж*. 1. Аркуш паперу, документа, бланка або сторінка книжки. *Czysta karta. Z kart książki wyziera czarna rozpacz. Otwiera się nowa karta w historii narodu. Lekarz poprosił o kartę pacjenta. Wypełnić kartę zgłoszeniową. Skreślić wszystkie nazwiska na karcie do głosowania. Karta katalogowa*. 2. Документ, яким його власникові надаються певні права. *Podbić kartę gwarancyjną. Zgubić kartę pływacką. Wyrobić sobie kartę rowerową*. 3. Перелік та цінник страв, напоїв у ресторані, кав'ярні і т. ін.; меню. *Dania, które pan raczył zamówić, niestety, nie ma w karcie. Poproszę kartę win*. 4. = **карта 2.** *Talia kart. Tasować, rozdawać karty. Wróżyć z kart. Wymienić trzy karty. Grać znaczonymi kartami. Oszukiwać w karty. Zbyt szybko odsłonić swoje karty*. 5. Іменний грошовий оплатно-розрахунковий банківський документ, перев. у вигляді пластикової картки, який видають вкладникам банків для безготівкової оплати придбаних ними товарів чи послуг або видавання грошей з банкомата; картка. *Karta bankomatowa, debetowa*. 6. Назва деяких документів, декларацій суспільного чи політичного значення; хартія. *Karta nauczyciela. Karta atlantycka*.

КÁРТКА – KARTKA

КÁРТКА, -и, *ж*. 1. Невеликий аркуш твердого паперу для записування різних відомостей (перев. як одиниця картотеки). *Картки в архіві, бібліотеці. Амбулаторна картка. Візитна картка. Реєстраційна картка. Особова картка*. 2. Іменний грошовий оплатно-розрахунковий банківський документ, перев. у вигляді пластикової картки, який видають вкладникам банків для безготівкової оплати придбаних ними товарів чи послуг або видавання грошей з банкомата; *пол*. karta. *Загубити кредитну картку*. 3. *розм*., *заст*. Фотографія невеликого розміру. *Вкласти в альбом картку*.

KARTKA, -i, *ж*. 1. Аркуш паперу або сторінка (зошита, книжки). *Wyrwać kartkę z zeszytu. Zapisać pięć kartek drobnym maczkiem*. 2. Поштова картка, іноді з малюнком з одного боку, для відкритого листа; лист, написаний на відкритій поштовій картці; листівка. *Wysłać kartkę z wakacji*.

КАРТÓН – KARTON

КАРТÓН, -у, *ч*. 1. Товстий твердий папір особливого виготовлення. *Малюнок на картоні. Коробка з картону. Різати картон*. 2. *мист*. Первісний нарис картини або її частини, зроблений на твердому папері; етюд. *Малювати картон*.

KARTON, -u, *ч*. 1. = **картон**. *Ciąć karton. Rysunek na kartonie. Kreślić okręgi na kartonie*. 2. Картонна коробка, зазвичай упаковка товару, що слугує за одиницю виміру в торгівлі; також товар у такій упаковці. *Zapakować książki do kartonów. Wyjąć towar z kartonu. Karton papierosów. Karton lizaków*. 3. = **картон 2.** *Malować kartony do fresku*.

КÁСА – KASA

КÁСА, -и, *ж*. 1. Спеціальна скринька або сейф для зберігання грошей. *Вий-*

няти з каси готівку. 2. Апарат у закладах торгівлі для приймання та видачі грошей, для видачі чеків. *Вона працює в гастрономі на касі*. 3. Окремий відділ в установі, на підприємстві тощо для приймання, зберігання і видачі грошей, продажу квитків і т. ін. *Отримувати гроші в касі. Залізнична, театральна каса. Квиткова каса. Валютна каса*. 4. Назва деяких установ, організацій фінансово-кредитного типу. *Ощадна каса. Каса взаємодопомоги. Лікарняна каса*. 5. Грошова наявність установи, підприємства тощо. *Каса фабрики*. 6. *друк*. Скринька, поділена на комірки, по яких розкладено друкарський шрифт за абеткою. *Виймати літери з каси*.

KASA, -y, *ж*. 1. = **каса 1**. *Kasa pancerna*. 2. Вміст каси. *Sprawdzić kasę*. 3. = **каса 2**. *Zamontować kasę fiskalną*. 4. = **каса 3**. *W banku otwarte były tylko dwie kasy. Podjąć pieniądze w kasie. Zapłacić należność w kasie*. 5. = **каса 4**. *Kasa pożyczkowa, zapomogowa. Kasa chorych*. 6. *розм*. Гроші. *Zrobić coś dla kasy. Pożyczyć trochę kasy. Mieć kasy jak lodu. Zarobić na czymś sporo kasy*.

КАСЕ́ТА – KASETA

КАСЕ́ТА, -и, *ж*. Пласка або циліндрична коробка (футляр) з плівкою для закладання в магнітофон, відеомагнітофон, фотоапарат. *Записати касету. Стерти касету. Касета з магнітною плівкою*.

KASETA, -y, *ж*. 1. = **касета**. *Kaseta magnetofonowa. Normalna, chromowa kaseta. Zniszczona kaseta. Kaseta z chrzcin. Nagrać kasetę. Skasować kasetę*. 2. *книжн*. Скринька або коробка для зберігання перев. грошей, коштовностей чи зброї. *Kaseta na bilon i banknoty. Bankowa kaseta. Kaseta na broń*.

КАСУВА́ТИ – KASOWAĆ

КАСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок*. Анулювати, відміняти щось. *Касувати постанову, наказ, рішення*.

KASOWAĆ, -suję, -sujesz, *недок*. 1. Стирати запис. *Kasować kasetę. Kasować pliki, maile*. 2. Робити компостером певний знак; компостирувати. *Zawsze kasował bilet dopiero wtedy, gdy wchodził kanar*. 3. *розм*. Знищувати транспортний засіб. *Kasować najbardziej wyeksploatowane autobusy*. 4. *розм*. Заробляти гроші, брати плату. *Policjanci stali za rogiem i kasowali kierowców przekraczających prędkość*. 5. ~ **касувати**. *Kasować decyzję, wyrok*.

КА́ША – KASZA

КА́ША, -і, *ж*. 1. Страва з крупів, пшона, рису тощо, зварена на воді або молоці. *Гречана, манна, рисова каша. Зварити, з'їсти кашу*. 2. *перен*., *розм*. Напіврідка маса, що своїм виглядом нагадує цю страву (про багно, сніг тощо). *Сніг тане і перетворюється на кашу*. 3. *перен*., *розм*. Безладна суміш чогось. *Мати кашу в голові. Все змішалося в кашу*.

KASZA, -y, *ж*. 1. Очищені й подрібнені зерна злакових рослин, що їх використовують як продукт харчування; крупи. *Kasza gryczana, jęczmienna, jaglana, perłowa, manna. Kasza drobna, gruboziarnista*. 2. = **каша 1**. *Kasza na mleku*. 3. = **каша 2**. *Kasza śnieżna*. 4. = **каша 3**. *Mieć w głowie kaszę*. 5. *перен*. Нечітке зображення, фотографія тощо. *Na ekranie pojawiła się kasza*.

КАЯ́К – KAJAK

КАЯ́К, -а́, *ч*. Невеликий човен у деяких народів Півночі, схожий на байдарку. *Ескімоси пливли каяком*.

KAJAK, -a, *ч*. Спортивний човен із закритим верхом, в якому є отвір для одного або двох гребців, що гребуть двопатевими веслами; байдарка. *Kajak się wywrócił*.

КВА́КАТИ – KWAKAĆ

КВА́КАТИ, -аю, -аєш, *недок*. Видавати звуки «ква-ква», кумкати, скрекотіти (про жабу); *пол*. kumkać, rechotać. *На болоті квакали жаби*.

KWAKAĆ, -czę, -czesz, *недок.* Видавати звуки (про качку); кахкати, кректати. *Kaczki kwakały, kury gdakały, gęsi gęgały.*

КВАЛІФІКО́ВАНИЙ – KWALIFIKOWANY

КВАЛІФІКО́ВАНИЙ, -а, -е. 1. Який має високу кваліфікацію – ступінь придатності, підготовленості до якогось виду праці. *Кваліфікований робітник, будівельник, працівник.* 2. Який потребує спеціальних знань, доброї кваліфікації; компетентний; *пол.* kompetentny. *Кваліфікована оцінка, характеристика.*

KWALIFIKOWANY, -a, -e. 1. = **кваліфікований 1**. *Kwalifikowany rewident.* 2. Добірний, найвищої якості. *Ziarno kwalifikowane.*

КВАС – KWAS

КВАС, -у, *ч.* Кислуватий напій, який готують із житнього хліба або житнього борошна із солодом. *Смачний, холодний квас. Готувати, наливати, пити квас.*

KWAS, -u, *ч.* 1. Хімічна сполука (зазвичай кисла на смак), яка містить водень, що може заміщатися металами під час утворення солей; кислота. *Kwas azotowy, solny. Kwas pruski.* 2. Кисла речовина; кислий смак; запах, що асоціюється з кислим смаком. *Kwas kapuściany. Czuć kwasem.*3. = **квас**. *Napić się kwasu chlebowego.* 4. Речовина, що викликає кисле бродіння; закваска. *Chleb na kwasie.* 5. *перев. мн., розм.* Непорозуміння, ворогування; сварка, скандал, неприємна ситуація. *Kwasy między szwagrami. Chciał za wszelką cenę uniknąć kwasów, dlatego milczał i nie protestował. Z głupstwa zrobił się straszny kwas.*

КВИТО́К – KWITEK

КВИТО́К, -тка́, *ч.* 1. Паперова або картонна картка з відповідним написом, що дає право користуватися чимось, входити кудись, брати участь у чомусь і т. ін.; *пол.* bilet. *Трамвайний, проїзний, вхідний, театральний квиток. Квиток на поїзд, літак. Купити, придбати квиток.* 2. Документ, особове посвідчення про належність до організації, товариства, установи тощо; *пол.* legitymacja. *Профспілковий квиток.*

KWITEK, -tka, *ч.* Зменш. до **kwit**. *Kwitek na odbiór leczniczej mikstury.*

КВІТ – KWIT

КВІТ, -а, *ч.* 1. *род.* -а, *перев. мн.* Трав'яниста рослина, що має на кінці стебла утворення із серцевини і пелюсток. *Яскраві, пахучі літні квіти. Штучні квіти. Букет квітів. Ростуть квіти.* 2. *род.* -у, *збірн.* Квіти (пелюстки) на рослині в період цвітіння; цвіт. *Яблуневий, липовий квіт. Квіт вишні, сливи, каштана, шипшини, суниці.* 3. *род.* -у, *чого, збірн., перен.* Найкраща частина чогось; цвіт. *Такі люди, як він, – квіт нашої країни.*

KWIT, -u, *ч.* Офіційна розписка встановленої форми про прийняття грошей, документів, багажу, повідомлень, цінностей і т. ін.; квитанція. *Kwit bagażowy. Kwit z pralni.*

КВО́ТА – KWOTA

КВО́ТА, -и, *ж., ек.* 1. Частка, частина, норма чогось допустимого. *Імпортна квота. Квота на полювання.* 2. Частка у виробництві та збуті продукції, визначена синдикатом або картелем для кожного учасника монополістичного об'єднання. *Квота прибутку.*

KWOTA, -y, *ж.* 1. Сума, кількість грошей. *Zapłacić całą kwotę.* 2. = **квота 1**. *Kwoty połowowe dorsza. Kwoty produkcyjne na mleko.*

КЕ́ЛИХ – KIELICH

КЕ́ЛИХ, -а, *ч.* Посуд для пиття вина; бокал, кубок, чаша. *Скляний, кришталевий, срібний келих. Підняти, випити келих вина.*

KIELICH, -a, *ч.* 1. ~ **келих**. *Złoty, szklany kielich. Goście wznieśli kielichy.* 2. *бот.*

Зовнішнє коло листочків подвійної оцвітини, що складається з окремих зелених чашолистків; віночок квітки; чашечка. *Kielich kwiatowy. Na kielichach kwiatów skrzyły się krople rosy.* 3. *тех.* Розширений кінець труби, в який можна вкласти іншу трубу; розтруб. *Kielich rury.*

КЕ́ЛЬНЕР – KELNER

КЕ́ЛЬНЕР, -а, *ч.* Працівник обслуги у пивному барі. *Кельнер приніс два кухлі пива.*

KELNER, -a, *ч.* Працівник їдальні, ресторану і т. ін., що обслуговує відвідувачів, подаючи страви і напої; офіціант. *Kelner przyniósł rachunek.*

КЕРІВНИ́ЦЯ – KIEROWNICA

КЕРІВНИ́ЦЯ, -і, *ж.*, *розм.* Жін. до **керівник** – той, хто керує кимось, чимось, очолює щось. *Молода, досвідчена, відповідальна керівниця. Керівниця організації, установи, колективу.*

KIEROWNICA, -y, *ж.* 1. Пристрій для керування рухом автомашини; кермо. *Siedzieć za kierownicą. Kręcić kierownicą. Blokada kierownicy.* 2. Пряма лінія, властивість якої полягає в тому, що відношення віддалі між будь-якою точкою кривої та її фокусом до віддалі між тією ж точкою і цією прямою є величиною незмінною; директриса. *Poprowadzić kierownicę.*

КЕРУВА́ТИ – KIEROWAĆ

КЕРУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* 1. *перев. чим.* Користуючись кермом та іншими пристроями, спрямовувати рух, хід, роботу чогось; спрямовувати процес, впливати на розвиток, стан чогось. *Керувати машиною, автобусом, трактором. Керувати вогнем мінометів.* 2. *перев. ким, чим.* Спрямовувати діяльність когось, чогось; бути на чолі когось, чогось; бути керівником установи, організації тощо. *Керувати колективом. Керувати заводом, банком.* 3. *чим, грам.* Зумовлювати відповідний відмінок слова, потребувати після себе певного відмінка слова. *Дієслово керує іменником.* 4. *перен.* Зумовлювати дії, вчинки. *Керує кимось розгубленість, віра, класова ненависть, цікавість.*

KIEROWAĆ, -ruję, -rujesz, *недок.* 1. Направляти когось, щось кудись, в якийсь бік; адресувати, звертати. *Kierować pacjenta do sanatorium, na badania, na leczenie, do pracy. Kierować pytanie do eksperta. Kierować pretensje, żale, skargi do kogoś. Kierować wzrok na wschód.* 2. = **керувати 1**. *Kierować rowerem, samochodem. Kierować ostrzałem.* 3. = **керувати 2**. *Kierować personelem. Kierować fabryką.* 4. = **керувати 4**. *Kierowała nim litość, chciwość, zazdrość.*

КИВА́ТИ, КИВНУ́ТИ – KIWAĆ, KIWNĄĆ

КИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **КИВНУ́ТИ**, -ну́, -не́ш, *док.* 1. Нахиляти голову на знак вітання, згоди тощо. *Він привітався, вона теж кивнула.* 2. Рухом голови вказувати на когось, щось. *Це мій приятель, про якого я тобі розповідав, – сказав він, кивнувши головою на молодого хлопця років двадцяти.* 3. *перен.* Натякати, згадувати когось, щось, часто вказуючи як на винуватця або причину чогось. *Кивати на спадщину минулого та зовнішніх недругів. Годі кивати один на одного.*

KIWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **KIWNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. Хитати, махати; кивати. *Kiwać nogami. Kiwnąć komuś głową, ręką (na powitanie, na pożegnanie).* 2. *розм.* Вводити когось в оману діями або словами; діяти нечесно; ошукувати, обманювати, обдурювати. *Nie dać się kiwać.* 3. *спорт.* Обходити противника. *Kiwnął dwóch obrońców i strzelił gola.*

КИВНУ́ТИ – див. **КИВА́ТИ**

КИ́ЛИМ – KILIM

КИ́ЛИМ, -а, *ч.* Тканий, найчастіше ворсистий, з візерунками виріб для вкривання підлоги. *Дорогий, м'який, яскравий килим.*

KILIM, -u, *ч*. Тканий килим без ворсу на льняній або вовняній основі, перев. для вкривання стін. *Kilim ludowy, kurpiowski, ukraiński, huculski.*

КИСТЬ – KIŚĆ

КИСТЬ, -і, *ж*. Частина руки від зап'ястя до кінця пальців. *Правильно тримати кисть під час писання. Травма кисті.*

KIŚĆ, -ci, *ж*. 1. Гроно, кетяг. *Kiść winogron, bananów.* 2. *рідко*. Пучок волосся, пір'я. *Kiść włosów.* 3. *рідко* ~ **кисть**. *Kiść ręki.*

КИЯ́НКА – KIJANKA

КИЯ́НКА, -и, *ж*. Мешканка Києва. *Молода, корінна киянка.*

KIJANKA, -i, *ж*. 1. Пуголовок. *Staw zapełnił się kijankami.* 2. *заст*. Дерев'яний гладенький валок для вибивання білизни під час прання; праник. *Baby nad rzeką biły kijankami pościel.*

КІЛЬЧА́СТИЙ – KOLCZASTY

КІЛЬЧА́СТИЙ, -а, -е. 1. Який складається з кілець; який має вигляд кільця, кілець. *Кільчаста деталь. Кільчастий панцир.* 2. Уживається як складова частина деяких ботанічних і зоологічних термінів. *Кільчасті черви. Кільчаста горлиця.*

KOLCZASTY, -a, -e. 1. Такий, що має колючки; колючий. *Kolczaste krzewy.* 2. *перен., книжн*. Неприємний. *Kolczasty i bolesny temat. Miał wredny, kolczasty charakter.*

КІМНА́ТА – KOMNATA

КІМНА́ТА, -и, *ж*. Відокремлена стінами або перегородками частина будинку; покій; *пол*. pokój. *Житлова, виробнича кімната. Світла, маленька, вмебльована кімната. Кімната у квартирі, готелі, установі. Зайти в кімнату. Перебувати, мешкати в кімнаті. Вийти з кімнати.*

KOMNATA, -y, *ж*. Велика, розкішна кімната у давніх замках, палацах і т. ін.; палата. *Jasno oświetlona komnata. Przechadzać się po pałacowych komnatach.*

КІНЦІ́ВКА – KOŃCÓWKA

КІНЦІ́ВКА, -и, *ж*. 1. Графічна прикраса в кінці книжки, розділу тощо. *Яскрава, вишукана кінцівка. Намалювати кінцівку.* 2. Завершальна частина якогось твору. *Кінцівка поеми.* 3. У людини й тварини – частина тіла, що слугує для пересування, схоплювання та ін. (рука, нога і т. ін.); *пол*. kończyna. *Верхні, нижні кінцівки. Операція на кінцівках.*

KOŃCÓWKA, -i, *ж*. 1. Кінець, закінчення чогось; залишок. *Końcówka miesiąca, lata. Sprzedaż końcówek serii.* 2. = **кінцівка 2**. *Końcówka filmu obfituje w niespodziewane zwroty akcji.* 3. *ел*. Елемент, прикріплений в кінці проводу, яким проводиться струм; наконечник. *Końcówka kablowa.* 4. *грам*. Закінчення. *W dopełniaczu liczby mnogiej słowo «pokój» ma końcówkę -ów.* 5. *спорт*. Кінцевий період спортивних змагань. *Końcówka sezonu, rozgrywek.* 6. *тех*. Постійний або замінний кінцевий елемент якогось приладу, частини установки тощо; насадка, наконечник. *Nałożyć, zdjąć, wyjąć, wymienić końcówkę.*

КІР – KIR

КІР, ко́ру, *ч*. Дитяча заразна хвороба, що супроводжується висипом, запаленням дихальних шляхів, слизової оболонки очей, ротової порожнини та гарячкою; *пол*. odra. *Хворіти на кір. Щеплення від кору.*

KIR, -u, *ч*. Чорна тканина, що символізує жалобу, траур. *Flagi państwowe przepasano kirem. Trumna obita kirem.*

КІ́СТКА – KOSTKA

КІ́СТКА, -и, *ж*. 1. Окрема складова частина кістяка хребетних тварин і людини. *Гомілкова, тонка кістка.* 2. *збірн*. Ікла, бивні деяких тварин (слона, моржа і т. ін.), які використовують для художніх виробів. *Скринька зі слонової кістки.*

KOSTKA, -i, *ж*. 1. Кісточка. *Najmniejsze kostki zostawiał dla szczeniaka.* 2. Зчленування кісток голінки з кістками стопи, випнуте по боках ноги; кісточка, щико-

лотка. *Wpadł w błoto po kostki. Kopnąć kogoś w kostkę.* 3. Предмет у формі кубика. *Kostka cukru. Kostka rosołowa. Na kostce do gry wyskoczyła szóstka. Pokroić warzywa w kostkę. Układać kostkę przed domem.* 4. Тонка рогова або пластмасова пластинка із загостреним кінцем, якою грають на деяких струнних інструментах; медіатор. *Kostka do gitary.*

КІТ – KIT, KOT

КІТ, котá, *ч.* (*Felis domestica*). Свійська тварина родини котячих; самець кішки. *Пухнастий, рудий, бездомний кіт.*

KIT, -u, *ч.* Замазка. *Uszczelnić okna kitem.*

KOT, *-a*, *ч.* 1. = **кіт**. *Perski kot.* 2. *зоол.* Тварина родини котячих. *Koty mieszkają na wszystkich kontynentach.* 3. *військ.* Солдат, який починає службу. *Starsze roczniki odizolowano od kotów.* 4. *учн.* Учень першого класу гімназії, середньої школи або першого курсу вищого навчального закладу. *Urządzić kotom otrzęsiny.* 5. *мисл.* Заєць. *Kot schował się za krzakiem.* 6. *тех.* Пристрій у вигляді невеликої кітви з 3–4 лапами для піднімання підводних кабелів та затонулих предметів; кішка. *Kot upadł na dno morza.*

КІТЕЛЬ – KITEL

КІТЕЛЬ, -я, *ч.* Формена однобортна куртка зі стоячим коміром. *Військовий кітель. Кітель залізничника. Одягнути кітель.*

KITEL, kitla, *ч.* Легкий просторий робочий одяг, який надягають поверх звичайного одягу; халат. *Lekarz ubrał się w kitel, zdjął kitel. Kitel sanitariusza, pielęgniarki, kucharza.*

КЛЕЙНÓДИ, КЛЕЙНÓД – KLEJNOT

КЛЕЙНÓДИ, -ів, *мн.* (*одн.* **КЛЕЙНÓД**, -а, *ч.*) 1. *тільки мн.*, *іст.* Знаки влади, регалії. *Гетьманські клейноди.* 2. *заст.*, *одн.* і *мн.* Коштовності, самоцвіти. *Мати вражається, коли в її клейноди невісточка кохана не вбереться* (Леся Українка).

KLEJNOT, -u, *ч.* 1. *книжн.* ~ **клейноди 2.** *Kosztowny klejnot.* 2. *книжн.*, *перен.* Щось надзвичайно цінне. *Kościół Mariacki w Krakowie to prawdziwy klejnot sztuki gotyckiej.*

КЛЕПÁТИ – KLEPAĆ, KLEPNĄĆ

КЛЕПÁТИ, клепáю, клепáєш і клéплю, клéплеш, *недок.* 1. Вирівнювати й загострювати лезо коси, ножа тощо, б'ючи по ньому молотком. *Клепати косу.* 2. *без додатка.* З'єднувати металеві частини чогось заклепками. *Клепати металеві листи.* 3. *без додатка, розм.* Кувати; вдаряючи молотком, виготовляти або лагодити щось із металу. *Коваль клепле, поки тепле* (приказка). 4. *перен.*, *розм.* Зводити наклеп на когось. *Не треба на нього клепати.*

KLEPAĆ, -pię, -piesz, *недок.*, **KLEPNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. Злегка вдаряти по чомусь; плескати. *Na dowód uznania klepnął go po ramieniu.* 2. *тільки недок.* = **клепати 3.** *Klepać blachę.* 3. = **клепати 1.** *Klepać kosę.* 4. *розм.* Бездумно щось повторювати. *Klepać językiem.* 5. *розм.* Ударяти по клавішах клавіатури. *Klepać po klawiszach. Klepnąć przycisk «enter». Klepnąć e-maila.* 6. *тільки док.*, *розм.* Посприяти вирішенню якоїсь справи. *Klepnąć sprawę. Klepnąć ustawę.*

КЛЕПСИ́ДРА – KLEPSYDRA

КЛЕПСИ́ДРА, -и, *ж.*, *іст.* Прилад для вимірювання часу у вигляді посудини, з якої вода витікає в іншу посудину. *Дивитися на клепсидру.*

KLEPSYDRA, -y, *ж.* 1. Водяний або пісковий годинник. *Obrócić klepsydrę.* 2. Жалобний плакат-повідомлення. *Rozklejać klepsydry. Czytać klepsydrę.*

КЛІ́ТКА – KLITKA

КЛІ́ТКА, -и, *ж.* 1. Закрите приміщення для птахів, тварин і т. ін. зі стінками з металевих або дерев'яних прутів. *Дерев'яна, залізна клітка. Пташина клітка. Клітка для птахів, тварин. Закрити, тримати птахів, звірів у клітці. Випус-*

тити птаха, тварину з клітки. 2. *перен*. Мале, тісне приміщення. *Його квартира – справжня клітка*. 3. *гірн*. Пристрій для піднімання і спуску по шахтовому стовбуру людей, копалин, породи та різних матеріалів; кліть. *Шахтова клітка. Підіймальна клітка. Опускатися, підніматися кліткою*.

KLITKA, -i, *ж*., *розм*. ~ **клітка 2**. *Ośmioosobowa rodzina gnieździła się w dwóch małych klitkach*.

КЛУБ[1, 2, 3] – KLUB

КЛУБ[1], -у, *ч*. 1. Громадська організація, що об'єднує людей певного кола, професії для спільного відпочинку, розваг, занять спортом і т. ін.; будинок, приміщення такої організації. *Шаховий, спортивний клуб. Клуб раціоналізаторів, домогосподинь. Член клубу. Записатися до клубу. Піти в клуб*. 2. Розважальний заклад. *Нічний клуб «Фламінго»*.

КЛУБ[2], -а, *ч*. Газоподібна та інша аморфна речовина, що набула кулястої форми. *Клуби диму, пари, пилюки*.

КЛУБ[3], -а, *ч*. Стегно. *Клуб болить. Клуб свині*.

KLUB, -u, *ч*. 1. = **клуб[1] 1**. *Klub sportowy, jeździecki, brydżowy, tenisowy. Klub osiedlowy, dzielnicowy, miejski. Klub filmowy. Klub dyskusyjny*. 2. = **клуб[1] 2**. *Klub nocny. Klub studencki. Spotkać się ze znajomymi w klubie. W tym klubie grają tylko muzykę klubową. Nie wszyscy mają wstęp do tego klubu*. 3. Група депутатів (здебільшого об'єднаних приналежністю до однієї партії), що налічує не менше ніж 15 осіб. *Klub poselski*.

КЛЯ́ТВА – KLĄTWA

КЛЯ́ТВА, -и, *ж*. Присяга, заприсягання. *Урочиста клятва. Давати клятву бути вірним комусь*.

KLĄTWA, -y, *ж*. Прокляття. *Klątwa kościelna. Obłożyć kogoś klątwą. Rzucić na kogoś klątwę. Zdjąć z kogoś klątwę. Nad tą rodziną wisi klątwa*.

КО́БЗА – KOBZA[1, 2]

КО́БЗА, -и, *ж*. Старовинний український струнно-щипковий музичний інструмент. *Кобзар грав на кобзі й співав українську думу*.

KOBZA[1], -y, *ж*. = **кобза**. *Grać na kobzie*.

KOBZA[2], -y, *ж*. Народний духовий музичний інструмент, що складається з міха і вставлених у нього двох-трьох трубок; волинка, коза. *Grajek zamienił dudy na kobzę*.

КОЖУ́Х – KOŻUCH

КОЖУ́Х, -а, *ч*. 1. Шуба, пошита зазвичай з овечої шкури хутром до середини. *Чорний, теплий, чоловічий кожух. Одягнути, зняти кожуха*. 2. *тех*. Оболонка, накриття, футляр і т. ін. для ізоляції або запобігання пошкодженню споруд, механізмів чи їхніх частин. *Кожух домни, кулемета*.

KOŻUCH, -a, *ч*. 1. = **кожух 1**. *Kożuch barani*. 2. Густа або стужавіла плівка чи шар на поверхні чогось (перев. молока). *Kożuch na mleku. Kożuch wodorostów*.

КОЗА́К – KOZAK

КОЗА́К, -á, *ч*. 1. В Україні в XV–XVIII ст. – вільна людина із закріпачених селян або міської бідноти, що втекла на південні землі України і входила у військові об'єднання. *Запорозький, український козак*. 2. *розм*. Парубок, юнак взагалі; гарний парубок. *Дивись, який козак з мого сина виріс*. 3. *розм*. Відважний, завзятий, хоробрий чоловік. *Еней був парубок моторний і хлопець хоч куди козак*... (І. Котляревський). 4. Веселий, жвавий український танець; козачок. *Танцювати козака*. 5. У Росії з XVIII ст. – представник військового стану, уродженець військових областей; рядовий кавалерійської частини, укомплектованої з таких представників. *Кубанський, донський, оренбурзький козак*.

KOZAK, -a, *ч*. 1. Зимове взуття з високими халявами. *Kupić kozaki*. 2. = **козак 1**. *Kozacy zaporoscy*. 3. = **козак 5**. *Kozacy doń-*

scy. 4. Слуга на магнатському дворі. *Pan zawołał kozaków*. 5. ~ **козак 3**. *Nie odstawiaj kozaka*. 6. = **козак 4**. *Tańczyć kozaka*. 7. (*Leccinum scabrum*). Підберезник. *Smażyć kozaki*. 8. (*Leccinum aurantiacum*). Підосиновик. *W lesie nazbierał pełny kosz kozaków*.

КÓЇТИ – KOIĆ

КÓЇТИ, кóю, кóїш, *недок*. Робити щось недобре; виробляти, чинити. *Хлопці знову коять якусь шкоду. Коїти злочин*.

KOIĆ, koję, koisz, *недок*. Впливати заспокійливо на когось, щось. *Szum morza koi zszargane nerwy i skołatane serce. Słowa spowiednika koiły jego duszę*.

КОКÁРДА – KOKARDA

КОКÁРДА, -и, *ж*. Металевий значок установленого зразка на форменому кашкеті. *Велика, блискуча, офіцерська кокарда*.

KOKARDA, -y, *ж*. Бант. *Kokarda we włosach*.

КÓЛБА – KOLBA

КÓЛБА, -и, *ж*. Куляста або конічна скляна посудина з довгою шийкою для хімічних робіт. *Налити рідину в колбу*.

KOLBA, -y, *ж*. 1. *бот*. Початок (качан) кукурудзи. *Ugotować pięć kolb kukurydzy*. 2. = **колба**. *W kolbie wrzała jakaś ciecz*. 3. Ручний інструмент для паяння; паяльник. *Wziąć do ręki kolbę lutowniczą*. 4. Дерев'яна розширена частина ложа гвинтівки, яка слугує для упору в плече під час стрільби; приклад. *Żołnierz uderzył jeńca kolbą. Kolba karabinu*.

КОЛÍЗІЯ – KOLIZJA

КОЛÍЗІЯ, -ї, *ж*. 1. Зіткнення протилежних поглядів, прагнень, інтересів, сил, засад. *Життєві колізії. Правова колізія. Колізія норм національного законодавства і принципів Паризької конвенції. Колізія між операторами двох ринків – товарного та фінансового*. 2. Зображення життєвих конфліктів і боротьби в художньому творі; художній конфлікт. *У цьому романі цікава, напружена колізія*.

KOLIZJA, -i, *ж*., *книжн*. 1. ~ **колізія 1**. *Kolizja norm prawnych. Wejść, popaść w kolizję z prawem. Kolizja uczucia z rozsądkiem. Kolizja wyroku sądu z orzeczeniem trybunału w Strasburgu*. 2. Зіткнення транспортних засобів. *Kolizja drogowa. Kolizja pociągu z autobusem. Doszło do kolizji. Wskutek kolizji ucierpiało dwóch pasażerów*.

КÓЛІР – KOLOR

КÓЛІР, -льору, *ч*. Світловий тон чогось, забарвлення. *Зелений, червоний, темний, яскравий колір. Теплі, холодні кольори*.

KOLOR, -u, *ч*. 1. = **колір**. *Ciemny, jasny, mocny, żywy, intensywny, pastelowy, jaskrawy kolor. Kolory tęczy. Samochód koloru czerwonego, w kolorze czerwonym. Na jaki kolor chcesz pomalować ściany?* 2. Речовина для фарбування предметів у той чи той колір; барвник, фарба. *Nałożyć kolor na włosy*. 3. Один з чотирьох розрядів, на які поділяється колода карт за кольором і формою очок; масть. *Nie miał kart w tym kolorze*.

КÓЛО¹, ² – KOŁO¹, ²

КÓЛО¹, -а, *с*. 1. Замкнена крива, всі точки якої однаково віддалені від центра; *пол*. okrąg. *Малювати, креслити коло. Їхати по колу*. 2. Така крива, утворена з різних предметів. *Кущі агрусу утворювали коло*. 3. Предмет, що має форму круга або кільця. *Іскристе коло сонця викотилося з-за обрію*. 4. *перен*. Замкнений ланцюг подій, справ, процесів і т. ін., який вичерпує в своїй сукупності розвиток, здійснення чогось. *Події ідуть по колу*. 5. Етап спортивного змагання, в якому всі учасники грають певну серію партій. *Закінчуються матчі першого кола*. 6. *перен*. Певна ділянка, сфера якоїсь діяльності. *Коло тем, питань, інтересів*. 7. *перен*. Сукупність, група людей, об'єднаних якимись інтересами. *Родинне коло. Коло друзів, колег*.

КÓЛО², *прийм*., *з род. в*. 1. Уживається для позначення місця, біля якого відбу-

вається дія, хтось або щось перебуває; для позначення невеликої відстані від чогось. *Вона була коло нього. Він стояв коло дерева. Він жив коло школи.* 2. Уживається для позначення приблизної кількості. *Йому було коло п'ятдесяти років. У класі коло двадцяти учнів.* 3. *розм.* Уживається для позначення осіб, предметів, щодо яких відбувається і на які спрямована дія (з дієсловами **заходитися, поратися, працювати, ходити** тощо). *Ходити коло хворої матері. Він упадає коло неї. Працювати коло садівництва.*

KOŁO[1], -a, *c.* 1. Частина площини, обмежена колом; круг. *Obwód, pole, promień, średnica, środek koła.* 2. = **коло**[1] **2**. *Sokół zaczął zataczać coraz większe koła.* 3. = **коло**[1] **3**. *Na niebie nagle pojawiły się świetliste koła.* 4. Коло зі спицями або суцільне коло, що обертається на осі й надає руху засобові пересування; колесо. *Przednie, tylne koła. Koło samochodowe. Koło od roweru. Obręcze, szprychy kół. Koło się kręci, toczy.* 5. Деталь машини, механізму чи пристрою у вигляді кола для передачі або регулювання руху; колесо. *Koło zębate.* 6. = **коло**[1] **7**. *Koło przyjaciół, znajomych. Koła emigracyjne, rządowe, artystyczne. Obracać się w kołach opiniotwórczych.* 7. Організація осіб, об'єднаних для спільної діяльності, спільних занять і т. ін.; гурток. *Koło naukowe. Koło łowieckie.*

KOŁO[2], *прийм.* 1. = **коло**[2] **1**. *Koło sklepu stała grupka wyrostków.* 2. Уживається на позначення особи, предмета, повз які хтось проходить, пробігає і т. ін.; мимо. *Przejechać koło kościoła.* 3. *розм.* ~ **коло**[2] **2**. *Ukradli mu koło 600 złotych. Przyjadę koło Wielkanocy. Przyszedł koło północy. Naprawa zegarka zajmie koło godziny.* 4. ~ **коло**[2] **3**. *Majstrować koło drukarki. Pielęgniarka krzątała się koło chorego.*

КОЛÓВОРОТ[1, 2] – KOŁOWRÓT

КОЛÓВОРОТ[1], -у, *ч.* 1. Сильний обертальний рух води в річках, морях і т. ін., а також місце, де відбувається такий рух; вир; *пол.* wir. *Човен потрапив у коловорот.* 2. *перен., кого, чого, який.* Стрімкий, безупинний рух, безперервна зміна когось, чогось. *Коловорот життя.*

КОЛÓВОРОТ[2], -а, *ч.* 1. Інструмент для ручного свердління отворів у дереві, іноді в металі; *пол.* wiertarka ręczna. *Свердлити коловоротом отвір у дошці.* 2. Вантажопідйомний пристрій у вигляді вала з ручкою, на який намотується канат чи ланцюг. *Коловорот криниці. Піднімати, опускати щось за допомогою коловорота.*

KOŁOWRÓT, -rotu, *ч.* 1. = **коловорот**[2] **2**. *Kołowrót ręczny, mechaniczny.* 2. *розм.* ~ **коловорот**[1] **2**. *Nie móc się wyrwać z kołowrotu.* 3. Пристрій у вигляді перехрещених площин, що обертаються; турнікет. *Kołowrót przy wejściu na stadion, stację metra.*

КОЛÓДІЙ – KOŁODZIEJ

КОЛÓДІЙ, -ю, *ч.* Спиртово-ефірний розчин нітроцелюлози; клейка безбарвна прозора або жовтувата рідина із запахом ефіру; використовується в медицині, хімії. *Змазати шкіру колодієм.*

KOŁODZIEJ, -a, *ч.* Майстер, який робить вози, сани, колеса і т. ін.; стельмах. *Kołodziej naprawia wozy.*

КÓЛОС, КОЛÓС – KOLOS

КÓЛОС, -а, *ч.* 1. Суцвіття більшості злаків і деяких інших рослин, в якому квітки розміщені вздовж стрижня. *Густий, рівний колос. Колос жита, пшениці. Зламати колос.* 2. *род.* -у. Збірн. до **колос**; колосся. *Рясний колос у полі.*

КОЛÓС, -а, *ч.* 1. Статуя, колона, обеліск величезних розмірів. *Колос Родоський.* 2. *перен.* Про когось, щось виняткове своєю величиною або важливістю. *Цей спортсмен – справжній колос. Колос національної літератури.*

KOLOS, -a, *ч.* 1. = **колóс 1.** *Starożytny kolos runął wskutek trzęsienia ziemi.* 2. ~ **колóс 2.** *Ten gmach to prawdziwy kolos. Ta korporacja to prawdziwy kolos.*

КОМІРНИ́К – KOMORNIK

КОМІРНИ́К, -а, *ч.* 1. Той, хто завідує коморою, складом. *Сільський комірник. Працювати комірником.* 2. У XV–XVIII ст. – найбідніший селянин в Україні, Білорусі, Польщі, Литві, який наймитував і жив у чужій хаті (коморі). *Комірники працювали в полі.*

KOMORNIK, -a, *ч.* 1. Судовий виконавець. *Komornik zajął konto szpitala. Komornik wydał nakaz eksmisji.* 2. = **комірник 2.** *Komornicy pracowali na pańskim.*

КОМО́РА – KOMORA

КОМО́РА, -и, *ж.* 1. Окрема будівля для зберігання реманенту, продуктів харчування, зерна тощо. *Дерев'яна, побілена, маленька комора. Будувати комору.* 2. Приміщення в житловому будинку, де тримають продукти харчування, хатні речі тощо. *З кухні є двері в комору.*

KOMORA, -y, *ж.* 1. = **комора 2.** *W komorze stała beczka kiszonej kapusty.* 2. *заст.* Бічна кімнатка, відокремлена стіною від великої кімнати; ванькир. *Spać w komorze.* 3. Внутрішня порожниста частина якоїсь споруди, машини або приладу; камера. *Komora dekompresyjna.* 4. Задня частина каналу ствола у вогнепальній зброї, призначена для вкладання патрона; патронник. *Komora nabojowa.* 5. Шлуночок серця. *Komora serca.*

КОМПА́НІЯ – KOMPANIA

КОМПА́НІЯ, -ї, *ж.* 1. Група осіб, які перебувають у тісних взаєминах; середовище, коло знайомих, друзів; товариство. *Весела, дружна, чоловіча компанія. Зібралася велика компанія. Вони пішли до ресторану всією компанією.* 2. Підприємницьке об'єднання, засноване на пайовій участі. *Торговельна, промислова, інформаційна компанія. Компанія з виготовлення меблів. Працювати в компанії. Керувати компанією.*

KOMPANIA, -nii, *ж.* 1. *книжн.* ~ **компанія 1.** *Wesoła, męska kompania.* 2. *заст.* Дія за знач. супроводити – іти, їхати разом із кимось як супутник, проводжати когось до певного місця; супровід, супроводження. *Dotrzymać komuś kompanii.* 3. Військовий підрозділ, що входить до складу батальйону; рота. *Kompania piechoty. Dowodzić kompanią.* 4. *рідко* ~ **компанія 2.** *Międzynarodowe kompanie.*

КОМУНІКА́ЦІЯ – KOMUNIKACJA

КОМУНІКА́ЦІЯ, -ї, *ж.* 1. *спец.* Шляхи сполучення, лінії зв'язку тощо. *Транспортні, водні комунікації.* 2. *лінгв.* Спілкування. *Речення – засіб комунікації.*

KOMUNIKACJA, -i, *ж.* 1. Перевезення пасажирів, доставляння, переміщення вантажів; транспорт; засоби транспорту. *Komunikacja lądowa, morska, powietrzna. Komunikacja krajowa. Komunikacja miejska, podmiejska, międzymiastowa. Korzystać z komunikacji miejskiej.* 2. Зв'язок між віддаленими пунктами за допомогою засобів пересування; сполучення. *Komunikacja między Warszawą a Gdańskiem została przerwana wskutek powodzi. Środki komunikacji lądowej. Komunikacja z miastem wojewódzkim była bardzo zła.* 3. *книжн.* ~ **комунікація 2.** *Komunikacja odbywała się drogą radiową. Komunikacja telefoniczna.*

КОНВЕ́НЦІЯ – KONWENCJA[1, 2]

КОНВЕ́НЦІЯ, -ї, *ж.*, *дипл.* Договір, угода між державами з якогось спеціального питання. *Міжнародна конвенція. Конвенція з морського права.*

KONWENCJA[1], -i, *ж.* 1. = **конвенція.** *Międzynarodowa konwencja pracy. Zawrzeć, ratyfikować konwencję. Złamać konwencję.* 2. Сукупність норм, що застосовуються в мистецькій практиці; традиція, манера. *Film utrzymany w konwencji realistycznej. Złamać konwencję. Odejść od konwen-*

cji filmu grozy. Bawić się konwencją. Pomieszanie konwencji. 3. *перев. мн.* Сукупність норм, що зобов'язують в якійсь ділянці життя. *Grać rolę narzuconą przez konwencje społeczne.*

KONWENCJA², -i, *ж.* Передвиборчий з'їзд політичної партії. *Konwencja Partii Republikańskiej.*

КОНДИ́ЦІЯ – KONDYCJA

КОНДИ́ЦІЯ, -ї, *ж.*, *спец.* Якість, норма, яким повинен відповідати товар, матеріал і т. ін. *Довести до потрібної, відповідної кондиції. Посівна кондиція зерна.*

KONDYCJA, -i, *ж.* 1. Фізичний стан; форма. *Być w dobrej kondycji. Mieć złą kondycję. Utrzymywać dobrą kondycję. Dbać o kondycję.* 2. *перен.* Сукупність ознак, рис, що характеризують предмет, явище в даний момент відповідно до певних вимог щодо якості, ступеня готовності і т. ін.; стан чогось. *Kondycja polskiej gospodarki, demokracji, wojska.*

КО́НИК – KONIK

КО́НИК, -а, *ч.* 1. Зменш.-пестл. до **кінь** – велика свійська однокопитна тварина. *Пасти коника. Сісти на коника. Їхати на конику.* 2. *перен.* Раптова примха, безпідставна, дивна дія; вибрик. *Всім набридли його коники.* 3. *перен.* Пристрасть до чогось; те, що приносить комусь успіх; *пол.* domena. *Контратакувальний стиль гри – це коник нашої збірної.* 4. (*Tettigoniodea*). Комаха з довгими ногами, що стрибає і крилами утворює сюркотливі звуки. *Зелений, сірий коник.* 5. Іграшка, що має форму коня. *Дерев'яний, пластмасовий коник. Гратися коником.* 6. Вирізана прикраса на дахові, що нагадує кінську голову. *Пташка сиділа на коники хати.*

KONIK, -a, *ч.* 1. = **коник 1**. *Konik trzęsie siwą grzywą.* 2. = **коник 4**. *Tysiące koników skakało po łące.* 3. = **коник 5**. *Konik na biegunach.* 4. Хобі. *Skoki narciarskie to jej konik.* 5. *розм.* Спекулянт, що перепродує квитки в театр, кіно і т. ін. *Bilety na koncert chodziły u koników po dwie stówy.*

КОНСЕРВА́ТОР – KONSERWATOR

КОНСЕРВА́ТОР, -а, *ч.* 1. Той, хто має консервативні погляди, переконання; ворог прогресу. *Її батьки – такі консерватори, що не дозволяють їй ходити на дискотеку.* 2. Член консервативної партії. *Консерватори і радикали.*

KONSERWATOR, -a, *ч.* 1. Фахівець із реставрації; реставратор. *Konserwatorzy ukończyli restaurację zespołu pałacowego.* 2. *тех.* Механік, що здійснює нагляд за машинами, приладами тощо, відповідає за їхній стан, справність і в разі необхідності ремонтує їх. *Konserwator dźwigów towarowych.* 3. Працівник, що виконує дрібний ремонт, перев. в громадських установах. *Konserwator szkolny.*

КОНТАКТУВА́ТИ – KONTAKTOWAĆ

КОНТАКТУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Встановлювати, підтримувати контакт – спілкування, тісні стосунки. *Контактувати з кимось. Контактувати між собою.*

KONTAKTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* 1. Сприяти встановленню зв'язків, стосунків між кимось, чимось; зв'язувати когось із кимось. *Kontaktować z sobą osoby o podobnych zainteresowaniach.* 2. Мати контакт, стикатися. *Być może coś nie kontaktuje na stykach.* 3. *розм.* Сприймати інформацію, осягати, схоплювати розумом; розуміти. *Po nieprzespanej nocy nic nie kontaktował na zajęciach.*

КОНТИНГЕ́НТ – KONTYNGENT

КОНТИНГЕ́НТ, -у, *ч.* 1. Сукупність людей, що становлять групу, яка об'єднує їх за ознакою спільності; склад осіб певної категорії. *Основний контингент викладачів становлять особи, що мають науковий ступінь.* 2. Установлена з певною метою гранична норма, кількість. *Контингент імпорту товарів.* 3. Військові загони, що беруть участь у миро-

творчій місії. *Український контингент виведено з Іраку.*

KONTYNGENT, -u, *ч.* 1. *книжн.* Установлена кількість; пайок. *Kontyngent żywności.* 2. = **контингент 2**. *Bezcłowy kontyngent na przywóz węgla. Kontyngent na stal. Kontyngent został już wyczerpany.* 3. *заст.* Обов'язкові поставки в натуральній формі. *Kontyngent mięsa. Okupanci nałożyli na ludzi kontyngent.* 4. = **контингент 3**. *Polski kontyngent.*

КОНФРОНТА́ЦІЯ – KONFRONTACJA

КОНФРОНТА́ЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Протиборство, протиставлення соціальних систем, класових інтересів, ідейно-політичних принципів і т. ін.; зіткнення. *Конфронтація чи партнерство?* 2. *юр.* Очна ставка зі свідками протилежної сторони. *Конфронтація зі свідками.*

KONFRONTACJA, -i, *ж.* 1. *книжн.* Порівняння чогось (когось) з чимось (кимось) через зіставлення спільних та відмінних рис. *Konfrontacja marzeń z rzeczywistością. Konfrontacja poglądów. Junior wypadł blado w konfrontacji z mistrzem.* 2. = **конфронтація 1**. *Konfrontacja koalicji rządowej z opozycją.* 3. ~ **конфронтація 2**. *W trakcie konfrontacji podejrzanego ze świadkiem doszło do złamania procedury.*

КОПА́ТИ – KOPAĆ[1, 2]

КОПА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* 1. Робити заглиблення, виймаючи, відкидаючи землю заступом, лопатою тощо. *Копати город. Копати яму, траншею.* 2. Добувати щось із землі за допомогою заступа, кирки тощо; викопувати. *Копати картоплю, буряки. Копати руду.* 3. *проти кого, під кого, перен., розм.* Підступно, таємно діяти на шкоду комусь. *Вона весь час копає під нього.*

KOPAĆ[1], -pię, -piesz, *недок.* 1. Ударяти, штовхати ногою. *Kopać piłkę, kapsel. Napastnicy kopali leżącego.* 2. *тільки 3 ос., розм.* Ударяти (про струм або про електричну техніку). *Suszarka kopie.* 3. *тільки 3 ос.* Вдаряти в плече від пострілу; відбивати (про вогнепальну зброю). *Ten typ karabinu strasznie mocno kopie.*

KOPAĆ[2], -pię, -piesz, *недок.* 1. = **копати 1**. *Kopać rów łopatą.* 2. = **копати 2**. *Kopać ziemniaki. Kopać węgiel.* 3. *розм.* Копирсатися, копатися. *Kopać w archiwach.*

КОРА́ – KORA

КОРА́, -и́, *ж.* 1. Верхня оболонка, що вкриває стебла, гілки, стовбури, коріння рослин. *Березова, липова кора. Кора кущів, дерев.* 2. Верхній затверділий шар чогось; *пол.* skorupa. *Кора льоду, лави.*

KORA, -y, *ж.* 1. = **кора 1**. *Kora dębu.* 2. Вид тисненої тканини, з якої виробляють здебільшого постіль. *Pościel z kory.*

КОРДО́Н – KORDON

КОРДО́Н, -у, *ч.* 1. Межа, що розділяє території держав; межа між чимось; *пол.* granica. *Південні, східні кордони країни. Переходити, проїжджати кордон. Етнічні кордони.* 2. *рідко.* Прикордонний загін; місце розташування якоїсь варти, охорони. *Кордон прибув на місце проходження служби.* 3. Лісова сторожа або охорона заповідника; житлові та інші приміщення для лісової охорони. *Кордон заповідника.* 4. Ряд військових, поліції і т. ін., що оточує якесь місце, об'єкт для охорони правопорядку або для обмеження можливості вільного пересування людей. *Кордон міліціонерів.* 5. *біол.* Спосіб формування плодових дерев, за якого стовбуру та основним гілкам надають строго витягнутої форми (вертикальної або горизонтальної). *Кордон мандаринів.*

KORDON, -u, *ч.* 1. = **кордон 4**. *Kordon policji bronił dostępu na teren fabryki. Kordon wojska szczelnie otoczył manifestujących robotników.* 2. *заст.* ~ **кордон 2**. *Kordon straży granicznej.*

КОРИ́СНИЙ – KORZYSTNY

КОРИ́СНИЙ, -а, -е. 1. Який дає, приносить добрі наслідки; протилежне **шкід-**

ливий; *пол.* pożyteczny; zdrowy. *Корисні поради. Корисні птахи, продукти харчування. Мед корисний.* 2. *спец.* Який становить частину цілого, що використовується за певним призначенням. *Корисна площа житла.*

KORZYSTNY, -a, -e. 1. З якого можна одержати якусь користь, прибуток для когось, чогось; вигідний. *Korzystny interes. Korzystna współpraca.* 2. Який позитивно впливає на щось, створює відповідні умови для здійснення, виконання і т. ін. чогось; сприятливий. *Korzystne warunki klimatyczne.* 3. Добрий, гарний, позитивний. *Wywrzeć korzystne wrażenie.*

КОРНЕ́Т[1, 2] – KORNET[1, 2]

КОРНЕ́Т[1], -а, *ч.* Молодший офіцерський чин у кавалерії деяких країн. *Корнет сів на коня.*

КОРНЕ́Т[2], -а, *ч.* Духовий музичний інструмент у вигляді вузької трубки з незначним розширенням з одного боку. *Грати на корнеті.*

KORNET[1], -u, *ч.* Чепець черниці. *Kornet spadł jej z głowy.*

KORNET[2], -u, *ч.* = **корнет[2]**. *Dmuchać w kornet.*

КОРОВ'Я́К – KROWIAK

КОРОВ'Я́К, -у, *ч.* 1. *бот.* (*Verbascum thapsiforme Schrad*). Дворічна висока трав'яниста рослина з жовтими квітками; дивина; *пол.* dziewanna lekarska. *Відвар коров'яку використовується в народній медицині.* 2. Кал корів, волів. *Розчин вапна з коров'яком захищає стовбури дерев від пошкоджень зайцями.*

KROWIAK, -a, *ч.* 1. *бот.* (*Paxillus*). Умовно їстівний гриб; свинушка, свинуха. *Wyrzucić krowiak.* 2. *розм.* ~ **коров'як 2.** *Krowiak to dobry nawóz.*

КО́РОК – KOREK

КО́РОК, -рка, *ч.* 1. Кора коркового дуба, яку використовують для різних потреб; вторинна покривна тканина рослин, що міститься під корою або шкіркою. *Підбори з натурального корка.* 2. Затичка для пляшки та ін. посуду з кори такого дерева; взагалі будь-яка затичка для посуду та ін. *Закрити пляшку корком.*

KOREK, -rka, *ч.* 1. = **корок 1.** *Obić ściany korkiem.* 2. = **корок 2.** *Wyciągnąć korek korkociągiem.* 3. Скупчення транспорту, що створює перешкоду рухові; затор. *Utknąć, stać w korku. Spóźnić się do pracy przez korek.* 4. Підкладка під п'яту, що вкладається до взуття. *Korki do butów.* 5. *розм.* Електричний запобіжник; пробка. *Przepaliły się korki. Wywaliło korki. Wymienić, wkręcić korki.*

КОРО́НА – KORONA

КОРО́НА, -и, *ж.* 1. Металевий з коштовними прикрасами вінець, що його носять на голові монархи як символ влади. *Золота, царська корона.* 2. *перен.* Влада монарха. *Служити короні.* 3. *астр.* Світлий ореол навколо Сонця, який видно під час сонячного затемнення. *Сонячна корона.*

KORONA, -y, *ж.* 1. = **корона 1.** *Złota korona. Nałożyć koronę. Korona i berło.* 2. = **корона 2.** *Pretendent do korony. Walka o koronę.* 3. Вінець із квітів, листя або дорогоцінних каменів. *Korona cierniowa. Korona z diamentów.* 4. Верхня частина дерева, що становить сукупність його гілок; крона. *Drzewo o rozłożystej koronie.* 5. Грошова одиниця деяких держав; крона. *Szwedzka korona.* 6. *іст.* Назва, що вживалася стосовно Польського королівства після Люблінської унії 1569 р. *Rzeczpospolita obojga narodów składała się z Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego.*

КОРО́НКА – KORONKA

КОРО́НКА, -и, *ж.* 1. Зменш. до **корона 1.** *Коронка принцеси.* 2. Зовнішня частина зуба. *Зламати коронку зуба.* 3. Металевий, порцеляновий, пластмасовий і т. ін. ковпачок, який насаджують на зуб, щоб

зберегти його. *Ставити, знімати коронку.* 4. *тех.* Обідок різальних частин бура. *Коронка бура.*

KORONKA, -i, *ж.* 1. Сітчаста тканина з узорами, якою оздоблюють одяг, білизну та інші предмети хатнього вжитку; мереживо. *Obrus ozdobiony koronką. Delikatna koronka.* 2. *перен.* Про щось витончене, ажурне. *Koronka szronu.* 3. = **коронка 4.** *Koronka wrębiarki udarowej.* 4. *карт.* В деяких картярських іграх – кілька карт однієї масті одна за одною; в бриджі – чотири фігури однієї масті. *Koronka w kierach.* 5. *рел.* Вид молитви, що нагадує вервицю; третя частина вервиці; чотки. *Odmówić koronkę.* 6. = **коронка 3.** *Wstawić koronkę.*

КОРÓННИЙ – KORONNY

КОРÓННИЙ, -а, -е. 1. Прикм. до **корона 1**. *Коронна прикраса.* 2. *іст.*, стос. до **корона 2**. Державний, урядовий, королівський. *Коронне військо. Коронна власність.* 3. Найкращий, найбільш вдалий (зазвичай про роль, номер у репертуарі артиста); *пол.* popisowy. *Коронний номер. Коронна роль, пісня.*

KORONNY, -a, -e. 1. = **коронний 2**. *Dobra koronne.* 2. *іст.*, стос. до Корони – давньої Польщі. *Wielki kanclerz koronny.* 3. *юр.* Найважливіший, головний (перев. про доказ, свідка). *Koronny świadek, argument, dowód.*

КОСТÉЛ – див. **КОСТЬÓЛ**

КОСТЬÓЛ, КОСТÉЛ – KOŚCIÓŁ

КОСТЬÓЛ, КОСТÉЛ, -у, *ч.* Римо-католицький храм. *Бароковий, готичний костьол. Кам'яний, дерев'яний костьол. Старовинний, сучасний костьол. Башта, вежі костьолу. Піти до костелу.*

KOŚCIÓŁ, -cioła, *ч.* 1. Римо-католицький або протестантський храм. *Barokowy, gotycki kościół. Kościół parafialny. Koncert odbył się w kościele ewangelickim.* 2. Релігійна організація духівництва та віруючих, об'єднана спільністю вірувань та обрядовості; церква. *Kościół katolicki, prawosławny.*

КОТУ́РНИ – KOTURN

КОТУ́РНИ, -ів, *мн.* 1. В античному театрі – взуття з дуже високою підошвою. *Котурни взували актори-трагіки.* 2. *перен., рідко.* Пихатість, бундючність. *Поводитися без котурнів.*

KOTURN, -u або -a, *ч.* 1. Потовщена підошва або взуття з дуже потовщеною підошвою; танкетка. *Buty na koturnach.* 2. = **котурни 1**. *Aktorzy starogreccy nosili koturny.* 3. = **котурни 2**. *Zejść z koturnów.*

КОХÁТИ – KOCHAĆ

КОХÁТИ, -áю, -áєш, *недок.* Відчувати любов до неспорідненої особи (перев. іншої статі), бути закоханим. *Кохав її вісім років, потім розлюбив.*

KOCHAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. = **кохати**. *Kochał ją miłością platoniczną. Kochała go i myślałą o nim bez przerwy.* 2. Відчувати сердечну прихильність до родинно близьких осіб. *Z całej rodziny najbardziej kochał dziadka.* 3. Відчувати глибоку відданість, прив'язаність, прихильність, симпатію до когось, чогось. *Kochał swe psy i kupował im różne smakołyki.* 4. *розм.* Дуже любити щось робити. *Kochał opowiadać o swych miłosnych podbojach.*

КОШÁРА – KOSZARY

КОШÁРА, -и, *ж.* Загорода або хлів для овець, кіз; вівчарня. *Заганяти овець у кошару.*

KOSZARY, -ar, *мн.* Казарма. *Żołnierz uciekł z koszar.*

КÓШТИ – KOSZT

КÓШТИ, -ів, *мн.* (*одн.* **кошт**, -у, *ч.*). Гроші, капітал, матеріальні цінності. *Заробляти кошти. Витрачати кошти на щось.*

KOSZT, -u, *ч.* Сума грошей, витрачена на купівлю чи оплату чогось; витрати на щось; вартість, ціна. *Koszt mieszkania. Koszty obsługi długu wewnętrznego. Koszty utrzymania ciągle rosną. Ponieść koszty. Pokrywać koszty. Wybudować coś tanim kosztem.*

КО́ШТУВАТИ , КОШТУВА́ТИ – KOSZTOWAĆ[1, 2]

КО́ШТУВАТИ, -ую, -уєш і *рідко* **КОШТУВА́ТИ**, -у́ю, -у́єш, *недок.* 1. Мати певну ціну, вартість у грошовому вираженні; обходитися в якусь суму. *Це коштує десять гривень.* 2. *чого та з інф.*, *перен.* Потребувати певних зусиль для свого здійснення. *Скільки сил, зусиль, нервів коштує щось.*

KOSZTOWAĆ[1], -tuję, -tujesz, *недок.* 1. = **коштувати 1**. *Ile to kosztuje? Coś kosztuje tanio, drogo, mało, dużo, niewiele. Coś kosztuje grosze. Lodówka kosztowała 1500 złotych.* 2. = **коштувати 2**. *Jeden Bóg raczy wiedzieć, ile nerwów i zdrowia kosztował go ten egzamin.*

KOSZTOWAĆ[2], -tuję, -tujesz, *недок.* Пробувати на смак; куштувати. *Kosztować wino. Kosztować mięsa.*

КРАЇ́НА – KRAINA

КРАЇ́НА, -и, *ж.* 1. Держава. *Наша, сусідня, могутня країна.* 2. Територія, що становить єдність з погляду історії, природних умов, кліматичних особливостей, населення тощо. *Теплі, екзотичні, слов'янські країни.*

KRAINA, -y, *ж.* 1. Частина держави; регіон. *Przemysłowa kraina.* 2. = **країна 2**. *Kraina jezior.* 3. *книжн.* ~ **країна 1**; також батьківщина. *Płynie Wisła, płynie po polskiej krainie.* (*Е. Васілевський*).

КРАЙ[1, 2] **– KRAJ**

КРАЙ[1], -ю, *ч.* 1. Лінія, що обмежує поверхню чогось, а також те, що прилягає до цієї лінії; кінець; *пол.* koniec; kraniec. *Край ковдри, даху, світу. Литися через край посуду. Їхати на край міста.* 2. *чому.* Закінчення, припинення якоїсь дії, стану; *пол.* kres. *Є край моєму терпінню!* 3. Місцевість, область, район і т. ін., що має певні природні і кліматичні особливості; сторона. *Гірський, озерний, індустріальний, рідний край.* 4. Адміністративно-територіальна одиниця в деяких країнах. *Алтайський край.*

КРАЙ[2], *прийм.*, *з род. в.* Уживається, коли вказується місцеперебування предмета поблизу іншого; біля, коло. *Хата стоїть край села.*

KRAJ, -u, *ч.* 1. Держава; країна. *Kraj ojczysty. Wrogi kraj. Kraje trzeciego świata. Kraje uprzemysłowione. Kraje skandynawskie.* 2. Батьківщина. *Tęsknota za krajem. Pracować dla dobra kraju.* 3. = **край**[1] **3**. *Ptaki odlatują do ciepłych krajów.* 4. = **край**[1] **4**. *Krasnodarski Kraj.*

КРАН[1, 2] **– KRAN**

КРАН[1], -а, *ч.* Трубка із затвором, прикріплена до водопроводу, газопроводу і т. ін. для виливання рідини, випускання газу; перекриття газопроводу; *пол.* kran, kurek; bateria. *Відкрити, закрутити, перекрити кран.*

КРАН[2], -а, *ч.* Механізм для підіймання й переміщення вантажів; *пол.* dźwig. *Підйомний, портальний, баштовий, мостовий кран. Стріла крана. Працювати на крані.*

KRAN, -u, *ч.* = **кран**[1]. *Odkręcić, zakręcić kran. Myć się pod kranem.*

КРИВИ́Й – KRZYWY

КРИВИ́Й, -а́, -е́. 1. Непрямий, вигнутий, покручений. *Кривий ніж. Крива дорога, дошка. Криві ножиці.* 2. Який характеризується несиметричністю; перекошений, викривлений. *Кривий рот, ніс. Криве дзеркало. Криві двері.* 3. Сліпий на одне око; одноокий. *Він кривий, не бачить на праве око.* 4. Який має одну ногу пошкоджену або коротшу від другої; кульгавий. *Вона крива на ліву ногу.* 5. *перен.*, *розм.* Хибний, неправильний, помилковий. *Він непорядна людина, іде по кривій доріжці.* 6. *у знач. ім.* **крива́**, -во́ї, *ж.*, *мат.* Непряма лінія. *Креслити криву. Замкнена крива.*

KRZYWY, -a, -e. 1. = **кривий 1**. *Krzywe nogi. Krzywe zęby. Krzywy dziób.* 2. = **кривий 2**.

Krzywy dach. Krzywe usta. 3. = **кривий 6.** *Krzywa przecina okrąg w dwóch punktach.*

КРИМІНÁЛ – KRYMINAŁ

КРИМІНÁЛ, -у, *ч.*, *розм.* Карний злочин. *Тут немає жодного криміналу.*

KRYMINAŁ, -u, *ч.*, *розм.* 1. В'язниця. *Siedzieć w kryminale. Ta sprawa pachnie kryminałem.* 2. Літературний твір або кінофільм, присвячений розкриттю злочину; детектив. *Najbardziej lubił oglądać kryminały.* 3. = **кримінал**. *Taki czyn to kryminał.*

КРИМІНАЛÍСТ – KRYMINALISTA

КРИМІНАЛÍСТ, -а, *ч.* 1. Фахівець із криміналістики – юридичної науки, що вивчає та розробляє методи розкриття карних злочинів. *Видатний криміналіст. Працювати криміналістом.* 2. *розм.*, *рідко.* Карний злочинець, кримінальник. *Схопити криміналіста.*

KRYMINALISTA, -y, *ч.*, *пошир.* ~ **криміналіст 2.** *Opozycjonistę osadzono w więzieniu ze zwykłymi kryminalistami.*

КРИСТÁЛ, КРИШТÁЛЬ – KRYSZTAŁ

КРИСТÁЛ, -а, *ч.* Тверде тіло, що має природну форму багатогранника. *Кристали солі, снігу, піску.*

КРИШТÁЛЬ, -ю, *ч.* Дуже прозоре скло високого ґатунку, якому властива гра барв і мелодійний дзенькіт; вироби з такого скла (перев. посуд). *Вироби з кришталю. Купувати кришталь.*

KRYSZTAŁ, -u, *ч.* 1. = **кристал**. *Kryształ kwarcu.* 2. = **кришталь**. *Rozbić kryształ.* 3. *книжн.*, *перен.* Щось прозоре, сяюче як кришталь. *Kryształ wody.* 4. *книжн.* Людина з бездоганною репутацією, шляхетна, високої моралі. *Ten człowiek to kryształ.*

КРИ́ТИ – KRYĆ

КРИ́ТИ, кри́ю, кри́єш, *недок.* 1. *чим і без додатка.* Укривати, устеляти поверхню чогось, покривати. *Трава криє береги.* 2. *чим і без додатка.* Робити покрівлю, дах. *Крити хату. Крити черепицею.* 3. *чим.* Обтягувати, обшивати щось тканиною, шкірою та ін. *Крити куртку новою тканиною.* 4. Затуляти щось, ховати від зору. *Туман криє дорогу.* 5. Тримати щось у таємниці; приховувати. *Вона щось від нас криє.* 6. *фам.*, *рідко.* Лаяти. *Він криє всіх підряд.* 7. У картярській грі – бити карту партнера старшою картою або козирем. *Крий десятку валетом.*

KRYĆ, kryję, kryjesz, *недок.* 1. *книжн.*, *рідко.* Класти щось у таємному місці, щоб ніхто не міг знайти; ховати. *Kryć kosztowności w schowku.* 2. = **крити 5.** *Kryć swoje zamiary. Nie kryć ciekawości, rozgoryczenia, rozdrażnienia, satysfakcji, zadowolenia, radości. Z trudem krył oburzenie.* 3. Вміщати в собі. *Zamek krył wiele tajemnic. Scenariusz kryje kilka nieoczekiwanych zwrotów akcji. Zbiory muzeum kryją wiele ciekawych eksponatów.* 4. *розм.* Уберігати від відповідальності, не видавати. *Kryć wspólnika.* 5. = **крити 4**. *Mgła kryła okoliczne budynki.* 6. Втуляти, втискати, ховати. *Kryła twarz w dłoniach.* 7. = **крити 2.** *Kryć dach papą.* 8. Обшивати, обтягувати щось тканиною, шкірою та ін. *Kryć meble tkaniną. Kryć kożuch suknem.* 9. Застилати якусь поверхню. *Dywan kryje schody.* 10. Затуляти очі, щоб не бачити, де ховаються інші (в дитячій грі). *Kryję i liczę do dziesięciu.* 11. *спорт.* У боксі – затулятися від ударів противника. *Kryć podbródek.* 12. *спорт.* У хокеї, футболі – закривати, блокувати іншого гравця. *Kryć najgroźniejszego napastnika drużyny przeciwnej.* 13. *тех.* Покривати фарбою. *Kryć zardzewiałe elementy specjalną farbą.* 14. *зоотех.* Покривати. *Kryć jałówkę.*

КРИШТÁЛЬ – див. **КРИСТÁЛ**

КРÍСЛО – KRZESŁO

КРÍСЛО, -а, *с.* 1. Різновид м'яких меблів – широкий, м'який стілець із бильцями та зручною спинкою; *пол.* fotel. *Шкіряне, зручне крісло. Сісти на крісло. Купи-*

ти диван і крісла. 2. *перен*. Про високу адміністративну посаду. *Президентське, міністерське крісло. Триматися за своє крісло.*

KRZESŁO, -a, *c*. Меблі у вигляді короткої лави, перев. зі спинкою, для сидіння однієї людини; стілець. *Twarde krzesło. Krzesło elektryczne. Usiąść na krześle. Spaść z krzesła. Połamać krzesło.*

КРОВ'ЯНКА – KROWIANKA

КРОВ'ЯНКА, -и, *ж*. Кров'яна ковбаса; *пол*. kaszanka. *Готувати, смажити, їсти кров'янку.*

KROWIANKA, -i, *ж*. 1. *мед*. Вакцина проти віспи. *Krowianka jest szczepionką przeciwospową sporządzoną z pęcherzyków ospowych*. 2. *вет*. Коров'яча віспа. *Krowianka przeszczepiona.*

КРОЇТИ – KROIĆ

КРОЇТИ, крóю, крóїш, *недок*. Різати тканину, шкіру тощо на частини відповідної форми та розміру для пошиття з них одягу, взуття. *Кроїти ситець, драп, шкіру. Кроїти рукави, комір, спідницю.*

KROIĆ, kroję, kroisz, *недок*. 1. Розділяти щось на частини або відокремлювати частину від цілого чимось гострим; різати. *Kroić chleb, arbuza, kiełbasę. Kroić cytrynę na plasterki*. 2. = **кроїти**. *Kroić materiał.*

КРУТИЙ – KRĘTY

КРУТИЙ, -á, -é. 1. Майже прямовисний; стрімкий; високо піднятий; *пол*. stromy. *Крута гора, хвиля. Крутий берег*. 2. Дуже загнутий, вигнутий; чітко окреслений. *Круті роги барана. Крутий поворот*. 3. Суворий, твердий, нелагідний (про характер, вдачу людини; про людину з таким характером). *Крутий характер. Крута натура. Це людина крута: від свого слова не відступає*. 4. Гострий, різкий, дошкульний (про вислів, розмову тощо). *Крута розмова. Круте слово*. 5. *розм*. Багатий, заможний; *у знач. ім*. бізнесмен; «новий українець». *Він такий крутий, з нами ледве вітається. У цьому ресторані збираються самі круті*. 6. Дуже густий; твердий (про їжу). *Круті яйця. Крута каша. Круте тісто*. 7. Дуже гарячий (про воду, рідину). *Крутий окріп*. 8. Дуже насичений, міцний (про настій, навар, тютюн і т. ін.). *Крутий чай. Крутий тютюн.*

KRĘTY, -a, -e. Звивистий, кручений; гвинтовий. *Kręta ścieżka. Kręte schody.*

КРУТИТИ – KRĘCIĆ

КРУТИТИ, кручý, крýтиш, *недок*. 1. Надавати чомусь обертового руху; обертати; швидко повертати з одного боку в інший. *Крутити ручку м'ясорубки, патефона. Крутити в руках олівець*. 2. *розм*. Публічно представляти. *Крутити фільм, пісню, рекламний ролик. По першому каналу весь час крутять кадри з Майдану Незалежності*. 3. Утворювати коловерть, вир; вирувати (про воду, течію); здіймати сніг, пил; курити, сильно дути (про вітер, заметіль). *Вода, течія крутить. Хуртовина, вітер крутить. Снігом, пилом крутить*. 4. Туго звивати, скручувати щось; завивати, обгортаючи чимось; підкручувати, підгинати (волосся, вуса). *Крутити мотузку. Крутити цигарки, голубці. Крутити волосся*. 5. *перен., розм*. Розпоряджатися кимось на власний розсуд; верховодити; знущатися з когось, чинити щось на свій лад. *Крутити чоловіком, сином, підлеглими. Крутять, як їм вигідно*. 6. *тільки 3 ос., перен*. Викликати тривале відчуття болю, який періодично то посилюється, то послаблюється. *Руки, ноги крутять.*

KRĘCIĆ, -cę, -cisz, *недок*. 1. = **крутити 1**. *Kręcić korbą, pokrętłem, głową. Kręcić biodrami w rytm muzyki*. 2. Розтирати крем, яйце і т. ін. *Kręcić masę czekoladową na ciasto*. 3. *розм*. Знімати на кіноплівку. *Ten reżyser kręci wyłącznie filmy komediowe. Kręcić wesele brata*. 4. = **крутити 3**. *Wir kręcił naszym pontonem w kółko.*

Wiatr kręci w powietrzu suchymi liśćmi. Wiatr kręcił słup sypkiego śniegu. 5. ~ **крутити 4**. *Kręcić włosy. Kręcić sznur.* 6. *розм.* Брехати, обманювати. *Detektyw czuł, że podejrzany coś kręci. Przestań kręcić.* 7. *розм.* Збуджувати, викликати захоплення. *Kręciło go, gdy narzeczona ubierała się w czerwony sweterek. Najbardziej kręciła go muzyka z lat 80.* 8. *розм.* Зустрічатися, мати любовні стосунки з кимось. *Kręcą ze sobą już od wakacji.* 9. = **крутити 5**. *Kręciła całym domem jak chciała.* 10. = **крутити 6**. *Przy zmianie pogody strasznie mnie kręci w kolanie.*

КРУШИ́НА – KRUSZYNA

КРУШИ́НА, -и, *ж.* (*Frangula alnus*). Рослина (кущ або невелике дерево) родини жостерових із темно-червоними ягодами; використовується в медицині. *Відвар з кори крушини.*

KRUSZYNA, -y, *ж.* 1. Крихта. *Na stole leżały kruszyny chleba.* 2. Пестливо про дитину або жінку. *Chodź tu do mnie, moja kruszyno!* 3. = **крушина**. *Kora kruszyny.*

КУБА́НКА[1, 2, 3] – KUBANKA

КУБА́НКА[1], -и, *ж.* Мешканка Кубані – району на Північному Кавказі в Росії. *Молода, струнка, працьовита кубанка.*

КУБА́НКА[2], -и, *ж.* Невисока смушева шапка з плоским верхом. *Одягнути кубанку. Носити кубанку набакир.*

КУБА́НКА[3], -и, *ж.* Сорт ярої пшениці; пшениця цього сорту. *Сіяти кубанку.*

KUBANKA, -i, *ж.* Мешканка Куби. *Stara Kubanka paliła cygaro.*

КУ́БИК – KUBIK

КУ́БИК, -а, *ч.* 1. Зменш. до **куб** – правильний шестигранник; *пол.* sześcian; предмет, що має форму такої фігури. *З ілюмінатора літака ми бачили кубики будинків.* 2. *розм.* Кубічний сантиметр як міра об'єму рідини. *Сто кубиків донорської крові, плазми.* 3. *перев. мн.* Дитяча іграшка – набір пластмасових, дерев'яних брусків у формі куба, часто з наклеєними на них картинками, літерами та ін.; *пол.* klocek. *Гратися, бавитися кубиками.*

KUBIK, -a, *ч.*, *розм.* Кубічний метр. *Kubik drewna.*

КУ́БОК – KUBEK

КУ́БОК, -бка, *ч.* 1. Великий келих, чара. *Золотий, срібний, кришталевий кубок.* 2. Ваза з коштовного матеріалу, що її вручають як приз переможцям спортивних змагань. *Вручати, отримувати кубок. Футбольні змагання на Кубок володарів кубків.*

KUBEK, -bka, *ч.* Чашка; також вміст такої чашки. *Kubek gorącej czekolady. Nalać do kubka budyniu.*

КУЛИ́К – KULIK

КУЛИ́К, -а́, *ч.* (*Limicolae*). Невеликий болотяний птах з довгим дзьобом, довгими червоними ногами; контрастного чорно-білого забарвлення. *Літає, ходить, свистить кулик.*

KULIK, -a, *ч.* (*Numenius Briss*). Птах ряду куликоподібних з довгим загнутим донизу дзьобом; кроншнеп. *Kulik siedzi na drzewie.*

КУ́ЛЬКА – KULKA[1, 2]

КУ́ЛЬКА, -и, *ж.* 1. Зменш. до **куля**. *Маленька куля. Гратися пластмасовими кульками.* 2. Надувна дитяча іграшка у вигляді гумового м'ячика. *Надувна, повітряна кулька.* 3. Маленький свинцевий або сталевий снаряд. *Свинцева, сталева кулька.*

KULKA, -i, *ж.* 1. = **куля 1**. *Kulki papieru.* 2. *розм.* ~ **кулька 3**. *Zarobić, dostać kulkę.*

КУ́ЛЯ – KULA[1, 2]

КУ́ЛЯ, -і, *ж.* 1. Геометричне тіло, утворене обертанням кола навкруги свого діаметра. *Радіус кулі. Поверхня кулі.* 2. Предмет, що має таку форму. *Більярдна куля. Збити кеглі кулею. Земля має форму кулі.* 3. Маленький свинцевий або сталевий снаряд для стрільби із ручної вогнепальної зброї і кулеметів, що являє собою передню частину бойового

патрона. *Стріляти кулями. Куля потрапила в мішень.*

KULA[1], -i, *ж.* 1. = **куля 1**. *Objętość kuli.* 2. = **куля 2**. *Kule bilardowe. Kule gradowe.* 3. *спорт.* Важкий металевий снаряд для штовхання; ядро. *Zawody w pchnięciu kulą.* 4. = **куля 3**. *Grad kul. Kula przeszła na wylot. Kula utkwiła w ciele. Kula uszkodziła nerw. Zginąć od kuli.*

KULA[2], -i, *ж.* Милиця. *Chodzić o kulach.*

КУПЕ́ЦЬ – KUPIEC

КУПЕ́ЦЬ, -пця́, *ч.*, *іст.* Власник торговельного підприємства, особа, що здійснювала приватну торгівлю; людина, яка належала до купецького стану. *Купці запрошували до своїх лавок. Він зі старовинного роду київських купців.*

KUPIEC, -rca, *ч.* 1. Покупець. *Znaleźć kupca na komputer.* 2. *нейтр.* ~ **купець**. *Zrzeszenie kupców. Kupcy z bazaru ogłosili protest przeciwko podniesieniu wysokości opłaty targowej.*

КУРА́ТОР – KURATOR

КУРА́ТОР, -а, *ч.* 1. Людина, котрій доручено нагляд за якоюсь роботою. *Куратор контролював дотримання санітарних норм.* 2. Студент медичного вищого навчального закладу, який стежить за перебігом хвороби пацієнта, котрий перебуває в лікарні. *Куратор перевірив стан хворого.* 3. Вихователь у деяких навчальних закладах; *пол.* opiekun. *Куратор першого курсу філологічного факультету.*

KURATOR, -a, *ч.* 1. Завідувач відділу освіти. *Mianować kuratora. Zwolnić kuratora.* 2. *юр.* У цивільному законодавстві: представник особи, яка потребує допомоги у провадженій справі. *Ustanowić kuratora.* 3. *юр.* У кримінальному законодавстві: особа, яка здійснює нагляд за умовно засудженим. *Kurator nie zastał skazanego pod wskazanym przez sąd adresem.* 4. *юр.* Особа, котру призначили дбати про інтереси якоїсь установи або групи людей. *Skarb państwa oddelegował do upadającej firmy swego kuratora.*

КУ́РКА – KURKA

КУ́РКА, -и, *ж.* (*Gallus gallus domesticus*). Свійська птиця, яку розводять на м'ясо та для одержання яєць; самка півня. *Ряба, чорна курка. Курка сидить на яйцях. Їсти смажену, варену курку.*

KURKA, -i, *ж.* 1. Зменш. до **kura** – курка. *Kurki grzebały przy płocie.* 2. *бот.* (*Cantharellus cibarius*). Їстівний гриб жовтого кольору; лисичка. *Podsmażyć kurki na maśle.*

КУРО́К – KUREK

КУРО́К, -рка́, *ч.* Частина ударного механізму в ручній вогнепальній зброї. *Натискати на курок. Зводити, спускати курок.*

KUREK, -rka, *ч.* 1. *тех.* Трубка із затвором, прикріплена до водопроводу, газопроводу чи іншого резервуара для виливання рідини, випускання газу; кран. *Zakręcić kurek.* 2. = **курок**. *Spuścić kurek.*

КУРСУВА́ТИ – KURSOWAĆ

КУРСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Здійснювати регулярні рейси у визначеному напрямку, за певним курсом, маршрутом. *Автобус курсує від вокзалу до стадіону.*

KURSOWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.* 1. = **курсувати**. *Autobus numer 169 kursuje co piętnaście minut.* 2. *перен., жарт.* Ходити туди й назад. *Pani domu kursowała między kuchnią a pokojem. Po kilka razy dziennie kursował między domem a biblioteką.* 3. Бути в обігу (перев. про гроші, банкноти). *Banknoty o nominale 200 tysięcy złotych przestały kursować.* 4. *перен.* Ставати відомим для багатьох; поширюватися. *Opozycyjne gazetki kursowały z rąk do rąk. O profesorze kursowały legendy.*

КУРТИ́НА – KURTYNA

КУРТИ́НА, -и, *ж.* 1. Грядка для квіткових або інших рослин, обкладена дер-

ном. *Яскрава куртина тюльпанів.* 2. Окрема ділянка лісу або саду. *Лісничий оглядав куртину лісу.* 3. Група дерев або кущів однієї породи в мішаному лісонасадженні. *У цьому лісі зустрічаються куртини дубів.* 4. Ділянка, засаджена одним сортом винограду. *Куртина десертного винограду.* 5. *іст.* Частина фортечного муру між двома бастіонами. *Козаки стріляли з-за куртин.*

KURTYNA, -y, *ж.* 1. Завіса в театрі. *Kurtyna podnosi się, opada.* 2. = **куртина 5**. *Żołnierze schowali się za kurtyną.*

КУ́ХНЯ – KUCHNIA

КУ́ХНЯ, -і, *ж.* 1. Спеціально пристосоване приміщення з піччю, плитою тощо для готування їжі. *Велика, тісна кухня. Йти на кухню.* 2. *розм.* Набір кухонних меблів. *Кухня з вільхи.* 3. Набір страв, характер харчування. *Українська, польська, національна кухня. Дієтична кухня.*

KUCHNIA, -i, *ж.* 1. = **кухня 1**. *Widna kuchnia. Urządzać kuchnię. Posprzątać kuchnię. Wejść do kuchni.* 2. Кухонна піч; плита, плитка. *Rozpalać pod kuchnią. Krzątać się przy kuchni. Kuchnia gazowa, elektryczna, mikrofalowa.* 3. = **кухня 3**. *Kuchnia francuska, polska, włoska, kaszubska. Kuchnia dietetyczna. Smaczna kuchnia.* 4. *розм.* Невідомі деталі якоїсь справи. *Pisarz zdradził swoim wielbicielom kilka sekretów swojej literackiej kuchni.* 5. **кухня 2.** *Kupić kuchnię w stylu rustykalnym. Zamówić kuchnię. Kuchnia składa się z 10 elementów.*

КУШЕ́ТКА – KUSZETKA

КУШЕ́ТКА, -и, *ж.* Невеличкий диван з узголів'ям, але без спинки; *пол.* sofka; tapczan. *Спати на кушетці. Психіатр попросив схвильовану жінку лягти на кушетку.*

KUSZETKA, -tki, *ж.* 1. Купейний вагон. *Jechać w kuszetce.* 2. Місце в купейному вагоні. *Kupić dwie kuszetki.* 3. *заст.* ~ **кушетка**. *Położyć się na kuszetce.*

Л

ЛА́ГІДНИЙ – ŁAGODNY

ЛА́ГІДНИЙ, -а, -е. 1. Спокійний, сумирний; ніжний, ласкавий; доброзичливий. *Лагідна людина. Лагідний характер.* 2. Приємний для сприймання; нерізкий, м'який, ніжний. *Лагідний звук. Лагідне світло. Лагідний дотик.*

ŁAGODNY, -a, -e. 1. = **лагідний 1**. *Łagodny głos. Łagodne usposobienie. Łagodne słowa.* 2. М'який, несуворий. *Łagodny wyrok. Łagodne rządy.* 3. = **лагідний 2**. *Łagodne barwy. Łagodna zima. Łagodny klimat. Łagodny smak.* 4. Некрутий. *Łagodne zbocze. Łagodny zakręt.* 5. М'який (про хімічні, фармацевтичні товари). *Łagodny proszek. Łagodne leki.*

ЛА́ГОДИТИ – ŁAGODZIĆ

ЛА́ГОДИТИ, -джу, -диш, *недок.* 1. Усуваючи пошкодження, робити придатним для користування; ладнати. *Лагодити лавку, граблі.* 2. Приготовляти, робити щось придатним для вжитку; готувати їжу тощо. *Лагодити постіль, знаряддя, обід.* 3. *перен.* Усувати, ліквідувати непорозуміння, припиняти сварки тощо. *Лагодити стосунки.*

ŁAGODZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.* 1. ~ **лагодити 3**. *Prezydent powinien łagodzić spory polityczne.* 2. Знімати біль, полегшувати хворобливий стан і т. ін.; послаблювати, усувати якесь почуття, переживання; заспокоювати. *Żel łagodzi bóle sta-*

wów. Czas łagodzi cierpienia. 3. Пом'якшувати, робити менш різким, яскравим. *Podgrzewanie łagodziło gorzki smak potrawy i podkreślało aromat przypraw.*

ЛА́ЗИТИ – ŁAZIĆ

ЛА́ЗИТИ, ла́жу, ла́зиш, *недок.* 1. *без додатка, по чому, на чому.* Пересуватися по поверхні всім тілом; плазувати; *пол.* czołgać się. *Лазить жук, вуж. Лазить дитина по ліжку.* 2. *перен., розм.* Ходити, долаючи перешкоди або шукаючи щось; тинятися. *Лазити по болоту.* 3. Хапаючись руками або чіпляючись ногами (лапами), підніматися по чомусь угору або спускатися вниз. *Лазити по дереву. Лазити на дах.* 4. *розм., у що, до чого.* Проникати всередину чогось. *Лазити в шухляду, шафу, погріб, шахту.*

ŁAZIĆ, łażę, łazisz, *недок.* 1. ~ **лазити 2.** *Łazić bez celu. Łazić po lesie, mieście, sklepach, bibliotekach, sąsiadach.* 2. = **лазити 3.** *Po drzewach łaził jak kot.*

ЛАК[1, 2] – LAK[1, 2]

ЛАК[1], -у, *ч.* Плівкоутворювач, який не розчиняється у воді; *пол.* lakier. *Прозорий, безбарвний, кольоровий, перламутровий лак. Лак для нігтів, волосся, металу, паркету, меблів. Покривати поверхню лаком. Розпилювати лак.*

ЛАК[2], -у, *ч.* Одиниця збільшеного рахунку рупій у деяких країнах Південно-Східної Азії. *Один лак дорівнює ста тисячам рупій.*

LAK[1], -u, *ч.* 1. Сургуч. *Odcisnąć pieczęć na laku.* 2. (*Cheiranthus*). Лакфіоль – декоративна рослина з родини хрестоцвітих. *Lak ma żółte kwiaty.*

LAK[2], -u, *ч.* = **лак 2**. *Wymienić laki na dolary.*

ЛА́КОМИЙ – ŁAKOMY

ЛА́КОМИЙ, -а, -е, *розм.* 1. Який дає смакову насолоду; дуже смачний, ласий. *Лакомий шматок торта.* 2. *перен.* Який може дати певне задоволення, вигоду і т. ін.; привабливий, спокусливий. *Лакома річ ця посада.* 3. *без додатка, на що.* Який любить поласувати чимось смачним. *Лакомий на солодощі.*

ŁAKOMY, -a, -e. 1. Який багато їсть, якого важко нагодувати; ненажерливий. *Nie bądź taki łakomy, bo się udławisz.* 2. = **лакомий 3**. *Być łakomym na szynkę.* 3. *розм.* Який дуже бажає чогось, прагне чогось; охочий до чогось; жадібний. *Łakomy na zaszczyty.* 4. = **лакомий 2.** *Ta historia może być łakomym kąskiem dla dziennikarzy.*

ЛАКУВА́ТИ – LAKOWAĆ

ЛАКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Покривати лаком. *Лакувати меблі, підлогу.*

LAKOWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок.* Покривати сургучем. *Lakować kopertę, paczkę.*

ЛАМА́ТИ – ŁAMAĆ

ЛАМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* 1. Згинаючи або б'ючи із силою, відділяти частини чогось або розділяти щось на частини. *Ламати хліб, гілки, лід.* 2. Робити непридатним; руйнувати, псувати ударами; розбивати на шматки. *Ламати прилад, двері, стіну.* 3. *перен.* Рішуче відкидати щось традиційне, усталене; руйнувати, знищувати. *Ламати звички, перешкоди. Ламати життя.* 4. *перен.* Викликати хворобливе відчуття ломоти. *Ламає тіло, ноги, суглоби.*

ŁAMAĆ, -mię, -miesz, *недок.* 1. = **ламати 1**. *Łamać gałązki. Łamać kij na kawałki.* 2. *розм.* ~ **ламати 4.** *Łamie kogoś w krzyżu.* 3. Долати перепони, опір. *Łamać czyjś opór.* 4. Порушувати обіцянку, закон, засади. *Łamać regulamin, przepisy, umowę. Łamać przyjęte ustalenia, dane słowo.* 5. Нівечити. *Swą decyzją łamiesz mu karierę.* 6. *друк.* Розміщувати набір тексту та ілюстрацій на сторінках книжки, журналу, газети тощо; верстати. *Łamać tekst artykułu.*

ЛА́ПАТИ – ŁAPAĆ

ЛА́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок., розм.* Торкати, хапати щось рукою (руками). *Ла-*

пати жменями сніг. Лапати в темряві за вимикач. Він відчув, що хтось лапає його за вухо.

ŁAPAĆ, -pię, -piesz, *недок.* 1. Хапати, ловити. *Łapać piłkę. Łapać mole.* 2. Арештовувати, затримувати. *Łapać przemytników, dezerterów.* 3. *розм.* Хапати когось на чомусь. *Łapać kogoś na kłamstwie.* 4. *розм.* Хворіти, відчувати симптоми хвороби або перебувати в якомусь психічному стані. *Dzieci często łapią anginę. Ze zdenerwowania często łapała ją czkawka. Jesienią często łapał go splin.*

ЛАПСЕРДА́К – ŁAPSERDAK

ЛАПСЕРДА́К, -а́, *ч.* Старовинний довгий верхній одяг польських і галицьких євреїв. *Довгополий, чорний лапсердак.*

ŁAPSERDAK, -a, *ч.*, *зневажл.* Убого вдягнута людина; голодранець; ледащо. *Trutеń i łapserdak z niego.*

ЛА́СКА[1, 2] – ŁASKA, LASKA

ЛА́СКА[1], -и, *ж.* 1. Доброзичливе, привітне ставлення до когось. *Потребувати ласки. Дякувати за ласку.* 2. Милування, пестощі як вияв ніжності і любові. *Жіноча, ніжна ласка.* 3. Послуга. *Зробити ласку.* 4. *у знач. присл.* **ласкою**: ласкаво, привітно; з доброї волі. *Робити ласкою. Дати ласкою.*

ЛА́СКА[2], -и, *ж.* (*Mustela nivalis d.*). Невелика хижа тварина з тонким і гнучким тілом; *пол.* łasiczka. *Ласка сидить на дереві.*

ŁASKA, -i, *ж.* 1. ~ **ласка 1.** *Wkraść się w czyjeś łaski. Zaskarbić sobie czyjąś łaskę. Pozostawić na łasce losu. Łaska pańska na pstrym koniu jeździ* (прислів'я). *Liczyć na czyjąś łaskę.* 2. Рішення про звільнення від кари або про пом'якшення покарання за злочин; помилування. *Prezydent nie skorzystał z prawa łaski. Prosić o łaskę dla skazańca.* 3. *рел.* У релігійному уявленні – щедроти, дари, ласка невідомих, таємничих сил; благодать. *Dostąpić łaski.*

LASKA, -i, *ж.* 1. Металева або дерев'яна палиця. *Chodzić o lasce. Chodził podpierając się laską.* 2. Символ влади у вигляді палиці; жезл. *Trzykrotne uderzenie laski marszałkowskiej w podłogę otwiera i zamyka obrady sejmu i senatu. Projekt ustawy został skierowany do laski marszałkowskiej.* 3. Мала паличка чогось. *Laska wanilii. Laska dynamitu.* 4. *розм.* Приваблива дівчина. *Odbić komuś laskę. Spotykać się ze starszą laską. Ulicą szły dwie pięknie opalone laski.* 5. *розм.* Найнижча оцінка, одиниця. *Przed końcem semestru miał z geografii trzy laski i trójkę.*

ЛЕБІ́ДКА[1, 2] – LEBIODKA

ЛЕБІ́ДКА[1], -и, *ж.* 1. Самка лебедя. *Біла, чорна лебідка. Лебідка летить, пливе.* 2. *перен.*, *нар.-поет.* Пестлива назва молодої жінки або дівчини. *Він називав її своєю лебідкою.*

ЛЕБІ́ДКА[2], -и, *ж.*, *тех.* Машина, пристрій для підіймання і переміщення вантажів. *Електрична лебідка. Працювати на лебідці. Піднімати, переносити кам'яні блоки лебідкою.*

LEBIODKA, -i, *ж.* (*Origanum*). Пахуча трав'яниста рослина родини губоцвітих із дрібними бузково-рожевими квітками; використовується в парфумерній промисловості, медицині, кулінарії; материнка. *Lebiodka popularnie nazywana oregano jest między innymi wykorzystywana jako przyprawa do pizzy.*

ЛЕВИ́ЦЯ, ЛІВИ́ЦЯ – LEWICA

ЛЕВИ́ЦЯ, -і, *ж.* Самка лева. *Левиця підійшла до левенят.*

ЛІВИ́ЦЯ, -і, *ж.* 1. Ліва рука; протилежне **правиця**. *Він вдарив лівицею.* 2. Ліві політичні партії, громадські організації тощо. *Лівиця не могла об'єднатися.*

LEWICA, -y, *ж.* 1. = **левиця 2.** *Lewica pozaparlamentarna. Czy dzisiejsza lewica ewoluuje w kierunku liberalizmu?* 2. *заст.* ~ **лівиця 1.** *Podał mu lewicę, bo w prawej ręcę trzymał torbę.*

ЛЕ́ДВЕ – LEDWIE[1, 2, 3]

ЛЕ́ДВЕ. 1. *присл.* З великими зусиллями; насилу. *Він так стомився, що ледве дійшов додому.* 2. *присл.* Майже непомітно або нечутно; слабо. *Місяць ледве видно за хмарами.* 3. *присл.* Зовсім недавно, щойно. *Їй ледве сімнадцять виповнилося, а вона вже заміжня.* 4. *у знач. спол.* Уживається для приєднання підрядних речень часу; близький за значенням до **як тільки, тільки-но, лише тільки**. *Ледве вона приготувала обід, як діти прийшли зі школи.* 5. *у знач. част.* Навряд; ледве не, трохи не; мало не, майже. *Ледве чи зміг би хтось зробити це краще. Він ледве не впав.*

LEDWIE[1]. 1. = **ледве 2**. *Z pokoju dobiegał ledwie słyszalny szept.* 2. = **ледве 1**. *Ze zmęczenia ledwie powłóczył nogami.* 3. = **ледве 3**. *Ledwie to od ziemi odrosło, a już krytykuje.* 4. = **ледве 5**. *Ze strachu serce ledwie nie wyskoczyło mu z piersi.*

LEDWIE[2] = **ледве 4**. *Ledwie przyłożył głowę do poduszki, już zasnął.*

LEDWIE[3]. 1. *присл.* Ледь, трошки, не надто. *Przez ledwie uchylone drzwi usłyszał fragment rozmowy. Dopił ledwie ciepłą resztkę kawy z ekspresu.* 2. *част.* Всього, не більше, лише, тільки. *Lekarze dawali mu ledwie miesiąc życia. Ta genialna pisarka dla znajomych była ledwie zwykłą urzędniczką.*

ЛЕЖА́К – LEŻAK

ЛЕЖА́К, -á, *ч.* 1. Горизонтальна частина димоходу. *Цегляний лежак.* 2. Вид ліжка з дощок без спинок; тапчан. *Лягти на лежак.* 3. Лежачий вулик. *Бджоли летіли до лежака.* 4. *спец.* Труба або якесь устаткування, укладене, змонтоване в горизонтальному положенні. *Укладати лежак.*

LEŻAK, -a, *ч.* Легке розсувне крісло, в якому можна напівлежати; шезлонг. *Opalać się na leżaku.*

ЛЕКСИКО́Н – LEKSYKON

ЛЕКСИКО́Н, -у, *ч.*, *книжн.* Запас слів; лексика. *Лексикон української мови. У нього багатий лексикон.*

LEKSYKON, -u, *ч.* Словник енциклопедичного типу. *Leksykon leków.*

ЛЕ́КТОР – LEKTOR

ЛЕ́КТОР, -а, *ч.* Той, хто читає лекцію. *Лектор роз'яснив особливості вживання прислівників.*

LEKTOR, -a, *ч.* 1. Викладач, учитель іноземної мови, зокрема у вищих навчальних закладах. *Lektor języka angielskiego.* 2. Диктор, актор, що озвучує фільми та реклами. *Lektor w filmie, reklamie radiowej.* 3. *рел.* Клірик, який отримав освячення лекторату, або мирянин, який має право читати лекції під час богослужінь. *Lektor wygłosił lekcję.* 4. Мікрочитальний апарат. *Używać lektora.*

ЛЕ́КЦІЯ – LEKCJA

ЛЕ́КЦІЯ, -ї, *ж.* Усна подача навчального предмета викладачем у вищому або середньому спеціальному навчальному закладі; публічне читання на певну тему. *Читати, слухати лекцію. Конспект лекції.*

LEKCJA, -i, *ж.* 1. Навчальне заняття; урок. *Lekcja chemii, fizyki. Prowadzić lekcję. Dawać lekcje fechtunku. Uciec z lekcji.* 2. Домашнє завдання, навчальна робота, які даються учневі для підготовки до наступного заняття. *Odrabiać lekcje.* 3. *книжн.* Досвід, здебільшого гіркий. *Lekcja życia, pokory.* 4. Читання, тлумачення рукописного письма. *Litera c zmieniała swą lekcję w trakcie ewolucji języka łacińskiego.* 5. Один із варіантів тексту. *Lekcja kroniki.* 6. *рел.* Фрагмент Біблії чи послань отців Церкви, який читають або співають перед Євангелієм під час літургії чи інших богослужінь. *Czytać lekcję.*

ЛЕТІ́ТИ – LECIEĆ

ЛЕТІ́ТИ, лечу́, лети́ш, *недок.* 1. Пересуватися в повітрі за допомогою крил (про птахів, комах і т. ін.), на літальних апаратах, завдяки певній зовнішній силі (вітру тощо); також: управляти літаль-

ним апаратом; *перен.* линути; ширитися. *Муха, птах, літак, ракета летить. Летіти літаком. Листя летить. Пісня летить.* 2. Те саме, що **падати.** *Все летить з рук.* 3. *перен.* Дуже швидко переміщатися (по землі, воді і т. ін.); мчати; нестися. *Сани летять. Катер летить.* 4. *перен.* Швидко, непомітно минати (про час). *Час летить. Дні, ночі летять.*

LECIEĆ, -cę, -cisz, *недок.* 1. = **летіти 1.** *Lecieć helikopterem. Wrona, szpak, wróbel, motyl, pszczoła, ważka leci.* 2. = **летіти 2.** *Liście lecą z drzew.* 3. Литися, текти. *Woda leci z kranu. Krew leci z rozciętej wargi.* 4. = **летіти 4.** *Czas szybko leci.* 5. *розм.* ~ **летіти 3.** *Leć do sklepu po chleb. Lecieć do dyrektora na skargę.* 6. *розм.* Транслюватися. *Właśnie leci mój ulubiony serial. W radiu ciągle leci ta piosenka.*

ЛИЖІ – ŁYŻWY

ЛИЖІ, лиж, *мн.* (*одн.* лижа, -і, *ж.*). 1. Плоскі, зазвичай дерев'яні полози, що їх прикріплюють до ніг для пересування по снігу; *пол.* narty. *Їздити на лижах.* 2. Пристосування на літаку, подібне до таких полозів, якими користуються замість коліс у зимовий період; *пол.* płozy. *Літак з лижами.* 3. *спец.* Пристрої для упору на різних приладах, машинах і т. ін. *Лижі канавокопача.*

ŁYŻWY, łyżew, *мн.* (одн. łyżwa, -y, *ж.*). Вузькі сталеві полозки, що їх прикріплюють до взуття для ковзання по льоду; ковзани. *Jeździć na łyżwach. Łyżwy figurowe.*

ЛИЖНИК, ЛІЖНИК – ŁYŻNIK

ЛИЖНИК, -а, *ч.* 1. Той, хто ходить на лижах або займається лижним спортом; *пол.* narciarz. *Лижник упав перед фінішем.* 2. Боєць, засобом пересування якого є лижі. *Лижники вистрелили в повітря.*

ЛІЖНИК, -а, *ч.* Домоткана ковдра (зазвичай вовняна). *Накритися ліжником.*

ŁYŻNIK, -a, *ч.*, *етн.* Поличка для дерев'яних ложок в селянських хатах. *Włożyć łyżki do łyżnika.*

ЛИМОНКА[1, 2] – LIMONKA

ЛИМОНКА[1], -и, *ж.*, *розм.* Сорт груші народної селекції. *Маленька, жовта лимонка.*

ЛИМОНКА[2], -и, *ж.*, *розм.* Ручна граната, що формою нагадує лимон. *Кинути лимонку у ворогів. Вибух лимонки.*

LIMONKA, -i, *ж.* (*Citrus aurantifolia*). Гібридний вид цитрусових; лайм. *Limonka jest nieodzownym składnikiem wielu drinków.*

ЛИПЕНЬ – LIPIEŃ

ЛИПЕНЬ, -пня, *ч.* Сьомий місяць календарного року. *Липень – другий місяць літа.*

LIPIEŃ, -nia, *ч.* (*Thymallus thymallus*). Риба, поширена в чистих, бистрих річках майже всієї Європи; харіус європейський. *Łowić lipienie.*

ЛИСТ[1, 2, 3] – LIST

ЛИСТ[1], -у, *ч.* Орган повітряного живлення та газообміну рослин у вигляді тонкої, зазвичай зеленої пластинки. *Дубовий, тополиний лист. Жовтий лист.*

ЛИСТ[2], -á, *ч.* Тонкий, щільний шматок якогось матеріалу (заліза, фанери тощо). *Сталевий, фанерний лист.*

ЛИСТ[3], -á, *ч.* Писаний текст, призначений для повідомлення про щось. *Писати, відправляти, одержувати листа. Відповісти на лист. Рекомендований, відкритий лист.*

LIST, -u, *ч.* = **лист[3]**. *Doręczyć list. Napisać, wysłać list do kogoś. Wrzucić list do skrzynki.*

ЛИТИЙ – LITY

ЛИТИЙ, -а, -е. Дієпр. пас. мин. часу до **лити**; *у знач. прикм.* вилитий, виготовлений із розплавленої речовини. *Виріб з литого металу, срібла, чавуну. Литий сплав, кришталь. Лите скло. Пам'ятник, литий з бронзи.*

LITY, -a, -e. 1. *книжн.* ~ **литий.** *Lity posąg.* 2. Однорідний, масивний, суцільний. *Lita skała. Lite drewno.* 3. *лісн.* Про рослини: одновидовий. *Lity las świerkowy.*

ЛИТО́ВЕЦЬ – LITOWIEC

ЛИТО́ВЕЦЬ, -вця, *ч.* Представник нації литовців – народу, що становить основне населення Литви. *Цей литовець приїхав із Вільнюса.*

LITOWIEC, -wca, *ч.*, *хім.* Метал підгрупи літію; лужний метал. *Cez należy do litowców.*

ЛИХИ́Й[1, 2] – LICHY

ЛИХИ́Й[1], -á, -é. 1. Який чинить лихо, який сердиться, лютує; сердитий, лютий, злий. *У нього така лиха дружина, що він не хоче йти додому.* 2. *у знач. ім.* **лихий**. Чорт, нечиста сила. *Подалі від лихого.* 3. Сповнений лиха, страждання. *Лиха доля, година.*

ЛИХИ́Й[2], -á, -é. Нестримно, нерозсудливо сміливий. *Лихий козак, воїн.*

LICHY, -a, -e. 1. Який має непривабливий, убогий зовнішній вигляд; злиденний, нужденний, жалюгідний. *Lichy płot. Licha stajenka. Liche wdzianko. Liche pożywienie.* 2. Такий, що характеризується низькою якістю; поганий, неякісний. *Lichy gatunek. Lichy towar. Liche zdjęcia.* 3. Малий, мізерний, нікчемний. *Lichego wzrostu, lichej postury człowieczek. Liche piórko.* 4. Поганий, слабкий, нікудишній. *Lichy poeta. Licha nauczycielka. Lichy charakter. Liche popłuczyny po arcydziele. Lichy artykulik. Liche dowody.*

ЛИ́ХО – LICHO[1, 2]

ЛИ́ХО, -а, *с.* 1. Обставина, подія, що викликає страждання; горе, біда. *У всякого своє лихо...* (Т. Шевченко). 2. Щось погане, зле, недобре. *Він робить саме лихо.*

LICHO[1], *присл.*, *розм.* Погано, недостатньо, вбого. *Licho płacą. Licho ubrany.*

LICHO[2], -a, *с.* За давніми віруваннями – лихий дух, чорт; взагалі щось погане; горе, біда. *Licho nadało! Licho nie śpi.*

ЛІ́ВИЙ – LEWY[1,2]

ЛІ́ВИЙ, -а, -е. 1. Розміщений з боку серця; протилежне **правий**. *Ліве око. Ліва нога. Лівий берег.* 2. Той, що виражає, представляє комуністичні й соціалістичні ідеї. *Ліві партії, об'єднання, газети.* // *у знач. ім.* **лівий**. *Цей депутат правий чи лівий? Ліві проголосували проти поправки до закону.* 3. Незаконний (про роботу, заробіток). *Ліві доходи.*

LEWY[1], -a, -e. 1. = **лівий 1**. *Lewe oko. Lewy pas ruchu. Lewy napastnik.* 2. Виворіт, спід. *Włożyć podkoszulek na lewą stronę.* 3. = **лівий 2**. *Lewi chcą przyjść do władzy.*

LEWY[2], -a, -e, *перен.*, *розм.* 1. Незаконний, фальшивий, несправжній. *Lewe zaświadczenie, dokumenty. Lewe dochody, pieniądze. Sprzedawać lewy alkohol. Kupić mieszkanie na lewe nazwisko.* 2. Підозрілий. *Jakiś lewy facet obserwował zza gazety ulicę.* 3. Необізнаний з чимось; у якого немає достатніх знань, досвіду. *Nowy pracownik był zupełnie lewy.*

ЛІВИ́ЦЯ – див. **ЛЕВИ́ЦЯ**

ЛІ́ЖНИК – див. **ЛИ́ЖНИК**

ЛІЛО́ВИЙ – LILIOWY[1, 2]

ЛІЛО́ВИЙ, -а, -е. Кольору бузку або фіалки; світло-фіолетовий. *Лілові гвоздики, айстри. Лілові хмари.*

LILIOWY[1], -a, -e. = **ліловий**. *Liliowe wrzosy.*

LILIOWY[2], -a, -e. 1. Прикм. до **lilia** – лілія. *Wieniec liliowy.* 2. *поет.* Кольору лілії. *Liliowa białość cery.*

ЛІНЬ[1, 2] – LEŃ

ЛІНЬ[1], -і, *ж.* 1. Відсутність бажання працювати, робити щось; лінощі. *Через його лінь ми не встигли виконати роботу вчасно.* 2. *у знач. присудк. сл.*, *з інфін.*, *розм.* Не хочеться, немає бажання. *Лінь працювати, вчитися, їхати.*

ЛІНЬ[2], -я, *ч.* Міцний, тонкий канат, який зазвичай вживається як корабельна снасть. *Діаметр ліня – менше одного дюйма.*

LEŃ, lenia, *ч.* Людина, яка не любить працювати; ледар. *Leń do nauki.*

ЛІСНИ́К – LEŚNIK

ЛІСНИ́К, -á, *ч.* Лісовий сторож. *Лісник знав кожне дерево на своїй ділянці.*

LEŚNIK, -a, *ч.* 1. Лісничий. *Uczyć się na leśnika.* 2. = **лісник**. *Leśnik śledził kłusownika.*

ЛІТА́ТИ – LATAĆ

ЛІТА́ТИ, -áю, -áєш, *недок.* 1. Мати здатність триматися і пересуватися в повітрі. *Вміти, вчитися літати. Метелики, ластівки літають. Повітряні кульки літають.* 2. Пересуватися на літальних апаратах; також управляти ними. *Літати літаком.* 3. *перен.*, *рідко*. Дуже швидко, стрімко ходити, їздити і т. ін. *Він не ходить, а літає.*

LATAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. = **літати 1**. *Latać po niebie. Latać nisko nad ziemią. Wrony, bociany, muchy, owady latają.* 2. = **літати 2.** *Latać balonem, samolotem. Latać często do Paryża.* 3. Труситися. *Ręce komuś latają.* 4. *розм.* Бігати, носитися. *Latać po zakupy. Latać po sklepach, po mieście.*

ЛІ́ТНІЙ[1, 2] – LETNI

ЛІ́ТНІЙ[1], -я, -є. Прикм. до **літо** – найтепліша пора року. *Літній день. Літній одяг. Літня спека. Літні канікули. Літній театр. Літній час.*

ЛІ́ТНІЙ[2], -я, -є. Який починає старіти; немолодий. *Літній чоловік. Літня людина. Літнє обличчя.*

LETNI, -ia, -ie. 1. = **літній[1]**. *Letni domek, semestr, czas. Letnia noc, sukienka. Letnie upały.* 2. Теплуватий, кімнатної температури. *Letnie kakao, mleko. Letnia kaszka.* 3. *перен.* Позбавлений почуття, експресії. *Letni stosunek do wiary. Toast nie może być zbyt letni.*

ЛІТУРГІ́Я – LITURGIA

ЛІТУРГІ́Я, -ї, *ж.* Християнське церковне богослужіння, що супроводжується співом та інструментальною музикою; обідня; меса. *У соборі відбувалася літургія. Він молився під час літургії.*

LITURGIA, -ii, *ж.* 1. Встановлений для певної релігії порядок та спосіб відправи богослужінь і релігійних обрядів. *Liturgia rzymska, prawosławna, wschodnia, zachodnia.* 2. Церковне богослужіння, перев. у православній церкві. *Odprawić liturgię.*

ЛІХТА́Р – LICHTARZ

ЛІХТА́Р, -я́, *ч.* Освітлювальний пристрій, в якому джерело світла захищене склом. *Вуличний ліхтар. Підвісний ліхтар. Ліхтар шахтаря.*

LICHTARZ, -a, *ч.* Свічник. *Mosiężny, srebrny lichtarz.*

ЛОКАЛІЗУВА́ТИ – LOKALIZOWAĆ

ЛОКАЛІЗУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок. і док.* 1. Обмежувати певним місцем, не допускати поширення чогось. *Локалізувати ворога. Локалізувати вогонь.* 2. Визначати розташування чогось. *Локалізувати ареали поселень сарматів.* 3. *комп.* Пристосовувати, переробляти для потреб іншої мови. *Локалізувати програму.*

LOKALIZOWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок.*, *книжн.* 1. Розташовувати, розміщати. *Nie należy lokalizować wysypisk śmieci blisko rzek.* 2. Знаходити місце розташування, джерело чогось. *System lokalizuje skradziony samochód. Detektor lokalizuje metalowe przedmioty. Inteligentny mikrofon lokalizuje źródło dźwięku.* 3. ~ **локалізувати 1**. *Strażacy lokalizowali ogień. Lokalizować wyciek ropy.* 4. = **локалізувати 3.** *Lokalizować pakiet oprogramowania.*

ЛОКА́ТОР – LOKATOR[1, 2]

ЛОКА́ТОР, -а, ч. Апарат для визначення місцеперебування тіла способом уловлювання відбитих від нього звукових хвиль або радіохвиль. *Ультразвуковий локатор. Шукати об'єкт локатором.*

LOKATOR[1], -a, ч. Квартиронаймач. *Spokojny lokator.*

LOKATOR[2], -a, ч. = **локатор**. *Lokator UKF.*

ЛОРНЕ́Т – LORNETA

ЛОРНЕ́Т, -а, ч. 1. Рід монокля в оправі, яким користувались у дворянських ко-

лах. *Дивитися крізь лорнет.* 2. Окуляри в оправі з ручкою. *Піднести лорнет до очей.*

LORNETA, -y, *ж.* Оптичний прилад з двох паралельних, з'єднаних між собою зорових трубок для розглядання віддалених предметів; бінокль. *Obserwować ptaki przez lornetę.*

ЛОША́ – ŁOSZA

ЛОША́, -а́ти, *с.* Маля коня; *пол.* źrebak. *Поруч з кобилою бігло лоша.*

ŁOSZA, -y, *ж.*, *мисл.* Самка лося. *Łosza wybiegła na polanę.*

ЛОША́К – ŁOSZAK

ЛОША́К, -а́, *ч.* Молодий кінь. *Мати молилася святому Юрію Побідоносцеві, що топтав змія лошаком* (О. Довженко).

ŁOSZAK, -a, *ч.*, *мисл.* Лосеня. *Łoszak biegał po lesie.*

ЛУГ[1, 2] – ŁUG

ЛУГ[1], -у, *ч.* Поросла травою і кущами лука. *Спати на лузі.*

ЛУГ[2], -у, *ч.* Гідроокис натрію, калію та інших металів. *Це не кислота, а луг.*

ŁUG, -u, *ч.* = **луг[2]**. *Ługi alkaliczne.*

ЛУДИ́ТИ – ŁUDZIĆ

ЛУДИ́ТИ, -джу́, -диш, *недок.* Наносити олив'яне покриття на поверхню виробів з металу. *Дід сріблив підсвічники, лудив посуд. Лудити консервну жерсть.*

ŁUDZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.*, *книжн.* Обманювати, тішити надією. *Łudzić ludzi obietnicami.*

ЛУ́ЖНИЙ – ŁUŹNY

ЛУ́ЖНИЙ, -а, -е. 1. До складу якого входять луги; властивий лугові. *Лужний баланс.* 2. Який виготовляє луги. *Лужна промисловість.* 3. Який діє за допомогою лугу. *Лужний акумулятор.*

LUŹNY, -a, -e. 1. Який не облягає, нетісний, вільний, просторий (про одяг). *Luźny płaszcz. Luźna kurtka. Luźne spodnie.* 2. Такий, поодинокі елементи якого не з'єднані один з одним; який перебуває на певній відстані від цілості. *Luźne kartki z zeszytu. Iść w luźnym szyku. Luźna zabudowa przedmieścia.* 3. Невимушений, неофіційний; вільний. *Luźna dyskusja, rozmowa.* 4. *книжн.*, *перен.* Не пов'язаний безпосередньо з чимось; такий, що не створює органічної, логічної цілості. *Luźna dygresja, uwaga. Luźne skojarzenie. Luźna struktura utworu.* 5. *розм.* Вільний, незайнятий. *Do końca tygodnia jestem luźny.* 6. *розм.* Порожній, незаповнений. *Wsiadł do luźnego wagonu.*

ЛУК – ŁUK

ЛУК, -а, *ч.* Ручна зброя для метання стріл, яка має вигляд стягнутої тятивою дуги. *Тугий лук. Стріляти з лука.*

ŁUK, -u, *ч.* 1. Округла крива лінія; дуга. *Łagodny, ostry łuk. Wygiąć się w łuk. Okrążyć łukiem. Łuk brwiowy.* 2. = **лук**. *Naciągnąć cięciwę łuku. Strzała z łuku.* 3. Склепіння у формі дуги, яким перекривають проріз у стіні або сполучають стояки моста, два суміжні будинки і т. ін.; декоративна споруда у вигляді брами, що завершується склепінням; арка. *Łuk triumfalny. Łuk mauretański.* 4. *мат.* Частина кривої, розміщена між двома будь-якими її точками; дуга. *Kreślić cyrklem łuk.* 5. *муз.* Музичний значок для виділення легато; дуга. *Połączyć nuty łukiem.*

ЛУНА́ – ŁUNA

ЛУНА́, -и́, *ж.* Відбиття звукових коливань від перешкоди, коли вони сприймаються окремо від первинних коливань; *пол.* echo. *Луна у горах, лісі.*

ŁUNA, -y, *ж.* Відсвічування, відблиск (перев. на небі) яскравого світла, пожежі, вогнів і т. ін.; заграва. *Łuna pożaru. Łuna płonie, jaśnieje, goreje.*

ЛУ́ПА, ЛУПА́ – LUPA

ЛУ́ПА, -и, *ж.* Оптичний прилад, який являє собою збиральну лінзу або систему лінз, що застосовується для розглядання дрібних деталей. *Дивитися крізь лупу.*

ЛУПА́, -и́, *ж*. Часточки рогових клітин і шкірного жиру, що утворюються біля коренів волосся на голові; шкірна хвороба. *Шампунь проти лупи.*

LUPA, -y, *ж*. = **лу́па**. *Odczytywać coś przy pomocy lupy. Spojrzeć przez lupę. Ta lupa powiększa pięć razy.*

ЛУ́ПАТИ, ЛУПА́ТИ – ŁUPAĆ

ЛУ́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок., фам.* 1. Моргати, кліпати. *Лупати очима.* 2. *перен.* Світити слабким, миготливим світом. *Лупають зірки.*

ЛУПА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* Відбивати частину від цілого; колупати. *Лупати камінь. Лупати штукатурку.*

ŁUPAĆ, -pię, -piesz, *недок., розм.* 1. ~ **лупа́ти**. *Łupać skałę. Łupać asfalt.* 2. *тільки 3 ос.* Різко, з пульсуванням боліти. *Łupie kogoś w skroniach, w kościach.* 3. Обчищати від шкаралупи, лузги і т. ін.; лупити; лузати. *Łupać orzechy.*

ЛУПИ́ТИ – ŁUPIĆ

ЛУПИ́ТИ, луплю́, лу́пиш, *мн.* лу́плять, *недок., розм.* 1. Обчищати від шкаралупи, шкурки, лузги тощо. *Лупити яйце, кукурудзу, картоплю, квасолю, соняшникове насіння.* 2. *рідко.* Висиджувати пташенят, курчат і т. ін. *Курка сіла на яйця лупити курчат.* 3. *з кого, за що і без додатка, фам.* Брати, встановлювати непомірно велику плату, ціну. *Він лупить з покупців за свій товар великі гроші.* 4. *фам.* Сильно бити когось. *Мати лупила сина за кожну провину.* 5. Уживається замість деяких дієслів на означення інтенсивності дії. *Він так лупив борщ, що аж за вухами лящало. Дощ лупив з ранку до вечора. Мисливець лупить по качках.*

ŁUPIĆ, -pię, -pisz, *недок., книжн.* 1. Грабувати. *Korsarze łupili przepływające statki.* 2. Надмірно наживатися, використовувати когось матеріально. *Monopoliści łupią biednych klientów.*

ЛУ́СКАТИ – ŁUSKAĆ

ЛУ́СКАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. Розриватися, давати тріщини або лопатися (від натягання, розширення, тиснення тощо), видаючи різкі звуки; *пол.* pękać, trzaskać. *Бруньки лускають.* 2. Утворювати сухі, різкі звуки, схожі на розриви або тріскання чогось. *Постріли лускають.* 3. Розкушувати, розгризати, видобуваючи зернятко насіння, горіхів і т. ін. *Лускати гарбузове насіння.*

ŁUSKAĆ, -am, -asz, *недок.* Обчищати від шкаралупи, лузги і т. ін.; лузати; лущити. *Łuskać bób, fasolę, kukurydzę, orzechy.*

ЛЬО́ТНИЙ – LOTNY

ЛЬО́ТНИЙ, -а, -е. 1. Стос. до польоту. *Льотні дні.* 2. Стос. до літальних апаратів, до професії льотчика. *Льотне поле. Льотний комбінезон.*

LOTNY, -a, -e. 1. Який має здатність швидко зникати, поширюватися в повітрі або випаровуватися; леткий. *Lotna substancja. Alkohol etylowy jest bardziej lotny niż woda. Przejść ze stanu stałego w lotny.* 2. Легкий, ефірний. *Lotny zapach. Lotne ruchy. Lotne obłoczki.* 3. Який швидко й легко переміщається. *Lotny oddział policji.* 4. Який швидко сприймає, схоплює; гострий, меткий. *Lotny umysł. Rozmówca okazał się osobą niezbyt lotną.* 5. Стос. до літання; літальний. *Błona lotna.* 6. ~ **льотний 1.** *Dni lotne. Lotna pogoda. Warunki lotne.*

ЛЮБИ́ТИ – LUBIĆ

ЛЮБИ́ТИ, люблю́, лю́биш, *мн.* лю́блять, *недок.* 1. Відчувати глибоку відданість, прив'язаність, прихильність, симпатію до когось, чогось. *Любити сусіда, собаку.* 2. Відчувати сердечну прихильність до родинно близьких осіб. *Любити батька, маму, дочку, онука.* 3. Почувати любов, бути закоханим. *Любити дівчину до нестями.* 4. Мати інтерес, нахил, потяг до чогось, віддавати перевагу чомусь. *Любити смачно попоїсти. Люби-*

ти добрі фільми. 5. Потребувати певних умов як найсприятливіших для існування, росту (рослини, тварини). *Ця рослина любить ховатися в тіні.*

LUBIĆ, -bię, -bisz, *недок.* 1. = **любити 1**. *Nie lubię lizusów.* 2. = **любити 4**. *Lubił gotować, łowić ryby, opowiadać kawały.* 3. = **любити 5**. *Kaktusy lubią słońce.*

ЛЮБУВАТИСЯ – LUBOWAĆ SIĘ

ЛЮБУВАТИСЯ, -ýюся, -ýєшся, *недок., ким, чим.* З насолодою, приємністю розглядати когось, щось; милуватися. *Любуватися дівчиною, подарунками, краєвидом.*

LUBOWAĆ SIĘ, -buję się, -bujesz się, *недок., книжн.* Любити щось, знаходити задоволення в чомусь; насолоджуватися. *Lubować się w poezji. Lubować się w grach słownych. Lubować się w opowiadaniu okropności. Lubować się w luksusie.*

ЛЮБ'ЯЗНИЙ – LUBIEŻNY

ЛЮБ'ЯЗНИЙ, -а, -е. Уважний, привітний до когось; ввічливий, ґречний. *Він був такий люб'язний, що відразу сподобався майбутній теці.*

LUBIEŻNY, -а, -е. Схильний до надмірної почуттєвої насолоди; який викликає почуттєвий потяг; який виражає схильність до почуттєвої насолоди, почуттєвого потягу; хтивий. *Lubieżne spojrzenie. Lubieżny staruszek.*

ЛЮСТРА – LUSTRO

ЛЮСТРА, -и, *ж.* Підвісний освітлювальний прилад, що має кілька джерел світла (свічок, електроламп) та оздоблену арматуру. *Кришталева, скляна, театральна люстра.*

LUSTRO, -а, *с.* Дзеркало. *Stojące, wiszące lustro. Przejrzeć się w lustrze. Zobaczyć czyjeś odbicie w lustrze.*

ЛЮТИЙ[1, 2] – LUTY

ЛЮТИЙ[1], -а, -е. 1. Хижий, злий, жорстокий, кровожерний. *Лютий звір. Люта людина. Люті очі.* 2. Який приносить тяжкі страждання, муки. *Для нього настала люта година. Лютий біль.* 3. Дуже сильний (про мороз, негоду). *Лютий мороз, холод. Люта зима, буря.*

ЛЮТИЙ[2], -того, *ч.* Другий календарний місяць року. *Ця подія відбулася десятого лютого.*

LUTY, -tego, *ч.* = **лютий[2]**. *Do lutego jeszcze sporo czasu.*

ЛЮТУВАТИ – LUTOWAĆ

ЛЮТУВАТИ, -ýю, ýєш, *недок.* 1. *на когощо і без додатка.* Виявляти жорстокість, хижацтво, кровожерність, злість; знущатися з когось; бути лютим. *Звір, ворог лютує.* 2. Виявлятися з надзвичайною силою, інтенсивністю (про мороз, негоду тощо). *Вітер, мороз, хуртовина лютує.*

LUTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* З'єднувати металеві частини чогось за допомогою розплавленого металу або сплаву – припою; паяти. *Lutować z sobą dwa druciki.*

M

МАГАЗИН – MAGAZYN

МАГАЗИН, -у і -а, *ч.* 1. *род.* -у. Приміщення для роздрібної торгівлі; крамниця. *Продовольчий магазин. Магазин іграшок, меблів, спорттоварів. Купувати, продавати в магазині.* 2. *род.* -а, *спец.* Частина апарата чи приладу (перев. зброї) у вигляді коробки або трубки,

куди вкладають кілька однорідних предметів (напр., патронів). *У магазині гвинтівки закінчилися патрони.*

MAGAZYN, -u, *ч.* 1. Відповідно обладнане місце, будівля або приміщення для зберігання чогось (продуктів, матеріалів і т. ін.); склад. *Magazyn zbożowy. Towar zalega w magazynie. Przechowywać w magazynie.* 2. Постійна радіо- або телепередача інформаційного чи оглядового характеру. *Magazyn kulturalny. Magazyn o zdrowiu. Magazyn o finansach osobistych.* 3. Періодичне друковане видання у вигляді книжки; журнал. *Magazyn komputerowy. Magazyn muzyczny. Magazyny dla kobiet. Kolorowe magazyny.* 4. = **магазин 2**. *Łódki z nabojami wkłada się do magazynu od góry.*

МАГІСТР – MAGISTER

МАГІСТР, -тра, *ч.* Той, хто має звання, підтверджене захистом магістерської дисертації. *Він отримав звання магістра.*

MAGISTER, -tra, *ч.* 1. = **магістр**. *Magister ekonomii.* 2. *розм.* Аптекар, магістр фармації. *Pani magister, poproszę aspirynę.*

МАГІСТРАНТ – MAGISTRANT

МАГІСТРАНТ, -а, *ч.* Особа, що склала іспит на звання магістра, але ще не захистила магістерської дисертації. *На конференції виступив магістрант із Франції.*

MAGISTRANT, -а, *ч.* Особа, що готується до отримання звання магістра. *Magistrant starannie przygotowywał się do obrony pracy magisterskiej.*

МАЄТОК – MAJĄTEK

МАЄТОК, -тку, *ч.* Земельне володіння поміщика, найчастіше із садибою та будинком; поміщицький будинок. *Я управитель маєтку міністра Терещенка* (О. Корнійчук).

MAJĄTEK, -tku, *ч.* 1. = **маєток**. *Majątek ziemski. Rodzinny majątek. Dzierżawić majątek. Zarządzać majątkiem.* 2. Речі, які комусь належать на праві власності; майно. *Dokonać wyceny majątku. Podział majątku. Wspólny majątek.* 3. Багатство. *Dorobić się majątku. Zbić, zdobyć majątek. Dojść do majątku. Roztrwonić majątek.* 4. Велика сума грошей. *Ten prezent musiał cię kosztować majątek. Wydać na coś majątek.*

МАЗАТИ – MAZAĆ

МАЗАТИ, мажу, мажеш, *недок.* 1. Покривати шаром чогось рідкого або жирного. *Мазати руку йодом. Мазати булку маслом.* 2. Укривати шаром глини чи білити. *Мазати хату, стіни.* 3. *зневажл.* Невміло, погано малювати. *Мазати жалюгідні картини.* 4. *розм.* Давати хабара. *Не хотів мазати – не отримав ліцензії.* 5. *фам.* Промахуватися. *Весь час маже, коли він врешті влучить!*

MAZAĆ, mażę, mażesz, *недок.* 1. Покривати шаром якоїсь густої, перев. жирної, речовини: мазі, замазки тощо. *Mazać ręce smarem. Mazać kitem szczeliny.* 2. *розм.* = **мазати 3**. *Grafficiarze znowu mażą po wagonach.* 3. *розм.* Писати. *Mazać flamastrem po ławce. Uczeń, zamiast słuchać nauczyciela, mazał coś w zeszycie.* 4. *розм.* Стирати написане. *Mazać gąbką tablicę. Stara gumka lepiej mazała.* 5. = **мазати 2**. *Matka mazała nie tylko ściany, ale i klepisko.*

МАЗЬ – MAŹ

МАЗЬ, -і, *ж.* 1. Масляниста суміш жирів з лікарськими речовинами для втирання в шкіру, змазування її; *пол.* maść. *Цинкова, іхтіолова мазь. Мазь для лікування радикуліту. Натирати маззю.* 2. Густа жирна речовина для змащування чогось. *Мазь для верстата.*

MAŹ, mazi, *ж.* 1. Густа, липка речовина. *W stawie zamiast wody ujrzeli brudną śmierdzącą maź. Z rany sączyła się żółtawa maź.* 2. *розм.* Мазь для змащування коліс; коломазь. *Posmarować koła mazią.*

МАЙДАН – MAJDAN

МАЙДАН, -у, *ч.* 1. Велике незабудоване місце в місті або селі; площа. *Центральний майдан столиці. Гуляти на майдані,*

по майдану. 2. Невелике рівне місце на землі, призначене для чогось; майданчик. *Будівельний майдан*. 3. *археол*. Стародавня могила, розкопана згори. *Копати майдан*.

MAJDAN, *ч*. 1. -u і -a, *розм*. Чиїсь речі, багаж, клунки. *Pakować cały majdan do samochodu. Zostawił ją z dziećmi i tym całym majdanem na głowie. Rozłożyć się gdzieś z całym majdanem*. 2. -и, *іст*. Площа у військовому таборі, фортеці, замку, в селі. *Po bitwie na majdanie dzielono łupy*.

МАЛЮ́НОК – MALUNEK

МАЛЮ́НОК, *ч*. 1. *род*. -нка. Графічне зображення предмета на папері, зроблене олівцем, пером, фарбами тощо. *Акварельний малюнок. Абстрактний, реалістичний малюнок. Дитячий малюнок. Малюнок олівцем. Малюнок у рамці. Книжка з малюнками. Розфарбовувати малюнок*. 2. *род*. -нка. Візерунок на тканині, папері тощо. *Малюнок на скатертині, подушці, одязі, шпалерах. Малюнок шпалер. Малюнок вишивки. Тканина з геометричним малюнком*. 3. *род*. -нка. Зовнішній вигляд чогось, кшталт, контур. *Малюнок прожилок листя. Морозний малюнок на вікні*. 4. *род*. -нку, *перен*. Словесне зображення явищ реальної дійсності в літературі. *У цьому творі читача приваблює поетичний малюнок української природи*. 5. *род*. -нку, *перен*. Відтворення характеру, психології дійової особи засобами акторського мистецтва. *Актор створив правдивий малюнок свого персонажа*.

MALUNEK, -nku, *ч*. 1. *розм., зневажл*. Невмілий, перев. дитячий, малюнок. *Malunki dziecięce. Na ścianach bloku znowu pojawiły się nieprzyzwoite malunki*. 2. Малюнок народного художника, художника-примітивіста. *Malunki Nikifora. Malunki na szkle*.

МАНДА́Т – MANDAT

МАНДА́Т, -а, *ч*. 1. Документ, що свідчить про певні права чи повноваження пред'явника. *Мандат депутата*. 2. *політ*. Повноваження на управління певною несамостійною територією, надане міжнародною організацією. *Мандат миротворців продовжений до 15 грудня*.

MANDAT, -u, *ч*. 1. Грошове стягнення, що накладається як покарання, перев. в адміністративному або судовому порядку; штраф. *Ukarać kogoś mandatem. Dostać mandat. Wystawić, wypisać mandat. Zapłacić mandat. Znaleźć mandat za wycieraczką*. 2. Повноваження виборної особи або виборного органу, напр., депутата, представника, парламенту тощо; права та обов'язки, що з цим пов'язані; місце, що належить такій особі у виборному органі. *Mandat poselski. Udzielić komuś mandatu. Sprawować mandat. Stracić, uzyskać mandat w wyborach. Mandat radnego. Złożyć mandat*. 3. = **мандат 2**. *Misja pokojowa z mandatem ONZ*.

МАНЕ́Ж – MANEŻ

МАНЕ́Ж, -у, *ч*. 1. Майданчик або закрите приміщення для верхової їзди, тренування коней, кінноспортивних змагань. *Скакати на коні в манежі*. 2. Велике приміщення для занять з легкої атлетики, гімнастики. *У манежі є ігрові майданчики, бігова доріжка, місця для глядачів*. 3. Арена цирку. *На манеж вийшли клоуни*. 4. Невеликий переносний огороджений майданчик для дітей, які починають ходити. *Дитина повзала в манежі*.

MANEŻ, -u і -a, *ч*. 1. = **манеж 1**. *Konie biegały po maneżu*. 2. *рідко* ~ **манеж 3**. *Tygrys uciekł z maneżu*.

МА́РИТИ – MARZYĆ

МА́РИТИ, -рю, -риш, *недок*. 1. Мріяти. *Марити про щастя. Марити про президентське крісло. Вона марила поквитатися з директором*. 2. Увесь час думати й говорити про когось, щось. *З дитинства він марив небом і мріяв вступити до льотного училища*. 3. Безладно, безтямно говорити в гарячці або уві сні; *пол*. majaczyć. *Хворий застогнав, почав*

марити. Хлопець марив, крізь сон кликав маму. Пораненого лихоманило, він марив.
MARZYĆ, -rzę, -rzysz, *недок.* = **марити 1.** *Leżał na łące i marzył. Marzyć o wakacjach. Od dzieciństwa marzyła o aktorstwie. Marzył, by zostać sławnym pisarzem.*

МÁРКА – MARKA[1, 2]

МÁРКА, -и, *ж.* 1. Знак оплати поштових, гербових та ін. зборів у вигляді маленького папірця із зазначеною на ньому ціною та певним зображенням; *пол.* znaczek. *Поштова марка. Наклеїти марку. Збирати марки.* 2. *з означ.* Знак, клеймо на виробах, товарах із зазначенням місця їх виготовлення, якості тощо; також торгова марка. *Вітчизняна марка. Товар з маркою відомої фірми. Автомобіль марки «Мерседес».* 3. Сорт, тип, якість виробу, товару певної компанії, заводу, фабрики тощо. *Марка сталі, вина, машини. Добра марка. Розкручена марка.* 4. Колишня грошова одиниця Німеччини та грошова одиниця Фінляндії, що дорівнює відповідно 100 пфенігам і 100 пенні. *Міняти марки на гривні.*
MARKA[1], -i, *ж.* 1. = **марка 2.** *Krajowa marka. Znana marka. Marka ciesząca się uznaniem klientów.* 2. = **марка 3.** *Wyrób dobrej, złej marki.* 3. Позитивний імідж; визнання, слава; реноме. *Mieć dobrą markę. Wyrobić sobie markę.*
MARKA[2], -i, *ж.* = **марка 4.** *Płacić markami.*

МÁРКЕР, МАРКÉР[1, 2] – MARKER

МÁРКЕР, -а, *ч.* Вид фломастера. *Писати маркером.*
МАРКÉР[1], -а, *ч.* Сільськогосподарське знаряддя або пристосування в сівалці, яким роблять на ріллі борозенки перед сівбою, садінням. *Садити, сіяти під маркер.*
МАРКÉР[2], -а, *ч.* Особа, яка обслуговує більярд і веде рахунок очок. *Маркер підрахував очки гравців.*
MARKER, -a, *ч.* = **мáркер.** *Zaznaczyć coś markerem.*

МАРКУВÁТИ – MARKOWAĆ[1, 2]

МАРКУВÁТИ, -ýю, -ýєш, *недок. і док.* 1. *спец.* Ставити марку на виробах, товарах. *Маркувати сталь. Маркувати взуття.* 2. *комп.* Позначати. *Маркувати текст курсивом.*
MARKOWAĆ[1], -kuję, -kujesz, *недок.* 1. Удавати, прикидатися. *Markować zainteresowanie. Markować współpracę. Jeżeli się tam marnujesz, to należy złożyć wymówienie, a nie markować pracę.* 2. *карт.* У бриджі: сигналізувати партнерові про вартість своїх карт за допомогою карт, якими гравець виходить або які скидає. 3. *спорт.* Під час боротьби, змагання виконувати рухи для введення в оману супротивника. *Markować atak. Markować jakieś zagranie. Markować uderzenie pięścią.* 4. = **маркувати 2.** *Markować obszary tekstowe.*
MARKOWAĆ[2], -kuję, -kujesz, *недок, розм.* Не спати вночі; працювати, читати і т. ін. в час, призначений для спання. *Markować po całych nocach.*

МАСИ́В – MASYW

МАСИ́В, -у, *ч.* 1. Великий предмет, що має значний об'єм; монументальний, важкий об'єкт. *Масив будівлі, корабля.* 2. Велика територія, однорідна за якимись ознаками. *Лісовий, житловий масив.* 3. Низка, сукупність однорідних чи схожих за жанром, стилем та ін. текстів, культурних явищ тощо. *Великий масив офіційних текстів. У його творчості є цілий масив перекладів з французької мови. Цією мовою створено великий масив багатої словесної культури. Основою книжки став цілий масив особистих вражень.* 4. Гірська височина без яскраво вираженого гребеня або вершини, однорідна з погляду геологічної будови. *Карта гірського масиву.* 5. *з означ., лінгв.* Сукупність однорідних мовних явищ. *Лексичний, діалектний масив.*

MASYW, -u, *ч.* 1. = **масив 1**. *Masyw pałacu. Masyw lodowca.* 2. ~ **масив 2**. *Masyw lasu.* 3. = **масив 4**. *Masyw skalny. Masyw górski.*

МАСЛЯ́НКА – MAŚLANKA

МАСЛЯ́НКА, -и, *ж.* 1. Рідина, що залишається після збивання масла з вершків, сметани. *Літр, банка маслянки. Пити маслянку.* 2. Посудина для масла; масельничка. *Скляна, порцелянова, пластмасова маслянка. Подати масло в маслянці.* 3. Посудина для мастила зі спеціальним пристосуванням для змащування деталей машин і т. ін.; мастильниця. *Металева, пластикова маслянка. Змазувати підшипники за допомогою маслянки.*

MAŚLANKA, -i, *ж.* = **маслянка 1**. *Zimna maślanka.*

МАСТЬ – MAŚĆ

МАСТЬ, -і, *ж.* 1. Забарвлення волосяного покриву тварин. *Кінь гнідої масті. Корова рябої масті.* 2. Один із чотирьох розрядів, на які поділяється колода карт за кольором і формою очок; *пол.* kolor. *У нього всі карти однієї масті.*

MAŚĆ, -ści, *ж.* 1. Масляниста суміш жирів з лікарськими речовинами для втирання в шкіру, змазування її; мазь. *Maść cynkowa. Maść na odmrożenie, na oparzenia, na bóle reumatyczne. Smarować, nacierać maścią. Maść do oczu.* 2. = **масть 1**. *Koń gniadej maści. Krowy czerwonej maści.*

МА́ТКА – MATKA

МА́ТКА, -и, *ж.* 1. Плідна самиця у тварин. *Загорода для маток з ягнятами.* 2. Найбільша, єдина на всю сім'ю бджола або мурашка, що відкладає яйця. *Матка відкладає по дві тисячі яєць на добу. Мурашина матка.* 3. *анат.* Внутрішній статевий орган жінки та самиці тварини, в якому розвивається зародок; *пол.* macica. *Матка жінки, тварини.*

MATKA, -i, *ж.* 1. Мати. *Rodzona matka. Zostać matką. Wejść w rolę matki.* 2. = **матка 1**. *Matka świnek, potężna maciora, kwiczała i ryła ziemię.* 3. Основний предмет стосовно інших предметів такого типу. *Skopiować nagranie z taśmy matki. Spółka matka jest nadrzędna w stosunku do spółek córek.* 4. *розм.*, *фам.* Дружина (перев. у звертаннях). *Matka, podaj jeszcze ogórków.* 5. = **матка 2**. *W skład roju wchodzi matka i pszczoły robotnice.*

МАХИ́НА – MACHINA

МАХИ́НА, -и, *ж.*, *розм.* Важкий, громіздкий предмет, велика споруда тощо. *Цей будинок – справжня махина. Махина пароплава наближалася до човна.*

MACHINA, -y, *ж.* Величезна, громіздка машина; також *перен.* *Machina oblężnicza. Machina zagłady. Machina propagandowa.*

МАШИНЕ́РІЯ – MASZYNERIA

МАШИНЕ́РІЯ, -ї, *ж.*, *збірн.*, *розм.*, *іром.* Машини, механізми. *Машинерія цирку. Він поставив велосипед біля дверей і сказав: «Машинерія до поїздки готова».*

MASZYNERIA, -ii, *ж.* 1. Внутрішня конструкція машини або певна кількість об'єднаних елементів, механізмів. *Maszyneria zegarka. Skomplikowana maszyneria. Maszyna wyglądała nie najlepiej, ale maszyneria, jak się okazało, była w porządku. Nikt nie wiedział, jak działa ta maszyneria.* 2. *книжн.*, *перен.* Складна система діяльності чогось. *Maszyneria władzy.*

МАЯ́К – MAJAK

МАЯ́К, -á, *ч.* Висока башта, що має потужне джерело світла, яке вказує шлях суднам; *пол.* latarnia morska. *Морський, річний маяк. Маяк горить, світить.*

MAJAK, -a, *ч.* Привид, галюцинація. *Dręczyły go majaki senne.*

МЕЛА́НЖ – MELANŻ

МЕЛА́НЖ, *ч.* 1. *род.* -у. Прядиво або тканина із суміші різних за фактурою чи кольором волокон. *Сукня з меланжу.* 2. *род.* -у, *хім.* Суміш концентрованих азотної і сірчаної кислот. *Меланж є продуктом хімічної промисловості.* 3. *род.* -а.

Заморожена суміш яєчних жовтків і білків, яку використовують у кондитерському виробництві. *Робити меланж за допомогою міксера. Використати меланж для приготування печива.*

MELANŻ, -u, *ч.* 1. *книжн.* Суміш різних речей, стилів, жанрів. *Melanż stylów. Kulturowy i rasowy melanż. Melanż tradycji i współczesności.* 2. ~ **меланж 1**. *Rajstopy melanż.*

МЕМОРІАЛ – MEMORIAŁ

МЕМОРІАЛ, -у, *ч.* 1. Споруда, комплекс споруд, що слугує для увічнення пам'яті якоїсь особи або визначної події. *Меморіал жертвам сталінських репресій.* 2. *спец.* Головна бухгалтерська книга для щоденного запису господарських операцій. *Записати в меморіал.*

MEMORIAŁ, -u, *ч.* 1. *уроч.* Заява, відкритий лист до влади, що містить постулати або позицію автора чи групи авторів з важливих питань. *Przedstawić memoriał. Wystąpić z memoriałem. Podpisać memoriał grupy intelektualistów.* 2. *спорт.* Спортивні змагання для вшанування чиєїсь пам'яті. *Memoriał Huberta odbył się na początku kwietnia. Memoriał Malinowskiego.*

МЕСА – MESA

МЕСА, -и, *ж.* 1. Церковна відправа в католицизмі. *Урочиста меса. Правити месу.* 2. Багатоголосний хоровий твір на текст літургії (як правило, у супроводі органа). *Меса Баха.*

MESA, -у, *ж.* Їдальня на кораблі; кают-компанія. *Mesa oficerska.*

МЕТА – МЕТА

МЕТА, -и, *ж.* Те, до чого хтось прагне, чого хоче досягти; ціль. *Мета діяльності, зборів. Досягти мети. Ставити, поставити собі метою, за мету.*

МЕТА, -у, *ж.* 1. Кінцевий пункт дистанції в спортивних змаганнях; фініш. *Dobiec, dotrzeć do mety. Wbiec, wjechać na metę.* 2. *перен.* Кінець або мета якоїсь діяльності. *Powoli zbliżał się do mety – niewiele pozostało do zrobienia.* 3. *розм.* Місце, в якому можна затриматися, замешкати на якийсь час або приємно провести час. *Szukał mety, kryjówki, gdzie mógłby dojść do siebie, obmyślić plan dalszych działań. Kolega znalazł nam metę na Starym Mieście – puste mieszkanie znajomego, który wyjechał do USA.* 4. *розм.* Місце, в якому нелегально продають алкоголь; точка. *Skocz na metę po flaszkę.* 5. *жарг.* Притулок, кубло злочинних елементів; малина. *Znaleźć gdzieś metę.*

МЕТКА, МІТКА – METKA[1, 2]

МЕТКА, -и, *ж.*, *розм.* 1. Нанизаний на нитку, жилку і т. ін. ряд чогось (перев. риби); низка. *Метка плотви.* 2. *рідко.* Гурт, зграя (про собак). *Метка псів.*

МІТКА, -и, *ж.* 1. Знак, зроблений на комусь, чомусь. *Мітка на тканині, дереві, металевій деталі. Нашити мітку на одяг. Вишити мітку на спідничці. Позначити міткою дорогу.* 2. Дія за знач. **мітити** – ставити мітку. *Мітка взуття відбувалася через штампування.*

METKA[1], -i, *ж.* Вид м'якої сирокопченої ковбаси. *Zajadać się metką.*

METKA[2], -i, *ж.* Наклейка на предметі, товарі із зазначенням назви, кількості, місця виготовлення, номера або інших відомостей; етикетка, ярлик. *Sprawdzić rozmiar na metce. Zgubić metkę. Zerwać metkę.*

МЕЦЕНАТ – MECENAT

МЕЦЕНАТ, -а, *ч.*, *книжн.* Багатий покровитель наук та мистецтв, а також їхніх представників; спонсор; *пол.* mecenas. *Відомий меценат. Меценат театру, живопису.*

MECENAT, -u, *ч.* Опіка з боку держави, установ або спонсора над мистецтвом, літературою, наукою, а також особами, що працюють у цих галузях; меценатство. *Objąć mecenat nad artystami. Objąć mecenatem wystawę. Książę roztoczył szeroki mecenat nad artystami i pisarzami.*

МЕЧ – MECZ

МЕЧ, -а, *ч.* Старовинна холодна зброя у вигляді двосічного прямого довгого клинка з рукояткою. *Вбити мечем.*

MECZ, -u, *ч.* Матч. *Mecz zakończył się remisem.*

МИГА́ТИ, МИГНУ́ТИ – MIGAĆ, MIGNĄĆ

МИГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **МИГНУ́ТИ**, -ну́, -не́ш, *док.* 1. Світитися нерівним світлом, уривчасто блимати, блискати. *Блискавка мигає. Світло мигає. Зорі, вогні мигають.* 2. Кліпати очима. *Вона часто мигала очима.* 3. З'являтися на короткий час і зникати; робити швидкі рухи чимось; мелькати, мигтіти. *В її руках голка так і мигає.*

MIGAĆ, -am, -asz, *недок.*, **MIGNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. ~ **мигати 3**. *Sylwetka złodzieja mignęła mu przed oczami i znikła. Za oknami samochodu migały przydrożne słupy elektryczne. Druty migały w jej rękach jak szabelka. Mignął wartownikowi przed nosem przepustką.* 2. = **мигати 1**. *Czerwone światełko kontrolki bez przerwy migało.* 3. *тільки недок.* Зазвичай про глухонімих; спілкуватися на мигах. *Uczył go migać.*

МИГНУ́ТИ – див. **МИГА́ТИ**

МИ́ЙКА – MYJKA

МИ́ЙКА, -и, *ж.* 1. Пристосування для миття, промивання чогось; місце, де щось миють, промивають. *Лабораторна мийка. Мийка автомашин.* 2. Пристосування у формі миски для миття посуду; кухонна раковина. *Нікельована, пластмасова мийка. Складати посуд у мийку.* 3. Ганчірка, губка для миття чогось. *Мийка для посуду.*

MYJKA, -i, *ж.* = **мийка 3**. *Myć samochód, naczynia myjką.*

МИ́ЛИТИ – MYLIĆ

МИ́ЛИТИ, ми́лю, ми́лиш, *недок.* Натирати милом щось змочене водою; намилювати. *Милити руки, губку, білизну.*

MYLIĆ, -lę, -lisz, *недок.* 1. Збиватися, плутати. *Mylić daty, fakty, pojęcia. Mylić krok w tańcu.* 2. Помилково вважати когось за іншого або щось за інше. *Grafika komputerowego nie należy mylić z programistą czy informatykiem. Jego wujek jest psychologiem (nie mylić z psychiatrą).* 3. Підводити, вводити в оману. *Jeśli mnie wzrok nie myli, masz w swojej kolekcji prawdziwe arcydzieło. Pozory mogą mylić.*

МИ́ЛІСТЬ – MIŁOŚĆ

МИ́ЛІСТЬ, -лості, *ж.* 1. Доброзичливе, привітне ставлення до когось; *пол.* łaskawość. *Заслужити чиюсь милість. Дякувати за милість.* 2. Вияв жалості, милосердя; помилування; *пол.* łaska, litość. *Виявляти милість. Просити милості.*

MIŁOŚĆ, -ści, *ж.* 1. Глибоке почуття сердечної прихильності до іншої особи, як правило, іншої статі; любов, кохання. *Wielka, gorąca, płomienna, romantyczna, platoniczna, dozgonna, nieszczęśliwa, nieodwzajemniona, cielesna, zmysłowa, grzeszna miłość. Miłość od pierwszego wejrzenia. Zapłonąć do kogoś miłością. Miłość bez wzajemności. Wyznać komuś miłość.* 2. Почуття глибокої сердечної прив'язаності до когось, що об'єднує близьких собі, зокрема споріднених осіб; любов. *Miłość synowska, ojcowska, matczyna. Miłość do córki.* 3. Почуття сильного емоційного, духовного, інтелектуального зв'язку з кимось або чимось, що є певною цінністю; любов. *Miłość do Boga, ojczyzny. Miłość bliźniego. Miłość do prawdy i sprawiedliwości.* 4. Інтерес до чогось; любов. *Miłość do futbolu.* 5. Той, кого люблять; любов. *Agnieszka była jego pierwszą niespełnioną miłością.* 6. Статева близькість; секс. *Dzisiaj nie miała ochoty na miłość.*

МИ́ЛЬНИЙ – MYLNY

МИ́ЛЬНИЙ, -а, -е. Прикм. до **мило**; властивий милу. *Мильний порошок. Мильний запах. Мильна піна. Мильні бульбашки.*

MYLNY, -a, -e. Помилковий, хибний. *Mylny pogląd. Mylne przesłanki. W tej sytuacji kierował się całkowicie mylnym przekonaniem o swej genialności.*

МИ́МО[1, 2] – MIMO

МИ́МО[1], *присл.* 1. Минаючи когось, щось; недалеко від когось, чогось; поблизу когось, чогось (іти, їхати тощо); *пол.* obok. *Він ішов мимо і не привітався.* 2. Не зачіпаючи, не потрапляючи в ціль; стороною; *пол.* obok. *Вистрелити мимо.*

МИ́МО[2], *прийм., з род. в.* 1. Уживається на позначення особи, предмета, повз які хтось рухається; поблизу яких щось відбувається. *Йти, їхати мимо когось, чогось.* 2. Уживається на позначення особи, предмета, в які хтось не вціляє. *Стріляти мимо мішені.*

MIMO, *прийм., з род. в.* Незважаючи на щось, попри. *Wyszedł z domu mimo deszczu. Mimo zarzutów nie podał się do dymisji.*

МИСЛИ́ВЕЦЬ – MYŚLIWIEC

МИСЛИ́ВЕЦЬ, -вця, *ч.* 1. Той, хто захоплюється мисливством – добуванням диких звірів і птахів для використання їхнього м'яса, хутра тощо. *Мисливець пішов на полювання.* 2. *перен.* Той, хто переслідує когось, щось, шукає когось, щось. *Мисливець, що полює на корінь женьшеня.*

MYŚLIWIEC, -wca, *ч.* Бойовий швидкохідний літак з потужним озброєнням, призначений для знищення в повітрі ворожих літаків; винищувач. *Eskadron myśliwców.*

МИ́ТО – MYTO

МИ́ТО, -а, *с.* Податок, сплачуваний за перевезення товарів через кордон; *пол.* cło. *Сплатити мито.*

MYTO, -a, *с.* Плата за переїзд дорогою, автострадою, мостом, тунелем. *Kierowcy ciężarówek dziś wykupiją winietę, a dodatkowo płacą myto na autostradzie.*

МІЗЕ́РІЯ – MIZERIA

МІЗЕ́РІЯ, -ї, *ж., розм.* 1. Дуже мала кількість чогось. *За важку працю йому заплатили просто мізерію.* 2. Щось незначне, несуттєве; дрібниця. *Він подарував їй якусь мізерію – жменю цукерок.*

MIZERIA, -ii, *ж.* 1. Салат зі свіжих огірків, нарізаних кружальцями, приправлених сіллю, перцем, оцтом, сметаною тощо. *Do kotletów przygotowała mizerię.* 2. *книжн.* Низький рівень або поганий стан чогось. *Finansowa mizeria.*

МІЗЕ́РНИЙ – MIZERNY

МІЗЕ́РНИЙ, -а, -е. 1. Незначний за розміром; дуже малий; злиденний (про абстрактні поняття). *Мізерний результат. Мізерна сума, зарплата. Мізерні доходи.* 2. Який не викликає до себе поваги; жалюгідний, нікчемний; кволий. *Це мізерна людина, справжня нікчема.*

MIZERNY, -a, -e. 1. Який має поганий вигляд; змарнілий, худий (про людину, рідше – тварину). *Mizerna twarz. Mizerna postać.* 2. *розм.* ~ **мізерний 1**. *Mizerny zysk. Mizerny dorobek naukowy. Mizerny poziom oszczędności.* 3. *розм.* ~ **мізерний 2**. *Mizerny film. Mizerny z niego aktor.*

МІ́КСЕР – MIKSER

МІ́КСЕР, -а, *ч.* 1. Циліндрична або бочкоподібна сталева посудина, в яку приймають рідкий чавун, виплавлений у доменній печі і призначений для дальшої переробки. *Ємність міксера. Машиніст міксера.* 2. Побутовий прилад для змішування, збивання різних сумішей – тіста, кремів, коктейлів і т. ін. *Збити міксером, в міксері яєчний білок, крем, мус.*

MIKSER, -a, *ч.* 1. = **міксер 2**. *Ubić białka w mikserze. Składniki oczyścić, umyć i wrzucić do miksera.* 2. Електричний пристрій для накладання кількох звукових сигналів, зображень і т. ін.; електронний музично-акустичний пристрій, який дає змогу музикантові поєднувати різноманітні акустичні властивості звука музичних інструментів у найширші комбінації; мікшер. *Mikser dyskotekowy. Mikser ste-*

reofoniczny. 3. Звукооператор, технік звукозапису. *Mikser poprosił o powtórzenie ostatnich trzech minut audycji*. 4. Бармен. *Mikser przygotowywał w szejkerze drinka*.

МІНИ́ТИСЯ, МІНЯ́ТИСЯ – MIENIĆ SIĘ[1, 2]

МІНИ́ТИСЯ, мінюся, мінишся, *недок*. 1. *рідко*. Ставати, робитися іншим; змінюватися. *Темп музики весь час міниться*. 2. Втрачати самовладання, внутрішню рівновагу під впливом якихось почуттів, переживань. *Мінитися з гніву, радості, ревнощів. Мінитися від щастя, злості, туги*. 3. Затемнюватися на короткий час; меркнути. *Сонце, місяць міниться*. 4. *чим і без додатка*. Сяяти різними тонами, кольорами; переливатися, грати. *Озеро мінилося різними кольорами. Сніг міниться під світлом ліхтарів*.

МІНЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок*. 1. *чим*. Робити взаємний обмін; обмінюватися. *Діти мінялися іграшками*. 2. Заміняти когось, щось іншим. *Міняється варта*. 3. Ставати, робитися іншим; змінюватися. *Його характер міняється на краще*.

MIENIĆ SIĘ[1], -nię się, -nisz się, *недок*. = **міни́тися 4**. *Mienić się kolorami tęczy, tysiącem barw. Mienić się w słońcu, w świetle księżyca*.

MIENIĆ SIĘ[2], -nię się, -nisz się, *недок*., *уроч*. Називати себе; вважати себе кимось. *Mienić się katolikiem*.

МІНЯ́ТИСЯ – див. **МІНИ́ТИСЯ**

МІ́РНИЙ – MIERNY

МІ́РНИЙ, -а, -е. 1. Який відбувається, здійснюється в нешвидкому ритмі; розмірений, ритмічний. *Мірне дихання. Мірне цокання копит коня. Мірні кроки*. 2. *спец*. Яким вимірюють щось, який є міркою. *Мірний дріт. Мірна стрічка*. 3. Який не виявляє себе повною мірою, на повну силу; стриманий, поміркований. *Він ставиться до неї з мірним почуттям*.

MIERNY, -a, -e. 1. Пересічний, нічим не примітний, слабкий з погляду якості, вартості. *Mierny umysł. Mierne zdolności. Mierny uczeń. Mierny utwór. Mierne wyniki. Mierna jakość druku. Mierna aktorka*. 2. Невеликий, незначний. *Mierny wzrost. Mierny pożytek*.

МІ́СЯЦЬ – MIESIĄC

МІ́СЯЦЬ, -я, *ч*. 1. Найближче до Землі небесне тіло, супутник Землі, що світить відображеним сонячним світлом. *Молодий, щербатий, повний місяць. Фази Місяця. Астроном досліджує Місяць*. 2. Проміжок часу, протягом якого це небесне тіло обертається навколо Землі (від 28 до 31 доби); проміжки часу, на які поділяють рік у сучасному календарі. *Лютий – другий місяць року*.

MIESIĄC, -a, *ч*. 1. = **місяць 2**. *Miesiąc kalendarzowy, księżycowy. Ubiegły, przyszły miesiąc. Wyjechać na miesiąc*.

МІ́СЯЧНИК – MIESIĘCZNIK

МІ́СЯЧНИК, -а, *ч*. 1. Проміжок часу в 30 днів, призначений для якоїсь роботи або проведення громадської кампанії. *Місячник допомоги хворим дітям. Місячник озеленіння. Провести, оголосити місячник. Місячник був присвячений культурі України*. 2. Книжка, журнал, періодичне видання, що виходять раз на місяць; щомісячник. *Купити, читати місячник*.

MIESIĘCZNIK, -a, *ч*. = **місячник 2.** *Opiniotwórczy miesięcznik. Miesięcznik przekształcił się w dwutygodnik*.

МІ́ТКА – див. **МЕ́ТКА**

МІША́ТИ – MIESZAĆ

МІША́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*. 1. За допомогою ложки, мішалки та ін. перегортати, збовтувати, перемішувати щось. *Мішати ложкою. Мішати кашу, суп*. 2. Сполучати щось різнорідне; порушувати порядок розміщення чогось. *Мішати українські й польські слова. Мішати карти*. 3. *розм*. Помилково приймати одне

за інше; плутати, не розрізняти. *Мішати день і ніч.*

MIESZAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. = **мішати 1.** *Mieszać łyżeczką kawę. Mieszać bigos w garnku. Mieszać zaprawę.* 2. ~ **мішати 2.** *Mieszać obce wyrazy do ojczystego języka. Nie należy mieszać leków z alkoholem.* 3. Утаємничувати, уводити когось у щось; вплутувати. *Nie mieszaj mnie do swoich problemów rodzinnych.* 4. = **мішати 3.** *Mieszał nazwiska, imiona, daty, pojęcia.* 5. *розм.* Викликати безлад, замішання, перешкоджати в чомусь. *Przestań mieszać – swoimi radami bardziej nam przeszkadzasz, niż pomagasz.* 6. *розм.* Інтригувати. *Ciągle mieszał, podjudzał ludzi przeciwko sobie.*

МЛИНÉЦЬ – MŁYNIEC

МЛИНÉЦЬ, -нця́, *ч.* Тонкий корж з рідкого тіста, смажений на сковороді. *Солодкі, прісні млинці. Млинці з яблуками. Млинці з червоною ікрою. Смажити млинці.*

MŁYNIEC, młyńca, *ч.* 1. Раптовий, швидкий оберт. *Karkołomny młyniec. Wywinąć młyńca. Pstrąg kręci młyńca.* 2. Удар, якому передує раптовий, швидкий оберт зброї. *Zakręcić młyńca mieczem.*

МЛÍТИ – MLEĆ

МЛÍТИ, млíю, млíєш, *недок.* 1. Бути в стані млості – почуття розслабленості, знемоги. *Млíти від компліментів.* 2. Знемагати від болю, глибоких переживань. *Млíти в розпачі.* 3. Ставати нечутливим; терпнути (про руки, ноги, пальці тощо). *Ноги мліють.* 4. Непритомніти. *Коли він відчув, що вона мліє, став обливати її холодною водою.* 5. Знемагати від високої температури, спеки. *Люди мліли від спеки.*

MLEĆ, mlę, mlesz, *недок.* 1. Перетворювати на борошно зерно, роздрібнюючи, розтираючи його; роздрібнюючи, розтираючи щось, перетворювати на порошок або однорідну масу; молоти. *Mleć ziarno na mąkę. Mleć kawę. Mleć grzyby, mięso.* 2. *перен.* Обертатися, крутитися, перемішувати щось (перев. про механізми). *Odtwarzacz miele dyskiem.* 3. *перен.* Повільно пережовувати. *Mełł w zębach źdźbło trawy.*

MÓBA – MOWA

MÓBA, -и, *ж.* 1. Здатність людини говорити, висловлювати свої думки. *Зі страху йому відібрало мову.* 2. Сукупність загальноприйнятих у межах певного суспільства, нації звукових знаків для передачі явищ і понять, а також правил їх комбінування у процесі вираження думок. *Українська, польська, англійська мова. Національна, рідна, іноземна мова. Говорити мовою предків. Знати мову батьків. Вивчати мову. Навчати рідної мови.* 3. Мовлення, властиве комусь; манера говорити; чиїсь слова, вислови. *Його, її мова. Дитяча, стареча мова.* 4. Те, що говорять, розмова, звуки розмови. *Мандрівник вже давно не чув людської мови.* 5. *тільки одн., чого, яка, перен.* Те, що виражає собою якусь думку; що може бути засобом спілкування. *Мова очей, жестів, музики. Мова тварин.*

MOWA, -y, *ж.* 1. = **мова 1.** *Stracić, odzyskać mowę.* 2. ~ **мова 3.** *Niewyraźna, sepleniąca mowa. Naśladować czyjąś mowę. Mowa dziecka.* 3. = **мова 4.** *Tak bardzo chciał znów usłyszeć mowę ojczystą.* 4. *книжн.* ~ **мова 2.** *Mowa polska.* 5. = **мова 3.** *Mowa delfinów. Mowa ciała.* 6. Публічний виступ з якогось приводу; текст такого публічного виступу; промова. *Mowa sejmowa. Mowa powitalna, pochwalna, pogrzebowa. Płomienna, napuszona mowa. Wygłosić mowę. Wystąpić z mową.*

МОЗÓЛЬ, МОЗÓЛЯ – MOZÓŁ

МОЗÓЛЬ, -я, *ч.* і **МОЗÓЛЯ**, -і, *ж.* Розрощення у тварини і людини рогового шару шкіри (перев. на руках і ногах) у місцях, що зазнають тривалого тиснення або тертя; *пол.* odcisk, nagniotek. *Болючі мозолі. Мозолі на руках, ногах. Руки, ноги в мозолях. Натерти мозолі.*

MOZÓŁ, -ołu, *ч.*, *книжн.* Тяжка праця. *Objuczeni tobołami ludzie z mozołem brnęli dalej. Mrówka z mozołem ciągnęła źdźbło trawy.*

МОЗО́ЛЯ – див. **МОЗО́ЛЬ**

МОНІТО́Р – MONITOR

МОНІТО́Р, -а, *ч.* 1. Пристрій для відтворення зображення на екрані з відеосигналу телекамери, комп'ютера, вимірювальних пристроїв. *Екран монітора. Телевізійний монітор. Монітор комп'ютера. Читати на моніторі.* 2. Баштовий броньований військовий корабель із великокаліберною артилерією, призначений для операцій біля морських берегів і на річках. *У флотилію входили два монітори.*

MONITOR, -a, *ч.* 1. Офіційний часопис, перев. зі словом *monitor* у заголовку. *Ogłosić coś w «Monitorze Polskim».* 2. = **монітор 1**. *Monitor komputera. Monitor kontrolny. Obserwować sytuację na monitorze.* 3. = **монітор 2.** *Monitor morski, rzeczny.*

МОНТЕ́Р – MONTER

МОНТЕ́Р, -а, *ч.* Спеціаліст, який ремонтує, налагоджує різноманітне електричне обладнання. *Монтери працювали на лінії електропередач.*

MONTER, -a, *ч.* Кваліфікований робітник, що монтує та ремонтує машини, апарати тощо. *Monter systemów rurociągowych. Monter sieci komunalnych. Monter-elektronik. Monter instalacji wodno-kanalizacyjnych.*

МОРА́ЛЬ – MORAŁ

МОРА́ЛЬ, -і, *ж.* 1. Система норм і принципів поведінки людей у ставленні один до одного та до суспільства; етика; *пол.* moralność. *Сувора, сучасна мораль. Принципи, норми моралі.* 2. Повчальний висновок із чогось. *Мораль байки, казки, оповідання.*

MORAŁ, -u, *ч.* = **мораль 2**. *Morał bajki, opowiadania. Jaki jest morał z tej historii?*

МОРДУВА́ТИ – MORDOWAĆ

МОРДУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Завдавати комусь фізичного болю або моральних страждань; мучити, катувати; не давати спокою, хвилювати. *Мордувати в'язнів. Не мордуй дитину своїми вказівками.*

MORDOWAĆ, -duję, -dujesz, *недок.* 1. Вбивати, перев. жорстоко, катуючи. *Mordować z zimną krwią, z premedytacją, bezkarnie. Mordować niewinnych, bezbronnych.* 2. *розм.* Набридати, мучити. *Mordować kogoś pytaniami. Mordował ją ciągłymi podejrzeniami.* 3. *розм.* Псувати щось внаслідок невмілого використання, виконання. *Zwolnij trochę, przestań mordować silnik.*

МОРЕ́ЛЯ – MORELA

МОРЕ́ЛЯ, -і, *ж.* 1. Сорт абрикоса з дрібними плодами; плід цього дерева. *Солодкі, жовтогарячі морелі.* 2. Сорт вишні; гріоти. *Темні, чорні, соковиті морелі.*

MORELA, -i, *ж.* (*Armeniaca Juss*). Абрикос; плід цього дерева. *Kwitnąca morela. Żółta morela. Zjeść morelę.*

МОРС – MORS[1, 2]

МОРС, -у, *ч.* Солодкий напій з води та соку ягід або плодів. *Ягідний, фруктовий морс. Готувати, пити морс.*

MORS[1], -a, *ч.* 1. (*Odobenus rosmarus*). Водяний ластоногий ссавець із вусатою мордою, великими іклами та короткою шерстю; морж. *Morsy wylegiwały się na brzegu. Polowanie na morsy.* 2. *розм.* Людина, що купається в зимовий час у відкритих водоймищах; любитель цілорічного купання; морж. *Morsy rzuciły się do lodowatego morza.*

MORS[2], -a, *ч.*, *розм.* Азбука Морзе. *Pisać morsem.*

МОТА́ТИ – MOTAĆ

МОТА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* 1. Навивати, накручувати що-небудь на щось. *Мотати нитку на шпульку.* 2. *чим*, *розм.* Кивати головою, махати рукою. *Кінь мотав головою, відганяючи мух.* 3. *перен.*, *фам.*

Швидко йти, бігти кудись; іти геть. *Мотай звідси, а то гірше буде.* 4. *без додатка, перен., фам.* Швидко, жадібно їсти. *Він так мотає вареники, що в макітри вже дно видно.* 5. *без додатка, перен., фам.* Нерозумно, без потреби витрачати гроші, майно тощо; марнотратити. *Він не працює, а лиш мотає батьківські гроші.*

MOTAĆ, -am, -asz, *недок., розм.* 1. Говорити плутано, незрозуміло. *Przestań motać, mów jak człowiek.* 2. Діяти підступно, підбурювати проти когось, інтригувати. *Ciągle motał, kombinował, kłamał.* 3. Плутати (нитки, волосся і т. ін.). *Wiatr motał nasze włosy.* 4. = **мотати 1**. *Motać nitki.*

МОТИ́ЛЬ – MOTYL

МОТИ́ЛЬ, -я́, *ч.* Яскраво-червона личинка комара-дзвонарика, що є цінним кормом для риб. *Ловити рибу на мотиля.*

MOTYL, -a, *ч.* 1. Метелик. *Piękny, kolorowy motyl. Lekki jak motyl.* 2. Краватка, яка формою нагадує метелика. *Zawiązać motyla pod szyją.*

МО́ТЛОХ – MOTŁOCH

МО́ТЛОХ, -у, *ч., збірн.* 1. Старі речі домашнього вжитку, одяг, ганчір'я тощо; непотрібні, непридатні для використання речі; *пол.* rupiecie. *Горище було завалене всяким мотлохом: старими черевиками, поламаними стільцями, іржавим реманентом.* 2. *перен., зневажл.* Погані, негідні люди; наволоч. *Не розмовляй з тим мотлохом.* 3. *перен., розм.* Те, що не має цінності. *Від мистецтва до мотлоху один крок.*

MOTŁOCH, -u, *ч., зневажл.* Простий народ, низи суспільства; рядові представники якогось громадського середовища, суспільної верстви; духовно обмежене середовище, маса, верства і т. ін., позбавлена високих помислів та бажань; чернь. *Wrzaskliwy, rozwydrzony motłoch.*

МОТО́К – MOTEK

МОТО́К, -тка́, *ч.* Рівно змотана або намотана на щось нитка, мотузка, стрічка і т. ін. *Моток ниток, тасьми, дроту.*

MOTEK, -tka, *ч.* 1. = **моток**. *Motek włóczki.* 2. Котушка в машинах, верстатах (швацьких, прядильних, ткацьких) для намотування ниток; шпулька. *Nawijać przędzę na motek.*

МОШКАРА́ – MASZKARA

МОШКАРА́, -и́, *ж., розм.* Збірн. до **мошка** – дрібна двокрила комаха, схожа на мушку. *Мошкара літала над озером. На туристів напала мошкара.*

MASZKARA, -y, *ж., книжн.* 1. Бридка постать чи обличчя, яке викликає огиду; потвора, страховище. *A cóż to za maszkara siedziała koło ciebie w teatrze?* 2. Декоративна скульптурна прикраса у вигляді стилізованої фантастичної маски людини або тварини, що нею оздоблювали будівлі, фонтани, вироби декоративно-ужиткового мистецтва тощо; маскарон. *Na frontonie budynku widnieją maszkary.*

МУ́ДРИЙ – MĄDRY

МУ́ДРИЙ, -а, -е. 1. Наділений, обдарований великим розумом; який має значний життєвий досвід; розумний, досвідчений. *Мудрий дід. Мудра бабуся.* 2. Який ґрунтується на глибокому розумінні чогось, на великому досвіді; який виражає розум, проникливість. *Мудра книжка. Мудре слово. Мудрі очі.*

MĄDRY, -a, -e. 1. Розумний. *Mądry mężczyzna. Mądra kobieta. Mądre dziecko.* 2. = **мудрий 2**. *Mądry wybór. Mądra decyzja, rada. Mądre zdanie.* 3. Який, вдаючись до хитрощів, використовує певні обставини для власної вигоди; здатний добре й швидко міркувати; кмітливий, тямущий; спритний. *Mądre stworzenie.*

МУЛЬТИПЛІКА́ТОР[1, 2] – MULTIPLIKATOR

МУЛЬТИПЛІКА́ТОР[1], -а, *ч.* Художник, який створює малюнки для мультипл-

каційних фільмів; аніматор. *Відомий український мультиплікатор. Працювати мультиплікатором.*

МУЛЬТИПЛІКА́ТОР[2], -а, *ч.* Пристрій, який забезпечує підвищення тиску робочої рідини в гідравлічному пресі. *Поломка мультиплікатора.*

MULTIPLIKATOR, -a, *ч.* 1. = **мультиплікатор**[2]. *Multiplikator ciśnienia.* 2. *тех.* Вид передачі, що збільшує кількість обертів. *Multiplikator prędkości.*

МУР – MUR

МУР, -у, *ч.* 1. Висока кам'яна або цегляна стіна навколо чогось. *Мури навколо старої частини міста.* 2. *рідко.* Вертикальна частина будівлі; стіна. *Темні мури будинку.* 3. *перен.* Те, що роз'єднує або ізолює людей; стіна. *Мур байдужості.*

MUR, -u, *ч.* 1. = **мур 1**. *Grube mury zamkowe. Mury obronne.* 2. *пошир.* ~ **мур 2**. *Dziura w murze. Przeskoczyć mur.* 3. = **мур 3**. *Mur niezrozumienia, obojętności.* 4. *перен.* Група людей, яка щільно затуляє або відгороджує когось, щось від когось, чогось. *Mur pleców zasłaniał mu widok. Mur ochroniarzy dzielił VIP-a od tłumu.* 5. *спорт.* У футболі та деяких інших іграх – група гравців, що стоять один біля одного і захищають ворота під час штрафних; стінка. *Piłka trafiła w mur.*

МУ́ШЛЯ – MUSZLA

МУ́ШЛЯ, -і, *ж.* Тверде захисне покриття деяких безхребетних тварин (слимаків, молюсків і т. ін.) у вигляді стулок або витої коробочки; черепашка. *Порожня, рожева, кубинська мушля. Слимак сховався у мушлю.*

MUSZLA, -i, *ж.* 1. = **мушля**. *Muszle morskie.* 2. Предмет, що формою нагадує мушлю. *Muszla orkiestrowa. Muszla pod kranem.* 3. Посудина, об'єднана зі стічною трубою. *Muszla klozetowa.*

Н

НАБА́ВИТИСЯ – NABAWIAĆ SIĘ, NABAWIĆ SIĘ[1, 2]

НАБА́ВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *док.* Досхочу побавитися. *Дитина вже набавилася новою іграшкою.*

NABAWIAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *рідко, недок.*, **NABAWIĆ SIĘ**[1], -wię się, -wisz się, *док.*, *книжн.* Доводити себе до чогось неприємного (про нещастя, хворобу і т. ін.). *Nabawić się poważnej choroby. Podczas zawodów nabawiłem się kontuzji. Nabawić się kompleksów.*

NABAWIĆ SIĘ[2], -wię się, -wisz się, *док.* = **набавитися.** *Już się nabawiłeś tą zabawką, oddaj chłopczykowi.*

НАВИВА́ТИ, НАВИ́ТИ, НАВИНУ́ТИ, НАВІВА́ТИ, НАВІ́ЮВАТИ, НАВІ́ЯТИ – NAWIJAĆ, NAWINĄĆ

НАВИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **НАВИ́ТИ**, -в'ю́, -в'є́ш *і* **НАВИНУ́ТИ**, -ну́, -не́ш, *док.* 1. Намотувати, накручувати на щось. *Навити локон на палець. Навити нитку на котушку.* 2. Наготовляти за допомогою сукання якусь кількість чогось. *Навити гору шнурів.*

НАВІВА́ТИ, -а́ю, -а́єш і **НАВІ́ЮВАТИ**, -юю, -юєш, *недок.*, **НАВІ́ЯТИ**, -і́ю, -і́єш, *док.* 1. *тільки недок.* **навіва́ти**. Слабо, злегка віяти. *Навіває теплий вітерець.* 2. Приносити вітром, потоком повітря; *безос.* *Застуду навіяло протягом.* 3. Викликати в когось якийсь настрій, стан; вплива-

ти на когось якимось способом. *Гіпнотизер навіяв сон.* 4. Віючи, очищати певну кількість чогось. *Навіяти колосся.*

NAWIJAĆ, -am, -asz, *недок.*, NAWINĄĆ, -nę, -niesz, *док.* 1. = **навивати 1.** *Nawijać żyłkę na kołowrotek. Nawinąć włosy na wałki.* 2. *тільки недок., розм.* Безупинно говорити; базікати. *Nawijał jej o miłości całą godzinę.*

НАВИНУ́ТИ – див. **НАВИВА́ТИ**

НАВИ́ТИ – див. **НАВИВА́ТИ**

НАВІВА́ТИ – див. **НАВИВА́ТИ**

НАВІ́С – NAWIS

НАВІ́С, -у, *ч.* Покрівля на стовпах чи інших опорах для захисту когось, чогось від сонця, негоди і т. ін. *Відпочивати під навісом. Сховатися від дощу під навісом.*

NAWIS, -u, *ч.* 1. Те, що нависає над чимось. *Nawis lodowy. Nawis śniegu, piaskowca.* 2. *мор.* Частина корпусу корабля на кормі або носі, висунута над рівнем води. *Nawis dziobowy, rufowy.*

НАВІ́ЮВАТИ – див. **НАВИВА́ТИ**

НАВІ́ЯТИ – див. **НАВИВА́ТИ**

НАВУ́ШНИК – NAUSZNIK

НАВУ́ШНИК, -а, *ч.* 1. *перев. мн.* Частина головного убору, що закриває вуха. *Теплі навушники. Шапка з навушниками. Опустити, підняти навушники.* 2. *перев. мн.* Пристрої, що надіваються на вуха і слугують для сприйняття електричного сигналу на звуковій хвилі; *пол.* słuchawki. *Навушники до плеєра, телевізора, телефону. Надіти навушники. Слухати через навушники музику, радіопередачу.* 3. Частина вуздечки, що міститься поза вухами коня. *Навушники вуздечки.* 4. *розм.* Той, хто доносить. *Цей навушник знову побіг до директора.*

NAUSZNIK, -a, *ч.*, *перев. мн.* = **навушник 1.** *Czapka z nausznikami. Opuścić, podnieść, założyć nauszniki.*

НАВ'ЯЗА́ТИ — див. **НАВ'Я́ЗУВАТИ**

НАВ'Я́ЗУВАТИ, НАВ'ЯЗА́ТИ – NAWIĄZYWAĆ, NAWIĄZAĆ

НАВ'Я́ЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **НАВ'ЯЗА́ТИ**, -в'яжу́, -в'я́жеш, *док.* 1. Прикріплюючи до чогось, обмотуючи навколо чогось, зав'язувати. *Нав'язати мотузку на палку.* 2. В'язати певну кількість чогось. *Нав'язати багато шапок, сіток, снопів.* 3. *перен.* Змушувати когось приймати, робити щось всупереч бажанню. *Нав'язувати комусь свою думку. Нав'язувати готові рішення.*

NAWIĄZYWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок.*, NAWIĄZAĆ, -wiążę, -wiążesz, *док.* 1. *книжн.* Налагоджувати, поновлювати стосунки, зв'язок. *Nawiązać kontakt, łączność, rozmowę.* 2. *книжн.* Спиратися на щось, черпати звідкись думки, ідеї, брати за вихідну точку роздумів, розмови. *Nawiązać do rozmowy, artykułu, stwierdzenia, wypowiedzi poprzednika. W swej twórczości nawiązywał do tradycji przedchrześcijańskiej.* 3. *розм.* ~ **нав'язати 1.** *Nawiązał baloniki na sznurek.* 4. ~ **нав'язати 2.** *Nawiązać sieci. Nawiązać snopów.*

НАГАДА́ТИ – див. **НАГА́ДУВАТИ**

НАГА́ДУВАТИ, НАГАДА́ТИ – NAGADYWAĆ, NAGADAĆ

НАГА́ДУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **НАГАДА́ТИ**, -да́ю, -да́єш, *док.* 1. Примушувати згадати про когось, щось. *Він нагадав про її обіцянку. Нагадай йому, що треба купити квіти.* 2. *тільки недок.* Бути, здаватися схожим на когось, щось. *Він нагадує мені Петра. Кімната нагадувала смітник.* 3. *розм.* Відновляти в пам'яті минулі події, явища, образи тощо; згадувати. *Вона нагадала, що в нього був день народження.*

NAGADAĆ, -am, -asz, *док.* 1. Набазікати. *Nagadać głupstw, bredni, bzdur.* 2. Поширити неправдиві чутки, які плямують когось, несправедливо звинуватити; обмовити. *Nagadała na niego niestworzonych rzeczy. Coś nagadał na ciebie dyrektorowi.* 3. Висловити своє невдоволення з

приводу чогось; дорікнути. *Nagadaj mu tak, żeby mu w pięty poszło.*

НАГНІТА́ТИ, НАГНІТИ́ТИ – NAGNIATAĆ, NAGNIEŚĆ

НАГНІТА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **НАГНІТИ́ТИ**, -ічу́, -іти́ш, *док.* Натискаючи, переміщати і зосереджувати в обмеженому просторі (повітря, рідину). *Нагнітати воду, нафту, газ по трубах.*

NAGNIATAĆ, -am, -asz, *недок.*, **NAGNIEŚĆ**, -gniotę, -gnieciesz, *док.* Легко натискати. *Kucharz lekko nagniótł pokrojone kawałki mięsa. Lekarz nagniatał okolice trzustki.*

НАГНІТИ́ТИ – див. **НАГНІТА́ТИ**

НАГРАВА́ТИ, НАГРА́ТИ – NAGRYWAĆ[1, 2], NAGRAĆ[1, 2]

НАГРАВА́ТИ, -граю́, -граєш, *недок.*, **НАГРА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. *тільки недок.* Грати тихо, одноманітно або недбало. *Награвати на гітарі, на піаніно.* 2. Передавати основну мелодію. *Награвати мотив.* 3. *рідко.* Грати для фонографічного запису. *Награвати пісню на платівку.*

NAGRYWAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, **NAGRAĆ[1]**, -am, -asz, *док.* Записати звук або (та) зображення на якийсь носій. *Nagrać przemówienie na dyktafon. Nagrać piosenkę, koncert. Nagrać kasetę wideo. Nagrać krótki film kamerą cyfrową.*

NAGRYWAĆ[2], -am, -asz, *недок.*, **NAGRAĆ[2]**, -am, -asz, *док.*, *розм.* Знаходити, підшуковувати комусь щось, когось, перев. роботу, робітника, фахівця. *Nagrać komuś robotę. Znajomy nagrał mi fachowca od stolarki.*

НАГРА́ТИ – див. **НАГРАВА́ТИ**

НАДАВА́ТИ[1, 2], НАДА́ТИ – NADAWAĆ[1, 2], NADAĆ

НАДАВА́ТИ[1], -даю́, -дає́ш, *док.*, *розм.* 1. Дати щось в якійсь кількості або в кілька заходів. *Вона надавала йому в дорогу багато всякої їжі.* 2. Завдати поразки комусь; перемогти когось; побити когось. *Він йому так надавав, що три дні голова боліла.*

НАДАВА́ТИ[2], -даю́, -дає́ш, *недок.*, **НАДА́ТИ**, -да́м, -даси́, *док.* 1. Давати можливість мати щось, користуватися чимось і т. ін.; *пол.* nadawać; udzielać; świadczyć. *Надавати право, можливість, допомогу. Надавати притулок. Надавати послуги.* 2. Додавати якусь якість, властивість тощо; *пол.* dodawać. *Любов до неї надавала йому енергії та впевненості в собі.* 3. Наділяти якимись рисами, робити якимсь на вигляд. *Ця хустка надає їй вигляду старої баби.* 4. Примушувати когось, щось здійснювати якийсь рух чи переходити до якогось стану. *Надати тілу рівноваги.*

NADAWAĆ[1], -daję, -dajesz, *док.* = **надавати[1] 1.** *Nadawali jej słodyczy i różnych książek.*

NADAWAĆ[2], -daję, -dajesz, *недок.*, **NADAĆ**, -dam, -dasz, *док.* 1. Посилати, відсилати щось кудись. *Nadać list polecony. Nadać paczkę.* 2. Передавати по телебаченню, радіо. *W telewizji nadali komunikat o zagrożeniu powodziowym. Program pierwszy nadał program dla dzieci zamiast filmu sensacyjnego.* 3. Здійснювати трансляцію; транслювати. *Nadawać na wysokich częstotliwościach.* 4. ~ **надавати[2] 3.** *Nadać komuś, czemuś kształt, urok, wygląd, ton. Nadać czemuś piętno, znaczenie, wartość.* 5. ~ **надавати[2] 1.** *Nadać komuś ziemię na własność. Nadać komuś medal, tytuł. Nadać komuś lub czemuś autonomię, prawa, przywileje.* 6. *тільки недок.*, *розм.* Безперервно говорити. *Przestań już nadawać, jedz obiad.* 7. *тільки недок.*, *розм.* Обмовляти, наговорювати. *Przez cały dzień nadawała na synową.*

НАДАВА́ТИСЯ – NADAWAĆ SIĘ

НАДАВА́ТИСЯ, -ає́ться, *недок.* Пас. до **надавати[2] 1–4.** *Йому надаються всі права керівника. Дерев'яній заготовці надається форма кола.* 2. *зах.* Годитися. *Він зовсім не надається до політики.*

NADAWAĆ SIĘ, -daję się, -dajesz się, *недок.*, **NADAĆ SIĘ**, -dam się, -dasz się, *док.*,

нейтр. ~ **надаватися 2.** *Przyniesione materiały nie nadawały się do niczego. Nie nadaję się do tej roli.*

НАДÁТИ – див. **НАДАВÁТИ**

НÁДТО – NADTO

НÁДТО, *присл.* 1. Більше від звичайної норми, міри, межі; занадто, надмірно. *Надто сильний мороз. Надто серйозна дитина.* 2. *рідко.* Особливо, насамперед, передусім. *Його поведінку засудили всі і надто найближчі родичі.*

NADTO. 1. *спол., книжн.* Уживається для приєднання однорідних членів речення або цілих речень; також, до того ж, крім того. *Proponowane zmiany przyczynią się do szybszego wzrostu gospodarczego, a nadto do powstania silnej klasy średniej. Ustalono nadto, iż większość przedstawionych na sali sądowej dokumentów nie jest wiarygoodnych.* 2. *присл., заст.* ~ **надто 1.** *W nowej ustawie prawo do odszkodowań nadto zawężono. Nadto był strachliwy, by wystąpić przeciw bezprawiu.*

НАЖИВÁТИСЯ, НАЖИ́ТИСЯ – NAŻYĆ SIĘ

НАЖИВÁТИСЯ, -áюся, -áєшся, *недок.*, **НАЖИ́ТИСЯ,** -иву́ся, -иве́шся, *док.* 1. Збагачуватися легким, нетрудовим способом; одержувати прибуток; багатіти. *Вона нажилася на обдурюванні покупців. Він нажився на продажу лісу.* 2. *тільки док., розм.* Багато, довго прожити; досхочу, добре пожити. *Він добре нажився: йому вже сто років.* 3. *тільки недок., розм.* Пас. до **наживати** – здобувати щось у власність; набувати якогось стану, властивостей. *Він нажився букета хвороб.*

NAŻYĆ SIĘ, -żyję się, -żyjesz się, *док.* 1. = **нажитися 2.** *Babcia utyskiwała, że nażyła się już na tym świecie.*

НАЖИ́ТИСЯ – див. **НАЖИВÁТИСЯ**

НАЇЖДЖÁТИ, НАЇЗДИ́ТИ, НАЇХАТИ – NAJEŻDŻAĆ, NAJECHAĆ

НАЇЖДЖÁТИ, -áю, -áєш, *недок.* і **НАЇЗДИ́ТИ,** -їжджу́, -їзди́ш, *док.*, **НАЇ́ХАТИ,** -ї́ду, -ї́деш, *док.* 1. Їдучи, наштовхуватися, натикатися, натрапляти на когось, щось. *Наїхати на когось, на дерево, на паркан.* 2. Приїжджати у великій кількості. *Гостей наїхало!* 3. *розм.* Приїжджати іноді, на якийсь час; бувати наїздом. *Чи наїжджає до вас син?* 4. *простор.* Грубо критикувати когось, висловлювати претензії. *Нема чого на мене наїжджати, сам винен.*

NAJEŻDŻAĆ, -am, -asz, *недок.*, **NAJECHAĆ,** -jadę, -jedziesz, *док.* 1. = **наїжджати 1.** *Najechać na słup, minę. Najechać samochodem na pieszych.* 2. Нападати на сусідню країну. *Najechać na sąsiedni kraj.* 3. *розм.* Пересунути елемент якогось приладу, техніки таким чином, щоб хтось, щось опинилися в полі її дії. *Najechać kamerą na twarz aktora. Najechać kursorem na ikonkę.* 4. = **наїжджати 4.** *Najeżdżać na swoich przeciwników.*

НАЇЗД – NAJAZD

НАЇЗД, -у, *ч.* 1. Дія за знач. **наїзди́ти, наїжджáти.** *Водій уникнув наїзду на пішохода.* 2. Приїзд, прибуття когось у великій кількості. *Наїзд гостей, туристів.*

NAJAZD, -u, *ч.* 1. Навала, напад, набіг. *Najazd dzikusów.* 2. *перен., жарт.* ~ **наїзд 2.** *Najazd turystów. Sklepy i bazary przy granicy przeżywają prawdziwy najazd klientów.*

НАЇЗДИ́ТИ – див. **НАЇЖДЖÁТИ**

НАЇХАТИ – див. **НАЇЖДЖÁТИ**

НАКÁЗ – NAKAZ

НАКÁЗ, -у, *ч.* 1. Офіційний документ, в якому викладено розпорядження, постанову військового начальника, керівника установи, підприємства, організації і т. ін.; *пол.* rozporządzenie; decyzja; rozkaz. *Наказ генерала, ректора, міністра. Писати, видавати, читати, виконувати наказ.* 2. Розпорядження, настанова, вказівка. *Виконати батьків наказ. Вислухати наказ.*

NAKAZ, -u, *ч.* 1. ~ **наказ 2.** *Generał kierujący akcją ratunkową wydał nakaz opu-*

szczenia zagrożonych budynków. 2. Ордер на щось. *Nakaz eksmisji. Nakaz aresztowania. Nakaz przeszukania.* 3. Внутрішня норма, спонука поведінки, дії. *Nakazy etyczne, moralne.*

НÁКЛАД – NAKŁAD

НÁКЛАД, -у, *ч.* Кількість примірників одного періодичного видання або книжки; тираж. *Наклад словника – одна тисяча примірників.*

NAKŁAD, -u, *ч.* 1. *перев. мн.* Затрати коштів, роботи, енергії і т. ін. для виконання якогось завдання. *Nakłady inwestycyjne. Wzrost nakładów na szkolnictwo.* 2. = **наклад 1**. *Książka wyszła dużym nakładem. Nakład już się rozszedł.* 3. Видання кимось якогось твору за власний кошт. *Powieść ukazała się nakładem Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych.*

НАЛÉЖНІСТЬ – NALEŻNOŚĆ

НАЛÉЖНІСТЬ, -ності, *ж.* 1. Стан за знач. **належний** – який є чиєюсь власністю; який має зв'язок з кимось, чимось; потрібний, відповідний. *Суд підтвердив належність будинку дружині.* 2. Те, що є складовою частиною чогось, когось. *Обов'язковою належністю уніформи була краватка.*

NALEŻNOŚĆ, -ści, *ж.* Належні гроші, плата, обов'язковий для оплати платіж. *Należność za pracę, za usługę. Uiścić, zapłacić, wręczyć komuś należność. Uregulować należności za światło, gaz, sprzątanie. Należność wynosi 200 zł.*

НАЛИ́ВКА – NALEWKA

НАЛИ́ВКА, -и, *ж.* Солодкий спиртний напій, настояний на ягодах або фруктах. *Наливка з вишень.*

NALEWKA, -i, *ж.* = **наливка.** *Nalewka z czarnych porzeczek.* 2. Алкогольний, рідше водяний, екстракт з рослинної сировини, що використовується як лікувальний засіб; настоянка. *Nalewka z miłorzębu.*

НАЛЯГÁТИ, НАЛЯГТИ́ – NALEGAĆ

НАЛЯГÁТИ, -áю, -áєш, *недок.*, **НАЛЯГТИ́**, -ляжу, -ляжеш, *док.* 1. *на кого, що.* Навалюючись, лягаючи, давити на когось, щось; *перен.* про почуття, думку і т. ін. *Налягати плечем на двері. Тривога, втома, сон налягає на когось.* 2. *на що, розм.* Напружуючись, докладаючи зусиль, працювати чимось. *Налягати на лопату, вила, весла.* 3. *на що, перен., розм.* Завзято, наполегливо братися за щось. *Налягти на навчання. Налягти на обід.* 4. *тільки недок., перен., розм.* Наполегливо вимагати виконати, зробити щось; наполягати. *Він налягав на нас, щоб ми закінчили роботу достроково.*

NALEGAĆ, -am, -asz, *недок., пошир.* ~ **налягати 4**. *Nalegał, żeby przyjęła prezent. Nalegał na zmianę decyzji.*

НÁМІР – NAMIAR

НÁМІР, -у, *ч.* Задум, бажання зробити щось. *Його наміри нікому не відомі. Він здійснив свій намір вчитися в університеті.*

NAMIAR, -u, *ч.* 1. Напрям за компасом від спостерігача на будь-який об'єкт; пеленг. *Namiar niezidentyfikowanego obiektu latającego. Dokonać namiaru.* 2. *тільки мн., розм.* Адреса, якісь відомості про місцеперебування когось, розміщення чогось; координати. *Zostaw mi swoje namiary.*

НАМÓВИТИ – див. **НАМОВЛЯ́ТИ**

НАМОВЛЯ́ТИ, НАМÓВИТИ – NAMAWIAĆ, NAMÓWIĆ

НАМОВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **НАМÓВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Переконувати когось у чомусь, умовляти, підмовляти когось робити щось. *Намовити брата на прогулянку. Намовити дівчину вийти заміж за сусіда. Намовити когось на крадіжку. Він її намовив, щоб вона звільнилася з роботи.* 2. *на кого і без додатка.* Наговорювати, зводити наклеп на когось, щось. *Хлопці намовили на дівчинку, що це вона розбила вазу.* 3. *на кого, що, розм.* Нашіптуючи заклинання, накликати на когось щось. *Намовити воду на ворога.*

NAMAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, NAMÓWIĆ, -wię, -wisz, *док.* = **намовляти 1.** *Namówić do udziału w imprezie. Namówić kogoś do wyjazdu.*

НАПА́СТЬ – NAPAŚĆ

НАПА́СТЬ, -і, *ж.* Біда, нещастя, неприємність. *На нього звідусіль навалилися напасті.*

NAPAŚĆ, -ści, *ж.* 1. Напад, атака; агресія. *Napaść zbrojna. Napaść była tak niezczekiwana, że nikt nie starał się nawet stawiać oporu.* 2. Різкі словесні атаки, зазвичай необґрунтовані, викликані ненавистю, упередженням; нападки. *Gwałtowna, niespodziewana, bezpardonowa, niczym nieusprawiedliwiona, pozbawiona podstaw, ordynarna napaść na kogoś.*

НАПРА́ВИТИ – див. **НАПРАВЛЯ́ТИ**

НАПРАВЛЯ́ТИ, НАПРА́ВИТИ – NAPRAWIAĆ, NAPRAWIĆ

НАПРАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **НАПРА́ВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Спрямовувати, скеровувати когось, щось у певному напрямку; *перен.* зосереджувати на чомусь, спрямовувати на щось (думки, здібності, зусилля і т. ін.); *пол.* skierowywać. *Направити коня у провулок. Направити човен до берега. Направляти зусилля на досягнення мети.* 2. Посилати, відправляти когось з якоюсь метою; давати призначення; виділяти, призначати щось для чогось. *Направляти студентів за відомостями в деканат. Направити когось на роботу в село. Направити кошти на будівництво школи.* 3. Робити щось гострим; гострити. *Направляти бритву, косу.* 4. Надавати музичному інструментові певної висоти звука; настроювати. *Направляти скрипку, контрабас.*

NAPRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **NAPRAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. Ремонтувати, лагодити. *Naprawić kran, lodówkę, pralkę, samochód, buty, zegarek.* 2. Поліпшувати, вдосконалювати, поправляти, виправляти. *Naprawić ustawę, system. Naprawić stosunki z sąsiadami.* 3. Виправляти, відшкодовувати заподіяне комусь зло, збитки тощо. *Naprawić krzywdę. Naprawić błąd.*

НА́РТИ – NARTY

НА́РТИ, нарт, *тільки мн.* Вузькі довгі сани, якими користуються для їзди на оленях та собаках. *Собаки тягнули нарти з дітьми.*

NARTY, nart, *мн.* (*одн.* **narta**, **-и**, *ж.*). 1. Плоскі, зазвичай дерев'яні полози, що їх прикріплюють до ніг для пересування по снігу; лижі. *Narty biegowe, zjazdowe, skokowe. Przypiąć narty. Pójść na narty. Jeździć na nartach. Połamać narty.* 2. *розм.* Їзда на лижах, лижний спорт. *Pojechać na narty w Alpy.*

НАСО́ВУВАТИ – див. **НАСУВА́ТИ**

НАСТАВА́ТИ, НАСТА́ТИ – NASTAWAĆ[1, 2], NASTAĆ

НАСТАВА́ТИ, -стає́, *недок.*, **НАСТА́ТИ**, -ста́не, *док.* 1. Надходити, наближатися, розпочинатися (про час, пору і т. ін.). *Настав березень. Настала осінь. Настали важкі часи.* 2. *перен.* Замінюючи один стан іншим, поширюватися. *Галас припинився, настала повна тиша.*

NASTAWAĆ[1], -staję, -stajesz, *недок.*, **NASTAĆ**, -stanę, -staniesz, *док.* 1. = **наставати 1.** *Nastała wiosna. Nastały upały.* 2. = **наставати 2.** *Po okresie gwałtownych zmian nastał któtkotrwały spokój.* 3. *íрон.* Прибувши кудись, обійняти якусь посаду. *Nastał nowy kierownik, a z nim nowe porządki.*

NASTAWAĆ[2], -staję, -stajesz, *недок.*, *книжн.* 1. Зазіхати на щось. *Nastawać na czyjeś życie, cnotę, honor, wolność, wiarę.* 2. Настирливо домагатися; наполягати. *Nastawać na odrzucenie projektu.*

НАСТА́ВИТИ – див. **НАСТАВЛЯ́ТИ**

НАСТАВЛЯ́ТИ[1, 2], НАСТА́ВИТИ[1, 2] – NASTAWIAĆ[1, 2], NASTAWIĆ

НАСТАВЛЯ́ТИ[1], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **НАСТА́ВИТИ[1]**, -влю, -виш, *док.* 1. Ставити

якусь кількість чогось. *Господиня наставила на стіл тарілки зі стравами.* 2. Наводити, направляти, націлювати в потрібному напрямку (зброю і т. ін.). *Наставити рушницю, багнет на ворога.* 3. *рідко.* Витягаючи, висуваючи, підставляючи, наближати до когось, чогось. *Наставити руки до джерела.*

НАСТАВЛЯ́ТИ², -я́ю, -я́єш, *недок.*, **НАСТА́ВИТИ²**, -влю, -виш, *док.* Даючи поради, навчати чогось; повчати. *Батько наставляв сина добре вчитися.*

NASTAWIAĆ¹, -am, -asz, *док.* 1. *розм.* ~ **наставляти¹ 1.** *Nastawiać kwiatów w całym pokoju. Nastawiała tyle jedzenia, że aż stół się wyginał.* 2. Набудувати багато будинків. *Nastawiać domów, budynków.*

NASTAWIAĆ², -am, -asz, *недок.*, **NASTAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. ~ **наставляти¹ 3.** *Nastawić twarz do słońca.* 2. = **наставляти¹ 2.** *Nastawić bagnet.* 3. Переміщати щось угору, притримуючи, закріплюючи, щоб не опустилось і т. ін. (зазвичай про частини одягу, завіси тощо); піднімати. *Nastawić kołnierz.* 4. Поставити варитися. *Nastawić zupę, bigos, gulasz. Nastawić obiad.* 5. Регулювати, виконувати дії, потрібні для того, щоб якийсь механізм, апарат правильно працював, функціонував; настроювати. *Nastawić radio na ulubioną stację. Nastawić ostrość, kontrast, głośność. Nastawić budzik na piątą. Nastawić zegarek. Wzmacniacz należy nastawić na większą siłę głosu.* 6. Підбурювати проти когось. *Nastawiać ludzi wrogo wobec uchodźców.* 7. Повертати, вставляти на місце вивихнуті суглоби, переламані кінцівки тощо; вправляти. *Nastawić zwichnięty bark.*

НАСТА́ТИ – див. **НАСТАВА́ТИ**

НАСУВА́ТИ, НАСО́ВУВАТИ, НАСУ́НУТИ – NASUWAĆ, NASUNĄĆ

НАСУВА́ТИ, -а́ю, -а́єш і **НАСО́ВУВАТИ**, -ую, -уєш, *недок.*, **НАСУ́НУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. *розм.* Надівати, натягати щось на голову (часом закриваючи частину обличчя). *Насувати шапку, хустку. Насунути берет на вуха.* 2. Рухаючись уперед у великій кількості, тіснити когось, наступати на когось; збиратися у великій кількості; рухаючись, наближатися. *Військо насувало на містечко. Насунули чорні хмари.* 3. *перен.* Розпочинатися, виникати; наближатися, надходити. *Зима, гроза, тиша насуває.*

NASUWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **NASUNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. = **насувати 1.** *Nasunąć beret na czoło.* 2. Викликати, спонукати до певних думок, припущень, сумнівів тощо. *Zachowanie mojego rozmówcy nasunęło mi wątpliwość co do jego prawdziwych intencji. Lektura książki nasuwa refleksję, jak bardzo w ostatnich latach zmienił się nasz stosunek do wartości chrześcijańskich. Widok inwalidy podświadomie nasuwa myśl, że nas także może spotkać taki los.*

НАСУ́НУТИ – див. **НАСУВА́ТИ**

НАТО́МІСТЬ – NATOMIAST

НАТО́МІСТЬ. 1. *присл.* Замість чогось. *Чернишеві вже вдалося подавити кілька вогневих точок, але натомість оживають інші* (О. Гончар). 2. *у знач. протиставного спол., розм.* Уживається у знач. **зате, однак.** *Їх позбавлять зарплати, натомість запропонують винагороду. Політик робив багато заяв, натомість учиняв дії, які їм суперечили.* 3. *у знач. протиставного спол., розм.* Уживається у знач. **а, тимчасом.** *У польському каталозі вебресурсів на запит «Ukraina» було видано 93 посилання, натомість на запит «Rosja» – 104.*

NATOMIAST, *спол., книжн.* ~ **натомість 3.** *Ceny kosmiczne, natomiast jakość beznadziejna. Wszyscy powinniśmy dbać o dobro wspólne, ta partia polityczna natomiast traktuje państwo jak terytorium do zdobycia. On już podjął decyzję, ty natomiast ciągle się wahasz. Jest dobrym menedżerem, natomiast wątpię, czy będzie dobrym prezesem.*

НАТУ́РА – NATURA

НАТУ́РА, -и, *ж.* 1. Сукупність психічних рис, з яких складається особливість людини і які виявляються в її діях, поведінці; вдача, характер. *Весела, вразлива, глибока, груба, добра, широка натура. У нього така натура.* 2. *тільки одн.*, *заст.* Природа. *Любити натуру.* 3. Живі істоти, предмети і явища як безпосередній об'єкт зображення. *Малювати, ліпити з натури.* 4. *тільки одн.* Товари, продукти і т. ін. як платіжний засіб замість грошей. *Платити натурою.*

NATURA, -y, *ж.* 1. *тільки одн.*, *нейтр.* ~ **натура 2**. *Piękno natury. Prawa natury. Obcować z naturą.* 2. *тільки одн.* Первісний, примітивний стан, позбавлений впливу культури та цивілізації. *Głosić ideę powrotu do natury.* 3. *тільки одн.* Природа як сила, що формує, обдаровує живі організми, зокрема людей. *Natura obdarzyła ją piekną urodą.* 4. Організм; запас фізичних сил. *Silna natura.* 5. = **натура 1**. *Gwałtowna, namiętna, prosta, szorstka, twarda, łagodna, miękka, dobra, szczodra natura. Zachowania agresywne nie leżą w jego naturze. W jego naturze było coś odpychającego. Nie miał w swej naturze krzty zrozumienia dla innych. Był łagodny z natury.* 6. *тільки одн.* Вид, тип, характер чогось. *Kwestie natury formalnej. Dolegliwości natury żołądkowej.* 7. ~ **натура 4.** *Płacić w naturze.*

НАУ́КА – NAUKA

НАУ́КА, -и, *ж.* 1. Одна з форм суспільної свідомості, що дає об'єктивне відображення світу; система знань про закономірності розвитку природи і суспільства та способи впливу на довколишній світ; окрема галузь цих знань. *Українська наука. Гуманітарні, точні науки. Академія наук. Кандидат, доктор наук.* 2. *тільки одн.* Знання, навички, освіта, набуті людиною в процесі навчання; набуття життєвого досвіду; те, що повчає, дає життєвий досвід. *Дякувати батькам за науку. Буде йому наука на майбутнє!* 3. *тільки одн.*, *заст.* Навчання. *Після трилітньої науки він так читав, що й дяка заткне за пояс* (Панас Мирний).

NAUKA, -i, *ж.* 1. = **наука 1**. *Nauka polska. Nauki przyrodnicze, społeczne, humanistyczne.* 2. Теорія, доктрина, вчення. *Nauka o dziedziczności.* 3. *нейтр.* ~ **наука 3.** *Nauka śpiewu. Płacić za naukę. Chętny do nauki. Przykładać się do nauki.* 4. ~ **наука 2**. *Wyciągać naukę z popełnionych błędów. Nauka płynąca z cierpienia.*

НА́ФТА – NAFTA

НА́ФТА, -и, *ж.* Мінеральна рідка масляниста горюча речовина темно-бурого або чорного кольору, що залягає в надрах землі й використовується як паливо, а також як сировина для одержання ряду цінних продуктів (гасу, бензину і т. ін.); *пол.* ropa naftowa. *Добувати, транспортувати нафту.*

NAFTA, -y, *ж.* 1. Горюча рідина, продукт перегонки нафти; гас. *Wlać naftę do lampy.* 2. *розм.* ~ **нафта.** *Z szybu trysnęła nafta.*

НАЧИ́ННЯ – NACZYNIE

НАЧИ́ННЯ, -я, *с.*, *збірн.* 1. Знаряддя праці, необхідні для виконання якоїсь роботи, здійснення чогось. *Рибальське начиння. Начиння муляра, техніка.* 2. *заст.* Господарські речі, які слугують для приготування, подавання, зберігання їжі, напоїв; посуд. *Мити, чистити начиння. Начиння для смаження, випікання.*

NACZYNIE, -a, *с.* 1. Виріб із глини, скла, металу тощо, який використовують для приготування або подавання їжі, напоїв і т. ін., а також для зберігання харчових продуктів; посудина. *Naczynie aluminiowe, emaliowane, porcelanowe. Naczynie z plastiku, ze szkła. Naczynie na mleko, do mleka, po mleku. Naczynie do gotowania. Zmywać, myć naczynia. Naczynie domowe, gospodarskie, kuchenne, stołowe. Naczynie liturgiczne.* 2. Трубчастий еластичний орган у тілі людини й тварин, по яко-

му рухається кров або лімфа; трубка з клітин, що слугує для живлення рослини водою і розчиненими в ній речовинами; судина. *Naczynia krwionośne, limfatyczne, tętnicze, wieńcowe, żylne.*

НАШИЙНИК – NASZYJNIK

НАШИЙНИК, -а, *ч.* Ремінець або металеве кільце із застібкою, що надівається на шию тварини; *пол.* smycz. *Широкий, червоний, шкіряний нашийник. Взяти, тягнути пса за нашийник.*

NASZYJNIK, -a, *ч.* Намисто; кольє. *Złoty, srebrny, diamentowy naszyjnik. Naszyjnik z pereł.*

НЕБОГА – NIEBOGA

НЕБОГА, -и, *ж.* 1. Дочка брата або сестри; племінниця; *пол.* siostrzenica, bratanica. *Рідна, двоюрідна небога.* 2. *заст.*, *пестл.* Звертання до жінки, молодшої за віком. *Чи не покинуть нам, небого, Моя сусідонько убога, Вірші нікчемні віршувать* (Т. Шевченко). 3. *заст.* Бідолаха, сердега. *Ця небога бідує сама в своїй хатині.*

NIEBOGA, -i, *ж.*, *заст.* 1. = **небога 3.** *Niebogo, zostałaś sama na świecie.* 2. Кохана, наречена. *Nie ma złej drogi do swojej niebogi* (прислів'я).

НЕВІДОМИЙ – NIEWIADOMY

НЕВІДОМИЙ, -а, -е. 1. Який ще не став відомим; незнаний, небачений, незвіданий. *Невідома країна.* 2. Який не є широковідомим, загальновизнаним, який не користується популярністю. *Невідомий художник, письменник, актор.* 3. Якого хтось не знає, з яким хтось не знайомий; *у знач. ім.* **невідомий**, -мого, *ч.* *Побачити невідомого чоловіка.*

NIEWIDOMY, -a, -e. Сліпий; незрячий. *Na przejściu dla pieszych stał niewidomy z białą laską.*

НЕДОРЕЧНИЙ – NIEDORZECZNY

НЕДОРЕЧНИЙ, -а, -е. Зроблений, сказаний, виявлений і т. ін. невчасно, не відповідно до обставин, умов, місця; який не відповідає ситуації; наявність, присутність якого небажана; який не гармоніює з чимось; *пол.* nie na miejscu. *Недоречна заява. Недоречний жест. Недоречна поспішність. Недоречна аналогія. Радикальні заходи недоречні.*

NIEDORZECZNY, -a, -e, *книжн.* Позбавлений логіки, безглуздий, абсурдний. *Niedorzeczne oskarżenia, pomówienia. Niedorzeczny pomysł. Niedorzeczny argument. Niedorzeczny gniew.*

НЕЖИТЬ – NIEŻYT

НЕЖИТЬ, -ю, *ч.* Запалення слизової оболонки носа, що супроводжується виділенням мокроти, чханням; *пол.* katar. *Сильний нежить. Хронічний, алергічний нежить. У нього нежить.*

NIEŻYT, -u, *ч.* Запалення слизової оболонки деяких органів людини і тварин. *Alergiczny nieżyt nosa. Ostry nieżyt oskrzeli, krtani. Nieżyt spojówek, żołądka, jelit.*

НЕКТАРНИК – NEKTARNIK

НЕКТАРНИК, -а, *ч.*, *бот.* Орган рослин, що виділяє нектар. *Нектарники найчастіше розміщені у квітці.*

NEKTARNIK, -a, *ч. зоол.* (*Nectariniidea*). Птах родини горобцеподібних, який харчується комахами та нектаром квітів; нектарка. *Nektarniki fruwały nisko nad kwiatami.*

НЕПОПРАВНИЙ – NIEPOPRAWNY

НЕПОПРАВНИЙ, -а, -е. 1. Який важко або неможливо поправити, виправити. *Непоправна помилка. Непоправний вчинок. Сталося непоправне лихо.* 2. Нездатний виправитися; впертий у своїх переконаннях, звичках і т.ін. *Непоправний фантазер, романтик. Непоправний злочинець.*

NIEPOPRAWNY, -a, -e. 1. Який не відповідає певним нормам, правилам, вимогам; неправильний. *Niepoprawne wyrażenia. Za niepoprawną odpowiedź zawodnik otrzymuje zero punktów.* 2. *книжн.* ~ **непоправний 2.** *Niepoprawny optymista, pra-*

coholik. Niepoprawny egoista, kłamczuch, łasuch.

НЕСАМОВИ́ТИЙ – NIESAMOWITY

НЕСАМОВИ́ТИЙ, -а, -е. 1. Не здатний відповідати за свої вчинки, дії, контролювати їх. *Він був у трансі і дивився навколо несамовитими очима.* 2. Дуже сильний, значний силою свого вияву. *Несамовитий крик. Несамовитий ураган. Несамовита швидкість.*

NIESAMOWITY, -a, -e, *книжн.* 1. Незвичайний, дивовижний; який викликає переляк, жах. *Niesamowite miejsce. Niesamowita opowieść. Niesamowity widok ukazał się ich oczom.* 2. *перен.* ~ **несамовитий 2.** *Niesamowity upał. Niesamowity rozgardiasz. Niesamowity hałas.* 3. *перен.* Винятковий, неперевершений. *Niesamowity sportowiec. Niesamowity dzieciak. Niesamowity mecz, koncert. Nieznany nikomu tancerz wykonał niesamowity taniec.*

НЕСМАЧНИ́Й – NIESMACZNY

НЕСМАЧНИ́Й, -а, -е. Який не має приємного смаку. *Несмачна їжа. Несмачний борщ. Несмачні котлети.*

NIESMACZNY, -a, -e. 1. = **несмачний.** *Niesmaczne kanapki. Niesmaczne jabłka.* 2. Грубий, вульгарний. *Niesmaczny kawał, żart. Niesmaczne docinki, uwagi. Jego zachowanie było wysoce niewłaściwe i niesmaczne.*

НЕСТИ́СЯ – NIEŚĆ SIĘ

НЕСТИ́СЯ, несу́ся, несе́шся; *мин. ч.* нісся, несла́ся, несло́ся, *недок.* 1. З великою швидкістю рухатися; мчати, мчатися; швидко бігти; з великою силою переміщатися (про воду, вітер і т. ін.). *Потяг несеться. Машина неслася. Несеться хлопець, вершник, кінь. Несеться вода у річці.* 2. Розноситися, поширюватися (про звуки, запахи і т. ін.). *Звуки неслися в степову далечінь.* 3. *перен.* Поширюватися, ставати відомим (про чутки, повідомлення і т. ін.). *Неслися чутки. Неслася слава.* 4. *розм., з чим.* Виставляючи, підкреслюючи щось, намагатися показати свою зверхність над кимось. *Цілий день він носиться з подарунком від дружини. Як вона носиться зі своїм дипломом!* 5. Відкладати яйця (про птахів). *Кури, качки, гуси несуться.*

NIEŚĆ SIĘ, niosę się, niesiesz się, *недок., книжн.* 1. = **нестися 2.** *Gwar rozmów niósł się po sali. Po pokoju niósł się swąd palonej gumy.* 2. ~ **нестися 1.** *Czarne chmury niosły się po horyzoncie. Powóz niósł się lekko po opustoszałych ulicach.* 3. *розм.* ~ **нестися 5.** *Kura niesie się w stodole.*

НЕТОПИ́Р – NIETOPERZ

НЕТОПИ́Р, -а, *ч.* (*Pipistrellus*). Кажан родини гладконосих, що має буре забарвлення, живиться комахами і дрібними метеликами; *пол.* karlik. *Над садом літали нетопирі.*

NIETOPERZ, -a, *ч.* (*Chiroptea*). Ряд ссавців, що мають широкі крила, утворені перетинками між довгими пальцями лап; кажан. *Nietoperz siedział na skale.*

НИ́КНУТИ – NIKNĄĆ

НИ́КНУТИ, -ну, -неш, *недок.* 1. Нахилятися, нагинатися, припадати до землі (про рослини). *Квіти, трави никнуть.* 2. *перен.* Втрачати силу, енергію, здоров'я і т. ін. *Вона в'яне і никне з кожним днем.*

NIKNĄĆ, -nę, -niesz, *недок., книжн.* 1. Ставати невидимим або нечутним; зникати. *Niknąć we mgle, w mroku, w oddali. Jego głos nikł zagłuszany przez ryk rozgrzewających się silników. Las powoli nikł z pola widzenia. Podejrzany fetor nikł w zapachu perfum.* 2. Переставати існувати; зникати. *Nikną śniegi w wiosennym słońcu. Niknie uśmiech na czyjejś twarzy.* 3. = **никнути 2.** *Niknąć w oczach. Chory nikł i tracił siły.*

НІЖ[1, 2] – NIŻ[1, 2]

НІЖ[1], ножа́, *ч.* 1. Знаряддя, інструмент для різання, що складається з леза та ручки. *Довгий, кривий, гострий, тупий, сталевий, хірургічний, столовий, десертний ніж. Різати ножем. Наточити ніж.* 2. Різальна частина різних інструмен-

тів, апаратів, машин і т. ін. *Ніж плуга, м'ясорубки, гільйотини.*

НІЖ², *спол., порівняльний.* 1. Уживається для приєднання до простого речення порівняльного звороту, що пояснює який-небудь член цього речення, виражений формою вищого ступеня порівняння прикметника або прислівника. *Він підріс іще вище, ніж його братик.* 2. Уживається для приєднання порівняльних підрядних речень способу дії, часу. *Краще лишитися старою дівою, ніж вийти заміж за дурня.*

NIŻ¹, *спол.* 1. = **ніж² 1**. *Była ładniejsza, niż myślał.* 2. = **ніж² 2**. *Wolę czekać tu dwie godziny na następny autobus, niż iść pieszo pięć kilometrów.*

NIŻ², -u, *ч.* 1. Рівнинна частина суходолу, абсолютна висота якої не перевищує 200 м над рівнем моря; низовина. *Niż Wschodnioeuropejski.* 2. *книжн.* Дуже низький, найнижчий рівень чогось. *Niż w budownictwie. Niż demograficzny. Twórca tej reklamy podczas jej wymyślania miał chyba niż intelektualny.* 3. Зона пониженого атмосферного тиску. *Głęboki, płytki, rozległy niż. Niż przesuwa się, przemieszcza się, obejmuje centrum kraju, zalega nad województwami wschodnimi.*

НІКЧЕ́МНИЙ – NIKCZEMNY

НІКЧЕ́МНИЙ, -а, -е. 1. Ні на що не здатний; який не викликає до себе поваги; жалюгідний; поганий. *Він нікчемний працівник. Всі нехтують цією нікчемною людиною. Це нікчемна книжка.* 2. Незначний, неістотний. *Нікчемні слова, звинувачення, почуття.* 3. Занадто малий, незначний щодо розміру, кількості і т. ін. *Нікчемна платня. Нікчемні гроші.* 4. Безсилий, немічний, кволий. *Вона була такою нікчемною дівчинкою, а стала квітучою жінкою.*

NIKCZEMNY, -a, -e. Негідний, низький, підлий. *Nikczemny człowieczek. Nikczemny tchórz, zdrajca. Nikczemne kłamstwo, zachowanie. Nikczemne podejrzenia, oskarżenia, insynuacje.*

НІЯ́КИЙ – NIJAKI

НІЯ́КИЙ, -а, -е, *займ., запереч.* 1. Уживається в заперечних реченнях для вираження повного заперечення; будь-який, хоч який би там був. *Немає ніяких новин. Не хочу бачити ніяких гостей.* 2. *у знач. прикм., розм.* Нічого не вартий, поганий. *Хазяйка з неї ніяка. Письменник з нього ніякий.*

NIJAKI, -a, -ie, *прикм.* 1. Нічим не примітний. *Nijaki malarz. Nijaki styl. Nijaki film.* 2. *лінгв.* Середній (про граматичний рід). *Rzeczowniki rodzaju nijakiego.*

НОМІНА́ЦІЯ – NOMINACJA

НОМІНА́ЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Надавання комусь, чомусь назви, імені; називання; назва. *Номінація предметів, явищ. Проста, складна номінація. Первинна, вторинна номінація.* 2. Кожна позиція при присудженні почесних звань, призів у якомусь творчому конкурсі. *Номінація «Найкращий журналіст року».*

NOMINACJA, -ji, *ж.* 1. Призначення на посаду, надання певного титулу. *Nominacja na ambasadora. Nominacja na stanowisko kierownika, dyrektora.* 2. Документ про таке призначення, надання титулу. *Wręczenie nominacji profesorskich. Podpisać czyjąś nominację.* 3. = **номінація 2**. *Nominacja do Oskara w kategorii «Najlepszy scenariusz».* 4. = **номінація 1**. *Wtórna nominacja.*

НОСИ́ТИСЯ – NOSIĆ SIĘ

НОСИ́ТИСЯ, ношу́ся, но́сишся, *недок.* 1. Регулярно, періодично рухатися в різних напрямках з великою швидкістю. *Він цілими днями носиться по магазинах.* 2. Багато, довго носити когось, щось. *З ранку до вечора вона носиться з дитиною.* 3. *перен., розм.* Захоплюючись чимось, приділяти йому багато уваги, думати, мріяти весь час про нього. *Носитися з ідеєю, планом.* 4. *перен., розм.* Ви-

являти надмірну турботу, надто прихильно ставитися до когось. *Вона занадто носиться зі своїм чоловіком.* 5. *розм.* Одягатися, надягатися. *Ця сукня носилася десять років. Ця хустка носиться тільки на шиї. Такі панчохи носяться жінками похилого віку.*

NOSIĆ SIĘ, -szę się, -sisz się, *недок.* 1. Одягатися певним чином. *Nosić się ekstrawagancko, skromnie. Cesarz nosił się w purpurach. Nosił się na czarno.* 2. ~ **носитися 5**. *Do takich koszul nie nosi się krawatów. Taką apaszkę nosi się wyłącznie podczas świąt.* 3. *книжн.* Рухатися, поводитися. *Nosił się dumnie. Nosił się z podniesionym czołem.* 4. *книжн.* ~ **носитися 3**. *Nosić się z zamiarem.*

НÓТА[1, 2] – NOTA

НÓТА[1], -и, *ж.* 1. Умовний графічний знак, що позначає музичний звук певної висоти й тривалості; окремий звук певної висоти в музиці, співі; *пол.* nuta. *Знати ноти. Співати по нотах. Брати ноту.* 2. *тільки мн.* Текст музичного твору, записаний умовними графічними знаками; аркуш, зошит з таким записом. *Папка з нотами. На фортепіано лежали ноти.* 3. Тон, інтонація голосу, що виражають якнайбільше почуття, ставлення до когось, чогось. *Нота смутку, поваги, радості. У його голосі звучала нота жалю.*

НÓТА[2], -и, *ж.* У міжнародному праві – офіційне письмове звернення уряду однієї держави до іншої. *Нота протесту. Звернутися з нотою. Обмінятися нотами.*

NOTA, -y, *ж.* 1. = **нота[2]**. *Nota dyplomatyczna. Wystosować notę. Złożyć, przesłać notę. Wymienić noty.* 2. *спорт.* У деяких видах спорту – оцінка виступу спортсмена. *Sędziowie przyznali skoczkowi wysokie noty za styl.* 3. *перен.* Оцінка чогось. *Otrzymać dobrą, złą notę. Wystawić komuś dobre, złe noty. Ten produkt zasługuje na najwyższe noty. Komentatorzy wystawili piłkarzom Legii niskie noty za środowe spotkanie z Polonią.* 4. Короткий текст, перев. інформаційного змісту. *Nota informacyjna o firmie, wydawnictwie. Nota informacyjna bezpłatnego ubezpieczenia. Nota na temat warunków udziału w konkursie. Z tyłu książki znajduje się nota biograficzna autora.*

НУ́ДИ́ТИ – NUDZIĆ

НУ́ДИ́ТИ, ну́джу́, ну́диш, *недок.*, *розм.* 1. Відчувати нудьгу – стан, викликаний бездіяльністю, одноманітністю обстановки і т. ін. *Що ти нудиш, берися до роботи.* 2. *безос.* Викликати нудоту – неприємне, млосне відчуття в шлунку та горлі, після якого часто настає блювання; *пол.* mdlić. *Її нудить від одного запаху полуниць.* 3. Набридливо скаржитися, нарікати; скиглити. *Мені набридли його скарги, весь час лиш нудить і нудить.*

NUDZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.* 1. Викликати почуття нудьги, наганяти нудьгу. *Nudzi kogoś jakiś temat, jałowa dyskusja, nieciekawa rozmowa, monotonne zajęcie. Nudzić kogoś swym gadulstwem, ciągłym zrzędzeniem, powtarzaniem starych kawałów. Nudzi mnie ten film.* 2. Настирливо канючити, набридати комусь; вередувати, капризувати. *Tak długo nudził, aż dostał czego chciał. Nudził ojca o pożyczkę. Dziecko nudziło matkę, żeby pójść do wesołego miasteczka.*

НУМІЗМÁТ – NUMIZMAT

НУМІЗМÁТ, -а, *ч.* Людина, яка збирає, колекціонує, вивчає старовинні монети й медалі; *пол.* numizmatyk. *Нумізмат показував гостям свою колекцію.*

NUMIZMAT, -u, *ч.* Давня монета, що має нумізматичну вартість. *Zbiór numizmatów.*

НУРТ – NURT

НУРТ, -у, *ч.* 1. Місце в річці, морі і т. ін. з круговим рухом води, що утворюється внаслідок дії протилежних течій. *Нестримний нурт.* 2. *перен.* Бурхливий, стрімкий рух, який захоплює, втягає за собою. *Нурт захопив човен.* 3. *перен.*

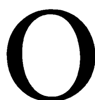
Велика кількість людей; натовп. *Людський нурт захопив його.* 4. *у знач. присл.* **нуртами**. Крутячись, вируючи. *Нуртами ринула вода.*

NURT, -u, *ч.* 1. Напрям потоку води в річці від верхів'я до гирла; течія. *Silny nurt rzeki.* 2. Перебіг, хід, тривання чогось. *Włączyć się w nurt pracy. Znaleźć się poza głównym nurtem wydarzeń.* 3. Напрям у певній галузі діяльності (політиці, мистецтві, літературі тощо); течія. *Nurt konserwatywny we współczesnych partiach prawicowych.*

НЮНЯ – NIUNIA

НЮ́НЯ, -і, *ч.* і *ж.*, *зневажл.* Безхарактерна людина; плаксій. *Цей нюня знову не поговорив з шефом про підвищення платні. Ця нюня плакала весь день.*

NIUNIA, -i, *ж.* 1. *пестл.* Дитина, жінка. *Moja niunia jak zaśnie o ósmej, to śpi całą noc.* 2. *рідко, розм.* ~ **нюня.** *Ale z ciebie niunia i mazgaj.*

О[1, 2, 3] – O[1, 2, 3]

О[1], *невідм.*, *с.* Літера українського алфавіту на позначення голосного звука «о».

О[2], *прийм.*, *з місц. відм.* 1. Сполучення з **о** вживаються при точному або приблизному означенні години, коли відбувається дія. *Збори відбудуться о другій годині. Прийду додому десь о восьмій.* 2. *зі знах. і місц. в.*, *рідко.* Уживається на означення приблизних часових меж певної дії; у. *О цій порі всі мешканці міста ховалися від нестерпної спеки до своїх домівок.*

О[3], *виг.* 1. Уживається при вираженні різних почуттів, душевних переживань: розпачу, захоплення, здивування, недовіри і т. ін.; при вираженні ствердження, підтвердження чогось, згоди з чимось. *О, який гарний салют! О, вже чути його кроки.* 2. Уживається для підсилення емоційної виразності, патетичності висловлювання. *О панно Інно!* (І. Франко).

O[1]. Літера польського алфавіту на позначення голосного звука «о».

O[2], *прийм.* 1. *з місц. в.* Указує на об'єкт розмови, оповідання і т. ін.; про. *Rozmowa o wyjeździe. Informacja o pogodzie. Film o miłości. Ustawa o służbie cywilnej. Mówić o swoich problemach.* 2. *з місц. в.* Указує на об'єкт думки, знань, суджень, переконань; про. *Myśleć o polityce zagranicznej. Wiedzieć o czymś. Pamiętać o swych obowiązkach. Zapomnieć o swych przyjaciołach. Przekonanie o swej wyższości. Co o tym sądzisz?* 3. *зі знах. в.* Указує на об'єкт прохання, питання, клопотання і т. ін.; про. *Pytać o cenę biletu. Starać się o wizę. Prosić o pomoc.* 4. *зі знах. в.* Указує на об'єкт турботи, піклування, непокою, журби, страху; про; за. *Dbać o dzieci. Martwić się o przyszłość syna. Bać się o swe życie.* 5. *зі знах. в.* Указує на об'єкт звинувачення, підозри; у. *Podejrzewać o malwersacje finansowe. Oskarżać o przekroczenie uprawnień.* 6. *зі знах. в.* Указує на об'єкт спору, боротьби, змагання; за. *Walczyć o wolność. Rywalizować o złoty medal.* 7. *зі знах. в.* Указує на об'єкт ревнощів. *Była strasznie zazdrosna o niego.* 8. *зі знах. в.* Указує на причину злості, гніву, образи. *Nie ma się o co gniewać. Nie jesteś chyba o to zły, że kupiłam bez twej wiedzy futro z*

norek. Obrażać się o głupie żarty. 9. *зі знах. в.* Уживається на означення предмета, з яким хтось, щось стикається, зближується і т. ін. під час руху або на які спирається; об. *Fale biją o skałę. Oprzeć się o ścianę.* 10. *зі знах. в.* Уживається при вказівці на кількісну різницю (при порівнянні). *Brat jest młodszy ode mnie o pięć lat.* 11. = **O**^{2} **1**. *Spotkamy się o szóstej po południu.* 12. *пошир.* ~ **O**^{2} **2**. *Przybyć o zmierzchu. O tej porze sklep jest pusty.* 13. *з місц. в.* Уживається при вказуванні на зовнішню ознаку або внутрішню властивість, характерну особливість когось, чогось. *Perfumy o mocnym zapachu. Farba o odcieniu zbliżonym do naturalnego. Człowiek o gołębim sercu.* 14. *з місц. в.* Уживається на означення довжини, розміру, величини, товщини і т. ін. когось, чогось. *Odcinek drogi o długości 5 kilometrów. Fotelik dla dzieci o wadze do 13 kilogramów. Woda o głębokości 2 metrów.* 15. *з місц. в.* Указує на предмет, засіб, за допомогою якого виконується певна дія. *Chodzić o kulach. Od wypadku nie porusza się o własnych siłach. Przesiedział w ciemnym lochu pół roku o chlebie i wodzie.*

O^3, *виг.* 1. = **O**^{3} **1**. *O mój Boże, czy coś się stało? O, już widać pociąg.* 2. = **O**^{3} **2**. *O, ileż razy mu o tym przypominałem!* 3. Уживається, щоб привернути увагу співрозмовника *O! Nic z tego nie będzie. O! Zbudź się w końcu!*

ОББИРА́ТИ, ОБІБРА́ТИ, ОБИРА́ТИ, ОБРА́ТИ – OBIERAĆ, OBRAĆ

ОББИРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ОБІБРА́ТИ**, обберу́, оббере́ш, *док.* 1. *з когось, чогось, на комусь.* Знімати щось з когось, чогось. *Оббирати павутиння, пір'я, реп'яхи з одягу.* 2. Привласнювати чуже силою або нечесним способом; грабувати. *Його обібрали бандити.*

ОБИРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ОБРА́ТИ**, оберу́, обере́ш, *док.* 1. Виділяти, добирати за якоюсь ознакою; надавати перевагу комусь, чомусь перед кимось, чимось іншим; вибирати. *Обирати партнера. Обирати місце проживання. Обирати напрямок подорожі.* 2. *ким, на (в, за) кого, до чого, в що, з інф. і без додатка.* Призначати, виділяти голосуванням для виконання будь-яких обов'язків; вибирати. *Обирати президента, голову сільської ради, декана.*

OBIERAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OBRAĆ**, obiorę, obierzesz, *док.* 1. Знімати, зрізати шкірку, оболонку, лушпайку і т. ін. з чогось. *Obierać ziemniaki, ogórki, jabłka. Obrać kurę z pierza.* 2. Знімаючи або зриваючи, очищувати від чогось. *Cierpliwie obierał kurtkę z włosów.* 3. *книжн.* ~ **обирати 1**. *Obrać zawód. Obrać kierunek studiów. Obrać niebezpieczną strategię. Obrać za swą siedzibę.* 4. *книжн.* ~ **обирати 2**. *Obrać kogoś na prezesa.*

ОБДІЛИ́ТИ – див. ОБДІЛЯ́ТИ

ОБДІЛЯ́ТИ, ОБДІЛИ́ТИ – OBDZIELAĆ, OBDZIELIĆ

ОБДІЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ОБДІЛИ́ТИ**, -ділю́, -ді́лиш, *док.* 1. Ділячи щось, роздавати кожному; наділяти багатьох чимось. *Обділити кожного гостя пирогом.* 2. Кривдити, виділяючи меншу частину під час розподілу чогось; недодавати. *Намагатися нікого не обділити.*

OBDZIELAĆ, -lę, -lisz, *недок.*, **OBDZIELIĆ**, -am, -asz, *док.* = **обділяти 1**. *Obdzielić kolegów z partii posadami. Obdzielić dzieci zabawkami.*

ОБИВА́ТЕЛЬ – OBYWATEL

ОБИВА́ТЕЛЬ, -я, *ч.* Людина, позбавлена широких суспільних поглядів, що живе дрібними міщанськими інтересами; міщанин. *Його сусіди – типові обивателі, чиї інтереси не виходять за межі їхньої хати.*

OBYWATEL, -a, *ч.* 1. Громадянин. *Praworządny obywatel. Obywatel Ukrainy. Obywatel rosyjski.* 2. Мешканець якоїсь території. *Obywatele Warszawy. Honorowy*

obywatel miasta. 3. Офіційна форма звертання, зокрема з боку представників влади. *Obywatel Kowalski jest proszony o stawienie się w komendzie w celu złożenia wyjaśnień*.

ОБИРА́ТИ – див. **ОББИРА́ТИ**

ОБІБРА́ТИ – див. **ОББИРА́ТИ**

О́БІГ – OBIEG

О́БІГ, -у, *ч*. 1. Форма обміну продуктів праці та інших об'єктів власності через купівлю-продаж. *Товарний, грошовий обіг. Готівковий обіг. Вексельний обіг. Правове регулювання обігу лікарських засобів. Обіг спирту. Термін «біржовий обіг» означає купівлю-продаж цінних паперів на біржі. Вільний обіг біоактивних харчових добавок заборонений!* 2. Рух, поширення, розповсюдження, використання, застосування товарів та інших цінностей у суспільстві. *Обіг електронних документів, інформації. Пустити в обіг нові гроші. Вилучати щось з обігу. Увести в широкий обіг. Введено в обіг нову банкноту. Повернути в науковий обіг імена забутих вчених*.

OBIEG, -u, *с*., *тільки одн*., *книжн*. 1. Дія за знач. обертати й обертатися; обертання. *Obieg Ziemi wokół Słońca*. 2. Дія за знач. циркулювати; циркуляція. *Obieg wody, azotu*. 3. = **обіг 2**. *Obieg czasopism, książek, towarów. Obieg informacji, dokumentów. Wycofać znaczek z obiegu. Pozostawać poza naukowym obiegiem*.

ОБІРВА́ТИ – див. **ОБРИВА́ТИ**

ОБО́З – OBÓZ

ОБО́З, -у, *ч*. 1. Група підвід, машин і т. ін., які рухаються одне за одним; валка. *Обоз у кілька машин, підвід, саней. Їхати обозом*. 2. *військ*. Транспортні засоби у військах, призначені для перевезення боєприпасів, продовольства і т. ін. *Військові обози просувалися до лінії фронту*.

OBÓZ, obozu, *ч*. 1. Група наметів, розміщених один біля одного просто неба; табір. *Rozbić, zwinąć obóz. Stanąć obozem*. 2. Вид навчання, в якому учасники проходять тренувальні заняття, вдосконалюють свої професійні вміння і т. ін., водночас відпочиваючи; табір. *Obóz przetrwania. Obóz szkoleniowy, narciarski. Obóz letni. Obóz harcerski. Być na obozie. Wyjechać na obóz*. 3. *перен*. Суспільно-політичне угруповання; течія, напрям; група людей, що мають однакові погляди, переконання; табір. *Obóz narodowy. Przejść do wrogiego obozu*. 4. Місце, де перебувають військовополонені, в'язні; табір. *Obóz jeniecki. Obóz koncentracyjny, filtracyjny. Obóz pracy*.

ОБО́РКА – OBÓRKA

ОБО́РКА, -и, *ж*. Смужка матерії, зібрана в складки чи зборки і пришита для оздоблення одягу. *Оборка спідниці, сорочки, фартуха, чепчика. Купити сукню з оборками*.

OBÓRKA, -i, *ж*. Будівля для худоби, перев. корів; хлівець. *Wszystkie zwierzęta uciekły z obórki*.

ОБРА́ДУВАТИ – OBRADOWAĆ

ОБРА́ДУВАТИ, -ую, -уєш, *док*. Викликати в когось почуття радості; принести комусь радість; *пол*. uradować. *Обрадувати дітей, матір, дружину*.

OBRADOWAĆ, -duję, -dujesz, *недок*. Вести, продовжувати засідання; зібравшись, обговорювати, вирішувати якісь питання; засідати, дебатувати. *Komisja obradowała w poszerzonym składzie*.

О́БРАЗ[1, 2] – OBRAZ

О́БРАЗ[1], -у, *ч*. 1. Зовнішній вигляд когось, чогось; вигляд когось, чогось, відтворений у свідомості, пам'яті або створений уявою; уявлення про щось. *У його пам'яті часто поставав образ матері. Ідеалізований образ коханої*. 2. Специфічна для літератури і мистецтва конкретно-чуттєва форма відображення дійсності. *У цій повісті з любов'ю змальовано образи дітей. Актор створив на сцені образ справжнього героя*. 3. *спец*. Зобра-

ження якогось явища через інше, конкретніше або яскравіше за допомогою мовного звороту, метафоричного, переносного вживання слова і т. ін.; троп. *Мова письменника насичена оригінальними образами.* 4. *філос.* Відображення у свідомості явищ об'єктивної дійсності. *Його дисертація присвячена образу світу в людській свідомості.* 5. *рідко.* Портретне зображення зовнішнього вигляду когось. *В кімнаті висіли образи батьків.*

ÓБРАЗ[2], -а, *ч.* (*мн.* **образи́**, -ів). У православ'ї та католицизмі – зображення Бога, святого (святих), яке є предметом релігійного поклоніння; ікона. *Образ Ісуса Христа, Матері Божої, святого Миколая.*

OBRAZ, -u, *ч.* 1. Твір живопису, намальований перев. фарбами на полотні, картоні, дошці тощо; картина. *Obraz olejny. Obraz abstrakcyjny, realistyczny. Namalować obraz.* 2. = **образ**[1] **1**. *Obraz epoki. Obrazy z przeszłości nie dawały mu spokoju. Jego oczom ukazał się koszmarny obraz.* 3. Твір кіномистецтва; кінокартина, фільм. *Nowy obraz doświadczonego reżysera.* 4. *тел., фот.* Зображення на екрані. *Obraz odwrócony, powiększony, zmniejszony. Czarno-biały, kolorowy, ostry, zły obraz. Obraz pojawił się, zniknął.*

ОБРАЗКИ́ – OBRAZKI

ОБРАЗКИ́, -ів, *мн.* (*Calla palustris*). Багаторічна трав'яниста отруйна рослина з повзучим членистим кореневищем і серцеподібним, загостреним листям на довгих черешках; *пол.* czermień błotna. *Образки ростуть на лісових болотах.*

OBRAZKI, -ów, *мн.* (*Arum*). Рід багаторічних трав родини ароїдних; аронник. *Obrazki włoskie.*

ОБРÁТИ – див. **ОББИРÁТИ**

ОБРАХÓВУВАТИ, ОБРАХУВÁТИ – OBRACHOWYWAĆ, OBRACHOWAĆ

ОБРАХÓВУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ОБРАХУВÁТИ**, -у́ю, -у́єш, *док.* 1. Визначати кількість, обсяг, вартість і т. ін. чогось підрахунком, лічбою; підраховувати, обчислювати. *Обрахувати вартість будівництва.* 2. Неправильно відраховуючи, недодавати щось комусь (перев. гроші). *Продавець обрахував покупця на дві гривні.*

OBRACHOWYWAĆ, -owuję, -owujesz, *недок.*, **OBRACHOWAĆ**, -rachuję, -rachujesz, *док., розм.* ~ **обраховувати 1**. *Obrachować straty, zyski. Dokładnie wszystko obrachować.*

ОБРАХУВÁТИ – див. **ОБРАХÓВУВАТИ**

ОБРИВÁТИ[1, 2], **ОБІРВÁТИ, ОБРИ́ТИ – OBRYWAĆ**[1, 2], **OBERWAĆ, OBRYĆ**

ОБРИВÁТИ[1], -áю, -áєш, *недок.*, **ОБІРВÁТИ**, -ву́, -ве́ш, *док.* 1. Зривати, виривати щось кругом, звідусіль, одне за одним з чогось; *пол.* zrywać. *Вітер обривав листя. Обривати вишні.* 2. Сильно натягуючи, шарпаючи, порушувати цілісність чогось; розривати, відривати. *Коні обірвали поводи. Обірвати нитку.* 3. *перен.* Припиняти якусь дію, перебіг, розвиток чогось; *пол.* przerywać. *Обривати спів, молитву, думки, музику. Обривати обтяжливу мовчанку. Скрипаль обірвав гру.* 4. *перен., розм.* Різко зупиняти, перервати когось, змушуючи замовкнути; *пол.* przerywać. *Не дали йому змоги навіть закінчити речення, обірвали на півслові.* 5. *розм.* Переобтяжуючи, дуже натруджувати (руки). *Валізи геть обірвали йому руки.*

ОБРИВÁТИ[2], -áю, -áєш, *недок.*, **ОБРИ́ТИ**, -и́ю, -и́єш, *док., рідко.* Рити кругом, навколо чогось. *Обрити дерево.*

OBRYWAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, **OBERWAĆ**, -rwę, -rwiesz, *док.* 1. ~ **обривати**[1] **2**. *Obrywać guzik od koszuli. Obrywać porzeczki.* 2. Відривати, зривати. *Rzeka oberwała brzegi. Obrywać tynk. Oberwać kawał tapety.* 3. *розм.* Дістати прочухана, отримати поранення і т. ін. *Spadaj stąd, bo oberwiesz.*

Żołnierz obok oberwał w nogę. 4. *розм.* Мати неприємності, наражатися на прикрощі. *Miał takiego pecha, że obrywał ze wszystkich stron po głowie. Zobaczysz, w końcu oberwiesz za te spóźnienia.*

OBRYWAĆ², -am, -asz, *недок.*, **OBRYĆ**, -ryję, -ryjesz, *док.* = **обривати 2.** *Krety obryły szopę ze wszystkich stron.*

ОБСА́ДЖУВАТИ, ОБСАДИ́ТИ – OBSADZAĆ, OBSADZIĆ

ОБСА́ДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ОБСАДИ́ТИ**, -саджу́, -са́диш, *док.* 1. *чим і без додатка.* Садити (рослини) навколо або з країв чогось; оточувати насадженнями щось. *Обсадити двір калиною. Обсадити береги озера.* 2. Засаджувати, повністю займати рослинністю якусь площу, ділянку землі і т. ін. *Обсадити деревами, квітами весь двір.*

OBSADZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OBSADZIĆ**, -dzę, -dzisz, *док.* 1. = **обсаджувати 1.** *Obsadzić drogę topolami.* 2. = **обсаджувати 2.** *Obsadzić pole truskawkami.* 3. *книжн.* Вставити, прикріпити. *Obsadzić drzwi.* 4. Призначити на якусь посаду. *Obsadzać wolne etaty. Obsadzić kogoś na kierowniczym stanowisku.* 5. Давати комусь роль. *Obsadzić kogoś w roli księdza.* 6. *військ.* Обступати когось, щось з усіх боків; оточувати. *Wojsko obsadziło wieś.* 7. *риб.* Розводити рибу у водоймищі, напускаючи туди зарибок; зарибнювати. *Obsadzić staw.*

ОБСАДИ́ТИ – див. **ОБСА́ДЖУВАТИ**

ОБСКАКА́ТИ – див. **ОБСКА́КУВАТИ**

ОБСКА́КУВАТИ, ОБСКАКА́ТИ – OBSKAKIWAĆ, OBSKOCZYĆ

ОБСКА́КУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ОБСКАКА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. *розм.* Скоком рухатися, об'їжджати верхи навколо когось, чогось; оточувати когось, щось верхи. *Жокей миттєво обскакав манеж.* 2. Обганяти, випереджати когось верхи. *Вершник обскакав віз із зерном.* 3. *перен., розм.* Обдурювати на чомусь, випередити когось у чомусь. *Цей спритний хлопець знову мене обскакав: першим привітав шефа із днем народження.*

OBSKAKIWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок.*, **OBSKOCZYĆ**, -czę, -czysz, *док.*, *розм.* 1. Оточувати з усіх боків. *Uczniowie obskoczyli wychowawcę.* 2. Скакати довкола когось, чогось. *Ogromny wilczur obskakiwał jakiegoś kloszarda.* 3. У короткий час і поспіхом відвідати кілька місць або осіб. *Obskoczył kilka antykwariatów, ale nie znalazł potrzebnej książki. Obskoczył kilku znajomych w poszukiwaniu odtwarzacza mp3.* 4. Швидко й побіжно щось зробити. *W godzinę obskoczyła ze szmatą całe mieszkanie. Za godzinę obskoczyła cały supermarket.* 5. Обслуговувати когось. *Obskakiwać gościa.* 6. Обкрадати. *Włamywacze obskoczyli jednej nocy kilka mieszkań.*

ОБСТА́ВИТИ – див. **ОБСТАВЛЯ́ТИ**

ОБСТАВЛЯ́ТИ, ОБСТА́ВИТИ – OBSTAWIAĆ, OBSTAWIĆ

ОБСТАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ОБСТА́ВИТИ**, -влю, -виш; *мн.* обста́влять; *док.* 1. Ставити когось або щось навколо або вздовж чогось. *Обставити замок сторожею. Обставити подвір'я частоколом.* 2. Добираючи меблі, обстановку, розміщувати їх у помешканні; меблювати. *Обставити будинок, квартиру, кімнату.* 3. *перен., рідко.* Достатньо обґрунтувати щось; надавати вірогідності чомусь. *Треба краще обставити цю справу.* 4. *перен., розм.* Випереджати, обганяти когось. *Він знову мене обставив: першим подав звіт.*

OBSTAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OBSTAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. ~ **обставляти 1.** *Gospodyni obstawiła nas jadłem i trunkami. Obstawić ulice wojskiem. Policja obstawiła drogi wyjazdowe z miasta.* 2. *розм.* В азартних іграх, лотереї – ставити на певний номер, команду, гравця, учасника змагань. *Obstawić zwycięstwo Milanu. Za każdym razem obstawiał inne numery, na*

chybił trafił. 3. *розм*. Охороняти когось, щось. *Obstawiać prezydenta. Obstawiać drogocenny ładunek*. 4. *спорт*. Страхувати ворота, кошик від ударів, кидків завдяки відповідній розстановці команди. *Obstawić kosz*.

ÓВІД – OWAD

ÓВІД, óвода, *ч*. (*Hypoderma*). Двокрила комаха, личинки якої паразитують в організмі різних тварин. *Кінь махав хвостом, відганяючи оводів*.

OWAD, -a, *ч*. Клас безхребетних членистоногих тварин, до якого належать жуки, бабки, мухи, бджоли, блощиці, мурашки тощо; комаха. *Rój owadów*.

ÓВОЧ – OWOC

ÓВОЧ, -у, *ч*., *перев. мн*. **óвочі**. Плід городніх (рідше польових) рослин та листя, що вживається як їжа; городина; *пол*. warzywo. *У городі росли різні овочі: морква, буряки, капуста, огірки, помідори, перець, цибуля, часник*.

OWOC, -u, *ч*. 1. Їстівний плід деяких дерев і кущових рослин; фрукт. *Żywił się owocami i warzywami*. 2. *перен*. Результат, наслідок якихось дій, зусиль; плід. *Owoc długoletnich poszukiwań*.

ОГОЛИ́ТИ – див. **ОГÓЛЮВАТИ**

ОГÓЛЮВАТИ, ОГОЛЯ́ТИ, ОГОЛИ́ТИ – OGOLIĆ

ОГÓЛЮВАТИ, -юю, -юєш і **ОГОЛЯ́ТИ**, -я́ю, -я́єш, *недок*., **ОГОЛИ́ТИ**, оголю́, огóлиш, *док*. 1. Знімати одяг; робити голим; *пол*. obnażać. *Оголити тіло*. 2. *перен*. Розкривати суть чогось, чиєсь єство. *Оголити вразливі місця диктатури. Оголити всю правду*. 3. *перен*. Позбавляючи покриття, заслонів і т. ін., робити видним для огляду. *Декорації впали й оголили брудні закутки сцени*. 4. *перен*. Забирати в когось або звідкись усе, залишивши без чогось необхідного. *Оголити оборотні кошти*. 5. Залишити без захисту. *Команда кинулась в атаку, оголюючи тил*.

OGOLIĆ, -lę, -lisz, *док*. Поголити. *Ogolić brodę, wąsy*.

ОГОЛЯ́ТИ – див. **ОГÓЛЮВАТИ**

ОДНОСТÁЙНИЙ – JEDNOSTAJNY

ОДНОСТÁЙНИЙ, -а, -е. 1. Який виявляє, виражає спільну волю; *пол*. zgodny. *Одностайне рішення*. 2. *заст*. Весь, скрізь однаковий; одноманітний. *Одностайний пейзаж за вікном вагона*.

JEDNOSTAJNY, -a, -e, *нейтр*. ~ **одностайний 2**. *Jednostajna zabudowa. Jednostajny huk maszyn. Jednostajny kolor. Znużony jednostajnym trybem życia*.

ОДУРИ́ТИ – див. **ОДУ́РЮВАТИ**

ОДУ́РЮВАТИ, ОДУРИ́ТИ – ODURZAĆ, ODURZYĆ

ОДУ́РЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок*., **ОДУРИ́ТИ**, одурю́, оду́риш, *док*. 1. Вводити когось в оману; діяти нечесно; обманювати, ошукувати; обдурювати. *Цей шахрай знову всіх одурив*. 2. *рідко*. Спричиняти стан запаморочення, сп'яніння; одурманювати. *Одурювати молодь наркотиками*.

ODURZAĆ, -am, -asz, *недок*., **ODURZYĆ**, -rzę, -rzysz, *док*., *книжн*. 1. = **одурювати 2**. *Na podłodze leżał ćpun odurzony heroiną. Odurzył go zapach wiosennej łąki*. 2. *перен*. Вводити в стан ейфорії, щастя. *Nieoczekiwane zwycięstwo zupełnie go odurzyło*.

ОЗНАЧÁТИ – OZNACZAĆ, OZNACZYĆ

ОЗНАЧÁТИ, -áю, -áєш, *недок*. 1. Мати певне значення, певний зміст; вказувати на щось, свідчити про щось. *Що означають ці слова? Червоне сонце ввечері означає, що завтра буде вітер*. 2. Мати важливе значення, велику вагу; відігравати важливу роль. *Лише коли батько пішов на війну, діти зрозуміли, що він для них означав*.

OZNACZAĆ, -am, -asz, *недок*., **OZNACZYĆ**, -czę, -czysz, *док*. 1. *тільки недок*. = **означати 1**. *Co oznacza to słowo?* 2. Робити позначки, мітки; значити. *Oznaczyć*

literą, symbolem. Oznaczyć złącza. Właściwie oznaczyć trasę wyścigu. Oznaczać bieliznę. Oznaczyć swoje towary znakiem CE. Sąd oznaczył sprawę numerem 3452/06. 3. Визначати. *Oznaczyć termin składania ofert. Oznaczyć granice czegoś.*

ОКА́ЗІЯ – OKAZJA

ОКА́ЗІЯ, -ї, *ж.* 1. Дивний випадок, незвичайна подія; пригода; *пол.* przygoda. *З ним постійно трапляються якісь оказії.* 2. Зручний момент, випадок; нагода. *Зустрівши дівчину, він скористався оказією і запросив її в гості.*

OKAZJA, -i, *ж.* 1. = **оказія 2**. *Dobra, jedyna, najlepsza, wyjątkowa okazja. Życzenia z okazji rocznicy ślubu. Korzystać z okazji. Przy okazji przypomnij mu o jutrzejszym spotkaniu. Taka okazja zdarza się raz na sto lat.* 2. *розм.* Попутний транспорт. *Przyjechać okazją.*

ОКАНТО́ВУВАТИ, ОКАНТУВА́ТИ – OKANTOWAĆ

ОКАНТО́ВУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ОКАНТУВА́ТИ**, -у́ю, -у́єш, *док.* Облямовувати кантом; оточувати вузькою смугою чогось у вигляді канта; обрамлювати. *Окантувати фотографію.*

OKANTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *док.*, *розм.* Ввести когось в оману діями або словами; діяти нечесно, вдаючись до обману, шахрайства; обманювати, обдурювати. *Okantować klienta, wspólnika. Okantować na trzy złote.*

ОКАНТУВА́ТИ – див. **ОКАНТО́ВУВАТИ**

ОКЛА́Д[1, 2] – OKŁAD

ОКЛА́Д[1], -у, *ч.* Розмір регулярної грошової винагороди за виконувану роботу, встановлений відповідно до посади, кваліфікації і т. ін.; заробітна платня, що видається за виконувану роботу. *Мати великий, маленький, низький оклад.*

ОКЛА́Д[2], -у, ч. Металеве покриття, оздоблення на образах. *У нього є старовинна ікона в розкішному срібному окладі.*

OKŁAD, -u, *ч.* Пов'язка (іноді змочена водою або якимось лікарським розчином), яку накладають на хворе місце для лікування; компрес. *Gorące, zimne okłady.*

ОКЛЕПА́ТИ – див. **ОКЛЕ́ПУВАТИ**

ОКЛЕ́ПУВАТИ, ОКЛЕПА́ТИ – OKLEPYWAĆ, OKLEPAĆ

ОКЛЕ́ПУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ОКЛЕПА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* Куючи, оббивати, покривати щось з усіх боків, по всій поверхні металом; обковувати. *Оклепувати двері цинковим листом.*

OKLEPYWAĆ, -puję, -pujesz, *недок.*, **OKLEPAĆ**, -pię, -piesz, *док.*, *розм.* Плескати по чомусь; поплескувати. *Lekarz oklepał chore miejsce. Oklepać łopatą świeżą ziemię.*

О́КО – OKO

О́КО, -а, *с.* (*мн.* **очі**, очей). 1. Орган зору в людини, у всіх хребетних та деяких безхребетних тварин. *Карі, голубі, зелені очі. У нього болить праве око.* 2. Погляд. *Ворожі очі. Глянути новим оком на старі проблеми.* 3. *розм.* Здатність бачити; зір. *Мати добре око.*

OKO, -a, *с.* 1. *мн.* oczy, oczu (ócz) = **око 1.** *Piwne, szare, niebieskie, zielone, czarne oczy. Przekrwione, wyłupiaste, duże, małe oczy.* 2. = **око 2.** *Marzycielskie oczy.* 3. = **око 3.** *Doskonałe oczy. Wytężać oczy.* 4. *мн.* oka, ok. Крапля жиру, що плаває на поверхні якоїсь рідини, бульйону, супу. *W rosole pływały wielkie oka tłuszczu.* 5. Вічко сітки. *Oka sieci.* 6. *книжн.* Те, що нагадує око за виглядом або призначенням. *Oko kamery.* 7. *книжн.* Кругла лискуча поверхня води. *Oko jeziora.* 8. *карт.* Очко. *Grać w oko.* 9. *тільки одн.*, *мор.* Вахта на носі корабля. *Stać na oku.* 10. *мн.* oka, *мор.* Петля на кінці линви. *Zawiązać oko.*

ОКРЕ́СЛЕННЯ – OKREŚLENIE

ОКРЕ́СЛЕННЯ, -я, *с.* 1. Дія за знач. **окреслити** – обводити щось лінією, рисками. *Вчителька сказала зробити окрес-*

лення контурів країни на карті. 2. Обриси, контури, форма чогось. *Тінь відбила окреслення будинку.*

OKREŚLENIE, -a, *c.*, *книжн.* 1. Визначення, встановлення, вказування, називання. *Określenie kogoś mianem zdrajcy. Określenie przyczyn. Określenie czasu zgonu. Określenie wysokości podatku. Określenie wielkości dawki leku leku.* 2. Епітет, вислів. *Pochlebne określenie. Tego typu określenia są niedopuszczalne w poważnej dyskusji. Nie stronić od dosadnych określeń. Obelżywe określenia.* 3. *лінгв.* Частина речення, що розвиває зміст підмета або присудка. *Zdanie pojedyncze rozwinięte zawiera przynajmniej jedno określenie orzeczenia lub podmiotu.*

ОКУПА́ТИ, ОКУПИ́ТИ – OKUPYWAĆ, OKUPIĆ

ОКУПА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ОКУПИ́ТИ**, окуплю́, оку́пиш, *док.* Покривати витрати на щось; давати прибуток, який покриває видатки на щось. *Окупити витрати на інвентар. Будівництво заводу окупить себе через кілька років.*

OKUPYWAĆ, -puję, -pujesz, *недок.*, **OKUPIĆ**, -pię, -pisz, *док.* 1. Зазнавати страждань, злиднів, тяжких втрат і т. ін., платити чимось заради чогось, в ім'я чогось, для досягнення чогось. *Miłość do ojczyzny okupił osobistą tragedią. Swą wolność okupił wieloma wyrzeczeniami. Drogo okupił chwilę nieuwagi.* 2. Відшкодовувати кривду, збитки, вину. *Okupić winę. Okupić wyrządzoną krzywdę.*

ОКУПИ́ТИ – див. **ОКУПА́ТИ**

ОЛИ́ВА – OLIWA

ОЛИ́ВА, -и, *ж.* 1. (*Olea europea*). Вічнозелена, субтропічна рослина родини маслинових з їстівними плодами, з яких одержують харчову і технічну олію; маслина, оливка. *Олива росте, квітне, плодоносить.* 2. Нижчий ґатунок олії, який добувався з плодів цього дерева гарячим пресуванням і використовувався для освітлення (перев. у лампадах), для змащування чогось і т. ін. *Налити оливу в лампаду. Мастити оливою волосся.*

OLIWA, -y, *ж.*, *перев. одн.* 1. Оливкова олія. *Wytłaczać oliwę z oliwek.* 2. *рідко.* Будь-яка олія. *Dodać oliwy do sałatki.*

ОЛОВ'Я́НИЙ – OŁOWIANY

ОЛОВ'Я́НИЙ, -а, -е. 1. Прикм. до **олово** – м'який, легкий метал сріблясто-білого кольору, який використовують для паяння, виготовлення сплавів і т. ін.; *пол.* cynowy. *Олов'яний брусок. Казка про олов'яного солдатика. Олов'яна руда. Олов'яна промисловість. Олов'яний завод.* 2. *перен.* Який кольором нагадує олово; сріблясто-білий з тьмяним полиском. *Олов'яні хмари нависли над містом.* 3. *перен.* Який нічого не виражає; тьмяний, невиразний (про очі, погляд). *Він дивився олов'яними очима і наче нічого не бачив.*

OŁOWIANY, -a, -e. 1. Свинцевий. *Ołowiana blacha.* 2. Темно-сірий. *Ołowiane chmury.*

ОПАДА́ТИ, ОПА́СТИ – OPADAĆ, OPAŚĆ

ОПАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ОПА́СТИ**, -аду́, -аде́ш, *док.*, *перев. 3 ос.* 1. Відриваючись, обсипатися, падати з дерев, кущів і т. ін. (про листя, пелюстки, плоди і т. ін.). *Квіти опадають. Листя опадає. Малина опадає.* 2. Падати вниз, додолу; переміщуватися вниз, опускатися, осипатися; спадати, зсуватися з когось, чогось, звисати донизу. *Зі стелі опав шар штукатурки.* 3. Зменшуватися в об'ємі, стухати (про пухлини, набряки на тілі); худнути; спадати з тіла. *Пухлина опала. Щоки опали.*

OPADAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OPAŚĆ**, -dnę, -dniesz, *док.* 1. ~ **опадати 2**. *Fala opadła na statek.* 2. = **опадати 1**. *Kasztany już opadają.* 3. Зменшуватися, послаблюватися. *Temperatura opadła o kilka stopni. Poziom wody opada. Emocje opadły.* 4. Змен-

шувати свою ємність; осідати. *Ciasto opadło.* 5. Нападати на когось, оточувати з усіх боків. *Prześladowcy opadli go ze wszystkich stron.* 6. *книжн.* Опановувати (про почуття, психічний стан). *Opadły go wątpliwości.*

ОПАЛИ́ТИ – див. **ОПА́ЛЮВАТИ**

ОПА́ЛЮВАТИ, ОПАЛИ́ТИ – OPALAĆ, OPALIĆ

ОПА́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **ОПАЛИ́ТИ**, опалю́, опа́лиш, *док.* 1. *тільки недок.* Обігрівати приміщення печами або системою якихось спеціальних пристроїв. *Опалювати кімнату, хату. Опалювати дровами, вугіллям, газом.* 2. Обдавати, пошкоджувати вогнем або чимось гарячим; обпалювати, обпікати. *Вогонь опалив його волосся.*

OPALAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OPALIĆ**, -lę, -lisz, *док.* 1. = **опалювати 1**. *Opalać mieszkanie koksem.* 2. = **опалювати 2**. *Opalić sobie brwi.* 3. Піддавати оголену частину тіла дії сонця, наслідком чого є засмага. *Opalić szyję, nogi.* 4. *розм.* Випрошувати сигарети, цигарки. *Kup sobie papierosy, ciągle mnie opalasz.*

ОПА́СТИ – див. **ОПАДА́ТИ**

ОПЕ́РТИ – див. **ОПИРА́ТИ**

ОПИРА́ТИ, ОПЕ́РТИ – OPIERAĆ[1, 2], OPRZEĆ, OPRAĆ

ОПИРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ОПЕ́РТИ**, опру́, опре́ш, *док.* 1. Приставляючи, притуляючи щось до чогось, утримувати його в певному положенні; обпирати. *Оперти голову рукою. Оперти спину об стіну.* 2. *перен.* Ґрунтувати, базувати на чомусь (переконання, докази, дії і т. ін.). *Оперти теорію на беззастережні докази.*

OPIERAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, **OPRZEĆ**, oprę, oprzesz, *док.* 1. = **опирати 1**. *Oprzeć drabinę o mur. Oprzeć ręce o biurko.* 2. ~ **опирати 2.** *Oprzeć twierdzenie na twardych argumentach. Swój pierwszy film reżyser oparł na wspomnieniach rodzinnych.*

OPIERAĆ[2], -am, -asz, *недок.*, **OPRAĆ**, opiorę, opierzesz, *док.*, *розм.* Прати комусь усе необхідне; обпирати. *Musiała opierać wszystkich domowników.*

ОПО́РНИЙ – OPORNY

ОПО́РНИЙ, -а, -е. 1. На який спираються; який підтримує щось. *Опорний стовп. Опорний елемент конструкції. Опорна функція рук.* 2. Який є вихідною базою для якоїсь діяльності. *Опорний пункт роботи.*

OPORNY, -a, -e. 1. *книжн.* Непоступливий, непіддатливий, впертий. *Oporny dłużnik. Oporny najemca nie chciał podporządkować się orzeczeniu sądu. Oporna na wszelkie prośby.* 2. *книжн.* Який довго зберігає і виявляє свої властивості, не піддається руйнуванню, псуванню і т. ін.; стійкий, тривкий. *Materiał oporny na działanie czynników zewnętrznych.* 3. *розм.*, *перен.* Який важко піддається. *Środek skutecznie usuwa oporny brud i tłuszcz. Długo mocował się z opornym zamkiem.* 4. *мед.* Який не піддається дії хімічних засобів (про віруси, мікроби і т. ін.). *Nowy wirus grypy okazał się oporny na wszelkie leki.*

ОПУСКА́ТИ, ОПУСТИ́ТИ – OPUSZCZAĆ, OPUŚCIĆ

ОПУСКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ОПУСТИ́ТИ**, -у́щу, -у́стиш, *док.* 1. Переміщувати нижче, донизу. *Опустити руку, крила, відро. Опустити голову на руки.* 2. *куди, в що.* Поміщати, укладати і т. ін. щось кудись, всередину чогось. *Опустити весло у воду. Опустити відро в криницю. Опустити листа в поштову скриньку.*

OPUSZCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OPUŚCIĆ**, opuszczę, -cisz, *док.* 1. = **опускати 1**. *Dróżnik opuścił szlaban.* 2. Пропускати під час читання, писання тощо. *Tłumacz opuścił w tłumaczeniu całe zdanie. Opuszczę ten akapit, żeby państwa nie zanudzać.* 3. Не приходити кудись; пропускати. *Opuścić*

lekcje, posiedzenie komisji. Nie chciał opuścić kolejnego odcinka swego ulubionego serialu, dlatego spieszył się do domu. 4. *книжн.* Покидати, залишати. *Opuścić żonę.* 5. *книжн.* Виходити, виїжджати звідкись. *Opuścić kraj, pokój, areszt. Milionowy samochód opuścił wczoraj bramę fabryki.* 6. *книжн.* Звільнятися з якоїсь посади. *Opuścić stanowisko prezesa.* 7. *розм.* Знижувати ціну. *Ile może pan opuścić?*

ОПУСТИ́ТИ – див. **ОПУСКА́ТИ**

О́РДЕР[1, 2] – ORDER

О́РДЕР[1], -а, *ч.* Письмовий наказ, документ, що надає право на одержання чогось; *пол.* nakaz. *Видати, одержати ордер. Ордер на арешт, звільнення. Ордер на квартиру.*

О́РДЕР[2], -а, *ч.* Вид архітектурної композиції, що складається з вертикальних (колон, пілястр) та горизонтальних (антаблемента) частин. *Корінфський ордер.*

ORDER, -u, *ч.* Почесна відзнака, нагорода за військові, трудові або інші заслуги; орден. *Otrzymać, dostać order. Przyznać komuś order. Przypiąć komuś order. Nagrodzić, odznaczyć kogoś orderem. Zasłużyć na order. Chwalić się orderem.*

ОРДИНА́РНИЙ – ORDYNARNY

ОРДИНА́РНИЙ, -а, -е, *книжн.* Який нічим не виділяється серед інших; звичайний, рядовий. *Ординарна думка. Ординарне заняття.*

ORDYNARNY, -a, -e. 1. Вульгарний, грубий. *Ordynarne zachowanie. Ordynarna odpowiedź. Ordynarne wyzwiska, słowa. Ordynarne zaczepki.* 2. Нахабний, зухвалий. *Ordynarne kłamstwo. Ordynarny przekręt. Zadrwić sobie z kogoś w ordynarny sposób.* 3. Простий, невишуканий, поганого ґатунку. *Ordynarne jedzenie.*

ОРДИНА́ТОР – ORDYNATOR

ОРДИНА́ТОР, -а, *ч.* Лікар, який безпосередньо провадить лікувально-профілактичну роботу в медичних закладах. *Він працює ординатором у міській лікарні.*

ORDYNATOR, -a, *ч.* Завідувач відділення лікарні. *Ordynator przyjął do pracy nowych lekarzy.*

ОСВІ́ДЧЕННЯ – OŚWIADCZENIE

ОСВІ́ДЧЕННЯ, -я, *с.* 1. Признання в коханні. *Вона довго чекала на його освідчення в коханні.* 2. Прохання чоловіка до жінки стати його дружиною. *Вона не дала відповіді на його освідчення.*

OŚWIADCZENIE, -a, *с.* Заява. *Wygłosić oświadczenie. Złożyć oświadczenie.*

ОСВО́ЇТИ – див. **ОСВО́ЮВАТИ**

ОСВО́ЮВАТИ, ОСВО́ЇТИ – OSWAJAĆ, OSWOIĆ

ОСВО́ЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **ОСВО́ЇТИ**, -о́ю, -о́їш, *док.* 1. Робити придатним для господарського використання. *Освоювати цілину.* 2. Повністю використовувати, застосовувати. *Освоювати кошти. Освоїти проектну потужність.* 3. Навчитися користуватися чимось; засвоювати; оволодівати чимось, підвищуючи свою майстерність, фаховий рівень. *Освоїти комп'ютер, технічні засоби. Освоїти дві професії.*

OSWAJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OSWOIĆ**, oswoję, -isz, *док.* 1. *перен.* Привчати, призвичаювати. *Oswoić z obcą kulturą. Skutecznie oswoił mnie z myślą o przeprowadzce. Instruktor powoli oswoił mnie z Internetem.* 2. Робити ручним, свійським; приручати. *Oswoić dzika, małpę.*

ОСКА́РЖИТИ – див. **ОСКА́РЖУВАТИ**

ОСКА́РЖУВАТИ, ОСКА́РЖИТИ – OSKARŻAĆ, OSKARŻYĆ

ОСКА́РЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ОСКА́РЖИТИ**, -жу, -жиш, *док.* Офіційно подавати скаргу у вищу інстанцію, протестуючи проти якогось рішення, чиїхось дій і т. ін.; *пол.* zaskarżać, wnosić apelację. *Оскаржити вирок, звільнення.*

OSKARŻAĆ, -am, -asz, *недок.*, **OSKARŻYĆ**, -rżę, -rżysz, *док.* 1. Звинувачувати.

Oskarżać o łamanie konstytucji. Oskarżać o nietolerancję, zdradę, tchórzostwo. 2. *юр.* Подавати на когось скаргу до суду, органів влади і т. ін., притягати до відповідальності; обвинувачувати. *Oskarżyć kogoś przed sądem.* 3. *юр.* Виступати в ролі судового обвинувача або на боці обвинувачення в судовому процесі. *Oskarża prokurator Walczak.*

ОСКÓМА – OSKOMA

ОСКÓМА, -и, *ж.* Відчуття в'язкості в роті, а також неприємні больові відчуття на зубах від споживання чогось кислого, терпкого. *Оскома від яблук, аґрусу, смородини. Оскома стягнула ясна.*

OSKOMA, -y, *ж.*, *заст.* Апетит на щось, бажання чогось. *Mieć oskomę na słodycze, mięso. Pohamował oskomę na najnowszy model samochodu.*

ОСЛУ́ХАТИСЯ – див. **ОСЛУ́ХУВАТИСЯ**

ОСЛУ́ХУВАТИСЯ, ОСЛУ́ХАТИСЯ – OSŁUCHIWAĆ SIĘ, OSŁUCHAĆ SIĘ

ОСЛУ́ХУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок.*, **ОСЛУ́ХАТИСЯ**, -аюся, -аєшся, *док.*, *розм.* Виявляти непослух, непокору. *Ослухатися батька, дідуся. Ослухатися наказу, розпорядження.*

OSŁUCHIWAĆ SIĘ, osłuchuję się, osłuchujesz się, *недок.*, **OSŁUCHAĆ SIĘ**, -am się, -asz się, *док.*, *розм.* 1. Слухаючи, навчатися. *Na wakacjach pracował pod Hamburgiem i osłuchał się z językiem niemieckim.* 2. Набридати через часте повторювання. *Hit wpuszczany przez wszystkie rozgłośnie szybko się osłuchał.*

ОСМОЛИ́ТИ – див. **ОСМÓЛЮВАТИ**

ОСМÓЛЮВАТИ, ОСМОЛИ́ТИ – OSMOLIĆ

ОСМÓЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **ОСМОЛИ́ТИ**, -лю́, -лиш, *док.* Покривати поверхню чогось або просочувати смолою. *Осмолити човен.*

OSMOLIĆ, -lę, -lisz, *док.* Забруднити сажею, вугіллям, мастилом тощо. *Osmolić rondel.*

ОСНÓВА – OSNOWA

ОСНÓВА, -и, *ж.* 1. Нижня опорна частина чогось (будівлі, споруди, конструкції і т.ін.); нижня частина предмета. *Основа фундаменту. Основа маяка. Основа стовбура.* 2. *перен.* Те, на чому щось ґрунтується, тримається, базується; головна складова частина чогось. *Основи прогресу. Основа художньої творчості.* 3. *тільки мн.* Найважливіші, вихідні положення чогось (науки, теорії); навчальний предмет, змістом якого є сукупність найважливіших відомостей з певної галузі науки. *Теоретичні основи мовознавства.* 4. Головна умова, запорука, визначальна риса, сенс чогось. *Виховання особистості – основа праці педагога.* 5. Подовжні нитки в тканині, а також пряжа для них. *Основа матеріалу. Бавовняна, шерстяна, синтетична основа.* 6. *спец.* Хімічна сполука, що утворює з кислотами сіль. *Молекула основи.* 7. *мат.* Сторона геометричної фігури або площина геометричного тіла, перпендикулярна до їхньої висоти. *Основа трапеції, піраміди.* 8. *лінгв.* Частина слова, що є носієм його основного значення. *В основу слова не входить флексія.*

OSNOWA, -y, *ж.* 1. = **основа 5**. *Osnowa bawełniana, jedwabna, wełniana.* 2. Ситуація, зображена у творі, на тлі якої розгортається дія; сюжетна основа. *Osnową utworu stał się głośny proces psychologa oskarżonego o poddawanie pacjentów groźnym eksperymentom.*

ОСОБИ́СТІСТЬ – OSOBISTOŚĆ

ОСОБИ́СТІСТЬ, -тості, *ж.* Конкретна людина з погляду її культури, особливостей характеру, поведінки і т. ін.; індивідуальність, особа; *пол.* osobowość, indywidualność. *Формування особистості. Складна, цікава, неординарна особистість.*

OSOBISTOŚĆ, -ści, *ж.* Видатна, впливова, важлива особа. *Uroczystość zaszczyciły swoją obecnością znane osobistości świata kultury i sztuki.*

ОСОБЛИ́ВІСТЬ – OSOBLIWOŚĆ

ОСОБЛИ́ВІСТЬ, -вості, *ж.* Характерна риса, ознака, властивість когось, чогось; своєрідність, специфіка чогось; *пол.* szczególność, wyjątkowość, cecha szczególna. *Особливість зовнішності, голосу, характеру, поведінки людини. Особливості певної місцевості. Особливість цієї роботи. Особливість історичного періоду.*

OSOBLIWOŚĆ, -ści, *ж.* 1. Щось виняткове, рідкісне, незвичайне, дивне; диво, феномен. *Osobliwości florystyczne, geograficzne. Gabinet osobliwości. Wyciągniętego z morza stwora pokazywano jako osobliwość. W rezerwacie będziecie mieli możliwość ujrzenia wielu osobliwości przyrodniczych. W ciągu dwóch dni nie da się zobaczyć wszystkich osobliwości turystycznych Pragi.* 2. = **особливість**. *Osobliwością kultury zachodniej jest jej swoisty racjonalizm. Osobliwości jego zachowania nie dało się dłużej maskować.*

ОСОВІ́ЛИЙ – OSOWIAŁY

ОСОВІ́ЛИЙ, -а, -е. Сонний, розслаблений, напівсвідомий (від перевтоми, пияцтва, отруєння). *Осовілі очі. Осовілий погляд. Після безсонної ночі в нього осовілий вигляд.*

OSOWIAŁY, -a, -e. Сумний, похнюплений; апатичний. *Osowiała mina. Mój kot, zamiast mruczeć, siedzi osowiały w kącie.*

О́ЧКО, ОЧКО́ – OCZKO

О́ЧКО, -а, *с.* 1. Зменш.-пестл. до **око**. *Дитина закрила очка і заснула.* 2. *рідко.* Отвір для бджіл у вулику; вічко. *Очко вулика.* 3. *рідко.* Брунька, яку зрізують для щеплення; вічко. *Очко троянди.* 4. *рідко.* Невеличке заглиблення з брунькою на поверхні бульби картоплі; вічко. *Очко картоплі.* 5. *рідко.* Значок на картах, доміно тощо, який вказує на їхню вартість у грі; вічко. *Очко карти.*

ОЧКО́, -а, *с.* 1. Одиниця рахунку в спортивних змаганнях та різних іграх. *Наша команда набрала багато очок.* 2. Картярська гра; двадцять одно. *Грати, вигравати, програвати в очко.* 3. *друк.* Опукле зображення літери або іншого знака на друкарській машинці. *Очко літери.*

OCZKO, -a, *c.* 1. ~ **очко 1.** *Przebiegłe oczka. Umyj oczka.* 2. Камінь у персні. *Oczko wypadło z pierścionka.* 3. *перев. мн.* Крапля жиру, що плаває на поверхні якоїсь рідини, бульйону, супу. *Oczka tłuszczu pływają w zupie.* 4. *розм.* Малий, круглий отвір; дірка. *Tarka, sitko o dużych oczkach.* 5. Петля з гарусу, шнурка тощо, яка становить ланку в трикотажному виробі, в сітці або сіті. *Zgubić oczko. Poszło jej oczko w rajstopach.* 6. = **очко^2 2.** *Grać w oczko.* 7. ~ **очко^2 1.** *Brakowało mu dwóch oczek do wygranej. Piosenka awansowała na liście przebojów o dwa oczka.* 8. *пошир.* ~ **очко^1 5.** *Wyrzucić trzy oczka.* 9. *книжн., перен.* Мале водоймище. *Oczko wodne. Z daleka lśniło leśne oczko.* 10. = **очко^1 3.** *Oczko jabłoni.* 11. = **очко^2 3.** *Oczko litery.*

П

ПАКУВА́ТИ – PAKOWAĆ

ПАКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок*. Укладати, ув'язувати щось в пакунок, валізу і т. ін. для транспортування, перенесення, перевезення або зберігання. *Пакувати речі, книжки. Пакувати щось у валізу, коробку, ящик. Він весь день пакує свою валізу.*

PAKOWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок*. 1. = **пакувати**. *Pakować bieliznę, ubranie do walizki. Pakować książki do teczki. Pakować rzeczy do samochodu.* 2. Загортати в папір, фольгу. *Pakować prezent urodzinowy.* 3. *розм*. Вкладати щось кудись із силою, впихати. *Nie pakuj tyle na raz do gęby, bo się udławisz. Na siłę pakowała w niego jedzenie.* 4. *розм*. Запроторювати. *Pakować do więzienia.* 5. *розм*. Витрачати; вкладати в щось багато грошей. *Pakować oszczędności w mieszkanie.* 6. *розм*. Тренуватися для збільшення об'єму м'язів; качатися. *Codziennie pakował na siłowni.* 7. *комп*. Зменшувати обсяг файла. *Pakować pliki.*

ПА́М'ЯТКА – PAMIĄTKA

ПА́М'ЯТКА, -и, *ж*. 1. *розм*. Предмет, що слугує нагадуванням про когось, щось. *На полицях стояли сувеніри – пам'ятки про далекі подорожі.* 2. Предмет матеріальної культури минулого; *пол*. zabytek. *Історичні, старовинні пам'ятки. Пам'ятка культури. Софійський собор – пам'ятка часів Київської Русі.* 3. Твір стародавньої писемності або музичного мистецтва; *пол*. zabytek. *Літературна пам'ятка. Пам'ятки української мови. Пам'ятки народної музичної культури.* 4. Невелика книжка або аркуш з короткими настановами, правилами на якийсь певний випадок, з короткими відомостями про когось, щось; інструкція. *Пам'ятка туристові, учневі.* 5. *церк., розм.* Поминальна книжечка. *Записати в пам'ятку.*

PAMIĄTKA, -i, *ж., нейтр.* ~ **пам'ятка 1**. *Pamiątki rodzinne. Pamiątki po zmarłym ojcu. Pamiątka z wakacji.*

ПАМ'ЯТЛИ́ВИЙ – PAMIĘTLIWY

ПАМ'ЯТЛИ́ВИЙ, -а, -е. Який має добру пам'ять, здатний легко запам'ятовувати. *Цей хлопчик знає багато віршів, бо дуже пам'ятливий.*

PAMIĘTLIWY, -a, -e. Злопам'ятний. *Był bardzo pamiętliwy i mściwy.*

ПА́М'ЯТНИК – PAMIĘTNIK

ПА́М'ЯТНИК, -а, *ч*. 1. *кому, чому, розм. чий*. Скульптурна або архітектурна споруда на пам'ять про когось, щось чи на честь когось, чогось: *пол*. pomnik. *Пам'ятник Шевченкові, Франкові, Лесі Українці.* 2. Споруда на могилі на пам'ять про померлого; надгробок; *пол*. pomnik. *Пам'ятник на могилі. Пам'ятник на цвинтарі.*

PAMIĘTNIK, -a, *ч*. 1. Щоденні записи індивідуального характеру про події, факти, враження; щоденник. *Prowadzić pamiętnik w internecie. Pisać pamiętnik.* 2. Вид альбому для вписування на згадку віршів, афоризмів тощо. *Wpisać się koleżance do pamiętnika.* 3. *перев. мн.* Літературний твір меморіального характеру; спогади. *Żadne wydawnictwo nie chciało wydać jego pamiętników.*

ПАН – PAN

ПАН, -а, *ч*. 1. Поміщик; магнат, аристократ. *Пани отримували від короля десятки тисяч гектарів землі.* 2. Той, хто займав привілейоване становище, належав до забезпечених верств суспільства, інтелігенції. *У цій гімназії вчилися тільки діти панів.* 3. Той, хто має владу над

кимось або чимось; володар, господар. *Не хотів, щоб він був його паном.* 4. Ввічлива форма звертання або називання стосовно осіб чоловічої статі. *Шановні панове, вітаю вас щиросердно і прошу займати свої місця. Пане директоре, нам загрожує банкрутство.* 5. Зазвичай зі словом-прикладкою – шаноблива форма звертання до чоловіка в усній народній мові. *Панове-товариство, ходімо до шинку.* 6. *ірон., зневажл.* Особа, яку хтось не поважає або яка викликає презирство своєю поведінкою. *Який пан, вміє лише носа задирати.*

PAN, -a, *ч.* 1. Особа чоловічої статі; чоловік. *Pan w średnim wieku. Pan z zaawansowaną łysiną. Jakiś pan po czterdziestce przyglądał mu się badawczo.* 2. ~ **пан 4**; також відповідає укр. займ. **Ви.** *Panie Jurku, czy może pan tu podejść? Panie profesorze, czy nie był pan zbyt surowy dla studentów?* 3. Хазяїн. *Pies lizał rękę swego pana. Stać się panem sytuacji.* 4. = **пан 1.** *Pan lubił znęcać się nad swoimi chłopami pańszczyźnianymi.* 5. *тільки одн.* Бог, Господь. *Pan dał nam życie wieczne.* 6. *учн.* Вчитель, педагог. *Pan od matematyki.*

ПАНЕ́ЛЬ – PANEL

ПАНЕ́ЛЬ, -і, *ж.* 1. Нижня частина стіни, виділена оздобленням або фарбуванням. *Фарбована панель. Панелі кімнати, кухні.* 2. Елемент будівельної конструкції у вигляді плити; блок. *Будинок з панелей.* 3. Пішохідна доріжка по краях вулиці; тротуар. *Йти по панелі. Стояти на панелі.* 4. Частина пульта енергетичного, промислового, транспортного та ін. управління (також на екрані комп'ютера, в побутовій та радіотехніці, оргтехніці тощо). *Панель управління. В будь-який час користувач може натиснути цю кнопку на панелі, і вікно буде поновлено. На панелі «Музика на пристрої» клацніть пристрій, на який потрібно скопіювати файли.*

PANEL, -u, *ч.* 1. Плоский, прямокутний, здебільшого дерев'яний елемент, який легко можна об'єднати з іншими такими ж елементами, що використовують перев. для покриття підлоги; ламінат. *Kłaść panele. Panele bezklejowe.* 2. = **панель 4.** *Migająca lampka na panelu sygnalizuje pracę wymiennika. Na panelu sterowania naciskaj przycisk «tryb». Przyciski lub pokrętła znajdują się na panelu sterującym piekarnika.* 3. Плоска частина приладу, пристосування. *Panel natryskowy.* 4. *книжн.* Публічна дискусія на певну тему з участю різних спеціалістів, експертів; панельна дискусія. *Wziąć udział w panelu. Po referatach odbędzie się panel.* 5. *псих., соціол.* Багаторазове опитування, що проводиться через певні часові інтервали серед однієї і тієї самої групи осіб для дослідження соціальних явищ і процесів в їхній динаміці; панельне опитування. *Panel konsumencki.*

ПА́НІ – PANI

ПА́НІ, *невідм., ж.* 1. Заміжня поміщиця. *Пані з паном поїхали до міста.* 2. Особа жіночої статі, що мала привілейоване становище. *Пані й кавалери проходилися алеєю.* 3. Жінка, що має владу над кимось або чимось; володарка. *Пані його серця.* 4. Ввічлива форма звертання або називання стосовно осіб жіночої статі. *Пані Ірино, котра година?* 5. *ірон., зневажл.* Жінка, яка вирізняється підкреслено витонченими манерами, викликає презирство своєю поведінкою. *Ця пані тарілки за собою не прибере.*

PANI, -ni, *ж.* 1. Особа жіночої статі; жінка. *Starsza pani.* 2. ~ **пані 4**; також відповідає укр. займ. **Ви.** *Pani Maria. Pani redaktor.* 3. ~ **пані 3.** *Wiktoria, pani Imperium Brytyjskiego. Pani czyjegoś serca.* 4. Господиня (сьогодні лише в контактах між господинею та прислугою, нянею, гувернанткою, куховаркою тощо). *Pani wyjechała na dwa tygodnie na wczasy.*

Pani poleciła nie czekać na nią z obiadem. 5. ~ **pani 2**. *Pani zwolniła zarządcę majątku. Udawać panią.* 6. *учн.* Вчителька, педагог. *Pani poprosiła o ciszę. Pani od biologii.*

ПА́НСТВО – PAŃSTWO

ПА́НСТВО, -а, *с.* 1. Товариство, компанія, що складається з чоловіків і жінок. *Шановне панство, прошу уваги!* 2. Збірн. до **пан**. *Частина польського панства під час війни подалася на еміграцію.* 3. Поведінка, звички і т. ін., як у панів. *Звідки в тебе це панство, ці претензії на панство.*

PAŃSTWO, -a, *с.* 1. Апарат політичної влади в суспільстві; країна з таким апаратом політичної влади; держава. *Państwo ukraińskie, polskie, rosyjskie. Państwo demokratyczne, kapitalistyczne, socjalistyczne, autorytarne, liberalne. Niewydolne, skorumpowane, pogrążone w anarchii państwo. Sprawnie działające, przyjazne obywatelowi państwo. Państwo suwerenne, niepodległe, niezawisłe, niezależne. Głowa państwa. Dzierżyć ster państwa. Kierować państwem. Być przygotowanym do rządzenie państwem.* 2. *тільки одн.* Чоловік і жінка; подружжя. *Państwo Kowalscy. Państwo dyrektorowstwo.* 3. *тільки одн.* = **панство 1**. *Państwo pozwolą, że was opuszczę.*

ПАНТО́ФЛІ – PANTOFLE

ПАНТО́ФЛІ, -фель, -ів, *мн.* (*одн.* **панто́фля**, -і, *ж.* і **панто́фель**, -фля, *ч.*). М'які кімнатні туфлі, зазвичай без підборів. *Шкіряні, фетрові пантофлі. Теплі пантофлі. Літні пантофлі.*

PANTOFLE, -fli, *мн.* (*одн.* **pantofel**, -fla, *ч.*). Взуття, що закриває ногу не вище кісточок; туфлі. *Skórzane pantofle. Damskie pantofle.*

ПА́ПА – PAPA[1, 2, 3]

ПА́ПА, -и, *ч.* Глава католицької церкви й Ватикану; Папа Римський; *пол.* papież. *Візит Папи в Україну.*

PAPA[1], -y, *ч.* Покрівельний матеріал, виготовлений з товстого картону, просоченого кам'яновугільним дьогтем; толь. *Pokryć dach papą.*

PAPA[2] , -y, *ч.*, *заст.* Чоловік стосовно своїх дітей; тато. *Papa przyszedł z pracy zmęczony.*

PAPA[3], -y, *ч.*, *розм.* Обличчя людини, комусь неприємної, несимпатичної; пика. *Dać komuś w papę.*

ПА́ПКА – PAPKA

ПА́ПКА, -и, *ж.* Обкладинка з картону, шкіри і т. ін. для зберігання паперів, малюнків, нот тощо; течка; *пол.* teczka. *Пластикова, картонна, дерматинова папка. Розкрити, закрити папку. Тримати папери в папці.*

PAPKA, -i, *ж.* М'яка, густа маса; кашка, місиво. *Zawiesista papka. Łapczywie opychać się kleistą papką.*

ПАРАПЕ́Т – PARAPET

ПАРАПЕ́Т, -у, *ч.* Невисока огорожа набережної, моста і т. ін. *Кам'яний, дерев'яний парапет. Парапет набережної, моста, пірса.*

PARAPET, -u, *ч.* Нижня частина віконного отвору (дошка, плита і т. ін.); підвіконня. *Postawić doniczkę na parapecie.*

ПА́РИТИ – PARZYĆ

ПА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.* 1. Піддавати дії пари, окропу для очищення, розм'якшення і т. ін. *Парити солому.* 2. Приготовляти в закритій посудині за допомогою пари. *Парити капусту для голубців.* 3. *розм.* Прогрівати, гріти тіло, зазвичай з лікувальною метою (гарячою водою, парою). *Парити руки, ноги, обличчя.* 4. Хльостати гарячим мокрим віником того, хто миється в лазні. *Парити березовим віником.* 5. *безос.* Обдавати вологим теплом, спекою. *Надворі парило, було душно.* 6. Залишати землю під паром. *Парити землю, ґрунт.*

PARZYĆ, -rzę, -rzysz, *недок.* 1. Вогнем або чимось гарячим пошкоджувати шкірні покриви, слизові оболонки; обпікати.

Kawa parzy wargi. Gorący piasek parzył nam stopy. 2. Викликати відчуття жару, свербежу, колючи чимось отруйним; жалити. *Pokrzywa parzy.* 3. ~ **парити 2.** *Parzyć kapustę. Parzyć szynkę. Parzyć klopsiki na wolnym ogniu.* 4. Заварювати, заливати окропом. *Parzyć herbatę, kawę, dziurawiec, szałwię.*

ПАРЛАМЕНТА́РНИЙ – PARLAMENTARNY

ПАРЛАМЕНТА́РНИЙ, -а, -е. Стос. до **парламентаризму** – системи правління, при якій, за конституцією, законодавча влада належить виборному парламенту. *Тип парламентарної демократичної республіки.*

PARLAMENTARNY, -a, -e. 1. Парламентський. *Grupa, frakcja parlamentarna. Komisja parlamentarna. Mniejszość, większość parlamentarna. Opozycja parlamentarna.* 2. *перен.* Пристойний, культурний. *Mało parlamentarny język parlamentarzystów już niewielu dziwi.*

ПА́РНИЙ, ПАРНИ́Й – PARNY

ПА́РНИЙ, -а, -е. 1. Який становить з іншими пару – два однорідних предмети, що складають одне ціле; розташований парою. *Парний черевик. Парна шкарпетка. Парні світильники.* 2. У якому беруть участь двоє (в основному про спорт). *Парне фігурне катання. Парне веслування.* 3. Який ділиться без залишку на два (про числа); кратний двом. *Парні числа. Парний бік вулиці.*

ПАРНИ́Й, -á, -é. 1. *розм.* Насичений теплою парою, вологою; паркий; жаркий, душний. *Парне повітря. Парний день.* 2. Такий, що зберіг теплоту (про харчові продукти тваринного походження). *Парне молоко, м'ясо.*

PARNY, -a, -e, *нейтр.* ~ **парни́й 1.** *Parny dzień, wieczór. Parne powietrze.*

ПАРТЕ́Р – PARTER

ПАРТЕ́Р, -у, *ч.* 1. Нижній поверх театрального залу з місцями для глядачів; глядачі, що займають такі місця. *Купити квитки в партер. Сидіти в партері. У нас місця в партері. Партер встав, вітаючи акторів.* 2. Відкрита частина саду або парку з газонами, квітниками, фонтанами тощо, зазвичай на плаский місцевості. *Партер пов'язує частини сквера в одне ціле.* 3. Положення в спортивній (римо-грецькій) боротьбі, при якому борець лежить на килимі або, стоячи на колінах, спирається на нього руками. *Перевести боротьбу в партер.*

PARTER, -u, *ч.* 1. Перший поверх. *Wysoki, niski parter. Kupić mieszkanie na parterze.* 2. = **партер 1**. *Wszystkie miejsca na parterze były zajęte. Siedzieć na parterze.* 3. Клумба, газон з орнаментом, характерні для барокових парків. *Parter kwiatowy, trawnikowy.* 4. = **партер 3**. *Sprowadzić przeciwnika do parteru.*

ПАРТИЗА́НКА – PARTYZANTKA

ПАРТИЗА́НКА, -и, *ж.* Учасниця партизанської боротьби, член партизанського загону. *Бабуся-партизанка.*

PARTYZANTKA, -i, *ж.* 1. Партизанська боротьба. *Brać udział w partyzantce.* 2. Партизанські загони. *Walczyć z partyzantką.* 3. = **партизанка**. *Prezydent odznaczył znaną partyzantkę medalem.* 4. *розм.* Самовільні дії, недоречний вияв активності; самодіяльність. *Uprawiać partyzantkę dziennikarską.*

ПАРУВА́ТИ[1, 2] – PAROWAĆ[1, 2]

ПАРУВА́ТИ[1], -ýє, *недок.* Виділяти, випускати із себе пару, тепло, вологу внаслідок нагрівання, охолодження, висихання; бути насиченим парою. *Земля парує. Чайник парує. Страви парують.*

ПАРУВА́ТИ[2], -ýю, -ýєш, *недок.* 1. Об'єднуватися в пари; добирати пару до чогось; зводити до пари двох людей. *Це дивне подружжя, але так уже кохання людей парує.* 2. Зводити, злучати самку і самця. *Ветеринар парував породистих собак.*

PAROWAĆ[1], -ruję, -rujesz, *недок.* 1. = **парувати 1**. *Woda paruje. Asfalt parował po deszczu.* 2. Варити на парі. *Parować ryby przed wędzeniem.*

PAROWAĆ[2], -ruję, -rujesz, *недок.* Відбивати шпагою або шаблею удар противника (у фехтуванні); відбивати удар противника (у спорті взагалі); відбивати, спростовувати напади або докази противника в суперечці; парирувати. *Parować uderzenie, atak, cios. Parować zarzuty, oskarżenia.*

ПÁСИНОК – PASYNEK

ПÁСИНОК, -нка, *ч.* 1. Нерідний син одного з подружжя, який доводиться рідним другому. *Він – пасинок Дмитра. Мачуха любила свого пасинка. 2.* Бічний пагін рослини. *Пасинок тютюну.*

PASYNEK, -nka, *ч.* 1. ~ **пасинок 2**. *Pasynek porzeczki.* 2. *мисл.* Відросток рогів лося. *Łoś ze złamanym pasynkiem.*

ПÁСІЯ – PASJA

ПÁСІЯ, -ї, *ж.* Предмет кохання, пристрасті, жаги; *пол.* miłość. *Вона – його пасія.*

PASJA, -i, *ж.* 1. Пристрасть; хобі. *Pracować z pasją. Zżerała go pasja pisania. Jego pasją były samochody. Okres dwudziestolecia międzywojennego był jego naukową pasją. Dziadek zaszczepił w nim pasję kolekcjonerską.* 2. Лють. *Wpadać w pasję. Doprowadzić kogoś do pasji.* 3. *рел.* Всенощна служба. *Być na pasji.* 4. *мист.* Цикл творів про страсті Христові. *Stworzyć pasję.* 5. *муз.* Музичний твір про страсті Христові. *Słuchać pasji.*

ПÁСТИР – PASTERZ

ПÁСТИР, -я, *ч.*, *уроч.* Керівник пастви, парафії, священик; духовний отець. *Він – пастир в цій церкві.*

PASTERZ, -a, *ч.* 1. Пастух. *Pasterz owiec, krów.* 2. = **пастир**. *Ksiądz uważał, że jest dobrym pasterzem.*

ПАСТОРÁЛЬ – PASTORAŁ

ПАСТОРÁЛЬ, -і, *ж.* У європейській літературі та мистецтві XIV–XVIII ст. – невеликий твір (або його частина) з ідилічним зображенням сцен сільського життя; *пол.* pastorałka. *Писати, читати, малювати пастораль.*

PASTORAŁ, -u, *ч.* Єпископський жезл. *Biskup dzierżył w dłoni pastorał.*

ПАСУВÁТИ[1, 2, 3] **– PASOWAĆ**[1, 2, 3]

ПАСУВÁТИ[1], -ýє, *недок., до когось, чогось, рідше комусь, з інфін. і без додатка.* 1. Бути зручним, прийнятним для когось, чогось; чимось відповідати комусь, чомусь. *Босоніжки не пасують до костюма. Світлані пасує її ім'я.* 2. Личити. *Їй так пасує синя сукня. Коротка стрижка тобі дуже пасує.* 3. *зах.* Годитися. *Якось не пасує говорити непристойності в присутності дітей.*

ПАСУВÁТИ[2], -ýю, -ýєш, *недок.* 1. У картярській грі – відмовлятися від участі в розіграші або кидати гру (до наступного розіграшу). *Цілий вечір друзі грали в карти, і він весь час пасував.* 2. *перед кимось, чимось і без додатка, перен.* Визнавати себе безсилим впоратися з кимось, чимось; відступати. *Він завжди пасує перед труднощами.*

ПАСУВÁТИ[3], -ýю, -ýєш, *недок., спорт.* Передавати м'яча, шайбу і т. ін. одному з гравців своєї команди. *Він пасує м'яч Петрові.*

PASOWAĆ[1], -suję, -sujesz, *недок.* 1. ~ **пасувати**[1] **1**. *Sweter nie pasuje na niego. Malutki telefon pasuje do ręki. Klucz pasuje do zamka. Kuba nie pasuje do Ani.* 2. = **пасувати**[1] **2**. *Roleks nie pasował do wytartych dżinsów.* 3. *розм.* Прилаштовувати щось до чогось відповідно до розміру, форми і т. ін.; підганяти; припасовувати. *Pasować ramy do obrazu.* 4. *простор.* ~ **пасувати**[1] **3**. *Pasowałoby na początek powiedzieć kilka słów wprowadzenia.*

PASOWAĆ[2], -suję, -sujesz, *недок. і док.* Посвячувати. *Pasować na rycerza.*

PASOWAĆ[3], -suję, -sujesz, *недок.* 1. = **пасувати**[2] **1**. *Karta mu nie szła, cały wieczór*

tylko pasował. 2. = **пасувати**[2] **2**. *Pasować wobec niesprzyjających okoliczności.*

ПА́УЗА – PAUZA

ПА́УЗА, -и, *ж*. 1. Тимчасова зупинка, перерва в мові або розмові; перерва в мові дійових осіб у сценічному мовленні; мовчання, мовчанка. *Артистична, акторська пауза. Зробити паузу. Кожне усне висловлювання відділяється паузою.* 2. *перен*. Проміжок, зупинка у чомусь, між чимось. *Він знову в роботі зробив паузу. Пауза між штормами, на щастя, затягнулася.* 3. Кнопка, призначена для зупинки відеомагнітофона, програвача, а також сама зупинка в показі фільму, програванні музики і т. ін. *Надворі так повністю і не розвиднілось, нібито хтось натиснув на паузу, зупинив час.* 4. Ритмічно впорядкована перерва у звучанні музичного твору або якоїсь його частини і значок, що вказує на цю перерву. *Зробити в арії паузу. Поставити паузу в нотному письмі.* 5. Перерва у розмірі вірша, зазвичай пропуск ненаголошеного складу. *Тут поет зробив паузу.*

PAUZA, -y, *ж*. 1. = **пауза 1**. *Mówił z pauzami. Z rozmysłem robił pauzy, oczekując braw.* 2. = **пауза 2**. *Jeśli chodzi o nowe wersje tego programu, to zapowiada się dłuższa pauza.* 3. = **пауза 4**. *Smyczki weszły na pauzę.* 4. Тире. *Napisz pauzę.* 5. = **пауза 3**. *Naciśnij tylko na pauzę, nie wyłączaj zupełnie.* 6. *заст*. Перерва. *Wyjść na pauzę. Pauza wakacyjna.*

ПЕ́ВЕН – PEWIEN[1, 2]

ПЕ́ВЕН, -вна, -вне, *у знач. присудк. сл.* Бути впевненим у чомусь. *Я певен, що це зроблю.*

PEWIEN[1], pewna, pewne; pewni, pewne. Точно не визначений; деякий; якийсь; один. *Pewien pan spotkał kiedyś pewną panią. Pewne siły starają się skłócić nas. Pewne wydarzenie z tego okresu zapadło mu głęboko w pamięć.*

PEWIEN[2], pewna, pewne; pewni, pewne = **певен**. *Jestem pewien, że oskarżony kłamie.*

ПЕ́ВНИЙ – PEWNY

ПЕ́ВНИЙ, -а, -е. 1. Чіткий, твердий (про рухи, кроки і т. ін.). *Певний крок.* 2. Який відповідає дійсності; правильний, точний, вірогідний. *Це справді певні факти, а не вигадки.* 3. Точно визначений; призначений для чогось; дібраний серед аналогічних осіб чи предметів. *Він приїхав на певний період. Йому треба дзвонити в певні години. Вона написала твір про певні особливості стилю письменника.* 4. *зі спол. що, чи, а також у чому*. Який твердо вірить у щось, не сумнівається в чомусь; упевнений. *Він певний, що саме в цьому його покликання. Вона не певна, чи насправді він найкращий викладач.* 5. Який заслуговує певної довіри, на якого можна покластися; вірний. *Це певна людина, я йому довіряю.* 6. Який не відчуває тривоги, хвилювання; спокійний. *Він був абсолютно певний за своє майбутнє.* 7. Який обов'язково випливає з обставин, що склалися; неминучий. *Певна перемога.* 8. Точно не визначений, якийсь; деякий, незначний. *Певний час він був відсутній.*

PEWNY, -a, -e. 1. = **певний 7**. *Poszedł na pewną śmierć.* 2. Гідний довіри, надійний. *To pewny, sprawdzony człowiek, możesz mu całkowicie zaufać.* 3. = **певний 2**. *Pewne wiadomości. To pewne źródło.* 4. = **певний 1**. *Wkroczył do sali pewnym krokiem.* 5. = **певний 4**. *Być pewnym zwycięstwa. Pewny swej wartości.*

ПЕ́НСІЯ – PENSJA

ПЕ́НСІЯ, -ї, *ж*. Грошове забезпечення, що видається громадянам, зазвичай щомісячно, у встановлених законом випадках (у разі старості, інвалідності тощо); *пол*. emerytura; renta. *Призначати, видавати, одержувати пенсію. Іти, виходити на пенсію.*

PENSJA, -i, *ж*. Заробітна плата. *Wysoka, niska pensja. Podwyżka pensji. Żyć z gołej pensji. Nie dostać pensji. Upomnieć się o swoją pensję. Oddać pensję żonie.*

ПЕНЬ – PIEŃ

ПЕНЬ, пня, *ч.* 1. Нижня частина стовбура дерева, яка залишилася на корені після того, як дерево зрубали, спиляли, зламали і т. ін. *Великий, старий, трухлявий пень.* 2. *перен., розм.* Про нерозумну чи байдужу до всього, до всіх людину. *Великий пень, та дурень (прислів'я).*

PIEŃ, pnia, *ч.* 1. Основна наземна частина дерева або куща, від якої ростуть гілки; стовбур. *Gruby, cienki, wysoki, sękaty pień.* 2. = **пень 1**. *Spróchniały pień. Usiąść na pniu. Potknąć się o pień.*

ПЕ́РВІСТОК – PIERWIASTEK

ПЕ́РВІСТОК, -тка, *ч.* 1. *розм.* Перша дитина. *Вони назвали свого первістка Оксеном.* 2. *чого, перен.* Те, що з'явилося, створене або робиться першим, раніше за все наступне. *Ці квіти – первістки літа. Ця книжка була його первістком.*

PIERWIASTEK, -tka, *ч.* 1. *книжн.* Основа, суть, джерело чогось; начало; елемент. *Pierwiastek kobiecy. Pierwiastek dobra.* 2. *хім.* Проста речовина, яка не розкладається звичайними хімічними способами на простіші частини; елемент. *Łacińskie nazwy pierwiastków.* 3. *грам.* Головна частина слова; корінь. *Pierwiastek słowa.* 4. *мат.* Величина, що при піднесенні її до певного ступеня дає дане число; корінь. *Nie możemy wyciągnąć pierwiastka z liczby ujemnej.*

ПЕРЕБИРА́ТИСЯ, ПЕРЕБРА́ТИСЯ – PRZEBIERAĆ SIĘ, PRZEBRAĆ SIĘ

ПЕРЕБИРА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **ПЕРЕБРА́ТИСЯ**, -беру́ся, -бере́шся, *док.* 1. Переходити, переправлятися через щось, зазвичай долаючи якісь перешкоди. *Перебратися через річку.* 2. Переміщатися, переходити з одного місця на інше, в інше. *Компанія перебралася знадвору до теплої хати.* 3. Переходити, переїздити на нове місце проживання; переселятися. *Перебратися жити у Варшаву.* 4. *розм.* Те саме, що перевдягатися. *Він перебрався в сухі штани.* 5. *тільки недок.* Пас. до **перебирати**. *Деталі складного механізму перебиралися досвідченими механіками.*

PRZEBIERAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **PRZEBRAĆ SIĘ**, -biorę się, -bierzesz się, *док., нейтр.* ~ **перебратися 4**. *Przebrać się w dres. Przebrał się za kobietę.*

ПЕРЕБРА́ТИСЯ – див. **ПЕРЕБИРА́ТИСЯ**

ПЕРЕКОНА́ТИСЯ – див. **ПЕРЕКО́НУВАТИСЯ**

ПЕРЕКО́НУВАТИСЯ, ПЕРЕКОНА́ТИСЯ – PRZEKONYWAĆ SIĘ, PRZEKONAĆ SIĘ

ПЕРЕКО́НУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок.*, **ПЕРЕКОНА́ТИСЯ**, -а́юся, -а́єшся, *док., у чому, зі спол. що, як, також, без додатка.* Доходити до якогось висновку, думки, рішення, віри в щось на основі якихось доказів, спостережень, роздумів, впливу когось. *Переконатися у правоті матері. Переконатися у своїй помилці. Він переконався, що вона права. Він хотів переконатися, що його не обдурюють.*

PRZEKONYWAĆ SIĘ, -nuję się, -nujesz się, *недок.*, **PRZEKONAĆ SIĘ**, -am się, -asz się, *док.* 1. = **переконуватися**. *Przekonał się o słuszności ojcowskich ostrzeżeń na własnej skórze. Za jakiś czas przekonasz się sam, że nie masz racji.* 2. *перев. док.* Подолати нехіть, сумніви, недовіру; змінити думку про когось, щось. *Powoli przekonał się do słodkiej kukurydzy. Nie mógł się przekonać do nowego prezesa.*

ПЕРЕЛАМА́ТИ – див. **ПЕРЕЛА́МУВАТИ**

ПЕРЕЛА́МУВАТИ, ПЕРЕЛАМА́ТИ – PRZEŁAMYWAĆ, PRZEŁAMAĆ

ПЕРЕЛА́МУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ПЕРЕЛАМА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. Ламаючи, ділити, роз'єднувати на частини, розламувати. *Переламати весь хмиз. Переламати палицю. Злодії переламали всі меблі.* 2. Порушувати цілість кістки, кіс-

ток. *Переламати руку.* 3. Примушувати себе або когось стати іншим, змінити звички, вдачу. *Переламати свій характер. Переламати чиюсь впертість.*

PRZEŁAMYWAĆ, -muję, -mujesz, *недок.*, **PRZEŁAMAĆ**, -mię, -miesz, *док.* 1. = **переламати 1**. *Przełamać chleb. Przełamać drążek.* 2. *перен.* Долати, переборювати. *Przełamać opór. Przełamać niechęć młodych ludzi do polityki. Przełamać wzajemne uprzedzenia. Przełamać trudności organizacyjne. Przełamać szyki nieprzyjaciela. Przełamać bariery, ograniczenia, tabu, zakazy, stereotypy.* 3. *друк.* Верстати. *Przełamać tekst.* 4. *мист.* Отримувати якийсь відтінок кольору, додаючи невелику кількість іншої фарби. *Przełamać zbyt ciemny kolor odrobiną białej farby.*

ПЕРЕПИТА́ТИ – див. **ПЕРЕПИ́ТУВАТИ**

ПЕРЕПИ́ТУВАТИ, ПЕРЕПИТА́ТИ – PRZEPYTYWAĆ, PRZEPYTAĆ

ПЕРЕПИ́ТУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ПЕРЕПИТА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. Просити когось повторити щось сказане. *Перепитати ім'я свого співрозмовника.* 2. Звертатися до когось із тим самим питанням. *Чому ти весь час перепитуєш мене про одне й те саме?* 3. *розм.* Питати всіх чи багатьох, питати когось про все чи багато чого; розпитувати. *Він вирішив перепитати всіх знайомих на предмет сімейної злагоди і можливостей її досягнення.*

PRZEPYTYWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.*, **PRZEPYTAĆ**, -am, -asz, *док.*, *розм.* 1. Ставити запитання, перевіряючи чиїсь знання з якоїсь галузі. *Przepytywać studentów z podstaw genetyki.* 2. = **перепитувати 3**. *Przepytałem wszystkich obecnych, ale nikt się nie przyznał, że znalazł moje klucze.*

ПЕРЕПО́НА – PRZEPONA

ПЕРЕПО́НА, -и, *ж.* 1. Те, що закриває доступ до чогось, перешкоджає рухові. *Хвиля змітала всі перепони на своєму шляху.* 2. *перен.* Те, що перешкоджає здійсненню чогось; перешкода. *Він не має жодних перепон у своїй роботі.*

PRZEPONA, -y, *ж.* 1. *анат.* Грудочеревна перепона, що відмежовує грудну порожнину від черевної; діафрагма. *Oddychać przeponą.* 2. *тех.* Діафрагма, мембрана. *Przepona mieszkowa. Przepona podporowa.*

ПЕРЕРОБИ́ТИ – див. **ПЕРЕРОБЛЯ́ТИ**

ПЕРЕРО́БЛЮВАТИ – див. **ПЕРЕРОБЛЯ́ТИ**

ПЕРЕРОБЛЯ́ТИ, ПЕРЕРО́БЛЮВАТИ, ПЕРЕРОБИ́ТИ – PRZERABIAĆ, PRZEROBIĆ[1,2]

ПЕРЕРОБЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш і **ПЕРЕРО́БЛЮВАТИ**, -юю, -юєш, *недок.*, **ПЕРЕРОБИ́ТИ**, -роблю́, -ро́биш, *док.* 1. Піддаючи обробці, перетворювати на що-небудь, виготовляти щось із якогось матеріалу, сировини. *Переробити нафту на бензин.* 2. Робити з чогось щось інше. *Переробити сережку на кулон.* 3. Робити заново, по-іншому. *Переробити статтю. Переробити крісло.* 4. *перен.* Перетворювати, змінювати щось; перевиховувати когось. *Його вже не переробиш!* 5. *тільки док.* Зробити все чи багато чогось; виконати всю роботу. *Вона за день переробила всю домашню роботу.*

PRZERABIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PRZEROBIĆ[1]**, -bię, -bisz, *док.* 1. = **переробляти 2**. *Przerobić spodnie na spodenki.* 2. = **переробляти 3**. *Przerobić artykuł.* 3. = **переробляти 1**. *Przerobić buraki na cukier.* 4. *тільки док.* Піддати когось своєму впливові. *Nowa dziewczyna zupełnie go przerobiła.* 5. *тільки док.*, *розм.* Вводити когось в оману діями або словами, зазвичай для власної вигоди, користі; обдурювати. *Wydawało mu się, że przerobił kumpla, ale ten nie dał się wykiwać.* 6. *розм.* Навчаючись, засвоїти певний обсяг знань; дослідити, вивчити, проробити. *Przerobił cały materiał szkoły średniej w rok.* 7. *перев. док.*

Вплести якусь смугу, нитку і т. ін. в тканину; заткати. *Makatę przerabiać złotem.*

PRZEROBIĆ², -bię, -bisz, *док.*, *розм.* Проробити, пропрацювати десь певний час. *Przerobiłem tyle lat w tym zakładzie.*

ПЕРЛИ́СТИЙ – PERLISTY

ПЕРЛИ́СТИЙ, -а, -е. Який зовнішнім виглядом (формою, забарвленням, блиском) нагадує перли; подібний до перлів, схожий на перли. *Перлиста роса. Перлисті хмари. Перлиста тканина.*

PERLISTY, -a, -e. 1. Краплистий, рясний. *Perlisty pot.* 2. *перен.* Розкотистий (про сміх). *Perlisty śmiech.*

ПЕ́РСТЕНЬ – PIERŚCIEŃ

ПЕ́РСТЕНЬ, пе́рсня і *рідко* пе́рстеня, *ч.* Каблучка, перев. з дорогого металу (золота, срібла), часто оздоблена каменем, що її носять на пальці як прикрасу. *Золотий, срібний перстень. Перстень з бірюзою. Носити перстень.*

PIERŚCIEŃ, -enia, *ч.* 1. *книжн.* ~ **перстень.** *Pierścień z brylantem. Włożyć pierścień na palec. Zdjąć pierścień z palca.* 2. Кучеряве або завите пасмо волосся; локон. *Włosy w pierścieniach potargał wiatr.* 3. Пояс, кільце. *Pierścień murów obronnych. Pierścień okrążenia zaciskał się wokół miasta.* 4. *хім.* Взаємопов'язані групи атомів; кільце. *Atomy węgla połączone są w pierścień.* 5. *фіз.* Група оптичних явищ в атмосфері, що виникають внаслідок заломлення світла у кристаликах льоду, з яких складаються перисті хмари, тумани; гало. *Pierścień księżyca.* 7. *тех.* Кільце. *Pierścienie tłokowe.* 8. *зоол.* Один із поздовжньо розміщених члеників тіла, з яких складається організм деяких тварин; сегмент. *Poszczególne pierścienie tułowia tego zwierzęcia są połączone ze sobą za pomocą błony.*

ПЕРУКА́Р – PERUKARZ

ПЕРУКА́Р, -я, *ч.* Майстер, що підстригає, фарбує волосся, робить зачіску, завивку, а також голить чоловіків. *Піти до перукаря зробити зачіску. Перукар поголив клієнта.*

PERUKARZ, -a, *ч.* 1. Ремісник, що виробляє перуки. *Perukarz pracował nad nową peruką.* 2. Вид голуба з великим чубом. *Perukarz wzleciał w powietrze.*

ПЕРУ́Н – PIORUN

ПЕРУ́Н, -а́, *ч.* У давніх східних слов'ян – бог дощу, блискавки і грому. *Поклонятися Перунові.*

PIORUN, -a (-u), *ч.* 1. Зигзагоподібна електрична іскра – наслідок розряду атмосферної електрики в повітрі, що буває під час грози; блискавка. *Zginął rażony piorunem.* 2. Гуркіт і тріск, що супроводжують електричні розряди в атмосфері; грім. *Huk, trzask, łoskot piorunów. Piorun uderzył, strzelił, huknął gdzieś. Pioruny biją. Burza z piorunami.*

ПЕРФЕ́КТ – PERFEKT[1, 2]

ПЕРФЕ́КТ, -а, *ч.*, *грам.* Дієслівна форма в індоєвропейських мовах; виражає минулу дію, результат якої наявний і в момент мовлення. *Вжити дієслово у формі перфекта, у функції прислівника.*

PERFEKT¹ [вим. perfékt], *розм.*, *у функції присл.* Досконало, чудово. *Zna perfekt trzy języki.*

PERFEKT², *розм.*, *у функції прикм.* Чудовий, надзвичайно старанний. *Ona jest perfekt w tym, co robi.*

ПЕ́ЧИВО – PIECZYWO

ПЕ́ЧИВО, -а, *с.* Кондитерські вироби, що зроблені з вирізаного та спеченого тіста у формі кружечків, зірочок і т. ін. *Бісквітне, пісочне, ванільне печиво. Готувати, випікати, їсти печиво. Пити каву, чай з печивом.*

PIECZYWO, -a, *с.*, *тільки одн.* Хлібобулочні вироби. *Świeże, czerstwe pieczywo. Skoczyć do sklepu po pieczywo. Na stołówce zabrakło pieczywa.*

П'ЄДЕСТА́Л – PIEDESTAŁ

П'ЄДЕСТА́Л, -у, *ч.* 1. Підніжжя, основа пам'ятника, статуї, колони тощо. *Мар-*

муровий, бронзовий п'єдестал. Високий, циліндричний п'єдестал. Поставити пам'ятник на п'єдестал. 2. Підвищення, на яке піднімається переможець змагання; *пол.* podium. *Олімпійський п'єдестал. П'єдестал пошани. Піднятися на п'єдестал.* 3. *перен.* Те, що піднімає когось, щось над усім, що оточує. *Цей учений справді стоїть на п'єдесталі. Для мене той письменник давно впав з п'єдесталу.*

PIEDESTAŁ, -u, *ч.* 1. = **п'єдестал 1.** *Pomnik został ściągnięty z piedestału.* 2. = **п'єдестал 3.** *Rzeczony film zrzucił z piedestału wszystkie poprzednie «arcydzieła» tego gatunku.*

ПИВНИ́ЦЯ – PIWNICA

ПИВНИ́ЦЯ, -і, *ж.* 1. Льох, підвал для зберігання алкогольних напоїв. *Тримати вино в пивниці. Принести пляшку з пивниці.* 2. *рідко.* Заклад, де продають і п'ють пиво. *Випити по кухлю в пивниці.*

PIWNICA, -y, *ж.* 1. Підвал. *Woda zalała piwnicę. Z piwnicy zginął rower. Trzymać ziemniaki w piwnicy.* 2. *перен.* Кав'ярня, клуб в підземному приміщенні. *Bawili się przez całą noc w piwnicy studenckiej.* 3. *заст.* ~ **пивниця 1.** *Hrabia pokazał gościom swoją piwnicę.*

ПИ́ЛКА – PIŁKA[1, 2]

ПИ́ЛКА, -и, *ж.* 1. Металевий інструмент із зубцями для розпилювання різних матеріалів. *Садова пилка. Працювати пилкою.* 2. Маленький напилок; терпужок. *Пилка для нігтів.*

PIŁKA[1], -i, *ж.* 1. М'яч. *Piłka gumowa, skórzana. Odbić piłkę nogą. Bawić się piłką. Grać w piłkę. Kopać piłkę.* 2. Кидок, удар м'яча, м'ячем; м'яч, що летить у повітрі. *Wysoka, niska piłka. Podkręcona piłka. Szybka piłka.*

PIŁKA[2], -i, *ж.* 1. = **пилка 1.** *Ciąć deskę piłką.*

ПИРІ́Г – PIEROG

ПИРІ́Г, -рога́, *ч.* 1. Великий печений виріб із тіста з начинкою. *Смачний, солодкий пиріг. Пиріг з м'ясом, рибою, сиром, капустою, яблуками, маком. Пекти пиріг.* 2. *діал.* Вареник. *Пироги з вишнями, чорницями, сиром.*

PIERÓG, -roga, *ч.*, *нейтр.* ~ **пиріг 2.** *Pierogi ruskie.*

ПИ́САР – PISARZ

ПИ́САР, -я, *ч.* 1. *заст.*, *іст.* Людина, що професійно переписувала папери; писець. *Писар повіту.* 2. Працівник штабної армійської канцелярії. *Писар оформив папери бійця.*

PISARZ, -a, *ч.* 1. Той, хто пише художні твори; особа, для якої літературна діяльність є професією; письменник. *Znany pisarz.* 2. ~ **писар 1.** *Pisarz ziemski, gminny.*

ПИ́САРСЬКИЙ – PISARSKI

ПИ́САРСЬКИЙ, -а, -е. Прикм. до **писар.** *Писарська чорнильниця. Писарський стіл.*

PISARSKI, -a, -ie. 1. Стос. до письменника; письменницький, літературний. *Talent, kunszt pisarski. Dorobek pisarski.* 2. Стос. до писання; письмовий. *Przybory pisarskie.*

ПИСЬМЕ́ННИЙ – PIŚMIENNY

ПИСЬМЕ́ННИЙ, -а, -е. Який уміє читати, писати; грамотний. *Тепер всі письменні.*

PIŚMIENNY, -a, -e. 1. = **письменний.** *Człowiek piśmienny.* 2. Стос. до писання; письмовий. *Materiały piśmienne.*

ПИСЬМО́ – PISMO

ПИСЬМО́, -а́, *с.* 1. Система графічних знаків, уживаних для писання в якійсь мові або групі мов; писемність. *Піктографічне, ідеографічне письмо. Візантійське, арабське, китайське, грецьке письмо.* 2. Уміння писати; письменність. *Вчитися письма.* 3. Спосіб писання; зовнішній вид написаного; почерк. *Готичне письмо. Каліграфічне, похиле письмо.* 4. Відтворення музики за допомогою нотних знаків. *Хорове письмо.* 5. Засоби створення малюнка в живопису. *Старовинне письмо портретів.*

PISMO, -a, *с.* 1. *тільки одн.* = **письмо 1**. *Pismo maszynowe, ręczne. Krój, format, rodzaj pisma. Pismo obrazkowe.* 2. *тільки одн.* = **письмо 3**. *Czytelne, wyraźne, ładne, brzydkie, pochyłe pismo. Naśladować czyjś charakter pisma.* 3. *тільки одн.* Вираження думок за допомогою графічних знаків, уміння писати; писання. *Władać obcym językiem w mowie i piśmie. Styl pisma w dużym stopniu zależy od gustów i przekonań piszącego.* 4. Лист, документ. *Pismo urzędowe. Poufne pismo. Krótkie pismo. Doręczyć komuś pismo. Pokwitować odbiór pisma z prokuratury.* 5. = **письмо 4**. *Pismo nutowe.* 6. *перев. мн.* Зібрання літературних, публіцистичних, наукових творів. *Pisma filozoficzne Heideggera.* 7. Часопис. *Pisma literackie, naukowe. Pismo satyryczne. Prenumerować pismo. Zamieścić artykuł na łamach poczytnego, opiniotwórczego pisma.*

ПИ́ХА – PYCHA[1, 2]

ПИ́ХА, -и, *ж.* 1. Надмірно висока думка про себе, погорда, зарозумілість; самовпевненість; самолюбство. *Дивитися, говорити, поводитися з пихою.* 2. *заст.* Надмірність у багатстві, оздобах, прикрасах і т. ін.; розкіш; помпезність. *Послів ввели к царю з пихою, Як водилося у Латин...* (І. Котляревський).

PYCHA[1], -y, *тільки одн., ж.* = **пиха 1**. *Unieść się pychą. Wpaść, popaść w pychę. Pycha go zaślepiła. Odrzucić zgubną pychę.*

PYCHA[2], 1. *виг., розм.* Дуже добре на смак; смакота. *Sernik, jak zawsze – pycha.* 2. *у функції прикм.* Дуже смачний. *Pycha tort.*

ПИ́ШНИЙ – PYSZNY[1, 2]

ПИ́ШНИЙ, -а, -е. 1. Буйний у своєму розквіті. *Пишні квіти, трави, гілки, жита. Пишна весна.* 2. Густий, пухнастий (про волосся, хутро тварин, пір'я птахів). *Пишні коси, вуса. Пишний хвіст.* 3. Пухкий, м'який (про вироби з тіста). *Пишне тісто. Пишні пироги.* 4. Повний, розповнілий (про людину, її фігуру, частини тіла). *У неї пишні форми.* 5. Привабливий, чарівний, дуже гарний. *Пишна врода. Пишний краєвид.* 6. Який характеризується багатством форм, виявів; багатобарвний. *Пишна веселка. Пишні барви осені.* 7. Високомовний (про слова, фрази і т. ін.). *Пишні фрази. Пишна мова.* 8. Який коштує багато грошей; розкішний, багатий; коштовний, цінний. *Пишна оздоба. Пишне убрання. Пишні палати.*

PYSZNY[1], -a, -e, *книжн.* Гордовитий, гонористий, пихатий. *Pyszny władca.*

PYSZNY[2], -a, -e. 1. Дуже смачний. *Pyszna szynka. Pyszny jogurt.* 2. *книжн.* Дуже добрий, чудовий, прекрасний. *Pyszny dowcip. Pyszna zabawa.*

ПІВНІ́ЧНИЙ[1, 2] – PIWNICZNY

ПІВНІ́ЧНИЙ[1], -а, -е. Прикм. до **північ** – час на межі двох діб. *Північний час. Північна година. Північна темрява.*

ПІВНІ́ЧНИЙ[2], -а, -е. 1. Прикм. до **північ** – одна з чотирьох сторін світу; протилежне **південь**; який міститься, перебуває, спостерігається на півночі. *Північний край. Північний мороз. Північне місто. Північні народи. Північні птахи. Північний олень.* 2. Який міститься, проходить і т. ін. в напрямку півночі, на північ від чогось; з півночі. *Північний берег. Північний вітер. Північна широта.*

PIWNICZNY, -a, -e. Стос. до підвалу, характерний для підвалу. *Piwniczne schody. Piwniczna woń. Piwniczny chłód. Strop piwniczny. Regał piwniczny.*

ПІДДАВА́ТИ, ПІДДА́ТИ – PODDAWAĆ, PODDAĆ

ПІДДАВА́ТИ, піддаю, піддаєш, *недок.*, **ПІДДА́ТИ**, -áм, -аси́, *док.* 1. *чим.* Підштовхувати когось, щось, зрушуючи з місця або пришвидшуючи рух; допомагати комусь піднімати щось важке, вдаряючи чимось; бити. *Піддати ключкою шайбу. Він так піддав хлопцю коліном, що той упав.* 2. *чому.* Впливати, діяти чи-

мось на когось, щось з метою поліпшення, вдосконалення; досліджувати, перевіряючи. *Піддати щось обігріву, опроміненню, впливу пари. Піддавати критиці. Піддавати сумніву.* 3. *чого, розм.* Класти, сипати, лити і т. ін. в додаток до чогось; додавати, добавляти. *Піддати каші в тарілку. Піддати вогню, жару. Піддати ходу.*

PODDAWAĆ, -daję, -dajesz, *недок.*, **PODDAĆ**, -dam, -dasz, *док.* 1. Припинивши опір, не втримавши, залишати противникові населений пункт, територію і т. ін.; здавати. *Poddać miasto. Szachowy arcymistrz zdecydował poddać ostatnią partię.* 2. ~ **піддавати 2**. *Poddać działaniu promieni słonecznych. Poddać kogoś próbie. Poddać coś pod dyskusję. Poddać recyklingowi. Poddać ocenie. Poddać nadzorowi, kontroli. Poddać kogoś oględzinom, badaniu. Poddać projekt pod rozwagę.* 3. Підказувати комусь проект, тему; наводити когось на думку тощо. *Poddać komuś myśl, projekt, temat.*

ПІДДА́ТИ – див. **ПІДДАВА́ТИ**

ПІДДА́ШШЯ – PODDASZE

ПІДДА́ШШЯ, -я, *с.* 1. Покрівля на стовпах чи інших опорах для захисту від сонця, негоди тощо; навіс. *Сховатися під піддашшям зупинки від дощу, сонця.* 2. Крита прибудова з майданчиком і східцями, ґанок біля входу в будинок. *Зайти на піддашшя.* 3. Виступ, карниз якоїсь покрівлі. *Дзвіниця мала білі піддашшя.*

PODDASZE, -a, *с.* Простір між похилим дахом та останнім поверхом будинку, що використовується як горище або пристосовується під житло (мансардний поверх). *Pokoik na poddaszu. Mój gołębnik znajduje się na poddaszu.*

ПІДІЙТИ́ – див. **ПІДХО́ДИТИ**

ПІДІРВА́ТИ – див. **ПІДРИВА́ТИ**

ПІД'Ї́ЗД – PODJAZD

ПІД'Ї́ЗД, -у, *ч.* 1. Вхід у житловий будинок. *Чистий під'їзд. Закритий під'їзд. Увійти в під'їзд.* 2. Шлях, дорога, місце, по якому під'їжджають кудись. *Під'їзд до центру міста.*

PODJAZD, -u, *ч.* 1. Дорога, котрою під'їжджають до якогось будинку, перев. житлового. *Nie zastawiać podjazdu samochodami.* 2. Частина дороги, що веде вгору, також у спортивних змаганнях. *Kolarze wlekli się stromym podjazdem.* 3. Дія за знач. **під'їхати**. *Podjazd pod dom zajął mu dwie minuty.* 4. *буд.* Висунута частина будинку у формі дашка. *Samochód wjechał pod podjazd.* 5. *військ.* Атака на сильніші ворожі загони з подальшим швидким відступом для уникнення відкритої боротьби. *Nękać wroga podjazdami.*

ПІДКЛА́ДКА – PODKŁADKA

ПІДКЛА́ДКА, -и, *ж.* 1. Предмет, який під щось підкладають, ставлять для опори; підставка, на яку щось кладуть; те, що становить основу чогось. *Підкладка для трактора. Підкладка фрески.* 2. Матеріал, який пришивають зісподу одягу. *Шовкова, нейлонова підкладка. Підкладка плаща, піджака, спідниці. Пришити, відпороти підкладку.* 3. *перен., рідко.* Основа, внутрішня сутність чогось; засада; причина. *Підкладка терору.*

PODKŁADKA, -i, *ж.* 1. ~ **підкладка 1**. *Podkładka pod myszkę.* 2. *розм.* Документ, який виправдовує певне рішення, дію. *Muszę mieć jakąś podkładkę na wypadek kontroli.* 3. *сад.* Рослина, до якої прищують живець чи бруньку іншої рослини; підщепа. *Roślina posłużyła mu za podkładkę.* 4. *тех.* Прокладка, шайба. *Podkładka sprężynująca pod śrubę.*

ПІДНЕСТИ́ – див. **ПІДНО́СИТИ**

ПІДНО́СИТИ, ПІДНЕСТИ́ – PODNOSIĆ, PODNIEŚĆ

ПІДНО́СИТИ, -о́шу, -о́сиш, *недок.*, **ПІДНЕСТИ́**, -су́, -се́ш, *док.* 1. *кого, що.* Нести, близько наближаючи щось до когось, чогось; переміщати знизу догори; піднімати. *Піднести руку до обличчя. Під-*

носити книжку до очей. Піднести прапор. Хвилі підносили човен. 2. *лише док.* Понести щось трохи, допомагаючи комусь. *Піднести жінці відро, торбу, мішок.* 3. Подавати питво, страви і т. ін., частуючи. *Піднести чарку, вино, страви.* 4. *що.* Урочисто дарувати. *Піднести подарунок, вазу, квіти.* 5. *перен., кого, що.* Звеличувати, прославляти. *Підносити героїв.* 6. Розвивати, вдосконалювати; підвищувати; піднімати. *Підносити виробництво, темпи робіт, рівень підготовки кадрів.* 7. *що, мат. у сполуч. з ім.* **степінь, квадрат, куб** *і т. ін. та з прийм.* **до**. Множити число саме на себе і перетворювати його в якийсь степінь. *Піднести до квадрата степінь.*

PODNOSIĆ, -noszę, -sisz, *недок.* **PODNIEŚĆ**, -niosę, -niesiesz, *док.* 1. ~ **підносити 1**. *Podnieść rękę. Podnieść łyżkę. Podnieść ciężar. Podnieść papierek z podłogi. Podnieść gazetę do oczu. Samochód podniósł tumany kurzu.* 2. Підвищувати рівень, насипаючи, наливаючи щось до чогось. *Podnieść poziom wody w stawie.* 3. ~ **підносити 6**. *Podnieść kwalifikacje, wydajność pracy, wymagania wobec pracowników. Podnieść płace. Podnieść wysokość kapitału zakładowego. Podnieść ciśnienie wody.* 4. *книжн.* Звертати увагу на чиїсь заслуги, позитивні риси характеру тощо; прославляти, вихваляти. *Podnosić czyjeś zasługi, bezinteresowność, dobroć.* 5. *книжн.* Порушувати. *Podnosić jakiś temat, kwestię.* 6. Учиняти, піднімати. *Podnieść alarm, bunt, protest. Podnieść krzyk, płacz.* 7. = **підносити 7**. *Podnosić do kwadratu.*

ПІДРИВА́ТИ[1, 2], ПІДІРВА́ТИ, ПІДРИ́ТИ – PODRYWAĆ, PODERWAĆ

ПІДРИВА́ТИ[1], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПІДІРВА́ТИ**, підірву́, підірве́ш, *док.* 1. Руйнувати, знищувати чи подрібнювати за допомогою вибуху. *Підірвати танк, будинок, міст. Підривати гранатою, динамітом.* 2. *перен.* Діями, вчинками і т. ін. шкодити чомусь, послаблювати щось. *Підривати авторитет, владу. Підривати довіру, віру в щось.* 3. Негативно впливати на стан здоров'я (про відчуття, хворобу). *Підривати сили, здоров'я на будові.* 4. *тільки док.* Замучити, загнати коня швидкою їздою, перегонами. *Підірвати коней.*

ПІДРИВА́ТИ[2], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПІДРИ́ТИ**, -и́ю, -и́єш, *док.* Рити землю під чимось, збоку чогось; риючи додатково, робити ширшим, глибшим. *Вода підрила дорогу. Він вирішив підрити канаву.*

PODRYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PODERWAĆ**, -rwę, -rwiesz, *док.* 1. Раптово підняти. *Poderwać samolot do lotu. Poderwał walizkę i zaczął szaleńczo biec. Wicher poderwał z ziemi suche liście. Poderwać żołnierzy do ataku.* 2. = **підривати[2]**. *Morze podrywa brzeg.* 3. = **підривати[1] 2**. *Poderwać czyjś autorytet. Ta historia poderwała jego zaufanie do wymiaru sprawiedliwości.* 4. *розм.* Знайомитися з кимось, здобувати чиюсь прихильність; залицятися. *Poderwać dziewczynę.*

ПІДРИ́ТИ – див. ПІДРИВА́ТИ

ПІДРО́БКА – PODRÓBKA

ПІДРО́БКА, -и, *ж.* 1. Дія за знач. **підробити, підробляти, підроблювати** – виготовляти фальшиву подобу чогось. *Підробка документів, грошей, антикваріату.* 2. Те, що виготовлене як фальшива подоба чогось; підроблена річ. *Купити підробку.*

PODRÓBKA, -i, *ж.*, *розм.* ~ **підробка 2**. *Handlować podróbkami.*

ПІ́ДСТУП – PODSTĘP

ПІ́ДСТУП, -у, *ч.* 1. Дія за знач. **підступати** – підходити, наступаючи, нападаючи. *Підступ військ.* 2. *перев. мн.* Шлях, місце для підходу, наближення військ до населеного пункту. *Підступи до міста, до села.* 3. *рідко.* Зловмисність, прикрита показною доброзичливістю; підступництво. *Він обійняв цю посаду підступом.*

PODSTĘP, -u, *ч.*, *пошир.* ~ **підступ 3**. *Użyć podstępu. Uciec się do podstępu. Był bardzo nieufny, wszędzie węszył podstęp.*

ПІДХÓДИТИ, ПІДІЙТИ́ – PODCHODZIĆ, PODEJŚĆ

ПІДХÓДИТИ, -джу, -диш, *недок.*, **ПІДІЙТИ́**, -дійду́, -ді́йдеш, *док.* 1. Ідучи, під'їжджаючи і т. ін., наближатися до когось, чогось; прибувати кудись. *Підходити до матері, до колег. Підійти до дерева. Поїзд підійшов до перону. Корабель підійшов до пристані. Глядачі підійдуть пізніше.* 2. *перен.* Наближатися, наставати (про час, події, явища і т. ін.). *Підійшла ніч. Підійшла весна. Підійшло свято.* 3. Розміщуватися коло чогось, бути в безпосередньому сусідстві з чимось, межувати з ним. *Його город підходить близько до нашого.* 4. Починати щось, братися за якусь справу. *Підходити до роботи з певними засадами.* 5. Виявляти своє ставлення до когось, чогось. *Вимогливо підходити до студентів.* 6. *тільки док.* Уміти привернути, прихилити когось до себе, завоювати довіру; мати підхід до когось. *Він уміє підійти до людей.* 7. Бути придатним, прийнятним, відповідаючи якимсь вимогам; *пол.* odpowiadać; pasować. *Ця квартира мені не підходить. Костюм підходить вам за розміром. Він підходить їй за характером.* 8. Збільшуючись в об'ємі, підніматися (про тісто). *Опара, тісто підходить. Пиріг підійшов.*

PODCHODZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.*, PODEJŚĆ, -jdę, -jdziesz, *док.* 1 = **підходити 1**. *Podejść do drzewa, do dziewczyny. Podejść pod same drzwi. Bał się podejść do swojego szefa. Statek podchodzi do nabrzeża.* 2. *книжн.* ~ **підходити 5**. *Podejść życzliwie do jego prośby. Staramy się podejść do każdego projektu indywidualnie. Podszedł do problemu z należytą rozwagą. Z jakimi uczuciami i wątpliwościami podszedł pan do tego projektu?* 3. Переміщатися вгору, підніматися. *Podeszli pod sam szczyt.* 4. *перев. док.* Обманювати, ошукувати. *Bardzo łatwo go podejść.* 5. *перев. недок.* Крадькома наближатися для нападу, спостереження. *Podchodzić zwierzynę.* 6. Наповнюватися знизу якоюсь рідиною. *Piwnice podeszły wodą. Kolano podeszło krwią.*

ПІЗНАВÁТИ, ПІЗНÁТИ – POZNAWAĆ, POZNAĆ

ПІЗНАВÁТИ, -наю́, -нає́ш, *недок.*, **ПІЗНÁТИ**, -а́ю, -а́єш, *док.* 1. Осягати розумом явища об'єктивної дійсності, одержувати істинне уявлення, знання про когось, щось. *Пізнавати життя, світ, явища природи.* 2. Зазнавати на собі чогось, переживати щось. *Пізнати гірку поразки.* 3. Виявляти, бачити, впізнавати в комусь, чомусь когось знайомого або щось знайоме. *Вона його не пізнала. Він одразу пізнає її голос.* 4. Розпізнавати когось, щось за якимись ознаками, прикметами. *За вимовою пізнав, що має справу з іноземцем.*

POZNAWAĆ, -znaję, -znajesz, *недок.*, POZNAĆ, -znam, -znasz, *док.* 1. = **пізнавати 1**. *Poznać istotę czegoś. Poznać historię miasta. Poznać czyjeś możliwości.* 2. = **пізнавати 2**. *Poznać smak zwycięstwa. Poznać co to głód i poniewierka.* 3. = **пізнавати 4**. *Po jego nerwowych ruchach poznał, że stało się coś złego. Poznać kogoś po głosie.* 4. = **пізнавати 3**. *Poznać kogoś z daleka.* 5. Познайомитися з кимось. *Poznać kogoś ciekawego.* 6. Познайомити когось із кимось. *Jeśli chcesz, to poznam cię z nim.*

ПІЗНÁТИ – див. **ПІЗНАВÁТИ**

ПІК – PIK[1, 2]

ПІК, -а, *ч.* 1. Гостроверха гірська вершина. *Подолати пік.* 2. *перен.* Найвища точка в розвитку, у виявленні чогось, в якійсь діяльності; найбільший обсяг роботи підприємства, завантаженість транспорту і т. ін. *Пік творчості. Години пік.*

PIK[1], -a, *ч.* 1. Масть карт у вигляді наконечників списа чорного кольору або кар-

та цієї масті; піки. *Wyjść w piki*. 2. *у функції прикм.* Піковий. *Dama pik.*

PIK², *виг.*, *розм.* Уживається для позначення реакції на легкий укол, удар (зазвичай серця); наслідування голосу деяких птахів. *Zobaczył swą starą miłość i serce pik, pik.*

ПІЛÓТ – PILOT

ПІЛÓТ, -а, *ч.* 1. Льотчик; той, хто керує літальним апаратом. *Пілот бомбардувальника, винищувача. Пілот пасажирського, транспортного літака.* 2. В автоперегонах – особа, яка стежить за перебігом траси автомобіля. *Пілот перегонів.* 3. *спорт.* У бобслеї, картингу – спортсмен, який керує бобом, картом. *Пілот боба, карта.* 4. *перен.* Фрагмент фільму, передачі, що має заохотити глядачів до перегляду їх у повній версії, перев. перша частина серіалу. *Пілот серіалу.*

PILOT, -a, *ч.* 1. = **пілот 1**. *Pilot śmigłowca, bombowca, helikoptera. Pilot szkoleniowy.* 2. Гід, провідник, який супроводжує учасників екскурсії, опікується ними, вирішує справи, пов'язані з їхнім поселенням, харчуванням, програмою перебування і т. ін. *Kurs pilotów i rezydentów. Pilot wycieczek zagranicznych.* 3. = **пілот 4**. *Pilot nowego serialu.* 4. Дистанційний пульт. *Pilot telewizora. Włączyć alarm pilotem.* 5. = **пілот 2**. *Pilot patrzył w mapę.* 6. *спорт.* У велоперегонах – мотоцикліст, що їде перед велогонщиками. *Pilot jechał przed peletonem.* 7. = **пілот 3**. *Pilot bobsleja.* 8. *мор.* Провідник суден, добре обізнаний з навігаційними умовами певної ділянки моря, річки, каналу тощо; лоцман. *Pilot portowy.* 9. (*Naucrates ductor*). Невелика хижа смугаста риба родини ставридових, яка часто супроводжує на далекі відстані пароплави і великих риб, перев. акул; риба-лоцман. *Pilot podpłynął do statku.*

ПІЛÓТКА – PILOTKA

ПІЛÓТКА, -и, *ж.* Літній форменний головний убір, що нагадує півколо або прямокутник, у деяких військовослужбовців. *Голуба, зелена, суконна, бавовняна пілотка. Пілотка солдата, підводника, льотчика.*

PILOTKA, -i, *ж.* 1. Жінка-льотчик. *Pilotka szybowcowa.* 2. Жін. до **pilot 2**. *Pilotka wycieczek.* 3. Головний убір льотчиків, мотоциклістів, водіїв автомобілів та дітей, що застібається під підборіддям; шолом. *Pilotka ze skóry.*

ПІ́НКА¹, ² – PIANKA

ПІ́НКА¹, -и, *ж.* 1. Зменш.-пестл. до **піна** – легка пузирчаста маса, утворена на поверхні якоїсь рідини. *Біла, рожева пінка. Мильна пінка.* 2. Густа плівка на поверхні молока, вершків і т. ін., що утворюється після нагрівання; піністий шар сиропу, що утворюється під час приготування варення на його поверхні. *Зняти пінку з молока, з сиропу.* 3. Піністий косметичний засіб для волосся, гоління і т. ін. *Нанести пінку на щоки.*

ПІ́НКА², -и, *ж.*, *спец.* Легкий вогнестійкий пористий мінерал; виріб з цього мінералу. *Курильна трубка з пінки.*

PIANKA, -i, *ж.* 1. = **піна¹ 1**. *Na powierzchni wody pojawiła się leciutka pianka. Kakao z pianką.* 2. Збитий білок з вершками, цукром та іншими добавками; суфле. *Ciastko z pianką.* 3. = **пінка¹ 3**. *Wetrzeć piankę we włosy.*

ПІ́СЕНЬКА – PIOSENKA

ПІ́СЕНЬКА, -и, *ж.* Зменш.-пестл. до **пісня** – словесно-музичний твір, признач. для співу. *Дитяча, пташина, весела пісенька.*

PIOSENKA, -i, *ж.* Пісня. *Wesoła piosenka. Zapomniana piosenka. Śpiewać, nucić piosenkę.*

ПЛÁВИТИСЯ – PŁAWIĆ SIĘ

ПЛÁВИТИСЯ, -иться; *мн.* плáвляться, *недок.* Ставати рідким, м'якшати під час

нагрівання (про метал, скло і т. ін.); розтоплюватися. *Здатність металів, піску плавитися. У домні плавилася руда.*

PŁAWIĆ SIĘ, -wię się, -wisz się, *недок.*, *книжн.* 1. *рідко*. Занурюватися, купатися в морі, озері і т. ін. *Pławić się w morzu.* 2. *перен.* Насолоджуватися, перев. багатством, купатися в розкошах. *Pławić się w luksusie, bogactwie, przepychu.*

ПЛА́ВНИЙ, ПЛАВНИ́Й – PŁAWNY

ПЛА́ВНИЙ, -а, -е. Рівний, без різких переходів, нешвидкий (про рухи, звуки, мову і т. ін.); який поступово, без різких змін переходить з одного стану в інший; *пол.* płynny. *Плавна мова. Плавний танець. Плавне гальмування. Плавний перехід в інший стан.*

ПЛАВНИ́Й, -а́, -е́. 1. *спец.* Який живе на воді, пристосований до плавання; водоплавний. *Плавна птиця.* 2. *рідко*. Який плаває, розташований, лежить на воді; плавучий. *Плавне військо.*

PŁAWNY, -a, -e. Який полегшує плавання; плавальний. *Błona pławna. Pęcherz pławny.*

ПЛА́СТИК – PLASTYK

ПЛА́СТИК, -у, *ч.* Матеріал на основі природних або синтетичних полімерів, що під впливом нагрівання і тиску здатний набувати нової форми, а після охолодження зберігати її; пластмаса; *пол.* plastik. *Кольоровий, прозорий пластик. М'який, твердий пластик. Посуд, іграшка, сумка з пластику. Вироби з пластику.*

PLASTYK, -у, *ч.* Творчий працівник у царині образотворчого мистецтва; живописець, графік, скульптор; майстер, що працює в царині ужиткового мистецтва (розписування тканин, різьблення по дереву і т. ін.); художник. *Artysta plastyk rzeźbi, maluje, rysuje.*

ПЛА́СТИКА – PLASTYKA

ПЛА́СТИКА, -и, *ж.* 1. Вид образотворчого мистецтва, твори якого мають об'ємну, тривимірну форму; скульптура. *Творити в галузі пластики.* 2. *збірн.* Твори скульптури. *Дерев'яна, кам'яна, керамічна пластика. Мала пластика.* 3. *перен.* Гармонійність і виразність форм, зображень, образів у різних видах мистецтва. *Пластика в живопису, поезії, музиці. Пластика картини, вірша, музичної композиції.* 4. Гармонійність, плавність рухів тіла в танці. *Пластика балерини, танцюристів.* 5. Загальна гармонія, узгодженість рухів і жестів. *Пластика актора, спортсменки.* 6. Методи відновлювальної хірургії; пластична хірургія. *Цей хірург спеціалізується на пластиці.*

PLASTYKA, -i, *ж.* 1. Образотворче мистецтво. *Trendy we współczesnej plastyce.* 2. *розм.* Образотворче мистецтво як предмет у школі. *Uczeń najbardziej lubił chodzić na muzykę i plastykę.* 3. Моделювання чогось у м'якому матеріалі, напр., у гіпсі, глині. *Plastyka kawałka gliny.* 4. = **пластика 5**. *Plastyka gestu, mimiki, ruchów, ciała.* 5. = **пластика 3**. *Plastyka obrazu, rzeźby, ornamentu.*

ПЛА́СТИР – PLASTER

ПЛА́СТИР, -у, *ч.* Липка лікувальна маса, нанесена на тканину, яку кладуть на рану, нарив і т. ін. *Бактерицидний, перцевий, мозольний пластир. Приклеїти, наліпити комусь пластир на руку, ногу, спину.*

PLASTER, -a, *ч.* 1. = **пластир**. *Plaster na odciski. Plaster z opatrunkiem. Nałożyć, przykleić plaster. Zerwać, zedrzeć plaster.* 2. Пласт, скибка. *Cienkie, grube plastry. Plastry szynki, sera, salami, arbuza. Pokroić w plastry, na plastry. Położyć dwa plastry szynki na kromkę chleba.* 3. Стільник з медом. *Plaster miodu.*

ПЛА́ТНИЙ – PŁATNY

ПЛА́ТНИЙ, -а, -е. Який дається, надається за плату; який підлягає оплаті. *Платна освіта. Платні лекції. Платний вхід.*

PŁATNY, -a, -e. 1. Такий, за який хтось отримує винагороду. *Płatny urlop. Dob-*

rze płatna praca. 2. ~ **платний**. *Szatnia płatna. Płatne usługi. Płatny staż. Należność płatna gotówką w ratach, z góry.* 3. *книжн.* Той, кому платять. *Płatny zabójca.*

ПЛА́ХТА – PŁACHTA

ПЛА́ХТА, -и, *ж.* 1. Український національний жіночий одяг на зразок спідниці, зроблений із двох зшитих до половини полотнищ перев. вовняної картатої тканини. *Барвиста, святкова плахта. Одягнути плахту.* 2. Картата декоративна тканина; покривало або килим з такої тканини. *Застелити ліжко плахтою.*

PŁACHTA, -y, *ж.* 1. Шматок тканини, полотнища; полотно. *Płachta brezentowa, lniana. Płachta namiotowa.* 2. Великий аркуш паперу, газети. *Płachtę gazety uniósł wiatr.*

ПЛАЦ – PLAC

ПЛАЦ, -у, *ч.* Майданчик, площа для військових стройових занять, оглядів і парадів. *Марширувати на плацу, по плацу.*

PLAC, -u, *ч.* 1. Майдан, площа. *Plac miejski. Plac zamkowy. Plac defilad.* 2. Невелике рівне місце на землі, призначене для чогось; майданчик. *Plac zabaw. Plac budowy.* 3. Ділянка, призначена під будівництво. *Kupić plac pod dom.*

ПЛАЩ – PŁASZCZ

ПЛАЩ, -а, *ч.* 1. *іст.* Верхній широкий безрукавний одяг, який носили наопашки. *Античний, лицарський плащ. Накрити плечі плащем.* 2. Легке пальто з водонепроникної тканини. *Літній, осінній плащ. Плащ з нейлону. Плащ-дощовик.*

PŁASZCZ, -a, *ч.* 1. Пальто. *Ubrać się w płaszcz. Zdjąć płaszcz. Płaszcz nieprzemakalny.* 2. *перен.* Шар, який покриває щось. *Płaszcz zieleni.* 3. *тех.* Оболонка, накриття і т. ін. для ізоляції чи запобігання пошкодженню споруд, механізмів або їхніх частин; кожух, футляр. *Płaszcz anody.* 4. *зоол.* Складка шкіри, що огортає тіло деяких безхребетних тварин; мантія. *Płaszcz ślimaka.* 5. *геол.* Оболонка земної кулі між її корою і ядром; мантія. *Płaszcz Ziemi.*

ПЛИ́ТКА – PŁYTKA

ПЛИ́ТКА, -и, *ж.* 1. Зменш. до **плита** – плоский (перев. прямокутний, квадратний) з гладенькою поверхнею шматок каменю, металу і т. ін. *Тротуарна плитка. Кам'яна плитка. Керамічна плитка.* 2. Зменш. до **плита** – вид кухонної печі, накритої чавунною дошкою або плахою з конфорками; нагрівальний прилад для приготування їжі. *Чавунна плитка. Електрична, газова плитка. Ставити чайник на плитку. Готувати на плитці.* 3. Невеликий плоский (перев. прямокутний) шматок чогось. *Плитка шоколаду. Плитка фарби.*

PŁYTKA, -i, *ж.* = **плитка 1**. *Kłaść płytki. Gruba, duża, gładka, płaska płytka. Miedziana, szklana płytka.*

ПЛІТ – PŁOT

ПЛІТ, пло́ту і плота́, *ч.* 1. Огорожа, плетена з хмизу. *Високий, низький пліт. Густий пліт. Живий пліт.* 2. Скріплені в один або кілька рядів колоди для сплаву або для переправи на них по воді; *пол.* tratwa. *Зв'язати, збити пліт. Пливти, переплавлятися плотом. Сплавляти ліс плотами.*

PŁOT, -u, *ч.* Стіна, зазвичай дерев'яна, що обгороджує або відгороджує щось; паркан. *Wysoki, niski, drewniany płot. Płot z desek, sztachet. Postawić płot. Odgrodzić się płotem od sąsiada. Przeskoczyć płot. Przeskoczyć przez płot.*

ПЛІТКА́РКА – PLOTKARKA, PŁOTKARKA

ПЛІТКА́РКА, -и. Жін. до **пліткар** – той, хто поширює, розносить плітки. *Ця пліткарка знає все про своїх сусідів.*

PLOTKARKA, -i, *ж.* = **пліткарка**. *Nic nie mów tej plotkarce.*

PŁOTKARKA, -i, *ж*. Спортсменка, що займається бар'єрним бігом; бар'єристка. *Płotkarka przewróciła się na ostatnim płotku.*

ПЛЮГА́ВИЙ – PLUGAWY

ПЛЮГА́ВИЙ, -а, -е, *зневажл*. Який викликає зневагу, огиду, непоказний, миршавий (про людину); огидний, мерзенний, підлий. *У того плюгавого чоловіка комплекс Наполеона. Цей плюгавий чоловічок вважає себе видатним ученим.*

PLUGAWY, -a, -e. Непристойний, безсоромний; гидкий, мерзенний. *Plugawa anegdota. Plugawe czasopismo. Plugawa kampania oszczerstw. Plugawy człowiek.*

ПЛЮЩ – PLUSZCZ

ПЛЮЩ, -а, *ч*. (*Hedera helix*). Повзуча рослина, що чіпляється за опору, по якій в'ється; *пол*. bluszcz. *Арка, колона, обвита плющем. Балкон, паркан, обвитий плющем.*

PLUSZCZ, -a, *ч*., *зоол*. (*Cinclus cinclus*). Водяний горобець, який добре пірнає; пронурок. *Pluszcz leci.*

ПОБІ́ЖНИЙ – POBIEŻNY

ПОБІ́ЖНИЙ, -а, -е. 1. Який здійснюється одночасно, у зв'язку з чимось; який супроводжує щось основне, головне. *Побіжні факти, проблеми. Побіжний заробіток.* 2. Який здійснюється, виконується нашвидку і відзначає тільки окремі риси, особливості; поверховий. *Побіжний погляд, аналіз. Побіжна розмова. Побіжне вивчення.*

POBIEŻNY, -a, -e = **побіжний 2**. *Pobieżna ocena. Pobieżne obserwacje, uwagi. Pobieżne spojrzenie. Pobieżne badania.*

ПОВА́ГА – POWAGA

ПОВА́ГА, -и, *ж*. Почуття шани, прихильне ставлення, що ґрунтується на визнанні чиїхось заслуг, позитивних рис когось, чогось; *пол*. szacunek. *Відчувати, виявляти повагу до когось. Говорити з повагою до когось.*

POWAGA, -i, *ж*. 1. Серйозність, врівноваженість, гідність. *Ostatnie słowa wymówił ze śmiertelną powagą. Proszę o odrobinę powagi. Przybrać wyraz powagi.* 2. Авторитет, престиж. *Cieszyć się powagą wśród studentów. Powaga prawa została naruszona. Powaga majestatu.* 3. Серйозність, важливість чогось. *Nie zdawać sobie sprawy z powagi sytuacji, chwili, dziejowego momentu.*

ПОВЕ́СТИСЯ – див. **ПОВО́ДИТИСЯ**

ПО́ВІД – POWÓD

ПО́ВІД, -вода, *ч*. Прикріплений до вудил ремінь (мотузка), за допомогою якого правлять конем. *Ремінний повід. Взяти, тримати коня за повід.*

POWÓD, -wodu, *ч*. 1. Привід. *Błahy, zmyślony, dostateczny, istotny, prawdziwy, ważny, przekonujący powód. Powód niezadowolenia, gniewu, rozczarowania. Powód do rozmowy, do dyskusji, do sprzeczki, do rozwodu, do wdzięczności, do płaczu, do spotkania się z kimś. Dać powód do spekulacji. Nie dać powodu do oskarżeń. Mieć powód, nie mieć powodu do czegoś (np. do radości, do narzekań). Kłócić się bez powodu, z byle powodu. Wynajdywał różne powody, aby nie pracować. Z powodu nagłego wyjazdu nie będę mógł spotkać się z nią w umówionym terminie. Nie warto się martwić z tego powodu.* 2. = **повід**. *Trzymać konie na powodzie.* 3. *юр*. Той, хто подає позов; позивач. *Powód żąda od pozwanego zadośćuczynienia za wyrządzone mu straty moralne.*

ПОВІ́РИТИ – див. **ПОВІРЯ́ТИ**

ПОВІРЯ́ТИ, ПОВІ́РИТИ[1, 2] – POWIERZAĆ, POWIERZYĆ

ПОВІРЯ́ТИ, -яю, -яєш, *недок*., **ПОВІ́РИТИ[1]**, -рю, -риш, *док*. 1. Розповідати, звіряти комусь щось потаємне, інтимне. *Повірити секрет. Повіряти думи, почуття.* 2. Виявляючи довіру, доручати, передавати комусь когось, щось; довіряти. *Повірити державні гроші. Повірити військову таємницю.*

ПОВІ́РИТИ[2], -рю, -риш, *док*. 1. Прийняти щось за істину, вважаючи дійсним,

існуючим; зрозуміти, усвідомити, що так є насправді; переконатися в чомусь. *Повірити розповіді. Повір, що я кажу правду. Повірте в те, що він справді там був. Не можу в це повірити.* 2. *кому, чому, в кого.* Відчути довіру до когось, чогось, пройнятися вірою в чиюсь щирість, порядність; зрозуміти, усвідомити, що хтось каже правду. *Повірити синові. Повірити в політика.* 3. Почати вірити. *Я йому повірю тільки тоді, коли переконаюся, що він мав рацію.* 4. *тільки 2 ос. одн. і мн. та наказ. сп., у знач. вставн. сл.* Уживається для підсилення вірогідності сказаного і більшого переконання того, до кого звернена мова. *Повір, вона пішла від нього. Повіриш, вони всі це знали.*

POWIERZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **POWIERZYĆ**, -rzę, -rzysz, *док.* 1. Довіряти, доручати. *Powierzyć komuś trudne zadanie. Powierzyć komuś misję tworzenia rządu. Powierzyć komuś stanowisko ministra. Powierzyć komuś wykonanie uchwały. Powierzyć komuś kierowanie zespołem. Powierzyć komuś swój los. Sąd powierzył matce opiekę nad dziećmi. Bezpośrednio przed wybuchem wojny powierzyła mu swoje kosztowności.* 3. = **повіряти**[1] **1**. *Powierzać komuś jakiś sekret.*

ПО́ВІСТЬ – POWIEŚĆ

ПО́ВІСТЬ, -і, *ж.* Літературний художній розповідний твір, що займає проміжне місце між оповіданням і романом. *Цікава, захоплива повість. Повість для дітей, юнацтва. Тема, сюжет, фабула, композиція повісті. Розділ, фрагмент повісті. Повість про кохання, виробництво. Писати, читати повісті.*

POWIEŚĆ, -i, *ж.* Роман. *Dobra, ciekawa, pasjonująca powieść. Akcja, fabuła, kompozycja, konstrukcja powieści. Fragment, rozdział powieści.*

ПОВО́ДИТИСЯ, ПОВЕ́СТИСЯ[1, 2] **– POWODZI SIĘ, POWIEŚĆ SIĘ, POWIEDZIE SIĘ**

ПОВО́ДИТИСЯ, -джуся, -дишся, *недок.*, **ПОВЕ́СТИСЯ**[1], -еду́ся, -еде́шся, *док.* 1. Дотримуватися певної поведінки, діяти якимось чином. *Він повівся погано, неввічливо, не по-людськи.* 2. *з ким.* Ставитися до когось, тримати себе з кимось якимось чином. *Вона повелася з ним, як з дитиною.*

ПОВЕ́СТИСЯ[2], -еду́ся, еде́шся, *док.* 1. *безособ., розм.* Увійти у звичай, стати звичним. *Так уже повелося: нареченій годиться бути в білій сукні.* 2. *розм.* Почати відбуватися, здійснюватися; розпочатися. *Між ними повелася некваплива розмова.* 3. *розм.* Завести приятельські, доброзичливі стосунки з кимось. *З ледарем поведешся – горя наберешся* (прислів'я). 4. *кому і без додатка, безособ., розм.* Пощастити, вдатися. *Йому в житті не повелося.*

POWODZI SIĘ, *недок., безос.* Ведеться. *Widzę, że dobrze ci się powodzi.*

POWIEŚĆ SIĘ, POWIEDZIE SIĘ, *док., тільки 3 ос.* або *безос.* Пощастити; вдатися; завершитися успіхом. *Akcja odbicia zakładników nie powiodła się.*

ПОВОРО́Т – POWRÓT

ПОВОРО́Т, -ро́ту, *ч.* 1. Дія за знач. **повертати, повернути, повертатися, повернутися** – вертячи, обертаючи, змінювати положення когось, чогось; обертаючись, змінювати своє положення; змінювати напрямок свого руху. *Поворот ключа в замку. Поворот керма. Поворот голови. Машина зробила поворот наліво.* 2. Місце, де щось (дорога, вулиця і т. ін.) повертає, відхиляється вбік. *Поворот річки, дороги, вулиці.* 3. *перен.* Повна зміна в напрямі, розвиткові чогось; перелом. *Ця подія стала поворотом у його житті.* 4. *розм.* Повернення когось. *Поворот сина додому.*

POWRÓT, -otu, *ч.* 1. *нейтр.* ~ **поворот 4**. *Witam cię po powrocie z dalekich wojaży!* 2. Повернення до чогось. *Powrót do starych zwyczajów. Powrót do dawnego stylu życia. Powrót do zdrowia. Powrót do korzeni.*

ПОГА́НКА – POGANKA

ПОГА́НКА, -и, *ж.* 1. *розм.* Жін. до **поганець** – той, хто викликає огиду, відразу; негарна, некрасива дівчина або жінка. *Не хочу цю поганку бачити! Він одружився з якоюсь поганкою.* 2. Народна назва неїстівних шапинкових грибів. *Збирати поганки. Отруїтися поганками.* 3. *заст.* Язичниця. *Місіонер охрестив поганку.*

POGANKA, -i, *ж.*, *нейтр.* ~ **поганка 3**. *Książę poślubił pogankę i szybko nawrócił ją na chrześcijaństwo.*

ПОГІ́ДНИЙ – див. **ПОГО́ДНИЙ**

ПОГО́ДА – POGODA

ПОГО́ДА, -и, *ж.* Стан атмосфери (хмарність, вологість, опади, температура повітря і т. ін.) у певному місці, в певний час. *Хороша, погана погода. Сонячна, хмарна, дощова, весняна, осіння погода. Зміни погоди. Прогноз погоди. Повідомляти, говорити про погоду. Передбачати погоду.*

POGODA, -y, *ж.* 1. = **погода**. *Piękna, słoneczna, mroźna, deszczowa, brzydka, niepewna, zmienna pogoda. Prognoza pogody.* 2. Сонячна пора, без опадів. *Jutro będzie pogoda. Niestety, na urlopie nie mieli pogody.* 3. Врівноваженість, безтурботність. *Swe cierpienie znosił cierpliwie, nie tracąc pogody ducha.*

ПОГО́ДНИЙ, ПОГІ́ДНИЙ – POGODNY

ПОГО́ДНИЙ, -а, -е. Прикм. до **погода**; *пол.* pogodowy. *Погодні умови. Погодні зміни.*

ПОГІ́ДНИЙ, -а, -е. 1. Тихий, спокійний; ясний, теплий, сонячний (про погоду, день, вечір і т. ін.); погожий. *Погідні дні, ранки.* 2. *перен.* Безтурботний, урівноважений. *Погідний настрій. Погідний погляд. Погідний вигляд.*

POGODNY, -a, -e. 1. ~ **погідний 1**. *Pogodne popołudnie, ranek. Pogodne niebo. Nadeszły pogodne dni.* 2. Привітний. *Pogodny człowiek. Pogodna staruszka. Pogodne usposobienie, spojrzenie. Pogodny uśmiech, nastrój. Pogodna twarz. Pogodna piosenka.*

ПО́ГРІБ – POGRZEB

ПО́ГРІБ, -реба, *ч.* Приміщення в землі; нижня частина будинку, де зберігаються харчові продукти; льох, підвал. *Глибокий, холодний, винний погріб. Будинок з погребом.*

POGRZEB, -u, *ч.* 1. Похорон. *Ładny był pogrzeb, ludzie płakali.* 2. Жалобний похід. *Iść za pogrzebem.* 3. *перен.* Кінець чогось. *Pogrzeb czyichś marzeń.*

ПО́ДИВ – PODZIW

ПО́ДИВ, -у, *ч.* 1. Почуття або стан, викликані сильним враженням від чогось незвичайного, несподіваного, незрозумілого і т. ін.; *пол.* zdumienie. *Дивитися на когось, щось із подивом. Зупинитися від подиву. Його поведінка викликає загальний подив.* 2. Надзвичайне здивування від когось, чогось, захоплення кимось, чимось. *Глядачі пороззявляли роти з подиву.* 3. Сумнів, збентеженість з якогось приводу. *В її очах був подив.*

PODZIW, -u, *ч.*, *книжн.* ~ **подив 2**. *Nie móc wyjść z podziwu. Zaniemówić z podziwu. Wyrazić swoje uznanie i podziw. Szczery, niemy, nietajony, niekłamany, udawany podziw.*

ПОДІ́БНО – PODOBNO

ПОДІ́БНО. 1. Присл. до **подібний** – який має спільні риси з кимось, чимось, схожий на когось, щось; такий самий. *Подібно до інших дітей, він намагався поводитися ввічливо.* 2. *у знач. прийм., з род. в., з прийм.* **до**, *рідше з дав. в.* Уживається для називання когось, чогось, з ким, чим порівнюється хтось, щось. *Малювати подібно до сестри.*

PODOBNO, *вставн. сл.* Як подейкують, як кажуть. *Podobno jutro ma przybyć do Warszawy prezydent Rosji.*

ПОДОРО́ЖНИК – PODRÓŻNIK

ПОДОРО́ЖНИК, -а, *ч.* (*Plantago L.*). Придорожній бур'ян, зазвичай з прикорене-

вими листками та з безлистим стеблом і дрібними квітками, зібраними в колос; використовується в народній медицині; *пол.* babka. *Росте, в'яне подорожник. Прикласти листя подорожника до рани.*

PODRÓŻNIK, -a, *ч.* 1. Мандрівник, подорожанин. *Sławny podróżnik.* 2. *бот.*, *рідко.* (*Cichorium intybus*). Трав'яниста рослина родини складноцвітих; салатна рослина цієї родини; петрів батіг; цикорій. *Zbierać liście podróżnika na sałatkę.*

ПОЄДНÁТИ – див. **ПОЄ́ДНУВАТИ**

ПОЄ́ДНУВАТИ, ПОЄДНÁТИ – POJEDNYWAĆ, POJEDNAĆ

ПОЄ́ДНУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ПОЄДНÁТИ**, -áю, -áєш, *док.* 1. Збирати разом; складаючи, зливаючи, створювати одне ціле; згуртовувати; об'єднувати; *пол.* łączyć. *Поєднати землі в одну країну. Їх поєднала одна мета.* 2. Одночасно сполучати, пов'язувати; робити щось одночасно з чимось іншим; сполучати, містити в собі якісь риси, властивості; *пол.* łączyć. *Поєднати інтереси різних людей. Поєднувати навчання з роботою. Він поєднує в собі практичність з мрійливістю.* 3. *кого з ким, рідко.* Пов'язувати шлюбом; одружувати. *Він поєднав сина із сусідньою дівчиною.*

POJEDNYWAĆ, -am, -asz або -nuję, -nujesz, *недок.*, **POJEDNAĆ**, -am, -asz, *док.* Примиряти. *Papież pojednał prezydentów. Pojednać zwaśnione narody.*

ПОЖИ́ТКИ – див. **ПОЖИ́ТОК**

ПОЖИ́ТОК, ПОЖИ́ТКИ – POŻYTEK

ПОЖИ́ТОК, -тку, *ч.*, *розм.* 1. Добрі, сприятливі наслідки від когось, чогось; користь. *Хоч якийсь пожиток з твоєї роботи.* 2. Речі, які комусь належать на правах власності; майно. *Вони перевезли на нову квартиру весь свій пожиток.*

ПОЖИ́ТКИ, -ів, *тільки мн.*, *розм.* Дрібне майно, домашні речі. *Він взяв у дорогу свої пожитки.*

POŻYTEK, -tku, *ч.* 1. *тільки одн.* = **пожиток 1**. *Prokurator powinien w pierwszej kolejności zainteresować się tymi, którzy odnieśli pożytek z całego tego zamieszania. Trzeba działać roztropnie, aby nasza praca przyniosła jak największy pożytek.* 2. *перев. мн.*, *юр.* Прибуток. *Pożytki cywilne, naturalne.* 3. *с. г.* Узяток, який беруть бджоли. *Zebrać pożytek.*

ПОЗДОРÓВИТИ – див. **ПОЗДОРОВЛЯ́ТИ**

ПОЗДОРОВЛЯ́ТИ, ПОЗДОРÓВИТИ – POZDRAWIAĆ, POZDROWIĆ

ПОЗДОРОВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ПОЗДОРÓВИТИ**, -влю, -виш, *док.* Вітати когось з нагоди якоїсь радісної, приємної події (народження, одруження, ювілею і т. ін.); *пол.* gratulować, składać życzenia. *Поздоровляти когось із Різдвом, днем народження, річницею шлюбу.*

POZDRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **POZDROWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. Висловлювати, виражати жестом вітання під час зустрічі; вітатися до когось. *Pozdrowić kogoś skinieniem głowy.* 2. Передавати комусь вітання. *Pozdrów rodziców ode mnie. Kazał pozdrowić wszystkich znajomych.*

ПОЗЕ́МКА – POZIOMKA

ПОЗЕ́МКА, -и, *ж.* Низовий вітер узимку, а також сніг, який переноситься цим вітром. *Дме поземка. По вулиці вітер жене поземку.*

POZIOMKA, -i, *ж.* (*Fragaria*). 1. Суниця. *Krzaki, listki poziomek.* 2. Плід цієї рослини. *Jeść poziomki, zrywać poziomki.*

ПÓЇЗД – POJAZD

ПÓЇЗД, -а, *ч.* 1. Низка зчеплених між собою залізничних вагонів, що рухаються за допомогою локомотива; *пол.* pociąg. *Пасажирський, товарний поїзд. Швидкий, фірмовий поїзд. Прямий поїзд. Їхати поїздом. Сідати на поїзд. Сходити з поїзда.* 2. Валка візків, саней, що їдуть в одному напрямку. *Поїзд саней повільно тягнувся по дорозі.*

POJAZD, -u, *ч.* Транспортний засіб. *Pojazd mechaniczny. Pojazd gąsienicowy, kołowy, szynowy.*

ПОКАЗНИ́Й – POKAŹNY

ПОКАЗНИ́Й, -á, -é. 1. Який привертає увагу певними позитивними рисами, властивостями; який вигідно вирізняється серед інших своїм виглядом. *Показний сад. Ці чоботи не дуже показні, проте зручні.* 2. Який має гарну статуру, ставний; помітний, привабливий. *Показний хлопець. Він із себе показний.* 3. Розрахований тільки на зовнішній ефект; навмисно підкреслений. *Показний пафос. Показний патріотизм.* 4. Який не відповідає дійсності; удаваний, штучний, неприродний. *Показне кохання. Показна дружба.* 5. Значний, великий (про розмір, вагу); солідний, фундаментальний. *Показна сила. Показний капітал. Показне видання.*

POKAŹNY, -a, -e, *книжн.* Значний, великий, чималий. *Dorosłe samce tego gatunku mogą osiągać pokaźne rozmiary. Pokaźny zbiór. Pokaźny dorobek.*

ПО́КЛАД[1, 2] – POKŁAD

ПО́КЛАД[1], -у, *ч.* 1. *геол.* Скупчення осадових або гірських порід; родовище корисних копалин. *Поклади солі, гінсу, вугілля.* 2. *перен.* Великий запас, зосередження чогось. *Цілі поклади скарбів українського фольклору, на жаль, зникли.*

ПО́КЛАД[2], -у, *ч.* Звичайне або штучне яйце, яке кладеться в певному місці, щоб курка там неслася; покладень. *Класти поклад в курнику.*

POKŁAD, -u, *ч.* 1. = **поклад[1] 1**. *Pokłady surowca zalegają bardzo płytko.* 2. *книжн.* Шар, верства; відкладення. *Zbędne pokłady tłuszczu. Pokłady piasku. Pokłady suchych gałęzi.* 3. *книжн., перен.* Великий запас, зосередження почуттів, емоцій, рис тощо. *Ze zdziwieniem odkrywał w sobie pokłady miłości, czułości. Pokłady zgorzknienia, frustracji znalazły swoje ujście w twórczości poety. Dzieło kryje w sobie niezmierzone pokłady kiczu. Wiersz zawiera całe pokłady odniesień do kultury, literatury i historii antycznej. Stres wyzwolił w nim pokłady adrenaliny.* 4. Палуба чи борт (літака). *Dolny, górny pokład.*

ПОКРИВА́ТИСЯ, ПОКРИ́ТИСЯ – POKRYWAĆ SIĘ, POKRYĆ SIĘ

ПОКРИВА́ТИСЯ, -áюся, -áєшся, *недок.*, **ПОКРИ́ТИСЯ**, -и́юся, -и́єшся, *док.* 1. Накривати, закривати себе чимось зверху; вкриватися; покривати чимось свою голову. *Покрити голову хусткою.* 2. Устелятися, вкриватися чимось; усіватися чимось по поверхні. *Покритися пилом, сажею, мулом. Трава покрилася інеєм. Обличчя покрилося плямами.* 3. Затягуватися, огортатися, охоплюватися чимось. *Поля покрилися туманом.* 4. Оплачуватися, відшкодовуватися чимось. *Витрати покриваються прибутками.* 5. Заглушатися чимось, що переважає своєю силою (про звуки, голоси, запахи і т. ін.). *Її голос покрився якимсь гуркотом.* 6. Пас. до **покривати** – накривати, закривати чимось зверху когось, щось. *Дах покривається черепицею.* 7. Пас. до **покривати** – наносити на якусь поверхню шар чогось. *Стіна покривається фарбою.* 8. *розм.* Пас. до **покривати** — приховувати чийсь поганий вчинок, злочин; не видавати когось. *Усі його вчинки покриваються мамою.* 9. Пас. до **покривати** – проходити під час переміщення якусь відстань. *Ця відстань покривається ракетою за три дні.* 10. *спец.* Пас. до **покривати** – спаровувати самку із самцем. *Для виведення породи кобили покривалися арабськими жеребцями.*

POKRYWAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **POKRYĆ SIĘ**, -kryję się, -kryjesz się, *док.* 1. = **покриватися 2**. *Miedziane talerze pokryły się patyną. Dno pokryło się mułem.* 2. *перев. недок.* Відбуватися одночасно, бути однаковим за часом; виявлятися

однаковим із чимось, бути схожим на щось; не суперечити, відповідати чомусь; приходитися на те саме місце, мати той самий напрям (стосовно чогось); збігатися. *Termin egzaminu pokrywa się z datą wyjazdu na praktyki studenckie. Biegun magnetyczny niemal pokrywa się z biegunem geograficznym. W tym przypadku opinia ekspertów wyjątkowo pokrywa się z opinią zwykłych użytkowników. Popyt nie pokrywa się z podażą.* 3. *тільки док.* Сховатися (про багатьох). *Ludzie pokryli się po bunkrach.*

ПОКРИ́ТИСЯ – див. **ПОКРИВА́ТИСЯ**

ПОЛІ́Т – POLOT

ПОЛІ́Т, -льо́ту, *ч.* 1. Рух, переміщення когось, чогось у повітрі; *пол.* lot. *Політ джмеля, ластівки. Політ зірки. Політ кулі.* 2. Авіаційний виліт, рейс із певним завданням; *пол.* lot. *Політ винищувача, вертольота. Збиратися в політ.* 3. *перен.* Порив, прагнення до чогось. *Політ фантазії, думки.*

POLOT, -u, *ч.*, *тільки одн.* Легкість вислову, думки, стилю; творча уява; хист. *Artysta z polotem. Pisarz bez polotu. Utwór napisany z polotem. Scenariusz nie ma ani krzty polotu.*

ПОЛО́ВА – POŁOWA

ПОЛО́ВА, -и, *ж.* Відходи після обмолочування й очищення зерна хлібних злаків, льону та деяких інших культур; *пол.* plewa. *Житня, гречана полова. Очищувати зерно від полови. Годувати тварин половою.*

POŁOWA, -у, *ж.* 1. Одна з двох рівних частин чогось; складова частина парного предмета; якась частина або певна кількість чогось; половина. *Połowa sklepu, kraju, ziemi. Pierwsza, druga połowa roku. Podzielić coś na połowę. Mniejszy o połowę.* 2. Середина якоїсь віддалі, якогось проміжку часу і т. ін.; половина. *Urodził się w połowie lipca. Zatrzymał się w połowie drogi.*

ПОЛО́Г, ПОЛО́ГИ[1, 2] – POŁÓG

ПОЛО́Г, -у, *ч.* 1. Те, чим закривають щось, завішуючи чи покриваючи його. *Ліжко з пологом. Полог від комашні.* 2. *перен.*, *поет.* Те, що огортає, окутує, обволікає собою. *Полог диму.*

ПОЛО́ГИ[1], -ів, *мн.* Фізіологічний процес виходу плода з тіла матері; родини; *пол.* poród. *Важкі, швидкі пологи. Вона відпочиває після пологів.*

ПОЛО́ГИ[2], -ів, *мн.* Степова рівнина, низовина, що полого, поступово спускається до берега річки. *Йти, спускатися пологами.*

POŁÓG, -łogu, *ч.* 1. Післяпологовий період. *Leżeć w połogu.* 2. *заст.* ~ **пологи[1]**. *Ciężkie połogi.*

ПОЛО́ГИ – див. **ПОЛО́Г**

ПОЛО́Н – POLON

ПОЛО́Н, -у, *ч.* 1. Відсутність свободи, неволя, в яку потрапляє хтось, захоплений противником під час воєнних дій; перебування в такому стані; *пол.* niewola. *Брати, захопити в полон. Опинитися, перебувати в полоні.* 2. *перен.* Залежність від когось, чогось, підпорядкованість комусь, чомусь; перебування в такому стані. *Він потрапив у полон її очей.*

POLON, -u, *ч.*, *хім.* Радіоактивний хімічний елемент, проста речовина якого – м'який метал сріблястого кольору, що світиться у темряві; компонент сплавів для свічок запалювання; полоній. *Odkrycia polonu dokonała polska uczona Maria Skłodowska-Curie.*

ПОНЕВІРЯ́ТИСЯ – PONIEWIERAĆ SIĘ

ПОНЕВІРЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок.* 1. Терпіти труднощі, зазнавати мук, знущань. *Дитиною він поневірявся з батьками по фашистських концтаборах. Поневірятися по в'язницях. Поневірятися в засланні.* 2. Блукати, тинятися. *Жебрак поневірявся по світу.*

PONIEWIERAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.* 1. = **поневірятися 2**. *Poniewierać się po świecie. Wiele osób nie ma pracy i jest zmuszona poniewierać się za granicą.* 2. Валятися. *Ważne dokumenty poniewierały się po podłodze. Tu i ówdzie poniewierały się resztki wczorajszej kolacji.*

ПОНИЖА́ТИ – див. **ПОНИ́ЖУВАТИ**

ПОНИ́ЖУВАТИ, ПОНИЖА́ТИ, ПОНИ́ЗИТИ – PONIŻAĆ, PONIŻYĆ

ПОНИ́ЖУВАТИ, -ую, -уєш і **ПОНИЖА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПОНИ́ЗИТИ**, -и́жу, -и́зиш, *док.* 1. Зменшувати висоту, робити нижчим рівень чогось; знижувати, знижати; *пол.* obniżać. *Понизити рівень викладання.* 2. Зменшувати, ослабляти ступінь вияву чогось; *пол.* obniżać. *Понизити температуру. Понижати голос.* 3. Переводити на нижчу посаду. *Понизити по службі. Він тепер працює асистентом, бо його понизили.*

PONIŻAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PONIŻYĆ**, -żę, -żysz, *док.* Ставити в принизливе становище, ображати; принижувати. *Poniżyć kogoś przy dzieciach.*

ПОНИ́ЗИТИ – див. **ПОНИ́ЖУВАТИ**

ПОПАДА́ТИ, ПОПА́СТИ[1, 2], ПОПА́ДАТИ – POPADAĆ[1,2], POPAŚĆ[1, 2]

ПОПАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПОПА́СТИ[1]**, -аду́, -аде́ш, *док.* 1. *у кого, що.* Комусь кидаючи щось або стріляючи, досягати цілі, влучати; *безос., по чому і без додатка.* Вдаряти, потрапляти кудись, на когось, у що, приводити щось у відповідність до чогось. *Лучник попав у центр мішені. Боксер попав своєму супротивнику в голову. Вона ніяк не може попасти у вушко голки. Він попав на незнайому вулицю.* 2. Опинятися в несприятливих обставинах, скрутному становищі; опинятися під дією, впливом когось; зазнати на собі дії якогось заходу. *Попасти в лікарню, в тюрму. Попасти в біду. Попасти в капкан, на гачок. Попасти під вплив. Попасти під скорочення, під амністію.* 3. *на що, у що.* Рухаючись, опинятися десь, потрапляти кудись, у щось; *пол.* trafić. *Попасти на вокзал, на виставу. Попасти в театр, музей, готель. Попасти в бригаду, університет. Справа попала до суду.* 4. Переходити в чиєсь користування, ставати чиєюсь власністю; діставатися, перепадати; схопити, взяти щось; придбати щось. *В його тарілку попало найбільше вареників. Всім дітям подарували іграшки, а Михаськові попала книжка.* 5. *безос., кому.* Дістати покарання; *пол.* dostało się. *Йому попало від матері за розбиту вазу.*

ПОПА́СТИ[2], -су́, -се́ш, *док.* Пасти якийсь час. *Попасти корів протягом місяця.*

ПОПА́ДАТИ, -аємо, -аєте, *док.* Упасти один за одним (про багатьох, багато чогось). *Книжки попадали з полиці.*

POPADAĆ[1], popada, *док.* 1. ~ **попа́дати**. *Od wybuchu wszystko popadało na ziemię.* 2. Здохнути (про тварин). *Świnie popadały wskutek zarazy.* 3. Випасти в невеликій кількості протягом певного часу (про сніг, дощ). *Przed południem chwilkę popadał deszcz, ale zaraz potem się rozpogodziło.*

POPADAĆ[2], -am, -asz, *недок.*, **POPAŚĆ[1]**, -padnę, -padniesz, *док., книжн.* 1. Впадати, занурюватися в певний негативний стан, емоції, ставати жертвою поганої звички або психічної недуги; опинятися в скрутному становищі. *Popadać w zadumę, w melancholię, w rozpacz, w marazm, w smutek, w apatię, w gniew, w złość. Popaść w tarapaty, w kłopoty, w długi. Popaść w nędzę, w ruinę, w zapomnienie. Popaść w konflikt. Popaść w nałóg, w pracoholizm, w alkoholizm, w narkomanię. Popaść w megalomanię, w samouwielbienie, w narcyzm, w kompleksy, w depresję, w obłęd.* 2. Виявляти надмірність, перебирати міру, надаючи чомусь негативних рис (перев. про літературу, твори мистецтва, публіцистику тощо). *Popaść w eklektyzm, banał, sztuczność. Nie zauważa, jak w swych wywodach popada w przesadę.*

3. *тільки док., розм.* Без розбору (*зі словами* **co, jak, gdzie, skąd** *тощо*). *Złodzieje kradną co popadnie. Nowa firma reklamowała się gdzie popadnie. Spali gdzie popadło.*

POPAŚĆ², -pasę, -pasiesz, *док.* ~ **попасти²**. *Popasł trochę kozę na łące.*

ПОПАСТИ – див. ПОПАДАТИ

ПОПЕЛИЦЯ – POPIELICA

ПОПЕЛИЦЯ, -і, *ж.* (*Aphidinea*). Дрібна паразитична комаха ряду рівнокрилих, яка живиться соком рослин. *Бавовняні, бурякові попелиці. Колонія попелиць.*

POPIELICA, -y, *ж.* 1. *бот.* (*Rubus caesius*). Багаторічна кущова або напівкущова колюча рослина з дугоподібними гілками та їстівними плодами; ожина сиза. *Jeżyna popielica.* 2. *зоол.* (*Glis glis*). Невеличка жовтувато-сіра тварина ряду гризунів, що проводить зиму у сплячці; вовчок звичайний, соня. *Popielice zapadły w sen zimowy.* 3. *тільки мн., розм.* Хутро, шуба з вовчка звичайного. *Nosić popielice.*

ПОПИТИ – POPIĆ

ПОПИТИ, -п'ю, -п'єш, *док.* 1. Напитися. *Вони вже поїли й попили.* 2. Випити щось поступово. *Він за цей час поп'є всю горілку.* 3. Випити трохи чогось. *Вона то поїсть, то чаю поп'є.*

POPIĆ, -piję, -pijesz, *док.* 1. = **попити 1**. *Pojedli, popili i poszli spać.* 2. = **попити 3**. *Popij wody z butelki.* 3. Випити щось відразу після їжі, приймання ліків; запивати. *Popić tabletkę wodą.* 4. Випити алкогольний напій; запити. *Ostro popić. Zawsze znalazł okazję, żeby popić.*

ПОРВАТИ – див. ПОРИВАТИ

ПОРИВАТИ¹,², ПОРВАТИ¹,², – PORYWAĆ, PORWAĆ¹,²

ПОРИВАТИ¹, -аю, -аєш, *недок.*, **ПОРВАТИ¹**, -вý, -вéш, *док.* Порушувати зв'язки з кимось, чимось, припиняти стосунки з кимось; *пол.* zrywać. *Поривати зв'язки, стосунки. Порвати з друзями, родиною. Поривати зі своїм минулим.*

ПОРВАТИ², -вý, -вéш, *док.* Різко смикаючи або надмірно натягуючи, розділити щось на шматки; розірвати; зробити дірку в чомусь. *Порвати папір, тканину, одяг, взуття.*

ПОРИВАТИ², -áє, *недок., рідко.* Захоплювати із собою; підхопивши, тягти силою свого руху; притягати до себе. *Вітер порвав його капелюха.*

PORYWAĆ, -rwę, -rwiesz, *недок.*, **PORWAĆ¹**, -am, -asz, *док.* 1. Забирати потай когось, щось у когось, звідкись; викрадати, захоплювати. *Porwać kogoś dla okupu. Zamachowcy porwali samolot. Lis porwał kurę.* 2. *пошир.* ~ **поривати²**. *Nagle porwał ich silny nurt rzeki.* 3. Захоплювати, надихати. *Piosenkarz porwał publiczność swym brawurowym wykonaniem standardu. Płomienne przemówienie porwało zgromadzonych do walki.*

PORWAĆ², -wę, -wiesz, *док.* = **порвати²**. *Porwać na strzępy. Porwać gazetę.*

ПОРІЧКА – PORZECZKA

ПОРІЧКА, -и, *ж.*, *перев. мн.* (*Ribes spicatum, Ribes aureum Pursh*). Чагарник родини аґрусових з їстівними кислуватими ягодами червоного, білого або жовтуватого кольору – червона, золотиста смородина; ягоди цієї рослини. *Смачні, кислі, дрібні порічки. Кущі порічки. Ростуть, дозрівають порічки. Збирати, їсти порічки.*

PORZECZKA, -i, *ж.* 1. = **порічка**. *Porzeczka czerwona, biała.* 2. (*Ribes nigrum L.*). Чорна смородина. *Sok z czarnych porzeczek.*

ПОРТФЕЛЬ – PORTFEL

ПОРТФЕЛЬ, -я, *ч.* 1. Велика чотирикутна сумка із застібкою, в якій носять ділові папери, книжки, зошити і т. ін.; *пол.* teczka. *Шкіряний, чорний, важкий портфель. Скласти папери в портфель. Дістати книжки з портфеля.* 2. *перен.* Посада міністра або взагалі висока, керівна посада; *пол.* teka. *Міністерський портфель.* 3. *перен.* Сукупність рукопи-

сів, прийнятих видавництвом, редакцією для видання. *Редакційний портфель уже повний.*

PORTFEL, -a i -u, *ч.* 1. Сумочка для грошей; гаманець. *Zgubić portfel.* 2. *перен.* Визначена, запланована кількість чогось; обсяг, комплект. *Portfel zleceń, zamówień, robót.* 3. *ек.* Сукупність векселів або цінних паперів, що належать фінансовій установі, підприємству тощо. *Dywersyfikacja portfela. Indywidualny portfel emerytalny.*

ПОРУ́ШИТИ – див. **ПОРУ́ШУВАТИ**

ПОРУ́ШУВАТИ, ПОРУ́ШИТИ – PORUSZAĆ, PORUSZYĆ

ПОРУ́ШУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ПОРУ́ШИТИ**, -ушу, -ушиш, *док.* 1. Робити щось всупереч наказу, закону і т. ін.; відступати від чогось установленого, узвичаєного; *пол.* łamać. *Порушити наказ, закон, заборону. Порушувати традицію, звичай, правило.* 2. Припиняти, переривати якийсь стан, процес або вияв почуття і т. ін.; *пол.* zakłócać. *Порушувати тишу, спокій, сон. Порушити рівновагу.* 3. Пошкоджувати, псувати, руйнувати щось; поривати зв'язки, призводити до втрати єдності з кимось. *Ураган пошкодив лінії електропередач. Порушувати зв'язки, єдність. Порушити усталений перебіг дій. Порушити плани, задуми.* 4. *перев. у сполуч. зі сл.* **розмова, справа, процес** і т. ін. Розпочинати. *Він порушив судову справу проти сусіда.*

PORUSZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PORUSZYĆ**, -szę, -szysz, *док.* 1. Ворушити. *Ze zmęczenia nie mógł nawet poruszać rękami. Ktoś poruszył raptem kotarą.* 2. Приводити в рух. *Para porusza tłoki.* 3. Починати розмову, дискусію про щось важливе. *Poruszyć temat, kwestię, zagadnienie. Poruszać ważkie problemy.* 4. Зворушувати, вражати. *Historia opowiedziana przez staruszka poruszyła wszystkich obecnych. Reportaż bardzo poruszył naszych widzów. Fotografie, które obejrzał, poruszyły jego sumienie i wyobraźnię oraz skłoniły do refleksji.*

ПОСВЯ́ТА – POŚWIATA

ПОСВЯ́ТА, -и, *ж.*, *церк.* 1. Дія за знач. **посвятити** – здійснювати церковний обряд, що символізує очищення чогось від гріховності, надання святості; святити; освятити. *Посвята паски, крашанок.* 2. Дія за знач. **посвятити** – виконуючи відповідний обряд, надавати комусь духовного сану; висвятити; надавати комусь певного звання в урочистій обстановці. *Посвята в сан. Посвята в лицарі.* 3. Напис на початку літературного, музичного та ін. твору, з якого видно, кому автор присвячує свій твір; *пол.* dedykacja. *Посвята матері.*

POŚWIATA, -y, *ж.* Сяйво; відблиск. *Słońce delikatną poświatą otula wzgórza. Zimna poświata księżyca. Zielonkawa poświata monitora.*

ПОСЕРЕ́ДНІЙ – POŚREDNI

ПОСЕРЕ́ДНІЙ, -я, -є. 1. Невисокої якості, нічим не примітний, не дуже добрий; середній. *Посередній фільм. Посередній учень, студент, журналіст. Посередні здібності.* 2. Який здійснюється або виявляється не безпосередньо, а за допомогою, за посередництвом когось, чогось; непрямий, опосередкований. *Посередні причини. Посередні дані.* 3. Який слугує для зв'язку між чимось, є проміжним етапом у процесі розвитку або перетворення чогось; проміжний. *Посередня ланка.*

POŚREDNI, -a, -e. 1. = **посередній 2**. *Bezpośrednie i pośrednie znaczenie lokalizacji w wycenie nieruchomości. Pośredni wpływ na kształtowanie jego światopoglądu miały spotkania z działaczami ruchów chrześcijańskich.* 2. = **посередній 3**. *Etap pośredni.*

ПОСИ́ЛИТИСЯ – див. **ПОСИ́ЛЮВАТИСЯ**

ПОСИ́ЛЮВАТИСЯ, ПОСИ́ЛИТИСЯ – POSILAĆ SIĘ, POSILIĆ SIĘ

ПОСИ́ЛЮВАТИСЯ, -юється, *недок.*, **ПОСИ́ЛИТИСЯ**, -иться, *док.* 1. Ставати

сильнішим, більшим кількісно, могутнішим у політичному або економічному плані тощо; досягати вищого ступеня вияву, рівня розвитку; збільшуватися; *пол.* wzmacniać się. *Позиції держави посилилися. Посилилася роль молоді. Посилився політичний рух.* 2. Ставати, робитися сильнішим за ступенем вияву, інтенсивністю (про явище, процес, стан, якість, особливість і т. ін.); *пол.* wzmagać się. *Посилився обмін речовин. Посилився дощ. Посилюється біль. Посилився галас.*

POSILAĆ SIĘ, -am się, -asz się, **POSILIĆ SIĘ**, -lę się, -lisz się, *книжн.* Підкріплюватися; їсти. *Posil się, przed tobą daleka droga. Posilił się kawałkiem szynki.*

ПОСЛУЖИ́ТИ – POSŁUŻYĆ

ПОСЛУЖИ́ТИ, -служу́, -слу́жиш, *док.* 1. Якийсь час служити, бути слугою в когось, десь. *Послужити у господаря.* 2. Працювати на благо когось, чогось; зробити послугу комусь; посприяти чомусь. *Послужити державі. Послужити батькам. Це відкриття послужить людям.* 3. Якийсь час бути в ужитку, використовуватися за призначенням (перев. про знаряддя праці, предмети вжитку). *Ця пила недовго йому послужила.*

POSŁUŻYĆ, -żę, -żysz, *док.*, *книжн.* 1. Стати допомогою, основою, засобом та ін. для чогось. *Porwanie dwóch żołnierzy posłużyło rządowi za pretekst do rozpoczęcią wojny. Wynik ankiety posłużył za podstawę do opracowania dalszej strategii działań. Zacieniona polana posłużyła nam jako miejsce na dwudniowy biwak.* 2. Іти на користь. *Wyjazd nad morze bardzo mu posłużył.* 3. = **послужити 3**. *Ten stół nam jeszcze długo posłuży.*

ПОСО́Л – POSEŁ

ПОСО́Л, -сла, *ч.* 1. Дипломатичний представник однієї держави в іншій, який очолює посольство; повноважний дипломатичний представник найвищого рангу. *Його призначили послом у Польщі. Він у ранзі посла.* 2. *перен.* Той, кого посилають з якимось дорученням, посланням; посланець. *Прийшов посол від сватів. Посол доброї волі.*

POSEŁ, posła, *ч.* 1. Депутат парламенту. *Poseł na sejm. Posłowie opuścili salę posiedzeń. Posłowie Parlamentu Europejskiego.* 2. = **посол 2**. *Wysłać posła do kogoś. Wysłać posła z misją ostatniej szansy.*

ПОСПІ́ШНИЙ – POŚPIESZNY

ПОСПІ́ШНИЙ, -а, -е. 1. Який робиться, відбувається, виконується та ін. дуже швидко, з поспіхом. *Поспішні кроки. Поспішний відступ війська.* 2. Зроблений надто швидко, без належної підготовки, достатніх підстав і через те неправильний, недостатньо обґрунтований і т. ін. *Поспішні рішення, висновки.*

POŚPIESZNY, -a, -e. 1. = **поспішний 1**. *Pośpieszny wyjazd. Pośpieszna ucieczka. Pośpieszne prace.* 2. Який рухається, діє швидше від інших; швидкісний. *Winda pośpieszna. Pociąg pośpieszny.* 3. = **поспішний 2**. *Pośpieszna decyzja. Pośpieszne wnioski.*

ПОСТА́ВИТИСЯ – POSTAWIĆ SIĘ

ПОСТА́ВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *док.* Виявити певне ставлення до когось, чогось; *пол.* odnieść się, potraktować. *Він поставився до неї з шаною.*

POSTAWIĆ SIĘ, -wię się, -wisz się, *док.*, *розм.* 1. Не погодитися з кимось, чимось; запротестувати проти когось, чогось; вчинити опір комусь. *Tym razem postanowił, że nie będzie milczał, że się postawi. Postawił się szefowi i zażądał podwyżki.* 2. Зробити, влаштувати щось для приголомшення когось (багатством, сміливістю і т. ін.). *Postawił się, zrobił córce wesele na dwieście pięćdziesiąt osób.*

ПОСТАНОВИ́ТИ – див. **ПОСТАНОВЛЯ́ТИ**

ПОСТАНОВЛЯ́ТИ, ПОСТАНОВИ́ТИ – POSTANAWIAĆ, POSTANOWIĆ

ПОСТАНОВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ПОСТАНОВИ́ТИ**, -новлю́, -но́виш, *док.*

Приймати колективну ухвалу, виносити рішення, постанову (перев. на зборах, з'їзді і т. ін.). *На зборах селян постановили збудувати нову школу.*

POSTANAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **POSTANOWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. Вирішувати. *W tym roku postanowiłem nic w tej sprawie nie postanawiać. Postanowił zmienić swój tryb życia.* 2. ~ **постановляти**. *Sąd postanowił zwrócić sprawę do prokuratury.*

ПО́СТРІЛ – POSTRZAŁ

ПО́СТРІЛ, -у, *ч.* Виліт кулі або снаряда з каналу ствола вогнепальної зброї, спричинений вибухом порохового заряду; *пол.* strzał, wystrzał. *Постріл з рушниці, з гармати. Зробити постріл. Почути постріл.*

POSTRZAŁ, -u, *ч.* 1. Вогнепальна рана. *Otrzymał śmiertelny postrzał w klatkę piersiową.* 2. *мед.* Сильний біль, що раптово виникає в попереку при захворюванні м'язів і нервів; прострілл, люмбаго. *Postrzał unieruchomił ją na dwie godziny.*

ПОСТУЛА́Т – POSTULAT

ПОСТУЛА́Т, -у, *ч.*, *книжн.* 1. Твердження, яке за побудови наукової теорії приймають без доказів; незаперечна істина; аксіома. *Постулат теорії.* 2. Положення, принцип, засада. *Постулати, якими щодня мусять керуватися журналісти й видавці. Легко повторювати постулати, але важко діяти згідно з ними.*

POSTULAT, -u, *ч.* 1. Вимога. *Zgłosić, wysunąć postulaty.* 2. = **постулат 1**. *Postulat twierdzenia.*

ПО́СТУП – POSTĘP

ПО́СТУП, -у, *ч.* 1. *кого, чий, перев. з означ.* Хода, манера ходити; *пол.* chód, krok. *Легкий, важкий, рішучий поступ.* 2. *чого, який, а також без додатка або означ., перен.* Поступальний розвиток по висхідній лінії, перехід від нижчого рівня до вищого; прогрес; успіх, досягнення в чомусь, у процесі розвитку; крок уперед. *Значний поступ на шляху до демократії. Соціальний поступ. Поступ науки.*

POSTĘP, -u, *ч.* 1. = **поступ 2**. *Postęp gospodarczy, technologiczny. Postęp ludzkości.* 2. Процес, унаслідок якого відбувається зміна якості чогось, перехід від одного якісного стану до іншого, вищого; розвиток. *Postęp badań. Postęp medycyny.* 3. *перев. мн.* Позитивний наслідок роботи, справи і т. ін.; значні досягнення; сприятливий результат у воєнній операції. *Minister poczynił duże postępy w zakresie kontaktów z mediami.* 4. *тільки мн.* Досягнення в навчанні, у вивченні чогось. *Postępy w nauce.* 5. Посилення, прогресування чогось негативного, перев. хвороби. *Postęp choroby był powolny. Choroba poczyniła zastraszające postępy.*

ПОСТУПО́ВИЙ – POSTĘPOWY

ПОСТУПО́ВИЙ, -а, -е. Який здійснюється, відбувається і т. ін. без раптових змін, у певній послідовності, не зразу. *Поступовий перехід до приватизації підприємств. Поступові зміни в системі освіти.*

POSTĘPOWY, -a, -e. Який сприяє прогресу; політично, суспільно, економічно передовий; який веде до вдосконалення, поліпшення чогось завдяки своїм ідеям, настроям, поглядам; який, поділяючи передові ідеї, настрої, погляди, прагне до прогресу, бореться за прогрес; прогресивний. *Postępowy pisarz. Postępowy program społeczny. Postępowe ideały.*

ПО́ТИСК – POCISK

ПО́ТИСК, -у, *ч.* Дія за знач. **потискати** – стискати чиюсь руку; рідко – натискати на когось, щось; *пол.* uścisk. *Відчути потиск його руки.*

POCISK, -u, *ч.* Один із видів боєприпасів для стрільби з гармати; снаряд. *Pocisk artyleryjski, przeciwlotniczy, przeciwpancerny, rakietowy. Odłamki pocisku. Grad pocisków. Trafić coś pociskiem.*

ПОТО́ЧНИЙ – POTOCZNY

ПОТО́ЧНИЙ, -а, -е. 1. Який є, існує, відбувається, має місце тепер, в цей час. *По-*

точний рік. Поточний момент. 2. Який відбувається, здійснюється щодня; повсякденний. *Поточні справи. Поточна робота.*

POTOCZNY, -a, -e. 1. Загальний; загальновживаний, загальноприйнятий; буденний, звичний. *Potoczna nazwa. Potoczne rozumienie tego terminu różni się w zasadniczy sposób od naukowego. W potocznym mniemaniu do klasy średniej należą tak zwani biznesmeni.* 2. Який уживається в розмові, характерний для усного мовлення; розмовний. *Język potoczny. Wyrażenie potoczne.*

ПОТРА́ВА – POTRAWA

ПОТРА́ВА, -и, *ж.* Псування, знищення посівів, трав тваринами. *Оберігати посіви від потрави худобою.*

POTRAWA, -y, *ж.* Приготовлені для їжі продукти харчування; страва. *Prosta potrawa. Jarska, mięsna potrawa. Niskokaloryczna, dietetyczna potrawa. Wyszukana, wykwintna potrawa. Smaczna, ulubiona potrawa. Gorące, zimne potrawy.*

ПОТРЕБУВА́ТИ – POTRZEBOWAĆ

ПОТРЕБУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Відчувати нестачу чогось, необхідність у комусь, чомусь. *Потребувати помічника, лікаря. Потребувати консультації. Справа потребувала втручання керівника. Ця квітка потребує багато сонця.*

POTRZEBOWAĆ, -buję, -bujesz, *недок.* 1. = **потребувати**. *Potrzebować rady, pomocy, opieki. Potrzebować żywności, wody, pieniędzy.* 2. Мусити (*тільки із запереч. часткою* **nie**). *Nie potrzebuję cię o nic pytać. Nie potrzebuję nikomu niczego wyjaśniać.*

ПОТУРБУВА́ТИ – POTURBOWAĆ

ПОТУРБУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док.* 1. Викликати в когось неспокій, хвилювання; занепокоїти, стривожити. *Він не захотів нас потурбувати.* 2. Порушити чийсь відпочинок, відірвати від якихось занять. *Можна вас потурбувати?*

POTURBOWAĆ, -buję, -bujesz, *док.*, *книжн.* 1. Побити. *Pijany kibic poturbował dwóch policjantów.* 2. Спричинити пошкодження тіла. *Samochód poturbował kobietę, która miała nieszczęście iść poboczem.*

ПОХІ́ДНИЙ, ПОХІДНИ́Й – POCHODNY

ПОХІ́ДНИЙ, -а, -е. 1. Стос. до **походу** – воєнних дій, воєнної кампанії (часто пов'язаних з пересуванням армії або флоту). *Похідна форма. Похідний порядок. Похідна фляга. Похідна пісня.* 2. Наявний при війську, використовуваний у поході, експедиції і т. ін.; нестаціонарний; *пол.* polowy. *Похідна кухня. Похідний шпиталь.* 3. Стос. до **походу** – пересування, переходу організованої групи людей з певною метою, завданням. *Похідний маршрут. Похідні навички.*

ПОХІДНИ́Й, -á, -é. Утворений, виведений тощо від іншого (про величину, форму, категорію та ін.). *Похідне слово. Похідна теорія. Похідна речовина.*

POCHODNY, -a, -e. 1. = **похідни́й**. *Wyrazy pochodne.* 2. Вторинний. *Pochodny model samochodu. Ten zarzut ma charakter pochodny.*

ПОШТИ́ВИЙ – POCZCIWY

ПОШТИ́ВИЙ, -а, -е, *розм.* Який виявляє повагу до когось; чемний, ввічливий. *Поштивий син. Поштива людина.*

POCZCIWY, -a, -e. 1. Добросердий, добродушний; який виражає добросердість. *Poczciwy człowiek, starzec, naiwniak, głupiec. Poczciwa, szlachetna idealistka. Poczciwa twarz. Poczciwy wygląd.* 2. Який викликає приємні почуття, спогади. *Stary, poczciwy blues. Nasza poczciwa Ziemia kryje jeszcze wiele tajemnic.*

ПРАВДИ́ВИЙ – PRAWDZIWY

ПРАВДИ́ВИЙ, -а, -е. 1. Який відповідає правді, істині. *Правдива історія, розповідь. Правдиві слова. Правдиві причини. Правдивий опис.* 2. Який говорить правду; чесний, справедливий. *Правдива людина.* 3. *рідко.* Справжній, явний. *Венера,*

як правдива мати, Для сина рада все оддати (І. Котляревський). *Правдивий друг.*

PRAWDZIWY, -a, -e. 1. ~ **правдивий 1.** *Prawdziwy sens czyichś słów. Prawdziwe twierdzenie. Prawdziwa twarz.* 2. Не штучний, не підробний; справжній. *Prawdziwy jedwab. Prawdziwe korale.* 3. *пошир.* ~ **правдивий 3.** *Prawdziwy przyjaciel. Las przypominał prawdziwą dżunglę.* 4. *перен.* Неабиякий, великий. *Zrobię to z prawdziwą przyjemnością. Znalazł się w prawdziwym kłopocie. To dla mnie prawdziwy zaszczyt móc pani towarzyszyć w jej podróży po Ukrainie.*

ПРА́ВИЙ[1, 2] – PRAWY

ПРА́ВИЙ[1], -а, -е. 1. Розміщений на тому боці тіла, що протилежний лівому. *Права рука. Праве око. Правий бік тіла. Права рукавичка.* 2. Розміщений з протилежного боку, якщо стояти обличчям у напрямі руху (річки, дороги тощо). *Правий бік дороги. Правий берег.* 3. Лицьовий. *Правий бік тканини.* 4. Консервативний за своїми політичними поглядами. *Права партія. Правий блок.*

ПРА́ВИЙ[2], -а, -е. 1. Який не має або не почуває за собою провини; невинуватий; який має рацію в чомусь. *Він був правий. В цьому вона права.* 2. *книжн.* Справедливий. *Правий суд. Правий бій.*

PRAWY, -a, -e. 1. = **правий[1] 1.** *Prawa ręka, noga. Prawe oko, ucho. Prawe skrzydło ptaka. Leżeć na prawym boku. Uderzyć się w prawe kolano.* 2. = **правий[1] 2.** *Prawa strona drogi, okolicy. Prawa strona tekstu, fotografii.* 3. = **правий[1] 3.** *Prawa strona obrusu.* 4. *рідко* ~ **правий[1] 4.** *Prawe skrzydło partii.* 5. *уроч.* Шляхетний, чесний. *Prawy człowiek. Prawe działanie.*

ПРА́ГНЕННЯ – PRAGNIENIE

ПРА́ГНЕННЯ, -я, *с.* Сильне бажання, потяг до здійснення чогось; хотіння. *Прагнення миру, кохання, слави. Прагнення до знань, самовдосконалення. Прагнення вчитися. Сильне прагнення чогось. Відчувати, мати прагнення.*

PRAGNIENIE, -a, *с.* 1. = **прагнення.** *Skryte, przemożne pragnienie. Pragnienie miłości, sławy. Spełnić, zaspokoić wszystkie pragnienia. Ulec pragnieniu zemsty.* 2. *тільки одн.* Сильне бажання пити; спрага. *Mieć, odczuwać, gasić, zaspokoić pragnienie. Kogoś męczy, pali pragnienie.*

ПРА́СКА – PRASKA

ПРА́СКА, -и, *ж.* Металевий нагрівальний прилад для прасування одягу, тканини і т. ін.; *пол.* żelazko. *Електрична праска. Увімкнути, вимкнути праску.*

PRASKA, -и, *ж.* Малий прес. *Praska do wytłaczania kształtek.*

ПРАСУВА́ТИ – PRASOWAĆ

ПРАСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* Вирівнювати, вигладжувати гарячою праскою, прасувальною машиною одяг, тканину і т. ін. *Прасувати білизну, рушники, сукню.*

PRASOWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.* 1. = **прасувати.** *Prasować koszulę. Prasować na mokro. Prasować żelazkiem.* 2. Ущільнювати, стискати пресом, видаляючи рідину, змінюючи форму і т. ін.; виготовляти щось за допомогою преса; пресувати. *Prasować trociny, wióry, tworzywa sztuczne. Prasować ziarna rzepaku, gorczycy.*

ПРАЦЬОВИ́ТИЙ – PRACOWITY

ПРАЦЬОВИ́ТИЙ, -а, -е. Який сумлінно ставиться до роботи; який багато працює (про людину). *Працьовитий господар. Вона дуже працьовита.*

PRACOWITY, -a, -e. 1. = **працьовитий.** *Pracowita gospodyni.* 2. Трудовий, сповнений праці. *Pracowity weekend.* 3. Який потребує багато уваги, часу, зусиль, терпіння; ретельний, старанний. *Pracowity haft.*

ПРЕЗЕНТА́ЦІЯ – PREZENTACJA

ПРЕЗЕНТА́ЦІЯ, -ї, *ж.* Офіційне представлення чогось нового, того, що недавно з'явилося чи було недавно створене. *Презентація нової книжки. Презентація колекції моделей.*

PREZENTACJA, -i, *ж.* 1. *книжн.* Представлення когось комусь. *Dokonano prezentacji nowego kolegi. Przy prezentacji uścisnęli sobie ręce.* 2. = **презентація**. *Prezentacja nowej kolekcji znanego kreatora mody.*

ПРИБИРА́ТИ, ПРИБРА́ТИ – PRZYBIERAĆ

ПРИБИРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПРИБРА́ТИ**, -беру́, -бере́ш, *док.* 1. Порядкуючи в якомусь приміщенні, на якійсь території, надавати їм охайного вигляду; *пол.* sprzątać. *Прибирати в хаті, квартирі, кімнаті, у дворі. Прибирати хату, квартиру, кімнату, двір. Вона цілий день прибирала.* 2. Ховати, забирати щось кинуте кимось, усувати щось. *Прибрати інструменти зі стола. Прибрати сіно від дощу.* 3. *розм.* Прикрашати щось, надавати чомусь ошатного, чепурного вигляду. *Прибирати новорічну ялинку. Прибрати кімнату квітами.* 4. Набувати певного вигляду, пози і т. ін. (про якусь особу). *Обличчя прибрало байдужого виразу. Її обличчя прибрало рожевого кольору. Чоловік прибрав діловитого вигляду.* 5. *рідко.* Брати собі якусь назву, псевдонім і т. ін. *Професор Мирослав Антонович організував український чоловічий хор, який згодом прибрав нинішню назву.*

PRZYBIERAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PRZYBRAĆ**, -biorę, bierzesz, *книжн.* 1. Зазвичай про воду в річці: підніматися. *Śnieg się topi i woda w rzece przybiera.* 2. Посилюватися, збільшуватися; набувати. *Choroba przybrała na sile. Zachorowania na grypę przybrały rozmiar epidemii. Kuzynka wyraźnie przybrała na wadze.* 3. *пошир.* ~ **прибирати 5**. *Przybierać nazwisko męża.* 4. = **прибирати 4**. *Przybierać pozę zamyślonego mędrca.* 5. Набувати вигляду, форми, характеру і т. ін. *Obiekt przybrał wygląd renesansowej siedziby rycerskiej. Kameleon przybrał barwy ochronne. Akcje protestacyjne przybierały coraz to nowe formy.* 6. ~ **прибирати 3**. *Przybierać pokój kwiatami.*

ПРИБРА́ТИ – див. **ПРИБИРА́ТИ**

ПРИДІЛИ́ТИ – див. **ПРИДІЛЯ́ТИ**

ПРИДІЛЯ́ТИ, ПРИДІЛИ́ТИ – PRZYDZIELAĆ, PRZYDZIELIĆ

ПРИДІЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ПРИДІЛИ́ТИ**, -ділю́, -ді́лиш, *док.*, *кому, чому, для кого, чого.* Віддавати, присвячувати комусь, чомусь певний час; *пол.* poświęcać. *Приділити годину для роботи. Приділи йому кілька хвилин. Він приділяв їй особливу увагу.*

PRZYDZIELAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PRZYDZIELIĆ**, -lę, -lisz, *док.* 1. Призначати; прикріплювати; давати. *Przydzielić komuś asystenta. Sąd przydzielił mu adwokata z urzędu. W uznaniu zasług przydzielili mu działkę rekreacyjną w Bieszczadach.* 2. Покладати на когось виконання чогось; доручати. *Przydzielić zadania do wykonania.* 3. Вводити, зараховувати до складу чогось; відряджати, направляти когось кудись. *Do tej grupy dyrektor przydzielił najzdolniejszych uczniów. Do pracy przy tym projekcie kierownik przydzielił najbardziej doświadczonych pracowników.*

ПРИКЛАДНИ́Й – PRZYKŁADNY

ПРИКЛАДНИ́Й, -а́, -е́. Який має практичне значення, не теоретичний. *Прикладні науки. Прикладне мистецтво. Його дослідження має прикладний характер.*

PRZYKŁADNY, -a, -e. Який може бути прикладом, взірцем для інших; взірцевий, досконалий; зразковий. *Przykładny mąż, ojciec. Przykładny uczeń.*

ПРИКЛЕПА́ТИ – див. **ПРИКЛЕ́ПУВАТИ**

ПРИКЛЕ́ПУВАТИ, ПРИКЛЕПА́ТИ – PRZYKLEPYWAĆ, PRZYKLEPAĆ

ПРИКЛЕ́ПУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **ПРИКЛЕПА́ТИ**, -клепа́ю, -клепа́єш і -кле́плю, -кле́плеш, *док.* Прикріплювати щось до чогось заклепками. *Приклепати деталь моста.*

PRZYKLEPYWAĆ, -puję, -pujesz, *недок.*, **PRZYKLEPAĆ**, -pię, -piesz, *док.* 1. Приплескувати, злегка утрамбовувати. *Przyklepać ziemię szpadlem. Przyklepać sobie włosy na głowie.* 2. *розм.* Доходити згоди, домовлятися про щось. *Przyklepać porozumienie, umowę.* 3. *розм.* Схвалити, позитивно вирішити якесь питання. *Przyklepać kontrowersyjną decyzję. Przyklepać fatalny pomysł. Przyklepać koncesję.*

ПРИМА́Т[1, 2] – PRYMAT

ПРИМА́Т[1], -у, *ч.*, *книжн.* Перевага, переважне значення; першість щодо чогось. *Примат духовності.*

ПРИМА́Т[2], -а, *ч.*, *зоол.* Представник ряду високоорганізованих ссавців, до якого належать мавпи, напівмавпи і людина; *пол.* naczelny. *Мавпи належать до ряду приматів.*

PRYMAT, -u, *ч.* = **примат[1]**. *Rywalizacja o prymat. Firma zamierza walczyć o prymat w tym niezwykle dochodowym segmencie rynku.*

ПРИПА́ДОК – PRZYPADEK

ПРИПА́ДОК, -дку, *ч.* Раптовий, відносно недовготривалий гострий вияв певної хвороби; напад. *Припадок епілепсії.*

PRZYPADEK, *ч.* 1. *род.* -dku. Подія, явище, яких не можна передбачити; випадковість, збіг обставин; випадок. *Ślepy przypadek. Przeznaczenie nie jest kwestią przypadku, ale wyboru.* 2. *род.* -dku, *мед.* Окремий випадок захворювання. *Ciężki przypadek amnezji. Analiza przypadków chorobowych.* 3. *род.* -dka, *лінгв.* Відмінок. *Odmieniać przez przypadki.*

ПРИПАСА́ТИ, ПРИПАСТИ́ – PRZYPASYWAĆ, PRZYPASAĆ

ПРИПАСА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПРИПАСТИ́**, -су́, -се́ш, *док.*, *розм.* Робити запас чогось. *Припасати зерно, картоплю. Для дитини вона припасла стос пелюшок.*

PRZYPASYWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.*, **PRZYPASAĆ**, -paszę, -paszesz, *док.*, *книжн.* 1. Припинати зброю до пояса. *Przypasać szablę, miecz.* 2. Причіплювати або прив'язувати щось за допомогою пояса. *Przypasać fartuch.* 3. Пристібати когось, щось, перев. ременем безпеки. *Przypasać dziecko pasem.*

ПРИПАСТИ́ – див. **ПРИПАСА́ТИ**

ПРИПРА́ВИТИ – див. **ПРИПРАВЛЯ́ТИ**

ПРИПРАВЛЯ́ТИ[1, 2], ПРИПРА́ВИТИ[1, 2] – PRZYPRAWIAĆ, PRZYPRAWIĆ

ПРИПРАВЛЯ́ТИ[1], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ПРИПРА́ВИТИ[1]**, -влю, -виш; *мн.* припра́влять, *док.* 1. Додавати приправу до страви для смаку, аромату; заправляти. *Приправити м'ясо перцем. Приправити салат базиліком.* 2. *перен.*, *розм.* Доповнювати мову або супроводжувати дію гострим словом, дотепом, жартом і т. ін. *Він приправляє свою розповідь солоними жартами.* 3. *розм.* Прилаштовувати щось до чогось. *Приправити ручку до дверей. Приправити мотузку до санок.*

ПРИПРАВЛЯ́ТИ[2], -я́ю, -я́єш, *недок.*, **ПРИПРА́ВИТИ[2]**, -влю, -виш; *мн.* приправлять, *док.*, *розм.* Проваджувати на місце призначення; **доставляти**. *Приправити хворого у лікарню. Приправити харчі студентові.*

PRZYPRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PRZYPRAWIĆ**, -awię, -awisz, *док.* 1. = **приправляти[1] 1**. *Przyprawić potrawę ziołami.* 2. ~ **приправляти[1] 3**. *Przyprawić uchwyt do kosiarki. Przyprawić sobie wąsy i brodę.* 3. Викликати в когось якийсь стан, реакцію, здебільшого небажану. *Jego ciągłe marudzenie przyprawiało ją o ból głowy. Jego niebezpieczne kawały przyprawiały ją o palpitację serca. Łoskotliwy dźwięk przyprawiał go o dreszcze.*

ПРИРЕКТИ́ – див. **ПРИРІКА́ТИ**

ПРИРІКА́ТИ, ПРИРЕКТИ́ – PRZYRZEKAĆ, PRZYRZEC

ПРИРІКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **ПРИРЕКТИ́**, -ечу́, -ече́ш, *док.* 1. *на що*, *до чого*. Визначати комусь якусь долю, перев. недобру, неминучість чогось, засуджу-

вати до чогось; *пол.* skazywać. *Приректи на заслання. Приректи до загибелі.* 2. *книжн., поет.* Провіщати щось комусь; призначати когось, щось для чогось, чомусь. *Чаклун прирік їм помсту. Він прирік віддати доньку заміж.* 3. *на що, до чого, чому.* Своїми діями, впливом спричиняти комусь щось, перев. негативне; *пол.* skazywać. *Приректи когось на страждання, до страждання, стражданням. Своїми лінощами ти прирікаєш себе на безробіття.*

PRZYRZEKAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PRZYRZEC**, -rzeknę, -rzekniesz, *док.* Обіцяти. *Przyrzec pomoc. Przyrzekł przyjacielowi, że zaopiekuje się jego rodziną.*

ПРИРÓДНИЙ – PRYRODNI

ПРИРÓДНИЙ, -а, -е. 1. Прикм. до **природа** – органічний і неорганічний світ у всій сукупності і зв'язках; все те, що не створене діяльністю людини; *пол.* naturalny. *Природні закони, чинники. Природні пасовища. Природні речовини. Природні явища. Природні ресурси, запаси. Природні умови.* 2. Справжній, натуральний; протилежне **штучний**; *пол.* naturalny. *Природні й синтетичні алмази. Природний колір волосся.* 3. Зумовлений звичайним ходом, розвитком подій; цілком нормальний, закономірний. *Ця ситуація здалася йому цілком природною. Це природний хід речей.* 4. Властивий, притаманний комусь від природи, від народження; *пол.* wrodzony. *Природні здібності. Природний дар, хист до чогось.* 5. Який від народження має нахил, здібності до чогось; *пол.* urodzony. *Природний солдат.* 6. Непідробний, невдаваний; невимушений. *Природна грація, краса.*

PRZYRODNI, -a, -e. Рідний по батькові або матері, єдиноутробний, єдинокровний. *Przyrodni bracia.*

ПРИ́СКАТИ, ПРИ́СНУТИ – PRYSKAĆ, PRYSNĄĆ

ПРИ́СКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ПРИ́СНУТИ**, -ну, -неш, *док., розм.* 1. *чим і без додатка.* Розсипати, розкидати бризки рідини; бризкати; бурхливо текти, струменіти, розлітаючись бризками (про рідину). *Водопровідний кран прискає. Вода з фонтана прискає в усі боки. Прискати фарбою на стіну.* 2. *чим.* Обдавати дрібними краплями, бризками якоїсь рідини когось, щось. *Помідор прискає соком.* 3. *чим і без додатка.* Розсипати, розкидати щось дрібними шматочками, частинками; швидко розлітатися на всі боки, розсипаючись дрібними шматочками, частинками. *З-під коліс автомобіля прискають камінці.* 4. *перен.* Дуже сердитися, гніватися, не стримуючи себе; спалахувати гнівом. *Він просто прискає гнівом.* 5. Не стримавшись, раптово прориватися сміхом; *пол.* parskać. *Раптом учні прискають: у клас забігло цуценя.*

PRYSKAĆ, -am, -asz, *недок.*, **PRYSNĄĆ**, -nę, pryśniesz, *док.* 1. ~ **прискати 1**. *Pryskać wodą przywędłe rośliny. Prysnąć bandycie w oczy gazem.* 2. = **прискати 2**. *Gorący olej zaczął pryskać na wszystkie strony. Kilka kropel soczystej pomarańczy prysnęło na jego koszulę.* 3. Тріснувши, ділитися на шматки; розламуватися, розбиватися; лопатися. *Bańki mydlane pryskają. W tej chwili prysnęło szkło reflektorów i zapanowały całkowite ciemności.* 4. *перен.* Зникати, щезати; розвіюватися. *Gdy otworzył usta, czar prysł. Nadzieje na szybkie zakończenie konfliktu prysły.* 5. *розм.* Обприскувати рослини інсектицидами, гербіцидами і т. ін. *Pryskać krzewy, ziemniaki.* 6. *розм.* Швидко втікати. *Prysnął z wagonu zanim zdążył do niego podejść kanar.*

ПРИ́СМАК – PRZYSMAK

ПРИ́СМАК, -у, *ч.* 1. Додатковий, перев. неприємний смак у їжі; взагалі смакові відчуття чогось; *пол.* posmak. *Гіркуватий, кислий присмак страви. Відчути*

якийсь присмак. 2. *перен.* Відтінок, забарвлення; *пол.* posmak. *Від цієї зустрічі лишився неприємний присмак.*

PRZYSMAK, -u, *ч.* Щось дуже смачне; улюблена страва, делікатес; ласощі. *Skosztować regionalnych przysmaków.*

ПРЙСНУТИ – див. **ПРЙСКАТИ**

ПРИСТАВАТИ, ПРИСТАТИ – PRZYSTAWAĆ[1, 2], PRZYSTAĆ, PRZYSTANĄĆ

ПРИСТАВАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ПРИСТАТИ**, -ану, -анеш, *док.* 1. Прилипати, приклеюватися до чогось; щільно прилягаючи, прикріплюватися або притулятися до когось, чогось. *Тісто пристає до рук. Кватирка погано пристає до рами вікна.* 2. *перен.* Закріплюватися за кимось постійно (про назву, прізвисько і т. ін.). *До неї пристало прізвисько Пампушка.* 3. *розм.* Набридати комусь своїми вимогами, запитаннями, залицяннями. *Годі до мене приставати зі своїми запитаннями! Він пристає до кожної гарної дівчини.* 4. *до чого, куди, де, також у сполуч. зі сл.* **до берега**. Підпливати до берега; швартуватися; причалювати (про човен, корабель). *Катер пристав до берега.* 5. *перев. док., розм.* Оселитися десь, у когось. *Вони одружилися, і він пристав до неї в хату.* 6. Ідучи або їдучи, ненадовго зупинятися десь. *Давай десь пристанемо і відпочинемо.* 7. Приєднуватися до когось, чогось, іти за кимось, чимось. *Пристати до гурту, товариства, компанії, громади. Корова пристає до череди. Шпак пристав до зграї птахів.* 8. *розм., на щось.* Погоджуватися з кимось у чомусь, давати згоду на щось. *Вона його просила поїхати у гості, а він на це не пристав.* 9. *перев. док., безос., з інфінітивом.* Годиться, слід, дозволено комусь щось робити, якось поводитися (перев. із запереченням). *Не пристало йому так поводитися. Не пристало такій солідній людині сваритися на базарі.* 10. Втомлюватися. *Вона так напрацювалася, що пристала і лягла відпочити.*

PRZYSTAWAĆ[1], -staję, -stajesz, *недок.*, **PRZYSTAĆ**, -stanę, -staniesz, *док.*, *книжн.* 1. ~ **приставати 1**. *Ramy nie przystawały do otworów okiennych.* 2. ~ **приставати 8**. *Przystać na postawione warunki. Przystać na czyjąś propozycję.* 3. Відповідати, пасувати. *Zaproponowane rozwiązania problemu nie przystają do współczesności. Stary system nie przystaje do nowych potrzeb. Poszczególne części filmu nie przystają do siebie.* 4. ~ **приставати 7**. *Najpierw przystał do grupy młodocianych chuliganów, a potem do sekty.* 5. ~ **приставати 9**. *Zachować się jak przystoi człowiekowi z jego pozycją.*

PRZYSTAWAĆ[2], -staję, -stajesz, *недок.*, **PRZYSTANĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* = **приставати 6**. *Bezdomny przystanął przy kontenerze.*

ПРИСТАТИ – див. **ПРИСТАВАТИ**

ПРИСТОЙНИЙ – PRZYSTOJNY

ПРИСТОЙНИЙ, -а, -е. 1. Який задовольняє певні вимоги, відповідає якимсь умовам; непоганий, задовільний. *Пристойна посада, робота. Пристойна платня, пенсія. Пристойний керівник, працівник. Пристойне житло. Квартира має пристойний вигляд.* 2. Який відповідає встановленим правилам, нормам, звичаям; порядний, вихований (про людину). *Пристойна поведінка. Не дуже пристойний анекдот. Пристойна людина.* 3. Потрібний у певній ситуації; відповідний. *Щоб не чути їхньої розмови, вона відійшла на пристойну відстань.*

PRZYSTOJNY, -a, -e. Який має приємний зовнішній вигляд; симпатичний, гарний. *Przystojny mężczyzna.*

ПРИХІД, ПРИХОД – PRZYCHÓD

ПРИХІД, -ходу, *ч.* 1. Дія за знач. **приходити** – йдучи, з'являтися десь; прибувати кудись. *Прихід гостей. Прихід на уроки. Прихід військ на окуповану територію.* 2. Дія за знач. **приходити** – прибу-

вати кудись відповідно до складеного графіка (про транспортні засоби). *Прихід поїзда.* 3. Дія за знач. **приходити** – наставати, наближатися (про час, пору року, певний стан, життєві обставини та ін.). *Прихід осені. Прихід старості.* 4. Дія за знач. **приходити** – зусиллями, напруженою діяльністю досягати чогось бажаного. *Прихід до влади.* 5. *розм.* Дія за знач. **приходити** – у картярській грі – діставатися з колоди (про карти). *Прихід туза.*

ПРИХÓД, -у, *ч.*, *розм.* Парафія. *Біля церкви зібрався весь приход.*

PRZYCHÓD, -u, *ч.* Дохід, прибуток. *Przychody w trzecim kwartale bieżącego roku spadły w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku o 20 %. Zapisać po stronie przychodów.*

ПРИХÓД – див. **ПРИХІ́Д**

ПРИ́ЯЗНЬ – PRZYJAŹŃ

ПРИ́ЯЗНЬ, -і, *ж.* Привітне ставлення до когось, симпатія (часто взаємна). *Вона ставиться до нього з приязню. Вона викликає в нього не більше, ніж приязнь.*

PRZYJAŹŃ, -ni, *ж.* Стосунки, відносини, в основі яких – взаємна прихильність, довіра, відданість, товариська солідарність, духовна близькість, спільність інтересів і т. ін.; дружба. *Bezinteresowna, szczera, zażyła przyjaźń. Nasze narody łączą nierozerwalne więzy przyjaźni. Darzyła go przyjaźnią, a może nawet miłością.*

ПРИ́ЯТЕЛЬ – PRZYJACIEL

ПРИ́ЯТЕЛЬ, -я, *ч.* Людина, з якою хтось перебуває в товариських стосунках; близький знайомий. *Він давно не бачив свого приятеля.*

PRZYJACIEL, -a, *ч.* 1. Друг. *Wierny przyjaciel.* 2. Прихильник, захисник, любитель когось, чогось; друг. *Przyjaciel zwierząt.* 3. *евф.* Чоловік, що перебуває в позашлюбних стосунках з жінкою або дівчиною; коханець. *Na imprezę przyszła ze swym nowym przyjacielem.*

ПРÓБКА – PRÓBKA

ПРÓБКА, -и, *ж.* 1. *тільки одн.*, *бот.* Вторинна покривна тканина рослин, що міститься безпосередньо під корою або шкірою; матеріал, який одержують із вторинної покривної тканини коркового дуба; корок. *Зрізати пробку з колоди.* 2. Загальна назва затичок різного призначення (для закупорювання бочок, пляшок і т. ін.); певний предмет, яким затикають, затуляють якийсь отвір в апаратах, приладах, мартенівських печах і т. ін.; корок. *Пробка пляшки, термоса, бочки. Закрити пляшку пробкою.* 3. Те, що загороджує доступ, прохід кудись, заважаючи дії, функціонуванню чогось // *перен.*, *розм.* Скупчення когось, чогось, що запруджує прохід, проїзд і т. ін., заважаючи рухові; затор; *пол.* korek, zator. *У натовпі утворилася пробка. Ранком у місті величезні пробки.* 4. Один із видів електричних запобіжників. *Поміняти пробки в лічильнику.*

PRÓBKA, -i, *ж.* 1. Частина чогось, узята для дослідження, визначення складу, характеристик, властивостей і т. ін.; дослідний зразок, екземпляр чогось; взірець; проба, зразок. *Próbka gruntu, wody, powietrza. Próbka towaru, materiału. Pobrać próbkę krwi do analizy.* 2. Невелика кількість будь-якого товару, зазвичай косметики, яку продавець або виробник дає в подарунок клієнтові, щоб ознайомити й заохотити його купити цей товар; зразок. *Próbka szamponu, perfum.* 3. *книжн.* Результат чиєсь праці, творчості, що дається як зразок, приклад. *Próbki poetyckie. Przedstawić próbki tłumaczenia.* 4. *книжн.* Підтвердження, доказ, приклад чогось. *Dać próbkę swego talentu, swoich możliwości.*

ПРОВІ́ЗІЯ – PROWIZJA

ПРОВІ́ЗІЯ, -ї, *ж.* Їстівні припаси. *Закупити багато провізії. Скласти провізію в комору.*

PROWIZJA, -i, *ж.* Винагорода комісіонера чи посередника; комісійні. *Ustalić wysoką prowizję. Pobierać prowizję. Zrezygnować z prowizji.*

ПРОВІНЦІÁЛ – PROWINCJAŁ

ПРОВІНЦІÁЛ, -а, *ч.*, *зневажл.* Житель провінції – віддаленого від столиці (великого культурного центру) населеного пункту, периферії; людина, що дотримується у своїй поведінці, звичках провінційного укладу життя. *Бути провінціалом. Хоча він приїхав зі столиці, проте став справжнім провінціалом.*

PROWINCJAŁ, -a, *ч.* Настоятель провінції чернечого ордену; протоігумен. *Prowincjał zakonu Franciszkanów.*

ПРОДУ́КЦІЯ – PRODUKCJA

ПРОДУ́КЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Сукупність продуктів, вироблених за певний період часу (у світі, країні, галузі виробництва і т. ін.). *Продукція промисловості, сільського господарства. Кількість, частина продукції. Збільшити випуск продукції. Вартість продукції. Призначити продукцію на експорт. Імпортна продукція. Друкована продукція.* 2. Сукупність творів, що випускаються, пишуться і т. ін.; творчість. *Літературна продукція молодих впевнено завойовує сторінки часописів.*

PRODUKCJA, -i, *ж.* 1. Виробництво. *Produkcja przemysłowa. Produkcja na skalę masową. Produkcja stali, węgla, sprzętu elektronicznego, leków, mebli, papieru. Rozpocząć, podjąć, rozwinąć, przerwać, wstrzymać, zakończyć produkcję czegoś.* 2. = **продукція 1**. *Zwiększyć, zmniejszyć, ograniczyć produkcję. Podnieść, polepszyć jakość produkcji. Część produkcji wysyłamy na eksport.* 3. *тільки мн.* Естрадні виступи (циркачів, співаків, танцівників і т. ін.). *Produkcje sceniczne, taneczne.* 4. = **продукція 2**. *Produkcja muzyczna, naukowa.* 5. *тільки одн.*, *кін.* Кіновиробництво. *Studio filmowe specjalizuje się w produkcji seriali, tasiemców ciągnących się miesiącami. Film produkcji ukraińskiej.* 6. Фільм. *Ostatnie produkcje tego reżysera nie należały do udanych.*

ПРОКЛАМÁЦІЯ – PROKLAMACJA

ПРОКЛАМÁЦІЯ, -ї, *ж.* Друкована або рукописна агітаційна листівка злободенного політичного змісту. *Розклеювати, роздавати прокламації. Читати прокламацію.*

PROKLAMACJA, -i, *ж.*, *книжн.* 1. Публічна заява великої ваги, урочисте проголошення чогось. *Proklamacja niepodległości.* 2. Звернення до народу. *Wygłosić proklamację do narodu.* 3. *рідко* ~ **прокламація**. *Rozdawać proklamacje wyborcze.*

ПРОСПÉКТ[1, 2] – PROSPEKT

ПРОСПÉКТ[1], -у, *ч.* Пряма, довга і широка міська вулиця. *Новий, центральний проспект. Гуляти проспектом.*

ПРОСПÉКТ[2], -у, *ч.* 1. План, стислий виклад змісту чогось, реферат. *Проспект книжки, дисертації.* 2. Довідкове видання рекламного характеру чи каталог товарів, які є або з'являться у продажу. *Туристичний проспект. Проспект художньої виставки. Проспект книжкового ярмарку. Проспект магазину комп'ютерної техніки.*

PROSPEKT, -u, *ч.*, *книжн.* ~ **проспект[2] 2**. *Wziął z biura podróży kilka folderów i prospektów turystycznych. Prospekt informacyjny otwartego funduszu inwestycyjnego.*

ПРОСТÁК – PROSTAK

ПРОСТÁК, -а, *ч.*, *розм.* Простодушна, нелукава, трохи наївна людина. *Цього простака постійно обманюють.*

PROSTAK, -a, *ч.*, *книжн.*, *зневажл.* Примітивна, неосвічена людина, грубіян. *Wszyscy uważali go za prostaka, nieokrzesanego chama bez manier.*

ПРÓСТИЙ – PROSTY

ПРÓСТИЙ, прóстá, прóстé. 1. *тільки* **прости́й**. Елементарний за складом, однорідний; протилежне **складний, складений**; первинний, основний, вихідний. *Простий атом. Простий механізм. Простий прийменник. Просте речення.* 2. Не-

важкий, легкий для розуміння, здійснення, виконання; протилежне **складний**. *Просте завдання. Просте пояснення. Простий план. Простий метод.* 3. Позбавлений зовнішніх ефектів; який нічим не вирізняється серед інших; скромний, природний; звичайний. *Проста пісенька. Простий сніданок. Простий інтер'єр. Це запитання поставлене не заради простої цікавості.* 4. Щирий, відвертий, безпосередній; простодушний (про людину). *Хоча він і академік, проте з людьми простий і скромний.* 5. Який належить до непривілейованої верстви або стоїть найнижче в якійсь ієрархії. *Простий солдат. Він з простої родини. Це фільм про людей простих.* 6. Не рекомендований, не терміновий, без наперед оголошеної вартості (про лист, посилку, бандероль і т. ін.); *пол.* zwykły. *Простий лист.*

PROSTY, -a, -e. 1. Прямий, рівний. *Proste włosy. Prosta droga. Prosty nos. Proste drzewo. Prosta deska.* 2. = **простий 5**. *Prosta kucharka. Prosta kobieta.* 3. = **простий 3**. *Prosty ubiór. Proste sprzęty, meble. Posługiwać się prostym słownictwem. Nie kierował się chęcią zysku, lecz prostym odruchem serca.* 4. = **простий 2**. *Proste zadanie. Prosta gra. Wyjaśnij mi prostym językiem, o co chodzi.* 5. = **простий 1**. *Przyimki proste. Cukry proste.*

ПРО́СТО – PROSTO

ПРО́СТО. 1. Присл. до **простий 2, 3**. *Це завдання можна вирішити дуже просто. Він просто одягнений.* 2. Присл. до **простий 4**. *Вона поводить себе просто і невимушено.* 3. *у знач. підсил. част.* Уживається для підкреслення значення якогось слова або всього речення. *Це просто неподобство! Той будинок – просто диво.* 4. *у знач. обмежувальної част.* **тільки, лише**. *Він не просто співає, а живе піснею.*

PROSTO, *присл.* 1. У прямому напрямку від якогось пункту, якоїсь точки; не звертаючи з прямого шляху, прямої стежки і т. ін., не відхиляючись від основного напрямку; прямо. *Idź prosto przed siebie i nie rozglądaj się na boki.* 2. Рівно витягнувшись у якомусь напрямку, без вигинів; не згинаючись; рівно. *Stań prosto z rękoma wyciągniętymi na boki. Siedź prosto, nie garb się.* 3. = **просто 1**. *Tego się nie da prosto wytłumaczyć. Przez wieki człowiek jadał prosto, ale zdrowo.* 4. Безпосередньо, без проміжних ланок; прямо. *Chleb prosto z pieca. Pić prosto z butelki.* 5. Відразу, негайно; прямо. *Pojechał do pracy prosto z całonocnej imprezy. Minister przybył do naszego studia prosto ze spotkania z prezydentem. Wracaj prosto do domu.*

ПРОСТУВА́ТИ – PROSTOWAĆ

ПРОСТУВА́ТИ, -ýю, -ýєш, *недок.* Пересуватися пішки; рухатися в певному напрямку; іти. *Простувати додому. Простувати до зупинки, до хати. Простувати дорогою, лісом.*

PROSTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* 1. Випрямляти, розпрямляти, випростовувати. *Prostować gwoździe, drut, włosy, papier. Zginała i prostowała palce. Prostować kark.* 2. Доводити неправильність, помилковість, хибність чогось; заперечувати, відкидати якесь твердження і т. ін.; спростовувати; виправляти. *Prostować zamieszczoną na łamach gazety informację. Prostować wypowiedź. Prostować błędy.*

ПРОТОТИ́П – PROTOTYP

ПРОТОТИ́П, -у, *ч.* 1. Конкретна особа, факти життя або риси характеру якої покладено в основу образу літературного персонажа. *Прототип героя роману. Образи книжки мають своїх прототипів.* 2. Той (те), хто (що) є попередником, взірцем когось або чогось іншого. *Прототип віртуальної бібліотеки. Прототип автобуса. Прототип приладу.*

PROTOTYP, -u, *ч.* = **прототип 2**. *Stworzyć, wykonać prototyp urządzenia. Poddać próbom prototyp nowego modelu samochodu.*

ПРОФАНА́ЦІЯ – PROFANACJA

ПРОФАНА́ЦІЯ, -ї, *ж.* Неуцьке, дилетантське, некомпетентне перекручування чогось. *Профанація науки, літератури, мистецтва.*

PROFANACJA, -i, *ж.* 1. *рел.* Порушення чистоти чогось; осквернення. *Profanacja świątyni, cmentarza, sakramentu.* 2. Глум зі святого, високого, чистого, гідного поваги. *Profanacja hymnu narodowego, godła, flagi. Profanacja czyjejś pamięci.* 3. ~ **профанація**. *Profanacja nauki.*

ПРОФЕ́СОР – PROFESOR

ПРОФЕ́СОР, -а, *ч.* Найвище наукове звання і посада викладача вищого навчального закладу або наукового працівника науково-дослідної установи. *Професор кафедри ботаніки. Професор університету, інституту. Професор філології, математики, хімії.*

PROFESOR, -a, *ч.* 1. = **професор**. *Profesor ekonomii. Profesor nauk humanistycznych. Nominacja na profesora. Mianować kogoś profesorem.* 2. Вчитель середньої школи. *Pani profesor, kiedy mogę poprawić tę jedynkę?*

ПРОЦЕДУ́РА – PROCEDURA

ПРОЦЕДУ́РА, -и, *ж.* 1. Офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чогось. *Процедура допиту. Дипломатична процедура.* 2. У програмуванні – блок з формальними параметрами або без них, виконання якого відбувається після приведення його у стан готовності до виконання. *Процедура в програмуванні – поняття, по суті, тотожне підпрограмі.* 3. Лікувальний захід, перев. призначений лікарем; *пол.* zabieg. *Приймати процедури в санаторії. Хворий пішов на процедури.*

PROCEDURA, -y, *ж.* 1. = **процедура 1**. *Postępować zgodnie z procedurą. Naruszyć procedurę. Procedura przewiduje podwójną kontrolę wyników badania.* 2. = **процедура 2**. *Zmienna lokalna to zmienna widoczna tylko w obrębie danej procedury lub bloku.*

ПРУ́ЖНИ́Й – PRĘŻNY

ПРУ́ЖНИ́Й, пру́жна́, пру́жне́. 1. Який після стискання, згинання швидко відновлює первісну форму та об'єм; який пружинить, чинить опір тискові; *пол.* sprężysty. *Пружний м'яч. Пружна гума. Пружна гілка.* 2. *перен.* Тугий, міцний (про тіло, м'язи і т. ін.). *Пружне тіло. Пружні ноги. Пружне крило.* 3. Позбавлений різкості, але сильний (про рухи). *Пружні кроки, стрибки, рухи. Пружна хода.* 4. Який має велику силу тиску, напору; тугий. *Пружний вітер.*

PRĘŻNY, -a, -e. 1. = **пружний 2**. *Prężna skóra. Prężne ciało.* 2. = **пружний 3**. *Prężne nogi, ręce. Prężny krok.* 3. *перен.* Який перебуває в інтенсивному русі, в дії; багатий внутрішньою силою; здатний до руху, розвитку, видозміни; динамічний. *Prężna firma, organizacja. Prężne wydawnictwo. Prężny rozwój rynku. Prężny blok opozycyjny.*

ПТА́ШНИК, ПТАШНИ́К – PTASZNIK

ПТА́ШНИК, -а, *ч.* Той, хто доглядає свійську птицю. *Працювати пташником.*

ПТАШНИ́К, -а́, *ч.* Приміщення, будівля для утримання свійської птиці. *Працювати у пташнику. Тримати курей, індиків, качок у пташнику.*

PTASZNIK, -a, *ч.* 1. *зоол.* (*Avicularia*). Павук-птахоїд. *Ptasznik siedział nieruchomo.* 2. *заст.* Той, хто розводить птахів, торгує ними. *Ptasznik sprzedał mu starą papugę.*

ПУЛЬПІ́Т – PULPIT

ПУЛЬПІ́Т, -у, *ч.*, *мед.* Запалення зубної пульпи – м'якої сполучної тканини, що заповнює порожнину зуба. *Хворіти на пульпіт. Лікувати пульпіт. У нього пульпіт.*

PULPIT, -u, *ч.* 1. Підставка для нот чи книжок у вигляді похилої рамки або дошки; пюпітр. *Pulpit dyrygencki.* 2. Кришка парти, конторки і т. ін. *Mówca wsparł się o pulpit mównicy.* 3. *комп.* Базове зображення на екрані монітора; робочий стіл. *Zapisać plik na pulpicie.*

Р

РА́НО – RANO[1, 2]

РА́НО, *присл.* 1. У ранішній час. *Вставати рано. Рано йти на роботу.* 2. Раніше, ніж належить, ніж зазвичай буває, ніж можна чекати; передчасно. *Він рано став дорослим. Він рано пішов з життя.* 3. *у знач. присудк. сл.* У ранішній час. *Ще рано, сонце тільки встає.* 4. *у знач. присудк. сл.* Не час, не пора. *Надворі тепло, пальто вдягати ще рано.*

RANO[1], -a, *c.* Ранок. *Nie zmrużył oka do samego rana.*

RANO[2], *присл.* ~ **рано 1**. *Spotkajmy się w sobotę rano.*

РА́ПТОМ – RAPTEM

РА́ПТОМ, *присл.* Враз, відразу; зненацька; несподівано, непередбачено. *Раптом почалася буря. Раптом він упав. Раптом вона закричала.*

RAPTEM, *присл., розм.* 1. ~ **раптом**. *Raptem zapadła zupełna cisza. Mgła raptem się rozwiała. Raptem okazało się, że zabłądziliśmy. Raptem straciłem zasięg.* 2. Лише; не більше ніж. *Słyszałem tę piosenkę raptem dwa razy. Miała raptem siedemnaście lat, kiedy zaczęła pracować w szpitalu. Zbiorek składa się raptem z dwunastu wierszy. Sklep monopolowy znajduje się raptem sto metrów od szkoły podstawowej.*

РА́ЦІЯ[1, 2] – RACJA

РА́ЦІЯ[1], -ї, *ж.* Переносна короткохвильова радіостанція. *Приймати, передавати інформацію за допомогою рації. Нести, перевозити рацію.*

РА́ЦІЯ[2], -ї, *ж., книжн.* 1. Те, що відповідає істині; слушність. *Він помиляється, не має рації.* 2. Обґрунтована причина, підстава; привід. *У цих звинуваченнях є певна рація.* 3. Глузд, сенс. *Є рація докладно вивчити результати перепису.*

RACJA, -i, *ж.* 1. *нейтр.* = **рація[2] 1**. *Mieć rację. Przyznać komuś rację.* 2. *перев. мн.* Підстава, доказ, які наводяться для обґрунтування, підтвердження чогось; аргумент. *Uznać czyjeś racje. Wyłożyć swoje racje. Za takim rozwiązaniem przemawiają ważne racje społeczne.* 3. *перев. одн.* ~ **рація[2] 2**. *Coś traci rację bytu. Nie bez racji mówi się o czymś. Z jakiej racji chcesz decydować o naszym losie? Nie ma żadnej racji, by przepraszać pana za to przykre nieporozumienie.* 4. Склад і норма їжі, харчовий пайок для людини на певний проміжок часу; раціон. *Racje żywnościowe.*

РЕ́ВЕРС – REWERS

РЕ́ВЕРС, *ч.* 1. *род.* -у. Зворотний бік монети або медалі; протилежне **аверс**. *На реверсі монети зображений герб.* 2. *род.* -у. Письмове зобов'язання однієї особи, в якому вона гарантує іншій особі щось, напр., зобов'язання викупити вексель. *Написати реверс.* 3. *род.* -а, *тех.* Механізм, призначений для зміни напрямку руху машини (або окремих її частин) на зворотний.

REWERS, -u, *ч.* 1. = **реверс 1**. *Na rewersie znajduje się godło państwowe.* 2. = **реверс 2**. *Wystawić, podpisać rewers.* 3. Замовлення читача в бібліотеці. *Wypełnić, złożyć rewers na książki.*

РЕВІ́ЗІЯ – REWIZJA

РЕВІ́ЗІЯ, -ї, *ж.* 1. Перевірка господарсько-фінансової діяльності установи, підприємства або посадової особи. *Почати, проводити, здійснювати ревізію.* 2. Перегляд учення, теорії, поглядів для внесення до них докорінних змін. *Ревізія ідеалізму. Відбувається серйозна ревізія політичних поглядів стосовно цього питання.* 3. *політ.* Зміна чинних законів,

договорів, міжнародних угод; також проведення цих змін. *Ревізія Договору про звичайні збройні сили в Європі.*

REWIZJA, -i, *ж.* 1. Офіційний ретельний огляд когось або чогось для виявлення чогось прихованого чи недозволеного; слідча дія, що проводиться примусово з метою виявлення знарядь злочину, предметів, документів тощо, які мають значення для встановлення істини у справі, а також для виявлення і затримання злочинця; обшук. *Dokładna, skrupulatna, gruntowna, pobieżna, bezprawna rewizja. Przeprowadzić rewizję. Dokonać rewizji.* 2. *юр.* Перегляд, скасування вищою інстанцією судової ухвали, вироку, що не набрали чинності; касація. *Rewizja wyroku. Złożyć rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego.* 3. = **ревізія 3**. *Rewizja artykułów umowy. Rewizja granic.* 4. = **ревізія 2**. *Dokonać rewizji własnych sądów. Rewizja systemu wartości.* 5. = **ревізія 1**. *Rewizja dokumentacji księgowej.* 6. Митний огляд. *Rewizja celna towarów.*

РЕ́ВНИЙ – RZEWNY

РЕ́ВНИЙ, -а, -е. 1. Дуже ретельний, старанний у чомусь; який відзначається ретельністю, старанністю. *Ревний учень.* 2. *рідко.* Дуже щирий, зворушливий. *Ревний лист.* 3. Пройнятий гіркотою, сумом, болем; гіркий, сумний, болісний. *Ревні сльози.*

RZEWNY, -a, -e. Сповнений туги, який виражає тугу, сум; тужливий. *Rzewny płacz. Rzewny uśmiech. Rzewna historyjka, melodia, piosenka. Rzewne dźwięki gitary.*

РЕГОТА́ТИ – RECHOTAĆ

РЕГОТА́ТИ, -очу́, -о́чеш, *недок.* Голосно, нестримно сміятися. *Він реготав до сліз.*

RECHOTAĆ, -oczę (-ocę), -oczesz (-ocesz), *недок.* 1. Видавати звуки «рех-рех» (про жаб); квакати. *Żaby rechotały cały wieczór.* 2. ~ **реготати**; гоготати. *Rechotać złośliwie.*

РЕДУ́КЦІЯ – REDUKCJA

РЕДУ́КЦІЯ, -ї, *ж.* 1. *книжн., спец.* Спрощення, зменшення, послаблення чогось. *Редукція плазми в клітинах. Редукція змісту професійної освіти.* 2. *біол.* Зменшення розмірів органів, спрощення їхньої будови, а нерідко й утрати властивих їм функцій; зникнення органа або тканини у процесі еволюції. *Редукція хвоста.* 3. *лінгв.* Ослаблення ненаголошених звуків під час їх вимовляння, що може призвести до повного зникнення звука. *Редукція звука. Внаслідок редукції в цьому слові скоротився звук «о».* 4. *ек.* Падіння курсу акцій або цін. *Редукція цін на нафту.* 5. *хім.* Відновлення елемента. *Редукція алюмінію.*

REDUKCJA, -i, *ж.* 1. ~ **редукція 1**. *Redukcja wydatków. Redukcja wagi. Redukcja zleceń. Redukcja zapasów produkcji.* 2. *мат.* Спрощення. *Redukcja wyrazów podobnych. Dokonać redukcji ułamków zwykłych.* 3. Зменшення, скорочення складу персоналу. *Redukcja etatów.* 4. = **редукція 5**. *Redukcja fotochemiczna.* 5. = **редукція 3**. *Redukcja głoski.* 6. = **редукція 4**. *Redukcja cen o 25 %.* 7. = **редукція 2**. *Redukcja ogona.*

РЕЄ́СТР – REJESTR

РЕЄ́СТР, -у, *ч.* 1. Список, письмовий перелік когось, чогось. *Козацький реєстр. Реєстр шляхтичів. Реєстр словника складається з тисячі слів.* 2. Книжка для запису, картки, які використовують у бухгалтерській справі та діловодстві для обліку наявності і руху коштів, цінностей, різних документів. *Вписати відомості у реєстр.*

REJESTR, -u, *ч.* 1. = **реєстр 1**. *Robić, układać, prowadzić rejestr. Wpisać, wciągnąć do rejestru. Dokonać wpisu w rejestrze.* 2. *спец.* Елемент комп'ютера для проміжного зберігання інформації (команд, даних). *Aplikacja skanuje cały rejestr komputera.* 4. *муз.* Ділянка звукового діапазону музичного інструмента або голосу. *Rejestr wysoki, średni, niski. Rejestr głosowy. Rejestr skrzypcowy.* 5. *муз.* Пристрій в органі для вмикання голосів різної барви та висоти звука; регістр. *Rejestr organów.*

РЕЗЕРВÁЦІЯ – REZERWACJA

РЕЗЕРВÁЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Збереження частини військ для використання в разі гострої потреби. *Резервація загонів.* 2. У деяких країнах – місце відокремленого поселення корінних жителів; *пол.* rezerwat. *Резервація індіанців у США.* 3. Територія, природні багатства якої перебувають під особливою охороною держави; заповідник; *пол.* rezerwat. *Резервація сірих чапель.* 4. *зах.* Закріплення чогось за кимось, чимось; бронювання. *Резервація квитка, номера в готелі.*

REZERWACJA, -i, *ж.*, *пошир.* ~ **резервація 4**. *Rezerwacja biletu on-line. Dokonać rezerwacji. Zmienić rezerwację. Potwierdzić rezerwację.*

РЕЗÓН – REZON

РЕЗÓН, -у, *ч.* Доказ, достатня підстава, доцільність. *У цьому є певний резон.*

REZON, -u, *ч.*, *тільки одн.* Самовпевненість. *Mieć, stracić rezon. Nabrać rezonu. Nie tracić rezonu. Odzyskać rezon. Przy pięknych kobietach tracił rezon.*

РЕМАНЕ́НТ – REMANENT

РЕМАНЕ́НТ, -у, *ч.* Сукупність предметів, необхідних для якоїсь галузі діяльності в сільському господарстві; інвентар. *Садовий, городній реманент. Комора для реманенту. Використовувати, зберігати, ремонтувати реманент.*

REMANENT, -u, *ч.* Проведення нового, повторного обліку; переоблік. *Zrobić remanent.* 2. *книжн.*, *перен.* Перелік когось, чогось; список. *Remanent niezałatwionych spraw.*

РЕ́МЕЗ, РЕМІ́З –REMIZ, REMIS

РЕ́МЕЗ, -а, *ч.* (*Remiz pendulinus*). Маленька пташка ряду горобцеподібних. *Ремез співав у заростях.*

РЕМІ́З, -а, *ч.* 1. *фін.* Комісійна винагорода, що її біржовий маклер сплачує посередникові між ним і покупцем цінних паперів. *Платити реміз маклерові.* 2. *фін.* Виплата грошей за допомогою переказного векселя. *Отримати реміз.* 3. *спорт.* Повторний попереджувальний удар (укол) у фехтуванні. *Фехтувальник зробив реміз.* 4. У деяких картярських іграх – недобір встановленої кількості взяток; штраф за такий недобір. *Заплатити реміз партнерові по грі.*

REMIZ, -a, *ч.* = **ремез**. *Remizy ćwierkały nad rzeką.*

REMIS, -u, *ч.* Внічию. *Mecz zakończył się remisem.*

РЕМІ́З – див. **РЕ́МЕЗ**

РЕМІ́ЗА – REMIZA

РЕМІ́ЗА, -и, *ж.* 1. *текст.* Робочий механізм ткацького верстата, який здійснює підняття та опускання ниток основи. *Робітник ремонтував ремізу.* 2. *мисл.* Ділянка, яку спеціально обсаджують деревами, кущами для захисту тварин взимку. *Для підвищення захисних властивостей мисливських угідь створено 132 гектари захисних реміз.*

REMIZA, -y, *ж.* 1. Пожежне депо. *Wozy strażackie stały w remizie.* 2. Велике приміщення в пожежному депо, перев. на селі. *Wesele odbyło się w remizie.* 3. = **реміза 2**. *Remizy dla ptaków.*

РЕ́НТА – RENTA

РЕ́НТА, -и, *ж.* Дохід з капіталу, землі або майна, який регулярно одержують їхні власники, не провадячи підприємницької діяльності; частина створеної доданої вартості. *Земельна рента. Отримувати ренту. Жити з ренти.*

RENTA, -y, *ж.* 1. Грошове забезпечення, тимчасове або довічне, яке видається громадянам у встановлених законом випадках, перев. у разі інвалідності чи тривалої хвороби. *Renta inwalidzka, chorobowa, rodzinna. Ubiegać się o rentę. Brać, otrzymywać, pobierać rentę. Być na rencie. Przejść na rentę. Utrzymywać się, żyć z renty. Wyłudzać rentę.* 2. = **рента**. *Renta gruntowa. Renta kapitałowa.*

РЕПЕТИ́ЦІЯ – REPETYCJA

РЕПЕТИ́ЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Підготовка, а також пробна постановка вистави, якогось видовища тощо. *Репетиція вистави, виступу. Репетиція оркестру, танцювальної групи. Репетиція параду.* 2. *перен.* Якась подія, що є провісником майбутнього, підготовкою до нього. *Репетиція революції.* 3. Особлива конструкція фортепіанного механізму, яка дає змогу прискорювати видобування повторних звуків. *Репетиція звуків.* 4. *заст.* Механізм у годинниках, що відбиває час. *Годинник з репетицією.*

REPETYCJA, -i, *ж.* 1. Повторення чогось, зокрема матеріалу, засвоєного на уроці. *Repetycja z języka polskiego, ze składni, z historii. Dopiero tydzień temu była repetycja z kwasów i enzymów. Repetycja kryzysu na lewicy.* 2. *літ.*, *мист.*, *муз.* Повторення того самого слова, речення, вислову тощо. *Repetycja frazy muzycznej. Charakterystyczną cechą jego twórczości jest obsesyjna repetycja.* 3. = **репетиція 1**. *Repetycja przedstawienia.*

РЕПЕТУВА́ТИ – REPETOWAĆ

РЕПЕТУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*, *розм.* 1. Сильно кричати, видавати зойки від болю, переляку і т. ін. *З переляку вона репетувала на всю хату.* 2. Дуже голосно говорити; галасувати. *Вона знову репетувала під час сварки.*

REPETOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.*, *розм.* 1. Залишатися на другий рік у тому самому класі. *Kandydat na członka rady nadzorczej repetował w ósmej klasie. Repetować trzeci rok.* 2. Перезаряджати зброю. *Myśliwy repetował broń.*

РЕ́ПЛІКА – REPLIKA

РЕ́ПЛІКА, -и, *ж.* 1. Коротка відповідь, зауваження, заперечення. *Іронічна, влучна репліка. Репліка співрозмовника. Репліка з місця у залі. Відповідь на репліку.* 2. Відповідь актора на слова іншої дійової особи у сценічному діалозі. *Репліка партнера. Виголошувати репліки.* 3. *юр.* Заперечення сторони на судовому процесі. *Репліка прокурора, адвоката.* 4. *муз.* Повторення музичної фрази іншим голосом чи інструментом в іншій тональності. *Репліка скрипки, контрабаса, флейти.*

REPLIKA, -i, *ж.* 1. *книжн.* ~ **репліка 1**. *Błyskotliwa, cięta, dowcipna, zwięzła replika. Wystąpić z repliką.* 2. *книжн.* ~ **репліка 3**. *Replika obrońcy, prokuratora, adwokata.* 3. = **репліка 2**. *Aktor zapomniał repliki.* 4. Точна копія. *Replika płaskorzeźby, dzwonu, samochodu, pistoletu.* 5. *мист.* Мистецький твір, перев. картина або скульптура, повторно виконані автором, що іноді відрізняється від оригіналу; авторська копія; варіант. *Rzeźbiarz pracował nad repliką swego pierwszego dzieła.* 6. *лінгв.* Слово або вислів, утворені способом калькування; калька. *Wiele zastrzeżeń wzbudzają repliki językowe.*

РЕПРОДУ́КТОР – REPRODUKTOR

РЕПРОДУ́КТОР, -а, *ч.* Апарат для відтворення звуків за допомогою електричних коливань на звукові; гучномовець. *З репродуктора лунала музика.*

REPRODUKTOR, -a, *ч.*, *вет.* Самець, від якого народжується потомство (у тварин, птахів, риб); плідник. *Byk wyglądał na dobrego reproduktora.*

РЕТЕ́ЛЬНИЙ – RZETELNY

РЕТЕ́ЛЬНИЙ, -а, -е. 1. Який виявляє старанність, сумлінність у чомусь; точний, пунктуальний. *Ретельна людина. Ретельний працівник, науковець, студент.* 2. Виконуваний, здійснюваний дуже старанно, уважно, сумлінно; ґрунтовний; надто уважний; чіткий. *Ретельна робота, підготовка. Ретельне навчання. Ретельний пошук.*

RZETELNY, -a, -e. 1. = **ретельний 1**. *Rzetelny partner, tłumacz, pracownik.* 2. = **ретельний 2**. *Rzetelny kosztorys. Rzetelna wiedza, praca. Rzetelne wyjaśnienie.* 3. Справжній, істинний. *Rzetelna prawda. Rze-*

telne informacje. Rzetelne świadectwo wydarzeń.

РЕФЕРА́Т – REFERAT

РЕФЕРА́Т, -у, *ч.* 1. Стислий виклад змісту наукової праці, статті. *Реферат монографії, дисертації.* 2. Доповідь на певну тему, яка охоплює огляд відповідних наукових та інших джерел. *Реферат про наукові дослідження з генетики рослин.*

REFERAT, -u, *ч.* 1. Доповідь. *Referat naukowy. Przygotować, wygłosić referat. Wystąpić z referatem.* 2. Звіт про якусь діяльність. *Referat sprawozdawczy.* 3. Сектор, відділення в деяких установах. *Referat finansowy, personalny. Referat podatku dochodowego osób prowadzących działalność gospodarczą. Referat skarg i zażaleń. Prowadzić referat.*

РЕФЕРЕ́НТ – REFERENT

РЕФЕРЕ́НТ, -а, *ч.* Службова особа, яка консультує з певних питань; яка готує доповіді. *Працювати референтом. Референт голови адміністрації, міністра, президента.*

REFERENT, -а, ч. 1. Той, хто робить доповідь, повідомлення; доповідач. *Referent poprosił o szklankę wody. Referent stracił wątek.* 2. Службовець, що очолює сектор, відділення в установі. *Referent skarbowy. Młodszy referent. Samodzielny referent.*

РЕЦЕ́ПЦІЯ – RECEPCJA

РЕЦЕ́ПЦІЯ, -ї, *ж.* 1. *книжн., спец.* Запозичення та пристосування певним суспільством соціологічних і культурних форм, що виникли в іншій країні або в іншу епоху. *Рецепція права.* 2. *фізіол.* Здійснюване рецепторами сприйняття і перетворення енергії подразників на нервові збудження. *Смакова рецепція.*

RECEPCJA, -i, *ж.* 1. *офіц.* Приймання приїжджих у готелях. *Recepcja gości.* 2. Бюро прийому в готелі; адміністрація. *Zostawić klucz na recepcji.* 3. *книжн.* Сприйняття. *Recepcja literatury ukraińskiej w Polsce.* 4. *книжн.* ~ **рецепція 1**. *Recepcja obcych melodii pieśni maryjnych. Recepcja obcych wzorów kulturowych.* 5. *книжн.* Офіційний прийом, вітання гостей. *Recepcja uczestników zjazdu.*

РЕ́ШТА – RESZTA

РЕ́ШТА, -и, *ж.* 1. Те, що залишилось із цілого невикористаним, невитраченим, незайнятим тощо; залишок. *Вивезти решту меблів. Скласти решту іспитів. Пройти решту шляху.* 2. Те, що додається до чогось, доповнює щось. *Докласти до суми решту грошей. Докупити решту продуктів.* 3. Усі інші особи, предмети, крім згаданих. *Решту солдатів посадили до вагонів.* 4. Лишок грошей, що повертається під час розрахунку; здача. *Продавець нагадав покупцеві про решту, яку той залишив на прилавку.*

RESZTA, -y, *ж., перев. одн.* 1. = **решта 1**. *Resztę życia spędził w klasztorze. Zjadł trochę, a resztę obiadu zostawił na potem.* 2. = **решта 2**. *Dokupić resztę potrzebnych książek. Dodać resztę niezbędnych przypraw.* 3. = **решта 3**. *Większość osób weszła do budynku, reszta pozostała na dworze.* 4. = **решта 4**. *Dostać, wziąć, wydać resztę. Nie mieć reszty.* 5. *мат.* Остача. *Dziesięć dzieli się na pięć bez reszty.*

РИБОЛО́В – RYBOŁÓW

РИБОЛО́В, -а, ч. Той, хто ловить рибу; *пол.* rybak; wędkarz. *На березі сиділи риболови.*

RYBOŁÓW, -а, *ч., орн.* (*Pandion haliaetus*). Великий хижий птах родини яструбиних, що живе по берегах річок, озер, морів і живиться рибою; скопа. *Rybołów zjadł rybę.*

РИДВА́Н – RYDWAN

РИДВА́Н, -а, ч. У XVIII – на поч. XIX ст. – велика карета для далеких подорожей, запряжена 6–12 кіньми. *Королева їхала в ридвані до Парижа.*

RYDWAN, -u, *ч.* Двоколісний візок, яким користувалися стародавні греки і римляни під час боїв, ігор і т. ін.; колісниця. *Wyścig rydwanów.*

РИ́ЗА – RYZA

РИ́ЗА, -и, *ж.* 1. Верхнє вбрання священика, яке вдягається під час богослужіння. *Розшита риза. Надіти ризу.* 2. Металеве покриття, оздоблення на іконах, що залишає відкритими лише зображення обличчя та рук; оклад. *Образ у срібній ризі.*

RYZA, -y, *ж.* Стіс паперу. *Kupić dwie ryzy papieru.*

РИ́КА́ТИ, РИ́КНУ́ТИ, РИЧА́ТИ – RYCZEĆ, RYKNĄĆ

РИ́КА́ТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **РИ́КНУ́ТИ**, ри́кну́, ри́кне́ш, *док.* 1. Видавати короткий сильний рев, рик (про тварин). *Тигр рикнув.* 2. *перен.*, *розм.* Говорити грубо й уривчасто. *Директор рикнув на підлеглого.*

РИЧА́ТИ, -у́, -и́ш, *недок.* 1. Видавати протяжний рев низького тону (про тварин). *Тигр, лев ричить.* 2. *розм.* Кричати, говорити грубим, злим, дратівливим голосом. *Стане вже тобі, жінко, ричати на чоловіка.*

RYCZEĆ, -czę, -czysz, *недок.*, **RYKNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. ~ **рикнути**. *Lew ryknął groźnie. Krowa ryknęła smutno.* 2. Видавати звуки, що нагадують гучний, протяжливий крик тварин; створювати сильний шум, гуркіт; ревіти. *Ocean ryczał. Syreny ryczały.* 3. *розм.* = **рикати 2**. *Ryknąć na kogoś.* 4. Голосно сміятися, плакати, верещати. *Sala ryknęła śmiechem. Ryknąć z bólu. Dziewczyna ryknęła płaczem.*

РИ́КНУ́ТИ – див. **РИ́КА́ТИ**

РИ́ПАТИСЯ – RYPAĆ SIĘ, RYPNĄĆ SIĘ

РИ́ПАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок.*, *розм.* 1. Пориватися, намагатися кудись піти або зробити щось. *Сиди тихо, не рипайся.* 2. *рідко.* Багато ходити туди й назад. *Вона цілий день рипається: то в двір, то з двору.*

RYPAĆ SIĘ, -pię się, -piesz się, *недок.*, **RYPNĄĆ SIĘ**, -nę się, -niesz się, *док.*, *розм.* 1. Допускати неправильність у підрахунках, написанні слова і т. ін.; недорахуватися якоїсь суми; недодати чи передати якусь суму; переплутувати щось із чимось однорідним або схожим; одну особу прийняти за іншу, подібну чимось до першої; помилятися. *Rypnąć się w obliczeniach. Nauczyciel chyba się rypnął co do wielkości obszaru Polski.* 2. Псуватися, ламатися, виходити з ладу. *Miał fajny plan, ale już w trakcie przygotowań wszystko się rypło. Rypło mu się życie. Przeglądarka się rypała. Coś mi na łączach zaczęło rypać.* 3. Боляче вдаритися. *Rypnąć się głową w kaloryfer.* 4. *вульг.* Вступати в статеві стосунки; злягатися. *Rypała się na prawo i lewo.*

РИС – RYS

РИС, -у, *ч.* (*Oryza*). Трав'яниста рослина родини злакових; білі зерна цієї рослини, що використовуються в їжі. *Вирощувати, збирати рис. Варити, їсти рис. Голубці з рисом.*

RYS, -u, *ч.*, *книжн.* 1. Риса. *Rysy charakteru. Szczególnym rysem rycerskiego etosu była wierność. Głównym rysem ukształtowania pionowego Afryki jest występowanie wielu rozległych kotlin.* 2. *перев. мн.* Сукупність частин, ліній, що утворюють зовнішній вигляд, обриси обличчя; риса. *Drobne, grube, ostre, łagodne, regularne rysy. Rysy twarzy.* 3. Короткий опис, резюме чогось. *Rys historyczny.*

РИ́СА – RYSA

РИ́СА, -и, *ж.* 1. Лінія, проведена олівцем, ручкою тощо; лінія, що окреслює предмет; контур. *Провести рису в зошиті. Тінь відбиває риси предмета.* 2. *перев. мн.*, *перев. у сполуч. зі сл.* **обличчя, зовнішність**. Сукупність частин, ліній, що утворюють зовнішній вигляд, обриси обличчя. *Виразні, різкі, дрібні риси обличчя. Рисами обличчя він подібний до матері, а ходою – до батька.* 3. Особливості, ознака, властивості когось, чогось. *Будівля відзначається сучасними рисами.*

RYSA, -y, *ж*. 1. Пошкодження у вигляді смуги, риски на поверхні чогось, заподіяне чимось гострим; подряпина. *Rysa na szkle, na podłodze, na drzwiach samochodu, na wannie akrylowej. Zrobić na czymś rysę*. 2. Тріщина, шпарина, щілина. *Przez sufit przebiegała ogromna rysa*. 3. *книжн*. Глибока зморшка. *Rysa na czole*. 4. *перен*. Вада, недолік. *Rysa na nieskazitelnym obrazie firmy. Rysa na kryształowym życiorysie. Podejrzenia o korupcję stanowią poważną rysę na jego wizerunku*.

РИ́ТИ – RYĆ

РИ́ТИ, ри́ю, ри́єш, *недок*. 1. Розкопувати, розривати, розпушувати щось м'яке, рихле, сипке. *Рити землю, пісок. Рити сніг*. 2. Вибираючи, викидаючи землю, робити, копати заглиблення, яму і т. ін. *Рити яму, траншею, канал*. 3. *розм*. Перебирати, перекладати, ворушити щонебудь, шукаючи щось. *Він цілий день риє свої папери і не може відшукати статтю*. 4. *на кого, проти кого, рідко під ким, перен*. Підступно, таємно діяти на шкоду комусь. *Він щось риє проти неї*.

RYĆ, ryję, ryjesz, *недок*. 1. = **рити 1**. *Świnie ryły podwórko*. 2. Вирізати, гравірувати. *Ryć napis na grobowcu*. 3. *розм*. Наполегливо вивчати; зубрити. *Żeby nadrobić zaległości, musiał ryć całymi nocami*. 4. *розм*. Робити щось довго, наполегливо. *Ryjemy już dwa miesiące, harujemy jak osły*. 5. *розм*. Сміятися. *Wszyscy ryli z tego kawału*. 6. *розм*. Обшукувати. *Tajniacy ryli w szufladach*.

РИЧА́ТИ – див. **РИ́КА́ТИ**

РІЗНИ́ЦЯ[1, 2] – RÓŻNICA

РІЗНИ́ЦЯ[1], -і, *ж*. 1. Несхожість, відмінність у чомусь, між кимось, чимось; невідповідність між чимось; розмежування, розрізнення чогось. *Різниця характерів. Різниця між значеннями слова. Різниця між обіцянками і вчинками*. 2. Результат арифметичної дії віднімання; *чого, в чому*, числова відмінність між двома порівнюваними величинами. *У задачі треба було знайти різницю між виготовленими й проданими кошиками. Курсова різниця валюти*.

РІЗНИ́ЦЯ[2], -і, *ж*. Приміщення або підприємство, де забивають худобу і птицю на м'ясо; бойня; *пол. rzeźnia*. *Відвести корову на різницю*.

RÓŻNICA, -y, *ж*. 1. ~ **різниця[1] 1**. *Istotna, diametralna, podstawowa, fundamentalna, kardynalna, głęboka, drobna, błaha różnica. Różnice majątkowe, polityczne, społeczne, kulturowe, wyznaniowe, narodowościowe. Różnica poglądów, płci, wieku, wzrostu, poziomu. Różnice w wykształceniu. Dzielą nas ogromne różnice. Nie robi mi to różnicy*. 2. = **різниця[1] 2**. *Różnice kursowe*.

РІЗЬБА́ – RZEŹBA

РІЗЬБА́, -и́, *ж*. 1. Мистецтво вирізування малюнка, візерунка на якомусь твердому матеріалі. *Різьба по дереву, мармуру. Робити різьбу*. 2. Малюнок, візерунок, вирізаний на якомусь твердому матеріалі. *Милуватися різьбою шафи*.

RZEŹBA, -y, *ж*. 1. Вид образотворчого мистецтва, твори якого мають об'ємну або рельєфну форму і виконуються способом витісування, виливання, різьблення, ліплення тощо з твердих чи пластичних матеріалів (каменю, металу, дерева, глини і т. ін.); скульптура. *Galeria rzeźby*. 2. Твір цього виду мистецтва (статуя, бюст, барельєф і т. ін.); *збірн*. сукупність таких творів; скульптура. *Drewniana, kamienna, marmurowa, granitowa, stalowa, brązowa rzeźba. Wykonać, wykuć rzeźbę*. 3. Сукупність нерівностей на земній поверхні; рельєф. *Rzeźba powierzchni gór*. 4. *книжн*. Зображення ліній, заглибин і т. ін., характерних для якоїсь поверхні. *Rzeźba bieżnika opony*.

РОГА́ТКА – ROGATKA

РОГА́ТКА, -и, *ж*. 1. Переносна загорожа у вигляді довгастого бруса, що тримається на зроблених навхрест стоя-

ках. *Перегородити дорогу рогатками.* 2. Дерев'яна розвилка з прив'язаною до обох кінців гумовою стьожкою (стрічкою) для метання чогось; *пол.* proca. *Хлопці збивали горіхи з рогаток.*

ROGATKA, -i, *ж.* 1. Кордони міста. *Na rogatkach miasta budują kolejny hipermarket.* 2. *іст.* Міська застава. *Rogatki miejskie to punkty poboru cła i innych opłat od przekraczających granicę miasta.* 3. Шлагбаум. *Zamknąć, otworzyć rogatki. Podnieść rogatkę. W chwili wypadku rogatki przejazdu były podniesione.*

РОГÁЧ – ROGACZ

РОГÁЧ, -а, *ч.* 1. Довгий дерев'яний держак з двома металевими заокругленими ріжками на кінці, за допомогою якого ставлять у піч або виймають з неї горщики та ін. посуд. *Ставити рогачем горщик у піч. Діставати рогачем горщик з печі.* 2. Палиця з розвилкою на кінці; рогуля. *Підтримувати гілки яблуні рогачем.* 3. Дорослий самець-олень з рогами. *Плямистий олень-рогач.* 4. (*Lucanus cervus*). Жук, верхня щелепа якого має форму рогів; *пол.* jelonek rogacz. *Чорний жук-рогач.*

ROGACZ, -a, *ч.* 1. = **рогач 3**. *Sezon polowań na rogacze.* 2. *розм.*, *жарт.* Зраджений чоловік; рогоносець. *Żona przyprawiła mu rogi, czyli został rogaczem.*

РОДОВИ́ТИЙ – RODOWITY

РОДОВИ́ТИЙ, -а, -е. Який належить до старовинного роду – ряду поколінь від одного предка. *Родовита людина. Родовитий шляхтич.*

RODOWITY, -a, -e. Споконвічний, постійний (про населення певної місцевості, представників певного середовища тощо); корінний. *Rodowity Polak.*

РОЗБÁВИТИ – див. **РОЗБАВЛЯ́ТИ**

РОЗБАВЛЯ́ТИ, РОЗБÁВИТИ – ROZBAWIAĆ, ROZBAWIĆ

РОЗБАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **РОЗБÁВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Додаючи в якийсь розчин воду або іншу рідину, зменшувати його насиченість; змішувати якусь рідину з іншою рідиною; *пол.* rozcieńczać, rozprowadzać. *Розбавляти сік, компот, горілку. Розбавляти щось водою.* 2. Змішувати щось із рідиною. *Розбавляти осад водою.* 3. *перен.* Порушувати цілість, однорідність чогось додаванням якихось елементів іншого плану. *Розбавити колектив молоддю.*

ROZBAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZBAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* Розвеселяти, звеселяти. *Rozbawił kogoś film, dowcip, kawał. Rozbawić gości do łez.*

РОЗБИРÁТИСЯ, РОЗІБРÁТИСЯ – ROZBIERAĆ SIĘ, ROZEBRAĆ SIĘ

РОЗБИРÁТИСЯ, -áюся, -áєшся, *недок.*, **РОЗІБРÁТИСЯ**, розберу́ся, розбере́шся, *док.* 1. Вникаючи в подробиці чогось, розглядаючи щось докладно, з'ясовувати істину, доходити до розуміння чогось, аналізувати щось, виносити певне рішення. *Він розбереться у складній ситуації. Вона не може розібратися, де в його словах правда, а де брехня. Директор хоче розібратися в цій справі.* 2. *у* (*на*) *чому.* Розуміти, усвідомлювати, з'ясовувати щось для себе; мати знання у якійсь галузі; *пол.* znać się. *Розбиратися в людях. Розбиратися в музиці. Розбиратися в технічних проблемах. Ні в чому не розбиратися.* 3. *розм.* Знімати з себе одяг; роздягатися. *Дитина розібралася й лягла спати.* 4. *тільки недок.*, *розм.* Пас. до **розбирати** – розкуповувати. *Ці блузки розбираються дуже швидко.* 5. *тільки недок.* Пас. до **розбирати** – роз'єднувати щось на складові частини, деталі. *Іграшка розбирається на деталі.* 6. *тільки недок.* Пас. до **розбирати** – порушувати цілісність споруди, прибирати руїни. *Розбирається будинок. Розбираються руїни, згарища.*

ROZBIERAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **ROZEBRAĆ SIĘ**, rozbiorę się, rozbierzesz

się, *док.*, *нейтр.* ~ **розбиратися** 3. *Rozbierać się do kąpieli, do spania. Rozebrać się do naga, do pasa. Rozebrał się z munduru.*

РОЗБУХА́ТИ, РОЗБУ́ХНУТИ – ROZBUCHAĆ

РОЗБУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗБУ́ХНУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. Збільшуватися в об'ємі від води, наповнюватися водою; просякати вологою. *Двері так розбухли від дощу, що їх не можна відчинити.* 2. *розм.* Розпухати, набрякати (про частину тіла, органи людини, тварини). *Рука, жила, печінка розбухла.* 3. *перен.*, *розм.* Надмірно збільшуватися, розростатися, розтягуватися. *Портфель розбух від паперів.*

ROZBUCHAĆ, -am, -asz, *док.*, *розм.* Навмисне перебільшити щось; роздути. *Rozbuchać temat, sprawę, wątek, problem.*

РОЗБУ́ХНУТИ – див. **РОЗБУХА́ТИ**

РОЗВАЖА́ТИ, РОЗВА́ЖУВАТИ[1, 2], **РОЗВА́ЖИТИ**[1, 2] – **ROZWAŻAĆ, ROZWAŻYĆ**

РОЗВАЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш і *рідко* **РОЗВА́ЖУВАТИ**[1], -ую, -уєш, *недок.*, **РОЗВА́ЖИТИ**[1], -у, -иш, *док.* 1. Займаючи когось розмовами, справами і т. ін., відволікати його від чогось гнітючого, неприємного; заспокоювати; *пол.* rozweselać. *Розкажи щось бабусі, розваж її, щоб вона не журилась.* 2. Веселити, забавляти, потішати когось чимось; *пол.* zabawiać, dostarczać rozrywki. *Розважати дітей, гостей. Розважати жартами, грою.* 3. *рідко.* Всебічно обмірковувати, роздумувати, розмірковувати над чимось, врахувати щось. *Він добре не розважив, тому й помилився.*

РОЗВА́ЖУВАТИ[2], -ую, -уєш, *недок.*, **РОЗВА́ЖИТИ**[2], -у, -иш, *док.* Зважуючи, ділити на частини. *Розважити борошно.*

ROZWAŻAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZWAŻYĆ**, -żę, -żysz, *док.* 1. *пошир.* ~ **розважати** 3. *Rozważyć coś dokładnie, gruntownie, spokojnie, na zimno. Rozważyć kwestię, problem, sprawę, propozycję, wniosek. Rozważyć okoliczności, możliwości. Trzeba rozważyć również inne rozwiązania.* 2. = **розважувати**[2]. *Rozważyć towar, mąkę, cukier, sól, ziemniaki.*

РОЗВА́ЖИТИ – див. **РОЗВАЖА́ТИ**

РОЗВА́ЖУВАТИ – див. **РОЗВАЖА́ТИ**

РОЗВЕ́СТИСЯ – див. **РОЗВО́ДИТИСЯ**

РОЗВО́ДИТИСЯ, РОЗВЕСТИ́СЯ – ROZWODZIĆ SIĘ[1, 2], **ROZWIEŚĆ SIĘ**[1, 2]

РОЗВО́ДИТИСЯ, -джуся, -дишся, *недок.*, **РОЗВЕСТИ́СЯ**, -веду́ся, -веде́шся, *док.* 1. Плодячись, розмножуватися. *Мушки-дрозофіли розводяться дуже швидко. Розвелося багато вовків.* 2. *розм.* Виникати, з'являтися у великій кількості. *Знову на столі повно паперів розвелося.* 3. *розм.* Писати або говорити про щось багато, довго. *Розводитися про політику.* 4. *тільки недок.* Пас. до **розводити** – відводити, розсувати щось у різні боки (кінці чогось, руки і т. ін.). *У цій гімнастичній вправі прямі руки розводяться в боки. Міст розводиться на ніч.* 5. *тільки недок.* Пас. до **розводити** – змішуючи з чимось рідким, перетворювати щось у рідку масу; розчиняти щось у рідині. *Борошно, молоко, фарба розводиться водою.* 6. *тільки недок.* Пас. до **розводити** – примушувати горіти, розпалювати. *На привалі розводилося багаття.*

ROZWODZIĆ SIĘ[1], -dzę się, -dzisz się, *недок.*, **ROZWIEŚĆ SIĘ**[1], -wiodę się, -wiedziesz się, *док.* Припиняти, розривати шлюб із кимось; розлучатися. *Rozwieść się z żoną, z mężem.*

ROZWODZIĆ SIĘ[2], -dzę się, -dzisz się, *недок.*, **ROZWIEŚĆ SIĘ**[2], -wiodę się, -wiedziesz się, *док.*; *перев. недок.*, *книжн.* ~ **розводитися** 3. *Rozwodzić się długo, obszernie, szeroko. Można jeszcze długo rozwodzić się na ten temat. Nie ma sensu dłużej się nad tym rozwodzić.*

РОЗВ'ЯЗА́ННЯ – ROZWIĄZANIE

РОЗВ'ЯЗА́ННЯ, -я, *с*. Дія за знач. **розв'язувати, розв'язати 2, 3**. *Розв'язання завдань з фізики. Розв'язання проблеми, питання. Розв'язання суперечності.*

ROZWIĄZANIE, -a, *с*. 1. Дія за знач. **rozwiązywać, rozwiązać 1**. *Rozwiązanie supła, węzła.* 2. = **розв'язання**. *Rozwiązanie sprawy, kwestii, problemu. Rozwiązanie zagadki, rebusu, zadania z matematyki.* 3. Вирішення, рішення чогось. *Tradycyjne rozwiązania przestrzenne, urbanistyczne. Zaproponować odważne rozwiązania kolorystyczne. Rozwiązanie techniczne zastosowane w tym urządzeniu pozwoliło na obniżenie kosztów produkcji o 30 %.* 4. Розірвання угоди, шлюбу тощо. *Rozwiązanie związku małżeńskiego. Rozwiązanie umowy nastąpiło za porozumieniem stron.* 5. Розпуск, припинення діяльності чогось. *Rozwiązanie spółki. Rozwiązanie parlamentu nastąpi prawdopodobnie na wiosnę.* 6. Фізіологічний процес виходу плода з тіла матері; пологи. *Rozwiązanie nastąpiło przed przewidzianym terminem.*

РОЗВ'ЯЗА́ТИ – див. **РОЗВ'Я́ЗУВАТИ**

РОЗВ'Я́ЗУВАТИ, РОЗВ'ЯЗА́ТИ – ROZWIĄZYWAĆ, ROZWIĄZAĆ

РОЗВ'Я́ЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок*., **РОЗВ'ЯЗА́ТИ**, -в'яжу́, -в'я́жеш, *док*. 1. Розпускати, роз'єднувати кінці чогось зв'язаного. *Розв'язати вузол. Розв'язати мотузку, краватку, хустку, шапку. Розв'язати мішок.* 2. Знаходити відповідь на поставлену умову (у завданні з математики, фізики і т. ін.); розгадувати щось (кросворд, ребус і т. ін.). *Розв'язати задачу. Розв'язати кросворд.* 3. *перен.* Вирішувати щось (питання, проблему, справу). *Це питання врешті потрібно розв'язати.*

ROZWIĄZYWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок*., **ROZWIĄZAĆ**, -wiążę, -wiążesz, *док*. 1. = **розв'язати 1**. *Rozwiązać krawat, sznurek, tasiemkę, paczkę, worek.* 2. = **розв'язати 3**. *Rozwiązać problem, kwestię. Minister musiał rozwiązać dylemat, przed którym stanęła służba zdrowia.* 3. = **розв'язати 2**. *Rozwiązać krzyżówkę, zadanie, zagadkę.* 4. Розривати юридичний акт. *Rozwiązać umowę.* 5. Розпускати, ліквідовувати, припиняти діяльність чогось. *Rozwiązać sejm. Rozwiązać oddział. Rozwiązać spółkę, zespół.* 6. Розробляти і виконувати певний архітектурний, технічний проект і т. ін. *Architekt dobrze rozwiązał każdy szczegół budowy.*

РОЗЕ́ТКА – ROZETKA

РОЗЕ́ТКА, -и, *ж*. 1. Орнаментальний мотив у вигляді стилізованої круглої квітки з однаковими пелюстками; розета. *Двері були прикрашені різьбленими розетками.* 2. Пристрій для вмикання приладів в електромережу. *Вставити штепсель лампи, праски, холодильника в розетку.* 3. Маленьке скляне блюдечко для варення, меду і т. ін. *Подати желе в розетках.* 4. Стрічка, тасьма, зібрана в пучок у вигляді квітки для прикрашення одягу; орденський бант. *Сукенка дівчинки була прикрашена розетками.* 5. *бот.* Група листків, скупчено розміщених на вертикальному стеблі, ледве піднятому над землею. *Розетка листків первоцвіту.*

ROZETKA, -i, *ж*. 1. = **розетка 1**. *Rozetki na frontonie budynku.* 2. = **розетка 4**. *Rozetki powstańcze.* 3. = **розетка 5**. *Rozetka rośliny.*

РОЗІБРА́ТИСЯ – див. **РОЗБИРА́ТИСЯ**

РОЗІГРА́ТИ – див. **РОЗІ́ГРУВАТИ**

РОЗІ́ГРУВАТИ, РОЗІГРА́ТИ – ROZGRYWAĆ, ROZEGRAĆ

РОЗІ́ГРУВАТИ, -ую, -уєш, *недок*., **РОЗІГРА́ТИ**, -а́ю, -а́єш, *док*. 1. Виконувати, відтворювати щось у формах сценічного мистецтва; *пол.* odgrywać. *Розіграти сценку, скетч.* 2. *перен.* Прикидатися кимось, видавати себе за когось іншого; зображувати щось удавано, нещиро; *пол.* odgrywać. *Розігрувати з себе поряд-*

ну людину. 3. Граючи в якусь гру, доводити її до кінця, до якогось результату. *Розіграти партію в доміно, шахи, бридж*. 4. Розподіляти, присуджувати щось через лотерею, жеребкування і т. ін. *Розіграти іграшки в лотерею*. 5. *розм*. Обманюючи, ставити в безглузде становище; піддурювати; *пол*. wkręcać. *Не треба мене розігрувати!*

ROZGRYWAĆ, -am, -asz, *недок*., **ROZEGRAĆ**, -am, -asz, *док*. 1. = **розігрувати 3**. *Rozegrać partię, mecz*. 2. Вирішувати, доводити якусь справу до кінця. *Jak masz zamiar rozegrać tę sprawę? Chcę to rozegrać na spokojnie*. 3. *театр*. Зіграти в певний спосіб у п'єсі, у фільмі. *Rozegrać scenkę*. 4. *спорт*. Провести, виконати щось. *Źle rozegrać rzut wolny. Rozegrać atak pozycyjny*.

РОЗІПНУ́ТИ – див. **РОЗПИНА́ТИ**
РОЗІП'Я́СТИ́ – див. **РОЗПИНА́ТИ**
РОЗІРВА́ТИ – див. **РОЗРИВА́ТИ**
РОЗКАЗА́ТИ – див. **РОЗКА́ЗУВАТИ**
РОЗКА́ЗУВАТИ, РОЗКАЗА́ТИ – ROZKAZYWAĆ, ROZKAZAĆ

РОЗКА́ЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок*., **РОЗКАЗА́ТИ**, -кажу́, -ка́жеш, *док*., *без додатка, про когось, рідко – за когось, щось*. Розповідати про когось, щось. *Розказувати про себе, життя, поїздку. Розказати мені, чоловікові, друзям. Йому важко про це розказувати. Він розказав, як провів відпустку*.

ROZKAZYWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок*., **ROZKAZAĆ**, -każę, -każesz, *док*. Наказувати. *Nowy właściciel rozkazał zburzyć ruderę*.

РО́ЗКІШ – ROZKOSZ

РО́ЗКІШ, -коші, *ж*. 1. *перев. одн*. Життєва вигода, пов'язана з комфортом, багатством; *пол*. luksus. *Розкіш палацу його вразила*. 2. Життя в достатках, з комфортом; *пол*. luksus. *Жити в розкоші*. 3. *перев. мн*. Надмірності в задоволенні життєвих потреб, пов'язані з марнотратством. *Вона звикла жити у розкошах*. 4. Коштовні речі, які не є першою потребою. *Предмети розкоші*. 5. *перев. одн*. Щось зазвичай неможливе, недоступне, недозволене. *Забута розкіш – прогулянки перед сном. Не кожен може дозволити собі розкіш щодня ласувати свіжими фруктами та ягодами. Безпека бізнесу – не розкіш, а необхідність*. 6. *рідко, перев. одн*. Найвищий ступінь вияву почуття насолоди, щастя і т. ін. *Розкіш спокою. Розкіш спілкування із шедеврами літератури*. 7. Багатство природи. *Вона була під враженням від розкоші південного краєвиду*.

ROZKOSZ, -y, *ж*. 1. *пошир*., *тільки одн*. ~ **розкіш 6**. *Wąchając perfumy doświadczała niewymownej rozkoszy zmysłowej. Rozkosz tworzenia. Coś sprawia komuś rozkosz. Marynowane ryby, kruche warzywa i owoce pieczone na ruszcie sprawią rozkosz każdemu podniebieniu*. 2. Те, що дає втіху, радість. *Rozkosze miłości. Grzeszne rozkosze*.

РОЗМО́ВНИЙ – ROZMOWNY

РОЗМО́ВНИЙ, -а, -е. 1. Який уживається в розмові, характерний для усного мовлення; *пол*. potoczny. *Розмовна лексика, інтонація, синтаксична конструкція. Розмовні слова*. 2. Який має вигляд розмови, діалогу; викладений у формі розмови, діалогу. *Розмовний текст*.

ROZMOWNY, -a, -e. Говіркий, балакучий. *Towarzysz podróży nie był zbyt rozmowny*.

РОЗПА́ЧЛИВИЙ – ROZPACZLIWY

РОЗПА́ЧЛИВИЙ, -а, -е. 1. Який виражає розпач – душевний біль, відчай; сповнений, перейнятий, охоплений розпачем. *Розпачливий крик, плач. Розпачливий вигляд, погляд. Розпачлива картина*. 2. Відчайдушний. *Розпачлива спроба. Розпачливе зусилля. Розпачливий вибір, пошук*. 3. Дуже тяжкий; безпорадний, безвихідний. *Розпачливе становище. Розпачлива ситуація. Розпачливий стан*.

ROZPACZLIWY, -a, -e. 1. = **розпачливий 1.** *Rozpaczliwy krzyk, szloch, wołanie. Rozpaczliwe pytanie. Rozpaczliwe słowa, myśli.* 2. = **розпачливий 2.** *Podjąć rozpaczliwy wysiłek. Rozpaczliwa walka, próba, pomysł.* 3. = **розпачливий 3.** *Rozpaczliwa sytuacja.* 4. Сповнений труднощів, пов'язаний з тяжкими матеріальними умовами, нестатками; скрутний. *Rodzina jest zmuszona żyć w rozpaczliwych warunkach.* 5. Дуже сильний ступенем вияву; який виказує значну інтенсивність; страшний. *Rozpaczliwy bałagan. Mieć rozpaczliwą pustkę w głowie.*

РОЗПИВА́ТИ, РОЗПИ́ТИ – ROZPIJAĆ, ROZPIĆ

РОЗПИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗПИ́ТИ**, -зіп'ю́, -зіп'є́ш, *док.*, *розм.* 1. Пити, випивати разом з кимось (перев. спиртні напої). *Розпити пляшку горілки, вина.* 2. Проводити час у товаристві з кимось за питтям чогось. *Весь вечір вони розпивали чаї.*

ROZPIJAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZPIĆ**, -piję, -pijesz, *док.* 1. Привчати до пияцтва. *Rozpijać młodzież.* 2. = **розпивати 1.** *Rozpili flaszkę w pół godziny.*

РОЗПИНА́ТИ, РОЗІПНУ́ТИ, РОЗП'Я́СТИ́, РОЗІП'Я́СТИ́ – ROZPINAĆ, ROZPIĄĆ

РОЗПИНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗІПНУ́ТИ, РОЗП'Я́СТИ́ і РОЗІП'Я́СТИ́**, -зіпну́, -зіпне́ш, *док.* 1. У християнській релігії – карати на смерть, прибиваючи цвяхами руки і ноги до хреста. *Розпинати на хресті.* 2. *перен.* Катувати, мучити когось; знущатися з когось. *Шеф розпинав його за помилку.* 3. *розм.* Розгорнувши, розправляти, розтягати щось. *Розпинати скатертину, намета, вітрила.*

ROZPINAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZPIĄĆ**, rozepnę, rozepniesz, *док.* 1. Розстібати. *Rozpiąć marynarkę, bluzeczkę, płaszcz, koszulę, kurtkę. Rozpiąć guziki, zatrzaski, klamrę przy pasku.* 2. = **розпинати 1.** *Rozpinać na krzyżu.* 3. *книжн.* ~ **розпинати 3.** *Rozpiąć namiot, żagiel, parasol. Rybacy rozpięli sieci. Ptak rozpiął skrzydła.*

РОЗПИСА́ТИ – див. **РОЗПИ́СУВАТИ**

РОЗПИСА́ТИСЯ – див. **РОЗПИ́СУВАТИСЯ**

РОЗПИ́СУВАТИ, РОЗПИСА́ТИ – ROZPISYWAĆ, ROZPISAĆ

РОЗПИ́СУВАТИ, -ую, -уєш, **РОЗПИСА́ТИ**, -ишу́, -и́шеш, *док.* 1. Виписувати, переписувати окремо частини якогось тексту з певною метою. *Розписати драму на ролі. Розписувати речення на окремі картки. Розписувати колядку на чотири голоси.* 2. Розподіляти когось, щось певним чином, ділити щось між кимось, роблячи про це відповідний запис. *Розписати студентів по групах.* 3. *розм.* Ділити щось між кимось, складаючи про це відповідний письмовий документ. *Розписати спадок між дітьми.* 4. Наносити на щось малюнки, візерунки; покривати розписом. *Розписати церкву. Розписати стіни фресками. Розписати двері квітами.* 5. *перен.*, *розм.* Розповідати про когось, щось, описувати когось, щось надто докладно, пишномовно, з перебільшенням. *Він розписує свої подвиги.* 6. Довго водячи по паперу ручкою, в якій засохло чорнило або туш, робити її придатною для використання. *Розписати ручку.*

ROZPISYWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.*, **ROZPISAĆ**, -piszę, -piszesz, *док.* 1. Оприлюднювати друком інформацію про проведення конкурсу, аукціону і т. ін. *Rozpisać konkurs na stanowisko zastępcy dyrektora. Rozpisać wybory do sejmu. Rozpisać przetarg, casting.* 2. = **розписати 1.** *Rozpisać tekst na role. Rozpisać piosenkę na głosy. Rozpisywać słowa z listy na pojedynczych kartkach.* 3. = **розписати 3.** *Rozpisać majątek między krewnych.* 4. Розмальовувати. *Rozpisać sobie układ domku. Rozpisać schemat na planszy.* 5. Докладно і по черзі

описувати елементи чогось. *Rozpisać dietę, kurację, trening*. 6. = **розписувати 6**. *Rozpisać długopis*.

РОЗПИ́СУВАТИСЯ, РОЗПИСА́ТИСЯ – ROZPISYWAĆ SIĘ, ROZPISAĆ SIĘ

РОЗПИ́СУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок*., **РОЗПИСА́ТИСЯ**, -пишу́ся, -пи́шешся, *док*. 1. Ставити свій підпис; підписуватися; *пол*. podpisywać się. *Розписуватися у відомості. Розписатися наприкінці документа*. 2. *перен*., *розм*. Мимоволі засвідчувати щось, перев. неприємне, небажане для себе. *Розписатися у своїй некомпетентності*. 3. *з ким і без додатка*, *розм*. Реєструвати цивільний шлюб. *Вони нарешті розписалися. Микола розписався з Тетяною*. 4. *перев. док*., *розм*. Надмірно захопитися писанням чогось; багато написати. *Він так розписався, що листа довелося відправляти бандероллю*. 5. *тільки недок*. Пас. до **розписувати 3**. *Скрині розписувалися рослинним орнаментом*.

ROZPISYWAĆ SIĘ, -suję się, -sujesz się, *недок*., **ROZPISAĆ SIĘ**, -piszę się, -piszesz się, *док*., *нейтр*. ~ **розписуватися 4**. *Za bardzo się rozpisać na jakiś temat. Gazety rozpisywały się o tym wypadku*.

РОЗПИ́ТИ – див. **РОЗПИВА́ТИ**

РОЗПОРОШИ́ТИ – див. **РОЗПОРО́ШУВАТИ**

РОЗПОРО́ШУВАТИ, РОЗПОРОШИ́ТИ – ROZPRASZAĆ, ROZPROSZYĆ

РОЗПОРО́ШУВАТИ, -ую, -уєш, *недок*., **РОЗПОРОШИ́ТИ**, -рошу́, -ро́шиш, *док*. 1. Перетворювати на пил, порох. *Розпорошити землю*. 2. Розсіювати сильним струменем (рідину, порошок, газ). *Розпорошувати отруйний газ*. 3. Розподіливши на частки, розміщувати в різних місцях, відокремлювати одне від одного. *Людей розпорошили по дальніх таборах*. 4. Розсіювати увагу, енергію і т. ін., спрямовуючи одночасно на різні об'єкти. *Розпорошити свої зусилля*.

ROZPRASZAĆ, -am, -asz, *недок*., **ROZPROSZYĆ**, -szę, -szysz, *док*., *книжн*. 1. Ослабляти, робити розсіяним (ступінь вияву сили, енергії чогось); розсіювати. *Rozpraszać fale dźwiękowe. Elektrony przestały absorbować i rozpraszać światło*. 2. = **розпорошувати 3**. *Wojna rozproszyła po świecie naszą rodzinę*. 3. ~ **розпорошувати 4**. *Rozpraszać głosy. Rozpraszać swoje siły. Rozpraszać środki pomocowe. Rozproszył oddział partyzancki na kilka mniejszych, dzięki czemu wyszedł obronną ręką z okrążenia*. 4. Розганяти в бою. *Rozproszyć oddział nieprzyjaciela*. 5. Примушувати розійтися, розбігтися, розлетітися в різні боки; примушувати зникнути, розвіятися, розсіятися (туман, темряву, хмару і т. ін.); розганяти. *Rozproszyć demonstrantów, tłum, zbiegowisko. Wietrzyk rozproszył gęsty dym*. 6. *перев. недок*. Заважати, не давати змоги зосередитися. *Odgłosy zza ściany rozpraszały uwagę piszącego. Migające za oknem światło rozpraszało go, nie pozwalało się skoncentrować na pracy*. 7. *перен*. Розвіювати сумніви, недовіру, побоювання і т. ін. *Rozpraszać czyjeś wątpliwości, strach, nieufność. Rozproszyć czyjeś niczym nieuzasadnione obawy*. 8. Легко освітлювати темряву (про джерела світла). *Księżyc słabo rozpraszał ciemności*.

РОЗПРА́ВА – ROZPRAWA

РОЗПРА́ВА, -и, *ж*. Фізичне або моральне покарання за щось. *Кривава розправа. Розправа над демонстрантами, мирними мешканцями. Чинити розправу. Боятися розправи*.

ROZPRAWA, -y, *ж*., *книжн*. 1. *мн*., *рідко*. Дебати, дискусія, обговорення, розгляд. *Od starożytności toczyły się rozprawy na temat właściwości form bytów*. 2. = **розправа**. *Krwawa rozprawa. Rozprawa nad*

kandydaturami jest niedopuszczalna. Rozprawa nad uczestnikami powstania listopadowego. Rozprawa reżimu nad niezależnymi dziennikarzami. Do rozprawy z Persami Gordian III przystąpił w 242 r. 3. Дослідження, розвідка, дисертація. *Rozprawa na temat nowych zastosowań półprzewodników. Rozprawa o sensie życia. Rozprawa z językoznawstwa. Rozprawa doktorska, habilitacyjna. Publiczna obrona rozprawy. Napisać, przygotować rozprawę. Dyskusja nad rozprawą.* 4. *юр.* Судовий розгляд; судове засідання. *Jawna, tajna rozprawa. Stawić się na rozprawę. Rozprawa o zawłaszczenie mienia. Otworzyć, zamknąć rozprawę. Przerwać rozprawę. Odłożyć, odroczyć rozprawę. Utajnić przebieg rozprawy.*

РОЗПРА́ВИТИ – див. **РОЗПРАВЛЯ́ТИ**

РОЗПРАВЛЯ́ТИ, РОЗПРА́ВИТИ – ROZPRAWIAĆ

РОЗПРАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **РОЗПРА́ВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. Розпрямляти, розрівнювати, розгладжувати щось скручене, зім'яте, нерівне; *пол.* rozprostowywać. *Розправляти зіжмаканий папір. У вазі квітка розправила зів'яле листя. Розправляти на собі плащ.* 2. Випрямляти, розгинати, випростовувати щось; *пол.* rozprostowywać. *Він вийшов з машини і нарешті міг розправити руки й ноги.*

ROZPRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, *книжн.* Говорити, розповідати; дискутувати. *Rozprawiać o polityce, o dawnych czasach. Zawsze rozprawiał o najpoważniejszych sprawach, o życiu, miłości, śmierci. Z ożywieniem rozprawiał o swych planach na przyszłość. Sokrates z pasją rozprawiał o filozofii.*

РОЗПУСКА́ТИ, РОЗПУСТИ́ТИ – ROZPUSZCZAĆ, ROZPUŚCIĆ

РОЗПУСКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗПУСТИ́ТИ**, -ущу́, -у́стиш, *док.* 1. Відпускати (всіх чи багатьох), звільнивши від виконання якихось завдань, обов'язків; звільняти з роботи, служби; давати можливість розійтися, розбігтися, роз'їхатися в різні боки. *Розпустити працівників через свято.* 2. Припиняти діяльність якоїсь організації, установи, виборного органу і т. ін.; ліквідувати. *Розпустити раду колективу.* 3. *розм.* Не перешкоджати текти. *Розпускати сльози.* 4. Широко, в усі боки розкидатися, простягатися, займаючи великий простір. *Дерево розпустило гілки до паркана.* 5. Послабляти, попускати, роблячи не туго затягнутим; давати можливість вільно спадати, не стягуючи, не скріплюючи (волосся і т. ін.); тягнучи нитку, розмотувати або розплітати щось; розпорюючи шви, складки, робити просторішим (одяг). *Розпустити вузол. Розпустити светра. Розпускати косу. Розпустити складки на спідниці.* 6. Розгортати, розкривати щось згорнуте, складене. *Розпускати листя. Розпускати пазурі.* 7. *перен.* Послаблюючи вимогливість до когось, контроль за кимось, дозволяти йому не стримуватися у виявленні своїх почуттів, настрою і т. ін. *Розпускати себе.* 8. Розповідати, повідомляти всім чи багатьом; поширювати (чутки, новини, брехню і т. ін.). *Розпускати плітки.* 9. *розм.* Перетворювати щось на рідину; розплавляти, розтоплювати; розчиняти в рідині, розбавляти рідиною. *Розпустити свічку. Розпустити фарбу.* 10. *перев. док.*, *розм.* Розтратити щось марно. *Розпустити спадок.*

ROZPUSZCZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZPUŚCIĆ**, -puszczę, -cisz, *док.* 1. *нейтр.* ~ **розпускати 9**. *Rozpuścić cukier w kawie. Rozpuścić w wodzie tabletkę. Słońce rozpuściło śnieg.* 2. ~ **розпускати 5**. *Rozpuścić włosy.* 3. ~ **розпускати 1**. *Nauczycielka rozpuściła dzieci po polanie. Po apelu dowódca rozpuścił nasz oddział. W związku z awarią ogrzewania dyrektor rozpuścił wszystkich do domu.* 4. = **розпускати 8**. *Rozpuszczać infor-*

macje, plotki, kłamstwa, pomówienia. 5. = **розпускати 7**. *Rodzice niczego mu nie żałowali, niczego mu nie zabraniali, rozpuścili go jak dziadowski bicz. Sportowcy rozpuścili swoich kibiców sukcesami.* 6. = **розпускати 10**. *Rozpuścić całą pensję w tydzień.*

РОЗПУСТИ́ТИ – див. **РОЗПУСКА́ТИ**

РОЗП'Я́СТИ́ – див. **РОЗПИНА́ТИ**

РОЗРИВА́ТИ[1, 2], РОЗІРВА́ТИ, РОЗРИ́ТИ – ROZRYWAĆ, ROZERWAĆ, ROZRYĆ

РОЗРИВА́ТИ[1], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗІРВА́ТИ**, -зірву́, -зі́рве́ш, *док.* 1. Рвучи, розділяти на частини; роздирати; порушувати цілісність чогось. *Розривати папір, мотузку. Розірвати тканину цвяхом. Розірвати одяг, взуття. Розривати на частини. Вовки розірвали козулю. Патроном розірвало рушницю. Розірвати коло хороводу. Розірвати кільце блокади. Тишу розривають овації.* 2. *перен.* Переривати те, що пов'язує когось із кимось певними стосунками; припиняти відносини з кимось. *Розірвати контракт, угоду. Розірвати зв'язки з кимось.*

РОЗРИВА́ТИ[2], -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗРИ́ТИ**, -и́ю, -и́єш, *док.* 1. Риючи, розкидати, розгрібати щось. *Кури розривають солому.* 2. Риючи, відкидати землю, сніг, робити заглиблення, яму. *Розривати вулицю для прокладення труб.*

ROZRYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZERWAĆ**, -rwę, -rwiesz, *док.* 1. = **розривати[1] 1**. *Rozerwać pajęczynę. Rozerwać spodnie przy przechodzeniu przez płot. Moździerz rozerwał wóz. Wieloryb rozerwał sieć. Rozerwać opakowanie, kopertę, folię. Przyjazną ciszę rozerwał stukot damskich obcasów. Ze złości o mało nie rozerwała męża na strzępy.* 2. ~ **розривати[1] 2**. *Rozerwać sojusz.* 3. *тільки док., розм.* Звеселяти, давати втіху. *Nic go nie mogło rozerwać.*

ROZRYĆ, -ryję, -ryjesz, *док.* 1. = **розривати[2] 1**. *Dziki rozryły kopiec.* 2. = **розривати[2] 2**. *Koparki rozryły ulicę.*

РОЗРИ́ТИ – див. **РОЗРИВА́ТИ**

РОЗРОБИ́ТИ – див. **РОЗРОБЛЯ́ТИ**

РОЗРО́БЛЮВАТИ – див. **РОЗРОБЛЯ́ТИ**

РОЗРОБЛЯ́ТИ, РОЗРО́БЛЮВАТИ, РОЗРОБИ́ТИ – ROZRABIAĆ[1, 2], ROZROBIĆ

РОЗРОБЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш і **РОЗРО́БЛЮВАТИ**, -юю, -юєш, *недок.*, **РОЗРОБИ́ТИ**, -роблю́, -ро́биш, *док.* 1. Старанно обмірковуючи всі деталі, складати, створювати щось; розвивати, вдосконалювати; *пол.* opracowywać. *Розробляти проект будови, програму дій, розклад занять, курс лекцій. Розробити теорію.* 2. Виконувати роботу з добування корисних копалин. *Розробляти поклади руди.* 3. Робити придатним для використання, проводячи роботу; обробляти. *Розробляти просіку в лісі.*

ROZRABIAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, *розм.* 1. Пустувати, бешкетувати. *Maluch, dziecko rozrabia. Ty urwisie, znowu rozrabiasz.* 2. Плести інтриги, під'юджувати, підбурювати, вносити неспокій, розлад. *Przestań rozrabiać, skończ ze swoimi intrygami.*

ROZRABIAĆ[2], -am, -asz, *недок.*, **ROZROBIĆ**, -bię, -bisz, *док.* Змушувати розчинитися в чомусь; розводити борошно рідиною, приготовляючи тісто; розчиняти. *Rozrabiać ciasto, farbę, masę szpachlową, klej, wapno, beton. Rozrabiać farbę wodą. Zaprawę klejową można rozrabiać kielnią.*

РОЗШИВА́ТИ, РОЗШИ́ТИ – ROZSZYWAĆ, ROZSZYĆ

РОЗШИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **РОЗШИ́ТИ**, -и́ю, -и́єш, *док.* 1. Оздоблювати вишивкою; вишивати. *Розшивати скатертину, рушника, сорочку. Розшивати орнаментом, квітами. Розшивати шовком, муліне.* 2. *рідко.* Розпорювати по шву щось зшите. *Розшивати сукню, сорочку.* 3. Роз'єднувати, розділяти в місцях скріп-

день. *Розшивати зошит на окремі аркуші.* 4. *буд.* Вирівнювати шви, місця з'єднань, скріплень. *Розшивати цегляну кладку.*

ROZSZYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZSZYĆ**, -szyję, -szyjesz, *док.* 1. Вшивати вставки тканини. *Rozszyć spódnicę.* 2. = **розшивати** 3. *Rozszywać książkę.*

РОЗШИ́ЙТИ – див. **РОЗШИВА́ТИ**

РОЗ'ЯСНИ́ТИ – див. **РОЗ'ЯСНЯ́ТИ**

РОЗ'Я́СНЮВАТИ – див. **РОЗ'ЯСНЯ́ТИ**

РОЗ'ЯСНЯ́ТИ, РОЗ'Я́СНЮВАТИ, РОЗ'ЯСНИ́ТИ – ROZJAŚNIAĆ, ROZJAŚNIĆ

РОЗ'ЯСНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш і **РОЗ'Я́СНЮВАТИ**, -юю, -юєш, *недок.*, **РОЗ'ЯСНИ́ТИ**, -ясню́, -я́сниш, *док.* Робити щось ясним, зрозумілим; пояснювати; *пол.* wyjaśniać. *Роз'ясняти теоретичний матеріал. Роз'яснювати щось дитині, учням, студентам.*

ROZJAŚNIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **ROZJAŚNIĆ**, -nię, -nisz, *док.* 1. Робити яснішим, світлішим, освітлювати. *Nagle lampa rozjaśniła panującą w pokoju ciemność. Błyskawica rozjaśniła mrok.* 2. Освітлювати волосся фарбою. *Rozjaśnić włosy.* 3. Освітлювати, надавати привітного вигляду (про обличчя, очі, чоло тощо). *Myśl o wakacjach rozjaśniła mu twarz. Pewność zwycięstwa rozjaśniła jego oczy. Uśmiech rozjaśnił jego ponure oblicze.*

РОМАНІ́СТ[1, 2] – ROMANISTA

РОМАНІ́СТ[1], -а, *ч.* Письменник, який створює романи; автор романів. *Романіст Б. Прус.*

РОМАНІ́СТ[2], -а, *ч.* 1. Фахівець з романської філології. *На конгрес романістів від нашого факультету поїхали викладачі італійської та французької мов.* 2. Фахівець з римського права. *Романіст написав статтю про права рабовласників у Стародавньому Римі.*

ROMANISTA, -y, *ч.* 1. = **романіст[2]** 1. *Romanista i germanista w jednej osobie.* 2. Студент, що навчається на факультеті романістики або випускник факультету романістики. *Student romanista.*

РОМА́НС – ROMANS

РОМА́НС, -у, *ч.* Невеликий за обсягом музично-поетичний твір ліричного змісту для сольного співу з інструментальним акомпанементом. *Українські романси. Співати романс.*

ROMANS, -u, *ч.* 1. *літ.* Роман з любовною інтригою. *Zaczytywała się romansami.* 2. Роман, любовна пригода. *Dyrektor ukrywał przed żoną swój romans z sekretarką.* 3. = **романс**. *Cygańskie romanse.*

РО́НДО, РОНДО́[1, 2] – RONDO[1, 2, 3]

РО́НДО, *невідм.*, *с.* Музична п'єса, для якої характерне кількаразове повторювання основної музичної теми (рефрену). *Грати рондо на фортепіано. П'єса написана у формі рондо.*

РОНДО́[1], *невідм.*, *с.* Строфічна організація вірша з тематичними повторами. *Форма рондо виникла в середньовічній французькій поезії.*

РОНДО́[2], *невідм.*, *с.* 1. Закруглений з різкими потовщеннями рукописний або друкований шрифт. *Писати, друкувати шрифтом рондо.* 2. Перо з широким тупим кінцем для такого письма. *Купити рондо.*

RONDO[1], -a, *с.* 1. Криси капелюха. *Kapelusz z opuszczonym, wywiniętym rondem.* 2. = **рондо[1]**. *Wiersz w formie ronda.* 3. ~ **ро́ндо**. *Wariacje w formie ronda.*

RONDO[2], -a, *с.* Кругла площа. *Wjechać na rondo.*

RONDO[3], -a, *с.*, *заст.* ~ **рондо[2]** 2. *Pisać rondem.*

РОПА́ – ROPA

РОПА́, -и́, *ж.* 1. Соляний розчин високої концентрації. *Робити ропу для квашення огірків.* 2. Насичена солями вода солоних озер. *Ропа кримських озер. Випарювати сіль із ропи.*

ROPA, -y, *ж.*, *тільки одн.* 1. Густа рідина жовтувато-зеленого кольору, з неприємним запахом, яка утворюється внаслідок гнійного запалення; гній. *Wokół rany zebrała się ropa.* 2. Мінеральна рідка оліїста горюча речовина темнобурого або чорного кольору, що залягає в надрах землі та використовується як паливо, а також як сировина для одержання ряду цінних продуктів (гасу, бензину і т. ін.); нафта. *Z szybu trysnęła ropa.*

РОСТИ́ТИ – ROŚCIĆ

РОСТИ́ТИ, рощу́, рости́ш, *недок.* 1. Вирощувати, розводити щось. *Ростити курчат.* 2. Ходити за кимось, доглядати когось, турбуючись про здоров'я, виховання, розвиток, харчування і т. ін. *Ростити дітей.* 3. *перен.* Безперервно збільшувати кількість, обсяг, розмір і т. ін.; посилювати, зміцнювати щось. *Ростити силу.*

ROŚCIĆ, roszczę, -cisz, *недок.*, *книжн.* Пред'являти претензії, претендувати на щось. *Rościć pretensje do tronu. Rościć sobie prawo do pouczania kogoś. Wierzyciele mogą rościć prawa do majątku współmałżonka.*

РО́ТА – ROTA[1, 2]

РО́ТА, -и, *ж.* Військовий підрозділ, що входить до складу батальйону. *Рота солдатів, бійців.*

ROTA[1], -y, *ж.* У Польщі XVI–XVII ст. – основна організаційна й тактична одиниця піхоти, що налічувала від 80 до 230 солдатів. *Rota zaciężna. Pułk dzielił się na roty, roty zaś na sotnie.*

ROTA[2], -y, *ж.* Текст присяги. *Rota przysięgi, ślubowania. Wygłosić, powtórzyć słowa roty.*

РУЙНУВА́ТИСЯ – RUJNOWAĆ SIĘ

РУЙНУВА́ТИСЯ, -ується, *недок.* 1. Ламаючись, розбиваючись і т. ін., розвалюватися; перетворюватися на руїни. *Руйнується будинок, стіна. Руйнуватися через землетрус, вибух, від землетрусу, вибуху.* 2. Розпадатися, змінювати свою будову, свій склад; розпадатися під дією води, вітру, мікроорганізмів. *Дерев'яна альтанка поступово руйнувалася від частих дощів.* 3. *перен.* Знищуватися, зникати, гинути. *Руйнувалася відпрацьована методика навчання. Руйнується стара система товарообміну. Його кар'єра руйнується через ці доноси.* 4. *перен.* Розладнуватися, підриватися, слабнути (про здоров'я). *Організм, тіло, здоров'я руйнується.*

RUJNOWAĆ SIĘ, -nuję się, -nujesz się, *недок.*, *книжн.* Витрачатися; видавати на щось дуже багато грошей. *Rujnować się na wystawne przyjęcia, hulanki. Zupełnie stracił dla niej głowę – rujnował się na kwiaty i prezenty, a ona tylko śmiała się z niego.*

РУТЕНІ́ЗМ – RUTENIZM

РУТЕНІ́ЗМ, -у, *ч.* Те саме, що **галицизм**, **галичанізм** – мовна одиниця, що поширена у західноукраїнській мовно-літературній практиці. *Вживати рутенізми.*

RUTENIZM, -u, *ч.* Мовна одиниця, запозичена або скалькована зі східнослов'янських мов, передусім з української мови. *Słowa zapożyczone z języka ukraińskiego określa się mianem rutenizmów lub ukrainizmów.*

РУТИ́НА – RUTYNA

РУТИ́НА, -и, *ж.* Консерватизм, застій, відсталість; побоювання змін. *Треба сміливо відкидати рутину і йти вперед.*

RUTYNA, -y, *ж.*, *тільки одн.* 1. Вправність, навичка, досвід. *Nabrać rutyny. Dzięki długoletniej rutynie mógł bezbłędnie dokonać diagnozy każdego przypadku.* 2. ~ **рутина**. *Popaść w rutynę. Walczyć, zerwać z rutyną. Przełamać rutynę.*

С

САМОХІД – SAMOCHÓD

САМОХІД, *ч.* 1. *род.* -хода. Назва деяких машин і транспортних засобів із власною тягою. *Трактор є різновидом самохода.* 2. *род.* -хода. Гармата на танковому шасі з власною тягою; самохідка. *Стріляти із самохода.* 3. *род.* -ходу, *спец.* Автоматичний рух машини або її частини. *Самохід лічильника.*

SAMOCHÓD, -chodu, *ч.* Автомобіль. *Samochód ciężarowy, osobowy. Samochód wyścigowy. Karoseria, maska samochodu. Jechać samochodem. Prowadzić samochód. Ubezpieczyć samochód. Wypożyczyć samochód.*

САНДАЛ – SANDAŁ

САНДАЛ, *ч.* 1. *род.* -а. (*Pterokarpus*). Вічнозелене тропічне дерево, ароматична речовина якого багата на ефірну олію; *пол.* sandałowiec. *Сандал росте в Індії та Австралії.* 2. *род.* -у. Кристалічна речовина, яку одержують із деревини цієї рослини. *Запах сандалу.* 3. *род.* -у. Барвник червоного або жовтого кольору, який одержують з деревини цього дерева. *Фарбувати сандалом.*

SANDAŁ, -a, *перев. мн.* Сандаля. *Zgubić sandał. Prąd rzeki porwał mu sandała. Latem chodził wyłącznie w sandałach.*

САНІТАРКА[1,2] – SANITARKA

САНІТАРКА[1], -и, *ж.* Жін. до **санітар** – особа молодшого медичного персоналу в лікарні, госпіталі, яка доглядає хворих і поранених, прибирає в приміщеннях тощо; рядовий медичної служби в армії, що надає пораненим першу допомогу і виносить їх з поля бою; *пол.* salowa; sanitariuszka. *Ретельна, старанна, дбайлива санітарка. Працювати санітаркою.*

САНІТАРКА[2], -и, *ж.*, *розм.* В армії – автомашина для перевезення хворих і поранених, для лікування їх у дорозі. *Їде, прибуває санітарка. Лікувати хворих, перев'язувати поранених у санітарці.*

SANITARKA, -i, *ж.* Автомобіль (рідше – літак, поїзд, вагон), відповідно обладнаний, пристосований для перевезення хворих чи поранених. *Polonez sanitarka. Ranny leżał nieprzytomny w sanitarce. Sanitarki dla wojska mają klimatyzację, obniżony poziom hałasu, odpowiednie oświetlenie, łączność z kierowcą i wiele innych udogodnień.*

САПАТИ, САПАТИ – SAPAĆ, SAPNĄĆ

САПАТИ, -аю, -аєш, *недок.* 1. Голосно, важко дихати; відхекуватися. *Спортсмен важко сапав.* 2. *перен.* Утворювати звуки, подібні до важкого дихання, випускаючи газ, пару. *З труби сапала пара.*

САПАТИ, -аю, -аєш, *недок.* Підпушувати ґрунт і виполювати бур'ян, користуючись сапою. *Сапати буряки, городину. Вони цілий день сапали.*

SAPAĆ, -pię, -piesz, *недок.*, **SAPNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* = **сапати 1**. *Ciężko sapać.*

СВАВОЛЯ – SWAWOLA

СВАВОЛЯ, -і, *ж.* 1. Необмежена влада, відсутність законності, справедливості; безкарність; свавілля. *Анархічна, розбійницька сваволя. Сваволя тирана, деспота.* 2. Схильність діяти на власний розсуд, не зважаючи на волю й думку інших; самовільна поведінка, самовільний вчинок; свавілля. *Індивідуалістична сваволя. Сваволя творця.* 3. Стихійність, бурхливість; безконтрольність; свавілля. *Сваволя натовпу. Сваволя бурі.*

SWAWOLA, -i, *ж.*, *книжн.* 1. Безтурботні веселощі, пустощі. *Jedzą, piją, lulki palą, Tańce, hulanka, swawola* (А. Міцке-

вич). 2. = **сваволя 2.** *Wolność nie może być rozumiana jako swawola. Niedopuszczalna jest swawola bądź opieszałość w podejmowaniu czynności służbowych. Ukrócić swawolę mediów.*

СВАТ – SWAT

СВАТ, -а, *ч.* 1. Людина, яка сватає обрану особу з кимось. *Засилати, посилати, слати сватів. Бути сватом (за свата). Чекати (на) сватів.* 2. Староста у весільному обряді. *На весіллі сват сидів біля молодих.* 3. Батько одного з подружжя щодо батьків другого. *Мати запросила свата в гості.*

SWAT, -a, *ч.* 1. = **сват 1.** *Być czyimś, być komuś swatem. Młodego, który przychodził na spotkanie ze swatem, do domu wpuszczano dopiero po chwili przekomarzań. Był tak nieśmiały, że poprosił kolegę o to, by był jego swatem. Mimo woli stał się swatem, gdy przedstawił swą dziewczynę Piotrkowi, który bez skrupułów odbił mu ją.* 2. *тільки мн.* Сватання. *Udane swaty.*

СВИ́НКА[1, 2] – ŚWINKA

СВИ́НКА[1], -и, *ж.* 1. Зменш.-пестл. до **свиня**; самка (молода) ссавців роду свинячих. *Рожева, гарна свинка.* 2. (*Cavia porcella*). Невелика безхвоста тварина ряду гризунів, що має біле чи біле з чорними або жовтими плямами забарвлення. *Морська свинка.* 3. Рід гри, під час якої намагаються загнати палицею дерев'яну кульку в ямку чи ямки; дерев'яна кулька, яку ганяють палицею в цій грі. *Грати у свинку.* 4. *перев. мн.*, *бот.*, *розм.* (*Xanthium L.*). Рослина родини складноцвітих, що має довгасті плоди, вкриті колючками; з її листя і коріння добувають жовту й зелену фарби. *Рвати свинки.* 5. (*Curculioni*) *ент.*, *розм.* Комаха родини жуків з довгим хоботком; небезпечний шкідник рослин; довгоносик. *Винищувати свинок.* 6. *мет.* Зливок металу у вигляді довгастого бруска; болванка; чушка. *Розплавити свинку.*

СВИ́НКА[2], -и, *ж.*, *мед.* Дитяча інфекційна хвороба – запалення привушної залози; епідемічний паротит. *Хворіти на свинку.*

ŚWINKA, -i, *ж.* 1. = **свинка[1] 1.** *Ryjek świnki. Babcia kupiła na bazarze dwie świnki na chów.* 2. *пестл.* Про дитину, яка забруднилася. *Wyłaź z tej kałuży, świnko.* 3. = **свинка[1] 2.** *Nie zauważył i niechcący przydusił ramieniem swoją ulubioną świnkę morską. Hodował rasowe świnki, a także chomiki, myszoskoczki, szczury.* 4. = **свинка[2]**. *Zachorować na świnkę.* 5. (*Chondrostoma nasus*). Риба з видовженим до 50 см тілом, яка живе в чистих бистрих річках Центральної Європи; подуст звичайний. *W rzece pływały świnki i okonie.* 6. Вид простої картярської гри. *Grać w świnkę.* 7. *іст.* Золота царська монета номіналом п'ять рублів. *Na początku XX wieku pięciorublową złotą monetę nazywano świnką.*

СВИ́НСТВО – ŚWIŃSTWO

СВИ́НСТВО, -а, *с.*, *розм.* 1. Бруд, неохайність; відсутність культурних навичок, невігластво. *Вихователь покарав хлопців за свинство в кімнаті.* 2. Непорядний, низький вчинок; нечесна, підступна поведінка; неподобство. *Плагіат – це свинство.*

ŚWIŃSTWO, -a, *с.*, *розм.* 1. ~ **свинство 2.** *Zrobić komuś świństwo. Nie puścisz mu chyba płazem tego świństwa.* 2. Неякісна або несмачна їжа, напої, ліки і т. ін. *Nigdy w życiu nie jadłem jeszcze takiego świństwa. Menele pili na ławce jakieś świństwa. Napchali do tej kiełbasy jakiegoś świństwa. Nażarł się jakiegoś świństwa i teraz boli go brzuch.* 3. Те, що викликає огиду, відразу або роздратування, гнів. *Ta gazeta to świństwo. Jakiś żartowniś obsmarował klamkę lepkim świństwem. Zostaw to świństwo, nie zbieraj wszystkich śmieci po drodze. W powietrzu już unosiła się siarka i inne świństwa. Męczyła go grzybica nóg, nie wiedział już jak poradzić sobie z tym świń-

stwem. Usuwamy wirusy, trojany i inne świństwa. 4. *тільки мн.* Двозначні непристойності, вульгарні жарти і т. ін. *Tylko ci świństwa w głowie. Opowiadać świństwa.*

СВИСТÓК – ŚWISTEK, ŚWISTAK

СВИСТÓК, -тќа, *ч.* 1. Пристрій для свисту; *пол.* gwizdek. *Дитячий, спортивний свисток. Пластмасовий, металевий свисток. Купити свисток.* 2. Свист, утворюваний таким пристроєм; *пол.* świst, gwizd. *Пролунав свисток судді. Свисток паровоза.*

ŚWISTEK, -tka, *ч.* Клаптик, шматок паперу. *Rozłożyć, rozwinąć świstek. Wyciągnąć, schować świstek. Zapisać, zanotować, nabazgrać coś na świstku. Zanotować numer telefonu na świstku papieru.*

ŚWISTAK, -a, *ч.* (*Marmota marmota*). Великий гризун, товстий і незграбний, що живе в степу в норах; з ранньої осені до весни впадає в сплячку; цінний своїм хутром; бабак. *Świstaki powychodziły z nor.*

СВІ́ДЧЕННЯ – ŚWIADCZENIE

СВІ́ДЧЕННЯ, -я, *с.* 1. Факт, річ, обставина, що підтверджують щось; *пол.* świadectwo. *Ця картина – свідчення його таланту. Видання донедавна заборонених книжок стало свідченням нових процесів у житті суспільства.* 2. Повідомлення про щось, підтвердження чогось очевидцем або компетентною в певній справі людиною; *пол.* świadectwo. *Існують свідчення того, що ця подія відбулася наприкінці XIX ст. Свідчення відомого вченого підтверджують цей факт. За свідченням судового експерта, швидкість автомобіля на повороті перевищувала 140 кілометрів на годину.* 3. Давання показань на суді або на допиті; показання свідка. *Давати, слухати свідчення в суді.*

ŚWIADCZENIE, -a, *с.* 1. = **свідчення 3.** *Fałszywe świadczenie przeciwko komuś niewinnemu jest wielkim złem.* 2. Виконання, надання послуг. *Świadczenie usług krawieckich, telekomunikacyjnych. Świadczenie usług w zakresie ochrony mienia.* 3. Допомога (*зі словами* **pomoc, dobrodziejstwo, przysługa**). *Świadczyć pomoc prawną. Świadczył nieocenione przysługi partyzantce. Najokrutniejszym dla niego okazał się człowiek, któremu same dobrodziejstwa świadczył.* 4. Обов'язок, зобов'язання виконання чогось або виплати на чиюсь користь; також те, що є предметом таких зобов'язань. *Świadczenia socjalne, emerytalne. Świadczenia na rzecz matek samotnie wychowujących dzieci.* 5. *юр.* У цивільному праві – обов'язки боржника. *Przedmiotem umowy poręczenia jest obowiązek spełnienia świadczenia dłużnika przez poręczyciela.*

СВІ́ДЧИТИ – ŚWIADCZYĆ

СВІ́ДЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*, *книжн.* 1. Будучи свідком чи обізнаною у певній справі особою, підтверджувати істинність, правильність чогось. *Як свідчать історики, війна почалася через дрібницю.* 2. Бути, слугувати свідченням, доказом чогось; доводити щось. *Останні дані свідчать про збільшення прибутковості українських підприємств.* 3. Давати показання на суді або допиті як свідок. *Право не свідчити проти себе.*

ŚWIADCZYĆ, -czę, -czysz, *недок.* 1. = **свідчити 2.** *Mała liczba czerwonych krwinek może świadczyć o anemii. Wypieki na twarzy świadczą o gorączce.* 2. = **свідчити 3.** *Świadczyć za kimś, przeciw komuś. Świadczyć w sądzie.* 3. Виконувати, надавати послуги. *Świadczyć usługi fotograficzne.* 4. Робити комусь добро, допомагати (*зі словами* **pomoc, dobrodziejstwo, przysługa**). *Świadczyć dobrodziejstwa, przysługi.*

СВІ́ЙСЬКИЙ – SWOJSKI

СВІ́ЙСЬКИЙ, -а, -е. 1. Який живе при людях, не дикий (про птахів, тварин). *Свійські птахи, тварини. Свійська качка. Свійський гусак. Свійська коза.* 2. *розм.* Звичний. *Свійська обстановка.*

SWOJSKI, -a, -ie, *книжн.* 1. Місцевий, характерний для даного середовища, регіону, краю; рідний. *Swojskie widoki. Swojskie klimaty. Artystów podniecała nowa władza, że taka prosta, przystępna i swojska. W lokalu można odetchnąć swojską atmosferą, wśród kresowych sprzętów, haftów i plecionek.* 2. Домашній, власного виробництва. *Swojski chleb. Swojska kiełbasa.*

СВІТ – ŚWIT

СВІТ, -у, *ч.* 1. Сукупність усіх форм матерії як єдине ціле; всесвіт. *Геоцентрична система світу.* 2. Окрема частина всесвіту. *Інший світ.* 3. Земна куля, Земля з усім, що на ній є; усе живе; все навколишнє; все, що оточує людину. *Навколишній світ. Флора, фауна світу. Світ природи.* 4. *який, чого.* Оточення – суспільство, люди; людське суспільство, об'єднане певними соціальними, культурно-історичними та етнографічними ознаками; лад, устрій, спосіб життя. *Світ людей. Капіталістичний світ.* 5. *який, чого.* Певна галузь, сфера явищ природи; сукупність якихось явищ, предметів, що оточують людину; певне коло явищ психічного життя (почуттів, переживань, уявлень і т. ін.). *Світ рослин. Світ книжок. Світ емоцій.* 6. Певна галузь, сфера діяльності людей; коло людей, об'єднаних спільністю професії, належністю до якогось середовища і т. ін. *Світ селян. Світ учених.* 7. Обмежене коло людей, що становить вищий прошарок привілейованих класів. *Належати до світу.*

ŚWIT, -u, *ч.*, *книжн.* 1. Пора доби перед сходом сонця, коли починає розвиднятися; початок ранку; освітлення, забарвлення неба над горизонтом у цей час; ранкова зоря; світанок. *Bladym świtem wyruszyli w dalszą drogę. Wrócił o świcie.* 2. *чого, перен.* Початок, ранній період, зародження чогось; зоря. *Świt dziejów ludzkości.*

СВІ́ТЛИЙ – ŚWIATŁY

СВІ́ТЛИЙ, -а, -е. 1. Який випромінює яскраве світло (про джерело світла). *Світла лампа.* 2. Добре освітлений, наповнений світлом; добре освітлюваний денним світлом (про приміщення). *Світла площа. Світла кімната.* 3. Не темного кольору; менш насичений порівняно з основним кольором. *Світла фарба. Світлі очі.* 4. Чистий, прозорий (про рідину, скло і т. ін.). *Пляшка зі світлого скла.* 5. Високий, ясний, чистого тембру (про голос, звуки і т. ін.). *Світлий голос. Світлий сміх.* 6. *перен.* Нічим не засмучений; радісний, щасливий; приємний (про почуття, настрій); осяяний внутрішнім світлом (про обличчя, чоло). *Світле почуття. Світлий погляд.* 7. *перен.* Нічим не затьмарений; спокійний; який виражає умиротворення, заспокоєність, упокорення. *Світла усмішка. Світлий спокій.* 8. *перен.* Який має високі моральні характеристики; шляхетний; який виражає чистоту, щирість почуттів, прагнень; *у знач. ім.* **світле**, *с.*; символ істини, розуму, освіти або радості, щастя. *Світла людина. Ця музика передає все світле в людині.* 9. *перен.* Ясний, логічний, чіткий (про розум, думки і т. ін.). *Світлий розум.* 10. *заст.*, *нар.-поет.* Вживається як постійний епітет (зазвичай зі сл. **цар, князь, боярин**, а також зі сл. **рай**); вельможний, знатний. *Світлий князь.*

ŚWIATŁY, -a, -e, *книжн.* Освічений, з широким кругозором, а також характерний для такої особи, групи осіб; такий, що засвідчує наявність цих рис в когось. *Światły człowiek. Powoli zaczęła kiełkować światła idea zniesienia niewolnictwa. Światłe ideały. Światłe rządy.*

СВІТЛИ́ЦЯ – ŚWIETLICA

СВІТЛИ́ЦЯ, -і, *ж.* 1. Світла, парадна кімната в будинку. *Вони приймають гостей тільки у світлиці.* 2. *рідко.* Кімната в

будинку. *Спати у світлиці.* 3. Невелика кімната у верхній частині будинку. *Піднятися до світлиці.*

ŚWIETLICA, -у, *ж.* Заклад, що створює умови для розвитку зацікавлень та відпочинку після роботи, навчання; також приміщення такого закладу; клуб. *Świetlica szkolna, osiedlowa, harcerska. Świetlica szachowa. Świetlica zakładowa. Odrabiać lekcje, bawić się, nudzić się w świetlicy. Spotykać się w świetlicy.*

СВОЯ́К – SWOJAK

СВОЯ́К, -а, *ч.* 1. Брат дружини. *Сьогодні він зустрів свояка Михайла.* 2. Чоловік сестри дружини. *За столом дружина сіла біля своєї сестри, а я – біля свояка, її чоловіка Євгена.* 3. *розм.* Своя, близька людина. *На іменини зібралися самі свояки – родина та найкращі друзі.*

SWOJAK, -а, *ч.*, *розм.* 1. ~ **свояк 3**. *Traktowali go jak swojaka.* 2. Земляк. *Spotkał w Londynie swojaka.*

СВЯТИ́НЯ – ŚWIĄTYNIA

СВЯТИ́НЯ, -і, *ж.* 1. Місце, предмет релігійного поклоніння. *Ця ікона – національна святиня.* 2. *заст.* Храм. *Щонеділі десятки людей сходилися до святині, що височіла на горі.* 3. *перен.*, *уроч.* Щось особливо дороге, глибоко шановане; те, що зберігають з любов'ю і пошаною. *Цей музейний комплекс став святинею нашого народу.*

ŚWIĄTYNIA, -і, *ж.*, *книжн.* 1. ~ **святиня 2**. *Świątynia gotycka. Świątynia Zeusa. Budować, stawiać, wznosić świątynię. Zburzyć, zniszczyć, zrównać z ziemią świątynię.* 2. *перен.* Місце, в якому культивуються високі духовні цінності. *Świątynia sztuki, wiedzy.*

СЕКВЕ́НЦІЯ – SEKWENCJA

СЕКВЕ́НЦІЯ, -ї, *ж.*, *муз.* 1. Повторення того самого наспіву на різних ступенях висхідної або спадної гами. *Застосування композитором секвенції.* 2. Різновид середньовічних католицьких культових пісень. *Співати секвенцію.*

SEKWENCJA, -і, *ж.* 1. *книжн.* Послідовність, черговість. *Sekwencja wydarzeń.* 2. Драматургічно завершений фрагмент фільму; епізод. *Sekwencje batalistyczne, plenerowe. Kolejne sekwencje filmu.* 3. = **секвенція 1**. *Utwór z sekwencją.* 4. = **секвенція 2**. *Wysłuchać sekwencji.*

СЕКРЕ́Т[1, 2] – SEKRET

СЕКРЕ́Т[1], -у, *ч.* 1. Те, що не відоме нікому; що не підлягає розголошенню, що приховується від інших; таємниця. *Мати свої секрети. Зберігати секрет. Видавати, розкривати секрет. Це її секрет. Секрет природи, життя.* 2. Прихована причина. *Секрет її молодості. Секрет успіху.* 3. Невідомий, непідвладний комусь іншому або ще не відкритий прийом, спосіб (одержання, виготовлення чогось). *Опановувати секрети філософії, шиття, дугового зварювання. Виробничі секрети.* 4. Потайний пристрій у механізмах, предметах домашнього вжитку. *Замок, скринька із секретом.* 5. *військ.* Додатковий сторожовий пост із кількох осіб, виставлений таємно на найбільш небезпечних підступах з боку противника. *Попередити секрети про новий пароль.*

СЕКРЕ́Т[2], -у, *ч.*, *фізіол.* Специфічний продукт, що його виділяють залози людини й більшості тварин. *Секретом є жовч, слина, шлунковий сік.*

SEKRET, -u, *ч.*, *книжн.* 1. ~ **секрет[1] 1**. *Dochować, dotrzymać, strzec sekretu. Wygadać, wyjawić, zdradzić komuś sekret. Nie mieć przed kimś sekretów. Nie podoba mi się, że zrobiłeś to w sekrecie przed wszystkimi. Nie wiem dlaczego robi z tego taki wielki sekret, przecież już całe miasto plotkuje o tym. Sekrety przyrody.* 2. ~ **секрет[1] 2**. *Sekret długowieczności.* 3. ~ **секрет[1] 3**. *Posiąść sekrety alchemii.*

СЕЛЯ́НКА – SIELANKA

СЕЛЯ́НКА, -и, *ж.* Мешканка села, основним заняттям якої є робота на зем-

лі. *Стара селянка. Українська селянка. Бути селянкою.*

SIELANKA, -i, *ж.* 1. Невеличкий поетичний твір, що зображує мирне, безтурботне життя на лоні природи; ідилія. *Sielanka grecka, rzymska, staropolska.* 2. *тільки одн.* Безтурботне, щасливе, мирне життя; ідилія. *Sielanka rodzinna. Życie tutaj to sielanka. Sielanka polityczna się skończyła.*

СЕНЬЙО́Р[1, 2] **– SENIOR**

СЕНЬЙО́Р[1], -а, *ч.*, *іст.* За доби середньовіччя в Західній Європі – землевласник, феодал, який володів селянами й городянами. *Середньовічні сеньйори мали повну владу на своїй території.*

СЕНЬЙО́Р[2], -а, *ч.* Ввічливе називання, звертання до чоловіка в Іспанії, Італії, Португалії та країнах Латинської Америки. *Вони говорили про сеньйора Хуліо. Сеньйор з Апенін.*

SENIOR, -a, *ч.* 1. Найстарший за віком член родини (батько, брат). *Senior rodu.* 2. Член якогось колективу, середовища, найстарший за віком, стажем і т. ін. *Senior polskiej estrady.* 3. Людина похилого віку. *Dla seniorów nasza apteka oferuje zniżki.* 4. Дорослий спортсмен, на відміну від юніора; ветеран. *Debiutować wśród seniorów.* 5. = **сеньйор**[1]. *Senior i wasale.* 6. *іст.* Під час поділу Польщі на удільні князівства – найстарший з роду П'ястів, якому підкорялися всі інші. *Każdy senior władał dzielnicą senioralną.*

СЕПАРА́ЦІЯ – SEPARACJA

СЕПАРА́ЦІЯ, -ї, *ж.* 1. *тех.* Відокремлення однієї речовини від іншої, виділення однієї речовини зі складу іншої. *Сепарація руди, вугілля. Сепарація молока.* 2. *політ.* Відособлення, відокремлення від певної держави частини території, заселеної національною меншістю. *Сепарація регіону.*

SEPARACJA, -i, *ж.* 1 *юр.* Окреме проживання подружжя під час періоду, що перев. передує розлученню, коли ні чоловік, ні дружина не можуть укласти новий шлюб. *Żyć w separacji z mężem, z żoną. Wnieść do sądu sprawę o separację. Zaczęli chodzić ze sobą na początku września, szybko się pobrali, by po niespełna dwóch latach ogłosić separację, a później rozwód. Separacja jest często rozwiązaniem dla osób, które chcą od siebie «odpocząć».* 2. *книжн.*, *перен.* Відокремлення, ізоляція. *Separacja od przyjaciół i rodziny. Separacja od reszty świata. Cechą bałtyckiej populacji morświnów jest jej separacja od stad żyjących w Cieśninach Duńskich i Morzu Północnym. W Stanach Zjednoczonych separacja państwa od Kościoła jest dokonana za pomocą pierwszej poprawki do Konstytucji.* 3. = **сепарація 1**. *Separacja węgla, wodoru.* 4. = **сепарація 2**. *Separacja prowincji od reszty kraju.*

СИГНАТУ́РА – SYGNATURA

СИГНАТУ́РА, -и, *ж.* 1. *полігр.* Послідовна нумерація друкованого аркуша, порядковий номер, що розміщений під останнім рядком першої і третьої шпальти (сторінки) кожного аркуша. *Сигнатура полегшує брошурувати книжку.* 2. *мед.* Частина рецепта із зазначенням способу вживання ліків. *У сигнатурі зазначено, що таблетки потрібно приймати тричі на день після їди.* 3. *мед.* Копія рецепта, яка додається в аптеці до ліків, що відпускаються. *Прочитай, що написано в сигнатурі до цих ліків.*

SYGNATURA, -y, *ж.* 1. Факсиміле. *Postawić swoją sygnaturę.* 2. Шифр у бібліотечній справі, архівістиці, діловодстві, судочинстві. *Cechą rozpoznawczą sprawy jest jej sygnatura kancelaryjna. Sygnatura akt sprawy. Sygnatura książki.* 3. = **сигнатура 1**. *Wydruk bez sygnatury.* 4. *мист.* Власноручний підпис (знак) митця на своєму творі. *Portret bez sygnatury.* 5. *заст.* ~ **сигнатура 3**. *Sygnatura do mikstury.*

СИЛОС – SILOS

СИЛОС, -у, *ч.* Соковитий корм для худоби, який отримують заквашуванням подрібнених кормових рослин у спеціальних спорудах (траншеях, ямах). *Трава, солома, полова, кукурудза на силос. Готувати, зберігати силос. Споруда, башта для силосу.*

SILOS, -u, *ч.* 1. Силосна башта (яма). *Wybierać kiszonkę z silosu.* 2. Зерносховище, обладнане пристосуваннями для підіймання, сушіння, зберігання і т. ін. великої кількості зерна; елеватор. *Silos zbożowy.* 3. Ємність, резервуар для будівельних сипких матеріалів. *Silos na cement.*

СИНИЦЯ – SINICA

СИНИЦЯ, -і, *ж.* (*Parus*). Маленька співоча пташка ряду горобцеподібних з різнобарвним (перев. жовтим і синім) оперінням. *Синиця велика. Синиця блакитна. Синиця довгохвоста. Синиці поширені по всій території України.*

SINICA, -i, *ж.* 1. *бот.*, *мн.* (*Cyanophyta*). Синьо-зелені водорості. *Zakwit sinic.* 2. *тільки одн.*, *мед.* Ціаноз, синюха, синюшність. *Sinica skóry.*

СИНІЙ – SINY

СИНІЙ, -а, -е. 1. Який має забарвлення одного з основних кольорів спектра – середній між голубим і фіолетовим. *Синій колір, відтінок. Сині квіти. Сині джинси. Синє крісло.* 2. Який дуже зблід, змарнів або почервонів, набувши відтінку такого кольору (про обличчя, шкіру і т. ін.). *Він такий блідий, аж синій. Через серцевий напад у неї обличчя стало синє.*

SINY, -a, -e. Синьо-фіолетовий, інколи із сірим відтінком. *Siny obrzęk wokół oka. Sina twarz. Odejść w siną dal.*

СІКАЧ[1, 2] – SIKACZ

СІКАЧ[1], -á, *ч.* 1. Ручне знаряддя, яким січуть, рубають щось. *Сікач для м'яса. Сікач для трави, листя.* 2. Машинка, механізм для різання чогось. *Сікач силосу. Торф'яний сікач.*

СІКАЧ[2], -á, *ч.* Дорослий самець кабана або морського котика (з іклами). *На галявину вийшов старий сікач.*

SIKACZ, -a, *ч.*, *розм.*, *жарт.* Слабеньке, погане вино чи пиво; бурда. *Nasze piwo przestało być sikaczem. Narąbał się do nieprzytomności jakimś niezidentyfikowanym sikaczem.*

СІРЧИСТИЙ – SIARCZYSTY

СІРЧИСТИЙ, -а, -е. 1. Який містить сірку. *Сірчисті добрива.* 2. Який містить у своєму хімічному складі сульфур з певною кількістю оксигену. *Сірчиста кислота. Сірчистий ангідрид.*

SIARCZYSTY, -a, -e. 1. Лютий, сильний, жагучий (*перев. зі словами* **mróz, zima, uderzenie, policzek, klaps, pocałunek, przekleństwo**). *Siarczysty mróz. Siarczysta zima. Siarczyste przekleństwo. Siarczysty pocałunek.* 2. *заст.* Жвавий (про музику). *Siarczysty marsz, mazur, oberek, taniec. Siarczysta muzyka, hulanka.*

СІЧКА – SIECZKA

СІЧКА, -и, *ж.* 1. Дрібно нарізана солома або дрібно нарізане сіно, для годівлі худоби; подрібнена маса інших рослин. *Сінна, солом'яна січка. Різати солому на січку. Годувати худобу січкою.* 2. Подрібнені зерна, крупи. *Рисова, гречана січка.* 3. *розм.* Різкий вітер зі снігом у вигляді дрібних зернинок. *Снігова січка била в обличчя.*

SIECZKA, -i, *ж.*, *тільки одн.* 1. = **січка 1**. *Pszenna sieczka. Cięli słomę na sieczkę dla koni.* 2. *перен.*, *розм.* Щось позбавлене вартості, розраховане на невимогливого споживача. *Większość wypowiadanych słów to informacyjna sieczka. Niezbyt przepadam za holywoodzką sieczką. W instytutach produkuje się często bezwartościową sieczkę.*

СКАЖЕНИЙ – SKAŻONY

СКАЖЕНИЙ, -а, -е. 1. Хворий на сказ; який сказився; *пол.* wściekły. *Скажений*

пес, лис, вовк, їжак. 2. Який легко втрачає самовладання, нестримний у гніві; несамовитий, нестямний; свавільний; *пол.* wściekły. *Він такий скажений, що в гніві може і весь посуд перебити*. 3. *перен*. Дуже сильний, значний силою свого вияву; інтенсивний; дуже напружений; *пол.* wściekły; szalony. *Скажений гонор. Скажений біль. Скажена злість. Скажений темп. Скажений мороз, вітер. Скажена хуртовина, буря, спека. У мене був такий скажений тиждень, що я світу білого не бачив*.

SKAŻONY, -a, -e. 1. Забруднений отруйними або радіоактивними речовинами. *Teren skażony promieniotwórczo. Odpady skażone promieniotwórczo. Powietrze jest zanieczyszczone, woda – skażona, żywność – nafaszerowana chemią*. 2. Навмисне забруднений продукт через додавання отруйної речовини, що робить його непридатним для споживання. *Członkowie grupy przestępczej kupowali skażony spirytus jako rozpuszczalnik*. 3. *книжн*. Зіпсований, пошкоджений, спотворений. *Umysł skażony przez zbrodniczą ideologię. Każdy człowiek jest skażony jakimiś wadami. Uroda skażona kalectwem*.

СКАЗА́ТИ – SKAZYWAĆ, SKAZAĆ

СКАЗА́ТИ, скажу́, ска́жеш, *док*. 1. Передати словами думки, почуття тощо; висловитися, повідомити усно щось; промовити. *Сказати матері, другові, продавцеві. Сказати щось, про щось, за щось. Скажи, що сьогодні сталося. Сідай обідати, – сказала дружина*. 2. *перен*. Наказати, звеліти, запропонувати комусь зробити щось. *Зроби, як я сказала*. 3. *на кого, розм*. Звинуватити когось у чомусь; наговорити; донести. *Хлопець розбив чашку, а сказав на собаку*. 4. *у знач. вставн. сл.* **скажі́мо**. Уживається для пояснення, ілюстрації попереднього викладу; те саме, що **наприклад**. *Подаруй їй щось, скажімо, цукерки*.

SKAZYWAĆ, -zuję, -zujesz, *недок.*, **SKAZAĆ**, skażę, skażesz, *док*. 1. Визнаючи когось винним, встановлювати йому якусь міру покарання; засуджувати. *Skazać kogoś na rok więzienia w zawieszeniu na trzy lata. Skazać na banicję*. 2. *перен*. Прирікати когось на щось тяжке, неминуче. *Skazać kogoś na bezczynność. Skazać kogoś na śmierć cywilną. Skazać coś na zapomnienie*.

СКА́ЛКА – SKAŁKA

СКА́ЛКА, -и, *ж*. 1. Відколотий, відбитий шматок чогось твердого; осколок. *Скалка від розбитої вази. Скалка снаряда*. 2. Тонка тріска, перев. сухого дерева; тріска, якою освітлювали хати в давнину; скіпка. *Запалити скалку*. 3. Тонка, гостра трісочка, гострий відламок металу, скла і т. ін., які застряли у шкірі, тілі; скабка. *Загнати скалку в палець*. 4. Тонкий загострений довгастий кристал льоду, інею тощо. *Скалки льоду*. 5. *перен., перев. мн.* Яскраві відблиски світла, зазвичай на воді; полиски. *На воді відбивалися скалки сонячного світла*. 6. *розм., рідко, перев. мн.* Краплі жиру на поверхні рідини. *Скалки на бульйоні*. 8. Деталь прядки на верхньому веретені. *Куделя на скалці*.

SKAŁKA, -i, *ж*. Зменш. до **skała** – скеля – кам'яна брила або гора зі стрімкими схилами та гострими виступами. *To nie skały, to jakieś skałki*.

СКАСО́ВУВАТИ, СКАСУВА́ТИ – SKASOWAĆ

СКАСО́ВУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **СКАСУВА́ТИ**, -у́ю, -у́єш, *док*. Визнавати, оголошувати щось недійсним, незаконним; анулювати. *Скасувати рішення суду*.

SKASOWAĆ, -suję, -sujesz, *док*. 1. Стерти запис з магнітофонної плівки, дискети, диска тощо. *Niechcący skasował ostatnią scenę filmu z kasety VHS. Skasować dane z komputera*. 2. Зробити компостером певний знак; закомпостувати. *Znowu zapomniał skasować bilet*. 3. *розм*. Ска-

сувати, визнати щось недійсним; анулювати. *Skasować czyjś dług.* 4. *розм.* Розбити транспортний засіб. *Skasował w wypadku nowiutkiego forda.* 5. *розм.* Заробляти гроші; стягати плату. *Hydraulik skasował go na stówę.* 6. = **скасувати**. *Sąd Najwyższy skasował ten wyrok i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia.*

СКАСУВА́ТИ – див. **СКАСО́ВУВАТИ**

СКЛАД[1, 2] – SKŁAD

СКЛАД[1], -у, *ч.* 1. Відповідно обладнане місце, будівля або приміщення для зберігання чогось. *Склад будівельних матеріалів, продуктів харчування, канцелярських товарів. Зберігати щось на складі. Йти на склад.* 2. *кого, чого, з означ.* Сукупність окремих частин, які утворюють щось ціле; сукупність людей, що утворюють якийсь колектив, якусь організацію. *Хімічний склад розчину. Склад крові. Склад газу. Склад населення, керівництва, делегації.*

СКЛАД[2], -у, *ч.* 1. Будова тіла людини, тварини; статура. *Людина міцного складу.* 2. *чого, з означ.* Характерні особливості людини, спосіб викладу думок. *Склад розуму, вдачі. За складом характеру він дуже спокійний.* 3. *лінгв.* Відрізок звукового потоку мови, що складається з одного або кількох звуків і визначається зміною наростання і спаду звучності; *пол.* sylaba. *Відкритий, закритий склад. Читати по складах.*

SKŁAD, -u, *ч.* 1. = **склад[1] 2.** *Skład leku. Skład produktu. Skład powietrza. Skład zarządu spółki. Wchodzić w skład drużyny.* 2. = **склад[1] 1.** *Skład amunicji, broni. Skład odzieży. Skład materiałów budowlanych.* 3. *друк.* Сукупність набраних літер, що відтворюють якийсь текст; набір. *Skład ręczny, maszynowy. Rozsypać, rozrzucić skład. Skład akcydensowy.*

СКЛА́ДКА – SKŁADKA

СКЛА́ДКА, -и, *ж.* 1. Рівно складена удвоє і загнута смужка тканини, паперу і т. ін.; *пол.* fałda. *Складки спідниці, сукні.* 2. *геол.* Хвилеподібний вигин шарів земної кори, перев. гірських порід. *Обвал відкрив складки гірських порід.* 3. Внесення грошей, продуктів і т. ін. на якусь спільну справу; складчина. *Студенти вирішили організувати вечірку у складку.*

SKŁADKA, -i, *ж.* 1. ~ **складка 3.** *Składka na pomnik, na dom dziecka, na budowę kościoła. Składka na ofiary powodzi. Urządzić, przeprowadzić składkę.* 2. Гроші, що їх хтось сплачує організації, установі тощо; внесок. *Składka członkowska. Składka ubezpieczeniowa. Uiścić, zapłacić składkę. Zalegać ze spłatą składki. Ściągać, zbierać składki.*

СКЛАДНИ́Й – SKŁADNY

СКЛАДНИ́Й, -а́, -е́. 1. Який складається з кількох частин, елементів і т. ін. *Складні слова, сполучення, речення. Складні добрива, препарати.* 2. Який відзначається взаємопов'язаністю багатьох частин; *пол.* złożony, skomplikowany. *Складна система. Складна структура. Складний організм.* 3. Який становить сукупність багатьох взаємопов'язаних явищ, ознак, відношень, процесів і т. ін.; *пол.* skomplikowany, złożony. *Складний процес. Складна ситуація. Складні обставини.* 4. З різноманітними й суперечливими рисами, властивостями, особливостями (про людину, її вдачу, почуття і т. ін.). *Складна людина. У нього складний характер.* 5. Важкий для розуміння, вирішення, здійснення. *Складна проблема. Складне завдання. Складне питання. Складний іспит.*

SKŁADNY, -a, -e. Доладний, вдалий, добрий. *Składny komentarz. Składne wyjaśnienie.*

СКЛЕП – SKLEP

СКЛЕП, -у, *ч.* Закрите підземне приміщення, в якому зберігаються труни з померлими; *пол.* grobowiec. *Кам'яний, мармуровий склеп. Темно, як у склепі.*

SKLEP, -u, *ч.* Крамниця, магазин. *Sklep spożywczy, mięsny. Sklep samoobsługowy. Sklep ze zdrową żywnością. Sklep z zabawkami. Sklep internetowy.*

СКЛЯ́НКА[1, 2], ШКЛЯ́НКА – SZKLANKA

СКЛЯ́НКА[1], -и, *ж.* 1. Скляна посудина циліндричної форми, без ручки, призначена для пиття, зберігання рідини і т. ін.; вміст цієї посудини. *Склянка води, молока, чаю, пива. Налити щось у склянку. Вилити щось зі склянки. Випити дві склянки соку.* 2. *військ.* Гільза, в якій міститься заряд артилерійського снаряда. *Солдати складали використані склянки.* 3. *тех.* Назва деяких пристроїв, деталей, що мають форму склянки. *Склянка механізму.*

СКЛЯ́НКА[2], -и, *ж.*, *мор.* Півгодинний проміжок часу, що визначається ударом у судновий дзвін, а також удар дзвона, що означає цей проміжок часу. *На кораблі пробили склянки.*

ШКЛЯ́НКА, -и, *ж.*, *розм.* = **склянка[1] 1.** *Пити зі шклянки.*

SZKLANKA, -i, *ж.* 1. = **склянка[1] 1.** *Szklanka herbaty. Kawa w szklance. Pić duszkiem ze szklanki. Nalać wody do szklanki. Opróżnić szklankę. Rozbić szklankę. Szklanka wyśliznęła mu się z rąk.* 2. Сорт ранньої вишні. *Kompot ze szklanek.* 3. *розм.* Ожеледиця. *Na drodze szklanka.*

СКО́РИЙ – SKORY

СКО́РИЙ, -а, -е. 1. Який швидко рухається; який відбувається, здійснюється у швидкісному темпі, в короткий проміжок часу; швидкий; *пол.* szybki. *Скорий приїзд. Скора хода.* 2. *розм.* Бистрий, швидкий у своїх діях, рішеннях і т. ін.; моторний, спритний; *пол.* szybki. *Він такий скорий: за день гори справ встигає зробити.*

SKORY, -a, -e. Охочий, схильний, готовий до чогось. *Skory do zabawy, do tańca. Skory do pomocy. Skory do poświęceń. Dzisiaj nie była skora do zwierzeń.*

СКО́РО – SKORO

СКО́РО. Присл. до **скорий 1**; *пол.* szybko. *Вона побігла так скоро, що він не встигав за нею. Скоро настане літо.*

SKORO, *спол.* 1. *книжн.* Уживається в підрядних реченнях умови або причини; якщо, оскільки, позаяк. *Skoro już przyjechałem, to spotkam się z nim. Po co nogi, skoro są kółka. Skoro nas nie zaprosili, to nie będziemy się narzucać.* 2. *заст.* Уживається в підрядних реченнях, в яких називається час певної дії; як тільки, коли. *Skoro zapadnie noc, wyjdziemy z kryjówek. Powiedział, że wyprowadzi się z domu, skoro tylko zarobi na własne mieszkanie.*

СКРЕ́СЛИТИ – див. **СКРЕ́СЛЮВАТИ**

СКРЕ́СЛЮВАТИ, СКРЕ́СЛИТИ – SKREŚLAĆ, SKREŚLIĆ

СКРЕ́СЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **СКРЕ́СЛИТИ**, -лю, -лиш, *док.* 1. Знімати копію з чогось. *Скреслити схему.* 2. Вкривати суцільно штрихами; робити багато закреслень. *Скреслювати чернетку.* 3. Креслячи, витрачати щось (папір, туш і т. ін.). *Скреслити весь папір.*

SKREŚLAĆ, -am, -asz, *недок.*, **SKREŚLIĆ**, -lę, -lisz, *док.* 1. Викреслювати, знищувати однією чи кількома рисками написане або намальоване: закреслювати. *Skreślić błędnie użyte słowo. Skreślić ostatni akapit.* 2. *книжн.* Писати стисло, поспіхом; черкати. *Skreślić do kogoś króciutki list. Zamaszystym ruchem pióra skreślił szybko parę słów.*

СКРИ́КНУТИ – див. **СКРИ́КУВАТИ**

СКРИ́КУВАТИ, СКРИ́КНУТИ – SKRZYKIWAĆ, SKRZYKNĄĆ

СКРИ́КУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **СКРИ́КНУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. Раптово, уривчасто видавати крик. *Скрикнути від болю. Глухо скрикнув пугач.* 2. *пе-*

рен. Гучно, пронизливо гудіти, свистіти час від часу. *Скрикнув гудок паровоза.*

SKRZYKIWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок.*, **SKRZYKNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* Скликати. *Skrzyknąć kolegów do pomocy. Skrzykiwać ludzi do roboty.*

СКУ́ПИТИСЯ – див. **СКУ́ПЛЮВАТИСЯ**

СКУПО́ВУВАТИСЯ – див. **СКУ́ПЛЮВАТИСЯ**

СКУ́ПЛЮВАТИСЯ, СКУ́ПИТИСЯ, СКУПИ́ТИСЯ[1, 2], СКУПО́ВУВАТИСЯ – SKUPIAĆ SIĘ, SKUPIĆ SIĘ

СКУ́ПЛЮВАТИСЯ, -юється, *недок.*, *розм.*, *рідко*, **СКУ́ПИТИСЯ**, -иться, *док.* Збиратися, сходитися докупи, в одне місце, скупчуватися. *Солдати скупилися плечем до плеча.*

СКУПИ́ТИСЯ[1], -плю́ся, -пи́шся, *недок.*, *на що, без додатка і з інфін.* Неохоче витрачати, давати іншим щось, уникати витрат; бути надміру ощадливим. *Не скупися: купи хороший костюм. Він завжди скупиться на книжки.*

СКУПО́ВУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок.*, **СКУПИ́ТИСЯ[2]**, -плю́ся, -пишся, *док.* Купувати багато чогось, в багатьох місцях. *Вона скуповується в усіх магазинах містечка.*

SKUPIAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **SKUPIĆ SIĘ**, -pię się, -pisz się, *док.*, *книжн.* 1. ~ **ску́плюватися**. *Harcerze skupili się wokół druha. Opozycja skupiła się wokół charyzmatycznego przywódcy.* 2. Розташовуватися в одному місці. *Osadnictwo skupiało się w dolinach delty Nilu.* 3. Спрямовувати, звертати на когось, щось свою увагу, свої думки, зусилля і т. ін.; зосереджуватися. *Nie był w stanie skupić się nawet na pięć minut. Skup się na pracy, nie odrywaj się ani na chwilę od powierzonego zadania. W swym referacie chciałbym skupić się na kilku nieznanych szczegółach z życia naszego wieszcza. Ich całe życie skupiło się na zapewnieniu choremu dziecku odpowiedniej opieki.*

СЛАВЕ́ТНИЙ – SŁAWETNY

СЛАВЕ́ТНИЙ, -а, -е. 1. Який має широку славу, популярність; добре відомий; знаменитий. *Славетний письменник, вчений.* 2. Який прославляє когось; пов'язаний з героїчними справами, подвигами. *Славетна повість. Славетні дні.* 3. *розм.* Гідний поваги, пошани. *Це славетний лікар нашого міста.*

SŁAWETNY, -a, -e, *заст.*, *книжн.*, *ірон.* Славнозвісний. *Sławetny gród.*

СЛА́ВНИЙ – SŁAWNY

СЛА́ВНИЙ, -а, -е. 1. *рідко.* Який уславив себе чимось, має велику славу; знаменитий. *Славний герой, вчений. Славне життя.* 2. Широко відомий, популярний. *Славне місто Чигирин. Село, славне своїми краєвидами.* 3. Який викликає симпатію, гарний. *Славний хлопець, чоловік. З них славна пара. У неї такі славні очі.* 4. Який дає задоволення, радість; приємний; добрий. *Славний ранок. Славний обід. Славна пора. Славний голос. Славна хата, кімната.*

SŁAWNY, -a, -e. 1. *пошир.* ~ **славний 1**. *Sławny bohater, sportowiec.* 2. ~ **славний 2**. *Sławna aktorka. Sławny ze swego zgryźliwego humoru.*

СМОЛИ́ТИ – SMOLIĆ

СМОЛИ́ТИ, смолю́, смо́лиш, *недок.* Натирати, покривати, просочувати і т. ін. смолою. *Смолити човен, шпали, дах.*

SMOLIĆ, -lę, -lisz, *недок.*, *розм.* Брудните сажею, вугіллям, мастилом тощо. *Garnek smoli. Grafit, minerał tłusty w dotyku, pisze i smoli. Smolić sobie ubranie smarem.*

СОЛОНИ́НА – SŁONINA

СОЛОНИ́НА, -и, *ж.* Засолене про запас м'ясо. *Перед вживанням солонину зазвичай вимочують.*

SŁONINA, -y, *ж.*, *тільки одн.* 1. Сало. *Jajecznica na słoninie. Stopić słoninę na*

smalec. 2. *розм*. Штучний каучук білого кольору; «манна каша». *Buty na słoninie*.

СО́ЛЬНИЙ – SOLNY

СО́ЛЬНИЙ, -а, -е. Який виконують соло. *Сольний спів. Сольна партія. Сольний номер. Сольний концерт.*

SOLNY, -a, -e. Соляний. *Żupa solna. Lampy solne. Kwas solny. Źródła solne.*

СОЛЬОВИ́Й – SOLOWY

СОЛЬОВИ́Й, -á, -é. 1. Прикм. до **сіль** – хімічна речовина (кристали хлористого натрію чи сполука, в якій гідроген кислоти повністю або частково заміщений металом). *Сольова маса. Сольовий режим. Сольовий обмін.* 2. Стос. до солеваріння – добування солі виварюванням її з води; солеварний. *Сольова установка.*

SOLOWY, -a, -e. 1. *муз., хореогр.* Сольний. *Utwór solowy. Partia solowa. Taniec, śpiew solowy.* 2. *спорт.* Одиночний. *Solowa jazda na łyżwach.* 3. *спорт.* Здійснений самостійно, без участі решти команди. *Solowa akcja zakończyła się golem.*

СОЛЯ́НКА[1, 2, 3] – SOLANKA

СОЛЯ́НКА[1], -и, *ж.* 1. Невелика посудина для солі, яку подають до столу. Порцелянова, дерев'яна, керамічна, скляна солянка. *Ставити на стіл солянку.* 2. Ділянка ґрунту із джерелом солоної води; солонець. *За селом була солянка.*

СОЛЯ́НКА[2], -и, *ж., кул.* Густа юшка з дрібно нарізаними шматками м'яса або риби і гострими пряними приправами. *Солянка зі свининою, шинкою, осетриною.*

СОЛЯ́НКА[3], -и, *ж., розм.* (*Solsola*). Трав'яниста степова рослина групи перекотиполе; курай. *По полю котилася солянка.*

SOLANKA, -i, *ж.* 1. Вода моря, озера, мінерального джерела з великим вмістом солі; мінеральна вода з великим вмістом солі. *Solanka po rozcieńczeniu może być wykorzystywana do inhalacji.* 2. Соляний розчин, що використовується з промисловою та харчовою метою (напр., як засіб для консервування харчових продуктів), розсіл. *Zalać ogórki solanką.* 3. *заст.* Довга булка, посипана сіллю. *Chrupiąca solanka.* 4. = **солянка[3]**. *Solanka rósnie.*

СПА́ЮВАТИ, СПАЯ́ТИ – SPAJAĆ[1, 2], SPOIĆ[1, 2]

СПА́ЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **СПАЯ́ТИ**, -яю, -яєш, *док.* 1. З'єднувати металеві частини чогось за допомогою розплавленого металу або сплаву – припою; *пол.* lutować. *Спаяти деталі, дроти. Спаяти оловом, цинком, металом, припоєм. Спаювати за допомогою паяльника.* 2. *перен.* Об'єднувати в одне нерозривне ціле; згуртовувати. *Їх спаяла міцна дружба.*

SPAJAĆ[1], -am, -asz, *недок.*, **SPOIĆ[1]**, spoję, -isz, *док., книжн.* 1. Скріплювати, з'єднувати. *Spoić cegły zaprawą.* 2. = **спаювати 2**. *Plan reform spoił koalicję. Autor spoił w swoim dziele wątki realne z fikcyjnymi. Dowódca spoił w jeden sprawnie działający organizm wojskowy żołnierzy trzech nacji. Nowy most spoił dwie części miasta.*

SPAJAĆ[2],-am, -asz, *недок.*, **SPOIĆ[2]**, spoję, -isz, *док.* Споювати. *Spoił ją białym wytrawnym winem.*

СПАЯ́ТИ – див. **СПА́ЮВАТИ**

СПЕ́РТИСЯ – див. **СПИРА́ТИСЯ**

СПЕЦІА́ЛЬНИЙ – SPECJALNY

СПЕЦІА́ЛЬНИЙ, -а, -е. 1. Призначений виключно для якоїсь мети; який має особливе призначення. *Спеціальне приміщення. Спеціальний станок. Спеціальний випуск газети. Спеціальна нагорода.* 2. Той, що стосується певної сфери суспільного життя, певної галузі виробництва, науки, техніки, мистецтва тощо. *Спеціальний навчальний заклад. Спеціальна освіта. Спеціальні навчальні дисципліни.*

SPECJALNY, -a, -e. 1. ~ **спеціальний 1**. *Specjalne urządzenia. Specjalny pociąg,*

samolot. Specjalna komisja. 2. Особливий. *Specjalne przywileje, zasady.*

СПИРА́ТИСЯ, СПЕ́РТИСЯ – SPIERAĆ SIĘ

СПИРА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **СПЕ́РТИСЯ**; *мин. ч.* спе́рся, спе́рлася, спе́рлося, *док.* 1. Притулятися, прихилятися до когось, чогось, налягати на когось, щось, переносячи на нього частину своєї ваги; *пол.* opierać się. *Спиратися на плече друга. Спиратися на батька. Спиратися на палицю, стіну. Спиратися ліктями на землю.* 2. *перен.* Знаходити підтримку у чомусь, викликати співчуття в когось; мати основою щось. *Він спирався на підтримку товаришів. У своїй творчості він спирався на традиції української літератури.*

SPIERAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.* Сперечатися. *Spierać się o coś. Spierać się na jakiś temat. Eksperci i przedstawiciele rządu spierali się o kształt ustawy medialnej. Naukowcy spierali się, jak nazwać tę nowo odkrytą planetę.*

СПИСА́ТИ – див. **СПИ́СУВАТИ**

СПИСА́ТИСЯ – див. **СПИ́СУВАТИСЯ**

СПИ́СУВАТИ, СПИСА́ТИ – SPISYWAĆ, SPISAĆ

СПИ́СУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **СПИСА́ТИ**, спишу́, спи́шеш, *док.* 1. Писати, відтворювати текст оригіналу; робити рукописну копію. *Списати текст, оповідання.* 2. Переписувати написане іншим, видаючи за своє; *пол.* ściągać. *Учень списав у сусіда по парті домашнє завдання.* 3. Багато пишучи, заповнювати аркуші, сторінки; *пол.* zapisać. *Він списав увесь нотатник.* 4. Робити докладний письмовий перелік, опис чогось для обліку. *Він списав усе майно в інвентарну книжку.* 5. Документально оформляючи, записувати як втрачене або непридатне. *Списати застарілу наукову літературу. Списати паровоз на металобрухт.* 6. Відраховувати, звільняти в запас або зі складу екіпажу корабля. *Полковника списали в запас. Мічмана списали з судна.* 7. *розм.* Складати текст документа. *Списати заповіт.* 8. *розм.* Малювати. *Списати зображеннями всі стіни.*

SPISYWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.*, **SPISAĆ**, spiszę, spiszesz, *док.* 1. Складати текст на основі матеріалів, нотаток, усних переказів, спогадів. *Spisywać czyjeś wspomnienia. Spisywać stare pieśni obrzędowe. Spisywać historię swojego życia.* 2. *нейтр.* ~ **списати 7**. *Spisać umowę ubezpieczeniową. Spisać protokół zdawczo-odbiorczy. Spisać testament.* 3. Переписувати з чогось будь-які тексти. *Spisać godzinę odjazdu pociągu z rozkładu. Spisać z taśmy wywiad z pisarzem.* 4. = **списати 4**. *Spisać czyjeś nazwiska. Spisać inwentarz. Spisać książki w bibliotece.* 5. = **списати 5**. *Spisać na straty dług.*

СПИ́СУВАТИСЯ, СПИСА́ТИСЯ – SPISYWAĆ SIĘ, SPISAĆ SIĘ

СПИ́СУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок.*, **СПИСА́ТИСЯ**, спишу́ся, спи́шешся, *док.* 1. Обмінюючись листами, встановлювати зв'язок; домовлятися про щось у листах. *Вона нарешті списалася з батьками.* 2. Відраховуватися, звільнятися в запас або зі складу екіпажу корабля. *Капітан списався на берег.* 3. *перен.*, *розм.* Ставати професійно слабшим, повторюватися у своїй творчості (про письменника, композитора). *Цей поет зовсім списався.*

SPISYWAĆ SIĘ, -suję się, -sujesz się, *недок.*, **SPISAĆ SIĘ**, spiszę się, spiszesz się, *док.*, *книжн.* Відзначатися, виявляти себе. *Dzielnie się spisałeś. Dobrze się spisałeś. Nie spisałeś się. Jak się spisuje mój protegowany? Jak się spisuje nowy samochód? Najlepiej z tej trójki spisał się Wojtek, który zwyciężył w swojej kategorii wiekowej.*

СПІ́КЕР – SPIKER

СПІ́КЕР, -а, *ч.* У ряді країн – голова парламенту або однієї з його палат; Голо-

ва Верховної Ради України. *Спікер закликав депутатів Верховної Ради підтримати проект закону.*

SPIKER, -a, *ч.* Диктор. *Spiker radiowy, telewizyjny. Zapowiedź spikera.*

СПІТКНУ́ТИСЯ – див. **СПОТИКА́ТИСЯ**

СПЛАВ[1, 2] – SPŁAW

СПЛАВ[1], -у, *ч.* Складна речовина, що утворюється в процесі плавлення двох або кількох елементів (перев. металів); *пол.* stop. *Сплав заліза з хромом. Деталі виконано зі сплавів.*

СПЛАВ[2], -у, *ч.* Дія за знач. **сплавити, сплавляти** – переміщати плавом за течією річки (перев. про ліс, деревину). *Сплав лісу. Екологічно-краєзнавча експедиція «Сплав річкою Тисою».*

SPŁAW, -u, *ч., тільки одн.* = **сплав[2]**. *Spław drewna. Spław kajakowy.*

СПО́РИЙ – SPORY

СПО́РИЙ, -а, -е, *рідко.* Який іде, здійснюється успішно та швидко (про роботу, діяльність). *Де руки й охота, там спора робота* (прислів'я).

SPORY, -a, -e, *книжн.* Чималий, великий. *Spore szanse. Spore zamieszanie. Spore zapasy. Spora gromadka dzieci. W ciągu dwóch godzin pokonał spory odcinek drogi.*

СПОРИ́Ш – SPORYSZ

СПОРИ́Ш, -у́, *ч., бот.* (*Polygonum*). Трав'яниста рослина родини гречкових з дуже галузистими або прямостоячими стеблами; *пол.* rdest. *Спориш поширений на всій земній кулі.*

SPORYSZ, -u, *ч., бот.* (*Claviceps Purpurea*). Паразитичний грибок на злакових культурах (житі, рідше – пшениці), що містить отруйну речовину; використовується в медицині; ріжки. *Sporysz na kłosach pszenicy.*

СПОТИКА́ТИСЯ, СПІТКНУ́ТИСЯ, СПОТИКНУ́ТИСЯ – SPOTYKAĆ SIĘ, SPOTKAĆ SIĘ

СПОТИКА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **СПІТКНУ́ТИСЯ** і **СПОТИКНУ́ТИСЯ**, -ну́ся, -не́шся, *док.* 1. Невдало, незручно ступаючи або раптово зачіплюючись за щось ногою, втрачати рівновагу; *пол.* potykać się. *Він зачепився ногою за поріг і спотикнувся. Спотикнутися об каміння, горбок. Спотикатися від перевтоми, хвороби, слабкості. Спотикатися на кожному кроці.* 2. *перен., розм.* Не справлятися із завданням, допускати помилки, натрапляючи на труднощі, перешкоди. *Він спотикнувся на важкому питанні під час іспиту. Читаючи, вона спотикалася на незрозумілих їй словах.*

SPOTYKAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **SPOTKAĆ SIĘ**, -am się, -asz się, *док.* Зустрічатися. *Spotkać się ze znajomym, dziewczyną, informatorem. Spotkać się przypadkiem. Spotkać się z dobrym przyjęciem, krytyką, niezrozumieniem. Spotykać się z trudnościami.*

СПОТИКНУ́ТИСЯ – див. **СПОТИКА́ТИСЯ**

СПРА́ВДЖУВАТИ, СПРА́ВДИТИ – SPRAWDZAĆ, SPRAWDZIĆ

СПРА́ВДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **СПРА́ВДИТИ**, спра́вджу, спра́вдиш, *док.* 1. Своїми діями, вчинками і т. ін. відповідати чомусь, бути гідним чогось; виправдовувати чиїсь сподівання. *Справдити чиюсь довіру. Справдити чиїсь надії, сподівання.* 2. *рідко.* Запроваджувати, втілювати в життя, робити справжнім, реальним; виконувати щось. *Справдити ці ідеї нелегко.*

SPRAWDZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **SPRAWDZIĆ**, -dzę, -dzisz, *док.* Перевіряти. *Sprawdzać wagę, pojemność, rozmiar. Sprawdzać zawartość torby. Nauczyciel sprawdził klasówkę.*

СПРА́ВДИТИ – див. **СПРА́ВДЖУВАТИ**

СПРАВЕДЛИ́ВІСТЬ – SPRAWIEDLIWOŚĆ

СПРАВЕДЛИ́ВІСТЬ, -вості, *ж.* 1. Властивість, пов'язана з відповідністю об'єктивним фактам без упередження. *Справедливість чиїхось поглядів.* 2. Правильне, об'єктивне, неупереджене ставлення до когось, чогось. *Поняття, почуття справедливості.* 3. Людські відносини, дії, вчинки, які відповідають морально-етичним і правовим нормам. *Соціальна справедливість.*

SPRAWIEDLIWOŚĆ, -ści, *ж.* 1. = **справедливість 1**. *Otrzymać nagrodę za sprawiedliwość sądów i odwagę cywilną.* 2. = **справедливість 2**. *Poczucie sprawiedliwości. Sprawiedliwość w traktowaniu kogoś.* 3. = **справедливість 3**. *Obywatelska sprawiedliwość.* 4. Правосуддя, юстиція. *Ślepa sprawiedliwość. Karząca ręka sprawiedliwości. Minister sprawiedliwości. Uciekł organom sprawiedliwości.*

СПРА́ВИТИ – див. **СПРАВЛЯ́ТИ**

СПРА́ВИТИСЯ – див. **СПРАВЛЯ́ТИСЯ**

СПРАВЛЯ́ТИ, СПРА́ВИТИ – SPRAWIAĆ, SPRAWIĆ

СПРАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **СПРА́ВИТИ**, -влю, -виш, *док.* 1. *розм.* Здійснювати певні заходи з приводу свята, події і т. ін.; відзначати. *Справити весілля, іменини, хрестини, ювілей, новосілля.* 2. Викликати якесь враження від когось, чогось, впливати, діяти певним чином. *Щось справляє радість, задоволення, біль. Вистава справила на глядачів могутнє враження. Трудова міграція справляє згубний вплив на демографічну ситуацію в Україні. Препарат справляє заспокійливу дію на шкіру.* 3. *розм.* Виконувати, здійснювати щось. *Він добре справляє свою роботу.* 4. *розм.* Усувати пошкодження, несправності, лагодити щось поламане, розбите. *Справляти машину, трактор, телевізор.* 5. *розм.* Купувати щось у власність, ставати хазяїном чогось. *Справити новий віз, коней. Справити собі костюм, чоботи.* 6. *з кого-чого.* Правити, вимагати (борг, податок і т. ін.). *Справляти збір з юридичних та фізичних осіб.*

SPRAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **SPRAWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. *книжн.* Викликати якесь почуття, стан. *Nie chciałbym sprawiać kłopotu. Sprawiać komuś ból. Sprawić komuś przykrość, zawód. Nawet się nie domyślasz, jaką radość mi sprawiłeś swym przyjazdem.* 2. *книжн.* Викликати враження. *Sprawiał wrażenie zagubionego w miejskiej dżungli.* 3. *книжн.* ~ **справляти 5**. *Sprawić sobie nowe buty.* 4. *заст.* ~ **справляти 1**. *Sprawić córce wesele.* 5. *заст.* Потрошити рибу, птицю, дичину. *Sprawić rybę.*

СПРАВЛЯ́ТИСЯ, СПРА́ВИТИСЯ – SPRAWIAĆ SIĘ, SPRAWIĆ SIĘ

СПРАВЛЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок.*, **СПРА́ВИТИСЯ**, -влюся, -вишся, *док.* 1. Успішно виконувати якусь роботу, якісь доручення, обов'язки і т. ін.; бути спроможним виконувати, здійснювати щось. *Справлятися з усіма обов'язками. Вона справляється і вдома, і на роботі.* 2. *розм.* Вправно з'їдати щось. *Вони за мить справилися з обідом.* 3. *розм.* Долати відстань до якогось місця і повертатися назад. *Він поїхав у місто ранком, щоб встигнути справитися до вечора.* 4. Одержувати перемогу, брати гору над кимось, чимось; поборювати труднощі; долати; підкоряти своїй волі. *Справитися з ворогом, супротивником. Учень справився зі складним завданням. Тільки мати могла справитися з цією неслухняною дитиною. Вона нарешті справилася зі своїм почуттям до нього.* 5. Дізнаватися про щось, з'ясовувати щось. *Треба зателефонувати до нього і справитися про здоров'я. Справитися, як пишеться слово, у словнику.* 6. *тільки недок.* Пас. до **справляти 1**. *Тут справляється весілля.*

SPRAWIAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **SPRAWIĆ SIĘ**, -wię się, -wisz się, *док.*, *книжн.* ~ **справлятися 1**. *Dobrze się spra-*

wileś z tym zadaniem. Sprawił się świetnie, znakomicie.

СПРОВА́ДЖУВАТИ, СПРОВА́ДИТИ – SPROWADZAĆ, SPROWADZIĆ

СПРОВА́ДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **СПРОВА́ДИТИ**, -джу, -диш, *док.* Примушувати когось виходити, йти звідкись, покидати, залишати когось, щось; випроваджувати. *Треба спровадити п'яного з їдальні. Він спровадив матір до брата, а сам зайняв її хату.*

SPROWADZAĆ, -am, -asz, *недок.*, **SPROWADZIĆ**, -dzę, -dzisz, *док.* 1. Приводити, завозити, доставляти когось, щось. *Sprowadzić lekarza do chorego. Kolega sprowadza z Niemiec używane samochody. Aptekarz sprowadził z hurtowni brakujące leki.* 2. Скеровувати щось в інше місце, завертати когось, щось з якогось місця, дороги. *Sprowadzić wagon na boczny tor.* 3. Ведучи, допомагати комусь або змушувати когось сходити вниз; зводити. *Sprowadzę go po schodach, bo sam przewróci się.* 4. Спричиняти, викликати. *Wiatr sprowadził deszcz.* 5. *книжн.* Переводити, змінювати тему розмови, дискусії тощо. *Sprowadzić dyskusję na bezpieczniejsze tory.* 6. *книжн.* Зводити до чогось, обмежувати. *Sprowadzić wychowanie do zakazów i nakazów.*

СПРОВА́ДИТИ – див. **СПРОВА́ДЖУВАТИ**

СПРОСТО́ВУВАТИ, СПРОСТУВА́ТИ – SPROSTOWAĆ

СПРОСТО́ВУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, **СПРОСТУВА́ТИ**, -у́ю, -у́єш, *док.* 1. Доводити неправильність, помилковість, хибність чогось; *пол.* obalać. *Спростувати чийсь помилковий погляд. Спростувати чиюсь думку про когось, щось.* 2. Заперечувати, відкидати якесь твердження. *Спростувати повідомлення про відставку міністра. Спростувати звинувачення у приналежності до мафії.*

SPROSTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *док.* 1. = **спростувати 2**. *Sprostować krążącą w sejmowych kuluarach plotkę. Sprostować zawarte w artykule nieścisłości. Sprostować oskarżenia.* 2. Виправити, скоригувати. *Należy sprostować oczywiste błędy.*

СПРОСТУВА́ТИ – див. **СПРОСТО́ВУВАТИ**

СТАВ – STAW

СТАВ, -у, *ч.* Водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою. *Глибокий, невеликий, замулений став. Ловити рибу у ставі. Плавати човном по ставу.*

STAW, -u, *ч.* 1. = **став**. *Staw hodowlany, rybny. Zamulony staw. Tafla stawu.* 2. *анат.* Суглоб. *Staw barkowy, biodrowy, kolanowy.*

СТА́ВИТИСЯ – STAWIAĆ SIĘ, STAWIĆ SIĘ

СТА́ВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *недок.* 1. Виявляти певне ставлення до когось. *Ставитися до когось з повагою, презирством. Добре, привітно, погано ставитись до когось.* 2. Пас. до **ставити** – надавати комусь, чомусь вертикального положення; поміщати кудись. *Супниця ставиться на середину стола. По всій вулиці ставляться нові ліхтарі. На цей документ ставиться кругла печатка. Наприкінці речення ставиться крапка.* 3. Пас. до **ставити** – показувати на сцені виставу. *У драматичному театрі ставиться нова п'єса.*

STAWIAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **STAWIĆ SIĘ**, -wię się, -wisz się, *док.* 1. *офіц.* Прибувати, з'являтися. *Stawić się do pracy, do sądu. Stawić się na rozprawę. Stawić się pod wskazanym adresem. Pracownik ma obowiązek stawić się niezwłocznie na każde wezwanie kierownictwa firmy.* 2. *розм.* Поводитися зухвало, непокірно, рішуче заперечувати комусь. *Stawiać się rodzicom, wychowawcom, nauczycielom. Nie stawiaj się, nie masz z nimi żadnych szans.*

СТАНОВИ́ТИ – STANOWIĆ

СТАНОВИ́ТИ, -новлю́, -но́виш, *недок.* 1. Бути чимось, являти собою щось, бути змістом чогось. *Економічне й культурне співробітництво становить основу взаємовідносин між двома державами.* 2. Складати якусь кількість (у сумі, в сукупності), входити як частина чогось. *Сільські мешканці становлять половину населення країни. Статутний фонд організації становить 100 000 гривень. Населення міста становить 14 500 осіб. Активність виборців становить 67,15 %.*

STANOWIĆ, -wię, -wisz, *недок.*, *книжн.* 1. ~ **становити 1**. *Stanowić zagrożenie, problem. Nowa firma stanowi konkurencję dla starych wyjadaczy.* 2. ~ **становити 2**. *Polacy stanowią 5 % ludności tego regionu. Wydatki na ochronę zdrowia stanowią 6,6 % budżetu państwa. Spam stanowi 91 % e-maili.* 3. Бути визначальною причиною; визначати, вирішувати, зумовлювати. *O wartości tej książki stanowi nowatorstwo języka.* 4. Визначати; вирішувати, ухвалювати. *Stanowić o swoim losie. Sejm stanowi prawo. Jeżeli Konstytucja nie stanowi inaczej, Rada Europejska podejmuje decyzje w drodze konsensu. Punkt trzeci umowy stanowi o obowiązkach udziałowców.*

СТА́НЦІЯ – STANCJA

СТА́НЦІЯ, -ї, *ж.* 1. Пункт зупинки сухопутного транспорту на шляхах сполучення, а також сукупність пристроїв і споруд на цьому пункті; вокзал; *пол.* stacja. *Автобусна, залізнична станція. Вузлова станція. Товарна, сортувальна станція. Приїхати, прибути на станцію. Виїхати зі станції. Від'їхати від станції.* 2. Назва ряду установ, підприємств, наукових комплексів спеціального призначення; *пол.* stacja. *Телефонна, телевізійна, автозаправна, санітарна станція. Машинно-тракторна, насосна станція. Дослідна, метеорологічна станція. Станція медичної допомоги.* 3. Космічний апарат з науковими приладами на борту; *пол.* stacja. *Орбітальна, міжпланетна станція.*

STANCJA, -i, *ж.*, *книжн.* Квартира, яку здають студентам, учням. *Mieszkać na stancji.*

СТВОР – STWÓR

СТВОР, -у, *ч.* 1. Криволінійне перекриття, що з'єднує стіни або опори якоїсь споруди; звід. *Створ храму.* 2. *спец.* Розміщення двох орієнтирів на одній лінії з оком спостерігача, а також напрямок, лінія, вертикальна площина, визначувані сполученням таких орієнтирів. *Створ свердловини.* 3. *гідр.*, *тех.* Місце, напрям у річковому руслі, де проводиться спостереження за водним режимом річки; напрям перетину русла греблею. *Гідролог працював на створі.* 4. *мор.* Фарватер якогось місця, визначений поєднанням спеціально встановлених знаків; навігаційний орієнтир (знак) для позначення фарватеру, напрямку руху. *Капітан судна орієнтувався за створами.*

STWÓR, stworu i stwora, *ч.*, *книжн.* Дивна істота, чудовисько. *Leśny stwór. Jakiś stwór wynurzył się z morskiej głębiny.*

СТЕЛА́Ж – STELAŻ

СТЕЛА́Ж, -а, *ч.* 1. Багатоярусні полиці для розкладання, зберігання різних предметів. *Книжкові стелажі. Магазинний стелаж.* 2. *фін.* Одна із форм біржових угод – подвійний опціон. *Підписати стелаж.*

STELAŻ, -a i -u, *ч.* 1. Підставка; каркас. *Stelaż na książki. Stelaż do nut. Stelaże pod materace. Plecak ze stelażem.* 2. = **стелаж 1**. *Obuwie na stelażach w domu towarowym. Obrazy na stelażach.*

СТИ́СЛИЙ – ŚCISŁY

СТИ́СЛИЙ, -а, -е. 1. Коротко викладений, висловлений; небагатослівний; *пол.* zwięzly. *Стисла розповідь. Стислий ви-*

клад статті. Стислий переказ твору. Стисла характеристика предмета. 2. Який триває недовго; короткочасний; протилежне – тривалий; *пол.* krótki. *Стислий термін, строк.*

ŚCISŁY, -a, -e. 1. Такий, що має щільну будову; щільний; густий. *Ścisła tkanina. Ścisły druk.* 2. *перен.* Тісний, близький. *Ścisła współpraca. Jeżeli istnieje ścisły związek między pokorą, ładem i pokojem, to również istnieje ten sam ścisły związek pomiędzy pychą, nieładem i niepokojem.* 3. Точний. *Ścisłe informacje, dane. Nauki ścisłe.* 4. Який не допускає порушень, поблажливості, якого ретельно дотримуються; суворий. *Ścisła dieta. Ścisła dyscyplina. Dzięki ścisłemu przestrzeganiu wyżej wymienionego rozporządzenia nie doszło do tragedii. Sprawować ścisły nadzór nad powierzoną placówką.* 5. Вузький, обмежений невеликою кількістю людей. *Ścisła czołówka. Decyzje zapadały w ścisłym gronie kierownictwa.*

СТІЛÉЦЬ – STOLEC

СТІЛÉЦЬ, -льця́, *ч.* Вид меблів у вигляді короткої лави, перев. зі спинкою, для сидіння однієї людини. *Дерев'яний, пластмасовий, плетений стілець. Складаний стілець. Сісти на стілець. Встати зі стільця.*

STOLEC, -lca, *ч.* 1. Випорожнення. *Twardy, płynny stolec.* 2. *заст.* Престол. *Objąć stolec kijowski.*

СТОП – STOP1, 2, 3, 4

СТОП, *виг.* Уживається як команда для припинення руху, роботи в значенні «стій». *Зупинися! Стоп! – сказав він водієві. Стоп! Закривай кран, ванна вже повна води.*

STOP1, -u, *ч.* Складна речовина, що утворюється здебільшого під час твердіння рідких систем з двох чи кількох простих або складних речовин (перев. металів); сплав. *Brąz to stop miedzi z cyną.*

STOP2, = **стоп**. *Stop, ani kroku dalej.*

STOP3, -u, *ч.*, *тільки одн.*, *розм.* Стоп-сигнал. *Włączyć stop.*

STOP4, -a, *ч.* Спосіб пересування, що полягає у використанні попутних автомобілів; подорож, здійснювана таким чином; автостоп. *Nikt nie chciał wziąć mnie na stopa.*

СТОСУВÁТИСЯ – STOSOWAĆ SIĘ

СТОСУВÁТИСЯ, -ýється, *недок.*, *кого, чого.* Мати стосунок до когось, чогось, бути пов'язаним із кимось, чимось; *пол.* dotyczyć. *Розпорядження стосується всіх підлеглих. Це мене зовсім не стосується.*

STOSOWAĆ SIĘ, -suję się, *недок.* 1. Підпорядковуватися, погоджуватися з чимось, дотримуватися чогось. *Stosować się do wymogów, żądań, życzeń. Pracownik powinien stosować się do poleceń przełożonych. Nie zamierzał stosować się do bzdurnych zasad panujących w tym środowisku. Należy bezwzględnie stosować się do wszelkich zaleceń lekarza.* 2. = **стосуватися**. *Ulga stosuje się tylko do studentów, którzy nie ukończyli 26 roku życia.*

СТОСУ́НОК – STOSUNEK

СТОСУ́НОК, -нку, *ч.*, *перев. мн.* Зв'язки, взаємини, відносини. *Особисті, дружні стосунки між людьми. У них погані стосунки. Стосунки між державами. Торговельні стосунки. Трудові, виробничі стосунки.*

STOSUNEK, -nku, *ч.* 1. Взаємозв'язок між предметами, явищами; відношення. *Stosunek ilościowy. Stosunek boków trójkąta.* 2. Ставлення до когось, чогось. *Stosunek do ludzi, do świata, do zwierząt. Mieć pobłażliwy stosunek do głosicieli kłamstw.* 3. *тільки мн.* ~ **стосунок**. *Być z kimś w poprawnych, przyjaznych, napiętych, złych stosunkach. Stosunki handlowe, dyplomatyczne, międzynarodowe. Nawiązać, utrzymywać, zerwać stosunki. Stosunki psują się, rozluźniają. Stosunki układają się dobrze, źle.*

Stosunki uległy pogorszeniu. 4. *тільки мн*. Знайомства з впливовими особами. *Mieć rozległe stosunki. Powoływać się na swoje stosunki*. 5. Статевий акт. *Mieć stosunki pozamałżeńskie. Stosunek płciowy*.

СТРÁТА – STRATA

СТРÁТА, -и, *ж*. Позбавлення життя як міра покарання. *Присудити когось до страти. Іти, піти на страту. Страта через розстріл*.

STRATA, -y, *ж*. 1. Втрата, шкода, збитки. *Ciężka, bolesna, dotkliwa, niepowetowana, olbrzymia, znaczna strata. Oszacować straty. Ponieść straty moralne. Rozważyć korzyści i ewentualne straty. W związku ze śmiercią Stanisława Lema literatura polska doznała ogromnej straty*. 2. *ек*. Матеріальні втрати; збитки. *Pokryć stratę z kapitału zapasowego*.

СТРІЙ[1, 2] – STRÓJ

СТРІЙ[1], стрóю, *ч*. 1. Ряд, шеренга солдатів або військовий підрозділ, розміщений рядами; група людей, розміщена в ряд, у шеренгу; ряд кораблів, суден, літаків і т. ін., які належать до якоїсь однієї військової одиниці; *перев. з означ*. порядок розміщення, розташування солдатів, військових підрозділів, бойових машин і т. ін. для спільних дій; військові частини, признач. для безпосереднього ведення бойових дій; склад діючих військ. *Стрій солдатів. Стрій скаутів. Бойовий стрій*. 2. Ряд предметів, будівель і т. ін., послідовно розміщених в одну лінію. *Рівний стрій будинків*. 3. *муз*. Співвідношення ступенів звукової системи за висотою; певна система звучання (музичного інструмента), що створюється співвідношенням тонів за висотою; певна система звучання музичного твору. *Музичний стрій. Стрій мелодії*. 4. *у знач. присл*. **стрóєм**. Розмістившись або розмістивши в один ряд. *Іти строєм*.

СТРІЙ[2], стрóю, *ч*., *зах*. Те, у що вбираються; одягаються; одяг; одежа. *Святковий стрій*.

STRÓJ, stroju, *ч*. 1. *нейтр*. ~ **стрій[2]**. *Bogaty, odświętny strój. Strój wieczorowy, wizytowy. Strój łowicki*. 2. = **стрій[1]** **3**. *Strój instrumentu*.

СТРІЛЬБÁ – STRZELBA

СТРІЛЬБÁ, -и́, *ж*. 1. Дія за знач. **стріляти** (робити постріли) і звуки, утворювані цією дією. *Почалася стрільба з гармат. Чути стрільбу мисливців*. 2. *перев. мн*. Навчальні, тренувальні заняття, під час яких стріляють у ціль. *В районі маневрів почалися стрільби*. 3. Дія за знач. **стріля́ти** – видавати різкі уривчасті звуки, схожі на постріли. *З печі чути стрільбу мокрих дров*.

STRZELBA, -y, *ж*. Вогнепальна ручна зброя; рушниця. *Zarzucić strzelbę na ramię*.

СТРОП – STROP

СТРОП, -а, *ч*. 1. Канат, трос для підвішування гондоли до дирижабля й аеростата, людини або вантажу до парашута. *Натягнути стропи. Парашутні стропи*. 2. Пристрій з канатів, тросів, ланцюгів для захоплення вантажів і підвішування їх до гака підйомного крана. *Причепити стропи. Підвісити вантаж на стропах*.

STROP, -u, *ч*. Склепіння, перекриття. *Strop się zawalił. Strop popękał*.

СТРУ́ЖКА – STRUŻKA[1, 2]

СТРУ́ЖКА, -и, *ж*. Відходи у вигляді тонких стрічок або частинок неправильної форми, що утворюються під час стругання деревини, різання металів і т. ін.; *пол*. wióry; opiłki. *Дерев'яна, металева стружка. Знімати стружку*.

STRUŻKA[1], -i, *ж*. Цівка; струмок. *Z ust wypływała mu strużka krwi. Woda z kranu leciała cieniutką strużką*.

STRUŻKA[2], -i, *ж*. Подрібнені шматки дерева, з яких виробляють, зокрема, деревинно-волокнисті плити. *Zmiatać strużki*.

СТУ́ДІЯ – STUDIA, STUDIO

СТУ́ДІЯ, -ї, *ж.* 1. Майстерня живописця або скульптора. *Малювати, ліпити у студії.* 2. Школа, що готує художників, скульпторів чи акторів. *Студія мистецтв. Акторська студія.* 3. Колектив працівників, які створюють кінофільми. *Студія художніх, документальних фільмів. Працювати на студії.* 4. Спеціально обладнане приміщення, з якого ведуться теле- і радіопередачі. *Зайти у студію. Вести програму зі студії. Працювати у студії.* 5. *мн., книжн., заст.* Ретельне вивчення, дослідження чогось. *Студії з українiстики.* 6. *мн., заст.* Навчання у вищому навчальному закладі. *Професор згадував, як вчився на студіях.*

STUDIA, -ów, *мн., нейтр.* ~ **студія 6**. *Studia filologiczne. Studia uniwersyteckie, politechniczne. Studia dzienne, wieczorowe, stacjonarne, eksternistyczne, zaoczne. Obrać, zmienić kierunek studiów. Rozpocząć, przerwać, odbywać, ukończyć studia.*

STUDIO, -a або *невідм., с.* 1. = **студія 4**. *Studio radiowe, telewizyjne.* 2. = **студія 3**. *Studio Filmowe Zebra.* 3. Заклад при театрі, що готує акторів та режисерів; експериментальна сцена. *Przy teatrze działa studio aktorskie.* 4. = **студія 1**. *Mieszkanie typu studio.* 5. Зал для демонстрації та продажу предметів торгівлі; зал спеціального призначення – перукарня і т. ін.; салон. *Studio kosmetyczne. Studio mody. Studio mebli kuchennych.*

СУБ'Є́КТ – SUBIEKT

СУБ'Є́КТ, -а, *ч.* 1. *філос.* Людина, що пізнає навколишній світ, впливає на нього у своїй практичній діяльності; особистість. *Суб'єкт пізнання. Суб'єкт діяльності.* 2. *юр.* Особа чи організація як носій певних прав та обов'язків. *Суб'єкт права.* 3. *розм.* Людина, особа; про людину з негативними рисами характеру, непривабливою чи підозрілою зовнішністю. *У кімнату зайшов якийсь нікому не відомий суб'єкт.* 4. *лог.* Предмет судження. *Суб'єкт категоричного судження.* 5. *грам.* Те саме, що **підмет**. *Суб'єкт висловлювання.*

SUBIEKT, *ч.* 1. *род.* -a = **суб'єкт 1**. *Subiekt poznania.* 2. *род.* -u = **суб'єкт 5**. *Subiekt zdania.* 3. *род.* -a, *заст.* Продавець. *Subiekt ukłonił się nisko klientowi.*

СУБТИ́ЛЬНИЙ – SUBTELNY

СУБТИ́ЛЬНИЙ, -а, -е, *розм.* Тендітної будови; уразливий, ніжний. *Незрозуміло, як може працювати на тракторі така субтильна жінка.*

SUBTELNY, -a, -e. 1. Делікатний, тактовний. *Subtelny człowiek. Subtelne podejście.* 2. Витончений, тендітний, ніжний. *Subtelne rysy twarzy. Jest subtelny i romantyczny. Reżyser nakręcił sugestywny, a jednocześnie bardzo subtelny film.* 3. Легкий, слабкий; незначний. *Subtelne barwy. Subtelna różnica. Subtelny zapach, aromat.* 4. Гострий, проникливий; тонкий. *Subtelny obserwator. Subtelna analiza. Subtelny słuch, umysł.* 5. Не грубий, не прямолінійний, уміло завуальований (про гумор, іронію, дотеп і т. ін.); тонкий. *Subtelna aluzja, ironia, humor.* 6. Який потребує великої обережності, тактовності; делікатний. *Subtelna sprawa.*

СУМ – SUM

СУМ, -у, *ч.* Невеселий, важкий настрій, спричинений горем, невдачею і т. ін.; смуток, журба; протилежне – **радість**; *пол.* smutek. *Глибокий сум. Плакати від суму. Сум за матір'ю, батьківщиною. Сум в очах.*

SUM,-a, *ч.* (*Silurus*). Велика прісноводна хижа безлуска риба родини сомових з кількома парами вусів; сом. *Sum zerwał się z haczyka.*

СУРО́ВИЙ – SUROWY

СУРО́ВИЙ, -а, -е. Грубий, не білений (про тканину, нитки). *Сурове полотно.*

Сурова тканина. Білити сурову сорочку. Шити суровою ниткою.

SUROWY, -a, -e. 1. Не варений, не смажений, не кип'ячений і т. ін.; сирий. *Był taki głodny, że jadł surowe mięso.* 2. Не до кінця вироблений, оброблений, очищений (про продукт виробництва, матеріал); сирий. *Surowe drewno.* 3. Надзвичайно вимогливий до себе й до інших; який не допускає жодних полегкостей, поблажливості; нещадний, жорстокий, суворий. *Surowy ojciec, sędzia. Surowy dla dzieci, wobec dzieci, w stosunku do dzieci, względem dzieci. Surowy wzrok. Surowe przepisy, zasady, kryteria.* 4. Який відзначається простотою форм, обрисів і т. ін., не має прикрас; суворий. *Surowe wnętrze klasztoru.* 5. Дуже холодний (про клімат, атмосферні явища); суворий. *Surowy klimat. Surowa zima.* 6. Дуже тяжкий, сповнений труднощів, випробувань; суворий. *Surowe warunki życia na pustyni.* 7. *перен.*, *розм.* Недосвідчений; невихований. *Musisz jeszcze nabrać doświadczenia, jesteś strasznie surowy.*

СУ́ТО – SUTO

СУ́ТО, *присл.* Тільки; винятково. *Це суто родинна справа. Він працює в галузі суто практичної медицини.*

SUTO, *присл.* Багато, пишно. *Suto zastawiony stół. Ziemniaki suto okraszone stopioną słoniną ze skwarkami. Suto zakrapiana impreza.*

СУХА́Р – SUCHAR

СУХА́Р, -я́, *ч.* 1. Висушений шматок хліба, булки. *Житній, чорний, білий сухар. Ванільні сухарі.* 2. *перен.*, *розм.* Худа, худорлява людина. *Він виглядає як сухар.* 3. *перен.*, *розм.* Бездушна, черства, педантична людина. *Цей сухар не реагував на її плач.* 4. *спец.* Назва деяких допоміжних деталей у механізмах і вузлах машин. *Сухар пристрою.*

SUCHAR, -a, *ч.* 1. = **сухар 1**. *Paczka sucharów.* 2. = **сухар 2**. *Ale z ciebie suchar, tylko skóra i kość.*

СУ́ША[1, 2] – SUSZA

СУ́ША[1], -і, *ж.* Земля (на відміну від водяного простору, моря); материк. *Суша займає меншу частину земної кулі. Моряки нарешті побачили сушу.*

СУ́ША[2], -і, *ж.*, *розм.* Суха, засушлива пора; суха, жарка, без дощів погода; засуха. *Від довгої суші пропав хліб на полях.*

SUSZA, -y, *ж.*, *нейтр.* ~ **суша 2**. *Susza zniszczyła uprawy.*

СУ́ШКА – SUSZKA

СУ́ШКА, -и, *ж.*, *розм.* 1. Дія за знач. **сушити** – позбавляти вологи, робити щось сухим. *Сушка білизни. Сушка фруктів. Сушка на сонці, на повітрі, біля вогню, у печі. Повісити рушники для сушки.* 2. *кул.* Маленький сухий бублик. *Солодка сушка. Сушка з маком.* 3. *збірн.* Сушені фрукти, ягоди; сушня, сушняк. *Купити сушку для узвару.*

SUSZKA, -i, *ж.* 1. Рослина, квіти якої не в'януть, а засушуються. *Wstawić suszki do wazonu.* 2. = **сушка 3**. *Gotować suszki.* 3. Прес-пап'є. *Wysuszyć dokument suszką.* 4. *лісн.* Мертве дерево; сухостій. *Leśnicy wycięli suszki.*

СХО́ДИТИ, ЗІХО́ДИТИ, ЗІЙТИ́, СХОДИ́ТИ – SCHODZIĆ, ZEJŚĆ

СХО́ДИТИ і *рідше* **ЗІХО́ДИТИ**, -джу, -диш, *недок.*, **ЗІЙТИ́**, зійду́, зі́йдеш, *док.* 1. Ідучи по рівному або ступаючи по сходинах, підніматися кудись; з'являтися, підніматися над обрієм (про небесні світила); проростаючи, виходити на поверхню ґрунту (про рослини); здуваючись, підніматися (про тісто). *Сходити по драбині на горище. Сонце сходить. Посіви сходять. Тісто сходить.* 2. *перен.* Розпочинатися, наставати (про день, ранок). *Сходить ранок.* 3. Ідучи,

спускатися кудись; спускатися вниз з когось, чогось; злазити, спішуватися. *Сходити в льох. Зійти з коня.* 4. Виходити з транспорту на станції, зупинці і т. ін. *Сходити на наступній зупинці. Сходити на маленькій станції.* 5. *перен.* Наближатися, поширюючись, ніби опускаючись (про вечір, сутінки і т. ін.). *На землю сходять сутінки.* 6. *на кого, що, розм., кому до чого, книжн.* Охоплювати когось, оволодівати кимсь (про почуття, стан і т. ін.). *На нього сходить високе почуття.* 7. Залишати якесь місце, переходячи на інше; відхилятися від попереднього напрямку; *тільки док.* зіскочити, зміститися під час руху, не втримавшись на чомусь. *Зійти з центральної траси. Спортсмен зійшов з дистанції.* 8. *перен.* Переставати обговорюватися. *Не сходити зі сторінок газет. Тема поступово зійшла зі шпальт газети.* 9. Переставати покривати поверхню чогось, збігаючи, розтаючи і т. ін.; переставати існувати, зникати, гоїтися; зникати з поверхні шкіри, з обличчя і т. ін. (про рум'янець, засмагу і т. ін.); переставати виявлятися у виразі обличчя (про почуття). *Нарешті зійшов сніг. Шрам поступово сходить. Засмага сходить. Веселий вираз зійшов з його обличчя.* 10. Проходити, закінчуватися, минати (про час). *День зійшов непомітно.* 11. *чим.* Знемагати, слабшати від чогось; знесилюватися; губити, втрачати (сік). *Сходити слізьми. Суниці сходили соком.* 12. *перев. безос., кому і без додатка, розм.* Минати, проходити для когось благополучно, безкарно. *Йому все сходить. Знову йому все зійшло.* 13. *на кого, що, за кого, що, розм.* Стати кимось іншим, перетворитися на когось, змінивши вигляд, форму і т. ін.; бути прийнятим, визнаним за когось іншого, щось інше або рівноцінне комусь, чомусь з якогось погляду, в якомусь плані. *У темряві вона зійде за красуню. Ця підробка зійде за справжній антикваріат.*

СХОДИ́ТИ, сходжу́, схо́диш, *док.* 1. Піти кудись і, побувши там деякий час, повернутися назад. *Сходити у крамницю.* 2. Пройти якусь відстань у різних напрямках; обійти. *Він сходив всі околиці.* 3. *у чому і без додатка.* Одягтися у щось, надіти на себе щось. *На вечірку вона сходила в новій сукні.*

SCHODZIĆ, -dzę, -dzisz, *недок.* **ZEJŚĆ**, zejdę, zejdziesz, *док.* 1. = **сходити 3**. *Schodzić po schodach, schodami na dół. Schodzić z góry.* 2. = **сходити 7**. *Schodzić ze ścieżki.* 3. Опускатися (про літаки, підводні човни і т. ін.). *Samolot schodzi poniżej 5000 metrów.* 4. = **сходити 9**. *Śnieg zszedł z dróg. Skóra schodziła dużymi płatami. Sińce już powoli schodzą. Obrzęk zszedł. Skórka z pomarańczy łatwo zeszła. Uśmiech nigdy nie schodził z jego twarzy.* 5. = **сходити 8**. *Sprawa jeszcze długo nie schodziła z anteny.* 6. Досягати величини, меншої за початкову. *Inflacja schodzi poniżej 3 %. Temperatura zeszła poniżej zera.* 7. Минати (про час). *W ciekawym towarzystwie czas schodzi szybko. Czas schodził mu na walkach z komputerowymi potworami.* 8. *розм.* Продаватися. *W takie upały w naszym sklepie schodzi ponad 1000 butelek mineralnej dziennie. Ten towar słabo schodzi.*

Т

ТА[1, 2, 3] – ТА

ТА[1], тієї, *ж.* (ч. той), *займ.* 1. *вказ.* Указує на щось більш віддалене у просторі, ніж інше схоже (перев. парне); протилежне **цей**; *пол.* tamta. *Він чекає не на цій, а на тій вулиці.* 2. *вказ.* Указує на відрізок часу, який передував безпосередньо такому самому відрізку, моменту або настане після нього. *Вона приїхала тієї неділі.* 3. *вказ.*, *також у сполуч. із част.* **он**, **ось**. Указує на якийсь предмет, якусь особу (перев. супроводжується вказівним жестом), що їх вирізняють з-поміж інших; не будь-яка, а саме ця, що на неї вказує мовець; про яку йдеться. *Дивись на ту дівчину!* 4. *вказ.* Указує на предмет, особу, явище і т. ін., які були названі у попередньому викладі, про які вже йшлося раніше; уживається для вказівки на один предмет, одну особу і т. ін. із двох або кількох схожих, з ряду однорідних, коли їх перелічують або порівнюють; *у знач. ім.* уживається замість предмета, особи, які були названі в попередньому викладі, про які вже йшлося раніше; під час перелічення або порівняння названих раніше осіб, предметів і т. ін. *Вона заговорила, і ті слова були для нього повною несподіванкою. Дівчатка розбіглися: та в один бік, та в другий – не докричатися! Він кличе її, а та стала собі і стоїть.* 5. Уживається в головному реченні за наявності співвідносного сполучного сл. у підрядному, вказуючи на ознаку, за якою хтось, щось вирізняється із загалу схожих і яка розкривається у підрядному. *Люблю ту пору дня, коли сонце сідає.* 6. *означ.*, *перев. із запереч. част.* **не**. Така, як треба, як має бути; така, як звичай, до якої звикли; така, як раніше, як завжди; яка не змінилася, залишилася незмінною. *Не та вже ковбаса. Не та вже Полтава, що була колись.* 7. *означ.*, *а також у сполуч.* **та ж, та [ж] сама**. Яка вже була, мала місце, згадувалась, зустрічалася раніше; не будь-яка, не якась інша, а саме ця. *Це та сама вчителька, про яку я тобі розповідав.* 8. *означ.* Уживається для підкреслення емоційного ставлення до осіб, предметів, явищ і т. ін. *Дуже вже потрібні тобі ті сукні!*

ТА[2], *спол.*, *єднальний.* Уживається для поєднання двох рівноправних синтаксичних одиниць; за значенням відповідає спол. **і**. 1. Поєднує однорідні члени речення; поєднує в інтонаційне ціле два слова, що виражають єдине поняття або коло близьких понять; з'єднує повторювані слова з метою підсилення вислову. *Він вивчає польську та німецьку мови. Біле та чорне. Він усе бігав та бігав.* 2. Поєднує речення, які виражають одночасність дій; поєднує речення, у другому з яких є вказівка на несподіваність, раптовість дії, події. *Віяв вітер та лив сильний дощ. Вона задрімала, та раптом почувся страшний гуркіт.*

ТА[3], *част.*, *підсил.* 1. Уживається на початку речення для посилення висловлюваної думки; адже, таж, тож; разом із част. **так** підсилює слово, перед яким стоїть (найчастіше прислівник, уживаний як обставина способу дії); уживається в питальному та окличному реченнях при слові, на яке падає логічний наголос; уживається з дієсловом наказового способу для підкреслення прохання чи спонукання; перед част. **ні** підсилює заперечувальний зміст речен-

ня. *Це він зробив? Та я йому тепер висловлю все, що про нього думаю. Та прийшов він нарешті? Та іди вже їсти! Та ні, я цього не знаю.* 2. Уживається в різних мовних ситуаціях, коли немає можливості чи бажання точно відповісти на поставлене запитання. *Ти позичиш мені гроші? – Та не знаю...* 3. Уживається в середині речення перед присудком чи групою присудка для підсилення їхнього значення; уживається в народній поезії та в стилізації під народнопоетичну мову. *Якби калина та дівчиною стала.*

TA, tej, *ж.* (*ч.* ten), *займ.*, *вказ.* 1. Указує на особу, предмет, що перебуває поблизу когось, чогось, найближчий у просторі порівняно з іншим, більш віддаленим; ця. *Po tej stronie ulicy popołudniu jest cień. Popatrz na te błyszczące w słońcu szczyty.* 2. = **ta**[1] **2**. *Spotkam się z nim w tę sobotę.* 3. Указує на явища, дії, про які вже говорилося; ця. *O tej sprawie rozmawialiśmy już nie raz.* 4. = **ta**[1] **7**. *To jest właśnie ta książka, której szukałem pół roku we wszystkich księgarniach.* 5. = **ta**[1] **5**. *Lubił te krótkie chwile, kiedy nic nie musiał robić.*

ТÁБІР – TABOR

ТÁБІР, -бору, *ч.* 1. Місце тимчасового розташування, відпочинку війська, великої групи людей; *пол.* obóz. *Військовий табір. Стояти табором. Розбити табір у полі.* 2. Місце відпочинку, оздоровлення дітей, молоді. *Дитячий оздоровчий табір.* 3. Кілька родин циган, що кочують разом, а також їхній стан, обоз. *За селом був циганський табір.* 4. Місце, де перебувають військовополонені, в'язні; *пол.* obóz. *Концентраційний табір. Потрапити в табір. Звільнити когось з табору.* 5. *перен.* Суспільно-політичне угруповання; течія, напрям; *пол.* obóz. *Табір демократичних сил. Ворожий табір. Вони перебувають в одному таборі.*

TABOR, -u, *ч.* 1. Певна сукупність транспортних засобів; парк. *Tabor autobusowy, kolejowy, tramwajowy. Dokonać wymiany taboru.* 2. = **табор 3**. *Tabor cygański. Rozbić tabor.* 3. *іст.* ~ **табір 1**. *Tabor kozacki.*

ТАБЛИ́ЦЯ – TABLICA

ТАБЛИ́ЦЯ, -і, *ж.* Перелік відомостей, числових даних, що подаються в певній системі за графами; зведення, відомість; *пол.* tabela, tabelka. *Складати таблицю. Графа в таблиці. Вписувати дані в таблицю. Таблиця множення. У книжці багато таблиць. Таблиця логарифмів.*

TABLICA, -y, *ж.* 1. Дошка або плита з якимсь написом чи текстом. *Kamienna tablica. Tablica ogłoszeń, pamiątkowa, informacyjna, reklamowa. Umieścić ogłoszenie na tablicy. Powiesić, zdjąć tablicę. Wmurować tablicę.* 2. Класна дошка. *Pisać kredą na tablicy. Wywołać ucznia do tablicy.* 3. Ілюстрація до тексту на окремому аркуші в книжці; вклейка. *Tablice dodane na końcu książki ilustrują zmiany demograficzne na wsi polskiej od 1945 roku do dzisiaj. Wielobarwne tablice ilustrują wszystkie opisywane gatunki ptaków.* 4. Навчальний наочний засіб; ~ **таблиця**. *Tablice z wiadomościami z gramatyki.* 5. Таблиця з переліком певних чисел для допомоги у розв'язуванні математичних задач; ~ **таблиця**. *Tablica logarytmiczna.* 6. *спорт.* Щит у баскетболі. *Piłka odbiła się od tablicy, ale nie wpadła do kosza.*

ТАБЛÓ – TABLEAU

ТАБЛÓ, *невідм.*, *с.* Щит або екран зі світловими сигналами чи умовними знаками, що показують стан контрольованого об'єкта або передають повідомлення. *Рекламне табло. Спортивне табло. На табло з'явилися результати голосування депутатів.*

TABLEAU [вим. tabló], *невідм.*, *с.* Зібрання фотографій групи осіб як пам'ятка. *Tableau naszej klasy wisi na korytarzu liceum.*

ТАБУ́Н[1, 2] – TABUN

ТАБУ́Н[1], -а, *ч.* 1. Гурт копитних тварин. *Табун оленів.* 2. Зграя диких або

свійських птахів. *Табун диких качок підплив до очерету. Табун гусей, голубів.* 3. *рідко.* Скупчення риб, морських тварин. *Табун оселедців, морських свиней, дельфінів.* 4. *перен., розм.* Про велику, зазвичай неорганізовану групу людей. *Ходити табуном.*

ТАБУ́Н², -а, *ч.* Бойова отрута. *Труїти табуном.*

TABUN, -u, *ч.* 1. Стадо диких коней у степу. *Tabun dzikich koni przemknął przez step.* 2. Велике стадо коней чи худоби на пасовищі. *Tabun koni, krów.* 3. *мисл.* Зграя диких качок або гусей. *Tabun dzikich kaczek.* 4. *перев. мн.* ~ **табун 4**. *Chodziły za nią tabuny chłopców.*

ТА́КСА¹, ² – TAKSA

ТА́КСА¹, -и, *ж.* Стабільна, визначена розцінка на товар чи послуги. *Висока, низька такса. Платити, працювати за таксою. Підняти, знизити таксу.*

ТА́КСА², -и, *ж.* Невеликий собака мисливської породи, який утримується як кімнатний; має довгий тулуб і короткі криві ноги; *пол.* jamnik. *Короткошерста, довгошерста такса. Чорна, руда такса.*

TAKSA, -y, *ж.* = **такса¹**. *Podnieść, obniżyć taksę.*

ТАМ¹, ² – ТАМ¹, ²

ТАМ¹, *присл.* 1. Указує на місце більш віддалене порівняно з іншим, ближчим; у тому місці, у тих місцях; протилежне **тут**. Уживається в поєднанні з пит. займ. **хто, що**. Вживається у функції співвідносного слова в головному реченні, якому в підрядному реченні відповідають сполучні сл. **де, куди**. Уживаючись на початку повторюваних речень або перед однорідними членами речення, означає: в одному місці..., в іншому місці... *Тут квіти, а там кущі. Хто там стукає? Він був там, де живуть білі ведмеді. І там він працює, і там підробляє.* 2. Потім, згодом, незабаром. *Почалося з невеличкого дощу, а там і буря піднялася.*

ТАМ², *част., розм.* 1. Уживається під час переліку для заповнення паузи перед однорідними членами речення з відтінком невизначеності, довільності. *Вони говорили не про дівчат чи там футбол, а про мистецтво.* 2. У сполуч. із займ. **який, що** та присл. **де, куди, коли**: а) посилює заперечення чиїхось слів, зазвичай з повторенням заперечуваного слова у знач. **зовсім ні**; б) виражає сумнів у реальності або можливості здійснення чогось; в) надає відтінку невизначеності. Уживається у сполуч. з неознач. займ. для вираження зневаги до когось, чогось або сумніву, непевності. У сполуч. з означ. займ. **такий** підкреслює високий ступінь вияву певної характеристики, властивості когось. *Ви добре відпочивали? – Яке там добре! Встигнеш це зробити? – Де там встигнути! Він приїхав на якийсь там час. На базарі була якась там жменька покупців. Там такий парубок приїхав!* 3. Уживається в спонук. реченнях, підсилюючи спонукання або надаючи йому грубувато-фамільярного відтінку. *Що ти там наробив?* 4. Уживається в допустових конструкціях при вказівці на умову, всупереч якій відбувається сказане в головному реченні. *Вже як там буде, а я туди піду.*

ТАМ¹, *присл.* 1. У той бік, у те місце; у місце, вказане, назване раніше або відоме з ситуації; туди. *Połóż swoje rzeczy tam, koło kredensu. Obrazek zawieś tam, na ścianie. Jeździłem tam wiele razy.* 2. Саме в тому напрямку, куди показує той, хто говорить; туди. *Spójrz tam.* 3. Уживається як співвідносне слово в головному реченні при підрядному місця зі спол. **gdzie, skąd, dokąd** тощо. *Pobiegł tam, skąd dobiegały głosy. Wyjedź tam, gdzie cię nikt nie zna.* 4. = **там¹ 1**. *Tu trzymał książki histo-*

ryczne, a tam beletrystykę. Siedział tam już przeszło godzinę.

ТАМ², *част.* = **там² 2**. *Jaki tam z niego muzyk? Ma jakieś tam plany, marzenia. Co tam słychać? Jak tam dzieci, żona? Mi się tam nie chce w to wszystko wierzyć. Ja tam nie będę się wychylał. Jakaś tam garstka co odważniejszych protestowała, a reszta podkuliła ogon.*

ТА́МБУР¹,² – TAMBUR

ТА́МБУР¹, -а, *ч.* 1. Закритий майданчик пасажирського залізничного вагона. *Пасажир стояв у тамбурі. Провідниця перевіряла квитки в тамбурі.* 2. Прибудова біля входу в приміщення; сіни. *Перед фойє був невеличкий тамбур.* 3. Циліндрична чи багатогранна основа, яка підтримує купол будівлі; барабан. *Купол підтримувався тамбуром.*

ТА́МБУР², -а, *ч.* Вид вишивання або плетіння, коли кожна наступна петля нитки протягається гачком або голкою крізь попередню. *Вишивати тамбуром.*

TAMBUR, -u, *ч.* = **тамбур¹ 3**. *Tambur i kopuła kaplicy.*

ТАМБУРИ́Н – TAMBURYN

ТАМБУРИ́Н, -а, *ч.* 1. Музичний ударний інструмент; вид бубна. *Грати на тамбурині.* 2. Невеликий барабан циліндричної форми. *Бити в тамбурин.* 3. Старовинний французький танок. *Танцювати тамбурин.*

TAMBURYN, -a, *ч.* = **тамбурин 1**. *Uderzać w tamburyn.*

ТАПЧА́Н – TAPCZAN

ТАПЧА́Н, -á, *ч.* Примітивне ліжко, збите з дощок, без спинок. *Пляжний тапчан. Він не може спати на цьому тапчані.*

TAPCZAN, -u, *ч.* Низький диван без спинки; тахта; кушетка. *Miękki, twardy tapczan. Wąski, szeroki tapczan. Wygodny tapczan. Położyć się na tapczan, na tapczanie.*

ТА́СЬМА́ – TAŚMA

ТА́СЬМА́, тáсьми́, *ж.* Вузька плетена або ткана стрічка, що використовується для оздоблення одягу, білизни, інших тканих виробів. *Барвиста, різнокольорова тасьма. Шовкова, бавовняна тасьма. Обшити подушку тасьмою.*

TAŚMA, -y, *ж.* 1. = **тасьма**. *Taśma pasmanteryjna. Spódnica obszyta taśmą.* 2. Носій даних, виготовлений у вигляді стрічки з намагнічуваним шаром. *Taśma magnetofonowa.* 3. Стрічка, простягнута вздовж фінішу бігу, яку перериває переможець. *Wygrać rzutem na taśmę. Dwóch zawodników, niemal jednocześnie, przerwało taśmę.* 4. Конвеєр. *Pracować przy taśmie.* 5. *військ.* Кулеметна стрічка. *Taśma karabina.*

ТВІР – TWÓR

ТВІР, твóру, *ч.* 1. *кого, чий і без додатка.* Продукт, наслідок творчої діяльності людини; витвір; *пол.* utwór. *Літературний, науковий, музичний твір. Твір мистецтва. Збірка творів.* 2. Самостійна учнівська робота у вигляді письмового викладу своїх думок на задану тему; *пол.* wypracowanie. *Весь урок учні писали твір на вільну тему.*

TWÓR, tworu, *ч.* 1. Жива істота; створіння. *Człowiek jako twór biologiczny nie może uwolnić się od natury.* 2. Утвір неживої природи. *Twór górski.* 3. Продукт творчості, діяльності людини; творіння. *Twór artystyczny. Twór znakomitego architekta. Twór chorej wyobraźni.* 4. Частина або елемент якогось органа, що виконує в організмі певні функції; також пухлина, наріст і т. ін., розвиток яких завдає шкоди організмові. *Ciało owocowe – jest to twór na powierzchni lub wewnątrz którego wytwarzane są organy służące do rozmnażania. Nitkowate twory zwane chromosomami.* 5. *ірон., зневажл.* Політичний або суспільний організм, явище і т. ін., що відзначається певними, здебільшого негативними, рисами; утвір. *Republika stanowiła interesujący twór administracyjny. Część posłów w dyskusji wyraziła zdanie, że habilitacja to anachroniczny twór.*

ТÉНДЕР[1,2] – TENDER

ТÉНДЕР[1], -а, *ч.* 1. Причіпна частина паровоза, де містяться запаси води, палива, мастила тощо. *Вантажити вугілля, воду в тендер.* 2. Невелике допоміжне (з двигуном) або спортивне (з вітрилом) судно. *Біля причалу стояв тендер.*

ТÉНДЕР[2], -а, ч. Пропозиція щодо постачання товарів, надання послуг, будівництва об'єктів тощо у формі торгів, конкурсу; *пол.* oferta przetargowa, przetarg. *Оголошено тендер на будівництво нафтопереробного заводу.*

TENDER, -dra, *ч.* 1. = **тендер[1] 1.** *Tender stał na bocznicy kolejowej.* 2. = **тендер[1] 2.** *Tender przywiózł paliwo.*

ТЕРАПÉВТ – TERAPEUTA

ТЕРАПÉВТ, -а, *ч.* Лікар, фахівець із внутрішніх хвороб; спеціаліст у галузі терапії. *Терапевт оглянув хворого на грип.*

TERAPEUTA [вим. terapéuta], -у, *ч.* 1. Фахівець із психотерапії; психотерапевт. *Terapeuta poradni zdrowia psychicznego.* 2. *рідко.* Лікар-практик. *Samopoczucie pacjenta szpitala w największym stopniu zależy od lekarza terapeuty i średniego personelu medycznego.*

ТÉРЕН, ТЕРÉН – TEREN

ТÉРЕН, -рну, *ч.* (*Prunus spinosa*). Колючий кущ родини розових; темно-сині терпкі їстівні плоди цієї рослини; *пол.* tarnina. *Росте, цвіте терен. Їсти терен. Варення з терну.*

ТЕРÉН, -у, *ч.* Місцевість, територія. *Терен району, області.*

TEREN, -u, *ч.* 1. ~ **терéн**. *Tereny turystyczne, leśne. Teren szkoły, fabryki, budowy.* 2. *розм.* Територія, що є місцем чиєїсь діяльності, праці. *Lekarz z samego rana wyjechał w teren odwiedzić swoich pacjentów.* 3. Провінція, навколишні населені пункти стосовно найважливішого на певній території міста. *Pracować w terenie.* 4. *перен.* Ділянка. *Teren czyichś dokonań, badań.* 5. Арена якихось подій. *Spokojne pogranicze nieoczekiwanie zmieniło się w teren walk etnicznych.* 6. Частина поверхні Землі разом з характерним для неї ландшафтом та рослинністю, природними ресурсами і т. ін. *Teren równinny, błotnisty. Tereny roponośne.*

ТЕРМІНÁТОР[1,2] – TERMINATOR

ТЕРМІНÁТОР[1], -а, *ч.*, *астр.* Межа між освітленою Сонцем і темною частинами небесного тіла. *Лінія термінатора на Місяці.*

ТЕРМІНÁТОР[2], -а, *ч.*, *кін.*, *розм.* Убивця. *Цей актор грає роль термінатора.*

TERMINATOR, -а, *ч.* 1. *рідко.* Учень-практикант у ремісника. *Terminator szewski, kaletniczy.* 2. = **термінатор[1]**. *Cienie terminatora Wenus są najlepiej widoczne w fazie połówkowej.*

ТЕРПІ́ТИ – CIERPIEĆ

ТЕРПІ́ТИ, терплю́, тéрпиш, *недок.* 1. Стійко, без нарікань переносити фізичні й моральні страждання. *Терпіти біль, муки. Терпіти несправедливість, злидні. Мовчки терпіти.* 2. Витримувати, миритися з чимось неприємним, важким; миритися з існуванням, наявністю когось, чогось; поблажливо ставитися до когось, чогось; *пол.* znosić. *Терпіти образу від когось. Вона мусить його терпіти, бо це її батько.* 3. *із запереч. част.* **не**, *розм.* Дуже не любити когось, щось, почувати неприязнь, відразу до когось, чогось. *Він не терпить манної каші.*

CIERPIEĆ, -pię, -pisz, *недок.* 1. ~ **терпіти 1**. *Cierpieć ból, głód, nędzę, zimno, niesprawiedliwość. Cierpieć z powodu rany w nodze. Cierpieć z powodu nieszczęśliwej miłości. Po jego bladej twarzy widać było, że cierpi.* 2. Побиватися, переживати. *Cierpiał nad losem zniewolonego kraju.* 3. Хворіти; страждати. *Cierpieć na zaniki pamięci, na depresję, bezsenność.* 4. = **терпіти 3**. *Nie cierpieć polityków.* 5. Зазнавати шкоди, збитків; страждати. *Cierpiały na*

tym jego interesy. Cierpiało na tym jego życie rodzinne.

ТЕСТЬ – TEŚĆ

ТЕСТЬ, -я, *ч.* Батько дружини. *Майбутній, колишній тесть. Він давно не бачив свого тестя.*

TEŚĆ, -ścia, *ч.* 1. Батько дружини або чоловіка; тесть; свекор. *Teść bał się teściowej.* 2. *тільки мн.* Батьки дружини або чоловіка. *Przywitać się z teściami.*

ТИ́СКАТИ, ТИ́СНУТИ – CISKAĆ, CISNĄĆ[1, 2]

ТИ́СКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *розм.* Те саме, що **ти́снути 2**. *Тискати в обіймах. Тискати руку.*

ТИ́СНУТИ, -ну, -неш і ти́снув, -нула, -нуло, *недок.* 1. *на когось, щось.* Налягати, давити своєю вагою, масою; натискувати, надавлювати на когось, щось. *Рюкзак тисне. В голові тиснуло.* 2. Здавлювати, стискати, обхопивши пальцями, рукою або руками; притискувати когось, щось до чогось. *Тиснути руку. Тиснути до серця.* 3. *перен.* Несправедливо обмежувати когось у правах, діях, жорстоко пригнічувати, не давати вільно жити; гнобити; примушувати когось діяти, чинити проти його волі; справляти негативний вплив на когось; тяжіти над кимось. *Шеф тисне. Він стане на нього тиснути!* 4. Примушувати відступати; тіснити. *Ворог тисне.* 5. *без додатка.* Бути тісним, стискувати (про взуття, одяг). *Туфлі тиснуть. Комір тисне.* 6. *перен.* Спричиняти фізичні страждання, викликати тяжке, болісне почуття; гнітити, непокоїти когось. *Недоля тисне.* 7. *розм.* Запихати, засовувати. *Тиснути затичку в діжку.*

CISKAĆ, -am, -asz, *недок.*, **CISNĄĆ[1]**, -nę, ciśniesz, *док.*, *книжн.* Кидати з великою силою; метати. *Przeciwnik cisnął nim o ziemię. Obrońcy zamku zaczęli ciskać kamienie w żołnierzy wdzierających się po drabinach na mury. Zeus ciskał błyskawicami. Wściekła na siebie ciskała przedmiotami o ściany.*

CISNĄĆ[2], -nę, ciśniesz, *док.* 1. *розм.* ~ **тиснути 5**. *Buty cisną. Niewygodne spodnie cisną w kroku.* 2. *розм.* ~ **тиснути 3**. *Telewizja publiczna ciśnie na platformy cyfrowe i kablówki.* 3. *книжн.* ~ **тиснути 1**. *Para cisnęła na tłoki. Tęsknota ciśnie.* 4. *книжн.* ~ **тиснути 6**. *Cisnęła ich bieda i brak perspektyw.* 5. *заст.* ~ **тиснути 2**. *Cisnął jej dłonie do swych warg.*

ТИ́ТУЛ – TYTUŁ

ТИ́ТУЛ, -у, *ч.* 1. Почесне спадкове або надане монархом звання. *Титул графа, барона, маркіза, герцога.* 2. *кого, чого або який.* Звання, яке надається комусь на знак визнання заслуг, успіхів у певній діяльності. *Здобути, мати титул призера чемпіонату. Чемпіонський титул. Вчений титул. Титул професора.* 3. Сторінка книжки, на якій уміщено заголовок твору, прізвище автора, рік і місце видання, назву видавництва. *Титул книжки був прикрашений орнаментом.*

TYTUŁ, -u, *ч.* 1. Назва твору, розділу або статті, повідомлення; назва газети, журналу і т. ін.; заголовок. *Tytuł książki, gazety. Zmienić tytuł.* 2. Книжка. *W pobliskiej księgarni pojawiło się kilka ciekawych tytułów z dziedziny historii sztuki filmowej.* 3. = **титул 1**. *Hrabiowski tytuł. Tytuł lorda.* 4. = **титул 2**. *Tytuł naukowy. Tytuł doktora honoris causa. Tytuł mistrza świata.* 3. Підстава, основа для чогось. *Mieć tytuł do chwały. Tytułem wstępu chciałbym sprostować pewną informację, która pojawiła się niedawno w mediach.*

ТІ́СТО – CIASTO

ТІ́СТО, -а, *с.* 1. В'язка маса різної густоти з борошна, замішаного на воді, молоці і т. ін., часто з додаванням дріжджів; зварена, спечена така маса у варениках, пиріжках і т. ін. *Дріжджове тісто. Круте, рідке тісто. Замісити тісто. У цих пиріжків смачне тісто.* 2. *перен.* Будь-яка густа маса, що утво-

рюється внаслідок змішування якоїсь сипкої речовини з рідиною. *Цементне, бетонне, глиняне тісто.*

CIASTO, -a, *c.* 1. = **тісто 1**. *Ciasto na placek, sernik, makowiec, drożdżówki. Rozczynić, rozrobić, wyrabiać, zagniatać, wałkować ciasto. Ciasto rośnie, wyrosło, opadło. Ciasto na chleb, na bułki, na kluski, na placki.* 2. Виріб зі здобного тіста; пиріг; здоба. *Ciasto biszkoptowe, drożdżowe. Ciasto z zakalcem. Kawałek ciasta. Upiec ciasto. Kroić ciasto. Ciasto do kawy.* 3. = **тісто 2**. *Betonowe ciasto.*

ТЛУМА́ЧИТИ – TŁUMACZYĆ

ТЛУМА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.* 1. Визначати зміст, роз'ясняти суть чогось; давати якесь пояснення. *Він цілий день тлумачив дружині, чому вчора пізно прийшов.* 2. Трактувати, інтерпретувати. *Тлумачити текст, закон, договір.*

TŁUMACZYĆ, -czę, -czysz, *недок.* 1. = **тлумачити 1**. *Tłumaczyć jasno, zrozumiale, zawile. Tłumaczyć swoje spóźnienie. Tłumaczyć zakaz fotografowania względami bezpieczeństwa.* 2. Виправдовувати. *Tłumaczy go naiwność i idealizm. Tłumaczyć ucznia przed dyrektorem. Przyjaciel starał się tłumaczyć jego dziwne zachowanie nadmiarem obowiązków.* 3. Передавати текст, слово або усне висловлювання засобами іншої мови; перекладати. *Tłumaczyć powieść z języka słowackiego na język polski.*

ТОП[1, 2] – TOP[1, 2]

ТОП[1], -а, *ч.* Коротка (вище талії) жіноча майка чи блузка. *Різнобарвний, яскравий, прозорий топ. Шовковий, синтетичний топ.*

ТОП[2], -а, *ч.* Найпопулярніший, наймодніший твір або річ (в одязі, естрадній музиці тощо); список таких творів, речей. *Топ сучасної естради.*

TOP[1], -u, *ч., тільки одн., тех.* Плавлення металу; продукт плавлення. *Top metalu.*

TOP[2], -u, *ч.* 1. *розм.* Вершина слави, популярності, чийсь високий рейтинг або місце. *Być na topie. Wskoczyć na top. Znaleźć się na topie.* 2. Група відомих, популярних осіб, що досягли успіху в якійсь ділянці; еліта. *Należeć do topu wykonawców muzyki dance.* 3. = **топ[1]**. *Założyć top.*

ТОР – TOR[1, 2]

ТОР, -а, *ч.* Геометричне тіло, утворене обертанням круга навколо осі, що лежить у площині цього круга і не перетинає його. *Автомобільне колесо має форму тора.*

TOR[1], -u, *ч.* 1. Колія, полотно. *Nasyp toru kolejowego. Odśnieżać tory. Pociąg wjeżdża na tor drugi przy peronie drugim.* 2. Безперервна лінія, яку описує тіло під час руху; у балістиці – лінія польоту снаряда, кулі, міни тощо; траєкторія. *Tor lotu pocisku. Tor ruchu planety.* 3. *книжн.* Напрямок, в якому щось рухається, розвивається. *Nikt nie wiedział, jakim torem potoczy się dzisiejsza dyskusja. Pchnąć politykę na nowe tory.* 4. *спорт.* Трек, доріжка. *Tor kolarski, bobslejowy, łyżwiarski. Biec po wewnętrznym torze.*

TOR[2], -u, *ч.* Радіоактивний хімічний елемент, актиноїд; проста речовина – пластичний сріблястий активний метал; торій. *Czterochlorek toru.*

ТО́РБА – TORBA

ТО́РБА, -и, *ж.* Вид дорожнього мішка, який носять зазвичай за плечима; велика сумка з тканини. *Полотняна, плетена торба. Нести торбу. Торба з продуктами, речами.*

TORBA, -y, *ж.* 1. Мішечок, кульок. *Torba papierowa, plastikowa.* 2. Виріб зі шкіри, тканини і т. ін., що має форму торбинки, футляра з ручками і слугує для перенесення чогось; про такий виріб для деяких предметів жіночого туалету, грошей і т. ін.; сумка. *Torba podróżna. Torba zamykana na suwak, na zamek. Nosić torbę na ramieniu, pod pachą, w ręce.* 3. *зневажл.* Стара жінка. *Jakieś dwie stare torby siedziały na ławce i karmiły gołębie.* 4. *зоол.* Підче-

ревний мішок, у якому доношуються й розвиваються малята деяких тварин; сумка. *Mały kangurek wyglądał z torby.*

ТОСТ – TOST

ТОСТ, -у, *ч.* 1. Підсмажений або підсушений шматочок (скибка) хліба. *Приготувати, їсти тости. Тости із сиром, шинкою.* 2. Застільна промова з побажанням. *Виголосити, сказати тост.*

TOST, -u, *ч.* = **тост 1**. *Spalić tosty.*

ТОЧИ́ТИ[1, 2] – TOCZYĆ

ТОЧИ́ТИ[1], точу́, то́чиш, *недок.* 1. Робити гострим; гострити. *Точити ножа, ножиці, шаблю. Точити сокиру об камінь.* 2. Виготовляти на токарному верстаті з дерева, металу певний предмет округлої форми; виточувати. *Точити деталь. Точити на верстаті.* 3. *тільки 3 ос., перен.* Поступово псувати щось, гризучи, проїдаючи, роблячи дірки; поїдати, гризучи (зазвичай про гризунів, хробаків і т. ін.). *Шашіль точив стіл.* 4. *тільки 3 ос., перен.* Настирливо мучити когось, поступово позбавляючи здоров'я, сили (про тяжкі почуття, сумні думки, турботи, горе і т. ін.). *Його точить журба.*

ТОЧИ́ТИ[2], точу́, то́чиш, *недок.* Повільно або крізь вузький отвір випускати рідину, іноді сипку речовину; виточувати, цідити, виціджувати. *Точити вино з бочки. Точити сік з берези.*

TOCZYĆ, -czę, -czysz, *недок.* 1. Котити. *Toczyć beczkę. Toczyć oponę.* 2. *книжн.* Вести, проводити. *Toczyć dyskusję, spór, batalię. Toczyć nierówną walkę. Toczyć zażarte sprzeczki. Toczyć wojnę.* 3. *книжн.* ~ **точити[1] 3** (тільки про комах). *Meble toczyły korniki.* 4. *перен.* Руйнувати якийсь організм (про хвороби). *Rak toczy ciało chorego.* 5. *перен.* Мучити, пригноблювати. *Tęsknota za ukochaną toczyła jego serce. Poczucie winy toczyło jego sumienie.* 6. = **точити[1] 2**. *Toczyć śruby, nakrętki na tokarce.* 7. *книжн.* ~ **точити[2]**. *Toczyć piwo prosto do kufli.* 8. Надавати форми керамічним виробам на гончарному крузі. *Toczyć dzbany z gliny.*

ТОЧИ́ТИСЯ[1, 2] – TOCZYĆ SIĘ

ТОЧИ́ТИСЯ[1], то́читься, *недок.* 1. Довго тривати, продовжуватися, тягтися (про дію в часі); вестися. *Ця дискусія точиться давно. Між ними точиться боротьба.* 2. Пас. до **точити[1] 2**. *Ця деталь має точитися на верстаті.*

ТОЧИ́ТИСЯ[2], то́читься, *недок.* Текти; витікати. *З берези точиться сік.*

TOCZYĆ SIĘ, -czę się, -czysz się, *недок.* 1. Обертаючись, пересуватися в певному напрямку; котитися. *Piłka toczyła się powoli do bramki.* 2. Їхати, переміщатися (про автомобіль, віз і т. ін.). *Drogą wolno toczyła się kareta.* 3. Рухатися небосхилом (про небесні світила); котитися. *Słońce się toczy po niebie.* 4. Текти краплями або великою масою; котитися. *Łzy toczyły się po policzkach. Na wschodnich kresach Polski toczy leniwie swoje wody Bug.* 5. Проходити, відбуватися. *Wypadki toczyły się lawinowo. Życie toczy się powoli. Akcja filmu toczy się w Paryżu.* 6. = **точитися[1] 1**. *Negocjacje toczyły się bardzo długo.* 7. *розм., жарт.* Іти перевальцем, повільно. *Grubas toczył się korytarzem.*

ТО́ЧНИЙ – TOCZNY

ТО́ЧНИЙ, -а, -е. 1. Виміряний, вирахуваний з максимальним наближенням до об'єктивних даних; протилежне **приблизний**; який об'єктивно показує число, кількість і т. ін. чогось; *пол.* dokładny. *Точний час, розмір. Точна вага. Точне вимірювання. Точний підрахунок. Точний годинник. Точний метод дослідження. Точні науки.* 2. Який у подробицях і деталях відбиває певний об'єктивний зміст; адекватний; не приблизний, не загальний; *пол.* dokładny, precyzyjny. *Точна копія. Точний переклад. Точний науковий опис. Дібрати точний*

термін. 3. Який цілком відповідає певним вимогам, потребам тощо. *Точне виконання завдання. Точний удар по ворогу. Точний захист у шахах*. 4. Вичерпно визначений, конкретний; докладний, вичерпний; *пол*. dokładny, wyczerpujący. *Точна адреса. Точний термін виконання. Точний план роботи. Точна інформація. Точна інструкція. Точна відповідь*. 5. Який суворо дотримується встановленого порядку, певних термінів; акуратний, пунктуальний; *пол*. punktualny. *Це дуже точна людина: він ніколи не запізнюється*.

TOCZNY, -a, -e, *тех*. Який може котитися, обертатися; обертовий. *Elementy toczne maszyny. Opór toczny kół. Wózek toczny*.

ТРАВИ́ТИ[1,2,3] – TRAWIĆ

ТРАВИ́ТИ[1], травлю́, тра́виш, *недок*., *спец*. Обробляти поверхню металу або скла розчином кислот чи іншими спеціальними сполуками; витравлювати. *Травити металеві деталі. Художник-оформист травив металеву пластину*.

ТРАВИ́ТИ[2], травлю́, тра́виш, *недок*. Засвоювати у процесі травлення; перетравлювати. *Собака травить кістки*.

ТРАВИ́ТИ[3], травлю́, тра́виш, *недок*., *мор*. Потрохи відпускати, послаблюючи натягання каната, снасті тощо. *З корабля травили канат*.

TRAWIĆ, -wię, -wisz, *недок*. 1. *книжн*. Руйнувати, нищити, поглинати (перев. про вогонь, пожежу). *Ogień trawił strych i powoli schodził niżej. Pożar trawi zabytkowy kościółek*. 2. *книжн*. Руйнувати, винищувати, виснажувати. *Gorączka trawiła organizm. Trawiła go choroba Parkinsona*. 3. *перен*., *книжн*. Охоплювати (про почуття). *Trawiła go przesadna ambicja. Trawiła go żądza władzy i rozgłosu. Trawił go smutek. Trawiła go nienawiść, nostalgia*. 4. = **травити 2**. *Trawić pokarm*. 5. Розкладати (про соки, ферменти). *Zawarte w soku żołądkowym enzymy trawią białka i tłuszcze*. 6. *розм*. Терпіти, витримувати щось неприємне, тяжке, болісне і т. ін.; зносити. *Nie trawił tego aktora. Z trudem trawił głupie kawały kolegów z pracy*. 7. Витрачати, гаяти час. *Popołudnia trawił na bezmyślnym obserwowaniu przechodniów. Całe godziny trawiła na plotkach*. 8. = **травити[1]**. *Trawić miedzianą płytkę*.

ТРА́ВНИК, ТРАВНИ́К – TRAWNIK

ТРА́ВНИК, -а, *ч*. 1. Колекція засушених рослин; гербарій. *Засушити квіти для травника*. 2. Книжка, в якій описано види і застосування лікарських рослин. *Вона заварює безсмертник за рецептом зі старовинного травника*. 3. *розм*. (*Tringa totanus*). Птах ряду куликоподібних; коловодник звичайний. *Травник літав над озером*.

ТРАВНИ́К, *ч*., *розм*. 1. *род*. -а́. Лікар, що лікує травами, лікарськими рослинами. *Піти на прийом до травника*. 2. *род*. -у́, *рідко*. Настоянка на травах. *Пити травник*. 3. *род*. -а́, *рідко*. Місце, поросле травою. *Гуляти по травнику*.

TRAWNIK, -a, *ч*. 1. *пошир*. ~ **травни́к 3**. *Strzyc, podlewać trawniki*. 2. Штучне покриття, яке нагадує траву. *Na werandzie położył trawnik*.

ТРАК – TRAK

ТРАК, -а, *ч*. Кільце гусениці трактора, танка тощо. *Один трак на гусениці бульдозера потребує заміни*.

TRAK, -a, *ч*., *тех*. Лісопильна рама. *Trak pionowy, poziomy*.

ТРАКТУВА́ТИ – TRAKTOWAĆ

ТРАКТУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок*. 1. Витлумачувати, розглядати якусь проблему, висловлювати свої погляди з приводу певного питання; *пол*. rozpatrywać, interpretować. *Трактувати закон, положення Конституції. Арбітр чи не всі зіткнення на полі трактував на користь господарів. Дослідник трактував українську культуру в контексті європейського культурного процесу*. 2. Змальовувати

образ, сюжет, тему згідно зі своїми поглядами, розумінням. *Художник своєрідно трактує біблійні сюжети.* 3. *рідко.* Кваліфікувати, оцінювати, характеризувати щось; визнавати, вважати. *Князя трактували як загарбника чужих земель. Режим трактував їхні дії як саботаж.* 4. *зах.* Ставитися до когось, чогось, поводитися з кимось, чимось. *Вартові погано трактували полонених.*

TRAKTOWAĆ, -tuję, -tujesz, *недок.* 1. *пошир., книжн.* ~ **трактувати 3**. *Swą działalność traktował jak misję. Ostateczny wyjazd z Wilna traktował jak zakończenie pewnego etapu życia. Lekarz bardzo swobodnie traktował obowiązek zachowania tajemnicy.* 2. *книжн.* ~ **трактувати 4**. *Traktował ich z wyższością i lekceważeniem. Chłopiec traktował go jak ojca. Poważnie traktował sprawy religii.* 3. *книжн.* Стосуватися (про тему книжки, фільму і т. ін.). *Książka traktuje o walce polskiego podziemia w latach 1939–1945. O czym traktuje ten film?* 4. *розм.* Застосовувати щось, піддавати дії чогось. *Lekarze traktowali go antybiotykami. Traktować krzemionkę kwasem fluorowodorowym.*

ТРАНСМІСІЯ – TRANSMISJA

ТРАНСМІСІЯ, -ї, *ж.* 1. *спец.* Механізм, за допомогою якого передають рух від двигуна до робочих машин. *Робота трансмісії.* 2. Передавання хвороб через комах. *Трансмісія через мух, комарів, москітів, кліщів.*

TRANSMISJA, -i, *ж.* 1. Передавання на далеку відстань програм по радіо або телебаченню безпосередньо з місця дії (з театру, аудиторії, стадіону тощо); те, що передається; трансляція. *Bezpośrednia transmisja Gali Finałowej Miss Polonia. Słuchać transmisji meczu piłkarskiego.* 2. Пересилання, передавання на далеку відстань звуків, образів, сигналів за допомогою електромагнітних хвиль; трансляція. *Transmisja plików wideo.* 3. = **трансмісія 1**. *Transmisja napędu.*

ТРА́ПИТИСЯ – див. **ТРАПЛЯ́ТИСЯ**

ТРАПЛЯ́ТИСЯ, ТРА́ПИТИСЯ – TRAFIAĆ SIĘ, TRAFIĆ SIĘ

ТРАПЛЯ́ТИСЯ, -я́ється, *недок.*, **ТРА́ПИТИСЯ**, -итися, *док.* 1. Відбуватися, діятися, ставатися; бувати; *пол.* zdarzać się. *Трапився випадок. Трапилася подія. Трапляються дні, коли він затримується на роботі. Трапляється, що автобус не приходить за розкладом. Це трапилося не зі мною, а з моїм другом.* 2. Випадати, видаватися (часто про несподівані факти, обставини, ситуації). *Їм трапилася нагода побувати в цьому славнозвісному театрі. Трапилася термінова робота.* 3. Випадково виявлятися, бути; зустрічатися, попадатися. *Нам трапились чудові помідори.* 4. *тільки док., рідко.* Несподівано з'явитися, прийти. *Вчора трапився у них гість.* 5. *безос., перев. з інфін.* Мати нагоду, можливість; доводитися, приходитися. *Йому рідко траплялося з нею бачитися.*

TRAFIAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **TRAFIĆ SIĘ**, -fię się, -fisz się, *док.*, *розм.* 1. = **траплятися 2**. *Trafiła się nam wyjątkowa okazja obejrzenia zamkniętego dla zwiedzających rokokowego pałacu. Trafiła się nam przepiękna pogoda. Trafiła się szansa rewanżu. Trafiła się możliwość wyjazdu. Trafiła się fucha, praca. Trafiła się rola. Kolekcjonerowi starodruków trafiła się prawdziwa gratka.* 2. ~ **траплятися 3**. *Trafił się dobry kupiec, więc sprzedaliśmy mieszkanie. Znajomemu trafił się wadliwy komputer, o mało nie poraził go prąd.* 3. Рідко зустрічатися, водитися (про тварин, рослини). *W tych lasach trafiają się wilki.*

ТРІСКАТИ, ТРІСНУТИ – TRZASKAĆ, TRZASNĄĆ

ТРІСКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ТРІСНУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. Утворювати тріск, тріщати; *чим.* Утворювати шумовий звук, схожий на тріск; ляскати, грюкати. *Гілка тріснула під ногою. Тріскати*

дверима. 2. Розриватися, лопатися (перев. з тріском). *Пружина тріснула. Лід тріскає*. 3. Утворювати, давати тріщини; тріскатися. *Скло тріснуло. Ваза тріснула*. 4. *розм*. Бити, ударяти. *Тріснути по спині. Тріснути кулаком по столу*. 5. *тільки док*., *з* (*від*) *чого*, *перен*., *розм*. Не витримати, не пережити чогось. *Тріскати від сміху, від гніву, від заздрощів*. 6. *тільки недок*., *вульг*. Їсти або пити (зазвичай жадібно чи багато). *Він цілий день тріскає вареники*.

TRZASKAĆ, -am, -asz, *недок*., **TRZASNĄĆ**, -nę, trzaśniesz, *док*. 1. = **тріскати 1**. *Trzasnąć biczem, pokrywką, furtką. Trzaskają suche gałęzie. Ogień trzaska w kominku. Drzewa trzaskały na mrozie*. 2. ~ **тріскати 2**. *Balon trzasnął*. 3. = **тріскати 4**. *Trzasnąć w kark*. 4. *розм*. Зробити щось швидко, легко, у великій кількості, часто механічно. *Trzaskać zdjęcia. Trzaskać pompki*.

ТРІ́СНУТИ – див. **ТРІ́СКАТИ**

ТРОП – TROP[1, 2]

ТРОП, -а, *ч*. Слово або мовний зворот, вжиті в переносному, образному значенні. *Основним тропом є метафора*.

TROP[1], -u, *ч*. Відбиток ноги чи лапи на якійсь поверхні; слід. *Świeży trop. Trop dzika, rysia, wilka*.

TROP[2], -u, *ч*. = **троп**. *Jednym z tropów stylistycznych jest hiperbola*.

ТРУБА́ – TRĄBA

ТРУБА́, -и́, *ж*. 1. Довгий порожнистий предмет або пристрій, зазвичай кільцевого перерізу, призначений для переміщення рідини, пари, газу та ін.; *пол*. rura. *Залізна, цегляна, бетонна труба. Димова, газова труба. Витяжна труба. Підземна труба*. 2. Духовий мідний музичний інструмент високого регістру із зігнутим у кільце циліндричним або конічним корпусом і розтрубом на кінці. *Грати на трубі. Сурмити у трубу*. 3. *у знач. присудк. слова*, *перен*., *розм*. Кінець, загибель; безвихідне становище. *Якщо ми негайно не виїдемо, нашим планам – труба*.

TRĄBA, -y, *ж*. 1. = **труба 2**. *Odgłos trąb*. 2. Витягнута рухома носова частина морди у слонів і деяких інших тварин, що служить для дихання, нюхання, дотику й хапання; хобот. *Trąba mamuta, słonia*. 3. Повітряний вихор великої руйнівної сили, який виникає в грозовій хмарі і потім поширюється згори донизу у вигляді стовпа або хобота, захоплюючи пісок, воду і т. ін.; смерч. *Trąba powietrzna. Trąba morska*. 4. *розм*. Роззява, тюхтій, розтелепа, недотепа. *Ale z ciebie trąba*.

ТРУ́БКА – TRĄBKA

ТРУ́БКА, -и, *ж*. 1. Зменш. до **труба 1**. Назва різних приладів або пристроїв чи їхніх частин, що мають форму невеликої труби; *пол*. rurka. *Трубка термометра, барометра. Електронно-променева трубка*. 2. Назва стебла злаків, зазвичай під час росту; назва різних порожнистих органів циліндричної форми. *Трубка жита. Пилкові трубки. Серцевинна трубка*. 3. Частина телефонного апарата, через яку безпосередньо слухають і говорять. *Телефонна трубка*. 4. Згорток чогось, чому надано циліндричної форми. *Скрутити журнал у трубку*. 5. *у знач. присл*. **трубкою**. У формі порожнього циліндра або невеликого розтруба. *Скласти пальці трубкою*.

TRĄBKA, -i, *ж*. 1. Духовий мідний музичний інструмент високого регістру із зігнутим у кільце циліндричним або конічним корпусом і розтрубом на кінці; взагалі духовий інструмент різного призначення; ріжок, сурма, труба. *Grać na trąbce. Utwór na trąbki i perkusję*. 2. ~ **трубка 4**. *Zwinąć dłoń w trąbkę*. 3. *зоол*. Витягнутий у трубку ротовий апарат деяких членистоногих, який слугує для проколювання, ссання і т. ін.; хоботок. *Trąbka motyla*.

ТУМА́К – TUMAK

ТУМА́К, -á, *ч.* 1. Помісь сірого зайця (русака) і зайця-біляка. *З-за куща вискочив тумак.* 2. Фарбоване хутро зайця. *Пошити шапку з тумака.*

TUMAK, -a, *ч.* 1. (*Martes martes L.*). Куниця лісова. *Tumak żywi się myszami, zającami, a nawet małymi sarniętami.* 2. *розм.* Вичинене хутро куниці лісової. *Pogładzić tumaka.*

ТУР¹,² – TUR

ТУР¹, -у, *ч.* 1. Один оберт по колу в танці. *Тур танцю.* 2. Етап, частина якогось конкурсу, змагання; *пол.* tura. *Черговий тур конкурсу.* 3. Етап багатоступеневих виборів; *пол.* tura. *Другий тур виборів президента.* 4. Мандрівка, подорож для відпочинку та ознайомлення з пам'ятками якоїсь країни. *Відправитись у тур по Франції.*

ТУР², -а, *ч.* 1. (*Bos primigenius*). Вимерлий дикий бик. *Останній тур був убитий в сімнадцятому столітті.* 2. Гірський кавказький козел. *На скелі він побачив тура.*

TUR, -a, *ч.* = **тур² 1**. *Upolować tura.*

ТУРА́ – TURA

ТУРА́, -и́, *ж.* Шахова фігура, що має форму башти; *пол.* wieża. *Він пішов турою.*

TURA, -y, *ж.* 1. Етап, раунд. *Odpaść w pierwszej turze głosowania. Kolejna tura rozmów koalicyjnych.* 2. Одна з груп людей, що почергово виконує ту саму дію. *Pierwsza tura wczasowiczów. Przyjechał w ostatniej turze gości.*

ТХІР – TCHÓRZ

ТХІР, тхорá, *ч.* (*Mustela putorius*). Хижий звірок родини куницевих з коштовним пухнастим хутром; його залоза виділяє смердючу рідину. *Піймати тхора. Хутро тхора.*

TCHÓRZ, -a, *ч.* 1. = **тхір**. *Nie należy straszyć tchórza.* 2. Боягуз. *Aktor filmów akcji w życiu prywatnym okazał się tchórzem.*

У

УБА́ВИТИ – див. **УБАВЛЯ́ТИ**

УБАВЛЯ́ТИ (ВБАВЛЯ́ТИ), УБА́ВИТИ (ВБА́ВИТИ) – UBAWIĆ

УБАВЛЯ́ТИ (ВБАВЛЯ́ТИ), -я́ю, -я́єш, *недок.*, **УБА́ВИТИ (ВБА́ВИТИ)**, -влю, -виш; *мн.* убáвлять, *док.* Зменшувати розмір, об'єм, кількість і т. ін. чогось, віднімаючи частину. *Убавити кількість борошна для тіста. Убавити спідницю у швах.*

UBAWIĆ, -wię, -wisz, *док.* Розвеселити, розважити, потішити, забавити. *Ubawiłeś mnie swoją historyjką. Ubawił mnie ten film. Ubawił gości starą dykteryjką.*

УБИВА́ТИ – див. **ВБИВА́ТИ**

УБИ́ТИ – див. **ВБИВА́ТИ**

УБІГА́ТИ – див. **ВБІГА́ТИ**

УБІ́ГТИ – див. **ВБІГА́ТИ**

УБОЛІВА́ТИ – UBOLEWAĆ

УБОЛІВА́ТИ, -áю, -áєш, *недок.* 1. Гостро переживати за успіх у спортивних змаганнях; *пол.* kibicować. *Уболівати за свою команду.* 2. Хвилюватися, турбуватися, переживати з якогось приводу. *Декан уболівав за зміцнення матеріальної бази факультету. Уболівати за долю народу. Голова Нацбанку уболівав за цілісність банківської системи країни.*

UBOLEWAĆ, -am, -asz, *недок.* Шкодувати, жаліти; переживати. *Ubolewać nad losem wysiedlonych. Ubolewać nad zdzicze-*

niem obyczajów. Redaktor gazety ubolewał, że czytelnicy nie zrozumieli jego intencji. Ubolewał, że nie zdążył obejrzeć interesującego go filmu, nim zniknął z ekranów. Trener ubolewał nad niesportowym zachowaniem piłkarza.

УБРÍД – див. **ВБРІД**

УВÁГА – UWAGA

УВÁГА, -и, *ж.* 1. Зосередження думки або зору, слуху на будь-якому об'єкті; спрямованість думки на когось, щось; цікавість до когось, чогось. *Дивитися, слухати з увагою. Зосередити увагу на комусь, чомусь. Увага спрямована на когось, щось. Увага до когось, чогось. Бути предметом чиєїсь уваги. Бути в центрі уваги.* 2. Прихильне, доброзичливе ставлення до когось, чогось, турбота про когось, щось. *Оточити когось увагою. Мені дуже дорога твоя увага. Виявити увагу до когось.*

UWAGA, -i, *ж.* 1. *тільки одн.* = **увага 1**. *Baczna, napięta, skupiona uwaga. Skupić uwagę na szczegółach. Wytężać uwagę. Zwrócić na coś uwagę. Jego dziwne zachowanie nie zwróciło niczyjej uwagi.* 2. Коротко висловлене судження, міркування на якусь тему; зауваження. *Trafna, celna, wnikliwa uwaga. Podzielić się z kimś swoimi uwagami na jakiś temat.* 3. Докір, закид, вказівка на помилку в поведінці; зауваження. *Ostra, złośliwa, uszczypliwa uwaga. Zwróć mu uwagę, żeby nie palił w pokoju.*

УВІТКНÝТИ – див. **ВТИКÁТИ**

УДАВÁТИСЯ (ВДАВÁТИСЯ), УДÁТИСЯ (ВДÁТИСЯ) – UDAWAĆ SIĘ, UDAĆ SIĘ, WDAWAĆ SIĘ, WDAĆ SIĘ

УДАВÁТИСЯ (ВДАВÁТИСЯ), удаю́ся, удає́шся, *недок.*, **УДÁТИСЯ (ВДÁТИСЯ)**, удáмся, удаси́ся, *док.* 1. *тільки 3 ос., також кому.* Здійснюватися, успішно завершуватися, виявлятися можливим; *перев. док.* виявитися вдалим. *Комусь щось вдається. Пиріг удався. Йому не вдалося виконати завдання. День удався погідним.* 2. Уродитися з певними рисами, особливостями вдачі (про людину). *Він вдався гарним, добрим, розумним.* 3. *перев. док., у кого, рідко на кого.* Народитися, вирости схожим на когось, успадкувати чиїсь риси, особливості, властивості. *Обличчям він удався в матір, а характером – в батька.* 4. *у що.* Впадати в якийсь стан (зазвичай важкий); переійматися якимсь настроєм. *Вдаватися у відчай, журбу, розпач, тугу, сум.* 5. *у що, рідше до чого, розм.* Зосереджувати свої дії, діяльність, увагу на чомусь, займатися чимось. *Вдаватися в гру, торгівлю, бійку, сварку.* 6. *до чого, рідко на що.* Використовувати, застосовувати щось як засіб для здійснення чогось. *Вдаватися до зброї. Вдаватися до набутого досвіду.* 7. *до кого, рідко.* Звертатися до когось (з якимсь проханням, у якійсь справі тощо). *Не вдавайся до нього, бо він не допоможе.* 8. *у що.* Глибоко вклинюватися, врізуватися у щось. *Піщана коса удається в море на кілька кілометрів.*

UDAWAĆ SIĘ, udaję się, udajesz się, *недок.*, **UDAĆ SIĘ**, udam się, udasz się, *док.* 1. = **удаватися 1**. *Wyjazd do Pragi się udał. Nic mu się w życiu nie udawało. Pieczeń się udała. Udała mu się riposta.* 2. *книжн.* Вирушати, йти, їхати. *Udać się w podróż. Udać się z wizytą. Udać się do kościoła.* 3. *розм.* Давати хороший врожай. *W tym roku ogórki wyjątkowo się udały.* 4. *розм.* Виростати на радість батькам. *Syn im się udał.*

WDAWAĆ SIĘ, wdaję się, wdajesz się, *недок.*, **WDAĆ SIĘ**, wdam się, wdasz się, *док., книжн.* 1. ~ **удаватися 5**. *Wdać się w bójkę, spór. Wdać się w rozmowę, pogawędkę, dyskusję. Wdać się w romans. Wdać się w niejasne interesy, aferę. Wdać się w ocenę, analizę, opis.* 2. = **удаватися 3**. *Synek wdał się w tatusia swoim chamskim, butnym i aroganckim zachowaniem.* 3. *перев. док.* З'являтися, ставатися (про небажані речі, явища). *W ranę wdała się gangrena. Podaję*

jeszcze raz nazwę preparatu, bo poprzednio wdał się mały błąd.

УДА́ТИСЯ – див. **УДАВА́ТИСЯ**

УДІЛИ́ТИ – див. **УДІЛЯ́ТИ**

УДІЛЯ́ТИ (ВДІЛЯ́ТИ), УДІЛИ́ТИ (ВДІЛИ́ТИ) – UDZIELAĆ, UDZIELIĆ

УДІЛЯ́ТИ (ВДІЛЯ́ТИ), -я́ю, -я́єш, *недок.*, **УДІЛИ́ТИ (ВДІЛИ́ТИ)**, уділю́, уді́лиш, *док.* 1. Виділяти для когось частину чогось, ділитися чимось. *Уділити частину маєтку, поля, житлової площі. Уділити грошей, харчів, речей.* 2. *перен., рідко.* Наділяти, обдаровувати чимось; передавати у спадок певні риси і т. ін. *Уділити вдачею.*

UDZIELAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UDZIELIĆ**, -lę, -lisz, *док.* Давати, надавати щось. *Udzielić informacji, wyjaśnień, odpowiedzi. Udzielić poparcia, pomocy, rady. Udzielić wywiadu. Udzielić komuś upomnienia, nagany. Udzielić azylu. Udzielić głosu. Udzielić rabatu, kredytu.*

УКЛА́Д – UKŁAD

УКЛА́Д, -у, *ч.* 1. Порядок, який був установлений або склався (у житті, побуті, родині, установі і т. ін.). *Чийсь уклад життя. Зять швидко звик до укладу сім'ї своєї дружини.* 2. *рідко.* Тип, форма господарства певної суспільно-економічної формації. *Укладом цієї країни є ринкова економіка.*

UKŁAD, -u, *ч.* 1. Порядок, спосіб розміщення, розташування чогось. *Przejrzysty układ tabel i wykresów. Katalog czasopism rejestruje w układzie alfabetycznym tytuły czasopism polskich i zagranicznych. Układ wyrazów w zdaniu. Chronologiczny układ faktów.* 2. Система, структура. *Układ dziesiątkowy. Układ okresowy pierwiastków. Układ krwionośny.* 3. Договір, трактат. *Układ pokojowy. Układ o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej.* 4. *розм.* Стосунки в якомусь колективі. *Był w dobrych układach z szefem. Miał dobre układy z dostawcami. Złe układy między kolegami jeszcze się pogorszyły. Nie wchodź z nim w żadne układy.* 5. *тех.* Технічний комплекс, що складається зі взаємопов'язаних споруд, механізмів, машин і т. ін.; система. *Układ kierowniczy, hamulcowy. Układ pamięci komputera.*

УКРИВА́ТИ (ВКРИВА́ТИ), УКРИ́ТИ (ВКРИ́ТИ) – UKRYWAĆ, UKRYĆ

УКРИВА́ТИ (ВКРИВА́ТИ), -а́ю, -а́єш, *недок.*, **УКРИ́ТИ (ВКРИ́ТИ)**, -и́ю, -и́єш, *док.* 1. Накладати, натягати зверху на когось, щось якесь накриття для тепла, захисту від чогось; *пол.* przykrywać. *Укрити дитину ковдрою. Вкрити коней попонами.* 2. Розміщуючись на якомусь просторі, покривати, заповнювати його; виступати, з'являтися суцільно або густо (на обличчі); *пол.* przykrywać, pokrywać. *Сніг вкрив поля. Небо вкрили хмари. Квіти вкрили всю луку. Зморшки вкрили обличчя старого батька.* 3. Робити дах або якесь інше накриття над будівлею, криницею і т. д.; *пол.* pokrywać. *Вкрити хату, будинок черепицею, бляхою.* 4. Ховати від когось, чогось, роблячи непомітним; переховувати когось, уберігати, рятувати від чогось. *Укривати партизана. Укривати злочин.*

UKRYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UKRYĆ**, ukryję, ukryjesz, *док.* 1. ~ **укривати 4**. *Ukryć pieniądze w szufladzie. Ukryć dowody zbrodni przed policją.* 2. Приховувати, затаювати почуття, наміри і т. ін. від когось. *Ukrywać swoje uczucie, zamiary. Ukryć w sercu urazę. Nie ukrywać swego niezadowolenia, obrzydzenia, swej niechęci. Nie ukrywać swego entuzjazmu, swej radości.* 3. *перев. недок.* Містити, ховати в собі. *Odkryty księgozbiór ukrywa w sobie niezmierzone bogactwo myśli barokowej.*

УКРИ́ТИ – див. **УКРИВА́ТИ**

УЛА́МОК – UŁAMEK

УЛА́МОК, -мка, *ч.* Відбитий, відламаний шматок чогось або частина чогось розбитого, поламаного, зруйнованого.

Уламки скель, стін. Уламки мармуру, порцеляни. Уламки льоду, криги.

UŁAMEK, -mka, *ч.* 1. *мат.* Дріб. *Dodawać, odejmować, mnożyć, dzielić ułamki. Sprowadzać ułamki do wspólnego mianownika.* 2. = **уламок**. *Ułamek lustra. Ułamki lodu, skał.* 3. Невелика частина, частка; уривок, фрагмент чогось. *Odszkodowanie, które otrzymał, pokryło jedynie niewielki ułamek strat. Strzelił o ułamek sekundy szybciej.*

У́МИСЕЛ – UMYSŁ

У́МИСЕЛ, -слу, *ч.* Заздалегідь обдуманий план, намір, переважно таємний, вартий осуду. *Він зробив це зі злим умислом.*

UMYSŁ, -u, *ч.* 1. Здатність людини мислити, відображати і пізнавати об'єктивну дійсність; певний склад, характер мислення; розум. *Błyskotliwy, bystry, krytyczny, chłonny, kreatywny umysł. Ciasny, ograniczony, płytki umysł. Zaćmienie umysłu. Zachować trzeźwy umysł. Wykazać się przytomnością umysłu. Problem UFO od dawna zaprząta umysły badaczy i naukowców.* 2. Людина, що характеризується високими розумовими, інтелектуальними здібностями, мислитель; людина з огляду на свої розумові здібності; голова. *Światły umysł. Głowiły się nad tym problemem najtęższe umysły epoki. Kształcić młode umysły.*

УМО́ВА – UMOWA

УМО́ВА, -и, *ж.* 1. *чого, рідше для чого.* Необхідна обставина, яка робить можливим здійснення, створення, утворення чогось або сприяє чомусь; *пол.* warunek. *Обов'язкова умова гармонійного розвитку дитини – ознайомлення її з найкращими взірцями дитячої літератури.* 2. *перев. мн., які або чого.* Обставини, особливості реальної дійсності, за яких відбувається або здійснюється щось; *пол.* warunki. *Умови життя, праці, відпочинку. Я не можу писати в таких умовах! Природні, кліматичні умови.* 3. *мн.* Правила, які існують або встановлені в тій чи тій галузі життя, діяльності, які забезпечують роботу чогось; *пол.* warunki. *Технічні умови роботи верстатів. Умови конкурсу.* 4. Взаємна усна чи письмова домовленість про щось; угода, договір. *Не забувай про нашу умову. Підписати, порушити умову.* 5. Вимога, пропозиція, яка висувається однією зі сторін, що домовилися про щось, а також при укладанні угоди, договору; *пол.* warunek. *Висунути, поставити, пропонувати якісь умови. Умови мирного договору. Працювати на вигідних умовах. Вона погодилася працювати з умовою, що піде у відпустку влітку.* 6. *мат.* Сукупність даних, положення, що лежать в основі теореми, рівняння, задачі. *Умова в теоремі виражає те, що береться за дане.*

UMOWA, -y, *ж.* ~ **умова 4**. *Umowa ubezpieczeniowa, handlowa. Umowa o pracę, o dzieło. Umowa zlecenia, najmu. Zawrzeć, zerwać umowę. Odstąpić od umowy. Anulować umowę.*

УМО́ВИТИ – див. **УМОВЛЯ́ТИ**

УМОВЛЯ́ТИ (ВМОВЛЯ́ТИ), УМО́ВИТИ (ВМО́ВИТИ) – UMAWIAĆ, UMÓWIĆ, WMAWIAĆ, WMÓWIĆ

УМОВЛЯ́ТИ (ВМОВЛЯ́ТИ), -я́ю, -я́єш, *недок.*, **УМО́ВИТИ (ВМО́ВИТИ)**, -влю, -виш, *док.*, *також із прям. мовою, додатк. підрядним реченням, інфін.* Переконувати когось, схиляючи до чогось. *Ми довго його вмовляли, поки він погодився працювати разом з нами. Нарешті він умовив її поїхати в гори.*

UMAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UMÓWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* Влаштовувати зустріч когось із кимось. *Umówię cię ze znajomym lekarzem. Umówię cię na spotkanie ze specjalistą.*

WMAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WMÓWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. Своїми словами ви-

кликати в когось переконання про правильність сказаного або схиляти когось до того, щоб він зізнався в чомусь, що йому приписується; змушувати повірити. *Kto ci wmówił taką głupotę? Wmówić w kogoś chorobę. Wmówić komuś, że jest winien.* 2. *розм.* Примушувати з'їсти чи випити щось. *Wmówić w kogoś kolejną porcję kiełbasy z rożna.*

УМО́ВНИЙ – UMOWNY

УМО́ВНИЙ, -а, -е. 1. Встановлений або визначений за домовленістю між кимось; зрозумілий, відомий тільки тим, хто домовився; *пол.* umówiony. *Умовний сигнал. Умовний стук. Умовний знак цих закоханих – фікус на вікні.* 2. Викликаний, спричинений конкретними обставинами, умовами; *пол.* warunkowy. *Умовний рефлекс.* 3. Який має силу тільки за наявності якихось умов, обмежений якоюсь умовою; *пол.* warunkowy. *Умовне засудження.* 4. Який визначається ставленням когось до чогось; який в інших обставинах, у сприйнятті когось іншого може вважатися не таким; який не відповідає дійсності; відносний, формальний; *пол.* względny. *Стиль в одязі – це поняття умовне.* 5. Який не існує в реальній дійсності, а лише мислиться; уявний; символічний. *Умовна межа між Центральною і Східною Україною. Умовне зображення, позначення.* 6. Який створює художнє зображення за допомогою засобів, прийнятих у певній галузі мистецтва, у певному жанрі літератури. *Умовна поетика.* 7. *грам.* Який виражає умову (у 1 знач.), вказує на умову або містить у собі умову. *Підрядне умовне речення.* 8. *спец.* Який встановлюється, виводиться логічно із заданих умов, припущень. *Умовна величина.*

UMOWNY, -a, -e. 1. Який стосується договору або виникає з нього. *Umowne kary.* 2. = **умовний 5**. *Umowna granica. Umowny świat poetycki. Umowna dekoracja. Alegoria – umowne przedstawienie pewnych treści za pomocą obrazu.*

УПАДА́ТИ – див. **ВПАДА́ТИ**

УПА́СТИ – див. **ВПАДА́ТИ**

УПА́ЮВАТИ – див. **ВПА́ЮВАТИ**

УПАЯ́ТИ – див. **ВПА́ЮВАТИ**

УПЕ́РТИСЯ – див. **УПИРА́ТИСЯ**

УПИРА́ТИСЯ[1, 2] (ВПИРА́ТИСЯ), УПЕ́РТИСЯ (ВПЕ́РТИСЯ[1, 2]) – UPIERAĆ SIĘ, UPRZEĆ SIĘ

УПИРА́ТИСЯ[1] (ВПИРА́ТИСЯ), -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **УПЕ́РТИСЯ (ВПЕ́РТИСЯ)**, упру́ся, упре́шся і увіпру́ся, увіпре́шся, *док.* 1. Упирати в щось руку, ногу, плече і т. ін. або якийсь предмет для опертя чи відштовхування; бути щільно притиснутим до чогось, маючи його за опору (про предмет). *Впертися ногами в землю. Впертися у двері.* 2. Наштовхуватися на якусь перешкоду; міцно притискуватися до чогось; доходячи до певної межі, закінчуватися; бути перегородженим чимось. 3. *перен.* Гальмуватися чимось, мати щось на перешкоді. *Дорога впиралася в ліс. Як завжди, все впиралося у фінанси.* 4. *перен.* Опиратися, пручатися, чинити опір певним діям; уперто відмовлятися від чогось, не погоджуватися з кимось, чимось; наполягати на чомусь, стояти на своєму. *Він уперся і подолати його спротив було надзвичайно важко.*

УПИРА́ТИСЯ[2] (ВПИРА́ТИСЯ), -а́юся, -а́єшся, *недок.*, **УПЕ́РТИСЯ (ВПЕ́РТИСЯ)**, увіпру́ся, увіпре́шся, *док.*, *фам.* Силою, без дозволу входити кудись. *Непрохані гості таки вперлися до хати. Впертися до журі конкурсу.*

UPIERAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **UPRZEĆ SIĘ**, uprę się, uprzesz się, *док.*, *нейтр.* ~ **упиратися[1] 4**. *Uparł się jak osioł. Upierał się przy swoim zdaniu, nikt nie mógł go przekonać, że się myli. Przestań się upierać, już wszyscy się zgodzili, oprócz ciebie.*

УПРОВА́ДЖУВАТИ – див. **ВПРОВА́ДЖУВАТИ**

УПРОВА́ДИТИ – див. **ВПРОВА́ДЖУВАТИ**

УРО́К, УРО́КИ (ВРО́КИ) – UROK

УРО́К, -у, *ч.* 1. *перев. чого.* Навчальне заняття у школі; певний проміжок часу, відведений для заняття з окремого предмета. *Урок української мови, алгебри, анатомії. Цікавий, змістовний урок. Іти на урок, на уроки.* 2. Домашнє завдання, навчальна робота, які даються учневі для підготовки до наступного заняття. *Ввечері діти готували уроки. Вчити уроки. Знати урок. Відповідати урок.* 3. *перен.* Подія, зазвичай неприємна або важка для когось, взагалі те, з чого можна зробити певний висновок, збагатитися досвідом на майбутнє. *Це тобі урок на все життя.*

УРО́КИ (ВРО́КИ), -ків, *мн.* За народними уявленнями – наслання зла, хвороби комусь іншою людиною (перев. поглядом). *Захворіти через уроки, від уроків. Знімати уроки з когось.*

UROK, -u, *ч.* 1. Чарівність, принадність; принади, чари. *Nieodparty, niezwykły urok. Urok osobisty. Uroki życia w mieście. Uroki jesieni w górach. Nabierać, pozbawiać, przydawać uroku. Nie oparł się jej urokowi. Uległa jego urokowi.* 2. = **уроки**. *Odczyniać, rzucać, zadawać, zamawiać urok (uroki).*

УСВІДО́МИТИ – див. **УСВІДО́МЛЮВАТИ**

УСВІДО́МЛЮВАТИ, УСВІДО́МИТИ – UŚWIADAMIAĆ, UŚWIADOMIĆ

УСВІДО́МЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*, **УСВІДО́МИТИ**, -млю, -миш, *док.* Осягати розумом, сприймати свідомо, розуміти значення, сенс чогось; осмислювати; правильно оцінювати щось. *Він нарешті усвідомив, що все залежить тільки від нього. Вона ніяк не могла усвідомити, з чого їй почати роботу.*

UŚWIADAMIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **UŚWIADOMIĆ**, -mię, -misz, *док.* 1. Ознайомлювати з чимось, роз'яснювати щось, утаємничувати в щось. *Uświadamiać kobietom ich prawa. Uświadomić kogoś co do zakresu jego obowiązków.* 2. Утаємничувати в справи сексу. *Ojciec sądził, że syn jest jeszcze za mały, aby go uświadamiać.* 3. ~ **усвідомлювати**. *Uświadomić sobie beznadziejność swej sytuacji.*

УСИПА́ТИ[1, 2] (ВСИПА́ТИ), УСИ́ПАТИ (ВСИ́ПАТИ) – USYPYWAĆ, USYPAĆ

УСИПА́ТИ[1] (ВСИПА́ТИ), -а́ю, -а́єш, *недок.*, **УСИ́ПАТИ (ВСИ́ПАТИ)**, -плю, -плеш, *док.* 1. Насипати, наливати щось у будь-що. *Всипати пшона. Всипати борщу.* 2. *перев. док., перен., розм.* Швидко увійти гуртом до якогось приміщення. *У клас усипало багато дітей.* 3. *тільки док., розм.* Побити різками, батогом і т. ін., висікти; відшмагати. *Йому батько всипав, ось він і чемний.*

УСИПА́ТИ[2] (ВСИПА́ТИ[2]), -а́ю, -а́єш, *недок.*, **УСИ́ПАТИ[2] (ВСИ́ПАТИ[2])**, -плю, -плеш, *док., чим.* Розкидаючи, сиплючи щось, покривати якусь поверхню. *Усипати наречених квітами. Усипати доріжки піском.*

USYPYWAĆ, -puję, -pujesz, *недок.*, **USYPAĆ**, -pię, -piesz, *док.* 1. Насипати курган, греблю, вал тощо. *Usypać wał, kopiec, kurhan.* 2. Відсипати. *Usypał z torebki trochę cukru.*

УСІЛЯ́КО – див. **ВСІЛЯ́КО**

У́СНИЙ – USTNY

У́СНИЙ, -а, -е. Виражений словами у звуковій формі; розказаний, а не написаний. *Усна відповідь. Усний коментар. Усний переказ. Усний іспит.*

USTNY, -a, -e. 1. = **усний**. *Egzamin ustny. Ustne polecenie.* 2. *анат.* Ротовий. *Otwór ustny.*

УСТАВА́ТИ (ВСТАВА́ТИ), УСТА́ТИ (ВСТА́ТИ) – USTAWAĆ, USTAĆ[1, 2], WSTAWAĆ, WSTAĆ

УСТАВА́ТИ (ВСТАВА́ТИ), устаю́, устає́ш, *недок.*, **УСТА́ТИ (ВСТА́ТИ)**, уста́ну, уста́неш, *док.* 1. Підводитися, ставати на ноги. *Устати з ліжка, з крісла. Уставати з колін.* 2. Прокинувшись, підводитися з постелі. *Він довго спав, потім устав і пішов обідати.* 3. *перен.* Повставати на боротьбу, підніматися на захист чогось. *Робітники встали на захист своїх прав.* 4. Здійматися вгору (про куряву, туман, хвилі тощо). *Над полем устав туман. Вставали високі хвилі.* 5. Сходити на небі (про небесні світила); починатися (про ранок, день). *Встав ранок.* 6. *перен.* Показуватися, ставати видним; з'являтися в процесі роботи; виникати, поставати. *Вдалині встали димарі заводу. В центрі парку встав пам'ятник великому письменникові. Перед нами встала проблема.* 7. *перен.* Поставати в уяві, пам'яті. *Тільки вона закривала очі, перед нею вставало обличчя матері.*

USTAWAĆ, ustaję, ustajesz, *недок.*, **USTAĆ**[1], ustanę, ustaniesz, *док.* 1. Припинятися, зупинятися. *Krwawienie ustało. Zamieć ustała. Kłótnie ustały. Stosunek pracy ustał z dniem 1 stycznia 2007 roku. Nareszcie ustały okoliczności uzasadniające aresztowanie podejrzanego. Walki o miasto ustały dopiero tydzień później.* 2. Переставати бігти, іти, працювати. *Dyrektor nie ustawał w wysiłkach, aby zapewnić finansowanie podległej mu jednostce.*

USTAĆ[2], ustoję, ustoisz, *док.* Встояти. *Nie móc ustać na nogach ze zmęczenia.*

WSTAWAĆ, wstaję, wstajesz, *недок.*, **WSTAĆ**, wstanę, wstaniesz, *док.* 1. = **уставати 1.** *Wstać z krzesła, fotela, kanapy.* 2. = **уставати 2.** *Położył się późno i wstał późno.* 3. *розм.* Підніматися з ліжка і ходити (про хворого). *Zaraz po operacji zaczął wstawać.* 4. *розм.* Переставати виконувати дію, яка потребує перебування в позиції сидячи. *Wstać od lekcji.* 5. = **уставати 5.** *Słońce wstaje coraz wcześniej, dzień jest coraz dłuższy.*

УСТА́ВИТИСЯ – див. **УСТАВЛЯ́ТИСЯ**

УСТАВЛЯ́ТИСЯ[1, 2] **(ВСТАВЛЯ́ТИСЯ), УСТА́ВИТИСЯ (ВСТА́ВИТИСЯ) – USTAWIAĆ SIĘ, USTAWIĆ SIĘ**

УСТАВЛЯ́ТИСЯ[1] **(ВСТАВЛЯ́ТИСЯ)**, -я́юся, -я́єшся, *недок.*, **УСТА́ВИТИСЯ (ВСТА́ВИТИСЯ)**, -влюся, -вишся, *док.*, *розм.* Спрямувавши кудись, на когось, щось погляд, очі, невідривно дивитися якийсь час. *Чого ти на неї уставився?*

УСТАВЛЯ́ТИСЯ[2] **(ВСТАВЛЯ́ТИСЯ)**, -я́ється, *недок.* Пас. до **уставля́ти** – поміщати щось десь. *Цими вазонами уставляються всі підвіконня.*

USTAWIAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.*, **USTAWIĆ SIĘ**, -wię się, -wisz się, *док.* 1. Ставати, розміщатися певним чином; вишиковуватися. *Ustawić się w kolejce. Ustawić się w szeregu.* 2. Ставати, розміщатися, набуваючи певного положення щодо чогось. *Ustawić się do słońca. Ustawić się z wiatrem.* 3. *розм.* Добре влаштовуватися в житті. *Zawsze potrafi się ustawić.*

УСТАНОВИ́ТИ – див. **УСТАНО́ВЛЮВАТИ**

УСТАНО́ВЛЮВАТИ (ВСТАНО́ВЛЮВАТИ), УСТАНОВЛЯ́ТИ (ВСТАНОВЛЯ́ТИ), УСТАНОВИ́ТИ (ВСТАНОВИ́ТИ) – USTANAWIAĆ, USTANOWIĆ

УСТАНО́ВЛЮВАТИ (ВСТАНО́ВЛЮВАТИ), -юю, -юєш, **УСТАНОВЛЯ́ТИ (ВСТАНОВЛЯ́ТИ)**, -я́ю, -я́єш, *недок.*, **УСТАНОВИ́ТИ (ВСТАНОВИ́ТИ)**, -новлю́, -но́виш, *док.* 1. Ставити, поміщати десь щось певним чином, підготовляючи до використання. *Встановити у квартирі телефон. Встановити антену на даху.* 2. Організовувати, здійснювати, налагоджувати. *Установлювати зв'язки з кимось.* 3. З'ясовувати, визначати, розпізнавати за певними ознаками. *Установити, що було причиною пожежі. Установити, як утворюються ці мікроорганізми. Устано-*

вити, скільки морфем у слові. Установити, коли відбулася ця подія. 4. Створюючи, утверджувати, узаконювати щось. *Встановлювати закони. Встановити диктатуру. Встановити порядок роботи сесії.*
USTANAWIAĆ, -am, -asz, *недок.*, **USTANOWIĆ**, -wię, -wisz, *док.* 1. ~ **установлювати 4**; визначати. *Ustanowić prawa, opłaty. Ustanowić stypendium dla szczególnie uzdolnionych uczniów i studentów. Ustanowić nagrodę w wysokości miliona dolarów dla osoby, która przyczyni się do schwytania terrorysty. Ustanowić rozdzielność majątkową. Ustanowić granicę wieku.* 2. Призначати. *Ustanowić pełnomocnika. Spadkodawca może ustanowić spadkobiercę.*
УСТАНОВЛЯ́ТИ – див. **УСТАНО́ВЛЮВАТИ**
УСТУ́П – USTĘP
УСТУ́П, -у, *ч.* 1. Виступ або виїмка в чомусь, що нагадує східець. *Спускатися з гори по уступах.* 2. *у знач. присл.* **усту́пом, усту́пами**. Нерівно, нагадуючи східець, східці. *Берег йшов уступами.*
USTĘP, -u, *ч.* 1. Уривок, фрагмент. *Ustęp poematu. Referent zacytował przydługi ustęp z średniowiecznej kroniki.* 2. *юр.* Частина статті. *Artykuł 3 ustęp 1.* 3. *заст.* Вбиральня, туалет. *Przesiedział w ustępie ładne pół godziny.*

УТИКА́ТИ – див. **ВТИКА́ТИ**
УТКНУ́ТИ – див. **ВТИКА́ТИ**
УШИВА́ТИ[1, 2] **(ВШИВА́ТИ), УШИ́ТИ (ВШИ́ТИ) – WSZYWAĆ, WSZYĆ, USZYĆ**
УШИВА́ТИ[1] **(ВШИВА́ТИ)**, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **УШИ́ТИ (ВШИ́ТИ)**, -и́ю, -и́єш, *док.* 1. Шиючи, робити вужчим, зменшувати ширину. *Вшити спідницю з боків.* 2. *рідко*. Покривати соломою, очеретом тощо (дах, будівлі і т. ін.); покривати, облицьовувати щось чимось по поверхні. *Вшити стріху соломою.* 3. *тільки док., розм.* Виготовити способом шиття; пошити. *Вший собі нового костюма.*
УШИВА́ТИ[2] **(ВШИВА́ТИ)**, -а́ю, -а́єш, *недок.*, **УШИ́ТИ (ВШИ́ТИ)**, вши́ю, вши́єш, *док.*, *у що.* Зашивати щось усередину чогось; пришивати, вставляючи в щось. *Вшити блискавку.*
WSZYWAĆ, -am, -asz, *недок.*, **WSZYĆ**, wszyję, wszyjesz, *док.* 1. ~ **ушивати**[2]. *Wszyć rękawy do sukienki. Wszyć łatkę do spodni.* 2. Вводити щось в організм, зашиваючи під шкіру. *Wszyć esperal.*
USZYĆ, uszyję, uszyjesz, *док.* Пошити. *Uszyć spodnie, spódnicę, sukienkę.*
УШИ́ТИ – див. **УШИВА́ТИ**

Ф

ФАБРИКА́ЦІЯ – FABRYKACJA
ФАБРИКА́ЦІЯ, -ї, *ж.* Виготовлення чогось у великій кількості (як правило, поганого, низькоякісного, ганебного). *Фабрикація чогось кустарним способом. Фабрикація віршів, статей. Фабрикація наклепів, чуток.*
FABRYKACJA, -i, *ж.*, *тільки одн.*, *книжн.* Виготовлення, вироблення предметів, матеріалів і т. ін.; виробництво. *Fabrykacja włókien sztucznych.*
ФА́ЛДА – FAŁDA
ФА́ЛДА, -и, *ж.* 1. Трубкоподібна складка тканини. *Фалди одягу, портьєри.*

Широкий плащ спадав фалдами. 2. Боковий або нижній край чоловічого одягу з розрізом; пола. *Фалди піджака, фрака, пальто, шинелі*.

FAŁDA, -y, *ж*. 1. Складка одягу. *Fałdy sukni. Zaprasować fałdy*. 2. Довгасте заглиблення на шкірі обличчя, тіла людини; складка. *Niebezpiecznie rosnące fałdy tłuszczu nie są jedynym objawem siedzącego trybu życia*.

ФАНАБЕ́РІЯ – FANABERIA

ФАНАБЕ́РІЯ, -ї, *ж*., *розм*. 1. Недоречна гордість; пиха, зарозумілість, чванливість. *Людина з фанаберією. Триматися, поводитися з фанаберією*. 2. Безглуздий, невмотивований учинок; примха, дивацтво. *Жіночі фанаберії*.

FANABERIA, -ii, *ж*., *перев. мн*. = **фанаберія 2**. *Z trudem znosić fanaberie żony. Fanaberie niedouczonych urzędników. Zaburzenia psychiczne są często bagatelizowane, uznawane za zwykłe fanaberie*.

ФАНТАЗІ́ЙНИЙ – FANTAZYJNY

ФАНТАЗІ́ЙНИЙ, -а, -е. Стос. **фантазії** – творчої уяви, мрії. *Фантазійні марення*.

FANTAZYJNY, -a, -e. Вигадливий, вишуканий. *Fantazyjny kapelusz, strój, wzór, bukiet, makijaż*.

ФЕН[1, 2] – FEN

ФЕН[1], -у, *ч*. Сильний, сухий, теплий вітер, що дме з гір у долину. *Фен віє в Альпах, Татрах, на Кавказі*.

ФЕН[2], -а, *ч*. Електричний прилад для сушіння волосся, рук струменем нагрітого повітря; *пол*. suszarka. *Невеликий, зручний, легкий фен. Купити фен. Користуватися феном*.

FEN, -u, *ч*., *тільки одн*. = **фен[1]**. *Fen jest wiatrem ciepłym, suchym i bardzo często porywistym*.

ФІГЛЯ́Р – FIGLARZ

ФІГЛЯ́Р, -а, *ч*., *розм*. 1. *заст*., *ірон*. Фокусник, блазень, акробат; актор. *Він не хоче, щоб його син був фігляром у театрі*. 2. *перен*. Кривляка, позер. *Цей фігляр своєю поведінкою зірвав урок. Як вона може любити цього фігляра*!

FIGLARZ, -a, *ч*. Витівник, пустун, жартівник. *Jakiś figlarz wyłączył prąd pod sam koniec finałowego meczu mistrzostw świata*.

ФІГУРА́ЛЬНИЙ – FIGURALNY

ФІГУРА́ЛЬНИЙ, -а, -е. Образний, алегоричний. *Фігуральний вираз. Фігуральне висловлювання*.

FIGURALNY, -a, -e. 1. *мист*. Який зображає людину або тварину (про образотворче мистецтво); пов'язаний з відтворенням людини або тварини у скульптурі; фігурний. *Malarstwo figuralne. Ornament figuralny*. 2. *муз*. Багатоголосий. *Śpiew figuralny*.

ФІКСА́ЦІЯ – FIKSACJA

ФІКСА́ЦІЯ, -ї, *ж*. 1. Дія та її результат за знач. **фіксувати й фіксуватися** – пас. до **фіксувати**. *Фіксація кінцівки, деталі. Фіксація побаченого, почутого. Фіксація слів у пам'яті. Фіксація даних приладом. Фіксація зображення*.

FIKSACJA, -i, *ж*. 1. *псих*. Постійне повторення індивідом певних дій, станів, попри те, що вони завдають шкоди його психіці; з'являється під впливом сильних негативних переживань. *Lekarze dostrzegli u niego objawy fiksacji*. 2. *розм*. Манія, дивацтво. *Z przerażeniem zaczął spostrzegać u siebie objawy lekkiej fiksacji na punkcie Internetu*.

ФІКСУВА́ТИ – FIKSOWAĆ

ФІКСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок*. 1. Встановлювати, закріплювати щось у певному положенні. *Фіксувати зламану руку, ногу*. 2. Відзначаючи, виділяти, закріплювати щось у свідомості, в пам'яті, у викладі; відображати за допомогою запису, малюнка, фотографії тощо. *Вміння фіксувати побачене. Пам'ять фіксує події. Фіксувати когось, щось на*

папері, на фотоплівці. Фіксувати когось, щось за допомогою комп'ютера, сканера, відеокамери, фотоапарата. Фіксувати погляд, увагу на чомусь. 3. Визначати, встановлювати щось. *Фіксувати лотом глибину річки. Фіксувати час роботи приладу.* 4. *фот.* Обробляти фіксажем. *Фіксувати зображення на плівці, на фотопапері.* 5. *мист.* Покривати фіксативом. *Фіксувати малюнок, портрет.* 6. *фізіол.* Поглинувши, вбирати в себе (про живі організми); засвоювати. *Рослини фіксують вуглекислоту.*

FIKSOWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.*, *розм.* 1. Божеволіти. *Odcięty od świata i ludzi powoli zaczął fiksować.* 2. *перен.* Погано діяти, діяти з перебоями. *Telefon spadł i zaczął fiksować. Z niezrozumiałych przyczyn radio zaczęło fiksować. Po trzech nieprzespanych nocach organizm fiksuje i nic się nie da na to poradzić.*

ФІШКА – FISZKA

ФІШКА, -и, *ж.* 1. Кружечок, кубик, квадратик і т. ін., що використовується в деяких настільних іграх для рахування очок, взяток тощо. *Пластмасова, картонна фішка. Коробка для фішок. Пересувати фішку.* 2. *сленг.* Виразна своєрідність, особливість; винятковість. *Фішка цього акваріума – грот для рибок. Модна фішка.*

FISZKA, -i, *ж.* 1. Картка в бібліотеці. *Bibliograficzne, biblioteczne, katalogowe fiszki.* 2. *розм.* Картка для записок, перев. в науковій роботі. *Na fiszkach porozrzucanych po biurku zapisywał swoje coraz to nowe pomysły.*

ФЛАКÓН – FLAKON

ФЛАКÓН, -а, *ч.* Пляшечка (перев. для парфумів, ліків). *Скляний, порцеляновий флакон. Флакон з одеколоном.*

FLAKON, -u, *ч.* 1. Ваза для квітів. *Kot przewrócił flakon z goździkami.* 1. = **флакон**. *Flakon perfum.*

ФЛЯ́ГА – FLAGA, FLACHA

ФЛЯ́ГА, -и, *ж.* 1. Похідна пласка металева посудина, часом обплетена або обшита чимось, яку носять на плечі або на поясі; баклага. *Пити з фляги. Налити воду у флягу.* 2. *рідко.* Велика посудина з ручками для перевезення рідин. *Фляга для молока.*

FLAGA, -i, *ж.* Полотнище, що має певний колір або поєднання кольорів, часто з якимсь зображенням, прикріплене до держална чи шнура; є офіційною емблемою держави, символом її суверенітету; прапор. *Flaga państwowa. Na wietrze łopotało czterdzieści jeden biało-czerwonych flag. Udekorować centrum miasta flagami. Na znak żałoby opuszczono flagi do połowy masztów.*

FLACHA, -y, *ж.* 1. *розм.* Велика пляшка. *Pociągnął łyk wody z flachy.* 2. *простор.* Пляшка горілки. *Obalić flachę.*

ФОН$^{1, 2, 3}$ – FON

ФОН^1, -у, *ч.* 1. Основний тон, на якому зображено малюнок, картину і т. ін.; другий просторовий план, на якому чітко вимальовується, виокремлюється хтось, щось; тло; *пол.* tło. *Темний, голубий тон. Намалювати, зобразити щось на певному фоні. Силует дівчини на фоні неба.* 2. *перен.* Середовище, оточення, де хтось, щось вирізняється; *пол.* tło. *Він вирізнявся на фоні інших учнів.*

ФОН^2, *ч.* 1. -у. Сторонні шуми, які іноді супроводжують радіо-, телепередачу, голос у телефоні і т. ін. *Неприємний фон радіотрансляції.* 2. -а. Одиниця гучності звуку. *Шкала фона.* 3. -у. Рівень радіації. *Природний радіаційний фон. Радіаційний фон становить два мікрорентгени. Підвищений радіаційний фон після Чорнобильської катастрофи.*

ФОН^3. Частка перед німецьким прізвищем, яка вказує на дворянське походження. *Фон Оффенбах.*

FON, -u, *ч.* = **фон**[2] **2**. *Skala decybeli i skala fonów nie są identyczne, gdyż skala fonów jest subiektywna i zależy od czułości ucha przy wykrywaniu zmian natężenia związanych ze zmianą częstości.*

ФОРСУВА́ТИ – FORSOWAĆ

ФОРСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.* і *док.* 1. Діючи певним чином, прискорювати проходження, здійснення, розвиток, час настання чогось. *Форсувати справу. Форсувати розвиток подій. Форсувати процес будівництва житла.* 2. *військ.* Долати значну природну перешкоду на місцевості (перев. водяну), зазвичай з боєм. *Форсувати міст, річку.* 3. Посилювати звучання голосу (під час співу, декламації, гри у виставі). *Форсувати голос, звук.* 4. *тех.* Підвищувати потужність, продуктивність або режим (двигуна, топки, механізму тощо) порівняно з номінальними. *Форсувати двигун.*

FORSOWAĆ, -suję, -sujesz, *недок.*, *книжн.* 1. Рішуче підтримувати, нав'язувати когось, щось. *Forsować ustawę, kandydaturę, pomysł, projekt.* 2. Стомлювати. *Po operacji lekarz zalecił mu w żadnym razie nie forsować ręki. Forsować głos.* 3. *також перен.* ~ **форсувати 2**. *Forsować rzekę. Zamiast forsować drzwi bandyci weszli uchylonym oknem.*

ФО́РТЕЛЬ – FORTEL

ФО́РТЕЛЬ, -ю, *ч.*, *розм.* Несподіваний вчинок, витівка; спритна дія, викрутас. *Втнути, викинути якийсь фортель. Зробити фортель ногами.*

FORTEL, -u, *ч.* Підступна дія, хитрощі. *Użyć fortelu. Podejść kogoś fortelem.*

ФОРТЕПІА́НО, ФОРТЕП'Я́НО – FORTEPIAN

ФОРТЕПІА́НО (ФОРТЕП'Я́НО), *невідм.*, *с.* Струнний ударно-клавішний музичний інструмент, сучасними різновидами якого є рояль і піаніно. *Грати на фортепіано. Сидіти за фортепіано.*

FORTEPIAN, -a, *ч.* Струнний ударно-клавішний музичний інструмент з горизонтально розміщеними струнами й корпусом крилоподібної форми; рояль. *Grać na fortepianie. Usiąść przy fortepianie, za fortepianem. Utwory na fortepian.*

ФОРТЕП'Я́НО – див. **ФОРТЕПІА́НО**

ФОРТУ́НА – FORTUNA

ФОРТУ́НА, -и, *ж.* 1. У давньоримській міфології – богиня долі, щастя, талану; зображувалася на кулі чи колесі (символ мінливості щастя). *Фортуна покинула Рим.* 2. Доля; щасливий випадок, удача, успіх. *Фортуна сприяла комусь. Дар фортуни.*

FORTUNA, -y, *ж.* 1. *тільки одн.* = **фортуна 2**. *Uśmiech fortuny.* 2. Багатство; майно, статки. *Dojść do fortuny. Dorobić się fortuny. Zbić fortunę na operacjach walutowych. Roztrwonić, stracić fortunę. Fortuna przeszła mu koło nosa.*

ФРА́ЗА – FRAZA

ФРА́ЗА, -и, *ж.* 1. Висловлювання, що становить інтонаційну і смислову єдність; речення. *Змістовна, довга фраза. Сказати, написати, почути, прочитати фразу. Аналізувати фразу.* 2. *перен.* Пишномовний, помпезний, але пустий вислів. *Брехлива, нещира, порожня фраза.* 3. Невелика, відносно завершена частина музичної теми; побудова, середня між мотивом і музичним реченням. *Початок, кінець музичної фрази.*

FRAZA, -y, *ж.* 1. *лінгв.* Фразеологічна одиниця, яка має підмет та присудок, напр., Mróz bierze, Serce boli. *Fraza prosta, złożona.* 2. = **фраза 3**. *Skrzypek nie skończył frazy.*

ФРАМУ́ГА – FRAMUGA

ФРАМУ́ГА, -и, *ж.* Верхня частина віконної рами або дверей, яка зазвичай відчиняється; *пол.* lufcik. *Фрамуга вікна, дверей. Скляна фрамуга. Підняти, відчинити фрамугу.*

FRAMUGA, -i, *ж.* 1. Ніша з отвором для дверей або вікна. *Framuga okienna.* 2. Рама (вікна, дверей). *Sosnowa framuga.*

ФРЕЗ – FREZ

ФРЕЗ, *невідм.*, *прикм.* Рожевий з бузковим відтінком (про колір). *Блузка, сукня, штора кольору фрез.*

FREZ, -u, *ч.* Багатолезовий різальний інструмент, що складається з корпусу й різальних зубців із загостреними вершинами, яким обробляють площини, фасонні, гвинтові або спіральні поверхні; фреза. *Frez do drewna, do metalu.*

ФРИКАСЕ́ – FRYKAS

ФРИКАСЕ́, *невідм.*, *с.* Нарізане дрібними шматочками смажене або варене м'ясо з якоюсь приправою, у підливі. *Готувати, їсти фрикасе.*

FRYKAS, -a, *ч.*, *перев. мн.* **frykasy**. Вишукана страва; делікатес. *Serwować gościom jakieś frykasy.*

ФРОНТ – FRONT

ФРОНТ, -у, *ч.* 1. Лінія розгортання військ; лицьовий бік шикування військ; у бойовому порядку – бік військової частини, підрозділу, обернений до ворога. *Бійці стояли фронтом до річки.* 2. Найбільше оперативне об'єднання кількох армій на театрі воєнних дій, призначене для вирішення великих оперативних і стратегічних завдань самостійно та у взаємодії із сусідніми фронтами. *Армії фронту. Командування, командувач фронту.* 3. Місце, район, де відбуваються воєнні дії і розташовані діючі війська; протилежне **тил**. *Перебувати на фронті. Писати на фронт.* 4. *перен.* Місце, сфера колективної діяльності. *Трудовий, ідейний, культурний фронт. Фронт робіт.* 5. *перен.* Об'єднання політичних партій, профспілок та ін. організацій для боротьби за спільні цілі, інтереси. *Народний фронт. Виступити єдиним фронтом проти корупції.* 6. Перехідна зона, що розділяє дві повітряні маси – теплу й холодну. *Атмосферний фронт.*

FRONT, -u, *ч.* 1. Перші ряди, передня частина колони, загону тощо; голова. *Front kolumny, demonstracji.* 2. Передня стіна будинку; фасад. *Główny korpus kompleksu mieszkalnego jest zwrócony frontem na północ. Front budynku porasta bluszcz.* 3. *розм.* Передня частина будинку, що виходить на вулицю. *Państwo Kowalscy zajmowali cały front budynku, my mieszkaliśmy od podwórza.* 4. = **фронт 6.** *U naszych zachodnich granic stanął front atmosferyczny.* 5. = **фронт 1.** *Front przesuwa się na wschód.* 6. = **фронт 3.** *Dziadek walczył na froncie. Wysłać na front posiłki.* 7. = **фронт 2.** *Pierwszy front ukraiński.* 8. = **фронт 5.** *Front Narodowy.* 9. = **фронт 4.** *Na froncie walki z korupcją odniesiono już pierwsze sukcesy.*

ФРОНТА́ЛЬНИЙ – FRONTALNY

ФРОНТА́ЛЬНИЙ, -а, -е. 1. Спрямований у бік фронту противника; лобовий. *Фронтальна атака.* 2. *книжн.* Який міститься на передньому, лицьовому боці чогось; *мист.* спрямований обличчям до глядача (про фігуру в живопису та скульптурі). *Фронтальний барельєф аттика. Фронтальна фігура пам'ятника героям.* 3. *спец.* Розміщений переднім, лицьовим боком паралельно до чогось. *Фронтальна деталь.* 4. *метеор.* Який перебуває або відбувається в межах атмосферного фронту. *Фронтальна зона.* 5. *перен.* Який поширюється на всіх, охоплює всіх; загальний. *Фронтальна перевірка.*

FRONTALNY, -a, -e = **фронтальний 2.** *Frontalna część krzyża.*

ФРОНТОВИ́Й – FRONTOWY

ФРОНТОВИ́Й, -а́, -е́. Стос. до **фронту** (у зн. **2**, **3**). *Фронтовий ліс, край. Фронтовий командир, льотчик, хірург. Фронтовий загін. Фронтові роки. Фронтове життя. Фронтовий одяг. Фронтова кон-*

тузія, рана. Фронтовий госпіталь, шпиталь. Фронтова газета. Фронтовий друг, товариш. Фронтові пісні, анекдоти.
FRONTOWY, -a, -e. 1. Розташований спереду; фронтальний, передній, лицьовий. *Skrzydła boczne elewacji frontowej budynku. Ścianka frontowa.* 2. Стос. до **front 2**; фасадний. *Okna frontowe wychodziły na morze.* 3. = **фронтовий**. *Żołnierz frontowy. Życie frontowe. Wspomnienia frontowe.* 4. Стос. до **front 4**. *Mgły frontowe.*

ФУ́РІЯ – FURIA
ФУ́РІЯ, -ї, *ж.* 1. Кожна з трьох богинь помсти у давньоримській міфології. *Фурія допомогла йому помститися.* 2. *перен.* Сварлива, зла жінка. *Його знову сварить ця фурія.* 3. Отруйна змія, поширена в Австралії. *Аборигена вкусила фурія.*
FURIA, -ii, *ж.* 1. *тільки одн., книжн.* Лють, нестримний гнів. *Wpaść w furię. Atak furii.* 2. = **фурія 1**. *Furia to bogini zemsty.*

Х

ХАРЧА́ТИ, ГАРЧА́ТИ – CHARCZEĆ
ХАРЧА́ТИ, -чу́, -чи́ш, *недок., розм.* 1. Те саме, що **хрипіти** – видавати горлом хрипкі звуки. *Він не говорить, а харчить.* 2. Видавати хрипкі звуки при диханні під час сну; хропти. *Хтось харчав, зваливишсь під лавкою.*
ГАРЧА́ТИ, -чу́, -чи́ш, *недок.* 1. Видавати низькі погрозливі звуки (про тварин). *Собака гарчав на гостя.* 2. *перен., розм.* Сердито бурчати, висловлюючи незадоволення. *Бабуся гарчала на онука.* 3. *перен.* Утворювати низькі звуки зі скреготом, гуркотом і т. ін. під час ударів або тертя (про металеві предмети, інструменти, механізми). *Дриль гарчить. Мотор гарчав.*
CHARCZEĆ, -czę, -czysz, *недок., розм.* 1. = **харчати 1**. *Dziadek krztusił się i charczał.* 2. ~ **гарчати 3**. *Silnik charczy.*

ХВАЛЕ́БНИЙ – CHWALEBNY
ХВАЛЕ́БНИЙ, -а, -е. Який виражає похвалу, схвалення; сповнений похвал; *пол.* pochwalny. *Хвалебна ода, пісня, рецензія.*
CHWALEBNY, -a, -e. 1. *книжн.* Гідний похвали, схвалення; похвальний. *Chwalebny czyn, przedsięwzięcie, zamysł, dążenie.* 2. *уроч.* Такий, що приносить славу; почесний. *Chwalebna śmierć.*

ХВИ́ЛЯ[1, 2] – CHWILA
ХВИ́ЛЯ[1], -і, *ж.* 1. Водяний вал, що утворюється від коливання водної поверхні. *Морські хвилі. Висока хвиля. Поверхневі, глибинні хвилі. Припливні, відпливні хвилі. Плескіт, удари хвиль. Хвилі піднімаються, плескають, надходять, вдаряють, б'ють. Хвиля розбилася об берег. Катер ріже хвилі. Хвилі винесли уламки корабля.* 2. *перен., кого, чого, яка.* Те, що своїм рухом, звуком чи формою нагадує водяний вал. *Хвиля пари, диму. Хвиля світла. Хвиля звуків, музики. Хвиля тепла. Хвиля запахів. Хвилі волосся. Тканина спадає хвилями. Хвиля натовпу понесла її по вулиці. Людська хвиля.* 3. *чого, перен.* Нестримне піднесення, посилений рух, вияв чогось. *Хвиля обурення, гніву, терору, образи, сорому, вдячності, почуттів, спогадів.* 4. *фіз.* Коливальний рух у фі-

зичному середовищі; *пол.* fala. *Звукові, електромагнітні, світлові, сейсмічні хвилі.*

ХВИ́ЛЯ[2], -і, *ж.* 1. *розм.* Короткий відрізок часу; мить. *Зупинитися, сісти на хвилю. Подумати хвилю, з хвилю. Він спав лише хвилю. Це була хвиля натхнення.* 2. *заст.* Хвилина. *Кілька хвиль він дивився через вікно.*

CHWILA, -і, *ж.* 1. *нейтр.* ~ **хвиля**[2] **1.** *Dogodna, odpowiednia, pomyślna, sprzyjająca chwila. Krótka chwila zwątpienia. Wrócił po chwili ze śliwką pod okiem. Wpadł na chwilę, został na kilka lat. Pracował bez chwili wytchnienia.* 2. Період, час, пора. *W jego życiu nastały trudne chwile.*

ХИ́БА, ХІБА́ – CHYBA

ХИ́БА, -и, *ж.* 1. Недогляд, помилка. *Виправити хиби.* 2. Негативна риса, вада. *Під час обговорення проекту «Закону про вибори» проаналізовано більшість переваг і хиб мажоритарної системи.*

ХІБА́. 1. *част., пит.* Уживається як допоміжний підсилювальний засіб у питальному реченні з відтінком сумніву, здивування, недовіри тощо. *Хіба він завтра приїжджає? Хіба ми встигнемо це зробити?* 2. *част., пит.* Уживається в риторичному питанні для вираження впевненості, переконливості в негативній відповіді. *Хіба це справжній науковець? Хіба це хороші помідори?* 3. *част., видільна, перев. зі сл.* **що, тільки, крім, лише, вже**. Уживається для виділення, обмеження чогось єдино можливого за даних обставин (з відтінком модальності або допустовості). *Його неможливо впізнати, хіба що по голосу. Цієї книжки вже у книгарнях немає, хіба що лишилася десь на околицях міста.* 4. *спол., умовно-протиставний.* Уживається у значенні **якщо тільки не, якщо не, якщо тільки** для вираження протиставлення, обмеження з умовним відтінком. *Боюся запізнитися на вокзал, хіба їхати таксі. Хліба не купуй, хіба будуть свіжі бублики.* 5. *част., модальна.* Уживається для вираження припущення, вагання з якогось приводу. *Що така старенька бабуся може для правнука зробити? Хіба теплі шкарпетки сплести.* 6. *спол., допустово-обмежувальний.* Уживається в значенні **крім того що, не враховуючи того що, може бути тільки** для вираження обмеження, виділення з допустовим відтінком. *Повна темрява, хіба місяць з-за хмари визирне. Вона мало змінилася, хіба волосся трохи посивішало.*

CHYBA, *част.* 1. *модальна.* Близька за значенням до **мабуть, певно**. *Chyba nie zdajesz sobie sprawy, jakie to może wywołać konsekwencje. Chyba żartujesz? Dziecko chyba ma gorączkę. Profesor Łoziński chyba jeszcze pracuje na uniwersytecie.* 2. = **хіба 3.** *Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia. Zrobię to w przyszłym tygodniu, chyba że zdarzy się coś nieoczekiwanego. Chyba tylko małe dzieci wierzą politykom.*

ХИ́ЖИЙ – CHYŻY

ХИ́ЖИЙ, -а, -е. 1. Який їсть інших тварин (про звірів, тварин); характерний для такої тварини. *Хижі звірі. Хижа природа вовка.* 2. *перен.* Подібний до хижака лютістю, жорстокістю, такий, як у хижака (про людину та її риси); лютий, жорстокий; пов'язаний з грабежем, розбоєм. *Хижий злочинець.* 3. *перен.* Який прагне наживи, жорстоко визискуючи когось, діючи як хижак; в якому виражається зажерливість, користолюбство. *Хижий працедавець.*

CHYŻY, -а, -е, *поет.* Швидкий, прудкий. *Chyży chart. Chyże górskie potoki. Chyży wiatr.*

ХІБА́ – див. **ХИ́БА**

ХЛОП, ХОЛО́П – CHŁOP

ХЛОП, -а, *ч., іст., зах., зневажл.* Селянин; кріпак. *Хлопи пішли на полонину.*

ХОЛО́П, -а, *ч.* 1. У давнину – підневільна особа, близька за суспільним стано-

вищем до раба; згодом – двірський слуга, кріпак; людина, яка принижено підкоряється цареві, панові; раб. *Холоп підбіг до пана.* 2. *перен.* Той, хто схиляється, плазує перед кимось, чимось. *Цей холоп носить шефові портфель.*

CHŁOP, -a, *ч.* 1. Селянин; землероб. *Chłopi już zaczęli żniwa.* 2. *розм.* Особа чоловічої статі; чоловік. *Chłop z charakterem. Chłopy poszły na piwo.* 3. *розм.* Наречений, чоловік. *Pilnuj swojego chłopa.*

ХЛЯ́ПАТИ, ХЛЯ́ПНУТИ – CHLAPAĆ, CHLAPNĄĆ

ХЛЯ́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, **ХЛЯ́ПНУТИ**, -ну, -неш, *док.*, однокр. до **хляпати 1, 2**, *розм.* 1. Утворювати глухий короткий звук, ударяючись, стукаючи об щось; ляскати, зачиняючись (про двері); кидати щось, ударяти по чомусь, видаючи глухий короткий звук; ляскати; опускати й піднімати (вуха); під час ходіння відставати від ніг (про взуття, підкову). *Засув хляпав об хвіртку. Двері хляпають від протягу. Віслюк хляпає вухами. В цих туфлях вже підошви хляпають. Двері як хляпнуть!* 2. Бити чимось гнучким; шмагати (про щось гнучке); хльоскати. *Хляпати коня прутом.* 3. Те саме, що **хлюпати** – плещучи, видавати характерні звуки. *Вода з-під крана хляпала в усі боки. Весла хляпали по воді.* 4. Те саме, що **лити** – сильно, безперервно текти. *Він забув закрити душ і вода хляпала цілий день.* 5. Напитися спиртного. *Хляпнемо пива?*

CHLAPAĆ, -pię, -piesz, *недок.*, **CHLAPNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. Бризкати. *Przestań chlapać wodą. Chlapnąć farbą na ścianę.* 2. *розм.* Казати дурниці, вигадувати щось, чого не було і немає; наговорювати на когось, щось. *Po co o tym chlapiesz na prawo i lewo, to miała być nasza tajemnica.* 3. = **хляпати 5**. *Chlapnąć sobie setę.*

ХЛЯ́ПНУТИ – див. **ХЛЯ́ПАТИ**

ХМА́РА – CHMARA

ХМА́РА, -и, *ж.* 1. Скупчення краплин води, кристаликів льоду та їхньої суміші в атмосфері у вигляді суцільної маси світлого або темного кольору, що несе дощ, град, сніг; *пол.* chmura. *Чорна, градова хмара.* 2. *чого, яка.* Суцільна маса дрібних летючих частинок чогось (диму, пари, пилу, снігу тощо). *Хмара пилюки.* 3. *кого, чого, перен.* Величезна кількість, безліч, маса когось, чогось. *Хмара народу.* 4. *тільки одн., перен.* Уживається для вираження якогось стану, настрою людини (тривоги, суму, задуми і т. ін.). *Темна хмара набігла на його обличчя.* 5. *перен.* Небезпека, нещастя, біда, що насуваються, загрожують комусь. *Темні хмари збиралися над його головою.*

CHMARA, -y, *ж.* 1. *розм.* ~ **хмара 3**. *Chmary ptactwa. Chmary psów krążyły po bezludnych ulicach.* 2. *мисл.* Стадо оленів, лосів, зубрів чи ланей. *Chmara żubrów.*

ХМИЗ – CHMYZ

ХМИЗ, -у, *ч.* Невеликі тонкі гілки, відділені від дерева. *Збирати в лісі хмиз. Розпалювати хмизом грубку.*

CHMYZ, -a, *ч.* 1. *заст.* Малий кінь. *Koło płotu pasł się mizerny chmyz.* 2. *розм., зневажл.* Мала зростом людина; коротун, шмаркач. *Nie będzie jakiś chmyz decydował, co jest dla nas dobre. Od czasu wynalezienia broni palnej byle chmyz mając taką przewagę na polu bitwy, mógł uchodzić za herosa.*

ХОВА́ТИ – CHOWAĆ

ХОВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* 1. Класти щось у таємному місці, щоб ніхто не міг знайти; зберігати, переховувати щось. *Ховати гроші під диваном, за шафою. Ховати платню від дружини, злодіїв. Ховати одяг у скрині.* 2. Робити когось, щось невидимим, непомітним, покриваючи, прикриваючи, затуляючи його. *Ховати обличчя в хустку. Ховати руки в кишені.* 3. Не виявляти, приховувати думки, почуття і т. ін. *Ховати сум, радість, здивування. Ховати усмішку, сльози.* 4. Мати,

містити в собі щось зовні непомітне, яке ще не виявило себе. *Цей ліс ховає багато таємниць. Гори ховають у собі поклади корисних копалин.* 5. Надавати комусь таємного притулку, рятуючи від переслідування, небезпеки, або навмисне не показувати когось людям, захищаючи від когось; переховувати. *Ховати партизанів від фашистів.* 6. Здійснювати обряд поховону. *Ховати дідуся. Ховати з оркестром.*

CHOWAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. = **ховати 1**. *Chować portfel do kieszenie. Chować koszulę do szafy. W biurku chował stare zdjęcia. Chować lekarstwa przed dziećmi.* 2. *рідко* ~ **ховати 5**. *Chować przestępcę.* 3. = **ховати 3**. *Chować twarz w dłoniach. Pod ciemnymi okularami chował pełne nienawiści spojrzenie.* 4. Втискати, вдавлювати, заглиблювати щось у щось. *Chować głowę w poduszkę, w kołnierz.* 5. *розм.* Виховувати. *Babcia chowała ją od drugiego roku życia.* 6. Розводити, вирощувати. *Chować drób, świnie, bydło.* 7. = **ховати 6**. *Chować zmarłych.* 8. *книжн.* Зберігати в серці, пам'яті якісь почуття, спогади, враження і т. ін. *Chować coś w pamięci, w tajemnicy. Przyjaciel chował zadawnioną urazę do niego. Chować pamięć o tragicznych wydarzeniach.*

ХОЛЕ́РНИЙ – CHOLERNY

ХОЛЕ́РНИЙ, -а, -е. Прикм. до **холера** – гостроінфекційне епідемічне шлункове захворювання. *Холерний вібріон.*

CHOLERNY, -a, -e, *розм.* 1. Поганий, огидний. *Cholerny świat. Cholerne zagmatwane przepisy zatruwają życie przedsiębiorcom. Przez ten cholerny wyjazd musiał zmienić wszystkie plany.* 2. Великий, надзвичайний. *Wszystko przez ten cholerny bałagan i pośpiech.*

ХОЛО́П – див. **ХЛОП**

ХОРОВО́Д – KOROWÓD

ХОРОВО́Д, -у, *ч.* 1. Народний танець (перев. слов'янський), учасники якого ходять по колу з піснями, виконуючи певні рухи, підпорядковані драматичній дії. *Ходити хороводом. Кружляти в хороводі.* 2. *перен.* Кружляння когось, чогось рухами, що нагадують танець по колу. *Хоровод сніжинок.*

KOROWÓD, -wodu, *ч.* 1. Група людей, що йдуть одне за одним. *Korowód taneczny. Goście festiwalu przeszli barwnym korowodem przez miasto.* 2. *перен.* Стрімкий, безупинний рух, безперервна зміна когось, чогось; коловорот. *Korowód postaci i zdarzeń.* 3. *тільки мн., розм.* Тяганина, клопіт. *Często miewał przeróżne korowody z załatwianiem spraw w bankach.*

ХРЕСТ – CHRZEST

ХРЕСТ, -а, *ч.* 1. Предмет і символ культу християнської релігії, який являє собою стрижень з однією або кількома поперечками у верхній половині; молитовний жест християн – знак, що нагадує такий предмет, зображується перехресним рухом правої руки зі складеними особливим чином пальцями. *Христа розіп'ято на хресті. Повісити на стіну хрест.* 2. Відзнака, орден, що має форму такого предмета. *За подвиг його нагородили хрестом.* 3. Предмет у вигляді фігури з двох планок, брусків, смужок і т. ін., які перетинаються між собою; хрестовина; держак шаблі; мітка, знак такої форми. *Закріпити ніжки крісла хрестом. Хрест шаблі. На шапочці медсестри був нашитий хрест.* 4. Спосіб вишивання перехресними стібками; елемент орнаменту; *у знач. присл.* **хрестом, хрестами**. Таким способом, коли стібки перехрещуються. *Вишивати хрестом.* 5. *перен.* Страждання, випробування, що випали на чиюсь долю. *Він несе в житті свій хрест.* 6. *у знач. присл.* **хрестом**. У вигляді хреста. *Віконна рама хрестом.*

CHRZEST, chrztu, *ч.* 1. Релігійний обряд, що його відправляють над новонародженими або дорослими на знак прилу-

чення їх до християнської церкви; хрещення. *Trzymać kogoś do chrztu. Udzielić komuś chrztu. Przyjąć chrzest. Świadectwo chrztu.* 2. *перен.* Освячення. *Chrzest statku, dzwonu, sztandaru.* 3. *перен.* Перше вирішальне випробування в якійсь справі, в якійсь галузі діяльності. *Chrzest bojowy, ogniowy, żołnierski.*

ХРУ́МКАТИ, ХРУ́МКНУТИ – CHRUMKAĆ, CHRUMKNĄĆ

ХРУ́МКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *розм.* **ХРУ́МКНУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. Те саме, що **хрумати** – видавати хрумкіт під час розжовування їжі; хрумтіти; їсти. *Її чоловік весь день хрумкає перед телевізором.* 2. Видавати тріск, хрускіт. *Під ногами хрумкають гілки.*

CHRUMKAĆ, -am, -asz, *недок.*, **CHRUMKNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.* 1. Видавати уривчасті горлові звуки під час фізичного напруження, з болю тощо; видавати звук, схожий на відкритий «е», виражаючи при цьому певні емоції; кректати. *Buldożek mlaskał, chrumkał i siorbał sobie w najlepsze.* 2. Видавати характерні звуки «хрю-хрю» (про свиней); хрюкати. *Świnia chrumkała wesoło.*

ХРУ́МКНУТИ – див. **ХРУ́МКАТИ**

ХРУСТ[1, 2] **– CHRUST**

ХРУСТ[1], -у, *ч.* Тріск від ламання, дроблення чогось (сухого, твердого); хрускіт. *Хруст гілок. Хруст криги. Кусати огірок із хрустом.*

ХРУСТ[2], *перев. мн.*, -ів. Печиво з тонкого тіста, смажене у великій кількості олії; вергуни. *Їсти, смажити хрусти. Зробити хрусти до чаю.*

CHRUST, -u, *ч.* 1. *тільки одн.* Невеликі тонкі гілки, відділені від дерева; хмиз. *Wiązka chrustu. Zbierać chrust. Palić chrustem.* 2. = **хруст 2**. *Smażyć, jeść chrusty.*

ХРУЩ – CHRZĄSZCZ

ХРУЩ, -а, *ч.* 1. *ент.* (*Melolontha melolontha*). Жук родини пластинчатовусих, який має червоно-буре забарвлення; шкідник лісу й саду; *пол.* chrabąszcz majowy. *Хрущі гудуть над липами.*

CHRZĄSZCZ, -a, *ч.* Комаха ряду твердокрилих, в якої верхні тверді крила захищають нижні прозорі крила, за допомогою яких вона літає; жук. *Chrząszcz brzmi w trzcinie.*

ХТИ́ВИЙ – CHCIWY

ХТИ́ВИЙ, -а, -е. 1. Який відчуває перев. сексуальний, тілесний потяг; який виражає такий потяг. *Хтива баба. Хтиві очі, губи.* 2. *рідко.* Ненаситний, жадібний. *Хтивий до грошей.*

CHCIWY, -a, -e, *пошир.* ~ **хтивий 2**. *Chciwy na pieniądze.*

ХУДИ́Й – CHUDY

ХУДИ́Й, -á, -é. Який має виснажене, тонке, сухорляве тіло; тонкі частини тіла. *Худий чоловік, хлопчик. Худа людина, жінка. Худі руки, ноги, щоки.*

CHUDY, -a, -e. 1. = **худий**. *Chudy młodzieniec. Chudy pies. Chudy krowa. Chude ręce. Chudy jak patyk, jak szczapa.* 2. Нежирний. *Chuda makrela. Chude mleko, mięso.* 3. *перен.* Жалюгідний, мізерний, нікчемний. *Chuda książka. Chude kłosy.* 4. Бідний, вбогий. *Chuda pensja. Chudy dobytek.* 5. Неврожайний. *Chuda ziemia, gleba.* 6. Бідний на важливі складники. *Chudy beton. Chudy węgiel.*

ХУ́КАТИ – див. **ГУКА́ТИ**

ХУРМА́ – HURMA[1, 2]

ХУРМА́, -и́, *ж.* 1. (*Diospyros*). Південне плодове дерево або чагарник родини ебенових. *Вирощувати хурму.* 2. *збірн.* Оранжево-червоні солодкі, з терпкуватим смаком плоди цього дерева або чагарнику. *Їсти хурму.*

HURMA[1], -y, *ж.* Велика кількість людей; юрба, юрма. *Hurma dzieciaków. Na ich zaproszenie zjechali się całą hurmą sąsiedzi i znajomi.*

HURMA[2], -y, *ж.* = **хурма 1, 2**. *Częściej używaną nazwą owoców hurmy jest szaron.*

ХУ́ТРО – FUTRO

ХУ́ТРО, -а, *с*. 1. Волосяний покрив на тілі тварини; шерсть. *Лисяче, вовче, ведмеже хутро. Хутро норки, білки, видри*. 2. Вичинена шкура хутрового звіра. *Обробляти, купувати хутро. Шити шубу, комір з хутра*.

FUTRO, -a, *c*. 1. Верхній зимовий одяг із хутра, на хутрі (перев. з довгими полами); шуба. *Futro z nutrii, z lisów*. 2. = **хутро 1**. *Wyliniałe futro. Błyszczące futro*. 3. = **хутро 2**. *Rękawice z futrem*.

Ц

ЦЕП – CEP

ЦЕП, -у, *ч*. 1. *розм*. Низка металевих кілець, послідовно з'єднаних одне з одним; ланцюг. *Важкий, іржавий, до́вгий цеп. Пес на цепу*. 2. Ряд бійців, мисливців, розташованих на певній відстані один від одного. *Цеп бійців наближався до ворожих рядів. Солдати йшли цепом*.

CEP, -a, *ч*. 1. Ціп. *Młócić zboże cepem*. 2. *розм., зневажл*. Дурень, йолоп. *Nazwać kogoś cepem*. 3. Вид зброї, що виглядом нагадував ціп. *W średniowieczu walka cepem nie była wyłącznie domeną plebsu*.

ЦИ́КАТИ, ЦИ́КНУТИ – CYKAĆ, CYKNĄĆ

ЦИ́КАТИ, -аю, -аєш, *недок*., **ЦИ́КНУТИ**, -ну, -неш, *док*., *розм*. 1. Видавати характерні свистячі звуки, що нагадують звук «ц». *Цикати крізь зуби*. 2. *на кого*. Зупиняти когось або забороняти щось окриком «цить», «цс»; погрозливо гримати. *Цикни вже на нього, щоб він не галасував!*

CYKAĆ, -am, -asz, *недок*., **CYKNĄĆ**, -nę, -niesz, *док*. 1. Розмірено, ритмічно стукотіти (про годинник, годинниковий механізм тощо); цокати. *Zegar cyka za głośno*. 2. Видавати різкі, перев. високі й часто повторювані звуки (про коників, цвіркунів і т. ін.); сюрчати. *W parkach cykały świerszcze i cykady*. 3. *розм*. Давати потроху, в обмеженій кількості, малими дозами. *Nie dał mu od razu całej sumy, tylko cykał co jakiś czas po trochę*. 4. *простор*. Боятися. *Nie cykaj, wszystko będzie dobrze*.

ЦИ́КНУТИ – див. **ЦИ́КАТИ**

ЦИРКО́Н – CYRKON

ЦИРКО́Н, -у, *ч*. Мінерал перев. жовтого, оранжевого, червоного, зеленкуватого, чорного кольору; силікат цирконію; часто радіоактивний; використовується в ювелірній справі та в промисловості. *Перстень з цирконом*.

CYRKON, -u, *ч*. 1. *хім*. Хімічний елемент, проста речовина якого – блискучий сріблястий метал, прозорий для нейтронів; цирконій. *Topić cyrkon*. 2. = **циркон**. *Naszyjnik z cyrkonem*.

ЦІ́ЛЬНИЙ – CELNY[1,2]

ЦІ́ЛЬНИЙ, -а, -е. 1. Який складається або зроблений з однієї речовини, з одного шматка чогось; суцільний. *Човен із цільного дерева. Стіна з цільної плити. Цільне полотно*. 2. *перен*. Який має внутрішню єдність, не роздвоєний; цілісний. *Цільний образ суспільства. Цільна композиція картини*. 3. *перен*. Прямий, стійкий, сильний (про характер, людину). *Цільний характер. Цільна натура, особистість*.

CELNY[1], -a, -e. 1. Який точно потрапляє в ціль, точно спрямований в ціль; влуч-

ний. *Celny rzut, strzał. Celna wiatrówka. Celna łuczniczka.* 2. Який точно, чітко розкриває, віддзеркалює сутність чогось. *Celna odpowiedź, uwaga, obserwacja.*

CELNY[2], -a, -e. Стос. до **cła** – податку, сплачуваного за перевезення товарів через кордон. *Opłata, taryfa, odprawa celna. Urzędnik celny. Agent celny. Znieść bariery celne.*

ЦУ́РКА – CÓRKA

ЦУ́РКА, -и, *ж.* Короткий обрубок дерева; цурпалок; паличка; тріска, скалка. *Відрубати, вирізати цурку. Він так дрова рубає, що аж цурки летять. Жебрак пришив на пальто цурки замість ґудзиків.*

CÓRKA, -i, *ж.* Дочка. *Rodzona córka.*

Ч

ЧАРІВНИ́ЦЯ – CZAROWNICA

ЧАРІВНИ́ЦЯ, -і, *ж.* 1. *заст.*, *фольк.* Жінка, що чарує, чаклує – виконує магічні дії, замовляння, за допомогою яких нібито можна вплинути на людей і природу; чаклунка; чародійка; чародійниця. *Добра, зла чарівниця.* 2. *перен.*, *розм.* Надзвичайної вроди дівчина, жінка. *Ця чарівниця заполонила його серце своєю красою.*

CZAROWNICA, -i, *ж.* 1. За народним повір'ям – жінка, яка, знаючись із нечистою силою, завдає людям шкоди; відьма. *Sabat czarownic.* 2. *перен.* Про стару, гидку, злосливу жінку. *Za sąsiadkę miał starą bezzębną czarownicę.*

ЧА́РКА – CZARKA

ЧА́РКА, -и, *ж.* Невелика посудина для пиття вина та спиртних напоїв; кількість напою, що вміщується в такій посудині. *Скляна, кришталева чарка. Налити, випити чарку вина, коньяку, горілки.*

CZARKA, -i, *ж.* Невелика посудина у вигляді мисочки або чашки, що використовується для різних напоїв. *Nalać bulionu do czarek.*

ЧА́ШКА – CZASZKA

ЧА́ШКА, -и, *ж.* 1. Невелика посудина (частіше з вушком), перев. з фарфору, фаянсу, з якої п'ють чай, каву та ін.; напої; кількість рідини, сипкої маси, яку вміщує ця посудина. *Порцелянова, фаянсова чашка. Пити чай з чашки. Наливати воду в чашку. Мити чашки. Чашка чаю, кави, какао. Позичити дві чашки борошна.* 2. *бот.* Віночок квітки такої форми; чашечка. *Чашка квітки.* 3. *анат.* Надколінна кістка; чашечка. *Травма, перелом чашки.* 4. *спец.* Частина приладу або пристрою; деталь округлої форми. *Чашка термометра. Чашки електричних ізоляторів.*

CZASZKA, -i, *ж.* 1. Скелет голови хребетних тварин та людини; череп. *Uraz czaszki. Trepanacja czaszki.* 2. Голова, верхня частина голови; череп. *Łyse czaszki rekrutów.*

ЧЕПУРНИ́Й – CZUPURNY

ЧЕПУРНИ́Й, -á, -é. Який відзначається чистотою, акуратністю, охайністю; який стежить за чистотою житла, за своїм зовнішнім виглядом і т. ін. *Чепурний одяг. Чепурна хазяйка.*

CZUPURNY, -a, -e, *книжн.* Задирливий, задерикуватий. *Czupurny chłopak. Czu-*

purna młodzież. Dziewczyna była przekorna, zadziorna i czupurna.

ЧЕ́РВЕНЬ, ЧЕ́РВІНЬ – CZERWIEŃ

ЧЕ́РВЕНЬ, -вня, *ч.* Шостий місяць календарного року; перший місяць літа. *Початок, кінець червня. Приїхати третього червня.*

ЧЕ́РВІНЬ, -вені, *ж.* Густа червоно-коричнева фарба для розписування черепʼяного, керамічного посуду. *Розписувати, прикрашати макітру, миску, глечик червінню.*

CZERWIEŃ, -eni, *ж., книжн.* 1. Червоний колір. *Intensywna, ognista czerwień. Niebo na horyzoncie płonęło czerwienią. Czerwień ust.* 2. Червона фарба, барвник; помада. *Barwienie tkaniny czerwienią. Zetrzeć czerwień z ust.* 3. Червоний одяг; червоне. *Czerwienie dodatków doskonale komponowały się z pozostałymi elementami wystroju mieszkania.*

ЧЕ́РВІНЬ – див. **ЧЕ́РВЕНЬ**

ЧЕРЕДА́[1, 2] – CZEREDA

ЧЕРЕДА́[1], -и́, *ж.* Гурт свійських тварин (перев. великої рогатої худоби), які утримуються, пасуться разом; *перен., розм.* велика, неорганізована група людей, які разом кудись ідуть, прямують; *перен., чого, розм.* велика кількість чогось, що рухається одне за одним. *Гнати корову в череду. За селом паслася череда корів. По дорозі розтяглася череда людей. Череда хмарок, хвиль. Череда думок, років.*

ЧЕРЕДА́[2], -и́, *ж.* (*Bidens*). Вид однорічних травʼянистих рослин родини складноцвітих, що використовуються в медицині. *Збирати, сушити череду. Купати дитину у відварі череди.*

CZEREDA, -y, *ж., книжн.* Гурт, група (здебільшого іронічно або жартівливо); юрба, зграя. *Na spotkanie mu wybiegła rozhasana czereda ujadających psiaków. Całą czeredą poszliśmy na plażę. Z samochodów wysypała się czereda wygłodniałych gości.*

ЧЕ́РЕП – CZEREP

ЧЕ́РЕП, -а, *ч.* Скелет голови хребетних тварин і людини; верхня частина голови, голова (перев. не вкрита волоссям); *пол.* czaszka. *Людський, кінський череп. Він натягнув шапку на свій лисий череп.*

CZEREP, -u, *ч., розм.* 1. Голова, череп. *Wbij sobie do tego głupiego czerepu, że żarty się skończyły.* 2. Уламок, осколок розбитого глиняного, фарфорового, фаянсового і т. ін. виробу; черепок. *Gliniany czerep.* 3. Осколок (частина покриття, панцира) бомби, гранати тощо. *Czerep granatu.*

ЧЕРНЕ́ЦЬ – CZERNIEC

ЧЕРНЕ́ЦЬ, ченця́, *ч.* Член релігійної громади, який прийняв постриг і дав обітницю вести аскетичне життя відповідно до монастирського статуту; монах. *Старий, молодий чернець. Піти в ченці. Стати ченцем.*

CZERNIEC, -ńca, *ч., бот.* (*Actaea L.*). Півонія вузьколиста; воронець. *Zrywać czerńce.*

ЧЕРНЬ – CZERŃ

ЧЕРНЬ, -і, *ж.* 1. Сплав зі срібла, свинцю, сірки і т. ін., який використовується для художнього оздоблення металевих (перев. срібних виробів). *Скарбничка, брошка, прикрашена, оздоблена чернню.* 2. *перев. зневажл., заст.* Простий народ, низи суспільства; плебеї. *Воєводі донесли, що чернь бунтує.* 3. Цінний птах родини качиних; чернюк. *Летить, плаває чернь.*

CZERŃ, -ni, *ж.* 1. Чорний колір; чорнота. *Głęboka czerń.* 2. Чорний одяг. *Postać w czerni. W tym sezonie królują czernie i szarości.* 3. Темрява, морок; чорнота. *Czerń nocy.* 4. Чорний барвник. *Czerń anilinowa.*

ЧЕРСТВИ́Й – CZERSTWY

ЧЕРСТВИ́Й, -а́, -е́. 1. Який став твердим, несвіжим, засох (про хліб, борошняні вироби); протилежне **свіжий**. *Черствий хліб. Черства булка.* 2. *перен.* Позбавле-

ний душевного тепла, нечуйний, нечулий до інших, байдужий; суворий; жорстокий. *Черствий чоловік. Черства людина. Він настільки черствий, що навіть до своєї дитини не усміхнеться.*

CZERSTWY, -a, -e. 1. = **черствий 1**. *Czerstwy chleb. Czerstwe ciasto. Czerstwy rogal.* 2. Здоровий; рум'яний; міцний. *Czerstwa cera. Czerstwy dziadek. Czerstwe ciało.* 3. *простор.* Нікчемний, нікудишній. *Czerstwe teksty. Czerstwe poczucie humoru. Czerstwy kawał. Czerstwy występ, koncert. Czerstwy facet.*

ЧЕЧІТКА – CZECZOTKA

ЧЕЧІТКА, -и, *ж.* 1. *орн.* (*Acanthis flammea*). Невеликий співочий птах родини в'юркових. *Співає, літає чечітка.* 2. Чіткий за ритмом танець із частим постукуванням підошви й підбора об підлогу; мелодія цього танцю. *Танцювати, вибивати чечітку.*

CZECZOTKA, -i, *ж.* 1. = **чечітка 1**. *Czeczotka śpiewa.* 2. *тільки одн.* Дерево берези, тополі, рідше – явора, в'язу, з гарною текстурою; карельська береза. *Szkatułka z czeczotki.* 3. Вироби з цього дерева. *Pokój umeblowany czeczotkami.* 4. = **чечітка 2**. *Tańczyć czeczotkę.*

ЧИН – CZYN

ЧИН, -у, *ч.* 1. Черговий розряд, ранг за встановленим порядком проходження військової і цивільної служби; *пол.* stopień, ranga. *Офіцерський чин. Служити в чині полковника. Мати чин майора запасу.* 2. *уроч.* Службовець високого розряду. *Прибули вищі чини. Чин міністерства, дипломатичного корпусу.* 3. *ор. відм.* Спосіб, за допомогою якого щось здійснюється, відбувається (у сталих сполученнях). *Головним чином. Першим чином. Таким чином, словосполучення входять до складу речення. Яким чином він отримав посаду? Якимось чином.*

CZYN, -u, *ч.*, *книжн.* Подвиг; вчинок. *Wielki czyn. Chwalebny, wiekopomny czyn. Haniebny czyn. Karygodny czyn. Czyn godny potępienia. Niech świadczą o nas czyny, a nie słowa. Człowiek czynu.*

ЧИННИЙ – CZYNNY

ЧИННИЙ, -а, -е. Який діє за певних умов, має юридичну силу; *пол.* obowiązujący; urzędujący. *Чинний порядок планування роботи. Чинне законодавство. Чинний президент.*

CZYNNY, -a, -e. 1. Активний. *Mimo podeszłego wieku pozostawał czynny zawodowo. Brać czynny udział w pracach komisji. Substancja czynna.* 2. Діяльний, енергійний, підприємливий. *Czynna postawa wobec życia. Czynny odpoczynek.* 3. Який працює, діє, функціонує. *Sklep jest czynny od 8 godziny. Czynny bankomat. Winda jest czynna.* 4. *лінгв.* Активний. *Imiesłów przymiotnikowy czynny.*

ЧМИХАТИ, ЧМИХНУТИ – CZMYCHAĆ, CZMYCHNĄĆ

ЧМИХАТИ, -хаю, -хаєш, *недок.*, **ЧМИХНУТИ**, -ну, -неш, *док.* 1. Переривчасто, глухо випускати повітря, пару, газ; з шумом випускати повітря з носа. *Паровоз, автомобіль чмихає. Корова голосно чмихає.* 2. *розм.* Сміятися, усміхатися, видаючи глухі звуки носом, губами. *Він не смів голосно сміятися і лише тихо чмихав.*

CZMYCHAĆ, -am, -asz, *недок.*, **CZMYCHNĄĆ**, -nę, -niesz, *док.*, *книжн.* Покидати якесь місце швидко, раптово; утікати. *Czmychnąć w las. Czmychnąć przez okno.*

ЧМИХНУТИ – див. **ЧМИХАТИ**

ЧОВГАТИСЯ – CZOŁGAĆ SIĘ

ЧОВГАТИСЯ, -ається, *недок.*, *розм.* 1. Тертися, скребтися по якійсь поверхні, утворюючи шум, шарудіння. *Жук човгається в коробці.* 2. Вертітися, соватися, вовтузитися. *Дитина човгається по ліжку.*

CZOŁGAĆ SIĘ, -am się, -asz się, *недок.* 1. Повзти. *Czołgać się na łokciach. Czołgać*

się do okopów nieprzyjaciela. 2. *перен.* Плазувати. *Czołgać się przed zwierzchnikiem.*

ЧОЛОВИЙ – CZOŁOWY

ЧОЛОВИЙ, -á, -é. Який перебуває, міститься попереду чогось; передній. *Чоловий корабель флотилії. Чоловий фасад.*

CZOŁOWY, -a, -e. 1. Лобовий, лобний. *Płat czołowy.* 2. Передній. *Elewacja czołowa.* 3. Передовий, чільний. *Czołowy działacz lewicy. W wydatkach na ochronę zdrowia Polska zajmuje czołowe miejsce w Europie.*

ЧОЛОВІК – CZŁOWIEK

ЧОЛОВІК, -а, *ч.* 1. Особа чоловічої статі; протилежне **жінка**. *Старий, кремезний чоловік. Справжній чоловік.* 2. Одружена особа стосовно своєї дружини. *Це її чоловік.* 3. *рідко.* Те саме, що людина. *Кожен чоловік прагне щастя.*

CZŁOWIEK, -a, *ч.* 1. *пошир.* ~ **чоловік 3**. *Człowiek rozumny. Człowiek pierwotny, cywilizowany. Mądry człowiek. Głupi człowiek.* 2. Людина як носій найкращих людських чеснот. *Zachował się w tej trudnej sytuacji jak prawdziwy człowiek.* 3. Доросла людина. *Mały Piotruś wyrósł na mądrego człowieka.* 4. *розм.* Працівник. *Nająć człowieka do zmontowania szafy.*

ЧУБ – CZUB

ЧУБ, -а, *ч.* 1. Пасмо волосся, що спадає на чоло (звисає над лобом) людини (перев. у чоловіка); довге пасмо волосся на голеній голові; оселедець. *Чорний, довгий, кучерявий чуб. Зачесати, пригладити чуба.* 2. Жмут шерсті або пір'я на голові деяких тварин, птахів. *Чуб дятла, одуда.*

CZUB, -a, *ч.* 1. = **чуб 2**. *Czub czapli, kury, kaczki.* 2. Передня частина чогось; ніс. *Lubił nosić buty z długim czubem. Kapitan stał na czubie okrętu.* 3. *розм.* Верх, вінця посудини. *Wznieśli czary napełnione po sam czub winem. Na stole stała wielka micha z czubem popcornu.* 4. Високо зібране або (та) настовбурчене волосся на маківці. *Punki szpanowały swoimi kolorowymi czubami.* 5. *простор.* Божевільний, придуркуватий. *Na dyskotece podwalał się do niej jakiś czub.*

ЧУБАТИЙ – CZUBATY

ЧУБАТИЙ, -а, -е. 1. Який має довгий чуб, з великим чубом (про чоловіка). *Чубатий хлопець.* 2. З чубом на голові (про тварин). *Чубата синиця.* 3. Який формою нагадує чуб (перев. про рослини). *Чубата кукурудза. Чубата морква.*

CZUBATY, -a, -e. 1. = **чубатий 2**. *Czubaty dudek.* 2. Гострий, гострокінцевий. *Czubaty dach. Czubaty hełmy. Czubate cisy.* 3. Повний, з верхом. *Czubata łyżka cukru. Czubaty talerz bigosu.*

ЧУВАТИ – CZUWAĆ

ЧУВАТИ, -áю, -áєш, *недок.*, *розм.* 1. Сприймати за допомогою органів слуху якісь звуки; чути. *Не чувати ані людських, ані пташиних голосів.* 2. Мати якісь дані, відомості про когось, щось, знати про щось з розмов і т. ін.; чути. *Що там чувати? Розкажи, що нового чувати.* 3. *перев. мин. ч.* Чути, слухати не раз одне й те саме чи щось схоже. *Я про це вже чувала десять разів.*

CZUWAĆ, -am, -asz, *недок.* 1. Наглядати за кимось, чимось. *Czuwać nad porządkiem i spokojem mieszkańców. Nad bezpieczeństwem widzów czuwać będzie 400 funkcjonariuszy. Nad zdrowiem zawodników czuwał lekarz. Czuwać nad prawidłowym przebiegiem losowania.* 2. Стерегти, вартувати; оберігати, пильнувати. *Bóg czuwał nad nimi. Tylko jeden żołnierz czuwał przy łodzi. Psy czuwały przy nim. Czuwać przy łożu umierającej siostry.* 3. Не спати. *Nie mógł zasnąć, pół spał, pół czuwał.*

ЧУЙНИЙ – CZUJNY

ЧУЙНИЙ, чýйнá, чýйнé. 1. Який швидко й легко сприймає щось за допомогою органів чуття. *Чуйне вухо.* 2. Здатний пройматися чиїмось переживан-

ням, горем і т. ін. *Чуйний до чужої біди. Чуйне й уважне ставлення до пацієнтів.* 3. Вразливий, чутливий. *Чуйний до потреб мешканців міста.*

CZUJNY, -a, -e, *книжн.* 1. Пильний. *Czujny sąsiad usłyszał, jak złodzieje majstrowali przy zamku w sklepie na dole. Bądź czujny, wróg nie śpi.* 2. = **чуйний 1**. *Czujne oczy.*

ЧУ́ТИ – CZUĆ

ЧУ́ТИ, чу́ю, чу́єш, *недок.* 1. Сприймати за допомогою органів слуху якісь звуки. *Чути звуки, голос, шепіт, розмову, крик, галас, гуркіт, музику.* 2. Мати слух. *Добре, погано чути. Він зовсім нічого не чує.* 3. Мати якісь дані, відомості про когось, щось, знати про когось із розмов, чуток і т. ін. *Що у вас нового чути? Вона чула, що ціни будуть підніматися.* 4. *також зі спол.* **як, що** і т. ін. Сприймати органами чуття; переживати якесь почуття; відчувати; передчувати. *Чути дотик. Чути запах, аромат. Чути біль. Чути, як б'ється серце. Чути страждання, радість, тугу. Чути в собі силу. Чути загрозу. Він чує на собі її погляд. Коні чують дорогу додому. Чую, що сьогодні в мене буде важкий день.* 5. *у знач. присл.* Чутно, видно. *Вдома його не чути.* 6. *у формі 2 ос. теп. ч.* **чуєш, чуєте**. Уживається для підкреслення сказаного, звернення уваги на когось, щось. *Я прийду пізно, чуєш?*

CZUĆ, czuję, czujesz, *недок.* 1. = **чути 4**. *Czuć smród, wilgoć. Czuć ból, głód, pragnienie. Czuć zagrożenie. Czuł, że dzisiaj mu się uda. Czuł, że przeciwnicy są lepsi od niego, a jednak zdecydował się na start w zawodach.* 2. *тільки в інф.* Тхнути, відгонити. *Czuć myszy, myszami. Kaszę czuć spalenizną. Od kogoś czuć piwem.*

ЧУ́ТИСЯ – CZUĆ SIĘ

ЧУ́ТИСЯ, чу́ється, *недок.* 1. Сприйматися на слух, бути чутним; вчуватися, звучати ніби наяву. *Чується звук, пісня, галас. Коли він лежав у гарячці, йому чулися якісь голоси.* 2. Бути помітним, доступним спостереженню, сприйманню; виявлятися; відчуватися. *Чується холод. Чується пісок на зубах. Чується запах квітів. У його словах чується нещирість.*

CZUĆ SIĘ, czuję się, czujesz się, *док.* 1. Почувати себе якимось чином. *Czuć się, jak ryba w wodzie. Czuć się dobrze. Czuć się nieswojo, głupio, źle. Czuć się szczęśliwym.* 2. Відчувати, усвідомлювати себе кимось. *Czuć się Ukraińcem. Czuć się poetą.*

Ш

ШАМПА́НСЬКИЙ – SZAMPAŃSKI

ШАМПА́НСЬКИЙ, -а, -е. Признач. для виготовлення ігристого виноградного вина за допомогою шампанізації. *Шампанські сорти винограду. Завод шампанських вин.*

SZAMPAŃSKI, -a, -e. 1. Стос. до **szampana** – шампанського – ігристого виноградного вина. *Wino szampańskie.* 2. Чудовий, веселий (про настрій, гумор, гуляння і т. ін.). *Szampańska zabawa. Szampański humor, nastrój. Szampańskie życie. Szampańska noc.*

ШАНТРАПА́ – SZANTRAPA

ШАНТРАПА́, -и́, *зневажл.* 1. *ч.* і *ж.* Нікчемна людина; шахрай. *Це не фахі-*

вець, а якась шантрапа. 2. *ж., збірн.* Нікчемні люди; шахраї. *Його друзі – справжня шантрапа.*

SZANTRAPA, -y, *ж., зневажл.* Неприємна жінка; мегера. *Kłótliwa szantrapa.*

ШАРЖУВАТИ – SZARŻOWAĆ

ШАРЖУВАТИ, -ýю, -ýєш, *недок.* і *док.* Зображувати когось, щось у вигляді шаржу, в карикатурній, комічній манері. *Художник, актор шаржує когось, щось.*

SZARŻOWAĆ, -żuję, -żujesz, *недок.* 1. Кидатися в атаку. *Litewska chorągiew już szarżowała na Szwedów. W jedenastej minucie spotkania jeden z napastników groźnie szarżował na bramkę Wisły, ale bramkarz zachował zimną krew. Rozjuszony byk szarżował na matadora.* 2. *книжн., перен.* Перебільшувати в чомусь, робити щось з бравадою. *Pijany kierowca szarżował po chodniku, zatrzymał się aż na latarni. Polityk szarżował coraz bardziej. Nie należy szarżować z opalaniem się. Lepiej nie szarżować z obietnicami.* 3. *театр.* Перебільшувати у грі, надавати зображуваному персонажеві надто яскравих рис. *Zagrał spokojnie, z wyczuciem, nie szarżował.*

ШАРФ – SZARFA

ШАРФ, -а, *ч.* Зіткана або сплетена річ (предмет) верхнього одягу у вигляді довгої смуги, якою кутають шию, накривають голову чи плечі; *пол.* szal, szalik. *Вовняний, шовковий шарф. Теплий, тонкий шарф. Замотати шию шарфом. Зав'язати шарф.*

SZARFA, -y, *ж.* 1. Пояс; пов'язка; стрічка. *Delikatna broszka z szarfą. Wieniec z szarfą. Do pokoju wszedł prezydent w mundurze, przepasany szarfą i udekorowany orderami.* 2. Стрічка (у художній гімнастиці). *Taniec z szarfą.*

ШАСТАТИ – SZASTAĆ, SZASTNĄĆ

ШАСТАТИ, -аю, -аєш, *недок., розм.* 1. Швидко, квапливо ходити, рухатися в різних напрямках. *По вокзалу шастають якісь підозрілі особи. Він цілими днями шастає по вулицях.* 2. Шукати, заглядаючи кудись, обмацуючи щось і т. ін. *Він шастав по кишенях у пошуках грошей.*

SZASTAĆ, -am, -asz, *недок.* **SZASTNĄĆ**, -nę, -niesz, *док., розм.* 1. Розкидатися грішми, розтринькувати гроші. *Szastać pieniędzmi na prawo i lewo.* 2. Нерозважливо витрачати, не економити чогось, також: ставитися без належної пошани. *Szastać zapasami paliwa. Szastać słowami, czyimś dobrym imieniem, obietnicami, wypoczynkiem pracownika, miłością, krwią żołnierzy.* 3. Вітаючи когось, виявляючи до когось особливу пошану, повагу, дякуючи і т. ін., робити рух однією ногою в напрямку до іншої з пристуком підбором об підбор; шаркати. *Szlachcic szastnął w dwornym reweransie. Malec szastnął buciętami przed zegarmistrzem.*

ШВЕЙЦАР – SZWAJCAR

ШВЕЙЦАР, -а, *ч.* 1. Сторож біля вхідних дверей установи. *Працювати швейцаром в організації, установі.* 2. Служник дорогого готелю або ресторану в уніформі, який відчиняє двері перед гостями, викликає таксі тощо. *Швейцар відчинив готельні двері.*

SZWAJCAR, -a, *ч.* 1. Громадянин Швейцарії. *Szwajcarzy często urządzają referenda.* 2. *заст.* ~ **швейцар 2**. *Szwajcar hotelowy.* 3. *заст.* ~ **швейцар 3**. *Szwajcar go nie wpuścił, bo nie miał przepustki.*

ШЕЙК – SZEJK

ШЕЙК, -у, *ч.* Швидкий ритмічний танець (англійського походження), а також музика в такому ритмі. *Танцювати шейк. Слухати шейк.*

SZEJK, -a, *ч.* Вождь племені арабів, володар шейханату, глава роду, а також сільський старшина; представник вищого мусульманського духівництва, богослов і правознавець; в арабських країнах – шанобливе звертання до осіб старших, шанованих; шейх. *Szejkowie arabscy.*

ШИК – SZYK[1,2]

ШИК, -у, *ч.*, *розм.* Елегантність, багатство, розкіш, розраховані на ефект. *Одягатися, триматися з шиком. Жити з шиком. З шиком приїхати лімузином. Квартира обставлена з шиком.*

SZYK[1], -u, *ч.*, *книжн.* ~ **шик**. *Nabierać szyku. Ubierać się z szykiem.*

SZYK[2], -u, *ч.* 1. *тільки одн.* Стрій. *Szyk defiladowy, marszowy. Luźny, uroczysty, zwarty szyk. Szyk samolotów, czołgów. Iść, maszerować, posuwać się, stawać w szyku. Rozwinąć, wyrównać szyk.* 2. *лінгв.* Порядок слів у реченні або частин складнопідрядного речення. *Szyk przestawny. Zmienić szyk wyrazów w zdaniu.*

ШИКУВА́ТИ[1,2] – SZYKOWAĆ

ШИКУВА́ТИ[1], -у́ю, -у́єш, *недок.*, *розм.* Виявляти шик у чомусь, жити з шиком; франтити. *Вони шикували в ресторані. Вона шикує новим костюмом.*

ШИКУВА́ТИ[2], -у́ю, -у́єш, *недок.* Ставити когось у ряд, шеренгу; шерегувати. *Командир шикував солдатів.*

SZYKOWAĆ, -kuję, -kujesz, *недок.*, *розм.* Забезпечувати здійснення, проведення, існування чогось, завчасно роблячи, готуючи для цього все необхідне; заздалегідь доводити до ладу, до стану готовності все необхідне для проведення, здійснення чогось; виконувати, здійснювати, розробляти і т. ін. щось; заготовляти, приготовляти щось для використання, робити запас чогось; підготовляти. *Szykować kolację, kanapki do pracy, poczęstunek. Czas szykować manatki i ruszać w drogę. Szykować wniosek o odwołanie prezesa. Szykować rodzinę do wyjazdu. Szykować zapasy na zimę.*

ШИ́НА – SZYNA

ШИ́НА, -и, *ж.* 1. Гумовий або металевий обруч на ободах коліс транспортних машин. *Шина колеса. Шина автомобіля, велосипеда, трактора, автобуса.* 2. *мед.* Пристосування для забезпечення нерухомості ушкодженої або хворої частини тіла (зазвичай при переломі кінцівок). *Накласти шину на руку, ногу.*

SZYNA, -y, *ж.* 1. Рейка. *Szyny kolejowe, tramwajowe. Pociąg wypadł z szyn.* 2. Металевий прут чи брусок; вузька жерстяна планка, що використовується як напрямна штанга або конструкційний елемент; рейка. *Rozsuwane drzwi wypadły z szyn.* 3. = **шина 2**. *Założyć, zdjąć szynę.*

ШКІ́РА, ШКУ́РА – SKÓRA

ШКІ́РА, -и, *ж.* 1. Зовнішній покрив тіла людини й тварин. *Бліда, суха шкіра. Шкіра обличчя, шиї, рук. Шкіра жаби, гадюки. Колір шкіри. Захворювання шкіри.* 2. Матеріал, одержаний через хімічну й механічну обробку шкури тварини. *Теляча шкіра. Шити чоботи, куртки зі шкіри.* 3. *розм.* Кора, оболонка якоїсь рослини чи її плоду; шкірка. *Шкіра огірка. Очищати апельсин від шкіри.*

ШКУ́РА, -и, *ж.* 1. Зовнішній покрив (перев. з шерстю) тіла тварини. *Шкура ведмедя, вівці, корови. Ведмежа, овеча, коров'яча шкура. Знімати шкуру з лисиці. Обробка шкур.* 2. *розм.* Зовнішня оболонка плоду рослини. *Зняти шкуру з банана.* 3. *перен.*, *вульг.* Людина, що дбає лише про свої інтереси; скупа, жадібна людина; зрадник. *Він шкура, у нього і копійки не позичиш.*

SKÓRA, -y, *ж.* 1. = **шкіра 1**. *Delikatna, wrażliwa, sucha, pomarszczona, zwiotczała skóra.* 2. = **шкіра 2**. *Torebka ze skóry krokodyla.* 3. = **шкіра 3, шкура 2**. *Zdjąć skórę z cytryny.* 4. *розм.* Шкіряна куртка. *Motocykliści w skórach.*

ШКЛЯ́НКА – див. **СКЛЯ́НКА**

ШКУ́РА – див. **ШКІ́РА**

ШКОТ – SZKOT

ШКОТ, -а, *ч.*, *мор.* Снасть, якою розтягають вітрила і керують рухом судна. *Натягнути шкот.*

SZKOT, -a, *ч.* Шотландець. *Szkoci wystąpili w kiltach.*

ШЛАК – SZLAK

ШЛАК, -у, *ч.* 1. *мет.* Розплавлена або затверділа маса різних домішок, золи і флюсів, що є побічним продуктом металургійних процесів. *З домни вивезли шлак.* 2. *перен.* Те, що не має ніякої цінності, що є зайвим, шкідливим, непотрібним. *Ці старі ліки – просто шлак.* 3. Рештки від спалювання твердого палива. *Вигрібати шлак з печі.* 4. *мед.* Відходи фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі. *В організмі хворого накопичились шлаки.*

SZLAK, -u, *ч.* 1. *книжн.* Шлях, дорога. *Szlak lądowy, powietrzny, wodny.* 2. Туристичний маршрут. *Wędrować mało uczęszczanym szlakiem.* 3. *перен.* Життя, діяльність, спосіб існування когось. *Książka przedstawia szlak życia i walki wybitnego działacza niepodległościowego.* 2. Облямівка, кайма. *Obrus ze szlakiem.* 3. *мисл.* Слід. *Wilczy szlak.*

ШЛЯХÉТНИЙ – SZLACHETNY

ШЛЯХÉТНИЙ, -а, -е. 1. Прикм. до **шляхта** і **шляхтич**; аристократичний, дворянський. *Шляхетний пан. Шляхетний рід. Шляхетний будинок.* 2. Який відзначається високими моральними рисами; порядний, благородний; сповнений благородства, шляхетності. *Шляхетна людина. Шляхетний лицар. Шляхетна поведінка. Шляхетне виховання. Шляхетна душа. Шляхетна професія, справа, традиція. Шляхетна пара розумних, достойних людей. Шляхетний крок, заклик, вчинок, жест.* 3. Який відзначається витонченістю, досконалістю, елегантністю. *Шляхетне обличчя. Шляхетна зовнішність.*

SZLACHETNY, -a, -e, *книжн.* 1. = **шляхетний 2**. *Szlachetny człowiek. Szlachetny czyn, cel, zamiar, poryw. Szlachetne współzawodnictwo. Szlachetna idea, zasada, działalność. Szlachetne postępowanie.* 2. ~ **шляхетний 3**. *Szlachetna prostota, elegancja. Szlachetne proporcje, linie ciała. Szlachetne rysy twarzy.* 3. Високоякісний, добірний, благородний (про породи, види, сорти рослин, тварин, харчових продуктів, напоїв, товарів і т. ін.). *Szlachetny napój. Szlachetne wina. Szlachetne szczepy winorośli. Szlachetna odmiana herbaty, kawy, wiśni, ryżu. Szlachetna odmiana opalu, węgla. Szlachetna rasa koni wierzchowych. Szlachetny gatunek drewna, tkaniny, papieru.*

ШПАЛÉРА – SZPALER

ШПАЛÉРА, -и, *ж., перев. мн.* 1. Матеріал у вигляді широкої смуги паперу, тканини тощо (перев. з малюнком) для обклеювання чи оббивання стін у приміщеннях; *пол.* tapeta. *Смугасті, однотонні, квітчасті шпалери. Шпалери для вітальні, кухні. Обклеювати кімнату шпалерами. Виробництво шпалер.* 2. Безворсовий настінний килим чи оббивна тканина із сюжетним або пейзажним зображенням, виконана ручним способом. *Повісити шпалеру над ліжком.* 3. Спеціальні штахети або натягнутий на кілки дріт, яким плететься рослина або до якого прив'язують гілки дерев, щоб надати їм певної форми. *У дворі виноградна лоза піднімалася по шпалерах.* 4. Ряди дерев або кущів з обох боків шляху чи стежки. *Доріжку прикривали від вітру шпалери тополь.* 5. Ряди, шеренги людей (перев. військових) обабіч шляху, вулиці тощо. *Солдати стояли шпалерами з обох боків бульвару.*

SZPALER, -u, ч. 1. = **шпалера 4**. *Gęsty szpaler topoli.* 2. ~ **шпалера 5**. *Szpaler wiwatującej publiczności. Szpaler rzymskich legionistów. Utworzyć szpaler.*

ШПИК[1, 2] – SZPIK

ШПИК[1], -у, *ч.* Підшкірне свиняче сало в шматках, перев. просолене. *Ковбаса зі шпиком. Солити, різати, їсти шпик.*

ШПИК[2], -а, *ч.*, *розм.* Агент, який таємно провадить розшук, вистежує когось; шпигун. *Шпик виглядав з-за рогу будинку.*
SZPIK, -u, *ч.*, *тільки одн.* Кістковий мозок. *Przeszczep szpiku kostnego.*
ШПІЦ – SZPIC[1,2]
ШПІЦ, -а, *ч.* Невеликий кімнатний собака з вузькою маленькою мордою, стоячими вухами і густою довгою пухнастою шерстю, перев. білого кольору. *У кімнату, гавкаючи, вбіг шпіц.*
SZPIC[1], -a, *ч.* Гострий кінець чогось; ніс (взуття), кінчик (ножа), шпиль (гори). *Szpic buta. Szpic noża. Szpic góry lodowej.*
SZPIC[2], -a, *ч.* = **шпіц**. *Szpic islandzki, wilczy.*
ШПОН (ШПО́НА) – SZPON
ШПОН, -у, *ч.* і **ШПО́НА**, -и, *ж.* 1. Тонкі дерев'яні листи, які виготовляють плоским або округлим розпилюванням деревини і використовують для виготовлення фанери. *Склеювати листи шпону для одержання фанери.* 2. *друк.* Металеві пластинки, що слугують для збільшення проміжків між рядками в наборі. *Закладати шпони в набір.*
SZPON, -a *i* -u, *ч.* Гостре загнуте рогове утворення на кінцях пальців багатьох птахів і тварин; пазур; кіготь. *Wpaść w czyjeś szpony. Orzeł zatopił szpony w ciele ofiary.*
ШПО́НА – див. **ШПОН**
ШТАМП – SZTAMPA
ШТАМП, -а, *ч.* 1. Форма, інструмент з металу або якогось іншого матеріалу для серійного виготовлення деталей штампуванням. *Штамп для пластмаси. Штамп для фурнітури.* 2. Відбиток печатки, штемпеля на документі. *Круглий, прямокутний, трикутний штамп. Бібліотечний штамп. Штамп організації, установи. Поставити штамп.* 3. Напис на кресленні, де зазначено його назву, масштаб, виконавців тощо. *Креслення зі штампом.* 4. *перен.* Художній засіб або зворот мови, що багаторазово механічно повторюється без творчого осмислення; шаблон, трафарет. *Мовний, літературний, публіцистичний штамп. Вживати штампи. Уникати штампів.*
SZTAMPA, -y, *ж.* 1. Механіче повторювання заяложених зразків, засобів, зокрема в художній творчості; рутина. *Dziennikarska sztampa. Wpaść w sztampę. Uniknąć sztampy.* 2. ~ **штамп 4**. *Propagandowe sztampy.*
ШТА́ПЕЛЬ – SZTAPEL
ШТА́ПЕЛЬ, -ю, *ч.* 1. Окремий завиток у руні, який складається з пучка однаково завитої вовни. *Розчісувати штапелі вовни.* 2. Штучне волокно невеликої довжини, признач. для виготовлення пряжі; пряжа з такого волокна. *Підготувати штапель для прядіння.* 3. *розм.* Тканина зі штапельної пряжі. *Купити штапелю для сукні. Пошити спідницю зі штапелю.*
SZTAPEL, -u, *ч.*, *тех.* Рівно укладений ряд чогось (будівельних та інших матеріалів); штабель. *Sztapel pustaków.*
ШТУ́КА – SZTUKA
ШТУ́КА, -и, *ж.* 1. Окремий предмет з числа однорідних, який беруть за одиницю лічби (перев. в поєднанні зі словами на позначення кількості). *Купи три штуки мила. Продавати товар на штуки.* 2. Непочатий сувій матерії певної довжини, призначений для продажу. *Штука полотна, сукна, драпу, шовку.* 3. *розм.* Взагалі якась річ, явище, обставина і т. ін. *Хороша штука телебачення.* 4. *розм.* Витівка, каверза. *Я знаю, хто зробив такий безлад: це ваші штуки.*
SZTUKA, -i, *ж.* 1. Мистецтво. *Sztuka współczesna. Sztuka narodowa. Sztuka abstrakcyjna, sakralna. Znawca, miłośnik sztuki. Zbiory sztuki. Uprawiać sztukę. Kolekcjoner sztuki.* 2. Мистецтво, майстерність у чомусь. *Sztuka aktorska, kulinarna, lekarska. Rasowy polityk musi opanować sztukę trafiania w gusta wyborców. Wpro-*

wadzić kogoś w arkana sztuki malarskiej. 3. Вчинок, дія як результат чийогось мистецтва, майстерності в чомусь. *Na przekór wszystkim jednak dokonał tej sztuki. To żadna sztuka, każdy może to zrobić. Udała mu się nie lada sztuka: pięć razy z rzędu trafił w dziesiątkę.* 4. П'єса; вистава. *Napisać sztukę. Grać sztukę. Sztuka w dwóch aktach. Premiera sztuki.* 5. = **штука 1**. *Pięć sztuk cygar. Kupować, sprzedawać na sztuki. Wędkarz złapał dzisiaj trzy okazałe sztuki okonia.* 6. *розм.* Індивід. *Chytra, zdolna, harda sztuka.*

ШТУ́ЧКА – SZTUCZKA

ШТУ́ЧКА, -и, *ж.* 1. Зменш. до **штука 3**. *Як мені подобається ця штучка!* 2. *розм.* Те саме, що **штука 4**. *Припини свої штучки, не пустуй!* 3. Хитра, потайна, загадкова людина. *Будь обережний з цією дівчиною, це ще та штучка!*

SZTUCZKA, -i, *ж.*, *розм.* 1. Хитрий несподіваний хід, виверт. *Adwokackie sztuczki. Sztuczki obrony nie na wiele się zdały. Nie próbuj żadnych sztuczek. Znam na pamięć twoje sztuczki.* 2. Фокус, трюк. *Sztuczki iluzjonisty.*

Щ

ЩИТ – SZCZYT

ЩИТ, -а, *ч.* 1. Ручний предмет старовинного військового і сучасного поліцейського озброєння перев. у вигляді заокругленої чи прямокутної площини (з металу, дерева, шкіри, пластику) для захисту тіла воїна від ударів холодною зброєю; *пол.* tarcza. *Залізний, пластиковий щит. Ударити об щит. Прикриватися щитом.* 2. Пристрій з металевого листа, збитих дощок і т. ін. для захисту від когось, чогось або для відгородження, затримки чогось. *Солом'яний щит. Сніговий, вітровий щит. Щит від снігу, вітру.* 3. *перен.* Про те, що є опорою, оплотом, прикриттям, захистом від чогось (нападу ворога, неприємних дій, почуттів і т. ін.). *Армія – щит народу. Його флегматичність – це просто щит від атак дружини.* 4. Дошка, стенд, закріплені перев. вертикально, на яких поміщається щось для показу, огляду тощо. *Фанерний щит. У залах виставки встановлювали щити для експонатів. На щиті висіли оголошення.* 5. *спорт.* Піднята на опорах дошка в кінці поля, на якій закріплений залізний обруч із сіткою (кошиком) для гри в баскетбол. *М'яч попав не в кошик, а в щит.* 6. *геол.* Найдавніша частина суші, геологічна структура, не вкрита осадовими породами, частина фундаменту докембрійської платформи. *Балтійський щит.* 7. *біол.* Твердий покрив у деяких тварин для захисту м'якої тканини. *Панцир черепахи складається зі спинного та брюшного щитів.*

SZCZYT, -u, *ч.* 1. Вершина гори. *Szczyt góry. Szczyt górski. Wejść, wspiąć się na sam szczyt.* 2. Найвищий, найдальший пункт чогось; вершок, верх. *Szczyt masztu, słupa, drabiny, dachu, komina.* 3. *книжн.* Найвищий рівень, крайня межа чогось, вершина, максимум. *Szczyt marzeń. Szczyt głupoty, bezczelności, niefrasobliwości. Pisarz odszedł u szczytu sławy.* 4. Зустріч глав держав, урядів; саміт. *Szczyt NATO.* 5. *архіт.* Верхня трикутна частина торцевої або фасадної стіни будинку, обмежена схилами даху; шпиль. *Szczyt gotycki, renesansowy. Szczyt portalu.*

Ю

ЮНІÓР – JUNIOR

ЮНІÓР, -а, *ч.* Учасник спортивних змагань в одній з юнацьких груп. *Чемпіонат Європи серед юніорів. Змагання юніорів.*

JUNIOR, -а, *ч.* 1. Молодший член родини, перев. син. *Bush junior.* 2. = **юніор**. *Mistrzostwa świata juniorów.*

Я

ЯЗЙК – JĘZYK

ЯЗЙК, -á, *ч.* 1. Рухливий м'язовий орган у ротовій порожнині хребетних тварин і людини, який допомагає захоплювати, пережовувати і ковтати їжу, визначає її смакові характеристики; орган мовлення. *Прикусити язика. Показати комусь язика. Пес висолопив язика.* 2. *перен.* Те, що має подовжену, витягнуту форму. *Язик багаття. Язик вулканічної лави.* 3. Металевий стрижень у дзвонах, дзвінках, який, ударяючись об стінку, видобуває звук. *Язик дзвона. У дзвінка відірвався язик.* 4. *перен.* Полонений, від якого можна дістати потрібні відомості. *Розвідники привели язика.*

JĘZYK, -а, *ч.* 1. = **язик 1**. *Pokazać komuś język.* 2. Здатність людини говорити, висловлювати думки; сукупність загальноприйнятих у межах певного суспільства, нації звукових знаків для передачі явищ і понять, а також правил їх комбінування у процесі вираження думок; мова. *Język suahili, hebrajski, aramejski. Język ojczysty. Języki obce. Władać jakimś językiem. Uczyć się nowego języka.* 3. Сукупність мовних засобів, характерних для спілкування певного середовища, професії і т. ін.; мовлення, властиве комусь. *Język techniczny, łowiecki, uczniowski, złodziejski. Język dyplomacji. Język komputerowców.* 4. Манера говорити; чиїсь слова, вислови; стиль. *Język Prusa. Wszyscy podziwiali jego język: precyzyjny, a jednocześnie lapidarny.* 5. *перен.* Те, що виражає собою якусь думку; що може бути засобом спілкування. *Język gestów, język ciała.* 6. = **язик 2**. *Języki ognia. Język w bucie.* 7. *заст.* ~ **язик 4**. *Wziąć języka.*

ЯКБЙ – JAKBY

ЯКБЙ, *спол.* 1. *умовний.* Уживається для приєднання підрядних умовних речень у знач. **за умови, коли, коли б**. *Якби в мене було багато грошей, я купив би нову квартиру. Якби вона приїхала, то побачила б, як змінилося місто.* 2. *у знач. част.* Уживається на початку окличних речень для вираження сильного бажання здійснення того, про що в них говориться. *Якби ви тільки подивилися, яка це гарна дівчина!*

JAKBY. 1. *част.* Уживається щодо вираженого в реченні судження, яке не цілком відповідає реальному станові речей, але близьке до нього, прирівняне; **ніби, неначе, немов**. *Z tremy wszystko zaczęło jakby pulsować w żołądku. Ostatnie*

zdania powiedział jakby przy okazji, ale zrozumiałem, że jest to dla niego bardzo ważne. 2. *спол., з'ясувальний.* Уживається для приєднання підрядних речень додаткових, способу дії, означальних та для вираження неповної достовірності, сумніву, непевності і т. ін. щодо висловлюваного в них; **ніби, неначе, немов**. *Żyj tak, jakby ten dzień był twoim dniem ostatnim. Jego czoło błyszczało, jakby ktoś wysmarował je olejem. Zachowywał się podejrzanie, jakby coś przed nami ukrywał. Mówił szybko, jakby czegoś się bał. Mizerny jakby z krzyża zdjęty.* 3. *розм.* ~ **якби 1**. *Jakbym o tym wiedział, to bym interweniował. Jakby wszystko poszło zgodnie z planem, bylibyśmy już daleko stąd.*

ЯКИЙ – JAKI

ЯКИ́Й, -á, -é, *займ.* 1. *пит.* Означає запитання про якість, властивість когось, чогось; час появи, дії. *Який він? Який він собою? До якого часу іде вистава?* 2. *пит.* Котрий саме. *Які його двері, справа чи зліва?* 3. *пит.* У риторичних запитаннях та окликах уживається для вираження заперечення чогось; у знач. **ніякий, хіба, зовсім ні**. *Який з нього керівник? Який я тобі дідусь?* 4. *означ.* Уживається для вираження емоційної оцінки явища (захоплення, обурення і т. ін.) або вищого ступеня якості, характеристики, властивості. *Яка краса! Який врожай! Який фахівець!* 5. *неознач.* Один з кількох: якийсь, котрийсь. *Хоча б який гість квіти приніс!* 6. *означ.* При повторенні означає **один, другий**. *Всі сусіди допомагали будувати хату: який дошки пиляє, який цеглу кладе.* 7. *відносний, у знач. спол.* Уживається для приєднання підрядних додаткових речень. *Він бачить, яка вона господиня.* 8. *відносний, у знач. спол.* Уживається для приєднання підрядних означальних речень. *Вона купила книжку, яку давно хотіла мати.*

JAKI, -a, -ie, *займ.* 1. = **який 1**. *Jakie ma oczy? Na jaki kolor pomalować ściany? Jakie argumenty przedstawił obrońca?* 2. = **який 7**. *Nie wiedział, na jakie ogromne trudności napotka podczas pracy. Zapomniał, jakie książki ma oddać do biblioteki.* 3. *відносний, у знач. спол.* Уживається для приєднання підрядних означальних речень, перев. в порівняльній формі. *Najpiękniejsza książka, jaką kiedykolwiek przeczytałem. Słów, jakie wtedy wymówił, nie zapomnę do końca życia. Ubrana była w najbardziej ekstrawagancką sukienkę, jaką widziałam w swoim życiu.* 4. = **який 4**. *Jaki piękny wieczór! Jacy byliśmy szczęśliwi! Jaki wspaniały pomysł!* 5. *розм.* ~ **який 5**. *W razie jakiej kontroli za wszystko odpowiada księgowa. Przynieś jakie kanapki.* 6. *неознач., розм.* Уживається для вираження приблизності. *W ciągu miesiąca odłożył z napiwków jakie sześć stów.*

Я́ЛОВИЙ – JAŁOWY

Я́ЛОВИЙ, -а, -е. 1. Який не дає приплоду (про самиць сільськогосподарських тварин). *Ялова корова, вівця.* 2. Виготовлений зі шкіри великої рогатої худоби. *Ялові чоботи. Яловий ремінь.*

JAŁOWY, -a, -e. 1. = **яловий 1**. *Jałowa krowa, owca.* 2. Неродючий. *Jałowy grunt, gleba.* 3. *книжн., перен.* Безпредметний, позбавлений змісту, сенсу. *Jałowe rozmowy, rozważania. Jałowe życie. Jałowa egzystancja.* 4. *мед.* Який знезаражує; знезаражений; вільний від бактерій; такий, що не містить живих організмів, спор, вірусів; асептичний. *Jałowy opatrunek.* 5. Пісний, малопоживний, без смаку (про їжу). *Jałowa kasza.* 6. *тех.* Який не приводить у рух інші механізми, машини і т. ін., діє без навантаження, не виконує корисної роботи; холостий. *Jałowy bieg.*

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЛОВНИК МІЖМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОМОНІМІВ І ПАРОНІМІВ

А

А́ЛЬФА І ОМЕ́ГА – ALFA I OMEGA

А́ЛЬФА І ОМЕ́ГА, *книжн.* 1. Початок і кінець чогось. *Все має свій початок і кінець – альфу і омегу.* 2. *чого.* Головне в чомусь, основа, зміст, сутність чогось. *Слово – альфа і омега кожної мови.*

ALFA I OMEGA. Незаперечний авторитет в якійсь ділянці, чудовий знавець чогось, найважливіша особа. *Dziadek był dla malca alfą i omegą we wszystkich dziedzinach. Z artykułu wynikało, że jego autor jest prawdziwą alfą i omegą.*

А́НІ РУШ – ANI RUSZ

А́НІ РУШ. 1. Ні на крок. *Стій, ані руш.* 2. Не можна зрушити з місця когось, щось. *Кінь ірже, б'є копитами, та віз ані руш. Пес – ані руш, стоїть та метляє хвостом.* 3. Не можна примусити когось щось зробити; стояти на своєму. *Повинен виконати наказ, а він ані руш.* 4. *рідко, з дієсл.* Зовсім, нітрохи, абсолютно. *Ані руш не хотілося нікуди йти.* 5. Без чогось не варто щось робити; нічого не вийде. *Без науки ані руш.*

ANI RUSZ. 1. = **ані руш 5**. *Bez pieniędzy ani rusz. Bez reklamy w TV ani rusz.* 2. *пошир.* ~ **ані руш 4**. *Nie mógł ani rusz skapować, co właściwie zaszło tej nocy.*

Б

БІ́ЛА СМЕРТЬ – BIAŁA ŚMIERĆ

БІ́ЛА СМЕРТЬ. 1. Сіль. *Ми вдома їжу не солимо, навіть не купуємо цю білу смерть.* 2. Цукор. *Вона любить шоколад, хоча й усвідомлює, що до його складу входить біла смерть.* 3. Кокаїн. *Драгдилери – продавці білої смерті.*

BIAŁA ŚMIERĆ. 1. = **біла смерть 3**. *Handlarz białą śmiercią.* 2. *розм.* ~ **біла смерть 2**. *Ty też sypiesz do kawy tę białą śmierć?* 3. Сніги, лавина, лід, які загрожують смертю. *Tej zimy biała śmierć znów pochłonęła kilka ofiar.*

БРА́ТИ / ВЗЯ́ТИ ДО СЕ́РЦЯ – BRAĆ / WZIĄĆ DO SERCA

БРА́ТИ / ВЗЯ́ТИ ДО СЕ́РЦЯ *що.* 1. Болісно сприймати, переживати щось. *Президенти взяли до серця справу миру на Близькому Сході. Вона взяла близько до серця його долю.* 2. Ставитися до чогось з інтересом, надаючи йому великого значення. *Він не бере до серця слів матері.*

BRAĆ / WZIĄĆ DO SERCA *coś* ~ **брати (взяти) до серця 2**. *Syn wcale nie wziął sobie do serca ojcowskich rad.*

В

ВАЖКА́ РУКА́ – CIĘŻKA RĘKA

ВАЖКА́ РУКА́ *у кого.* Хтось дуже сильний без особливих зусиль може боляче вдарити. *У водія була важка рука.*

CIĘŻKA RĘKA. 1. = **важка рука**. *Ojciec miał ciężką rękę.* 2. Сувора, диктаторська влада. *Generał sprawował władzę ciężką ręką.* 3. Відсутність справності в чомусь. *W filmie wyczuwa się ciężka ręka reżysera.*

ВАЛИ́ТИ (ЗВА́ЛЮВАТИ) / ЗВАЛИ́ТИ З НІГ – ZWALAĆ / ZWALIĆ Z NÓG

ВАЛИ́ТИ (ЗВА́ЛЮВАТИ) / ЗВАЛИ́ТИ З НІГ *кого і без додатка.* 1. Змушувати когось лягти, впасти (від хвороби, втоми і т. ін.);

позбавляти когось можливості триматися на ногах. *Хвороба звалила його з ніг. Горілка звалила їх з ніг. Галас такий, що валить з ніг.* 2. Призводити до великого виснаження, хвороби; змучувати когось. *Горе звалило його з ніг.*

ZWALAĆ / ZWALIĆ Z NÓG *kogoś*. 1. Перекидати когось. *Komandos jednym uderzeniem zwalił przeciwnika z nóg.* 2. = **валити (звалювати) / звалити з ніг 1**. *Długa podróż i upał omal nie zwaliły mnie z nóg.* 3. Справляти велике враження, приголомшувати, вражати або захоплювати. *Nowe aranżacje znanych piosenek po prostu zwaliły mnie z nóg. Ostatni skecz kabaretu zwalił mne z nóg. Efekty specjalne zwaliły mnie z nóg. Jego oświadczenie zwaliło mnie z nóg. Gra wirtuoza zwaliła publiczność z nóg.*

В ДИМ – (JAK) W DYM

В ДИМ, *зневажл.* 1. *перев. зі сл.* **п'яний**. Дуже сильно, до безтями. *П'яний в дим чолов'яга ледве плентався.* 2. Повністю, абсолютно, до краю. *Розбити ворога в дим.*

(JAK) W DYM. Без вагання, сміливо (зі сл. **walić**, **iść** тощо). *W razie kłopotów wal do mnie jak w dym. Naród znalazł w nim swego przywódcę i poszedł za nim jak w dym.*

ВЕ́РТИТЬСЯ В ГОЛОВІ́ – див. **КРУ́ТИТЬСЯ (ВЕ́РТИТЬСЯ) В ГОЛОВІ́**

ВЗЯ́ТИ ДО СЕ́РЦЯ – див. **БРА́ТИ / ВЗЯ́ТИ ДО СЕ́РЦЯ**

ВИ́ЙТИ З О́БІГУ – див. **ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ З О́БІГУ**

ВИ́ЙТИ НА ЛЮ́ДИ – див. **ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ НА ЛЮ́ДИ**

ВИПЛИВА́ТИ / ВИ́ПЛИСТИ НА ЧИ́СТУ ВО́ДУ – WYPŁYNĄĆ NA CZYSTE WODY

ВИПЛИВА́ТИ / ВИ́ПЛИСТИ НА ЧИ́СТУ ВО́ДУ. Розкриватися, ставати відомим. *Хоча не всі факти цієї події випливли на чисту воду, справа все одно стала резонансною.*

WYPŁYNĄĆ NA CZYSTE WODY. Вийти зі скрутного становища, подолати труднощі. *Dzięki programowi sanacyjnemu nasze przedsiębiorstwo wypłynęło na czyste wody.*

ВИ́ПЛИСТИ НА ЧИ́СТУ ВО́ДУ – див. **ВИПЛИВА́ТИ / ВИ́ПЛИСТИ НА ЧИ́СТУ ВО́ДУ**

ВИРОСТА́ТИ (РОСТИ́) В ОЧА́Х – ROSNĄĆ W OCZACH; ROSNĄĆ / UROSNĄĆ W OCZACH

ВИРОСТА́ТИ (РОСТИ́) В ОЧА́Х. 1.*чиїх, кого і без додатка*. Ставати кращим на думку когось; бути авторитетнішим для когось. *Після того, як я прочитала його статтю, він виріс у моїх очах.* 2. Поставати перед кимось, уявлятися комусь. *Він виростає в моїх очах ще молодим.*

ROSNĄĆ W OCZACH. Дуже швидко рости; розвиватися, будуватися. *Nowe osiedle rośnie w oczach.*

ROSNĄĆ / UROSNĄĆ W OCZACH *czyichś*. 1. = **виростати (рости) в очах 1**. *Po otrzymaniu prestiżowej nagrody urósł w oczach kolegów z pracy.* 2. Здаватися більшим. *Majaczące w oddali wieżowce rosły w oczach.*

ВИ́СІТИ (ПОВИСА́ТИ) / ПОВИ́СНУТИ В ПОВІ́ТРІ – WISI W POWIETRZU

ВИ́СІТИ (ПОВИСА́ТИ) / ПОВИ́СНУТИ В ПОВІ́ТРІ. 1. *тільки* **ви́сіти**. Перебувати в невизначеному, непевному становищі. *Наш проект висить у повітрі.* 2. Залишитися без підтримки, не знайти відповіді, співчуття. *Чи підтримає директор його пропозицію, чи вона повисне в повітрі?* 3. Залишитися нерозв'язаним, нез'ясованим, нездійсненим. *Його питання повисло в повітрі: йому ніхто не відповів.*

WISI W POWIETRZU *coś*. Наближається неухильно; збирається на щось; щось має статися. *Sensacja wisi w powietrzu. Awantura, burza wisi w powietrzu.*

ВИ́СОКО НЕСТИ́ (ТРИМА́ТИ) ГО́ЛОВУ – NOSIĆ GŁOWĘ WYSOKO

ВИ́СОКО НЕСТИ́ (ТРИМА́ТИ) ГО́ЛОВУ. Поводитися гордо, впевнено, з почуттям власної гідності. *Маючи такі досягнення, ти мусиш високо нести голову.*

NOSIĆ GŁOWĘ WYSOKO. 1. ~ **високо нести (тримати) голову.** *Dziadek zawsze nosił głowę wysoko.* 2. Бути зарозумілим, чванливим, впевненим у собі, ставитися зверхньо до інших. *Od kiedy wygrał w lotto, głowę nosi wysoko.*

ВИ́СОКО ТРИМА́ТИ ГО́ЛОВУ – див. **ВИ́СОКО НЕСТИ́ (ТРИМА́ТИ) ГО́ЛОВУ**

ВИ́СУШИТИ ГО́ЛОВУ – див. **СУШИ́ТИ / ВИ́СУШИТИ (СОБІ́) ГО́ЛОВУ**

ВИ́ТРЯСТИ ДУ́ШУ – WYTRZĄŚĆ DUSZĘ

ВИ́ТРЯСТИ ДУ́ШУ *з кого.* 1. Будь-якими засобами (перев. погрозами, суворими вимогами) домогтися чогось від когось; уживається як погроза побити, покарати когось. *Я з тебе душу витрясу, а примушу сказати правду.* 2. Украй виснажити, вимучити когось. *Русалки танцювали з ним так швидко, що здавалося, витрясуть з нього душу.*

WYTRZĄŚĆ DUSZĘ *z кого і без додатка.* 1. Вбити. *Sztorm mógł wytrząść duszę.* 2. = **витрясти душу 1.** *Prędzej z ciebie duszę wytrzęsę, niż pozwolę wyjechać.* 3. = **витрясти душу 2.** *Tańczył z nią tak, jakby chciał z niej duszę wytrząść.* 4. Дуже натрясти когось під час їзди по нерівній дорозі; витрясти печінки. *Zwrócił kierowcy uwagę, by jechał wolniej, bo całkiem z nich duszę wytrzęsie.*

ВИТЯГА́ТИ НО́ГИ – див. **ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ**

ВИ́ТЯГНУТИ НО́ГИ – див. **ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ**

ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ – WYCIĄGAĆ NOGI, WYCIĄGNĄĆ NOGI

ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ, *фам.* Померти (про людину); здохнути (про тварину). *Дід витягнув ноги. Старий котище витягнув ноги.*

WYCIĄGAĆ NOGI. Наддавати ходи, іти швидше. *Wyciągaj nogi, bo się spóźnimy.*

WYCIĄGNĄĆ NOGI, *розм.* ~ **витягти ноги.** *Sąsiad wyciągnął nogi z przepicia.*

ВИТЯ́ГУВАТИ НО́ГИ – див. **ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ**

ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ З О́БІГУ – WYCHODZIĆ / WYJŚĆ Z OBIEGU

ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ З О́БІГУ. Переставати вживатися (про вид грошей). *Ці банкноти вже давно вийшли з обігу.*

WYCHODZIĆ / WYJŚĆ Z OBIEGU. 1. Переставати вживатися. *Wyrażenia, wyrazy, konstrukcje, znaczenia wychodzą z obiegu.* 2. *розм.* Ставатися менш важливим, популярним (перев. про людей). *Popularny niegdyś artysta zupełnie wyszedł z obiegu.*

ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ НА ЛЮ́ДИ – WYJŚĆ NA LUDZI

ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ НА ЛЮ́ДИ. Вийти в людське середовище, уникаючи самотності; *пол.* wychodzić między ludzi, do ludzi. *Досить сидіти самому в хаті, вийди на люди!*

WYJŚĆ NA LUDZI, *розм.* Стати порядною людиною; докладаючи зусиль, здобути освіту, домогтися певного суспільного становища; вийти в люди. *Ksiądz pomógł sierocie wyjść na ludzi.*

ВІДДАВА́ТИ / ВІДДА́ТИ ЧЕСТЬ – ODDAWAĆ / ODDAĆ CZEŚĆ

ВІДДАВА́ТИ / ВІДДА́ТИ ЧЕСТЬ, *кому.* 1. *військ.* Вітаючи когось, прикладати руку до військового головного убору; *пол.* salutować. *Солдат віддав честь майорові.* 2. Виражати повагу до когось. *Віддати честь героям.*

ODDAWAĆ / ODDAĆ CZEŚĆ = **віддавати / віддати честь 2.** *Prezydent oddał cześć poległym żołnierzom.*

ВІДДА́ТИ ЧЕСТЬ – див. **ВІДДАВА́ТИ / ВІДДА́ТИ ЧЕСТЬ**

ВІД РУКИ́ – OD RĘKI

ВІД РУКИ́. 1. *зі сл.* **писати.** Ручним способом. *Писати від руки.* 2. *кого, чиєї, зі сл.*

загинути, померти і т. ін. Вказує на особу, яка заподіяла комусь смерть; *пол.* zręki. *Він загинув від руки бандита.*

OD RĘKI, *розм.* Негайно, без зволікання. *Naprawić, załatwić coś od ręki. Pożyczka od ręki.*

ВІД СЛÓВА ДО СЛÓВА – OD SŁOWA DO SŁOWA

ВІД СЛÓВА ДО СЛÓВА. 1. Все підряд, нічого не пропускаючи, від початку до кінця. *Читати, вивчити текст від слова до слова.* 2. Дослівно, без змін. *Він уже чув цей текст від слова до слова.*

OD SŁOWA DO SŁOWA. Поступово в ході розмови, дискусії; слово за словом. *Od słowa do słowa okazało się, że pochodzimy z tego samego miasta. Od słowa do słowa ustaliliśmy, że spotkamy się wieczorem. Od słowa do słowa doszło między nimi do sprzeczki.*

В ІНТЕРÉСАХ – W INTERESACH

В ІНТЕРÉСАХ. 1. *чиїх, кого.* На користь когось. *У твоїх інтересах, щоб я швидше закінчив цю роботу.* 2. *чого.* З метою, для, заради чогось. *Вона робила це в інтересах справедливості.*

W INTERESACH. В ділових справах (зі сл. **wyjazd, wyjeżdzać, jeździć** тощо). *Ojciec często gdzieś jeździł w interesach.*

В (У) МÍРУ – W MIARĘ

В (У) МÍРУ. 1. Стільки, скільки треба; достатньо. *Їв та пив у міру. Син був у міру слухняний.* 2. Так, як треба; нормально, добре, гаразд. *Усе має бути в міру.* 3. *чого.* Відповідно до чогось, залежно від чогось. *В міру своїх сил і можливостей намагався допомагати батькам. В міру розвитку економіки зростають запити людей.*

W MIARĘ. 1. Порівняно. *Pokój był w miarę duży. Żył w miarę dostatnio.* 2. = **в міру 3.** *Raty na mieszkanie należy wnosić w miarę postępu prac na budowie. W miarę upływu czasu zapominał rysy jej twarzy.*

В (У) НАТУ́РІ – W NATURZE

В (У) НАТУ́РІ, *сленг.* Ясно, безперечно, очевидно. *Ти купив цю машину? – В натурі!*

W NATURZE. Товарами, продуктами і т. ін. як платіжним засобом замість грошей (зі словами **zwracać, otrzymywać** і т. ін.). *Funkcjonariusz zwolniony ze służby jest obowiązany zwrócić wszystkie składniki wyposażenia specjalnego w naturze lub w postaci równowartości pieniężnej. Świadczenia w naturze.*

ВÓВЧІ Я́ГОДИ – WILCZE JAGODY

ВÓВЧІ Я́ГОДИ. (*Daphne L.*). Чагарникова рослина з отруйними ягодами, що використовуються для виготовлення ліків; *пол.* wawrzynek. *В чагарнику росли вовчі ягоди.*

WILCZE JAGODY. (*Atropa belladonna*). Трав'яниста отруйна рослина родини пасльонових; беладона. *Na łące rosły wilcze jagody.*

ВПАДÁТИ / ВПÁСТИ В ÓКО – WPAŚĆ W OKO

ВПАДÁТИ / ВПÁСТИ В ÓКО. 1. Помічати, бачити, звертати увагу на когось чи на щось; привертати чиюсь увагу; вирізнятися серед когось, чогось; *пол.* rzucać się w oczy. *Цей бігборд впав йому в око. Відвернуся, щоб не впасти йому в око. Її вікно таке брудне, що впадає в око перехожим.* 2. *перев. док., кому.* Подобатися комусь. *Ця жінка відразу впала йому в око.*

WPAŚĆ W OKO *komuś* = **впадати / впасти в око 2.** *Ta dziewczyna już dawno wpadła mu w oko.*

ВПÁСТИ В ÓКО – див. **ВПАДÁТИ / ВПÁСТИ В ÓКО**

ВПÁСТИ З НÉБА – див. **ПÁДАТИ / ВПÁСТИ З НÉБА**

ВПÁСТИ НА ГÓЛОВУ – див. **ПÁДАТИ / ВПÁСТИ НА ГÓЛОВУ**

ВПÁСТИ У ВУ́ХА – (ŁATWO) WPADAĆ W UCHO, WPADAĆ DO USZU (W USZY)

ВПÁСТИ У ВУ́ХА *кому.* Почути про щось; стати відомим комусь. *Ця новина їй теж впала у вуха.*

(ŁATWO) WPADAĆ W UCHO. Щось легко, швидко запам'ятати. *Ta melodia łatwo wpada w ucho.*

WPADAĆ DO USZU (W USZY) *komuś*. Щось випадково стає відомим комусь. *Wpadło mu do ucha, że mają być jakieś podwyżki od września.*

(АЖ) ВУ́ХА ПОПУ́ХЛИ – див. **(АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)[1, 2]**

(АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)[1, 2] – (AŻ) USZY BOLĄ (PUCHNĄ, PĘKAJĄ)

(АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)[1], *із констр.* **хочеться курити**. Дуже, нестерпно. *Курити хочеться, аж вуха пухнуть.*

(АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)[2] *від чогось*. Хтось вже не може довше щось слухати. *Від поганої музики вуха пухли.*

(AŻ) USZY BOLĄ (PUCHNĄ, PĘKAJĄ) *od czegoś* ~ **(аж) вуха пухнуть (попухли)[2]**. *Uszy mu puchły od wrzasków.*

Г

ГОСТРИ́ТИ ЗУ́БИ – OSTRZYĆ ZĘBY

ГОСТРИ́ТИ ЗУ́БИ . 1. *на кого, рідше – проти (супроти) кого*. Прагнути заподіяти комусь прикрість, шкоду, зробити неприємність. *Сусіди давно вже гострили зуби на нього.* 2. *на кого, що і без додатка*. Зазіхати на когось, щось. *Компанія давно вже гострила зуби на цей будинок.*

OSTRZYĆ ZĘBY. 1. *na coś, kogoś*. Пов'язувати з чимось свої плани, з нетерпінням очікувати здійснення, появи когось, чогось. *Uwielbiam ten zespół, już ostrze sobie zęby na ich dwupłytowy album. Ostrzę sobie zęby na nową książkę swego ulubionego prozaika, która ma się ukazać na jesieni następnego roku.* 2. = **гострити зуби 2**. *Gigant medialny ostrzy sobie zęby na lokalną stację radiową.* 3. *na kimś, czymś*. Піддавати критиці; знущатися з когось, чогось. *Prasa ostrzy sobie zęby na pechowym ministrze.*

ГРИ́ЗТИ ЗЕ́МЛЮ – GRYŹĆ ZIEMIĘ

ГРИ́ЗТИ ЗЕ́МЛЮ. Докладати всіх зусиль, робити все можливе. *Футболісти гризли землю, щоб перемогти. Політик має гризти землю, щоб виправдати довіру виборців.*

GRYŹĆ ZIEMIĘ, *розм.* Бути мертвим, лежати в могилі. *Większość jego rówieśników już dawno gryzie ziemię.*

Д

ДАВА́ТИ / ДА́ТИ ВІ́ДСІЧ – DAĆ ODSIECZ

ДАВА́ТИ / ДА́ТИ ВІ́ДСІЧ *кому, чому*. 1. Рішуче протидіяти комусь, чомусь. *Він дав відсіч ворогам.* 2. Рішуче відмовляти комусь у залицянні. *Нарешті вона дала йому відсіч.*

DAĆ ODSIECZ. Прийти на допомогу. *W czasie oblężenia Montfort usiłował dać oblężonym odsiecz.*

ДАВА́ТИ / ДА́ТИ СЛО́ВО – DAWAĆ / DAĆ SŁOWO

ДАВА́ТИ / ДА́ТИ СЛО́ВО *кому і без додатка*. 1. Надавати можливість, дозволяти висловитися, виступити десь; *пол.* oddawać głos. *Голова не хотів дати йому слово.* 2. Обіцяти щось комусь, запевняти когось у чомусь. *Даю тобі слово, що не запізнюся.*

DAĆ SŁOWO = давáти / дáти слово 2. *Daję ci słowo, że nikt się o tym nie dowie.*

ДА́ТИ ВІ́ДСІЧ – див. **ДАВА́ТИ / ДА́ТИ ВІ́ДСІЧ**

ДА́ТИ ДУ́БА – DAĆ DĘBA

ДА́ТИ ДУ́БА, *зневажл.* 1. Померти або загинути. *Дід дав дуба, а вона вийшла заміж вдруге.* 2. Припинити своє існування. *Популярний сайт несподівано дав дуба.*

DAĆ DĘBA, *заст.* Втекти. *Chłopak dał dęba.*

ДА́ТИ СЛО́ВО – див. **ДАВА́ТИ / ДА́ТИ СЛО́ВО**

ДЕ́РТИ ГО́РЛО – DRZEĆ GARDŁO

ДЕ́РТИ ГО́РЛО, *зневажл.* 1. З великим напруженням кричати, галасувати, співати. *Він не співає, а дере горло.* 2. *кому і без додатка*. Бути неприємним комусь (перев. про їжу). *Мені його борщ горло дере.*

DRZEĆ GARDŁO, *розм.* ~ **дерти горло 1.** *Sąsiedzi od rana darli gardło.*

ДО ДУШІ – DO DUSZY

ДО ДУШІ. 1. Подобатися. *Нові вірші поета були їй до душі.* 2. Віповідний чиїмсь уподобанням, смакам. *Нове завдання було йому до душі.*

DO DUSZY, *прост., евф.* Не таке як слід, нікчемне, нікудишнє. *Film, który wypożyczył dzisiaj, był do duszy.*

ДО РЕЧІ – DO RZECZY, (KTOŚ) (JEST) DO RZECZY

ДО РЕЧІ. 1. У потрібний момент, вчасно, до ладу. *Він зрозумів, що висловив свою пропозицію зовсім не до речі.* 2. Потрібний, своєчасний. *Ваша допомога дуже до речі, і ми щиро вам за неї вдячні.* 3. *у знач. вставн. сл.* Уживається на позначення побічного зауваження, доповнення до щойно висловленого або у зв'язку з ним; *пол.* a propos, nawiasem mówiąc. *До речі, коли ви маєте намір повернутися туди?*

DO RZECZY. Ближче до справи. *Do rzeczy! Skończ z tymi dygresjami.*

(KTOŚ) (JEST) DO RZECZY, *розм.* 1. Про когось, хто годиться для чогось, відповідає певним вимогам. *Facet jest do rzeczy, razem uporacie się z tym zadaniem w trymiga.* 2. Про когось привабливого, симпатичного. *Babce stuknęła już pięćdziesiątka, ale była jeszcze całkiem do rzeczy.*

З

ЗАЙТИ В ГОЛОВУ – див. **ЗАХОДИТИ / ЗАЙТИ В ГОЛОВУ**

ЗА ПЛЕЧИМА – ZA PLECAMI

ЗА ПЛЕЧИМА. 1. *у кого, за чиїми і без додатка.* У минулому. *За плечима цієї немолодої жінки роки важкої праці.* 2. *у кого, за чиїми і без додатка.* У доробку. *У дослідника за плечима є унікальний досвід роботи з провідними біотехнологами світу.* 3. Зовсім близько, поряд, поруч. *Біда стояла за плечима.*

ZA PLECAMI. 1. В таємниці від когось. *Za plecami jej ojca negocjuje sprzedaż firmy.* 2. Поза очі. *Udaje twoją przyjaciółkę, a za plecami cię obgaduje.*

ЗАСВІТИТИ ОЧИМА (ОКОМ) – див. **СВІТИТИ / ЗАСВІТИТИ ОЧИМА (ОКОМ)**

ЗАХОДИТИ / ЗАЙТИ В ГОЛОВУ – ZACHODZIĆ W GŁOWĘ

ЗАХОДИТИ / ЗАЙТИ В ГОЛОВУ. 1. *кому.* З'являтися, виникати (про думки, запитання і т. ін.); *пол.* przychodzić do głowy. *Заспокойся, що тобі в голову зайшло?* 2. Втрачати здатність чітко мислити, розумно діяти; божеволіти. *Він що вже, в голову зайшов?*

ZACHODZIĆ W GŁOWĘ. Замислюватися, намагатися вирішити якесь питання, проблему. *Wszyscy obecni na miejscu wypadku zachodzili w głowę, jak udało mu się z niego wyjść bez szwanku. Zachodzę w głowę, skąd tyle kontrowersji wokół tej nudnej książki.*

ЗАШУМІТИ В ГОЛОВІ – див. **ШУМІТИ /ЗАШУМІТИ В ГОЛОВІ**

З БОКУ – Z BOKU

З БОКУ *кого, чийого.* 1. Чий, кого; *пол.* ze strony. *З його боку це нерозумний вчинок.* 2. Від кого, від чого; *пол.* ze strony. *З її боку скарг не було.* 3. З погляду кого, залежно від розуміння кого, відносно чогось; *пол.* pod względem. *Та книжка з художнього боку зовсім не цікава.*

Z BOKU. Праворуч чи ліворуч; неподалік, обіч; на деякій відстані; збоку, осторонь. *Przystanąć z boku.*

ЗВАЛИТИ З НІГ – див. **ВАЛИТИ (ЗВАЛЮВАТИ) / ЗВАЛИТИ З НІГ**

ЗВАЛЮВАТИ З НІГ – див. **ВАЛИТИ (ЗВАЛЮВАТИ) / ЗВАЛИТИ З НІГ**

З ВІТРОМ – Z WIATREM

З ВІТРОМ. На великій швидкості. *Він прокотив її з вітром.*

Z WIATREM. Згідно з напрямком вітру; за вітром. *Szybował z wiatrem.*

З ГОДИ́НИ НА ГОДИ́НУ – Z GODZINY NA GODZINĘ

З ГОДИ́НИ НА ГОДИ́НУ. У найближчий час. *Він чекає її з години на годину.*

Z GODZINY NA GODZINĘ. 1. Раптово, несподівано. *Z godziny na godzinę stał się bezrobotny.* 2. З кожною годиною. *Konflikt zaostrza się z godziny na godzinę. Sytuacja zmienia się z godziny na godzinę. Złotówka umacnia się z godziny na godzinę.*

З ГОЛОВО́Ю – Z GŁOWĄ

З ГОЛОВО́Ю. 1. Здатний добре мислити, розумний, кмітливий. *Це людина з головою, вміє впоратися з будь-якими питаннями.* 2. *перев. зі сл.* **укритися, замотатися, пірнути** і т. ін. Увесь, повністю. *Замість того, щоб встати, він укрився з головою.* 3. Абсолютно, цілком. *Він з головою поринув у роботу. Зануритися з головою в атмосферу XIX сторіччя.*

Z GŁOWĄ. 1. Розмірковуючи; розумно; раціонально. *Interesy trzeba robić z głową. Pokój rozplanowano z głową. Do problemu należy podejść z głową. Kupuj z głową, nie kieruj się wyłącznie reklamami.* 2. = **з головою 1.** *To jest człowiek z głową.*

З (ЗО) ДНЯ НА ДЕНЬ – Z DNIA NA DZIEŃ

З (ЗО) ДНЯ НА ДЕНЬ. 1. Постійно, весь час. *Я лиш чую з дня на день про його поведінку.* 2. Скоро, в найкоротші строки, в найближчий час. *Він має приїхати з дня на день.*

Z DNIA NA DZIEŃ. 1. Поступово; з кожним днем. *Z dnia na dzień przybywa utrudnień w prowadzeniu działalności gospodarczej. Miasto pięknieje z dnia na dzień.* 2. Раптово, швидко. *On zmienia decyzję z dnia na dzień.*

З ДУШЕ́Ю – Z DUSZĄ

З ДУШЕ́Ю. 1. Чуйний, доброзичливий, задушевний. *Людина з душею.* 2. Який вкладає душу в те, що робить, діє з сумлінністю, ретельністю, самовіддачею. *Відчувається, що переклад роблять люди з душею, а не електронні перекладачі. Вони співають з душею.* 3. *заст.*, *зі сл.* **погубити, знищити, з'їсти** і т. ін. Повністю, до кінця. *Розкритикують, з'їдять його з душею.*

Z DUSZĄ. Про щось, у створення, обладнання чого хтось вклав душу; неповторний, неординарний. *Meble z duszą. Dom z duszą. Biuro z duszą. Skrzypce z duszą. Zdjęcia z duszą.*

ЗІЙТИ́ З ДОРО́ГИ – SCHODZIĆ / ZEJŚĆ Z DROGI

ЗІЙТИ́ З ДОРО́ГИ. 1. Поступитися комусь дорогою. *Зійти з дороги скаженого пса.* 2. Поступитися комусь у чомусь. *Краще зійди з моєї дороги!* 3. Зійти з життєвого шляху. *Він так стомився від життєвих проблем, що вже хотів зійти з дороги.*

SCHODZIĆ / ZEJŚĆ Z DROGI *komuś*. 1. ~ **зійти з дороги 1**. *Zszedł z drogi rozjuszonemu bykowi.* 2. ~ **зійти з дороги 2**. *Najgroźniejszy konkurent zszedł mu z drogi.*

ЗМО́КНУТИ (ПРОМО́КНУТИ) ДО (ОСТА́ННЬОЇ) НИ́ТКИ – ZMOKNĄĆ (PRZEMOKNĄĆ) DO (SUCHEJ) NITKI

ЗМО́КНУТИ (ПРОМО́КНУТИ) ДО (ОСТА́ННЬОЇ) НИ́ТКИ. 1. Стати мокрим, промоклим, пропотілим і т. ін. наскрізь, повністю, зовсім. *Поки він дійшов додому, то змок до останньої нитки.* 2. *перев. зі сл.* **обібра́ти, обде́рти, обідра́ти, пограбува́ти, пропи́ти** і т. ін. *Пограбувати до нитки.*

ZMOKNĄĆ (PRZEMOKNĄĆ) DO (SUCHEJ) NITKI = **змокнути (промокнути) до (останньої) нитки 1**. *Nie wziąłem z sobą parasola, więc zmokłem do suchej nitki.*

ЗОЛОТА́ РУ́ЧКА – ZŁOTA RĄCZKA

ЗОЛОТА́ РУ́ЧКА, *рідко*. Злодійка. *Кажуть, що вона золота ручка.*

ZŁOTA RĄCZKA. Хтось кмітливий, спритний у роботі; той, хто вміє все зробити, відремонтувати; золоті руки. *Pan Tadzio to złota rączka, wszystko potrafi zreperować.*

З СЕ́РЦЕМ – Z SERCEM

З СЕ́РЦЕМ. Сердито, з гнівом, зі злістю. *Іди сюди мерщій, – з серцем кинув вихователь. Що тобі не до вподоби? – з серцем спитав офіцер.*

Z SERCEM. Сумлінно, добросовісно, ретельно; охоче. *Ksiądz podszedł do sprawy z sercem. Wykonywać z sercem swoją pracę.*

І

ІТИ́ / ПІТИ́ У ВІДСТА́ВКУ – IŚĆ / PÓJŚĆ W ODSTAWKĘ

ІТИ́ / ПІТИ́ У ВІДСТА́ВКУ. Звільнитися зі служби. *Прем'єр-міністр пішов у відставку.*

IŚĆ / PÓJŚĆ W ODSTAWKĘ, *розм.* 1. Потрапляти в немилість, усуватися з чогось. *Niezastąpiony, wydawało się, polityk ostatecznie poszedł w odstawkę. W nowym składzie drużyny nie było dla niego miejsca – nieodwołalnie poszedł w odstawkę.* 2. Переставати бути потрібним, важливим, переставати вживатися, виконуватися; припинятися. *Stary sprzęt poszedł w odstawkę. Czarny sweterek poszedł w odstawkę. Życie towarzyskie musi chwilowo pójść w odstawkę.*

К

КОЛО́ТИ О́ЧІ – KŁUĆ W OCZY[1, 2]

КОЛО́ТИ О́ЧІ *кому*. 1. В'їдливо дорікати, докоряти комусь чимось. *Перестань мені колоти очі вигаданими провинами.* 2. Дратувати когось, не давати спокою, викликати осуд. *Неупередженому глядачеві цієї вистави не колють очі схематичні декорації.*

KŁUĆ W OCZY[1] *kogoś*. 1. Викликати заздрощі, незадоволення. *Nie kłuj ich w oczy swoim bogactwem.* 2. ~ **колоти очі 2**. *Jej niezależność kłuła wszystkich w oczy.*

KŁUĆ W OCZY[2] *kogoś*. Різати очі (про світло, сяйво, блиск чогось). *Poranne światło kłuło go w oczy.*

КРУТИ́ТИ КІНО́ (ФІЛЬМ) – KRĘCIĆ FILM

КРУТИ́ТИ КІНО́ (ФІЛЬМ), *розм.* Демонструвати фільм. *По телевізору знову крутять старий фільм. У клубі крутять фільм про кохання.*

KRĘCIĆ FILM. Знімати фільм. *Reżyser właśnie kończy kręcić film.*

КРУТИ́ТИ ФІЛЬМ – див. **КРУТИ́ТИ КІНО́ (ФІЛЬМ)**

КРУ́ТИТЬСЯ (ВЕ́РТИТЬСЯ) В ГОЛОВІ́ – KRĘCI SIĘ (ZAKRĘCIŁO SIĘ, ZAWIROWAŁO) W GŁOWIE

КРУ́ТИТЬСЯ (ВЕ́РТИТЬСЯ) В ГОЛОВІ́ *в кого*. 1. Хтось ніяк не може пригадати щось. *Слова вірша крутяться в мене в голові, а точно згадати не можу.* 2. Постійно, весь час виникає у свідомості, в уяві когось. *Останні кадри цього фільму весь час крутяться в нього в голові.*

KRĘCI SIĘ (ZAKRĘCIŁO SIĘ, ZAWIROWAŁO) W GŁOWIE *komuś*. 1. Паморочиться в голові. *Po przejażdżce karuzelą kręciło mu się w głowie.* 2. Хтось перебуває в стані приголомшеності, відчуває розгубленість (від надміру вражень, численних турбот, справ і т. ін.). *Zakręciło jej się w głowie, gdy spojrzała na bogactwo strojów. Kupującym od ilości towarów i niskich cen może kręcić się w głowie.*

Л

ЛАМА́ТИ / ПОЛАМА́ТИ (СОБІ́) ЯЗИКА́ – ŁAMAĆ SOBIE JĘZYK

ЛАМА́ТИ / ПОЛАМА́ТИ (СОБІ́) ЯЗИКА́. 1. З трудом вимовляти незрозумілі або нерозбірливо написані слова, фрази; погано говорити іноземною мовою. *Учень не читає, а ламає язика. Він не просто говорить з акцентом, а ламає язика.* 2. Навмисно неправильно вимовляти слова. *Не пустуй, не ламай язика!* 3. *чим і без додатка, ірон.* Вивчати іноземну мову. *Хоча він і не хотів ламати собі язика, а все ж заговорив німецькою мовою.*

ŁAMAĆ SOBIE JĘZYK = ламати / поламати (собі) язика 1. *Angielski dziennikarz łamał sobie język na polskich nazwiskach.*

ЛЕГКÁ РУКÁ – LEKKĄ RĘKĄ

ЛЕГКÁ РУКÁ. 1. Про того, кому все легко дається; вправність, уміліcть, висока професійна майстерність. *Про легку руку цієї швачки ходили легенди.* 2. Про того, хто приносить успіх усякій справі, будь-якому починанню. *Він своєю легкою рукою витягнув щасливий номер лотереї.*

LEKKĄ RĘKĄ. 1. Нерозсудливо (про розтрачування чогось, перев. грошей); не задумуючись, легко. *Człowiek jest młody tak długo, jak długo zarabia i wydaje lekką ręką. Dyrekcja spalarni lekką ręką wydała pieniądze podatników. Firma lekką ręką wyzbywa się swoich najsilniejszych atutów. Szef dał mu lekką ręką kilkanaście dni na załatwienie prywatnych spraw. Rzucać lekka ręką oskarżenia.* 2. Робити щось легко, без зусилля. *Film nakręcono lekką ręką, wykonawcy wyczuli konwencję subtelnego dowcipu. Utwór napisany lekką ręką.*

ЛОБ (ЛÓБОМ) У ЛОБ – ŁEB W ŁEB

ЛОБ (ЛÓБОМ) У ЛОБ. 1. *перев. з дієсл.* Дуже близько один біля одного; віч-на-віч. *Зустрілися лоб у лоб, але він удав, що не пізнає його.* 2. Безпосередньо, впритул і т. ін. *Автомобілі зіткнулися лоб у лоб.*

ŁEB W ŁEB. Рівно, разом із суперником (перев. під час спортивних змагань). *Konie do samej mety szły łeb w łeb. Kandydaci na prezydenta idą łeb w łeb.*

ЛÓБОМ У ЛОБ – див. **ЛОБ (ЛÓБОМ) У ЛОБ**

M

МÁСЛЯНІ (МАСНÍ) ÓЧІ – MAŚLANE OCZY

МÁСЛЯНІ (МАСНÍ) ÓЧІ. Які виражають хтивість; хтиві. *Він дивився на неї своїми масляними очима.*

MAŚLANE OCZY. 1. Потьмарений, позбавлений певного виразу погляд. *Patrzeć maślanymi oczami.* 2. Сповнений бездумного захоплення погляд. *Publika wpatrywała się maślanymi oczami w swego idola.*

МАСНÍ ÓЧІ – див. **МÁСЛЯНІ (МАСНÍ) ÓЧІ**

МÁТИ ВАЖКУ́ РУ́КУ – MIEĆ CIĘŻKĄ RĘKĘ[1, 2]

МÁТИ ВАЖКУ́ РУ́КУ. Мати велику силу удару; боляче, сильно бити. *Цей боксер має важку руку.*

MIEĆ CIĘŻKĄ RĘKĘ[1] *do czegoś*. Не мати здібності до чогось. *Mieć ciężką rękę do pisania listów.*

MIEĆ CIĘŻKĄ RĘKĘ[2] = мати важку руку. *Ojciec miał ciężką rękę.*

МÁТИ ІНТЕРÉС – MIEĆ INTERES

МÁТИ ІНТЕРÉС. 1. *у чому*. Бути зацікавленим у чомусь. *Фірма має інтерес у розбудові супермаркету.* 2. *до чого*. Цікавитися чимось. *Дитина має інтерес до живопису.*

MIEĆ INTERES. 1. ~ **мати інтерес 1**. *Jaki masz w tym interes, żeby mi pomagać? Państwo ma interes we wspieraniu konkurencji na rynku usług telekomunikacyjnych.* 2. *do kogoś*. Мати якусь справу. *Mam do ciebie interes, potrzebuję pożyczyć na dwa tygodnie drukarkę.*

МÁТИ НА ÓЦІ (НА ОЧÁХ) – MIEĆ NA OKU

МÁТИ НА ÓЦІ (НА ОЧÁХ). 1. *кого, що*. Спостерігати, стежити за кимось, чимось; постійно бачити когось, щось, зважати на когось, щось. *Ти повинна постійно мати дитину на очах.* 2. *кого, що*. Думати про когось, щось, не згадуючи в розмові, не висловлюючись прямо; мати на увазі (в 1 знач.), мати на думці. *Не розумію, кого ти маєш на оці?* 3. *кого, рідко що*. Виявляти інтерес, приглядатися до когось, чогось. *Цей чоловік має на оці мою сестру.* 4. *що, рідко*. Надіятися, сподіватися на щось; чекати чогось. *Я маю на оці, що він прийде.* 5. *з інф., рідко*. Збиратися, виявляти намір зробити, здійснити щось; мати на увазі (в 3 знач.). *Він має на оці вступити до університету.*

MIEĆ NA OKU *kogoś, coś.* 1. ~ **мáти на óці (на очáх)** 1. *Miej go na oku, bo, ponoć, ma lepkie ręce.* 2. Пов'язувати з кимось, чимось свої плани. *Miał na oku niezły interes, ale konkurencja go uprzedziła.*

МÁТИ НА ОЧÁХ – див. **МÁТИ НА ÓЦІ (НА ОЧÁХ)**

МÁТИ НА УВÁЗІ – MIEĆ NA UWADZE

МÁТИ НА УВÁЗІ. 1. *кого, що.* Думати про когось, щось, не називаючи, не згадуючи у висловлюванні; припускати в думці щось, не висловлюючись прямо; мати на оці (в 2 знач.); *пол.* mieć na myśli. *Він має на увазі свою поїздку в село.* 2. Зважати на щось, враховувати щось. *Май на увазі, я цього не забуду.* 3. *з інф.* Хотіти, збиратися зробити, здійснити щось; мати на оці (в 5 знач.). *Очевидно, вона має на увазі взяти позику.* 4. *ірон.* Не зважати на щось. *Я маю на увазі його критику.*

MIEĆ COŚ NA UWADZE ~ **мати на увазі 2.** *Mieć na uwadze dobro kraju. Planując biznes, należy mieć na uwadze, że stawka VAT może ulec zmianie. Ustawodawca miał na uwadze sytuację, kiedy osoba fizyczna pragnie zrzec się na rzecz gminy zdewastowanego budynku.*

МÁТИ ÓКО – MIEĆ OKO

МÁТИ ÓКО, *перев. на що, до чого.* 1. Бути здатним до чогось, уміти робити щось. *Вона має око до пирогів.* 2. *рідко.* Приглядатися до чогось, зацікавлюватися чимось. *Він має око до стильного одягу.*

MIEĆ OKO. 1. Мати добрий зір. *Zobacz, jakie mam oko – mogę trafić w dowolny cel z odległości 100 metrów.* 2. Бути спостережливим. *Miał oko, umiał dostrzec szczegóły, na które nikt inny nie zwrócił uwagi.* 3. *na kogoś, na coś.* Спостерігати, стежити за кимось, чимось; постійно, пильно дивитися на когось, щось; не спускати ока, мати на оці. *Miej go na oku, powiem więcej, nie spuszczaj go z oka.*

МÁТИ СÉРЦЕ – MIEĆ SERCE

МÁТИ СÉРЦЕ. 1. Бути чуйним, добрим, доброзичливим, порядним. *Він справді має серце.* 2. *на кого, що.* Бути незадоволеним кимось, чимось; ображатися, гніватися, сердитися на когось. *Він має на неї серце.*

MIEĆ SERCE. 1. = **мати серце 1.** *Widać, że człowiek ma serce, sprawy innych ludzi nie są mu obojętne.* 2. *dla kogo, czego, do kogo, czego.* Любити когось, щось. *Mieć serce do walki.*

МÁТИ СТОСÝНКИ – MIEĆ STOSUNKI

МÁТИ СТОСÝНКИ. Мати зв'язки, взаємини, які виникають між людьми в процесі спілкування; мати відносини. *Вони мають добрі стосунки.*

MIEĆ STOSUNKI. 1. = **мати стосунки.** *Polska ma coraz lepsze stosunki z Ukrainą.* 2. *розм.* Знати впливових людей, мати знайомства. *Chwalił się, że ma rozległe stosunki w ministerstwie.*

МÁТИ СТОСÝНОК – MIEĆ STOSUNEK

МÁТИ СТОСÝНОК, *рідко.* Мати причетність, відношення до чогось, зв'язок з чимось. *Він має стосунок до театру.*

MIEĆ STOSUNEK. Мати ставлення, ставитися. *Do całej tej sprawy miał stosunek co najmniej obojętny.*

Н

НА БÓЦІ – NA BOKU

НА БÓЦІ *чиєму, кого, перев. зі сл.* **бýти.** Підтримувати когось у чомусь, поділяти чиїсь думки, дії. *У цій суперечці він на моєму боці.*

NA BOKU. 1. Потайки від когось. *Miał kochankę na boku.* 2. *перев. зі сл.* **zarabiać, dorabiać.** Мати додаткову працю; підробляти, нерідко нелегально. *Dorabiał na boku.* 3. *зі сл.* **pozostawać.** Не цікавитися чимось, уникати чогось, стояти осторонь. *Nigdy w nic się nie angażował, pozostawał z boku, obserwował wszystko z bezpiecznej odleg-*

łości. 4. *зі сл.* **pozostawać**. Залишатися поза увагою. *Gdy w grę wchodzi ludzkie życie, inne rzeczy muszą pozostać na boku.* 5. *зі сл.* **zostawić**. Обійти увагою. *Zostawić na boku kwestie szczegółowe.*

НА ВЕРБІ ГРУ́ШІ – GRUSZKI NA WIERZBIE

НА ВЕРБІ ГРУ́ШІ, *жарт.* 1. *зі сл.* **наговорити, набалакати** і т. ін. Нісенітниці, дурниці. *Наговорив на вербі груші. Це на вербі груші, пусте!* 2. *зі сл.* **обіцяти**. Щось нездійсненне, нереальне. *Обіцяти на вербі груші.*

GRUSZKI NA WIERZBIE. ~ **на вербі груші 2**. *Nie ma co wierzyć ludziom, którzy obiecują gruszki na wierzbie. Obiecane obniżenie podatków to gruszki na wierzbie.*

НА ДО́БРЕ – NA DOBRE

НА ДО́БРЕ. З перспективою здійснення чогось бажаного, заповітного. *Він даремно переживав, все вийшло тільки на добре.*

NA DOBRE. 1. ~ **на добре**. *Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło* (прислів'я). *Wyjazd za granicę wyszedł mu na dobre.* 2. Цілком, повністю; дуже сильно, вкрай. *Pogoda zepsuła się na dobre. Śnieg rozpadał się na dobre. Zerwać z kimś na dobre. Trochę się wiercił, ale w końcu zasnął na dobre. Przybysz w końcu zadomowił się tutaj na dobre.*

НА КОНЯ́ – NA KOŃ!

НА КОНЯ́, *перев. зі сл.* **пити, ви́пити**. 1. За добру, щасливу дорогу; *пол.* strzemiennego. *Вип'ємо на коня, і можемо йти.* 2. На завершення. *На вечірці залишилося ще трохи вина – якраз на коня.*

NA KOŃ! По конях! *Na koń, wyruszamy!*

НА ОДНІ́Й НОЗІ́ – див. **НА РІВНІЙ (ОДНІ́Й) НОЗІ́**

НА ОЧА́Х – NA OCZACH

НА ОЧА́Х. 1. *перев. зі сл.* **бути**, *в кого і без додатка.* Відкритий, доступний для огляду, спостереження, контролю і т. ін.; видний комусь. *Не хотів бути на очах в інших.* 2. *з дієсл.* Дуже швидко, помітно і т. ін.; відразу; *пол.* w oczach. *Пес худ на очах. На очах одужував. На очах змінився, засумував.* 3. *перев. у кого, чиїх.* У чиїйсь присутності, при комусь. *Ця подія сталася на наших очах.* 4. *чиїх, кого.* За життя, за час діяльності когось. *На наших очах виникали нові держави.*

NA OCZACH *czyichś.* 1. = **на очах 3**. *Na oczach reporterów porywacz oddał się w ręce policji. Całe zdarzenie rozegrało się na jego oczach.* 2. = **на очах 4**. *Na naszych oczach postępuje globalizacja.*

НА ПНІ – NA PNIU

НА ПНІ. У нескошеному, незрізаному вигляді (про хліб, траву, дерево і т. ін.). *Продати ліс на пні.*

NA PNIU. 1. = **на пні**. *Sprzedał żyto na pniu.* 2. Негайно, відразу. *Nowa emisja akcji spółki sprzedała się na pniu. Wszystkie jego nowe książki sprzedawały się na pniu.*

НА РІВНІЙ (ОДНІ́Й) НОЗІ́ – NA JEDNEJ NODZE

НА РІВНІЙ (ОДНІ́Й) НОЗІ́, *зі сл.* **трима́тися, розмовля́ти** і т. ін. Як рівний з рівним. *Дитина розмовляла з дорослим не соромлячись, на рівній нозі.*

NA JEDNEJ NODZE. Щодуху, мерщій. *Śmigaj na jednej nodze, bo nie zdążymy.*

НА РУ́КУ – NA RĘKĘ[1, 2]

НА РУ́КУ, *кому, для кого.* Бути вигідним, зручним для когось; відповідати комусь. *Ситуація, що склалася, була йому на руку.*

NA RĘKĘ[1] *komuś.* ~ **на руку**. *Komu było na rękę rzucić podejrzenie na niego? Nowe regulacje prawne były mu na rękę.*

NA RĘKĘ[2]. Без податку та інших обов'язкових платежів (про зарплатню). *W nowej pracy na początek dostał na rękę 3000 złotych.*

НА (У) СМЕРТЬ – NA ŚMIERĆ

НА (У) СМЕРТЬ. 1. Так, що настала кончина, загибель. *Дерево вбило людину на смерть.* 2. Дуже, надто. *Перелякав ти мене на смерть.*

NA ŚMIERĆ. 1. *зі сл.* **zapracowywać się**. Дуже важко працювати, виснажувати себе роботою. *Zapracowywał się na śmierć dla ro-*

dziny. 2. *зі сл.* **zapijać się**. Впиватися, часто до непритомності. *W weekendy zapijał się na śmierć.* 3. *зі сл.* **zapomnieć**. Цілком забути про когось, щось. *Zapomniał na śmierć o rachunku za prąd.* 4. *зі сл.* **zamartwiać się, przestraszyć się**. ~ **на (у) смерть 2**. *Zamartwiał się na śmierć chorobą żony.*

НА УРÁ – NA HURA

НА УРÁ. 1. *зі сл.* **брáти, брáтися** і т. ін. Без підготовки, з надією на випадковий успіх. *Наказ виконували поспішно, на ура.* 2. *зі сл.* **іти, ґіти**. З великим успіхом, дуже добре. *Кожен виступ цього ансамблю проходить на ура. Фестиваль пройшов на ура.*

NA HURA, *розм.* Поспіхом, не розмірковуючи. *Nie stój nade mną, nie ponaglaj, nie potrafię pracować na hura. Nie kupujmy na hura, prześpijmy się z tym. Nie warto wszystkiego prywatyzować na hura.*

НА ХÓДІ – див. **НА ХОДУ́, НА ХÓДІ**

НА ХОДУ́, НА ХÓДІ – NA CHODZIE, (JESZCZE) NA CHODZIE

НА ХОДУ́, *заст.* **НА ХÓДІ**. 1. Не відриваючись від якоїсь справи, якогось діла, одночасно з ними; попутно; під час руху. *Він їсть на ходу.* 2. Зразу, дуже швидко і без особливих зусиль. *Продавець обслуговував просто на ходу.* 3. В дії або готовий до дії. *Машина була на ходу, на ході.*

NA CHODZIE *coś, розм.* ~ **на ходу 3**. *Samochód, telewizor, pralka, lodówka na chodzie. Potrzebuję używaną lodówkę, ale, oczywiście, na chodzie.*

(JESZCZE) NA CHODZIE, *розм., фам.* Про літню особу, яка зберігає добру фізичну форму. *Mam już osiemdziesiąt lat, ale jestem jeszcze na chodzie.*

НА ЧÁСІ – NA CZASIE

НА ЧÁСІ. 1. Потрібний у певний момент; вчасний. *Його допомога була на часі.* 2. Важливий для певного часу; який відповідає найважливішим потребам сучасності. *Стаття з'явилася на часі.*

NA CZASIE, *ktoś, coś*. Про когось, хто намагається бути модним, іти в ногу з часом; про щось модне. *Jak się ubrać, by być na czasie? Nasza telewizja chce być zawsze na czasie. Hity na czasie.*

НА ЩИТІ́ – NA SZCZYCIE

НА ЩИТІ́, *перев. зі сл.* **повертáтися**. Повернутися переможеним. *Зі змагань команда повернулася на щиті.*

NA SZCZYCIE. 1. На вершині чогось, на вищому рівні. *Po kilku latach morderczej pracy znalazł się na szczycie. W Warszawie dojdzie dzisiaj do spotkania na szczycie – Legia podejmie u siebie Wisłę Kraków.* 2. *зі сл.* **spotkanie, konferencja**. На найвищому рівні (про саміт). *Spotkanie na szczycie.*

НЕ МÁТИ CÉРЦЯ – NIE MIEĆ SERCA

НЕ МÁТИ CÉРЦЯ. 1. Бути жорстоким, непорядним і т. ін. *Цей працедавець зовсім серця не має.* 2. *до кого, чого.* Не ображатися на когось; бути байдужим до когось, чогось. *Хоча вона й ображала мене, але я на неї серця не маю.*

NIE MIEĆ SERCA. Не мати рішучості; про когось, чиє сумління не дозволяє щось зробити, в кого рука не піднімається. *Ojciec trzymał w skrzyni nieużywane przedmioty, których jak sam mówił, nie miał serca wyrzucić.*

НЕ СВОЇ́М ГÓЛОСОМ – NIE SWOIM GŁOSEM

НЕ СВОЇ́М ГÓЛОСОМ. Дуже голосно, надривно. *Він кричав не своїм голосом.*

NIE SWOIM GŁOSEM. Голосом, зміненим від сильних переживань, стресу. *To już koniec – powiedział nie swoim głosem.*

(АЖ) ÓЧІ ВИЛÁЗЯТЬ – OCZY WYCHODZĄ (WYŁAŻĄ)

(АЖ) ÓЧІ ВИЛÁЗЯТЬ *кому, у кого і без додатка, фам.* 1. Про когось, хто надривається, через силу робить щось, кому дуже важко. *Вона стільки працює, що вже очі вилазять.* 2. Про когось, кому стає

погано, неприємно від чогось. *Салат такий солоний, що аж очі вилазять.*
OCZY WYCHODZĄ (WYŁAŻĄ). Про когось, хто виявляє велике здивування, дуже вражений чимось; очі полізли на лоба. *Ze zdziewienia oczy wyłażą.*

П

ПА́ДАТИ / ВПА́СТИ НА ГО́ЛОВУ – UPAŚĆ NA GŁOWĘ

ПА́ДАТИ / ВПА́СТИ НА ГО́ЛОВУ *кого, кому, чию і без додатка.* Несподівано з'являтися, виникати в когось внаслідок тяжких обставин (про труднощі, випробування і т. ін.). *Випробування, лихо, нещастя впало на чиюсь голову.*
UPAŚĆ NA GŁOWĘ, *простор.* Збожеволіти, з'їхати з глузду (про когось, хто повів себе нерозсудливо або має такий намір, хто вчинив або планує вчинити щось нерозумне). *Musiałeś chyba upaść na głowę, żeby pożyczyć pieniądze bankrutowi. Upadłeś na głowę? Chcesz tyle kasy wydać na głupi telewizor.*

ПІДВО́ДИТИ ГО́ЛОВУ – див. ПІДНО́СИТИ (ПІДНІМА́ТИ, ПІДВО́ДИТИ) ГО́ЛОВУ

ПІД МУ́ХОЮ – POD MUCHĄ

ПІД МУ́ХОЮ, *розм.* В нетверезому стані, напідпитку. *Він прийшов додому пізно і під мухою.*
POD MUCHĄ. 1. З краваткою-метеликом. *Kelner pod muchą do śnieżnej koszuli.* 2. = **під мухою.** *Przyszedł przed północą, wyraźnie pod muchą.*

ПІДНІМА́ТИ ГО́ЛОВУ – див. ПІДНО́СИТИ (ПІДНІМА́ТИ, ПІДВО́ДИТИ) ГО́ЛОВУ

ПІДНО́СИТИ (ПІДНІМА́ТИ, ПІДВО́ДИТИ) ГО́ЛОВУ – PODNOSIĆ / PODNIEŚĆ GŁOWĘ

ПІДНО́СИТИ (ПІДНІМА́ТИ, ПІДВО́ДИТИ) ГО́ЛОВУ. Починати активно, упевнено діяти. *Нарешті народ підніс голову.*
PODNOSIĆ / PODNIEŚĆ GŁOWĘ. 1. ~ **підно́сити (піднімáти, підвóдити) гóлову.** *Ludzie powoli zaczęli wychodzić z marazmu, podnosić głowę.* 2. Піднімати бунт, повстання; брати участь у бунті; виявляти велике незадоволення або неспокій, роздратування. *Uciśnione narody zaczęły podnosić głowę, żądać swoich praw.*

ПІТИ́ У ВІДСТА́ВКУ – див. ІТИ́ / ПІТИ́ У ВІДСТА́ВКУ

ПОВИСА́ТИ В ПОВІ́ТРІ – див. ВИ́СІТИ (ПОВИСА́ТИ) / ПОВИ́СНУТИ В ПОВІ́ТРІ

ПОВИ́СНУТИ В ПОВІ́ТРІ – див. ВИ́СІТИ (ПОВИСА́ТИ) / ПОВИ́СНУТИ В ПОВІ́ТРІ

ПО ГОДИ́НАХ – PO GODZINACH

ПО ГОДИ́НАХ. 1. У визначену годину, у визначені години. *Через аварію вода подається по годинах, за графіком. Вона мусила вживати ці ліки по годинах, щоб не підвищився тиск. Приємно вразила відсутність черг, чіткий прийом по годинах відповідно до запису.* 2. Кожної години, щогодини. *Понад рік тому всі стежили по годинах, що діється зі славним мандрівником. Рости, моє дитятко, по годинах, по хвилиночках.* 3. За годинним розрахунком. *Приблизна активність клієнтів у середньому по годинах в межах дня. Середнє споживання електричної енергії по годинах.*
PO GODZINACH. Після роботи. *Niestety, w związku z urlopami kolegów z pracy musiał zostać po godzinach. Znalazłem sporo osób skłonnych pracować dla naszej fundacji po godzinach. Niektórzy nauczyciele po godzinach udzielają korepetycji ze swoich przedmiotów. Nieśmiały, spokojny pracownik po godzinach przeistaczał się w szalonego motocyklistę.*

ПОЛАМА́ТИ (СОБІ́) ЯЗИКА́ – див. ЛАМА́ТИ / ПОЛАМА́ТИ (СОБІ́) ЯЗИКА́

ПОСТА́ВИТИ НА НО́ГИ – POSTAWIĆ NA NOGI

ПОСТА́ВИТИ НА НО́ГИ. 1. *кого.* Виростити, виховати і т. ін. *Мати сама поставила*

на ноги синів. 2. *кого.* Ви́ходити після хвороби, вилікувати когось; допомагати чиємусь одужанню. *Лікарі поставили її на ноги. Ліки поставили його на ноги.* 3. *що.* Закласти основу для розвитку чогось; відбудувати щось. *Вони поставили занедбане господарство на ноги.* 4. *кого, перев. зі сл.* **всіх**. Спонукати до якоїсь діяльності, викликати зацікавлення чимось. *Він усіх поставив на ноги, щоб вирішити це питання.*

POSTAWIĆ NA NOGI *kogoś, coś.* 1. ~ **поставити на ноги 3**. *Postawić firmę na nogi.* 2. = **поставити на ноги 2**. *Lekarze postawili go na nogi.* 3. Відновити сили, поліпшити настрій. *Kawa postawiła go na nogi.* 4. Мобілізувати, спонукати до дії. *Informacja o podłożonej bombie postawiła na nogi całą policję.* 5. Перервати чийсь сон, примусити когось прокинутися; розбудити. *Wycie psa postawiło cały dom na nogi.*

ПРАЦЮВА́ТИ ЗА КО́ГОСЬ – див. **РОБИ́ТИ (ПРАЦЮВА́ТИ) ЗА КО́ГОСЬ**

ПРОМО́КНУТИ ДО (ОСТА́ННЬОЇ) НИ́ТКИ – див. **ЗМО́КНУТИ (ПРОМО́КНУТИ) ДО (ОСТА́ННЬОЇ) НИ́ТКИ**

ПУСКА́ТИ / ПУСТИ́ТИ О́КО – ROBIĆ, PUSZCZAĆ (PERSKIE) OKO

ПУСКА́ТИ / ПУСТИ́ТИ О́КО, *перев. на кого, що.* Задивлятися на когось; виявляти зацікавленість, інтерес до когось. *Він пускає око в бік тих гарненьких дівчат.*

ROBIĆ, PUSZCZAĆ (PERSKIE) OKO *do kogoś.* 1. По-змовницьки моргати. *Autor puszcza oko w stronę publiczności, mówiąc: «Nie bierzcie tego wszystkiego serio».* 2. ~ **пускати / пустити око.** *Podpity brunet z naprzeciwka ciągle puszczał do niej oko.*

ПУСТИ́ТИ О́КО – див. **ПУСКА́ТИ / ПУСТИ́ТИ О́КО**

Р

РОБИ́ТИ (ПРАЦЮВА́ТИ) ЗА КО́ГОСЬ – ROBIĆ ZA KOGOŚ, ZA COŚ

РОБИ́ТИ (ПРАЦЮВА́ТИ) ЗА КО́ГОСЬ *зі знах. відм.* Діяти замість вказаної особи. *Сьогодні він робить за неї.*

ROBIĆ ZA KOGOŚ, ZA COŚ. 1. *розм., ірон.* Виконувати певні обов'язки, бути кимось; виконувати якесь призначення, бути придатним для чогось; правити. *Robił za szkolnego przygłupa. Chcąc nie chcąc, przez kilka dni byłem zmuszony robić za niańkę. Amplituner robi za przełącznik wejść.* 2. ~ **робити (працювати) за когось.** *Nie wiem, czy scenarzysta sam wymyśla dialogi, czy ktoś to robi za niego.*

РОСТИ́ В ОЧА́Х – див. **ВИРОСТА́ТИ (РОСТИ́) В ОЧА́Х**

(АЖ) РУ́КИ ЗАСВЕРБІ́ЛИ – див. **(АЖ) РУ́КИ СВЕРБЛЯ́ТЬ (ЗАСВЕРБІ́ЛИ)**

(АЖ) РУ́КИ СВЕРБЛЯ́ТЬ (ЗАСВЕРБІ́ЛИ) – RĘKA, DŁOŃ ŚWIERZBI

(АЖ) РУ́КИ СВЕРБЛЯ́ТЬ (ЗАСВЕРБІ́ЛИ). 1. *зі сл.* **вда́рити**. Про когось, кому дуже хочеться вдарити, побити когось. *Руки свербіли вдарити цього нахабу.* 2. *перев. до чого.* Про когось, кому дуже хочеться робити щось. *Так хотів писати, що аж руки свербіли.* 3. *до чого.* Про когось, кому дуже хочеться привласнити, загарбати щось. *У нього аж руки свербіли до сусідської землі.*

RĘKA, DŁOŃ ŚWIERZBI *kogoś.* = **(аж) руки сверблять (засвербіли) 1**. *Ręka mnie świerzbi, żeby ci przylać.*

С

СВІТИ́ТИ / ЗАСВІТИ́ТИ ОЧИ́МА, (О́КОМ) – ŚWIECIĆ OCZAMI

СВІТИ́ТИ / ЗАСВІТИ́ТИ ОЧИ́МА (О́КОМ) *на когось, до кого і без додатка.* 1. Пильно дивитися на когось. *Він світив оком на неї.* 2. Виявляти поглядом якесь почуття (радості, гніву, роздратування і т. ін.). *Вона радісно світила очима.* 3. *тільки* **світи́ти очи́ма**, *без додатка, ірон.* Не мати чим освітлювати приміщення. *Світло погасло, тож будемо світити очима.*

ŚWIECIĆ OCZAMI *za kogoś, za coś.* Витлумачувати, роз'яснювати, виправдовувати чиюсь негідну поведінку, вчинки; соромитися за когось, щось. *Nie mam zamiaru świecić za ciebie oczami. Rzecznik rządu często musi świecić oczami za cudze błędy.*

СОЛÓДКА ВОДÁ – SŁODKA WODA

СОЛÓДКА ВОДÁ, *розм.* Безалкогольний напій; ситро, лимонад. *Діти попросили купити солодкої води.*

SŁODKA WODA. Прісна вода. *Zapasy słodkiej wody na Ziemi się kurczą.*

СУШИ́ТИ / ВИ́СУШИТИ (СОБÍ) ГÓЛОВУ – SUSZYĆ (SOBIE) GŁOWĘ, SUSZYĆ GŁOWĘ

СУШИ́ТИ / ВИ́СУШИТИ (СОБÍ) ГÓЛОВУ. 1. Напружено думати, роздумувати над чимось, шукаючи розв'язання якихось проблем; ламати собі голову. *Студент цілий день сушив голову над розв'язанням задачі.* 2. Невідступно з'являтися у свідомості, турбувати, хвилювати когось (про думки). *Тяжка журба сушить їй голову.* 3. Виснажувати когось, щось, ослаблювати, притуплювати здатність до чіткого мислення, ясного розуміння і т. ін. *Паління сушить йому голову.*

SUSZYĆ (SOBIE) GŁOWĘ. = суши́ти / ви́сушити (собí) гóлову 1. *Cały dzień suszył sobie głowę, jak spłacić kredyt.*

SUSZYĆ GŁOWĘ *komuś.* Настирливо, докучливо просити когось про щось, говорити про щось. *Mąż mi głowę suszył, że latam w krótkiej kurtce i na pewno się rozchoruję. Ojciec przez cały rok suszył mu głowę o oceny. Jak będziesz mi tak na każdym kroku suszyć głowę, to ucieknę od ciebie na Krym.*

У

У ВІДСТÁВЦІ – W ODSTAWCE

У ВІДСТÁВЦІ. Звільнений зі служби. *Полковник у відставці.*

W ODSTAWCE, *розм.* 1. Позбавлений колишньої ролі, можливості розвиватися. *Popularny prezenter w odstawce.* 2. Про щось занехаяне, не вживане, чому перестали приділяти увагу. *Obwodnica w odstawce. Ciągle tylko praca, starzy przyjaciele w odstawce. Rower w odstawce. Rozum w odstawce.*

У МÍРУ – див. **В (У) МÍРУ**

У НАТУ́РІ – див. **В (У) НАТУ́РІ**

У СМЕРТЬ – див. **НА (У) СМЕРТЬ**

Х

ХОДИ́ТИ НА ПÁЛЬЦЯХ – CHODZIĆ NA PALCACH (PALUSZKACH)

ХОДИ́ТИ НА ПÁЛЬЦЯХ. Дуже тихо, обережно, щоб не створювати шуму. *Мати ходила на пальцях, щоб не розбудити дитину.*

CHODZIĆ NA PALCACH (PALUSZKACH) *koło kogoś.* 1. Ставитися до когось делікатно, догоджати комусь. *Gdy szef bywał zły, wszyscy chodzili koło niego na palcach, a co mądrzejsi starali się po prostu zejśc mu z oczu.* 2. **= ходити на пальцях.** *Chodziła koło niego na palcach, starając się robić jak najmniej hałasu.*

Ш

ШКÍРИТИ ЗУ́БИ – див. **ЩИ́РИТИ (ШКÍРИТИ) ЗУ́БИ**

ШУМÍТИ / ЗАШУМÍТИ В ГОЛОВÍ – SZUMI (ZASZUMIAŁO) W GŁOWIE

ШУМÍТИ / ЗАШУМÍТИ В ГОЛОВÍ. Відчувати запаморочення, гул у вухах. *Від утоми та безсоння в нього шуміло в голові. Після першої ж чарки в нього зашуміло в голові.*

SZUMI (ZASZUMIAŁO) W GŁOWIE. Бути напідпитку. *Po drugiej setce zaszumiało mu w głowie.*

Щ

ЩИ́РИТИ (ШКІ́РИТИ) ЗУ́БИ – SZCZERZYĆ ZĘBY

ЩИ́РИТИ (ШКІ́РИТИ) ЗУ́БИ, *зневажл.* 1. *до кого і без додатка.* Сміятися. *Стане вже щирити зуби!* 2. Робити грізний вигляд. *Можеш не щирити зуби, я тебе не боюся.* 3. Злісно накидатися на когось, щось, чинити опір комусь, чомусь; виступати проти когось, чогось. *Ворог вже почав щирити зуби.*

SZCZERZYĆ ZĘBY *do kogoś, ірон.* Усміхатися грайливо, кокетливо. *Podstarzały lowelas szczerzył zęby w głupawym uśmiechu.*

ЩО ЛА́СКА – CO ŁASKA

ЩО ЛА́СКА *чия.* 1. *перев. зі сл.* **пода́ти, подава́ти**. Те, що можна; щось. *Жебрак попросив перехожого дати, що його ласка.* 2. Все, що завгодно, що хочеться. *Вибирайте, що ваша ласка, – ввічливо сказала продавець.*

CO ŁASKA. ~ **що ласка 1**. *Ile się należy za naprawę lodówki? – Co łaska.*

Я

ЯК НІЧ – JAK NOC

ЯК НІЧ. 1. Смутний, насуплений, похмурий. *Сидить як ніч, мовчить.* 2. *зі сл.* **п'яний**. Дуже, надзвичайно. *Ішов селом п'яний як ніч.*

JAK NOC. 1. ~ **як ніч 1**. *Ponury jak noc.* 2. Дуже бридкий. *Dziewczyna była brzydka jak noc.*

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ РЕЄСТР МІЖМОВНИХ ОМОНІМІВ І ПАРОНІМІВ (ЛЕКСИКА)

A

A – **А**
ABY – **АБЙ**
ACZ – **АЧ**
ADAPTACJA – **АДАПТÁЦІЯ**
ADEPT – **АДÉПТ**
ADRES – **АДРÉСА**
AFERA – **АФÉРА**
AKADEMIK – **АКАДÉМІК**
AKCJA – **ÁКЦІЯ**
AKORD – **АКÓРД**
AKTUALNY – **АКТУÁЛЬНИЙ**
ALEJA – **АЛÉЯ**
AMARANT – **АМАРÁНТ**
AMATOR – **АМÁТОР**
AMERYKANKA – **АМЕРИКÁНКА**
AMUNICJA – **АМУНÍЦІЯ**
ANGIELSKI – **ÁНГЕЛЬСЬКИЙ**
ANTYKWARIAT – **АНТИКВАРІÁТ**
APENDYKS – **АПÉНДИКС**
APLIKACJA – **АПЛІКÁЦІЯ**
ARANŻOWAĆ – **АРАНЖУВÁТИ**
ARBUZ – **ГАРБЎЗ**
ARESZT – **АРÉШТ**
ARKA – **ÁРКА**
ARKADA – **АРКÁДА**
AROMAT – **АРОМÁТ**
ARTYKUŁ – **АРТЙКУЛ**
ARTYSTA – **АРТЙСТ**
AS – **АС**
ASPEKT – **АСПÉКТ**
ASPIRANT – **АСПІРÁНТ**
ASYSTOWAĆ – **АСИСТУВÁТИ**
AURA – **ÁУРА**
AUTOKAR – **АВТОКÁР**
AWANS – **АВÁНС**
AWANTURA – **АВАНТЮ́РА**
AWARIA – **АВÁРІЯ**

B

BABINIEC – **БАБИНÉЦЬ**
BABKA – **БÁБКА**
BACZYĆ – **БÁЧИТИ**
BAJKA – **БÁЙКА**
BAKALIE – **БАКАЛÍЯ**
BAL – **БАЛ**
BALANS – **БАЛÁНС**
BALON – **БАЛÓН**
BAŁAGAN – **БАЛАГÁН**
BAŁAMUCIĆ – **БАЛАМЎТИТИ**
BANDA – **БÁНДА**
BANDEROLA – **БАНДЕРÓЛЬ**
BANIA – **БÁНЯ**
BAŃKA – **БÁНКА**
BAR – **БАР**
BARCHAN – **БАРХÁН**
BARWA – **БÁРВА**
BASEN – **БАСÉЙН**
BATON – **БАТÓН**
BAWARKA – **БАВÁРКА**
BAWIĆ – **БÁВИТИ**
BAWIĆ SIĘ – **БÁВИТИСЯ**
BIAŁOZÓR – **БІЛОЗÍР**
BIEDA – **БІДÁ**
BIEG – **БІГ**
BIEGUN – **БІГЎН**
BIELAK – **БІЛЯ́К**
BIELIZNA – **БІЛЙЗНА**
BIESIADA – **БÉСІДА**
BILET – **БІЛÉТ**
BINOKLE – **БІНÓКЛЬ**
BIULETYN – **БЮЛЕТÉНЬ**
BIURO – **БЮРÓ**
BIŻUTERIA – **БІЖУТÉРІЯ**
BLACHA – **БЛЯ́ХА**
BLOK – **БЛОК**
BŁAHY – **БЛАГЙЙ**

BŁOGI – БЛАГИ́Й
BO – БО
BOGATO – БАГА́ТО
BOHATER – БОГАТИ́Р
BOHOMAZ – БОГОМА́З
BOLĄCZKA – БОЛЯ́ЧКА
BOROWIK – БОРОВИ́К
BRAĆ – БРА́ТИ
BRĄZOWY – БРО́НЗОВИЙ
BRODAWKA – БОРО́ДАВКА
BRZYDKI – БРИДКИ́Й
BUCHAĆ – БУ́ХАТИ
BUCHNĄĆ – БУ́ХАТИ
BUDOWA – БУДО́ВА
BUFET – БУФЕ́Т
BUHAJ – БУГА́Й
BUJAĆ – БУЯ́ТИ
BUNTOWAĆ – БУНТУВА́ТИ
BUŃCZUCZNY – БУНЧУ́ЖНИЙ
BURA – БУРА́
BURDA – БУРДА́
BURKA – БУ́РКА
BURSA – БУ́РСА
BURZYĆ – БУРИ́ТИ
BUSZOWAĆ – БУШУВА́ТИ
BY – БИ
BYK – БИК

C

CELNY – ЦІ́ЛЬНИЙ
CEP – ЦЕП
CHARCZEĆ – ХАРЧА́ТИ
CHCIWY – ХТИ́ВИЙ
CHLAPAĆ – ХЛЯ́ПАТИ
CHLAPNĄĆ – ХЛЯ́ПАТИ
CHŁOP – ХЛОП
CHMARA – ХМА́РА
CHMYZ – ХМИЗ
CHOLERNY – ХОЛЕ́РНИЙ
CHOWAĆ – ХОВА́ТИ
CHRUMKAĆ – ХРУ́МКАТИ
CHRUMKNĄĆ – ХРУ́МАТИ
CHRUST – ХРУСТ
CHRZĄSZCZ – ХРУЩ
CHRZEST – ХРЕСТ
CHUDY – ХУДИ́Й
CHWALEBNY – ХВАЛЕ́БНИЙ
CHWILA – ХВИ́ЛЯ
CHYBA – ХИ́БА
CHYŻY – ХИ́ЖИЙ
CIASTO – ТІ́СТО
CIERPIEĆ – ТЕРПІ́ТИ
CISKAĆ – ТИ́СКАТИ
CISNĄĆ – ТИ́СКАТИ
CÓRKA – ЦУ́РКА
CYKAĆ – ЦИ́КАТИ
CYKNĄĆ – ЦИ́КАТИ
CYRKON – ЦИРКО́Н
CZARKA – ЧА́РКА
CZAROWNICA – ЧАРІВНИ́ЦЯ
CZASZKA – ЧА́ШКА
CZECZOTKA – ЧЕЧІ́ТКА
CZEREDA – ЧЕРЕДА́
CZEREP – ЧЕ́РЕП
CZERNIEC – ЧЕРНЕ́ЦЬ
CZERŃ – ЧЕРНЬ
CZERSTWY – ЧЕРСТВИ́Й
CZERWIEŃ – ЧЕ́РВІНЬ
CZŁOWIEK – ЧОЛОВІ́К
CZMYCHAĆ – ЧМИ́ХАТИ
CZMYCHNĄĆ – ЧМИ́ХАТИ
CZOŁGAĆ SIĘ – ЧО́ВГАТИСЯ
CZOŁOWY – ЧОЛОВИ́Й
CZUB – ЧУБ
CZUBATY – ЧУБА́ТИЙ
CZUĆ – ЧУ́ТИ
CZUĆ SIĘ – ЧУ́ТИСЯ
CZUJNY – ЧУ́ЙНИЙ
CZUPURNY – ЧЕПУРНИ́Й
CZUWAĆ – ЧУВА́ТИ
CZYN – ЧИН
CZYNNY – ЧИ́ННИЙ

D

DAKTYL – ДА́КТИЛЬ
DAROWAĆ – ДАРУВА́ТИ
DAWNOŚĆ – ДА́ВНІСТЬ
DAWNY – ДА́ВНІЙ
DEGRADACJA – ДЕГРАДА́ЦІЯ
DEKA – ДЕ́КА
DEKADA – ДЕКА́ДА
DEKLARACJA – ДЕКЛАРА́ЦІЯ
DEKLAROWAĆ – ДЕКЛАРУВА́ТИ
DEKORACJA – ДЕКОРА́ЦІЯ
DELEGACJA – ДЕЛЕГА́ЦІЯ
DELIKATNY – ДЕЛІКА́ТНИЙ
DEMASKOWAĆ – ДЕМАСКУВА́ТИ
DENNY – ДЕ́ННИЙ

DEPUTAT – ДЕПУТА́Т
DETAL – ДЕТА́ЛЬ
DĘBINA – ДУБИ́НА
DĘTY – ДУ́ТИЙ
DIAGONAL – ДІАГОНА́ЛЬ
DIAMENT – ДІАМА́НТ
DIETA – ДІЄ́ТА
DLA – ДЛЯ
DOBRO – ДОБРО́
DOBYĆ – ДОБУВА́ТИ
DOBYWAĆ – ДОБУВА́ТИ
DOKŁADNY – ДОКЛА́ДНИЙ
DOKONAĆ – ДОКОНА́ТИ
DOKONYWAĆ – ДОКОНА́ТИ
DOKTOR – ДО́КТОР
DOKTORANT – ДОКТОРА́НТ
DOPING – ДО́ПІНГ
DOPISAĆ – ДОПИ́СУВАТИ
DOPISYWAĆ – ДОПИ́СУВАТИ
DOPYTAĆ – ДОПИ́ТУВАТИ
DORABIAĆ – ДОРОБЛЯ́ТИ
DORĘCZAĆ – ДОРУЧА́ТИ
DOROBEK – ДОРО́БОК
DOROBIĆ – ДОРОБЛЯ́ТИ
DOROŻKA – ДОРІ́ЖКА
DOSADNY – ДОСА́ДНИЙ
DOSTAĆ – ДІСТАВА́ТИ
DOSTATNI – ДОСТА́ТНІЙ
DOSTATNIO – ДОСТА́ТНЬО
DOSTAWAĆ – ДІСТАВА́ТИ
DOWIEŚĆ – ДОВО́ДИТИ
DOWODZIĆ – ДОВО́ДИТИ
DOWÓD – ДО́ВІД
DOZNANIE – ДІЗНА́ННЯ
DOZÓR – ДОЗО́Р
DRAPAĆ – ДРА́ПАТИ
DRAPNĄĆ – ДРА́ПАТИ
DRAŻNIĆ – ДРАЖНИ́ТИ
DREWKO – ДРЕ́ВКО
DROBINA – ДРОБИ́НА
DROBNICA – ДРІБНИ́ЦЯ
DRÓB – ДРІБ
DRÓŻKA – ДОРІ́ЖКА
DRUK – ДРУК
DRUKARKA – ДРУКА́РКА
DRUŻBA – ДРУ́ЖБА
DRUŻYNA – ДРУЖИ́НА
DRZEWKO – ДРЕ́ВКО
DRZEWNY – ДРЕ́ВНІЙ
DUCHOWNY – ДУХО́ВНИЙ
DUCHOWY – ДУХОВИ́Й
DUMA – ДУ́МА
DUMAĆ – ДУ́МАТИ
DUMKA – ДУ́МКА
DUSIĆ – ДУШИ́ТИ
DUŻY – ДУ́ЖИЙ
DWÓR – ДВІР
DYBAĆ – ДИ́БАТИ
DYNIA – ДИ́НЯ
DYSKRETNY – ДИСКРЕ́ТНИЙ
DYSPOZYCJA – ДИСПОЗИ́ЦІЯ
DYSTRYBUTOR – ДИСТРИБ'Ю́ТОР
DYWAN – ДИВА́Н
DZIEKANKA – ДЕКА́НКА
DZIELNICA – ДІЛЬНИ́ЦЯ
DZIEŁO – ДІ́ЛО
DZIERŻAWA – ДЕРЖА́ВА
DZIÓB – ДЗЬОБ
DZIWKA – ДІ́ВКА
DZIWNY – ДИ́ВНИЙ

E

EKONOMIA – ЕКОНО́МІЯ
EKSPONOWAĆ – ЕКСПОНУВА́ТИ
EKSPRES – ЕКСПРЕ́С
EMISJA – ЕМІ́СІЯ
ESENCJA – ЕСЕ́НЦІЯ
ESKAPADA – ЕСКАПА́ДА

F

FABRYKACJA – ФАБРИКА́ЦІЯ
FAŁDA – ФА́ЛДА
FANABERIA – ФАНАБЕ́РІЯ
FANTAZYJNY – ФАНТАЗІ́ЙНИЙ
FEN – ФЕН
FIGLARZ – ФІГЛЯ́Р
FIGURALNY – ФІГУРА́ЛЬНИЙ
FIKSACJA – ФІКСА́ЦІЯ
FIKSOWAĆ – ФІКСУВА́ТИ
FISZKA – ФІ́ШКА
FLACHA – ФЛЯ́ГА
FLAGA – ФЛЯ́ГА
FLAKON – ФЛАКО́Н
FON – ФОН
FORSOWAĆ – ФОРСУВА́ТИ
FORTEL – ФО́РТЕЛЬ
FORTEPIAN – ФОРТЕПІА́НО
FORTUNA – ФОРТУ́НА

FRAMUGA – ФРАМУ́ГА
FRAZA – ФРА́ЗА
FREZ – ФРЕЗ
FRONT – ФРОНТ
FRONTALNY – ФРОНТА́ЛЬНИЙ
FRONTOWY – ФРОНТОВИ́Й
FRYKASY – ФРИКАСЕ́
FURIA – ФУ́РІЯ
FUTRO – ХУ́ТРО

G

GADAĆ – ГАДА́ТИ
GADKA – ГА́ДКА
GAJÓWKA – ГАЇ́ВКА
GALANTERIA – ГАЛАНТЕРЕ́Я
GALICYZM – ГАЛИЦИ́ЗМ
GAŁKA – ГА́ЛКА
GARNITUR – ГАРНІТУ́Р
GASTRONOM – ГАСТРОНО́М
GASTRONOMIA – ГАСТРОНО́МІЯ
GAŚNICA – ГАСНИ́ЦЯ
GĘBA – ГУБА́
GLAZURA – ГЛАЗУ́Р
GLOBALNY – ГЛОБА́ЛЬНИЙ
GŁADKI – ГЛАДКИ́Й
GŁADZIĆ – ГЛА́ДИТИ
GŁODOMÓR – ГОЛОДОМО́Р
GŁOSIĆ – ГОЛОСИ́ТИ
GŁOŚNY – ГОЛОСНИ́Й
GŁOWACZ – ГОЛОВА́Ч
GŁOWNIA – ГОЛОВНЯ́
GNAĆ – ГНА́ТИ
GNIEWAĆ SIĘ – ГНІ́ВАТИСЯ
GNIOT – ҐНІТ
GNOJNIK – ГНІЙНИ́К
GNÓJ – ГНІЙ
GODNOŚĆ – ГІ́ДНІСТЬ
GODNY – ГІ́ДНИЙ
GODZIĆ – ГОДИ́ТИ
GOLF – ГОЛЬФ
GOŁĄBEK – ГОЛУБО́К
GOMÓŁKA – ГОМІ́ЛКА
GONIĆ – ГНА́ТИ
GONIEC – ГІНЕ́ЦЬ
GORĄCZKA – ГАРЯ́ЧКА
GORCZYCA – ГІРЧИ́ЦЯ
GOSPODA – ГОСПО́ДА
GOSPODARKA – ГОСПОДА́РКА
GOŚCINIEC – ГОСТИ́НЕЦЬ
GOŚCINNY – ГОСТИ́ННИЙ
GOŚĆ – ГІСТЬ
GOTOWAĆ – ГОТУВА́ТИ
GOTOWAĆ SIĘ – ГОТУВА́ТИСЯ
GÓRA – ГОРА́
GRAMOFON – ГРАМОФО́Н
GRANAT – ГРАНА́Т
GRANICZNY – ГРАНИ́ЧНИЙ
GRAT – ҐРА́ТИ
GROMADA – ГРОМА́ДА
GROMADZIĆ – ГРОМА́ДИТИ
GROSZ – ГРІШ
GROT – ГРОТ
GROZA – ГРОЗА́
GRUBY – ГРУ́БИЙ
GRUNT – ҐРУНТ
GRUSZA – ГРУ́ША
GRYF – ГРИФ
GRYŹĆ – ГРИ́ЗТИ
GRYŹĆ SIĘ – ГРИ́ЗТИСЯ
GRZYWNA – ГРИ́ВНЯ
GWAŁT – ҐВАЛТ

H

HALKA – ГА́ЛКА
HAMOWAĆ – ГАМУВА́ТИ
HARDY – ГО́РДИЙ
HASŁO – ГА́СЛО
HEL – ГЕЛЬ
HETMAN – ГЕ́ТЬМАН
HODOWAĆ – ГОДУВА́ТИ
HOŁUBIEC – ГОЛУБЕ́ЦЬ
HONOR – ГО́НОР
HRYWNA – ГРИ́ВНЯ
HUBA – ГУБА́
HUKAĆ – ГУКА́ТИ
HULAĆ – ГУЛЯ́ТИ
HUMANISTYCZNY – ГУМАНІСТИ́ЧНИЙ
HUMANITARNY – ГУМАНІТА́РНИЙ
HURMA – ХУРМА́
HURT – ГУРТ

I

IGRASZKA – І́ГРАШКА
IMIENNIK – ІМЕ́ННИК
IMPONOWAĆ – ІМПОНУВА́ТИ
INAUGURACJA – ІНАВГУРА́ЦІЯ

J

K

KORDON – КОРДÓН
KOREK – КÓРОК
KORNET – КОРНÉТ
KORONA – КОРÓНА
KORONKA – КОРÓНКА
KORONNY – КОРÓННИЙ
KOROWÓD – ХОРОВÓД
KORZYSTNY – КОРИ́СНИЙ
KOSTKA – КІ́СТКА
KOSZARY – КОШÁРА
KOSZT – КОШТ
KOSZTOWAĆ – КÓШТУВАТИ
KOŚCIÓŁ – КОСТЬÓЛ
KOT – КІТ
KOTURN – КОТУ́РН
KOZAK – КОЗÁК
KOŻUCH – КОЖУ́Х
KRAINA – КРАЇ́НА
KRAJ – КРАЙ
KRAN – КРАН
KRĘCIĆ – КРУТИ́ТИ
KRĘTY – КРУТИ́Й
KROIĆ – КРÓЇТИ
KROWIAK – КОРОВ'Я́К
KROWIANKA – КРОВ'Я́НКА
KRUSZYNA – КРУШИ́НА
KRYĆ – КРИ́ТИ
KRYMINALISTA – КРИМІНАЛІ́СТ
KRYMINAŁ – КРИМІНÁЛ
KRYSZTAŁ – КРИСТÁЛ
KRZESŁO – КРІ́СЛО
KRZYWY – КРИВИ́Й
KUBANKA – КУБÁНКА
KUBEK – КУ́БОК
KUBIK – КУ́БИК
KUCHNIA – КУ́ХНЯ
KULA – КУ́ЛЯ
KULIK – КУЛИ́К
KULKA – КУ́ЛЬКА
KUPIEC – КУПÉЦЬ
KURATOR – КУРÁТОР
KUREK – КУРÓК
KURKA – КУ́РКА
KURSOWAĆ – КУРСУВÁТИ
KURTYNA – КУРТИ́НА
KUSZETKA – КУШÉТКА
KWAKAĆ – КВÁКАТИ
KWALIFIKOWANY – КВАЛІФІКÓВАНИЙ
KWAS – КВАС
KWIT – КВІТ
KWITEK – КВИТÓК
KWOTA – КВÓТА

L

LAK – ЛАК
LAKOWAĆ – ЛАКУВÁТИ
LASKA – ЛÁСКА
LATAĆ – ЛІТÁТИ
LEBIODKA – ЛЕБІ́ДКА
LECIEĆ – ЛЕТІ́ТИ
LEDWIE – ЛÉДВЕ
LEKCJA – ЛÉКЦІЯ
LEKSYKON – ЛЕКСИКÓН
LEKTOR – ЛÉКТОР
LEŃ – ЛІНЬ
LEŚNIK – ЛІСНИ́К
LETNI – ЛІ́ТНІЙ
LEWICA – ЛЕВИ́ЦЯ
LEWY – ЛІ́ВИЙ
LEŻAK – ЛЕЖÁК
LICHO – ЛИ́ХО
LICHTARZ – ЛІХТÁР
LICHY – ЛИХИ́Й
LILIOWY – ЛІЛÓВИЙ
LIMONKA – ЛИМÓНКА
LIPIEŃ – ЛИ́ПЕНЬ
LIST – ЛИСТ
LITOWIEC – ЛИТÓВЕЦЬ
LITURGIA – ЛІТУРГІ́Я
LITY – ЛИ́ТИЙ
LOKALIZOWAĆ – ЛОКАЛІЗУВÁТИ
LOKATOR – ЛОКÁТОР
LORNETA – ЛОРНÉТ
LOTNY – ЛЬÓТНИЙ
LUBIĆ – ЛЮБИ́ТИ
LUBIEŻNY – ЛЮБ'Я́ЗНИЙ
LUBOWAĆ SIĘ – ЛЮБУВÁТИСЯ
LUPA – ЛУ́ПА
LUSTRO – ЛЮ́СТРА
LUTOWAĆ – ЛЮТУВÁТИ
LUTY – ЛЮ́ТИЙ
LUŹNY – ЛУ́ЖНИЙ

Ł

ŁAGODNY – ЛÁГІДНИЙ
ŁAGODZIĆ – ЛÁГОДИТИ
ŁAKOMY – ЛÁКОМИЙ
ŁAMAĆ – ЛАМÁТИ
ŁAPAĆ – ЛÁПАТИ
ŁAPSERDAK – ЛАПСЕРДÁК
ŁAZIĆ – ЛÁЗИТИ

ŁOSZA – ЛОША́
ŁOSZAK – ЛОША́К
ŁUDZIĆ – ЛУДИ́ТИ
ŁUG – ЛУГ
ŁUK – ЛУК
ŁUNA – ЛУНА́
ŁUPAĆ – ЛУ́ПАТИ
ŁUPIĆ – ЛУПИ́ТИ
ŁUSKAĆ – ЛУ́СКАТИ
ŁYŻNIK – ЛИ́ЖНИК
ŁYŻWY – ЛИ́ЖІ

M

MACHINA – МАХИ́НА
MAGAZYN – МАГАЗИ́Н
MAGISTER – МАГІ́СТР
MAGISTRANT – МАГІСТРА́НТ
MAJAK – МАЯ́К
MAJĄTEK – МАЄ́ТОК
MAJDAN – МАЙДА́Н
MALUNEK – МАЛЮ́НОК
MANDAT – МАНДА́Т
MANEŻ – МАНЕ́Ж
MARKA – МА́РКА
MARKER – МА́РКЕР
MARKOWAĆ – МАРКУВА́ТИ
MARZYĆ – МА́РИТИ
MASYW – МАСИ́В
MASZKARA – МАШКАРА́
MASZYNERIA – МАШИНЕ́РІЯ
MAŚĆ – МАСТЬ
MAŚLANKA – МАСЛЯ́НКА
MATKA – МА́ТКА
MAZAĆ – МА́ЗАТИ
MAŹ – МАЗЬ
MĄDRY – МУ́ДРИЙ
MECENAT – МЕЦЕНА́Т
MECZ – МЕЧ
MELANŻ – МЕЛА́НЖ
MEMORIAŁ – МЕМОРІА́Л
MESA – МЕ́СА
META – МЕТА́
METKA – МЕ́ТКА
MIENIĆ SIĘ – МІНИ́ТИСЯ
MIERNY – МІ́РНИЙ
MIESIĄC – МІ́СЯЦЬ
MIESIĘCZNIK – МІ́СЯЧНИК
MIESZAĆ – МІША́ТИ
MIGAĆ – МИГА́ТИ
MIGNĄĆ – МИГНУ́ТИ
MIKSER – МІ́КСЕР
MIŁOŚĆ – МИ́ЛІСТЬ
MIMO – МИ́МО
MIZERIA – МІЗЕ́РІЯ
MIZERNY – МІЗЕ́РНИЙ
MLEĆ – МЛІ́ТИ
MŁYNIEC – МЛИНЕ́ЦЬ
MOKRZYCA – МОКРИ́ЦЯ
MONITOR – МОНІТО́Р
MONTER – МОНТЕ́Р
MORAŁ – МОРА́ЛЬ
MORDOWAĆ – МОРДУВА́ТИ
MORELA – МОРЕ́ЛЯ
MORS – МОРЖ
MOTAĆ – МОТА́ТИ
MOTEK – МОТО́К
MOTŁOCH – МО́ТЛОХ
MOTYL – МОТИ́ЛЬ
MOWA – МО́ВА
MOZÓŁ – МОЗО́ЛЬ
MULTIPLIKATOR – МУЛЬТИПЛІКА́ТОР
MUR – МУР
MUSZLA – МУ́ШЛЯ
MYJKA – МИ́ЙКА
MYLIĆ – МИ́ЛИТИ
MYLNY – МИ́ЛЬНИЙ
MYŚLIWIEC – МИСЛИ́ВЕЦЬ
MYTO – МИ́ТО

N

NABAWIAĆ SIĘ – НАБА́ВИТИСЯ
NABAWIĆ SIĘ – НАБА́ВИТИСЯ
NACZYNIE – НАЧИ́ННЯ
NADAĆ – НАДАВА́ТИ
NADAWAĆ – НАДАВА́ТИ
NADAWAĆ SIĘ – НАДАВА́ТИСЯ
NADTO – НА́ДТО
NAFTA – НА́ФТА
NAGADAĆ – НАГА́ДУВАТИ
NAGNIATAĆ – НАГНІТА́ТИ
NAGNIEŚĆ – НАГНІТА́ТИ
NAGRAĆ – НАГРАВА́ТИ
NAGRYWAĆ – НАГРІВА́ТИ
NAJAZD – НАЇ́ЗД
NAJECHAĆ – НАЇЖДЖА́ТИ
NAJEŻDŻAĆ – НАЇЖДЖА́ТИ

NAKAZ – НАКА́З
NAKŁAD – НА́КЛАД
NALEGAĆ – НАЛЯГА́ТИ
NALEWKA – НАЛИ́ВКА
NALEŻNOŚĆ – НАЛЕ́ЖНІСТЬ
NAMAWIAĆ – НАМОВЛЯ́ТИ
NAMIAR – НА́МІР
NAMÓWIĆ – НАМОВЛЯ́ТИ
NAPAŚĆ – НАПА́СТЬ
NAPRAWIAĆ – НАПРАВЛЯ́ТИ
NAPRAWIĆ – НАПРАВЛЯ́ТИ
NARTY – НА́РТИ
NASTAĆ – НАСТАВА́ТИ
NASTAWAĆ – НАСТАВЛЯ́ТИ
NASTAWIAĆ – НАСТА́ВИТИ
NASTAWIĆ – НАСТАВЛЯ́ТИ
NASUNĄĆ – НАСУВА́ТИ
NASUWAĆ – НАСУВА́ТИ
NASZYJNIK – НАШИ́ЙНИК
NATOMIAST – НАТО́МІСТЬ
NATURA – НАТУ́РА
NAUKA – НАУ́КА
NAUSZNIK – НАВУ́ШНИК
NAWIĄZAĆ – НАВ'ЯЗУВАТИ
NAWIĄZYWAĆ – НАВ'ЯЗУВАТИ
NAWIJAĆ – НАВИВА́ТИ
NAWINĄĆ – НАВИВА́ТИ
NAWIS – НАВІ́С
NAŻYĆ SIĘ – НАЖИВА́ТИСЯ
NEKTARNIK – НЕКТА́РНИК
NIEBOGA – НЕБО́ГА
NIEDORZECZNY – НЕДОРЕ́ЧНИЙ
NIEPOPRAWNY – НЕПОПРА́ВНИЙ
NIESAMOWITY – НЕСАМОВИ́ТИЙ
NIESMACZNY – НЕСМАЧНИ́Й
NIEŚĆ SIĘ – НЕСТИ́СЯ
NIETOPERZ – НЕТОПИ́Р
NIEWIDOMY – НЕВІДО́МИЙ
NIEŻYT – НЕ́ЖИТЬ
NIJAKI – НІЯ́КИЙ
NIKCZEMNY – НІКЧЕ́МНИЙ
NIKNĄĆ – НИ́КНУТИ
NIUNIA – НЮ́НЯ
NIŻ – НІЖ
NOMINACJA – НОМІНА́ЦІЯ
NOSIĆ SIĘ – НОСИ́ТИСЯ
NOTA – НО́ТА
NUDZIĆ – НУ́ДИТИ
NUMIZMAT – НУМІЗМА́Т
NURT – НУРТ

O

O – O
OBDZIELIĆ – ОБДІЛЯ́ТИ
OBDZIELAĆ – ОБДІЛЯ́ТИ
OBERWAĆ – ОБРИВА́ТИ
OBIEG – О́БІГ
OBIERAĆ – ОББИРА́ТИ
OBÓRKA – ОБО́РКА
OBÓZ – ОБО́З
OBRACHOWAĆ – ОБРАХО́ВУВАТИ
OBRACHOWYWAĆ – ОБРАХО́ВУВАТИ
OBRAĆ – ОБИРА́ТИ
OBRADOWAĆ – ОБРА́ДУВАТИ
OBRAZ – О́БРАЗ
OBRAZKI – ОБРАЗКИ́
OBRYĆ – ОБРИВА́ТИ
OBRYWAĆ – ОБРИВА́ТИ
OBSADZAĆ – ОБСА́ДЖУВАТИ
OBSADZIĆ – ОБСА́ДЖУВАТИ
OBSKAKIWAĆ – ОБСКА́КУВАТИ
OBSKOCZYĆ – ОБСКА́КУВАТИ
OBSTAWIAĆ – ОБСТАВЛЯ́ТИ
OBSTAWIĆ – ОБСТАВЛЯ́ТИ
OBYWATEL – ОБИВА́ТЕЛЬ
OCZKO – О́ЧКО
ODBIEC – ВІДБІ́ГАТИ
ODBIEGAĆ – ВІДБІ́ГАТИ
ODBIEGNĄĆ – ВІДБІ́ГАТИ
ODBIERAĆ – ВІДБИРА́ТИ
ODCZYNIAĆ – ВІДЧИНЯ́ТИ
ODCZYNIĆ – ВІДЧИНЯ́ТИ
ODCZYTAĆ – ВІДЧИ́ТУВАТИ
ODCZYTYWAĆ – ВІДЧИ́ТУВАТИ
ODEBRAĆ – ВІДБИРА́ТИ
ODREAGOWAĆ – ВІДРЕАГУВА́ТИ
ODREAGOWYWAĆ – ВІДРЕАГУВА́ТИ
ODSIECZ – ВІ́ДСІЧ
ODSTAWIAĆ – ВІДСТАВЛЯ́ТИ
ODSTAWIĆ – ВІДСТАВЛЯ́ТИ
ODSTĘP – ВІ́ДСТУП
ODURZAĆ – ОДУ́РЮВАТИ
ODURZYĆ – ОДУ́РЮВАТИ
ODŻYĆ – ВІДЖИВА́ТИ
ODŻYWAĆ – ВІДЖИВА́ТИ
OGOLIĆ – ОГОЛИ́ТИ
OKANTOWAĆ – ОКАНТО́ВУВАТИ
OKAZJA – ОКА́ЗІЯ
OKLEPAĆ – ОКЛЕ́ПУВАТИ

OKLEPYWAĆ – ОКЛЕ́ПУВАТИ
OKŁAD – ОКЛА́Д
OKO – О́КО
OKREŚLENIE – ОКРЕ́СЛЕННЯ
OKUPIĆ – ОКУПА́ТИ
OKUPYWAĆ – ОКУПА́ТИ
OLIWA – ОЛИ́ВА
OŁOWIANY – ОЛОВ'Я́НИЙ
OPADAĆ – ОПАДА́ТИ
OPALAĆ – ОПА́ЛЮВАТИ
OPALIĆ – ОПА́ЛЮВАТИ
OPIERAĆ – ОПИРА́ТИ
OPORNY – ОПО́РНИЙ
OPRAĆ – ОПИРА́ТИ
OPRZEĆ – ОПИРА́ТИ
OPUSZCZAĆ – ОПУСКА́ТИ
OPUŚCIĆ – ОПУСКА́ТИ
ORDER – О́РДЕР
ORDYNARNY – ОРДИНА́РНИЙ
ORDYNATOR – ОРДИНА́ТОР
OSKARŻAĆ – ОСКА́РЖУВАТИ
OSKARŻYĆ – ОСКА́РЖУВАТИ
OSKOMA – ОСКО́МА
OSŁUCHAĆ SIĘ – ОСЛУ́ХУВАТИСЯ
OSŁUCHIWAĆ SIĘ – ОСЛУ́ХУВАТИСЯ
OSMOLIĆ – ОСМО́ЛЮВАТИ
OSNOWA – ОСНО́ВА
OSOBISTOŚĆ – ОСОБИ́СТІСТЬ
OSOBLIWOŚĆ – ОСОБЛИ́ВІСТЬ
OSOWIAŁY – ОСОВІ́ЛИЙ
OSTRY – ГО́СТРИЙ
OSWAJAĆ – ОСВО́ЮВАТИ
OSWOIĆ – ОСВО́ЮВАТИ
OŚWIADCZENIE – ОСВІ́ДЧЕННЯ
OWAD – О́ВІД
OWOC – О́ВОЧ
OZNACZAĆ – ОЗНАЧА́ТИ
OZNACZYĆ – ОЗНАЧА́ТИ

P

PAKOWAĆ – ПАКУВА́ТИ
PAMIĄTKA – ПА́М'ЯТКА
PAMIĘTLIWY – ПАМ'ЯТЛИ́ВИЙ
PAMIĘTNIK – ПА́М'ЯТНИК
PAN – ПАН
PANEL – ПАНЕ́ЛЬ
PANI – ПА́НІ
PANTOFLE – ПАНТО́ФЛІ
PAŃSTWO – ПА́НСТВО
PAPA – ПА́ПА
PAPKA – ПА́ПКА
PARAPET – ПАРАПЕ́Т
PARLAMENTARNY – ПАРЛАМЕНТА́РНИЙ
PARNY – ПА́РНИЙ
PAROWAĆ – ПАРУВА́ТИ
PARTER – ПАРТЕ́Р
PARTYZANTKA – ПАРТИЗА́НКА
PARZYĆ – ПА́РИТИ
PASJA – ПА́СІЯ
PASOWAĆ – ПАСУВА́ТИ
PASTERZ – ПА́СТИР
PASTORAŁ – ПАСТОРА́ЛЬ
PASYNEK – ПА́СИНОК
PAUZA – ПА́УЗА
PENSJA – ПЕ́НСІЯ
PERFEKT – ПЕРФЕ́КТ
PERLISTY – ПЕРЛИ́СТИЙ
PERUKARZ – ПЕРУКА́Р
PEWIEN – ПЕ́ВЕН
PEWNY – ПЕ́ВНИЙ
PIANKA – ПІ́НКА
PIECZYWO – ПЕ́ЧИВО
PIEDESTAŁ – П'ЄДЕСТА́Л
PIEŃ – ПЕНЬ
PIERÓG – ПИРІ́Г
PIERŚCIEŃ – ПЕ́РСТЕНЬ
PIERWIASTEK – ПЕ́РВІСТОК
PIEŚMIENNY – ПИСЬМЕ́ННИЙ
PIK – ПІК
PILOT – ПІЛО́Т
PILOTKA – ПІЛО́ТКА
PIŁKA – ПИ́ЛКА
PIORUN – ПЕРУ́Н
PIOSENKA – ПІ́СЕНЬКА
PISARSKI – ПИ́САРСЬКИЙ
PISARZ – ПИ́САР
PISMO – ПИСЬМО́
PIWNICA – ПИВНИ́ЦЯ
PIWNICZNY – ПІВНІ́ЧНИЙ
PLAC – ПЛАЦ
PLASTER – ПЛА́СТИР
PLASTYK – ПЛА́СТИК
PLASTYKA – ПЛА́СТИКА
PLUGAWY – ПЛЮГА́ВИЙ
PLUSZCZ – ПЛЮЩ
PLOTKARKA – ПЛІТКА́РКА
PŁACHTA – ПЛА́ХТА
PŁASZCZ – ПЛАЩ
PŁATNY – ПЛА́ТНИЙ
PŁAWIĆ SIĘ – ПЛА́ВИТИСЯ

PŁAWNY – ПЛА́ВНИЙ
PŁOT – ПЛІТ
PŁOTKARKA – ПЛІТКА́РКА
PŁYTKA – ПЛИ́ТКА
POBIEŻNY – ПОБІ́ЖНИЙ
POCHODNY – ПОХІ́ДНИЙ
POCISK – ПО́ТИСК
POCZCIWY – ПОШТИ́ВИЙ
PODCHODZIĆ – ПІДХО́ДИТИ
PODDAĆ – ПІДДАВА́ТИ
PODDASZE – ПІДДА́ШШЯ
PODDAWAĆ – ПІДДАВА́ТИ
PODEJŚĆ – ПІДХО́ДИТИ
PODERWAĆ – ПІДРИВА́ТИ
PODJAZD – ПІД'Ї́ЗД
PODKŁADKA – ПІДКЛА́ДКА
PODNIEŚĆ – ПІДНО́СИТИ
PODNOSIĆ – ПІДНО́СИТИ
PODOBNO – ПОДІ́БНО
PODRÓBKA – ПІДРО́БКА
PODRÓŻNIK – ПОДОРО́ЖНИК
PODRYWAĆ – ПІДРИВА́ТИ
PODSTĘP – ПІ́ДСТУП
PODZIW – ПО́ДИВ
POGANKA – ПОГА́НКА
POGODA – ПОГО́ДА
POGODNY – ПОГІ́ДНИЙ
POGRZEB – ПО́ГРІБ
POJAZD – ПО́ЇЗД
POJEDNAĆ – ПОЄ́ДНУВАТИ
POJEDNYWAĆ – ПОЄ́ДНУВАТИ
POKAŹNY – ПОКАЗНИ́Й
POKŁAD – ПО́КЛАД
POKRYĆ SIĘ – ПОКРИВА́ТИСЯ
POKRYWAĆ SIĘ – ПОКРИВА́ТИСЯ
POLON – ПОЛО́Н
POLOT – ПОЛІ́Т
POŁOWA – ПОЛО́ВА
POŁÓG – ПОЛО́Г
PONIEWIERAĆ SIĘ – ПОНЕВІРЯ́ТИСЯ
PONIŻAĆ – ПОНИ́ЖУВАТИ
PONIŻYĆ – ПОНИ́ЖУВАТИ
POPADAĆ – ПОПАДА́ТИ
POPAŚĆ – ПОПАДА́ТИ
POPIĆ – ПОПИ́ТИ
POPIELICA – ПОПЕЛИ́ЦЯ
PORTFEL – ПОРТФЕ́ЛЬ
PORUSZAĆ – ПОРУ́ШУВАТИ
PORUSZYĆ – ПОРУ́ШУВАТИ
PORWAĆ – ПОРИВА́ТИ
PORYWAĆ – ПОРИВА́ТИ
PORZECZKA – ПОРІ́ЧКА
POSEŁ – ПОСО́Л
POSILAĆ SIĘ – ПОСИ́ЛЮВАТИСЯ
POSILIĆ SIĘ – ПОСИ́ЛЮВАТИСЯ
POSŁUŻYĆ – ПОСЛУЖИ́ТИ
POSTANAWIAĆ – ПОСТАНОВЛЯ́ТИ
POSTANOWIĆ – ПОСТАНОВЛЯ́ТИ
POSTAWIĆ SIĘ – ПОСТА́ВИТИСЯ
POSTĘP – ПО́СТУП
POSTĘPOWY – ПОСТУПО́ВИЙ
POSTRZAŁ – ПО́СТРІЛ
POSTULAT – ПОСТУЛА́Т
POŚPIESZNY – ПОСПІ́ШНИЙ
POŚREDNI – ПОСЕРЕ́ДНІЙ
POŚWIATA – ПОСВЯ́ТА
POTOCZNY – ПОТО́ЧНИЙ
POTRAWA – ПОТРА́ВА
POTRZEBOWAĆ – ПОТРЕБУВА́ТИ
POTURBOWAĆ – ПОТУРБУВА́ТИ
POWAGA – ПОВА́ГА
POWIERZAĆ – ПОВІРЯ́ТИ
POWIERZYĆ – ПОВІРЯ́ТИ
POWIEŚĆ – ПО́ВІСТЬ
POWIEŚĆ SIĘ – ПОВО́ДИТИСЯ
POWÓD – ПО́ВІД
POWRÓT – ПОВОРО́Т
POZDRAWIAĆ – ПОЗДОРОВЛЯ́ТИ
POZDROWIĆ – ПОЗДОРОВЛЯ́ТИ
POZIOMKA – ПОЗЕ́МКА
POZNAĆ – ПІЗНАВА́ТИ
POZNAWAĆ – ПІЗНАВА́ТИ
POŻYTEK – ПОЖИ́ТОК
PRACOWITY – ПРАЦЬОВИ́ТИЙ
PRAGNIENIE – ПРА́ГНЕННЯ
PRASKA – ПРА́СКА
PRASOWAĆ – ПРАСУВА́ТИ
PRAWDZIWY – ПРАВДИ́ВИЙ
PRAWY – ПРА́ВИЙ
PREZENTACJA – ПРЕЗЕНТА́ЦІЯ
PRĘŻNY – ПРУ́ЖНИЙ
PROCEDURA – ПРОЦЕДУ́РА
PRODUKCJA – ПРОДУ́КЦІЯ
PROFANACJA – ПРОФАНА́ЦІЯ
PROFESOR – ПРОФЕ́СОР
PROKLAMACJA – ПРОКЛАМА́ЦІЯ
PROSPEKT – ПРОСПЕ́КТ
PROSTAK – ПРОСТА́К
PROSTO – ПРО́СТО
PROSTOWAĆ – ПРОСТУВА́ТИ
PROSTY – ПРО́СТИЙ
PROTOTYP – ПРОТОТИ́П

PROWINCJAŁ - ПРОВІНЦІÁЛ
PROWIZJA - ПРОВÍЗІЯ
PRÓBKA - ПРÓБКА
PRYMAT - ПРИМÁТ
PRYSKAĆ - ПРЍСКАТИ
PRYSNĄĆ - ПРЍСКАТИ
PRZEBIERAĆ SIĘ - ПЕРЕБИРÁТИСЯ
PRZEBRAĆ SIĘ - ПЕРЕБИРÁТИСЯ
PRZEKONAĆ SIĘ - ПЕРЕКÓНУВАТИСЯ
PRZEKONYWAĆ SIĘ - ПЕРЕКÓНУВАТИСЯ
PRZEŁAMAĆ - ПЕРЕЛÁМУВАТИ
PRZEŁAMYWAĆ - ПЕРЕЛÁМУВАТИ
PRZEPONA - ПЕРЕПÓНА
PRZEPYTAĆ - ПЕРЕПЍТУВАТИ
PRZEPYTYWAĆ - ПЕРЕПЍТУВАТИ
PRZERABIAĆ - ПЕРЕРОБЛЯ́ТИ
PRZEROBIĆ - ПЕРЕРОБЛЯ́ТИ
PRZYBIERAĆ - ПРИБИРÁТИ
PRZYBRAĆ - ПРИБИРÁТИ
PRZYCHÓD - ПРИХÍД
PRZYDZIELAĆ - ПРИДІЛЯ́ТИ
PRZYDZIELIĆ - ПРИДІЛЯ́ТИ
PRZYJACIEL - ПРЍЯТЕЛЬ
PRZYJAŹŃ - ПРЍЯЗНЬ
PRZYKLEPAĆ - ПРИКЛÉПУВАТИ
PRZYKLEPYWAĆ - ПРИКЛÉПУВАТИ
PRZYKŁADNY - ПРИКЛАДНЍЙ
PRZYPADEK - ПРИПÁДОК
PRZYPASAĆ - ПРИПАСÁТИ
PRZYPASYWAĆ - ПРИПАСÁТИ
PRZYPRAWIAĆ - ПРИПРАВЛЯ́ТИ
PRZYPRAWIĆ - ПРИПРАВЛЯ́ТИ
PRZYRODNI - ПРИРÓДНИЙ
PRZYRZEC - ПРИРІКÁТИ
PRZYRZEKAĆ - ПРИРІКÁТИ
PRZYSMAK - ПРЍСМАК
PRZYSTAĆ - ПРИСТАВÁТИ
PRZYSTANĄĆ - ПРИСТАВÁТИ
PRZYSTAWAĆ - ПРИСТАВÁТИ
PRZYSTOJNY - ПРИСТÓЙНИЙ
PTASZNIK - ПТÁШНИК
PULPIT - ПУЛЬПÍТ
PYCHA - ПЍХА
PYSZNY - ПЍШНИЙ

R

RACJA - PÁЦІЯ
RANO - PÁHO
RAPTEM - PÁПТОМ
RECEPCJA - РЕЦÉПЦІЯ
RECHOTAĆ - РЕГОТÁТИ
REDUKCJA - РЕДЎКЦІЯ
REFERAT - РЕФЕРÁТ
REFERENT - РЕФЕРÉНТ
REJESTR - РЕÉСТР
REMANENT - РЕМАНÉНТ
REMIS - РÉМЕЗ
REMIZ - РÉМЕЗ
REMIZA - РЕМÍЗА
RENTA - РÉНТА
REPETOWAĆ - РЕПЕТУВÁТИ
REPETYCJA - РЕПЕТЍЦІЯ
REPLIKA - РÉПЛІКА
REPRODUKTOR - РЕПРОДЎКТОР
RESZTA - РÉШТА
REWERS - РÉВЕРС
REWIZJA - РЕВÍЗІЯ
REZERWACJA - РЕЗЕРВÁЦІЯ
REZON - РЕЗÓН
RODOWITY - РОДОВЍТИЙ
ROGACZ - РОГÁЧ
ROGATKA - РОГÁТКА
ROMANISTA - РОМАНÍСТ
ROMANS - РОМÁНС
RONDO - РÓНДО
ROPA - РОПÁ
ROŚCIĆ - РОСТЍТИ
ROTA - РÓТА
ROZBAWIAĆ - РОЗБАВЛЯ́ТИ
ROZBAWIĆ - РОЗБАВЛЯ́ТИ
ROZBIERAĆ SIĘ - РОЗБИРÁТИСЯ
ROZBUCHAĆ - РОЗБУХÁТИ
ROZEBRAĆ SIĘ - РОЗБИРÁТИСЯ
ROZEGRAĆ - РОЗÍГРУВАТИ
ROZERWAĆ - РОЗРИВÁТИ
ROZETKA - РОЗÉТКА
ROZGRYWAĆ - РОЗÍГРУВАТИ
ROZJAŚNIAĆ - РОЗ'ЯСНЯ́ТИ
ROZJAŚNIĆ - РОЗ'ЯСНЯ́ТИ
ROZKAZAĆ - РОЗКÁЗУВАТИ
ROZKAZYWAĆ - РОЗКÁЗУВАТИ
ROZKOSZ - РÓЗКІШ
ROZMOWNY - РОЗМÓВНИЙ
ROZPACZLIWY - РОЗПÁЧЛИВИЙ
ROZPIĄĆ - РОЗПИНÁТИ
ROZPIĆ - РОЗПИВÁТИ
ROZPIJAĆ - РОЗПИВÁТИ
ROZPINAĆ - РОЗПИНÁТИ
ROZPISAĆ - РОЗПЍСУВАТИ
ROZPISAĆ SIĘ - РОЗПЍСУВАТИСЯ

ROZPISYWAĆ – РОЗПИ́СУВАТИ
ROZPISYWAĆ SIĘ – РОЗПИ́СУВАТИСЯ
ROZPRASZAĆ – РОЗПОРО́ШУВАТИ
ROZPRAWA – РОЗПРА́ВА
ROZPRAWIAĆ – РОЗПРАВЛЯ́ТИ
ROZPROSZYĆ – РОЗПОРО́ШУВАТИ
ROZPUSZCZAĆ – РОЗПУСКА́ТИ
ROZPUŚCIĆ – РОЗПУСКА́ТИ
ROZRABIAĆ – РОЗРОБЛЯ́ТИ
ROZROBIĆ – РОЗРОБЛЯ́ТИ
ROZRYĆ – РОЗРИВА́ТИ
ROZRYWAĆ – РОЗРИВА́ТИ
ROZSZYĆ – РОЗШИВА́ТИ
ROZSZYWAĆ – РОЗШИВА́ТИ
ROZWAŻAĆ – РОЗВАЖА́ТИ
ROZWAŻYĆ – РОЗВАЖА́ТИ
ROZWIĄZAĆ – РОЗВ'Я́ЗУВАТИ
ROZWIĄZANIE – РОЗВ'ЯЗА́ННЯ
ROZWIĄZYWAĆ – РОЗВ'Я́ЗУВАТИ
ROZWIEŚĆ SIĘ – РОЗВО́ДИТИСЯ
ROZWODZIĆ SIĘ – РОЗВО́ДИТИСЯ
RÓŻNICA – РІЗНИ́ЦЯ
RUJNOWAĆ SIĘ – РУЙНУВА́ТИСЯ
RUTENIZM – РУТЕНІ́ЗМ
RUTYNA – РУТИ́НА
RYBOŁÓW – РИБОЛО́В
RYCZEĆ – РИ́КАТИ
RYĆ – РИ́ТИ
RYDWAN – РИДВА́Н
RYKNĄĆ – РИ́КАТИ
RYPAĆ SIĘ – РИ́ПАТИСЯ
RYPNĄĆ SIĘ – РИ́ПАТИСЯ
RYS – РИС
RYSA – РИ́СА
RYZA – РИ́ЗА
RZETELNY – РЕТЕ́ЛЬНИЙ
RZEWNY – РЕ́ВНИЙ
RZEŹBA – РІЗЬБА́

S

SAMOCHÓD – САМОХІ́Д
SANDAŁ – САНДА́Л
SANITARKA – САНІТА́РКА
SAPAĆ – СА́ПАТИ
SAPNĄĆ – СА́ПАТИ
SCHODZIĆ – СХО́ДИТИ
SEKRET – СЕКРЕ́Т
SEKWENCJA – СЕКВЕ́НЦІЯ
SENIOR – СЕНЬЙО́Р
SEPARACJA – СЕПАРА́ЦІЯ
SIARCZYSTY – СІРЧИ́СТИЙ
SIECZKA – СІ́ЧКА
SIELANKA – СЕЛЯ́НКА
SIKACZ – СІКА́Ч
SILOS – СИ́ЛОС
SINICA – СИНИ́ЦЯ
SINY – СИ́НІЙ
SKAŁKA – СКА́ЛКА
SKASOWAĆ – СКАСО́ВУВАТИ
SKAZAĆ – СКАЗА́ТИ
SKAZYWAĆ – СКАЗА́ТИ
SKAŻONY – СКАЖЕ́НИЙ
SKLEP – СКЛЕП
SKŁAD – СКЛАД
SKŁADKA – СКЛА́ДКА
SKŁADNY – СКЛАДНИ́Й
SKORO – СКО́РО
SKORY – СКО́РИЙ
SKÓRA – ШКІ́РА
SKREŚLAĆ – СКРЕ́СЛЮВАТИ
SKREŚLIĆ – СКРЕ́СЛЮВАТИ
SKRZYKIWAĆ – СКРИ́КУВАТИ
SKRZYKNĄĆ – СКРИ́КУВАТИ
SKUPIAĆ SIĘ – СКУ́ПЛЮВАТИСЯ
SKUPIĆ SIĘ – СКУ́ПЛЮВАТИСЯ
SŁAWETNY – СЛАВЕ́ТНИЙ
SŁAWNY – СЛА́ВНИЙ
SŁONINA – СОЛОНИ́НА
SMOLIĆ – СМОЛИ́ТИ
SOLANKA – СОЛЯ́НКА
SOLNY – СО́ЛЬНИЙ
SOLOWY – СОЛЬОВИ́Й
SPAJAĆ – СПА́ЮВАТИ
SPECJALNY – СПЕЦІА́ЛЬНИЙ
SPIERAĆ SIĘ – СПИРА́ТИСЯ
SPIKER – СПІ́КЕР
SPISAĆ – СПИ́СУВАТИ
SPISAĆ SIĘ – СПИ́СУВАТИСЯ
SPISYWAĆ – СПИ́СУВАТИ
SPISYWAĆ SIĘ – СПИ́СУВАТИСЯ
SPŁAW – СПЛАВ
SPOIĆ – СПА́ЮВАТИ
SPORY – СПО́РИЙ
SPORYSZ – СПОРИ́Ш
SPOTKAĆ SIĘ – СПОТИКА́ТИСЯ
SPOTYKAĆ SIĘ – СПОТИКА́ТИСЯ
SPRAWDZAĆ – СПРА́ВДЖУВАТИ
SPRAWDZIĆ – СПРА́ВДЖУВАТИ
SPRAWIAĆ – СПРАВЛЯ́ТИ
SPRAWIAĆ SIĘ – СПРАВЛЯ́ТИСЯ

SPRAWIĆ – СПРАВЛЯ́ТИ
SPRAWIĆ SIĘ – СПРАВЛЯ́ТИСЯ
SPRAWIEDLIWOŚĆ – СПРАВЕДЛИ́ВІСТЬ
SPROSTOWAĆ – СПРОСТО́ВУВАТИ
SPROWADZAĆ – СПРОВА́ДЖУВАТИ
SPROWADZIĆ – СПРОВА́ДЖУВАТИ
STANCJA – СТА́НЦІЯ
STANOWIĆ – СТАНОВИ́ТИ
STAW – СТАВ
STAWIAĆ SIĘ – СТА́ВИТИСЯ
STAWIĆ SIĘ – СТА́ВИТИСЯ
STELAŻ – СТЕЛА́Ж
STOLEC – СТІЛЕ́ЦЬ
STOP – СТОП
STOSOWAĆ SIĘ – СТОСУВА́ТИСЯ
STOSUNEK – СТОСУ́НОК
STRATA – СТРА́ТА
STRÓJ – СТРІЙ
STRUŻKA – СТРУ́ЖКА
STRZELBA – СТРІЛЬБА́
STUDIA – СТУ́ДІЯ
STUDIO – СТУ́ДІЯ
STWÓR – СТВОР
SUBIEKT – СУБ'Є́КТ
SUBTELNY – СУБТИ́ЛЬНИЙ
SUCHAR – СУХА́Р
SUM – СУМ
SUROWY – СУРО́ВИЙ
SUSZA – СУ́ША
SUSZKA –СУ́ШКА
SUTO – СУ́ТО
SWAT – СВАТ
SWAWOLA – СВАВО́ЛЯ
SWOJAK – СВОЯ́К
SWOJSKI – СВІ́ЙСЬКИЙ
SYGNATURA – СИГНАТУ́РА
SZAMPAŃSKI – ШАМПА́НСЬКИЙ
SZANTRAPA – ШАНТРАПА́
SZARFA – ШАРФ
SZARŻOWAĆ – ШАРЖУВА́ТИ
SZASTAĆ – ША́СТАТИ
SZASTNĄĆ – ША́СТАТИ
SZCZYT – ЩИТ
SZEJK – ШЕЙК
SZKLANKA – СКЛЯ́НКА
SZKOT – ШКОТ
SZLACHETNY – ШЛЯХЕ́ТНИЙ
SZLAK – ШЛАК
SZPALER – ШПАЛЕ́РА
SZPIC – ШПІЦ
SZPIK – ШПИК
SZPON – ШПОН
SZTAMPA – ШТАМП
SZTAPEL – ШТА́ПЕЛЬ
SZTUCZKA – ШТУ́ЧКА
SZTUKA – ШТУ́КА
SZWAJCAR – ШВЕЙЦА́Р
SZYK – ШИК
SZYKOWAĆ – ШИКУВА́ТИ
SZYNA – ШИ́НА

Ś

ŚCISŁY – СТИ́СЛИЙ
ŚWIADCZENIE – СВІ́ДЧЕННЯ
ŚWIADCZYĆ – СВІ́ДЧИТИ
ŚWIATŁY – СВІ́ТЛИЙ
ŚWIĄTYNIA – СВЯТИ́НЯ
ŚWIETLICA – СВІТЛИ́ЦЯ
ŚWINKA – СВИ́НКА
ŚWIŃSTWO – СВИ́НСТВО
ŚWISTAK – СВИСТО́К
ŚWISTEK – СВИСТО́К
ŚWIT – СВІТ

T

TA – ТА
TABLEAU – ТАБЛО́
TABLICA – ТАБЛИ́ЦЯ
TABOR – ТА́БІР
TABUN – ТАБУ́Н
TAKSA – ТА́КСА
TAM – ТАМ
TAMBUR – ТА́МБУР
TAMBURYN – ТАМБУРИ́Н
TAPCZAN – ТАПЧА́Н
TAŚMA – ТАСЬМА́
TCHÓRZ – ТХІР
TENDER – ТЕ́НДЕР
TERAPEUTA – ТЕРАПЕ́ВТ
TEREN – ТЕ́РЕН
TERMINATOR – ТЕРМІНА́ТОР
TEŚĆ – ТЕСТЬ
TŁUMACZYĆ – ТЛУМА́ЧИТИ
TOCZNY – ТО́ЧНИЙ
TOCZYĆ – ТОЧИ́ТИ
TOCZYĆ SIĘ – ТОЧИ́ТИСЯ
TOP – ТОП
TOR – ТОР

TORBA – ТÓРБА
TOST – ТОСТ
TRAFIAĆ SIĘ – ТРАПЛЯ́ТИСЯ
TRAFIĆ SIĘ – ТРАПЛЯ́ТИСЯ
TRAK – ТРАК
TRAKTOWAĆ – ТРАКТУВÁТИ
TRANSMISJA – ТРАНСМÍСІЯ
TRAWIĆ – ТРАВИ́ТИ
TRAWNIK – ТРÁВНИК
TRĄBA – ТРУБÁ
TRĄBKA – ТРУ́БКА
TROP – ТРОП
TRZASKAĆ – ТРÍСКАТИ
TRZASNĄĆ – ТРÍСКАТИ
TUMAK – ТУМÁК
TUR – ТУР
TURA – ТУРÁ
TWÓR – ТВІР
TYTUŁ – ТИ́ТУЛ

U

UBAWIĆ – УБÁВИТИ
UBIĆ – ВБИВÁТИ
UBIEC – ВБІГÁТИ
UBIEGAĆ – ВБІГÁТИ
UBIEGNĄĆ – ВБІГÁТИ
UBIJAĆ – ВБИВÁТИ
UBOLEWAĆ – УБОЛІВÁТИ
UDAĆ SIĘ – УДАВÁТИСЯ
UDAWAĆ SIĘ – УДАВÁТИСЯ
UDZIELAĆ – УДІЛЯ́ТИ
UDZIELIĆ – УДІЛЯ́ТИ
UKŁAD – УКЛÁД
UKRYĆ – УКРИВÁТИ
UKRYWAĆ – УКРИВÁТИ
UŁAMEK – УЛÁМОК
UMAWIAĆ – УМОВЛЯ́ТИ
UMOWA – УМÓВА
UMOWNY – УМÓВНИЙ
UMOWIĆ – УМОВЛЯ́ТИ
UMYSŁ – У́МИСЕЛ
UPADAĆ – ВПАДÁТИ
UPAŚĆ – ВПАДÁТИ
UPIERAĆ SIĘ – УПИРÁТИСЯ
UPRZEĆ SIĘ – УПИРÁТИСЯ
UROK – УРÓК
USTAĆ – УСТАВÁТИ
USTANAWIAĆ – УСТАНÓВЛЮВАТИ
USTANOWIĆ – УСТАНÓВЛЮВАТИ
USTAWAĆ – УСТАВÁТИ
USTAWIAĆ SIĘ – УСТАВЛЯ́ТИСЯ
USTAWIĆ SIĘ – УСТАВЛЯ́ТИСЯ
USTĘP – УСТУ́П
USTNY – У́СНИЙ
USYPAĆ – УСИПÁТИ
USYPYWAĆ – УСИПÁТИ
USZYĆ – УШИВÁТИ
UŚWIADAMIAĆ – УСВІДÓМЛЮВАТИ
UŚWIADOMIĆ – УСВІДÓМЛЮВАТИ
UTKAĆ – ВТИКÁТИ
UTKNĄĆ – ВТИКÁТИ
UTYKAĆ – ВТИКÁТИ
UWAGA – УВÁГА

W

W BRÓD – ВБРІД
W GŁOS – ВГÓЛОС
WAHAĆ SIĘ – ВАГÁТИСЯ
WANNA – ВÁННА
WARIOWAĆ – ВАРІЮВÁТИ
WARZYĆ – ВАРИ́ТИ
WATAHA – ВАТÁГА
WAZA – ВÁЗА
WAZON – ВАЗÓН
WAŻKI – ВАЖКИ́Й
WĄŻ – ВУЖ
WBIĆ – ВБИВÁТИ
WBIEC – ВБІГÁТИ
WBIEGAĆ – ВБІГÁТИ
WBIEGNĄĆ – ВБІГÁТИ
WBIJAĆ – ВБИВÁТИ
WCZESNY – ВЧÁСНИЙ
WDAĆ SIĘ – УДАВÁТИСЯ
WDAWAĆ SIĘ – УДАВÁТИСЯ
WEGETACJA – ВЕГЕТÁЦІЯ
WENA – ВÉНА
WERTEPY – ВЕРТÉП
WERYFIKACJA – ВЕРИФІКÁЦІЯ
WETKNĄĆ – ВТИКÁТИ
WĘDKA – ВУ́ДКА
WĘZEŁ – ВÉНЗЕЛЬ
WIĄZANKA – В'Я́ЗАНКА
WIĄZKA – В'Я́ЗКА
WIDNO – ВИ́ДНО
WIDNY – ВИ́ДНИЙ
WIECHA – ВÍХА
WIEKOWY – ВІКОВИ́Й
WIENIEC – ВІНÉЦЬ

WIERSZ – ВІРШ
WIEŻA – ВЕ́ЖА
WIĘZY – В'Я́ЗИ
WIJ – ВІЙ
WINNICA – ВИ́ННИЦЯ
WIROWAĆ – ВИРУВА́ТИ
WIŚNIAK – ВИШНЯ́К
WIZERUNEK – ВІЗЕРУ́НОК
WIZYTKA – ВІЗИ́ТКА
WKŁAD – ВКЛАД
WŁAŚCIWY – ВЛАСТИ́ВИЙ
WŁAŚNIE – ВЛА́СНЕ
WMAWIAĆ – УМОВЛЯ́ТИ
WMÓWIĆ – УМОВЛЯ́ТИ
WNIOSEK – ВНЕ́СОК
WODNIK – ВО́ДНИК
WOLEĆ – ВОЛІ́ТИ
WOZIĆ SIĘ – ВОЗИ́ТИСЯ
WÓDKA – ВУ́ДКА
WÓZ – ВІЗ
WPADAĆ – ВПАДА́ТИ
WPAJAĆ – ВПА́ЮВАТИ
WPAŚĆ – ВПАДА́ТИ
WPŁYW – ВПЛИВ
WPOIĆ – ВПА́ЮВАТИ
WPRAWA – ВПРА́ВА
WPROWADZAĆ – ВПРОВА́ДЖУВАТИ
WPROWADZIĆ – ВПРОВА́ДЖУВАТИ
WSTAĆ – УСТАВА́ТИ
WSTAWAĆ – УСТАВА́ТИ
WSTAWIAĆ SIĘ – УСТАВЛЯ́ТИСЯ
WSTAWIĆ SIĘ – УСТАВЛЯ́ТИСЯ
WSZELAKO – ВСІЛЯ́КО
WSZYĆ – УШИВА́ТИ
WSZYWAĆ – УШИВА́ТИ
WTYKAĆ – ВТИКА́ТИ
WYBORNY – ВИ́БОРНИЙ
WYBUCHOWY – ВИБУХО́ВИЙ
WYCZYTAĆ – ВИЧИ́ТУВАТИ
WYCZYTYWAĆ – ВИЧИ́ТУВАТИ
WYDAĆ – ВИДАВА́ТИ
WYDAĆ SIĘ – ВИДАВА́ТИСЯ
WYDALAĆ – ВИДАЛЯ́ТИ
WYDALIĆ – ВИДАЛЯ́ТИ
WYDATNY – ВИДАТНИ́Й
WYDAWAĆ – ВИДАВА́ТИ
WYDAWAĆ SIĘ – ВИДАВА́ТИСЯ
WYDAWNICTWO – ВИДАВНИ́ЦТВО
WYGADAĆ – ВИГА́ДУВАТИ
WYGADYWAĆ – ВИГА́ДУВАТИ
WYGODNY – ВИ́ГІДНИЙ
WYHODOWAĆ – ВИГОДО́ВУВАТИ
WYJAWIAĆ – ВИЯВЛЯ́ТИ
WYJAWIĆ – ВИЯВЛЯ́ТИ
WYKAZAĆ – ВИКА́ЗУВАТИ
WYKAZYWAĆ – ВИКА́ЗУВАТИ
WYKLUCZAĆ – ВИКЛЮЧА́ТИ
WYKLUCZYĆ – ВИКЛЮЧА́ТИ
WYKŁAD – ВИ́КЛАД
WYKRĘTAS – ВИКРУТА́С
WYLAĆ – ВИЛИВА́ТИ
WYLEWAĆ – ВИЛИВА́ТИ
WYLOT – ВИ́ЛІТ
WYŁĄCZAĆ – ВИЛУЧА́ТИ
WYŁĄCZYĆ – ВИЛУЧА́ТИ
WYMAWIAĆ – ВИМОВЛЯ́ТИ
WYMIENIAĆ – ВИМІ́НЮВАТИ
WYMIENIĆ – ВИМІ́НЮВАТИ
WYMKNĄĆ SIĘ – ВИМИКА́ТИСЯ
WYMOWA – ВИМО́ВА
WYMOWNY – ВИМО́ВНИЙ
WYMÓWIĆ – ВИМОВЛЯ́ТИ
WYMYKAĆ SIĘ – ВИМИКА́ТИСЯ
WYPAD – ВИ́ПАД
WYPADAĆ – ВИПАДА́ТИ
WYPADEK – ВИ́ПАДОК
WYPADKOWY – ВИПАДКО́ВИЙ
WYPAŚĆ – ВИПАДА́ТИ
WYPCHAĆ – ВИПИХА́ТИ
WYPRASZAĆ – ВИПРО́ШУВАТИ
WYPRAWIAĆ – ВИПРАВЛЯ́ТИ
WYPRAWIĆ – ВИПРАВЛЯ́ТИ
WYPRAWKA – ВИ́ПРАВКА
WYPROSIĆ – ВИПРО́ШУВАТИ
WYPROWADZAĆ – ВИПРОВА́ДЖУВАТИ
WYPROWADZIĆ – ВИПРОВА́ДЖУВАТИ
WYPYCHAĆ – ВИПИХА́ТИ
WYRABIAĆ – ВИРОБЛЯ́ТИ
WYRAZ – ВИ́РАЗ
WYROBIĆ – ВИРОБЛЯ́ТИ
WYROBNIK – ВИРОБНИ́К
WYRYĆ – ВИРИВА́ТИ
WYSADZAĆ – ВИСА́ДЖУВАТИ
WYSADZIĆ – ВИСА́ДЖУВАТИ
WYSPA – ВІ́СПА
WYSTAWA – ВИСТА́ВА
WYSTAWIAĆ – ВИСТАВЛЯ́ТИ
WYSTAWIĆ – ВИСТАВЛЯ́ТИ
WYSZYWANKA – ВИШИВА́НКА
WYTKNĄĆ – ВИТИКА́ТИ
WYTRZYMAĆ – ВИТРИ́МУВАТИ
WYTRZYMYWAĆ – ВИТРИ́МУВАТИ

WYTYKAĆ – ВИТИКÁТИ
WYWODZIĆ SIĘ – ВИВÓДИТИСЯ
WYZNACZAĆ – ВИЗНАЧÁТИ
WYZNACZYĆ – ВИЗНАЧÁТИ
WYZNAĆ – ВИЗНАВÁТИ
WYZNANIE – ВИЗНÁННЯ
WYZNAWAĆ – ВИЗНАВÁТИ
WYZWALAĆ – ВИЗВОЛЯ́ТИ
WYZWOLIĆ – ВИЗВОЛЯ́ТИ
WZWÓD – ВЗВОД

Z

Z GÓRY – ЗГОРИ́
ZABEZPIECZAĆ – ЗАБЕЗПÉЧУВАТИ
ZABEZPIECZYĆ – ЗАБЕЗПÉЧУВАТИ
ZABIĆ – ЗАБИВÁТИ
ZABIĆ SIĘ – ЗАБИВÁТИСЯ
ZABIEC – ЗАБÍГАТИ
ZABIEG – ЗАБÍГ
ZABIEGAĆ – ЗАБÍГАТИ
ZABIEGNĄĆ – ЗАБÍГАТИ
ZABIJAĆ – ЗАБИВÁТИ
ZABIJAĆ SIĘ – ЗАБИВÁТИСЯ
ZACHOWAĆ SIĘ – ЗАХÓВУВАТИСЯ
ZACHOWYWAĆ SIĘ – ЗАХÓВУВАТИСЯ
ZACHÓD – ЗÁХІД
ZACZYN – ЗÁЧИН
ZAGADAĆ – ЗАГÁДУВАТИ
ZAGADNĄĆ – ЗАГÁДУВАТИ
ZAGADYWAĆ – ЗАГÁДУВАТИ
ZAGINĄĆ – ЗАГИ́НУТИ
ZAGŁÓWEK – ЗÁГОЛÓВОК
ZAGRZEBAĆ – ЗАГРІБÁТИ
ZAGRZEBYWAĆ – ЗІГРІБÁТИ
ZAJADAĆ – ЗАЇДÁТИ
ZAJAZD – ЗАЇ́ЗД
ZAJECHAĆ – ЗАЇЖДЖÁТИ
ZAJEŻDZAĆ – ЗАЇЖДЖÁТИ
ZAKLĄĆ – ЗАКЛИНÁТИ
ZAKLEPAĆ – ЗАКЛÉПУВАТИ
ZAKLEPYWAĆ – ЗАКЛÉПУВАТИ
ZAKLĘTY – ЗАКЛЯ́ТИЙ
ZAKLINAĆ – ЗАКЛИНÁТИ
ZAKŁADAĆ – ЗАКЛАДÁТИ
ZAKŁOPOTANY – ЗАКЛОПÓТАНИЙ
ZAKON – ЗАКÓН
ZAKONNIK – ЗАКÓННИК
ZAKREŚLAĆ – ЗАКРÉСЛЮВАТИ
ZAKREŚLIĆ – ЗАКРÉСЛЮВАТИ
ZAKUĆ – ЗАКУВÁТИ
ZAKUWAĆ – ЗАКУВÁТИ
ZAŁAMAĆ – ЗАЛÁМУВАТИ
ZAŁAMYWAĆ – ЗАЛÁМУВАТИ
ZAŁOŻYĆ – ЗАКЛАДÁТИ
ZAMIESZCZAĆ – ЗАМІЩÁТИ
ZAMIEŚCIĆ – ЗАМІЩÁТИ
ZAMORDOWAĆ – ЗАМОРДУВÁТИ
ZAPADNIA – ЗАПАДНЯ́
ZAPAŁ – ЗÁПАЛ
ZAPASAĆ – ЗАПАСÁТИ
ZAPAŚĆ – ЗАПАСÁТИ
ZAPAŚNIK – ЗАПАСНИ́К
ZAPCHAĆ – ЗАПИХÁТИ
ZAPEWNIAĆ – ЗАПЕВНЯ́ТИ
ZAPEWNIĆ – ЗАПЕВНЯ́ТИ
ZAPIĄĆ – ЗАПИНÁТИ
ZAPIĄĆ SIĘ – ЗАПИНÁТИСЯ
ZAPINAĆ – ЗАПИНÁТИ
ZAPINAĆ SIĘ – ЗАПИНÁТИСЯ
ZAPOWIADAĆ – ЗАПОВІДÁТИ
ZAPOWIEDZIEĆ – ЗАПОВІДÁТИ
ZAPOWIEDŹ – ЗÁПОВІДЬ
ZAPRAWIAĆ – ЗАПРАВЛЯ́ТИ
ZAPRAWIĆ – ЗАПРАВЛЯ́ТИ
ZAPUSZCZAĆ – ЗАПУСКÁТИ
ZAPUŚCIĆ – ЗАПУСКÁТИ
ZAPYCHAĆ – ЗАПИХÁТИ
ZASADA – ЗАСÁДА
ZASILAĆ – ЗАСИ́ЛЮВАТИ
ZASILIĆ – ЗАСИ́ЛЮВАТИ
ZASKAKIWAĆ – ЗАСКÁКУВАТИ
ZASKOCZYĆ – ЗАСКÁКУВАТИ
ZASÓB – ЗÁСІБ
ZASPOKAJAĆ – ЗАСПОКÓЮВАТИ
ZASPOKOIĆ – ЗАСПОКÓЮВАТИ
ZASTAWA – ЗАСТÁВА
ZASTAWKA – ЗÁСТÁВКА
ZASTĘP – ЗÁСТУП
ZASTOSOWAĆ SIĘ – ЗАСТОСÓВУВАТИСЯ
ZASTOSOWYWAĆ SIĘ – ЗАСТОСÓВУВАТИСЯ
ZASUNĄĆ – ЗАСÓВУВАТИ
ZASUWAĆ – ЗАСÓВУВАТИ
ZAŚ – ЗАСЬ
ZATAPIAĆ – ЗАТÓПЛЮВАТИ
ZATAPIAĆ – ЗАТОПЛЯ́ТИ
ZATOKA – ЗАТÓКА
ZATRACAĆ – ЗАТРАЧÁТИ
ZATRACIĆ – ЗАТРАЧÁТИ
ZAWAŁ – ЗАВÁЛ
ZAWIEŚĆ – ЗАВÓДИТИ

ZAWODZIĆ – ЗАВО́ДИТИ
ZAWÓD – ЗАВО́Д
ZAZDROŚĆ – ЗА́ЗДРІСТЬ
ZAŻYĆ – ЗАЖИВА́ТИ
ZAŻYWAĆ – ЗАЖИВА́ТИ
ZBAWIAĆ – ЗБАВЛЯ́ТИ
ZBAWIĆ – ЗБАВЛЯ́ТИ
ZBIĆ – ЗБИВА́ТИ
ZBIJAĆ – ЗБИВА́ТИ
ZBIORNIK – ЗБІ́РНИК
ZBIÓRKA – ЗБІ́РКА
ZBIR – ЗБІР
ZBITKA – ЗБИ́ТКИ
ZBROJA – ЗБРО́Я
ZBUDZIĆ – ЗБУДИ́ТИ
ZBYTEK – ЗБИ́ТКИ
ZBYTKI – ЗБИ́ТКИ
ZBYWAĆ – ЗБИВА́ТИ
ZDAĆ SIĘ – ЗДАВА́ТИСЯ
ZDAWAĆ SIĘ – ЗДАВА́ТИСЯ
ZDOŁAĆ – ЗДОЛА́ТИ
ZDROWY – ЗДОРО́ВИЙ
ZERWAĆ – ЗРИВА́ТИ
ZGADNĄĆ – ЗГА́ДУВАТИ
ZGADYWAĆ – ЗГА́ДУВАТИ
ZGARNĄĆ – ЗГОРТА́ТИ
ZGARNIAĆ – ЗГОРТА́ТИ
ZGODNY – ЗГІ́ДНИЙ
ZIEMNY – ЗЕМНИ́Й
ZIEMSKI – ЗЕ́МСЬКИЙ
ZŁY – ЗЛИЙ
ZMAGAĆ SIĘ – ЗМАГА́ТИСЯ
ZMAZAĆ – ЗМА́ЗУВАТИ
ZMAZYWAĆ – ЗМА́ЗУВАТИ
ZNACZEK – ЗНАЧО́К
ZNAMIENNY – ЗНАМЕ́ННИЙ
ZNIŻAĆ – ЗНИ́ЖУВАТИ
ZNIŻYĆ – ЗНИ́ЖУВАТИ
ZNOW – ЗНОВ
ZNOWU – ЗНОВ
ZRAZY – ЗРА́ЗИ
ZRĘCZNIE – ЗРУ́ЧНО
ZRĘCZNY – ЗРУ́ЧНИЙ
ZRYWAĆ – ЗРИВА́ТИ
ZWIĄZKOWIEC – ЗВ'ЯЗКІ́ВЕЦЬ
ZWID – ЗВІД
ZWIERZAĆ – ЗВІРЯ́ТИ
ZWIERZAĆ SIĘ – ЗВІРЯ́ТИСЯ
ZWIERZYĆ – ЗВІРЯ́ТИ
ZWIERZYĆ SIĘ – ЗВІРЯ́ТИСЯ
ZWIEŚĆ – ЗВО́ДИТИ
ZWODZIĆ – ЗВО́ДИТИ
ZWÓD – ЗВІД

Ż

ŻABKA – ЖА́БКА
ŻAL – ЖАЛЬ
ŻAŁOBNY – ЖА́ЛІБНИЙ
ŻAŁOSNY – ЖА́ЛІСНИЙ
ŻĄDAĆ – ЖАДА́ТИ
ŻE – ЖЕ
ŻEROWAĆ – ЖИРУВА́ТИ
ŻURNAL – ЖУРНА́Л
ŻUŻEL – ЖУ́ЖІЛЬ
ŻYLETKA – ЖИЛЕ́ТКА
ŻYROWAĆ – ЖИРУВА́ТИ
ŻYWIĆ – ЖИВИ́ТИ
ŻYWNOŚĆ – ЖИ́ВНІСТЬ
ŻYWOT – ЖИВІ́Т

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ РЕЄСТР МІЖМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОМОНІМІВ І ПАРОНІМІВ

ALFA I OMEGA – А́ЛЬФА І ОМЕ́ГА
ANI RUSZ – А́НІ РУШ
BIAŁA ŚMIERĆ – БІ́ЛА СМЕРТЬ
BRAĆ DO SERCA – БРА́ТИ / ВЗЯ́ТИ ДО СЕ́РЦЯ
CHODZIĆ NA PALCACH (PALUSZKACH) – ХОДИ́ТИ НА ПА́ЛЬЦЯХ
CIĘŻKA RĘKA – ВАЖКА́ РУКА́
CO ŁASKA – ЩО ЛА́СКА
DAĆ DĘBA – ДА́ТИ ДУ́БА
DAĆ ODSIECZ – ДАВА́ТИ / ДА́ТИ ВІ́ДСІЧ
DAĆ SŁOWO – ДАВА́ТИ / ДА́ТИ СЛО́ВО
DAWAĆ SŁOWO – ДАВА́ТИ / ДА́ТИ СЛО́ВО
DŁOŃ ŚWIERZBI – (АЖ) РУ́КИ СВЕРБЛЯ́ТЬ (ЗАСВЕРБІ́ЛИ)
DO DUSZY – ДО ДУШІ́
DO RZECZY – ДО РЕ́ЧІ
DRZEĆ GARDŁO – ДЕ́РТИ ГО́РЛО
GRUSZKI NA WIERZBIE – НА ВЕРБІ́ ГРУ́ШІ
GRYŹĆ ZIEMIĘ – ГРИ́ЗТИ ЗЕ́МЛЮ
IŚĆ W ODSTAWKĘ – ІТИ́ / ПІТИ́ У ВІДСТА́ВКУ
JAK NOC – ЯК НІЧ
KŁUĆ W OCZY[1,2] – КОЛО́ТИ О́ЧІ
KRĘCI SIĘ W GŁOWIE – КРУ́ТИТЬСЯ (ВЕ́РТИТЬСЯ) В ГОЛОВІ́
KRĘCIĆ FILM – КРУТИ́ТИ КІНО́ (ФІЛЬМ)
KTOŚ (JEST) DO RZECZY – ДО РЕ́ЧІ
ŁAMAĆ SOBIE JĘZYK – ЛАМА́ТИ / ПОЛАМА́ТИ (СОБІ́) ЯЗИКА́
ŁEB W ŁEB – ЛОБ (ЛО́БОМ) У ЛОБ
LEKKĄ RĘKĄ – ЛЕГКА́ РУКА́
MAŚLANE OCZY – МА́СЛЯНІ (МАСНІ́) О́ЧІ
MIEĆ CIĘŻKĄ RĘKĘ – МА́ТИ ВАЖКУ́ РУ́КУ
MIEĆ INTERES – МА́ТИ ІНТЕРЕ́С
MIEĆ NA OKU – МА́ТИ НА О́ЦІ (НА ОЧА́Х)
MIEĆ NA UWADZE – МА́ТИ НА УВА́ЗІ
MIEĆ OKO – МА́ТИ О́КО
MIEĆ SERCE – МА́ТИ СЕ́РЦЕ
MIEĆ STOSUNEK – МА́ТИ СТОСУ́НОК
MIEĆ STOSUNKI – МА́ТИ СТОСУ́НКИ
NA BOKU – НА БО́ЦІ
NA CHODZIE – НА ХОДУ́, НА ХО́ДІ
(JESZCZE) NA CHODZIE – НА ХОДУ́, НА ХО́ДІ
NA CZASIE – НА ЧА́СІ
NA DOBRE – НА ДО́БРЕ
NA HURA – НА УРА́
NA JEDNEJ NODZE – НА РІ́ВНІЙ (ОДНІ́Й) НОЗІ́
NA KOŃ! – НА КОНЯ́
NA OCZACH – НА ОЧА́Х
NA PNIU – НА ПНІ́
NA RĘKĘ[1,2] – НА РУ́КУ
NA SZCZYCIE – НА ЩИТІ́
NA ŚMIERĆ – НА (У) СМЕРТЬ
NIE MIEĆ SERCA – НЕ МА́ТИ СЕ́РЦЯ
NIE SWOIM GŁOSEM – НЕ СВОЇ́М ГО́ЛОСОМ
NOSIĆ GŁOWĘ WYSOKO – ВИ́СОКО НЕСТИ́ (ТРИМА́ТИ) ГО́ЛОВУ
OCZY WYCHODZĄ – (АЖ) О́ЧІ ВИЛА́ЗЯТЬ
OCZY WYŁAŻĄ – (АЖ) О́ЧІ ВИЛА́ЗЯТЬ
OD RĘKI – ВІД РУКИ́
OD SŁOWA DO SŁOWA – ВІД СЛО́ВА ДО СЛО́ВА
ODDAĆ CZEŚĆ – ВІДДАВА́ТИ / ВІДДА́ТИ ЧЕСТЬ
ODDAWAĆ CZEŚĆ – ВІДДАВА́ТИ / ВІДДА́ТИ ЧЕСТЬ
OSTRZYĆ ZĘBY – ГОСТРИ́ТИ ЗУ́БИ
PO GODZINACH – ПО ГОДИ́НАХ
POD MUCHĄ – ПІД МУ́ХОЮ
PODNIEŚĆ GŁOWĘ – ПІДНО́СИТИ (ПІДНІМА́ТИ, ПІДВО́ДИТИ) ГО́ЛОВУ
PODNOSIĆ GŁOWĘ – ПІДНО́СИТИ (ПІДНІМА́ТИ, ПІДВО́ДИТИ) ГО́ЛОВУ
PÓJŚĆ W ODSTAWKĘ – І́ТИ У ВІДСТА́ВКУ
POSTAWIĆ NA NOGI – ПОСТА́ВИТИ НА НО́ГИ
PRZEMOKNĄĆ DO (SUCHEJ) NITKI – ЗМО́КНУТИ (ПРОМО́КНУТИ) ДО (ОСТА́ННЬОЇ) НИ́ТКИ

PUSZCZAĆ (PERSKIE) OKO – ПУСКА́ТИ / ПУСТИ́ТИ О́КО
RĘKA ŚWIERZBI – (АЖ) РУ́КИ СВЕРБЛЯ́ТЬ (ЗАСВЕРБІ́ЛИ)
ROBIĆ (PERSKIE) OKO – ПУСКА́ТИ / ПУСТИ́ТИ О́КО
ROBIĆ ZA KOGOŚ, ZA COŚ – РОБИ́ТИ (ПРАЦЮВА́ТИ) ЗА КО́ГОСЬ
ROSNĄĆ W OCZACH – ВИРОСТА́ТИ / РОСТИ́ В ОЧА́Х
SCHODZIĆ Z DROGI – ЗІЙТИ́ З ДОРО́ГИ
SŁODKA WODA – СОЛО́ДКА ВОДА́
SUSZYĆ (SOBIE) GŁOWĘ – СУШИ́ТИ / ВИ́СУШИТИ (СОБІ́) ГО́ЛОВУ
SUSZYĆ GŁOWĘ – СУШИ́ТИ / ВИ́СУШИТИ (СОБІ́) ГО́ЛОВУ
ŚWIECIĆ OCZAMI – СВІТИ́ТИ / ЗАСВІТИ́ТИ ОЧИ́МА (О́КОМ)
SZCZERZYĆ ZĘBY – ЩИ́РИТИ (ШКІ́РИТИ) ЗУ́БИ
SZUMI W GŁOWIE – ШУМІ́ТИ / ЗАШУМІ́ТИ В ГОЛОВІ́
UPAŚĆ NA GŁOWĘ – ПА́ДАТИ / ВПА́СТИ НА ГО́ЛОВУ
UROSNĄĆ W OCZACH – ВИРОСТА́ТИ / РОСТИ́ В ОЧА́Х
(AŻ) USZY BOLĄ – (АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)
(AŻ) USZY PĘKAJĄ – (АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)
(AŻ) USZY PUCHNĄ – (АЖ) ВУ́ХА ПУ́ХНУТЬ (ПОПУ́ХЛИ)
(JAK) W DYM – В ДИМ
W INTERESACH – В ІНТЕРЕ́САХ
W MIARĘ – В (У) МІ́РУ
W NATURZE – В (У) НАТУ́РІ
W ODSTAWCE – У ВІДСТА́ВЦІ
WILCZE JAGODY – ВО́ВЧІ Я́ГОДИ
WISI W POWIETRZU – ВИ́СІТИ (ПОВИСА́ТИ) / ПОВИ́СНУТИ В ПОВІ́ТРІ
(ŁATWO) WPADAĆ W UCHO – ВПА́СТИ У ВУ́ХА
WPADAĆ DO USZU (W USZY) – ВПА́СТИ У ВУ́ХА
WPAŚĆ W OKO – ВПАДА́ТИ / ВПА́СТИ В О́КО
WYCHODZIĆ Z OBIEGU – ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ З О́БІГУ
WYCIĄGAĆ NOGI – ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ
WYCIĄGNĄĆ NOGI – ВИ́ТЯГТИ (ВИ́ТЯГНУТИ) / ВИТЯГА́ТИ (ВИТЯ́ГУВАТИ) НО́ГИ
WYJŚĆ NA LUDZI – ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ НА ЛЮ́ДИ
WYJŚĆ Z OBIEGU – ВИХО́ДИТИ / ВИ́ЙТИ З О́БІГУ
WYPŁYNĄĆ NA CZYSTE WODY – ВИПЛИВА́ТИ / ВИ́ПЛИСТИ НА ЧИ́СТУ ВО́ДУ
WYTRZĄŚĆ DUSZĘ – ВИ́ТРЯСТИ ДУ́ШУ
WZIĄĆ DO SERCA – БРА́ТИ / ВЗЯ́ТИ ДО СЕ́РЦЯ
Z BOKU – З БО́КУ
Z DNIA NA DZIEŃ – З (ЗО) ДНЯ НА ДЕНЬ
Z DUSZĄ – З ДУШЕ́Ю
Z GŁOWĄ – З ГОЛОВО́Ю
Z GODZINY NA GODZINĘ – З ГОДИ́НИ НА ГОДИ́НУ
Z SERCEM – З СЕ́РЦЕМ
Z WIATREM – З ВІ́ТРОМ
ZA PLECAMI – ЗА ПЛЕЧИ́МА
ZACHODZIĆ W GŁOWĘ – ЗАХО́ДИТИ / ЗАЙТИ́ В ГО́ЛОВУ
ZAKRĘCIŁO SIĘ W GŁOWIE – КРУ́ТИТЬСЯ (ВЕ́РТИТЬСЯ) В ГОЛОВІ́
ZASZUMIAŁO W GŁOWIE – ШУМІ́ТИ / ЗАШУМІ́ТИ В ГОЛОВІ́
ZAWIROWAŁO W GŁOWIE – КРУ́ТИТЬСЯ (ВЕ́РТИТЬСЯ) В ГОЛОВІ́
ZEJŚĆ Z DROGI – ЗІЙТИ́ З ДОРО́ГИ
ZŁOTA RĄCZKA – ЗОЛОТА́ РУ́ЧКА
ZMOKNĄĆ DO (SUCHEJ) NITKI – ЗМО́КНУТИ (ПРОМО́КНУТИ) ДО (ОСТА́ННЬОЇ) НИ́ТКИ
ZWALAĆ Z NÓG – ВАЛИ́ТИ (ЗВА́ЛЮВАТИ) / ЗВАЛИ́ТИ З НІГ
ZWALIĆ Z NÓG – ВАЛИ́ТИ (ЗВА́ЛЮВАТИ) / ЗВАЛИ́ТИ З НІГ

ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ДЖЕРЕЛА

Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – Київ; Ірпінь, 2001.

Iwczenko A. Słownik ukraińsko-polski. – Lublin, 2003.

Jurkowski M., Nazaruk B. Mały słownik ukraińsko-polski i polsko-ukraiński. – Warszawa, 1998.

Кочерган М. П. Словарь русско-украинских межъязыковых омонимов. – К., 1997.

Kusal K. Русско-польский словарь межъязыковых омонимов. – Wrocław, 2001.

Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN / Pod red. A. Markowskiego. – Warszawa, 1999.

Словник іншомовних слів / За ред. Л. Пустовіт. – К., 2000.

Словник української мови / Редкол. І. К. Білодід та ін. – К., 1970–1980. – Т. 1–11.

Словник фразеологізмів української мови / За ред. В. О. Винника. – К., 2003.

Słownik języka polskiego / Pod red. W. Doroszewskiego. – Warszawa, 1958–1969. – T. 1–10.

Słownik języka polskiego / Red. M. Bańko. – Warszawa, 2007. – T. 1–6.

Słownik języka polskiego / Red. nauk. M. Szymczak. – Warszawa, 1998. – T. 1–3.

Słownik wyrazów obcych. – Warszawa, 2006.

Szałek M. Słownik homonimów rosyjsko-polskich. – Poznań, 2004.

Uniwersalny słownik języka polskiego / Pod red. S. Dubisza. – Warszawa, 2003. – T. 1–5.

Wielki słownik frazeologiczny PWN z przysłowiami. – Warszawa, 2005.

Довідкове видання

Кононенко Ірина
Співак Орест

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЛОВНИК міжмовних омонімів і паронімів

Художнє оформлення і редагування *Г. С. Муратової*
Технічний редактор *А. І. Омоховська*
Коректор *Р. Б. Попович*
Комп'ютерна верстка *Н. П. Довлетукаєвої*

Підп. до друку 15.12.2008. Формат 60 × 84/16.
Папір офс. № 1. Гарнітура Times New Roman.
Офс. друк. Ум. друк. арк. 19,19. Обл.-вид. арк. 31,51.
Тираж 500 пр. Вид. № 10679. Зам. № 9–53

Видавництво «Вища школа», вул. Гоголівська, 7г, м. Київ, 01054
Від. збуту: тел.: (044) 486-37-42; тел./факс: (044) 486-32-44
e-mail: v_skola@i.com.ua
http://www.vyshcha-shkola.com.ua

Свідоцтво про внесення до Держ. реєстру
від 04.12.2000 серія ДК № 268

Надруковано з плівок, виготовлених у видавництві «Вища школа»,
у ТОВ «Друкарня "Бізнесполіграф"», вул. Віскозна, 8, м. Київ, 02094

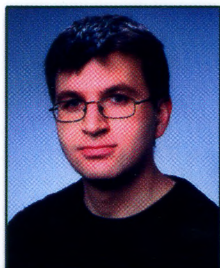
Свідоцтво про внесення до Держ. реєстру
від 07.12.2006 серія ДК № 2715

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ

СЛОВНИК

міжмовних омонімів і паронімів

Ірина Кононенко — кандидат філологічних наук, доцент, викладач кафедри україністики Варшавського університету. Автор численних публікацій з проблем граматики, лексикології, культури мови та психолінгвістики. Співавтор монографій і навчальних посібників, зокрема «Духовні цінності українського народу» (1999), «Контрастивна граматика української та польської мов» (2006). У колі наукових зацікавлень – питання слов'янського мовознавства, міжмовних контактів

Орест Співак — кандидат філологічних наук, викладач кафедри україністики Варшавського університету. Співавтор «Українсько-польського синтаксичного словника» (2003), автор статей з українського синтаксису, культури української мови та лексикології. Наукові зацікавлення: контрастивне дослідження української та польської мов, тенденції розвитку української мови, історія українського правопису

